Bundel - Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen van 23 november 2023

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van 23 november 2023

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
- Ingekomen agenderingen Commissie EDVW PROCEDUREEL 23 november 2023
- Behandelvoorraad PROCEDUREEL Commissie EDVW 23 november 2023
- LTA EDVW

3.1 Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen
- Dossier 3572 voorblad
- Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen
- Beleidsnota geluid en trillingen
- Nota van Zienswijzen Beleidsnota geluid en trillingen

3.2 Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid
- Dossier 3571 voorblad
- Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid
- Beleidsnota Omgevingsveiligheid Utrecht

3.3 Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026 en de nieuwe Leidraad sloop/nieuwbouw

3.4 Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw
- Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw - okt 2023

3.5 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
- Raadsbrieven EDVW 28 september tm 16 november 2023

4 Verslagen
Ter vaststelling:
Conceptverslag vergadering 5 oktober 2023
Conceptverslag geheime vergadering 5 oktober 2023
- Conceptverslag EDVW 5 oktober 2023

5 Toezeggingen/Moties
Ter vaststelling.
- Toezeggingenlijst cie EDVW 23 november 2023

6 Ingekomen stukken
Openbare lijst van ingekomen stukken voor de commissie EDVW 23 november 2023
Nr. 1 Mooi Utrechts straatbeeld
- Afdoeningsvoorstel nr.1
- OPENBARE LIJST LIS cie 23-11-23

7 Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023 RUD
Wethouder: Oosters, beleidsterrein: Milieu en Emissieloos vervoer
Indicatieve behandeltijd: 15 minuten
De raad heeft de ontwerp bestuursrapportage 2023 en de derde begrotingswijziging 2023 van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD Utrecht) ontvangen. De RUD stelt de raad in de gelegenheid voor 8 december 2023 hierop te reageren door middel van een zienswijze.
- Dossier 3683 voorblad
- Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023 RUD
- Zienswijzebrief aan RUD over Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023
- Begeleidende brief RUD verzoek zienswijze deelnemers bestuursrapportage 2023 RUD Utrecht
- Ontwerp Bestuursrapportage 2023 RUD

Wethouder: Streefland, beleidsterrein: Samen voor Overvecht
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Geagendeerd door Bert van Steeg (CDA), Berdien van der Wilt (D66), Meike Hellevoort (GroenLinks), Titus Stam (PvdA), Mariam Al-Saqaff (VVD), Mahmut Sungur (DENK), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Charlotte Passier (Volt) en Maarten van Heuven (PvdD).
De agenderende fracties willen in debat over de voortgangsrapportage Samen voor Overvecht. De fracties willen, op basis van de brief, rapportage en raadsinformatiebijeenkomst, praten over de voortgang van het programma en de brede ontwikkeling van de wijk. Daarbij willen ze onder andere stilstaan bij de betrokkenheid van inwoners bij die ontwikkeling van de wijk, de aanpak van veiligheidsuitdagingen en de manier waarop wordt gewerkt aan perspectief voor alle inwoners van de wijk.

Dossier 3514 voorblad
Infographic Wijkaanpak Samen voor Overvecht.pdf
Monitorrapportage Samen voor Overvecht.pdf
Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023.pdf
Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023.pdf

9 Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers
Wethouder: Schilderman, beleidsterrein: Circulaire Economie
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten
Geagendeerd door Gert Dijkstra (EenUtrecht), Louise de Vries (PvdD), Kirsten Alblas (ChristenUnie), Gertjan te Hoonte (VVD), Titus Stam (PvdA), Miraç Usta (DENK), Joost Vasters (D66) en David Bosch (UtrechtNu!)
Bijplaatsingen van (zwerf)afval bij ondergrondse afvalcontainers is een hardnekkig probleem in Utrecht. In de 'Voortgang Aanpak Hotspots' hebben we kunnen lezen dat het college de aanpak intensiveert. De bewoners van Kanaleneiland en Overvecht geven aan niet veel te merken van de aanpak. De agenderende fracties willen gaan graag in debat over de volgende vragen:
1. Zijn de maatregelen voldoende effectief en passend bij de doelgroep?
2. Wordt er voldoende geluisterd naar en samengewerkt met omwonenden bij de aanpak van het afvalprobleem?
3. Welke verdere aanvullende maatregelen kunnen een positief effect hebben op de afvalproblematiek?

Dossier 3685 voorblad
Raadsbrief Voortgang Aanpak Hotspots - Bijplaatsingen, Evaluatie regels bedrijfsafval en Pilot doneerringen
SV 2023 nr. 125 Schoon is het begin van een gezonde, veilige en prettige wijk (met

10 Toelichting Initiatiefvoorstel Leidende principes en lokale regels energietransitie
Wethouder: Van Hooijdonk, beleidsterrein: Energie en Klimaat
Indicatieve behandeltijd: 60 minuten
Geagendeerd door Charlotte Passier (Volt) en Veerle Smit (Volt)
Ons initiatiefvoorstel hebben we in de commissie van 20 april aangekondigd. Het doel van het voorstel is om inwoners van Utrecht een centrale positie te geven in de energietransitie en om ruimte te geven aan lokale initiatieven.
Voorafgaand aan deze commissie is een technische sessie georganiseerd om het initiatiefvoorstel inhoudelijk toe te lichten om vervolgens in de commissie het debat te kunnen voeren.
In Europese wetgeving is het recht voor consumenten om zelfverbruikers van hernieuwbare energie te worden via richtlijn 2018/2001/EU vastgelegd. De uitwerking daarvan is aan de lidstaten. Aankomende nationale wetgeving zoals de Wet Collectieve Warmte, Energiewet, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, omgevingswet, biedt handvatten voor uitwerking van dit recht tot zelfverbruik, maar de borging daarvan is onzeker. Dit initiatiefvoorstel beoogt de lokale beleidsruimte te benutten om het recht tot zelfverbruik voor alle eindgebruikers (consumenten, ondernemers, instellingen) in Utrecht te borgen.
Naar aanleiding van het debat wordt besloten of het voorstel als amendement wordt ingediend op de startnotitie Klimaatvisie of dat het initiatiefvoorstel in de volgende commissie EDVW wordt behandeld.

Concept Initiatiefvoorstel met begrippenlijst

Wethouders: De Vries, Van Hooijdonk, Schilderman, Eerenberg en Streefland, beleidsterrein: Wonen en volkshuisvesting, en Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen
Indicatieve behandeltijd: 180 minuten
Geagendeerd door Rik van der Graaf (ChristenUnie), Jantine Zwinkels (CDA), Rick van der Zweth (PvdA), Pepijn Zwanenberg (GroenLinks), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Lisanne Snippe (PvdD), Maarten Koning (D66), Charlotte Passier (VOLT), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) en Tess Meerding (VVD)
De partijen agenderen graag de antwoorden op schriftelijke vragen nummer 162 over vertraging tijdelijke wonen en de brief van dinsdag 26 september 2023 over de realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment inclusief geheime bijlages voor een debat in de commissie en een raadsinformatiebijeenkomst. We willen van het college weten welke inzet er is gedaan op alle tredes waarlangs het versnellen van huisvesting mogelijk moet worden. De partijen willen met het college in gesprek waarom het niet gelukt is de opdracht van de raad 700-800 woningen dit jaar te realiseren en willen dat het college verantwoording aflegt waarom het niet gelukt is M110 die met brede steun van de raad is aangenomen uit te voeren. Partijen gaan graag in gesprek over afgevallen locaties.
Daarnaast zien de agenderende partijen graag duidelijke doelstellingen voor volgend jaar in het licht van dat de opgave groter en groter gaat worden de komende jaren. Daarbij willen we spreken over maatregelen die de realisatie van meer woningen in bestaande bouw en nieuwe projecten versnellen. Omdat er in de geheime bijlage verschillende locaties worden genoemd die de ruimtelijke portefeuilles raken nodigen we ook de verschillende RO wethouders uit voor dit debat. Juist omdat we zien dat dit onderwerp een expliciete gezamenlijke opgave van het college is en onmogelijk alleen vanuit de portefeuille wonen kan worden aangevlogen. Omdat een deel van de bijlage geheim is zouden we een deel van de commissie graag geheim willen voeren.

Dossier 3736 voorblad
SV 2023 nr. 162 Vertraging tijdelijke woningen (met antwoord)
Raadsbrief Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment
M110 Doen wat we moeten doen

Agenderingen Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen
Vast te stellen op 23 november 2023

Stukken afkomstig van het college		
Datum: 5-10-2023 Soort stuk: Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen Wethouder: Oosters Beleidsterrein: Milieu en Emissieloos vervoer Commissiegriffier: Mariska de Vos	In de Beleidsnota geluid en trillingen legt de gemeenteraad het beleidskader voor geluid vast. De Beleidsnota vult het benodigde gemeentelijke beleid in en geeft invulling aan de kaderstellende uitspraken over geluid en trillingen uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, het Mobiliteitsplan 2040 en de Nota volksgezondheid.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie EDVW van 21 december 2023 2. Tijd: 60 minuten
Datum: 27-10-2023 Soort stuk: Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid Wethouder: Oosters Beleidsterrein: Milieu en Emissieloos vervoer Commissiegriffier: Mariska de Vos	In de Beleidsnota omgevingsveiligheid legt de gemeenteraad het beleidskader voor omgevingsveiligheid vast. In 2007 is het Utrechtse beleid vastgelegd in de Nota Externe veiligheid. Deze nota is aan actualisatie toe, ook wordt met de komst van de Omgevingswet het externe veiligheidsbeleid vernieuwd.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie EDVW van 21 december 2023 2. Tijd: 60 minuten

Stukken afkomstig van commissieleden		
Datum: 7-11-2023 Soort stuk: Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026' inclusief de nieuwe Leidraad sloop/nieuwbouw Wethouder: De Vries Beleidsterrein: Wonen en Volkshuisvesting Commissiegriffier: Mariska de Vos	Geagendeerd door Rick van der Zweth (PvdA), Pepijn Zwanenberg (GroenLinks), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), David Bosch (UtrechtNu!), Lenno van Straalen (ChristenUnie), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht), Ramon Emmen (UtrechtNu!), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Myrthe Minnaert (BIJ1). Graag agenderen de fracties de 'Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026' inclusief de nieuwe 'Leidraad sloop/nieuwbouw' voor zowel een RIB als commissiebehandeling. Bij de RIB worden de fracties graag geïnformeerd over het achterliggende proces, hoe men tot de uitkomsten is gekomen en waar de dilemma's lagen. Een aanzienlijk deel zal 'technische' toelichting zijn met ruimte voor verhelderende vragen. Graag nodigen we de corporaties hier ook bij uit, de vorm kan dan zowel TB als RIB zijn. Bij de commissie gaan de fracties graag in debat over de hoofdthema's: 1) Vergroten sociale voorraad, 2) Betaalbare woonlasten, 3) Verduurzaming van de woningvoorraad, 4) Zorgen voor kwalitatief goede woningen, 5) Goed huisvesten van aandachtsgroepen en 6) Werken aan leefbare en veilige wijken.	Voorstel: 3. Agenderen voor de commissie EDVW van 21 december 2023 4. Tijd: 90 minuten
Stukken van externen		
Datum: 2 november 2023 Soort stuk: Burgeragendering Energiezuiniger nieuwbouw	De indiener van de burgeragendering verzoekt de raad om in gesprek te gaan over het energiezuiniger maken van nieuwbouwwoningen. Hij stelt voor om bij nieuwbouw van woningen die op stadsverwarming worden aangesloten de	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie EDVW van 21 december 2023

Wethouder: Van Hooijdonk Beleidsterrein: Energie en Klimaat Commissiegriffier: Mariska de Vos	zogenaamde kwaliteitsverklaring, waarvan gunstige waarden worden gebruikt in de BENG-berekening, niet meer te accepteren.	2. Tijd: 30 minuten *Onder voorbehoud i.v.m. lopende bezwaarprocedure. Inhoudelijke behandeling pas doen als er door de raad een besluit is genomen over bezwaar.*

Behandelvoorraad Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid Vastgoed en Wonen

PROCEDUREEL te bespreken bij de commissie van 23 november 2023

Energie en Klimaat, Circulaire Economie, Milieu en Emissieloos vervoer, Vastgoed, Wonen en Volkshuisvesting, Wijk- en Buurtaanpak, Samen voor Overvecht

Wethouder Oosters		

Wethouder Streefland		

Wethouder De Vries		

Wethouder Schilderman		

Commissie EDVW 2023

- 21 december

RIB EDVW 2023

- 12 december

Dagdelen commissie
Ochtend 10.00 – 13.00 uur (180 min – 30 min opening = 150 min beschikbaar)
Middag 14.00 uur – 16.45 uur (165 min beschikbaar)
Avond 20.00 – 23.00 uur (180 min beschikbaar)

Lange termijnagenda commissie EDVW (conform mail Stafbureau Gemeentesecretaris van 30 oktober 2023)			
Beleidsveld	**Onderwerp**	**Gewenste planning commissiebehandeling 2024**	**Gewenste planning raadsbehandeling 2024**
Circulaire Economie	Zienswijze programma- en productbegroting AVU 2025	Q2	Q2
	Beleidsnota Utrecht Circulair	Q2	Q3
	Aanpassing afvalstoffenverordening n.a.v. actualisatie VNG modelverordening en aanpassing definitie van een huis-aan-huisblad	Q2	Q2
Energie en Klimaat	Bestemmingsplan Energielandschap Rijnenburg	Q1	Q1
	Klimaatvisie	Q2	Q2
	Beleidsnota zoekgebieden duurzame energiebronnen	Q2	Q2
	Regionale Energiestrategie (RES) 2.0	2025-3	2025-4
	Programma Overvecht-Noord aardgasvrij	PM Afhankelijk van derden, waardoor er op dit moment geen exacte planning aangegeven kan worden. De raad is eind oktober geïnformeerd over de voortgang van dit project.	PM
	Plan van aanpak duurzame en aardgasvrije bedrijventerreinen	Q1	Q1
	Besluit financiële deelname Stedin	PM Op dit moment is er niet genoeg informatie van Stedin om de planning voor dit voorstel te concretiseren. De raad ontvangt in Q4 informatie over de stand van zaken.	PM
Milieu en Emissieloos vervoer	Beleidsnota Luchtkwaliteit	2023-4 Was 2023-3. Planning aangepast op inspraaktraject.	2024-1
	Zienswijze Ontwerp Kadernota 2024 RUD	Q1	Q1
	Zienswijze Ontwerp Programmabegroting 2025	Q2	Q2

	Ontwerp wijziging Gemeenschappelijke Regeling RUD tgv gewijzigde WGR	PM Wettelijke/gevraagde reactietermijn zienswijze Gemeenschappelijke Regeling, precieze planning afhankelijk van aanbiedingsmoment.	PM
Samen voor Overvecht	Geen raadsvoorstellen verwacht		
Vastgoed	Beleidsnota Integraal Huisvestingsprogramma Vastgoed	Q3 Planning is aangepast vanwege samenvoeging van de vernieuwde Nota Kapitaal Goederen (NKG) en vernieuwde Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).	Q4
Wijk- en Buurtaanpak	Raadsvoorstel besteding middelen wijk- en buurtaanpak 2024-2026	Q1 De planning van de beleidsnota wijk- en buurtaanpak is aangepast, dat vraagt een separaat raadsvoorstel voor de besteding van de middelen.	Q1
	Nota wijk- en buurtaanpak 2024 en verder	Q3 Planning aangepast, omdat uitwerking van een goede aanpak meer tijd vergt.	Q3
Wonen en Volkshuisvesting	Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties	Q2 Planning aangepast, omdat uitwerking meer tijd vergt.	Q2
	Uitwerking Fonds betaalbare koop	Q2	Q2

	Wijziging Huisvestingsverordening 2024	Q2	Q2
	Woonzorgvisie	Q3 Planning aangepast, vanwege samenhang met landelijke wet Versterking regie op de volkshuisvesting.	Q3
	Update Actieplan Middenhuur	Q3 Planning aangepast, vanwege samenhang met landelijke ontwikkelingen rondom de wet betaalbare huur.	Q3
	Wijziging Huisvestingsverordening 2025	Q2 Nieuw	Q2
	Volkshuisvestelijk programma	2025-3 Nieuw	2025-3
	Evaluatie en aanpassing leegstandsverordening	2025-3 Nieuw	2025-3

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3572
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	3.1
Titel	Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen
ID	3773
Behandelend ambtenaar	I. van de Klundert
Telefoon	030 286 4115
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Mariska de Vos/Cie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen/06 38628458
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsnota geluid en trillingen

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Inge van de Klundert
Kenmerk	11553330
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Beleidsnota geluid en trillingen met de daarbij behorende nota van zienswijzen vast te stellen en in werking te laten treden voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gelijktijdig met de Omgevingswet (1 januari 2024), met als belangrijkste uitgangspunten:
   a. In een groeiende stad werken aan een gezonde leefomgeving door een evenwichtige toedeling van functies aan locaties;
   b. Nieuwe geluidsknelpunten en/of nieuwe hinder door trillingen bij ruimtelijke ontwikkelingen zo veel mogelijk beperken;
   c. Ruimte bieden om op specifieke locaties gemotiveerd andere afwegingen te maken en zo maatwerk te kunnen bieden;

   en met als belangrijkste kaderstellende beleidsuitspraken:
   d. Vanwege gezondheid past de gemeente bij nieuwe ontwikkelingen een ambitiewaarde van 63 dB toe voor gemeentelijk wegverkeer, inclusief geluid van trams en railverkeer;
   e. De Utrechtse grenswaarden voor geluid van gemeentelijk wegverkeer bedragen 63 dB in Leidsche Rijn en Vleuterweide en 68 dB in de rest van de stad en zijn strenger dan de wet toelaat;
   f. Onder voorwaarden kan een niet-geluidgevoelige gevel, zoals een dove gevel (zonder te openen delen), worden toegepast bij nieuwe woningen boven de (Utrechtse) grenswaarde(n);
   g. Elke nieuwe woning heeft een geluidsluwe gevel; het streven is dit ook voor onzelfstandige studentenwoningen, woningen kleiner dan 30 m^2, flexwoningen en bij transformatie te laten gelden;
   h. In rustige woonwijken hanteert de gemeente voor activiteiten van bedrijven een generieke norm van 45 dB(A) in plaats van het voorschrijven van maatwerkvoorschriften;
   i. De gemeente hanteert streefwaarden voor trillingen, het voorkomen van geluidsoverlast door stemgeluid, het beschermen van stille hofjes en omsloten binnenterreinen in de binnenstad en heeft de ambitie om stille gebieden/stiltebeleving voor iedereen te bieden.

2. De Beleidsnota geluid en trillingen op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht ‘Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht’ en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

We werken toe naar een gezonde leefomgeving in de stad omdat we een evenwichtige toedeling van functies aan locaties maken. Te veel geluid en/of hinder van trillingen door verkeer of (bedrijfsmatige) activiteiten is slecht voor de gezondheid. In de Beleidsnota geluid en trillingen stellen we de gemeentelijke beleidsruimte voor geluid en trillingen vast. De beleidsnota moet nieuwe geluidsknelpunten en hinder door trillingen bij ruimtelijke ontwikkelingen beperken. Deze nota biedt ruimte om op specifieke locaties andere afwegingen te maken en zo maatwerk te bieden; ook voor de bestaande stad. De Beleidsnota geluid en trillingen vervangt de huidige Geluidnota (2014-2018).

Context

Aanleiding

Met de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 verandert er voor het beleidsveld geluid en trillingen veel. Een groot deel van de nieuwe wettelijke regels voor geluid en trillingen van de Omgevingswet biedt meer ruimte voor maatwerk in de gemeente. Ook de Omgevingswet zelf vraagt om een andere kijk en werkwijze op het geluid- en trillingenbeleid. Indien de beleidsruimte die de Omgevingswet biedt niet wordt ingevuld door de gemeente vóór invoering van de Omgevingswet valt Utrecht terug op de wettelijke standaardvereisten. Die standaardvereisten bieden minder beleidsruimte, een minder gezonde leefomgeving en vragen meer specifieke onderzoeken en motiveringen.

De Beleidsnota geluid en trillingen vult het benodigde gemeentelijke beleid in en geeft invulling aan de kaderstellende uitspraken over geluid en trillingen uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, het Mobiliteitsplan 2040 en de Nota volksgezondheid nader in. Ook de (instructie)regels uit de Omgevingsverordening Provincie Utrecht zijn verwerkt in deze beleidsnota. Daarnaast is een aantal onderdelen van bestaande gemeentelijke regel- en beleidskaders (bijvoorbeeld de Vrijstellingsverordening en de Visie speelruimte Utrecht) mee genomen in deze thematische beleidsnota.

Voor de bestaande stad en andere nu lopende geluiddossiers (laden en lossen, evenementen, windmolens, overlast in de Binnenstad) biedt deze beleidsnota geen directe oplossingen. Er zijn wel aanknopingspunten in deze beleidsnota gemaakt om hierop te kunnen acteren. Bovendien loopt er een aantal trajecten waarvan geluidhinder een onderdeel is:

- Geluidnormen voor evenementen staan beschreven in de Beleidsregel geluidsnormen bij buitenevenementen. In het kader van het opstellen van locatieprofielen voor evenementen wordt hier nader aandacht aan besteed.
- In het coalitieakkoord 2022-2026 Investeren in Utrecht is opgenomen dat bij het plaatsen van windmolens het uitgangspunt is om de overlast (geluid en slagschaduw) voor omwonenden maximaal te beperken. Voor specifieke projecten worden op maat gemaakte normen en/of een visie opgesteld zoals bijvoorbeeld voor het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

Juridische context

In de voorliggende Beleidsnota geluid en trillingen legt de gemeenteraad het beleidskader voor geluid vast. De Beleidsnota geluid en trillingen is onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht, en is een uitwerking van de Koers in thematisch beleid. De gemeenteraad is bevoegd om de beleidsnota met de daarbij behorende nota van zienswijzen vast te stellen op basis van Artikel 3.1 lid 1 van de Omgevingswet.

In de Omgevingsvisie Utrecht (en de beleidsnota's/visies die daar deel van uitmaken) staat het gemeentelijke beleid over de fysieke leefomgeving. Dit beleid geldt voor de hele gemeente.

Beslistermijn

Het is wenselijk om vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) een besluit over deze Beleidsnota te nemen om te voorkomen dat er een hiaat ontstaat tussen het huidige en nieuwe beleid. Bij voorkeur in ieder geval binnen 8 weken na inwerkingtreding van de Omgevingswet (inclusief vijf weken referendumtermijn), omdat we daarmee het nieuwe beleid voor nieuwe ontwikkelingen vanaf 1 januari kunnen toepassen op het moment dat er aanvragen voor vergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA) onder de Omgevingswet worden ingediend. Er is een

beslistermijn van maximaal 8 weken voor deze BOPA's (anders gezegd de afwijkvergunningen). Dit zijn vergunningen die afwijken van de regels van het omgevingsplan.

Beoogd effect
Het beoogd effect is om met deze beleidsnota een bijdrage te leveren aan onze ambities voor 'gezond, stedelijk leven', omdat te veel geluid en/of hinder van trillingen door verkeer of (bedrijfsmatige) activiteiten slecht is voor de gezondheid. Geluidhinder kan ook een negatieve invloed hebben op de leerprestaties van kinderen. Uiteindelijk draagt de beleidsnota eraan bij dat relatief minder bewoners in de stad hinder hebben van geluid en trillingen ondanks de groei en verdichting van de stad.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Schriftelijke vragen 2023 nummer SV 2023 nr. 137 Verplichte gesloten ramen en deuren in de Utrechtse Horeca (20 september 2023)
- Raadsbrief Vrijgave voor inspraak Ontwerp-beleidsnota Geluid en Trillingen;
- Raadsbrief Voortgang Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (8 februari 2023);
- Raadsbrief Voortgang invoering Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (28 februari 2022);
- Raadsbrief Nota geluid en trillingen (22 juni 2021);
- Raadsbrief Uitstel invoering Omgevingswet en Wet kwaliteitsborg voor het bouwen (1 juni 2021);
- Raadsbrief Omgevingswet uitgesteld, voorbereidingen gaan door (6 april 2020);
- Raadsbrief Stand van zaken diverse milieugerelateerde zaken (10 december 2020)
- Geluidnota Utrecht (2014-2018)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Beleidsnota Geluid en Trillingen met de daarbij behorende nota van zienswijzen vast te stellen en in werking te laten treden voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen gelijktijdig met de Omgevingswet (1 januari 2024), met als belangrijkste uitgangspunten: a) In een groeiende stad werken aan een gezonde leefomgeving door een evenwichtige toedeling van functies aan locaties; b) Nieuwe geluidsknelpunten en/of nieuwe hinder door trillingen bij ruimtelijke ontwikkelingen zo veel mogelijk te beperken; c) Ruimte bieden om op specifieke locaties gemotiveerd andere afwegingen te maken en zo maatwerk te kunnen bieden; en met als belangrijkste kaderstellende beleidsuitspraken: d) Vanwege gezondheid past de gemeente bij nieuwe ontwikkelingen een ambitiewaarde van 63 dB toe voor gemeentelijk wegverkeer, inclusief geluid van trams en railverkeer; e) De Utrechtse grenswaarden voor geluid van gemeentelijk wegverkeer bedragen 63 dB in Leidsche Rijn en Vleuterweide en 68 dB in de rest van de stad en zijn strenger dan de wet toelaat; f) Onder voorwaarden kan een niet-geluidgevoelige gevel, zoals een dove gevel (zonder te openen delen), worden toegepast bij nieuwe woningen boven de (Utrechtse) grenswaarde(n); g) Elke nieuwe woning heeft een geluidsluwe gevel; het streven is dit ook voor onzelfstandige studentenwoningen, woningen kleiner dan 30 m^2, flexwoningen en bij transformatie te laten gelden; h) In rustige woonwijken hanteert de gemeente voor activiteiten van bedrijven een generieke norm van 45 dB(A) in plaats van het voorschrijven van maatwerkvoorschriften; i) De gemeente hanteert streefwaarden voor trillingen, het voorkomen van geluidsoverlast door stemgeluid, het beschermen van stille hofjes en omsloten

	binnenterreinen in de binnenstad en heeft de ambitie om stille gebieden/stiltebeleving voor iedereen te bieden.
Argumenten	
1.1	Om te werken aan een gezonde leefomgeving voor onze stad wegen we bij nieuwe ontwikkelingen een gezond leefklimaat voor onze bewoners af tegen de groei en verdichting van de stad.
	De beleidsnota zorgt ervoor dat bij nieuwe ontwikkelingen in de stad de impact van geluid of trillingen evenwichtig wordt afgewogen ten opzichte van functies in de stad. Zo levert Utrecht een positieve bijdrage gezond, stedelijk leven in de stad.
1.2	Voor een gezond leefklimaat en om nieuwe saneringssituaties te voorkomen, stellen we strengere ambitie- en grenswaarden dan wettelijk vereist is.
	De nieuwe wetgeving biedt meer (lokale) afwegingsruimte voor geluid. Wij gaan deze ruimte inzetten om zo een gezonder leefklimaat in de stad na te streven door een lagere ambitie- en grenswaarde bij gemeentelijke wegen te hanteren. In de uitleggebieden Leidsche Rijn en Vleuterweide gold bij de ontwikkeling vanuit wetgeving een norm die voor gemeentelijke wegen 5 dB strenger was dan bij ontwikkelingen in de rest van de bestaande stad. Deze oorspronkelijk beoogde geluidkwaliteit bij planvorming is gedurende de gehele ontwikkeling gehandhaafd. Deze strengere grenswaarde van 63 dB continueren we ook nu. Uit ervaringen in Leidsche Rijn/Vleuterweide zien we dat bewoners significant minder hinder van geluid van wegverkeer melden dan in de rest van de stad (gemiddelde stad = 32% en Leidsche Rijn/Vleuterweide = 21%). De waarde van 68 dB in de rest van de stad biedt nog voldoende marge voor de uiterste wettelijke norm, die niet mogen worden overschreden. Als de geluidsbelasting boven de uiterste wettelijke grenswaarde van 70 dB komt moeten we woningen saneren uit eigen financiële middelen. Met de lagere ambitie- en de Utrechtse grenswaarde geven we ook invulling aan de beleidsuitspraken uit de nota Volksgezondheid en de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU 2040).
1.3	Door voor trillingen grenswaarden te formuleren, kunnen we nieuwe woningen dichter aan het spoor bouwen zonder in te boeten op een gezond leefklimaat.
	Mits een ontwikkelaar de benodigde maatregelen in de grond of aan de woning neemt (trillingsongevoeliger ontwerp) kan door het stellen van grenswaarden voor trillingen kunnen we dichter op het spoor bouwen. In Utrecht is de ontwikkeling van de Cartesiusdriehoek hier een voorbeeld van. Er zijn op dit moment geen normen voor trillingen in *bestaande* situaties, daarom leggen we daarover niets vast.
1.4	Een geluidsluwe gevel leidt tot een lager percentage bewoners met (ernstige) geluidshinder.
	Uit onderzoek blijkt dat een geluidsluwe gevel (ernstige) geluidhinder vermindert bij bewoners. Bij het juist ontwerpen van de woning kan hierop eenvoudige (en goedkope) wijze invulling aan worden gegeven. Het is dus een effectieve en efficiënte maatregel. We streven dit ook na bij onzelfstandige studentenwoningen, woningen kleiner dan 30 m^2, flexwoningen en bij transformatie. In eerste instantie door te kijken naar een eerlijke verdeling van verschillende soorten woningen (sociale huur, middenhuur en koop) ten opzichte van de milieubelasting op de planlocatie. Daarnaast door te kijken naar afschermende maatregelen voor deze woningen.
1.5	Het aanpakken van overlast door bedrijven in rustige woonstraten gaat met het nieuwe beleid sneller zonder dat we de rechten van het bedrijf inperken.
	In het nieuwe beleid mag een bedrijf in een rustige woonstraat standaard 45 dB(A) geluid maken. Dit betekent dat als er een terechte klacht over hinder van dit bedrijf binnenkomt de gemeente het bedrijf meteen extra geluidsmaatregelen kan opleggen. In de vorige regelgeving moest de gemeente een procedure starten om deze maatregelen aan het bedrijf op te leggen (het zogenoemde maatwerkvoorschrift). Dit neemt al snel enige maanden in beslag. Met het nieuwe instrument ‘maatwerkregel’, dat beschikbaar komt uit de nieuwe wetgeving, kunnen we, indien het een terechte

	klacht is, sneller handelen in het belang van de bewoners. De rechten van het bedrijf beperken we daarmee niet ten opzichte van de huidige praktijk.
1.6	Eerdere gemeentelijke beleidsuitspraken over stemgeluid in omsloten binnenterreinen en hofjes, voor speeltuinen, schoolpleinen en sportvelden zijn in deze beleidsnota verankerd.
	In de Beleidsnota geluid en trillingen is aangegeven hoe we akoestisch met stemgeluid bij nieuwe ontwikkelingen omgaan. Hiermee geven we concrete invulling aan beleidsuitspraken uit enkele gemeentelijke nota's (nota Volksgezondheid, Visie Speelruimte Utrecht). In de Beleidsnota Geluid en Trillingen staat hoe we omgaan met omsloten binnenterreinen en hofjes, voor speeltuinen, schoolpleinen en sportvelden. In Utrecht sturen we op richtwaarden voor het geluidsniveau ter plaatse van omliggende woningen zodat in ieder geval een rustig binnenniveau is gegarandeerd.
1.7	In deze beleidsnota geven we invulling aan het profiel van de vertraagde stad (RSU 2040) door te streven naar stille gebieden voor iedereen op 10 minuten loopafstand.
	Om akoestisch invulling te geven aan het profiel van de vertraagde stad uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht is in de beleidsnota opgenomen dat we streven naar stille gebieden voor iedereen binnen een loopafstand van 10 minuten. Het gaat om voldoende plekken waar bewoners even in de luwte kunnen zijn. Deze zijn meestal gekoppeld aan de groene plekken in de stad. Stille gebieden zijn niet altijd letterlijk gebieden met een laag geluidsniveau in dB maar gebieden waar relatieve rust heerst of waar door een slim ontwerp (soundscaping) luwte wordt ervaren.
1.8	Ingebrachte zienswijzen zijn, indien gegrond, verwerkt in de beleidsnota.
	Uit de ingebrachte zienswijzen blijkt dat verduidelijking en aanscherping van een aantal kaderstellende uitspraken in deze nota nodig was. De volgende kaderstellende uitspraken zijn inhoudelijk naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen gewijzigd: - Deuren en ramen dicht bij horeca Ramen en deuren hoeven alleen dicht als binnen versterkt muziekgeluid wordt geproduceerd, en als er sprake is van geluidsoverlast. - Toepasbaarheid niet-geluidgevoelige gevel Niet geluidgevoelige gevels kunnen een oplossing zijn om op locaties boven de (Utrechtse) grenswaarde(n) toch woningen te bouwen en bij te kunnen dragen aan de volkshuisvestelijke opgave. Met compenserende maatregelen ten behoeve van de gezondheidsbescherming is een verruiming van de toepassing mogelijk; - Overgangsregeling lopende projecten voor "kleine woningen" Er wordt een overgangsregel aan de beleidsnota toegevoegd dat bij plannen waarvoor reeds een Stedenbouwkundig Programma van Eisen of bouwenvelop is vastgesteld gemotiveerd van deze afwijkingsregel voor kleine woningen gebruik gemaakt kan (blijven) worden. Daarnaast zijn door de leesbaarheid en begrijpelijkheid van de beleidsnota de volgende wijzigingen doorgevoerd: - het verduidelijken van een aantal definities in de leeswijzer; - een completere duiding van gebruikte termen in de beleidsnota - en een aantal motiveringen voor het stellen van de kaderstellende beleidsuitspraken voor verduidelijking toegevoegd
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Strengere grenswaarden aan geluid en trillingen stellen kan een belemmering vormen voor het bouwen van woningen.
	Strengere waarden voor geluid en trillingen kunnen mogelijk in specifieke gevallen ertoe leiden dat er minder woningen kunnen worden gebouwd in Utrecht. Het bouwen van woningen is belangrijk om woningzoekenden te huisvesten. Het is daarom in uitzonderlijke gevallen mogelijk om af te wijken van de ambitiewaarde en grenswaarden bij zwaarwegende belangen of bijvoorbeeld bij plannen die door een

	afschermende werking juist leiden tot een verbeterde akoestische kwaliteit in de achterliggende wijk. Ook blijft het onder voorwaarden mogelijk om niet-geluidgevoelige gevels (bijvoorbeeld dove gevels zonder te openen delen) toe te passen. De voorwaarden en compensatie voor deze niet-geluidgevoelige gevels werken we nader uit na vaststelling van de Beleidsnota geluid en trillingen.
1.2	Niet bij alle soorten woningen kan eenvoudig een geluidsluwe gevel worden gemaakt.
	Het is niet mogelijk bij alle soorten woningen eenvoudig een geluidsluwe gevel te maken. Dit geldt bijvoorbeeld bij onzelfstandige studentenwoningen, kleine woningen met een middengang, tijdelijk (flex) wonen en transformatie. Het is dan mogelijk om onder voorwaarden voor deze woningen af te wijken van het beleid, omdat het oplossen van een tekort aan woningen ook belangrijk is.
1.3	Het beleid maakt dat er beter gekeken moet worden naar geluidsaspecten bij het mengen van wonen en bedrijvigheid.
	In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) staat dat we wonen en werken meer willen mengen in de wijken. Het nieuwe instrument ‘maatwerkregel’, dat beschikbaar komt uit de nieuwe wetgeving staat bedrijvigheid in rustige woonwijken niet in de weg. Ook in het huidige beleid kan een bedrijf voor geluidsoverlast een maatwerkvoorschrift om de geluidsemissie te verminderen worden opgelegd. Het voorstel in de beleidsnota regelt dit generiek, waardoor we sneller reële overlast voor bewoners kunnen aanpakken. In de afgelopen zes jaar is het in totaal 10 keer voorgekomen, in de jaren 2018-2021 is dit elk jaar één keer voorgekomen. Wel is in elk van deze situaties sprake van een langdurig traject, waarbij bewoners in die tijd reële hinder ondervinden. Zolang er geen klachten uit de wijk komen, zal niet actief op de lagere norm worden gehandhaafd. Ook blijft maatwerk voor hogere norm mogelijk, bijvoorbeeld als de maatwerkregel voor een bedrijf stuit op onoverkomelijke technische of financiële problemen. Voor bedrijventerreinen is er geen aanleiding om de wettelijke regelgeving voor Utrecht aan te passen en verandert er niets. Dat geldt ook voor woningen langs drukke infrastructuur en centrumgebieden waar het niveau van het omgevingsgeluid al hoog is.
1.4	Het is niet toegestaan om te handhaven op overlast van stemgeluid.
	Het is verboden om als gemeente te handhaven op stemgeluid van activiteiten (schoolpleinen, terrassen, sportvelden). Daarom zetten we in op een ruimtelijke inpassing met zo min mogelijk kans op geluidhinder; nu en in de toekomst.
1.5	Er is geen budget om pro-actief groene plekken in de stad stiller te maken.
	Door ‘werk met werk te maken’ (zoveel mogelijk geplande ontwikkelingen en werkzaamheden combineren) zal op enkele plekken meer diversiteit in geluid (luwte versus levendigheid) in de stad worden gemaakt. Bijvoorbeeld door slimme ontwerpen (soundscaping) op nieuw te ontwikkelen groene plekken in de stad toe te passen.
1.6	De ambities zetten de financiële haalbaarheid van nieuwe ontwikkelingen onder druk.
	Indien advisering vanuit deze Beleidsnota geluid en trillingen de financiële haalbaarheid voor projecten onder druk zet, kan er in specifieke situaties en onder specifieke voorwaarden zoals aangegeven in de nota gekozen worden voor een lager ambitieniveau, zoals bij tijdelijk wonen en transformatie, onzelfstandige studentenwoningen en kleine woningen met een middengang. Dit zal verder worden geconcretiseerd in het nog op te stellen Omgevingsprogramma geluid en trillingen maar zal geen betrekking hebben op de eisen uit het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl).
Beslispunt	
2	De Beleidsnota geluid en trillingen op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht ‘Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht’ en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/.
Argumenten	

2.1	Op deze manier leggen we de Beleidsnota als onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht vast
	In lijn met De Utrechtse Standaard heeft dit beleidsstuk de status van beleidsnota. De Beleidsnota geluid en trillingen is onderdeel van de Utrechtse Omgevingsvisie, omdat het beleid gaat over het fysieke domein.

Financiën
Het opstellen en uitwerken van de Beleidsnota geluid en trillingen wordt binnen de huidige capaciteit uitgevoerd van het programma Duurzaamheid, onderdeel gezonde, stille en veilige leefomgeving. (Vanaf 2024 is dit onderdeel van het programma Aantrekkelijke en Groene Leefomgeving.)

Het uitvoeren van de doelstellingen uit de beleidsnota is gericht op een evenwichtige afweging tussen verschillende functies in stad. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot benodigde keuzes in planvorming die in enkele gevallen mogelijk extra kosten met zich meebrengen voor ontwikkelaars of (bij door de gemeente betaalde projecten) de gemeente. De omvang van deze kosten hangt af van de specifieke situatie en zijn nu daarom nog niet te bepalen en worden gedekt uit de projecten.

Vervolg
Na vaststelling door de gemeenteraad van de Beleidsnota bereiden we planregels voor het Omgevingsplan voor. Verder vraagt de Beleidsnota op een aantal onderdelen een nadere uitwerking van de kaderstellende uitspraken in een Uitvoeringsprogramma.

Participatie
Voor deze beleidsnota is gekozen voor het participatieniveau van raadplegen zoals in de Participatieverordening is vastgelegd. Dit omdat het grotendeels een voortzetting is van bestaand beleid. Het zwaartepunt van de nota ligt bij het voorkómen van hinder door geluid of trillingen bij nieuwe ontwikkelingen. Het is lastig om (toekomstige) bewoners hierover te bevragen. Bij de voorbereiding van deze nota is in 2021 een bewonerspanel uitgevoerd om informatie over de onderwerpen die het meest leven in de stad op te halen. Deze resultaten zijn gebruikt bij het opstellen van de nota. In de reacties op de open vragen van het bewonerspanel kwam vaak naar voren dat mensen hinder hebben van tijdelijke (relatief kortdurende) situaties met een hoger geluidniveau. We weten uit gezondheidsonderzoeken dat, hoewel er sprake is van hinder, het effect op de gezondheid hiervan beperkt is. Het Bewonerspanel is niet representatief voor de Utrechtse bevolking. Het panel heeft bijvoorbeeld een oververtegenwoordiging aan hoogopgeleiden. De resultaten zijn hierdoor niet een-op-een te vertalen naar de mening van alle Utrechters. De resultaten geven wel een goede indicatie.

Tijdens de inspraakperiode zijn 17 zienswijzen op de ontwerp-Beleidsnota ingediend. De relevante inspraakreacties die leiden tot een beleidsaanpassing zijn verwerkt in de Beleidsnota en een aantal reacties heeft geleid tot tekstuele verduidelijking.

Communicatie
De beleidsnota wordt bij vaststelling gepubliceerd en op de gemeentelijke website Omgevingsvisie aan het overzicht ‘Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht’. Verder actualiseren we de gemeentelijke website onderdeel geluid met toegankelijke berichtgeving over de nota en de nota is zelf ook terug te vinden op de website.

Referendabel
De verordening raadgevend referendum is van toepassing.

Bijlagen
- Beleidsnota geluid en trillingen
- Nota van zienswijzen Beleidsnota geluid en trillingen

Bijlagen informatief
- BEVAT PERSOONSGEGEVENS Namenlijst indieners zienswijzen Beleidsnota geluid en trillingen

Beleidsnota Geluid en Trillingen

voor de bestaande stad en de nieuwe ontwikkelingen in de gemeente Utrecht

Deze beleidsnota is onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht.

Datum: 11 September 2023
Versie: Definitief
Vastgesteld:

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoud

Samenvatting **5**

Inleiding **7**

Onze ambitie: gezonde ontwikkeling van Utrecht 7

Gezondheid 7

Kader 8

Europese milieubeginselen 9

Financiën en verantwoording 9

Leeswijzer 10

1 Geluid bij ruimtelijke ontwikkelingen in Utrecht **11**

1.1. Aanvaardbaarheid 11

1.2. Grenswaarden nieuwe geluidgevoelige functies 11

1.3. Realistisch maatregelenonderzoek 12

1.4. Geluidluwe gevel en buitenruimte 15

1.5. Vervangende nieuwbouw en transformatie 16

1.6. Aanleg of wijziging van een weg 16

1.7. Lokaal spoor 18

1.8. Doorgeschoven toetsing 19

1.9. Tijdelijk wonen, woningsplitsing en omzetting 19

1.10. Scheepvaartlawaai 20

2 Geluid door activiteiten in Utrecht **22**

2.1. Beleid onder Omgevingswet 22

2.2. Geluid van bedrijven 22

2.3. Industrieterreinen 23

2.4. Overig 24

2.4.1. Incidentele ontheffingen 24

2.4.2. Ramen en deuren dicht 25

2.4.3. Bescherming stille hofjes 25

2.4.4. Geluid in de openbare ruimte 26
2.4.5. Uitsluiten van toetsing 27
2.4.6. Bouwlawaai 28
2.4.7. Woongeluiden 29
2.4.8. Stemgeluid 30
2.4.9. Evenementen 31
2.4.10. Windturbines 31

3. EU-richtlijn omgevingslawaai 33
3.1. Geluidkartering 33
3.2. Actieplan 34
3.2.1. Uitgangspunten 34
3.2.2. Geluidsituatie wegen verbeteren 34
3.2.3. Stille gebieden en soundscaping 36

4. Trillingen 37
4.1. Aanleiding 37
4.2. Trillingsvoorwaarden spoor, trams en wegen 37
4.3. Trillingsvoorwaarden aan activiteiten (bedrijven) 39
4.4. Trillingsvoorwaarden van bouw- en sloopactiviteiten 39

Bijlage 1 Beschrijving Omgevingswet 41
In het kort 41
Omgevingsvisie 41
Omgevingsprogramma 42
Omgevingsplan 42
Besluiten 42
Normen voor geluid 43
Ruimtelijke ontwikkelingen 43
Individuele bedrijven 45
Basisgeluidemissie 46
Trillingen 46

Bijlage 2 Evaluatie & participatie **47**

Wat werkte wel; wat kan beter 48

Participatie en inspraak 51

Bijlage 3 Overzicht beleidskaders **52**

Geluidnota 2014-2018 52

Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 56

Nota Gezondheid voor iedereen (2019-2024) 57

Mobiliteitsplan 2040 58

Omgevingsvisie Binnenstad 2040 59

Provinciale omgevingsvisie 61

Samenvatting

In deze Beleidsnota Geluid en Trillingen wordt beschreven hoe de gemeente Utrecht om wil gaan met geluid en trillingen. Zowel voor de bestaande stad als bij de nieuwe ontwikkelingen. Deze nota valt binnen de omgevingsvisie Utrecht.

Onze missie is:

"Wij staan en gaan voor het verbeteren van geluidskwaliteit en voorkomen van trillinghinder. Wij richten ons hiermee op een gezonde en leefbare bestaande en nieuwe stad."

Gezondheid

Hinder van geluid en trillingen kan je ziek maken. Mensen kunnen last hebben van geluid of trillingen en bijvoorbeeld daardoor slechter slapen. Te veel geluid is slecht voor de gezondheid. Trillingen kunnen bewoners een gevoel van onbehagen geven. Dat willen we verbeteren of - nog beter - voorkomen. Naast het meetbare aantal decibel bepalen ook andere zaken of geluid en trillingen hinderlijk zijn of niet. De plek, het tijdstip en de situatie zijn ook van belang voor de beleving. Gezond stedelijk leven betekent dat onze inwoners recht hebben op een fijne en gezonde woonomgeving. Onze kinderen moeten kunnen opgroeien in een leefbare stad, levendig maar zonder té veel lawaai of trillingen.

De Omgevingswet bevat regels voor geluid en trillingen waar gemeenten zich aan moeten houden. Er is ook vrijheid voor een eigen, lokale invulling. In het coalitieakkoord 2022-2026 *Investeren in Utrecht* is opgenomen dat we in Utrecht bij nieuwe ontwikkelingen strengere geluidsnormen hanteren dan de landelijke wettelijke waarden. Deze passen we toe bij het bouwen van nieuwe woningen en de aanleg van wegen. Ook kijken we naar de (ontwikkeling van) de bestaande stad en de invloed van geluid en trillingen op de kwaliteit van leven. Waar nodig nemen we extra maatregelen.

Verkeer

Verkeer is een belangrijke veroorzaker van geluidhinder. Daarom nemen we in Utrecht maatregelen om de hinder van verkeer te verminderen. We verlagen de snelheid waar mogelijk en/of leggen stiller asfalt aan. Op plekken waar al veel geluid is en we toch nieuwe woningen willen bouwen, stellen we extra voorwaarden aan het ontwerp van de gebouwen. Het is bijvoorbeeld verplicht een geluidluwe gevel en een rustige buitenruimte te hebben. Een goede indeling van de woning zorgt ervoor dat er binnenshuis altijd een rustige plek is. De aanpak van bestaande lawaaiige situaties beschrijven we elke vijf jaar in een actieplan geluid.

Bedrijven

In Utrecht moeten bedrijven in stillere gebieden aan 5 dB lagere geluidnormen voldoen dan in drukkere gebieden. Enkele keren per jaar mag door bedrijven of sportclubs meer geluid worden gemaakt. Bijvoorbeeld als er een festiviteit is.

Uitzonderingen

Voor stemgeluid bestaan geen wettelijke normen. Op het moment dat we ergens een terras, schoolplein of sportveld willen toestaan, controleren we eenmalig dat dit niet tot te veel overlast leidt. Voor onversterkte muziek, zoals van carillons, stellen we geen eisen. Godsdienstvrijheid is een reden om bepaalde geluiden, zoals klokgelui, uit te zonderen.

Stilte

We koesteren plekken waar het stil of rustig is. Utrecht heeft veel locaties in de stad die veel stiller zijn dan langs de drukke wegen. We proberen bestaande rustige gebieden te behouden en uit te breiden. We streven ernaar dat iedereen binnen 10 minuten loopafstand van huis een stil gebied zoals een park of hofje kan vinden.

Trillingen

Voor trillingen van bedrijven of bij bouw en sloop controleert Utrecht op de wettelijke normen. Bij bouwen in de avond en nacht heeft Utrecht eigen strengere grenzen.
Rijdende treinen en trams kunnen trillingen veroorzaken. Hier zijn geen wettelijke grenzen voor. Handhaving is daarom niet mogelijk. We stellen bij nieuwe woningbouwplannen wel grenzen aan die trillingen. We voorkomen daarmee dat toekomstige bewoners te veel hinder ondervinden. Bij bouwplannen naast het spoor of de trambaan moeten meestal eerst de trillingen in de bodem worden gemeten. Daarmee wordt duidelijk welk type woningen of scholen hier geschikt zijn. Mogelijk moeten er aanpassingen worden gedaan aan het ontwerp van het gebouw en/of maatregelen worden getroffen in de bodem.

Inleiding

‘Gezond stedelijk leven voor iedereen’ is ook het uitgangspunt waarmee we als gemeente inzetten op een helder en naleefbaar beleid voor Geluid en Trillingen.

Veel mensen realiseren zich niet dat geluidhinder een probleem is dat onze gezondheid aantast. Geluidhinder is de tweede milieu-gerelateerde ziekmaker. Als we denken aan de gevolgen van geluid op onze gezondheid, dan denken we vaak aan gehoorschade door concertbezoek of machinelawaai. Maar voortdurend lawaai van bijvoorbeeld verkeer kan gevolgen hebben die niet met gehoorschade te maken hebben. Deze gevolgen kunnen ernstig zijn, zoals hoge bloeddruk, ischemische hartziekte, slaapverstoring, obesitas, diabetes, enzovoort. Ook trillinghinder kan gezondheidsklachten opleveren.

Onze ambitie: gezonde ontwikkeling van Utrecht

Utrecht is de vierde stad van het land; er is sprake van een levendigheid die daarbij hoort. Maar de leefbaarheid mag daarbij niet uit het oog worden verloren; ‘gezond stedelijk leven voor iedereen’ is ons uitgangspunt. Utrecht bestaat uit grote rustige woonwijken met daartussen drukke wegen. Her en der zijn lokale ‘centrumgebieden’ zoals winkelcentra, waar de levendigheid is geconcentreerd. Mensen doen hier niet alleen hun boodschappen, dit is ook een plek waar zij elkaar ontmoeten.

Utrecht groeit binnen nu en twintig jaar van 350.000 naar meer dan 450.000 inwoners. Er is druk op de schaarse ruimte. Om de aantrekkelijkheid van de stad te behouden en te versterken, wordt voortdurend gezocht naar een balans tussen groei en leefbaarheid, dynamiek en rust. Er moet ruimte zijn voor ontwikkeling - ook met werkfuncties in de wijken. Als dit evenwichtig gebeurt, leidt dit tot meer levendigheid zonder de woonkwaliteit uit het oog te verliezen. Een goed akoestisch woon- en leefklimaat met een minimum aan trillingen is daarbij een belangrijk onderdeel. Want gezondheid is een uitgangspunt bij het vinden van een balans tussen beschermen en benutten

De grenswaarden voor geluid en trillingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving zijn niet altijd een garantie voor een gezond akoestisch en trillingvrij woon- en leefklimaat. Vanuit gezondheidsoogpunt hanteren we daarom strengere ambitiewaarden voor geluid bij nieuwe ontwikkelingen. Als deze niet haalbaar blijken, zorgen we voor dusdanige compensatie dat de gezondheid niet onder druk komt te staan. Om trillinghinder te voorkomen ontwerpen we nieuwe woonwijken langs infrastructuur van trams en treinen zodanig dat er geen ernstige hinder ontstaat.

Gezondheid

De Omgevingswet stelt de bescherming van gezondheid centraal. Het effect van geluid op de gezondheid is een groeiend probleem in Nederland. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat meer geluid in de leefomgeving niet alleen minder wooncomfort betekent. Het kan er ook voor zorgen dat

mensen minder goed slapen en/of de dagelijkse activiteiten zoals werken of studeren worden verstoord. Verder kunnen mensen er stress van krijgen. Als mensen lange tijd aan te veel geluid blootstaan, kan dat aanleiding geven tot chronische effecten, zoals verhoogde bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol. Dit verhoogt het risico op hart- en vaatziekten. Ook kan geluid een negatieve invloed hebben op de leerprestaties van kinderen.

Er bestaat een risico op toename van hinder door spoortrillingen. Het spoor- en tramnet in Nederland is minder fijnmazig dan het wegennet; er wonen veel minder mensen langs deze infrastructuur dan langs drukke wegen. De verwachting is echter dat het spoorverkeer en het goederentransport per trein toe zal nemen. Tegelijkertijd worden steeds vaker woningen en andere trillinggevoelige functies op korte afstand van het spoor gebouwd. Uit onderzoek blijkt dat ook trillingen kunnen leiden tot stressverhoging en slaapverstoring en daarmee tot gezondheidsschade.

Wetenschappers geven aan dat een rustige en trillingvrije omgeving helpt om te herstellen van negatieve omgevingseffecten. Een van de belangrijkste doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Het verminderen van gezondheidsverschillen in de stad kan daarbij ook een van de uitgangspunten zijn. Bij een gezonde leefomgeving hoort zo min mogelijk geluid- en trillinghinder.

De Omgevingswet draagt gemeenten op om expliciet en vroegtijdig gezondheid te betrekken bij ruimtelijke planvorming en beslissingen. Bijvoorbeeld door:

- rekening te houden met gezondheid bij de toedeling van functies;
- de mogelijkheid om lokaal lagere waarden dan de grenswaarde(n) te hanteren;
- vergunningen te weigeren vanwege ernstige gezondheidsrisico's.

Kader

Met de invoering van de Omgevingswet is voor het beleidsveld Geluid veel veranderd. De landelijke wettelijke geluidregels zijn flink gewijzigd. Daarnaast vraagt de Omgevingswet om een andere kijk en werkwijze. Voor Trillingen zijn de wijzigingen beperkter; er zijn enkele beleidsvrijheden.

Elke gemeente maakt een omgevingsvisie waarin de strategische hoofdkeuzen van het beleid voor de lange termijn voor de (fysieke) leefomgeving staan beschreven. Bij het maken van deze visie staat de vraag centraal "Wat voor stad willen we zijn?". We streven naar een gezond evenwicht tussen rust, ruis en reuring in Utrecht. In bijlage 1 wordt de Omgevingswet toegelicht.

De Utrechtse omgevingsvisie bestaat uit drie delen:

- De koers: de stip op de horizon voor de langere termijn;
- Het thematisch beleid: het beleid over een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld groen, parkeren of geluid. Dit is beleid dat in de hele gemeente geldt;
- Het gebiedsbeleid: beleid dat alleen in een bepaald deel van de stad geldt.

Deze "Beleidsnota Geluid en Trillingen voor de bestaande stad en nieuwe ontwikkelingen" is een thematisch onderdeel van de omgevingsvisie en maakt deel uit van de Omgevingsvisie Utrecht (2021).

De nota gaat over het beheersen en voorkomen van geluid- en trillinghinder in de bestaande stad en bij nieuwe ontwikkelingen middels omgevingsplannen, vergunningverlening en de aanleg en reconstructie van wegen. De aanpak wordt behandeld in een omgevingsprogramma geluid en trillingen.

Door vooraf het kader voor gezondheid aan te geven en helder te maken wanneer dit relevant is, kunnen motiveringsverplichtingen bij concrete besluiten worden beperkt. De nota is bedoeld om te worden toegepast bij het wijzigen van het omgevingsplan, het verlenen van vergunningen en het opstellen van maatwerkvoorschriften. Er hoeft dan niet bij elk individueel besluit apart een afweging te worden gemaakt; die heeft al plaatsgevonden in deze Beleidsnota.

Europese milieubeginselen

Bij de opstelling van een omgevingsvisie dient op grond van art. 3.3. Omgevingswet rekening worden gehouden met de (Europese) milieubeginselen. Deze beginselen zijn afkomstig uit het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU).Het betreft het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Het opstellen van deze beleidsnota vindt zijn grondslag in de gezondheidsbescherming van bewoners en gebruikers van de stad tegen blootstelling aan geluid. Door regels te stellen aan de beheersing van geluid ten faveure van de gezondheidsbescherming wordt invulling gegeven aan het voorzorgbeginsel. De regels zijn mede gekoppeld aan planologische besluiten waarmee invulling is gegeven aan het beginsel van preventief handelen. Het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden is verankerd in de beleidsnota. Bronmaatregelen behoren tot de maatregelen die als eerste overwogen en onderzocht moeten worden. Verder zal veelal degene die activiteiten verricht, bijvoorbeeld planvorming, verantwoordelijk zijn voor het voorkomen, beperken en zo nodig ongedaan maken van nadelige gevolgen van die activiteiten. Hiermee wordt invulling gegeven aan het beginsel de vervuiler betaalt.

Financiën en verantwoording

Het opstellen en uitwerken van de ambities die zijn opgenomen in de Beleidsnota Geluid en trillingen worden binnen de huidige capaciteit (circa 6 FTE) uitgevoerd en gedekt uit het programma Duurzaamheid, onderdeel gezonde, stille en veilige leefomgeving. (Vanaf 2024 is dit onderdeel van het programma Aantrekkelijke en Groene Leefomgeving.) Deze Beleidsnota heeft daarmee geen financiële consequenties.

Het uitvoeren van de doelstellingen uit de beleidsnota is gericht op een evenwichtige afweging tussen verschillende functies in stad. Specifieke advisering hierover wordt gedekt uit de projecten/gebiedsontwikkelingen. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot benodigde keuzes in planvorming die in enkele gevallen mogelijk extra kosten met zich meebrengen voor bedrijven ontwikkelaars of de gemeente (bij door de gemeente betaalde projecten). Het kan bijvoorbeeld gaan om een extra hoog dicht balkonscherm voor een geluidluwe gevel. De omvang van deze kosten hangt af van de specifieke situatie en zijn nu daarom nog niet te bepalen en worden gedekt uit de projecten.

Verantwoording wordt afgelegd via de Begrotingscyclus. In de Programmabegroting is een indicator opgenomen waarmee de effecten van het beleid gemonitord kunnen worden: “Het percentage inwoners dat vaak overlast van lawaai ervaart”.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staat het geluidbeleid beschreven dat wordt toegepast bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het bouwen van nieuwe woningen of het aanleggen of wijzigen van een weg.

In het tweede hoofdstuk staat beschreven hoe we in Utrecht omgaan met het geluid van ‘activiteiten’ zoals bedrijven. De eerste twee hoofdstukken vormen samen de basis voor de toedeling van functies aan locaties.

De Europese verplichting voor het maken van geluidkaarten en actieplannen en de monitoringsverplichting wordt behandeld in hoofdstuk drie.

Hoofdstuk vier is gewijd aan het aspect trillingen en hoe we daarmee omgaan bij het bouwen van nieuwe woningen nabij spoor- en tramlijnen. Verder behandelt dit hoofdstuk trillingen van activiteiten van bedrijven en bouw- en sloopactiviteiten.

De getallen in deze beleidsnota betreffen waarden in L_{den} tenzij expliciet anders aangegeven. Dit gebeurt dan door toevoeging van een (A) en of in bewoording zoals etmaalwaarde.

Bijlagen:
Omgevingswet; wat betekent het voor ons, welke instrumenten en welke regels zijn er.
Evaluatie en resultaten van participatietraject
Overzicht van overig en voorgaand beleid.

1 Geluid bij ruimtelijke ontwikkelingen in Utrecht

We bouwen steeds verder aan de stad; er is het komende decennium behoefte aan nieuwe woningen, scholen en gebouwen voor gezondheidszorg. Het bouwen op locaties die geluidbelast zijn door wegen, spoorlijnen of industrieterreinen is daarbij vaak onontkoombaar; soms tot aan de maximale grenzen die de Omgevingswet biedt. Door aanvullend op de standaard- en grenswaarden van de wet extra eisen te stellen, kan toch een acceptabel akoestisch woon- en leefklimaat worden geboden. Gezondheid en leefbaarheid zijn de belangrijkste voorwaarden bij het bieden van ruimte voor groei van de stad.

1.1. Aanvaardbaarheid

Het voorkómen van nieuwe ongewenste geluidsituaties is de kern van het Utrechtse geluidbeleid. Het herstel van knelpunten naderhand is bijzonder lastig. De aanvaardbaarheid van het geluid is in ieder geval gegarandeerd als wordt voldaan aan de wettelijke standaardwaarde (zie bijlage 1 Beschrijving Omgevingswet) of wanneer er geen toename van het geluid is als gevolg van een wijziging. In deze nota worden er grenzen gesteld aan het geluid per bronsoort. Bij de aanvaardbaarheid moet ook ingegaan worden op het gecumuleerde geluid. In nieuwe situaties moeten bij geluidbelastingen boven de standaardwaarde of bij een wijziging van een weg als er sprake is van een toename boven de standaardwaarde, geluidbeperkende maatregelen worden onderzocht. Geluidbeperkende maatregelen worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en er geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

1.2. Grenswaarden nieuwe geluidgevoelige functies

De wet kent de begrippen standaardwaarde, als zijnde de geluidbelasting die zonder meer aanvaardbaar is, en de (landelijke) grenswaarde, als zijnde de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting na afweging. In deze nota voegen we daar een ambitiewaarde en een Utrechtse-grenswaarde aan toe. De ambitiewaarde is de waarde die vanuit het oogpunt van gezondheid bij voorkeur niet wordt overschreden bij nieuwe ontwikkelingen. Bij het toedelen van functies aan locaties zal er nagestreefd moeten worden om deze waarde niet te overschrijden. De Utrechtse-grenswaarde is een lokale aanscherping van de (landelijke) grenswaarde vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) ten behoeve van gezondheid en indien nodig beweegruimte voor infrastructuur. Dit omdat er nog ruimte is tussen de Utrechtse-grenswaarde en de (landelijke) grenswaarde.

Ambitiewaarde

- Vanuit gezondheidsoogpunt willen we geen nieuwe geluidsgevoelige functies boven de 63 dB per geluidbronsoort. We passen de ambitiewaarde van 63 dB toe (heeft alleen effect wanneer de

grenswaarde voor de geluidbronsoort hoger is dan 63 dB) bij het toedelen van nieuwe functies aan locaties;
- Overschrijding van de ambitiewaarde staan we alleen toe wanneer hiervoor zwaarwegende belangen kunnen worden aangereikt of wanneer het plan leidt tot een verbetering van de akoestische situatie ter plaatse (bijvoorbeeld doordat een bouwplan fungeert als een relevante afscherming voor een groot aantal andere woningen).

Grenswaarden

- Er geldt een Utrechtse-grenswaarde, in plaats van de landelijke grenswaarde van 70 dB, voor het gemeentelijk wegverkeer bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige functies, te weten:
    - 63 dB in de uitleggebieden zoals Leidsche Rijn en Vleuterweide;
    - 68 dB voor de rest van de stad;
- Voor de overige geluidbronnen (rail, industrie, rijks- en provinciale wegen) gelden de (landelijke) grenswaarden;
- Niet geluidgevoelige gevels (zowel “dove gevels” als gevels met bouwkundige voorzieningen) zijn voor woningen toepasbaar vanaf de (Utrechtse) grenswaarde mits:
    - Het woningen betreft waarbij elke verblijfsruimte waarbij dit wordt toegepast (ook) een te openen deel heeft in een gevel onder de (Utrechtse) grenswaarde én;
    - Wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in paragraaf 1.4, waaronder onder andere:
        - Tenminste 50% van de verblijfsruimten of het verblijfsoppervlak van de woning aan de luwe zijde liggen;
        - Tenminste één buitenruimte van de woning aan een gevel ligt waar het geluid niet meer is dan 5 dB boven de standaardwaarde.
- Niet geluidgevoelige gevels zijn voor andere geluidsgevoelige functies dan woningen ook toepasbaar, uitgezonderd voor woonboten en woonwagens.

–

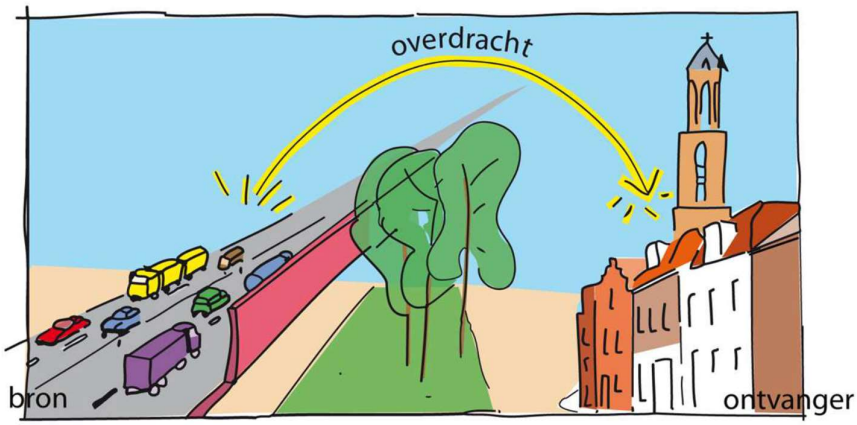
In het omgevingsprogramma geluid en trillingen zal in aanvulling op het bovenstaande voor de toepasbaarheid bij eenzijdige woningen van een niet geluidgevoelige gevel met bouwkundige voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 5.78 lid 1 onder b in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), aangegeven worden welke maatregelen in Utrecht toegepast kunnen worden. Dit om bij voldoende geluidsreductie een geluidluwe gevel, zoals bedoeld in paragraaf 1.4, te realiseren.

Opgemerkt wordt dat ten behoeve van de aanleg en of wijziging van wegen separate grenswaarden gelden. Deze zijn opgenomen in 1.6.

1.3. Realistisch maatregelenonderzoek

Bij het plannen van nieuwe geluidgevoelige objecten en bij de aanleg of wijziging van wegen vindt akoestisch onderzoek plaats. Daarbij moet worden gezocht naar maatregelen die er toe leiden dat het geluid voor zo veel mogelijk gevels onder de standaardwaarde blijft en voor de gevels waarbij dat niet kan de overschrijding van de standaardwaarde zo veel mogelijk wordt beperkt. De kosten voor maatregelen zijn voor rekening van de initiatiefnemer van een plan.

Allereerst moet worden gekeken naar het ontwerp zelf: locatie/vorm bouwblokken, plaats geluidgevoelige bestemmingen/oriëntatie, indeling plan. Wanneer er toch nog andere maatregelen nodig zijn, hanteren we een voorkeursvolgorde zoals in afbeelding 1 is weergegeven: eerst bronmaatregelen en dan pas overdrachtsmaatregelen onderzoeken.

Afbeelding 1: Voorkeursvolgorde bronmaatregelen – overdrachtsmaatregelen

Bronmaatregelen

Bronmaatregelen behoren bij alle geluidbronsoorten tot de maatregelen die als eerste overwogen en onderzocht moeten worden.

Tot de bronmaatregelen bij (gemeentelijk) wegverkeer behoort de aanleg van een geluidreducerend wegdek (“stil asfalt”). Geluidreducerend wegdek is in bepaalde situaties niet realistisch omdat het dan te snel kapot gaat. Bijvoorbeeld bij scherpe bochten of bushaltes. Via de *Beslisboom toepassing geluidreducerend asfalt* (bijlage bij raadsbrief 18 december 2017[1]) kan bij onderhoud en nieuwe situaties een afweging tussen verschillende types asfalt worden gemaakt.

Een verlaging van de snelheid van 50 naar 30 km/u is een bronmaatregel die goed aansluit bij de ambitie van het *Mobiliteitsplan Utrecht 2040*.

[1] Deze beslisboom zal moeten worden geactualiseerd. Na actualisatie zal hiervan uitgegaan dienen te worden.

Afbeelding 2: Aanleg asfalt

Overdrachtsmaatregelen

Geluidschermen of -wallen zijn alleen mogelijk als er voldoende ruimte is tussen de bron en de woningen (veelal alleen bij het hoofdverkeerswegennet en bij spoorlijnen). In principe worden schermen alleen langs hoofdinfrastructuur geplaatst.

Andere overdrachtsmaatregelen, zoals het aanleggen van groenstroken met een geluidabsorberende bodem worden in voorkomende gevallen onderzocht (zie voorbeeld afbeelding 3).

Afbeelding 3: Groenstrook met geluidabsorberende bodem

1.4. Geluidluwe gevel en buitenruimte

Een geluidluwe gevel is een gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid (zie afbeelding 4). Bij een geluidluwe gevel kan een raam open zonder direct de herrie binnen te krijgen. Uit onderzoek is gebleken dat een geluidluwe gevel leidt tot een lager percentage (ernstige) geluidhinder en kan daarom als gezondheidskundige compensatiemaatregel worden gezien. (Zie bijvoorbeeld RIVM-onderzoek De invloed van een stille zijde bij woningen op gezondheid en welbevinden.) Het is daarom belangrijk dat dit aspect al in het begin van de planvorming wordt betrokken.

Afbeelding 4: Geluidluwe zijde als waardevolle kwaliteit van een woning

In de meest ideale situatie wordt een geluidluwe gevel gecreëerd aan een van de geluidbron afgekeerde zijde. Als het creëren van een luwe zijde op deze wijze niet mogelijk is, kan door middel van een bouwkundige constructie – vaak een loggia of balkon met afscherming – toch een significant deel van een gevel worden afgeschermd, waardoor er functioneel een geluidluwe gevel ontstaat.

Kleine woningen zonder verplichte buitenruimte vanuit Besluit bouwwerken leefomgeving (Bkl) – vaak in het sociale segment – kunnen dan ook niet zomaar als eenzijdig georiënteerde woningen worden gebouwd langs drukke verkeersinfra. Het is makkelijker om de doelen te bereiken wanneer in de hoog belaste buitenranden grotere (duurdere) woningen met een luwe achterzijde worden gerealiseerd. In de rustige middengebieden is dan meer ruimte voor sociale en betaalbare kleine woningen. Dit sluit ook aan bij de ambitie ‘gezond stedelijk leven voor iedereen’ waarmee we streven naar een eerlijke verdeling van de verschillende soorten woningen (sociale huur, middenhuur, koop) ten opzichte van de milieubelasting.

Waarden, voorwaarden en eisen geluidluwe gevel

De volgende regels en voorwaarden met betrekking tot een geluidluwe gevel gelden in Utrecht:

- Elke nieuwe woning moet een geluidluwe zijde krijgen;
- Een gevel is luw als deze voor alle bronsoorten voldoet aan de standaardwaarde;
- Minimaal 30% van de verblijfsruimten of het verblijfsoppervlak is aan de luwe zijde gelegen.
- Bij toepassing van dove gevels of gevels met bouwkundige maatregelen boven de reguliere grenswaarde dient 50% van de verblijfsruimten of het verblijfsoppervlak aan de luwe zijde te liggen;
- In aansluiting op de Ruimtelijke Strategie Utrecht stellen we dat aan de luwe zijde bij voorkeur de slaapkamers zijn gelegen;
- Bij onzelfstandige studentenwoningen en kleine woningen (<30 m^2) (die conform het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bkl) geen buitenruimte hoeven te hebben) kan het soms lastig zijn om een luwe gevel te realiseren. Toch streven we hier wel naar. Als er echter zwaarwegende

bezwaren bestaan vanuit stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard én er sprake is van een evenwichtige toedeling van deze woningen over het plangebied, mag hiervan worden afgeweken. Dit is ook een overgangsregel voor plannen waar reeds een SPvE of bouwenvelop is vastgesteld voor de vaststelling van deze beleidsnota. Wel geldt altijd dat op gebouwniveau tenminste 50% van de wooneenheden is gesitueerd aan een gevel waar het geluid maximaal 5 dB boven de standaardwaarde is.
- Een suskast-achtige constructie voor een raam die alleen geluidarm ventileren mogelijk maakt, wordt door ons niet gezien als geluidluwe gevel.

Een buitenruimte kan, eventueel inclusief lokale afscherming, een instrument zijn om een luwe gevel te bewerkstelligen. Hiervoor gelden de volgende eisen:

- Als de woning beschikt over een individuele buitenruimte dan ligt deze bij voorkeur aan de luwe zijde; het geluid is niet meer dan 5 dB boven de standaardwaarde. Als er meerdere buitenruimten zijn dan geldt deze eis voor één van de buitenruimten;
- Op hoog belaste locaties mag ook een volledig afsluitbare buitenruimte (balkon of loggia) worden toegepast om een luwe gevel te creëren. In geopende toestand dient hier nog wel een minimumkwaliteit van maximaal 5 dB boven de standaardwaarde te worden aangehouden, wat aansluit bij de eis voor buitenruimten;
- Woningen die kleiner zijn dan 50 m^2 hoeven vanuit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) geen individuele buitenruimte te hebben maar kennen wel eisen met betrekking tot het hebben van een gemeenschappelijke buitenruimte. De eis voor het geluid in die buitenruimte bedraagt maximaal 5 dB boven de standaardwaarden.

1.5. Vervangende nieuwbouw en transformatie

Bij vervangende nieuwbouw kan gedacht worden aan situaties waarin bestaande woningen op locaties met veel geluid worden vervangen door nieuwe woningen die bouwkundig van betere kwaliteit zijn. Bij het beoordelen van dergelijke projecten staat een afname van de hinder voorop en worden eventuele belemmeringen voor (toekomstige aanpassing van) de infrastructuur meegewogen. Bij transformatie/functiewijziging van kantoren en andere leegstaande gebouwen is sprake van een nieuwe woonfunctie of andere geluidgevoelige functie in een bestaand gebouw.

- We hanteren bij vervangende nieuwbouw en transformatie dezelfde (Utrechtse) grenswaarden als bij nieuwbouw;
- De eis voor een luwe gevel wordt opgehoogd met 5 dB ten opzichte van nieuwe woningen.

1.6. Aanleg of wijziging van een weg

De aanleg of wijziging van een weg kan leiden tot een toename van het geluid. Binnen het wettelijke stelsel is geborgd dat de daarvoor benodigde verkeersbesluiten moeten worden getoetst aan de geldende normen. Fysieke wijzigingen aan een weg waarvoor geen verkeersbesluit benodigd is, maar die wel kunnen leiden tot meer geluid, moeten conform de wet ook tegen het licht worden gehouden. Het Mobiliteitsplan Utrecht 2040 sluit aan bij deze wettelijke verplichte aandacht voor geluid.

- De ambitiewaarde vanuit gezondheid van 63 dB wordt, bij voorkeur, niet overschreden;
- De Utrechtse grenswaarde ter plaatse van woningen langs een nieuw aan te leggen weg is gelijk aan die voor nieuwe woningen;
- Bij een wijziging van een bestaande weg kan de wettelijke grenswaarde van 70 dB soms noodzakelijk zijn;
- De aanvaarbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt beoordeeld als ook ten gevolge van andere geluidbronsoorten de standaardwaarde wordt overschreden;
- Indirecte effecten (bijvoorbeeld verdringing van verkeer naar andere wegen) in een groter gebied worden onderzocht en getoetst aan wettelijke normen. Hetzelfde geldt voor akoestisch relevante fysieke wijzigingen in de omgeving, bijvoorbeeld de sloop van een geluid afschermend gebouw;
- Het geluid wordt door het treffen van maatregelen zoveel mogelijk beperkt.

Afbeelding 5: Verkeer op een druk kruispunt veroorzaakt geluid

De wijziging van wegen en spoorwegen vindt vaak plaats binnen de kaders van het omgevingsplan, maar kan toch aanzienlijke gevolgen hebben voor geluid. In de Wet geluidhinder was bepaald dat zo'n wijziging moest worden aangemerkt als een «reconstructie van een weg, waarbij pas bij concrete planuitwerking getoetst moest worden aan de geluidnormen. Onder de Omgevingswet is hierin niet automatisch voorzien.
Hiervoor moet in het omgevingsplan een toetsmoment worden gecreëerd en dan zijn de regels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van toepassing op alle wijzigingen en aanleg van wegen en lokale spoorwegen én niet alleen die samenvallen met een wijziging van het omgevingsplan. We gaan daarom in het omgevingsplan vastleggen dat voor het wijzigen van een weg of een lokale spoorweg een

omgevingsvergunning gevraagd moet worden, waardoor het een binnenplanse omgevingsplanactiviteit is. Bij de verlening van die omgevingsvergunning wordt dan weer getoetst aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

1.7. Lokaal spoor

Tramlijnen (zoals naar Nieuwegein/IJsselstein en Utrecht Sciencepark, zie afbeelding 6) vallen conform de Omgevingswet onder de geluidbronsoort ‘lokaal spoor’ en hebben dezelfde grenswaarden als hoofdspoorlijnen. De wet biedt echter ook de mogelijkheid om het geluid samen te nemen met de naastgelegen gemeentelijke wegen en te toetsen als gemeentelijke weg. De reden hiervoor is dat tramlijnen vaak parallel lopen aan wegen, waardoor het ervaren wordt als één geluidbron.

In Utrecht is dit op de meeste plaatsen het geval (vaker wel dan niet), daarom maken we gebruik van deze mogelijkheid om het geluid van lokaal spoor samen te nemen met dat van het (lokale) wegverkeer. Bovenstaande keuze heeft doorwerking in elke toepassing van de geluidregels. Dit geldt ook voor eventuele nieuwe tram- of metrolijnen.

Afbeelding 6: Lokaal spoor, tramlijnen in Utrecht

1.8. Doorgeschoven toetsing

Bij een globaal omgevingsplan (omgevingsplan op hoofdlijnen) is de locatie van de verschillende functies in het gebied alleen op hoofdlijnen aangegeven. Op het moment van vaststellen is bijvoorbeeld nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar over de situering van geluidgevoelige gebouwen of over het geluid door activiteiten. Die informatie komt pas beschikbaar als plannen concreet worden uitgewerkt tot het niveau waarop vergunningen kunnen worden aangevraagd. Datzelfde geldt voor gemeentewegen, als een relatief breed gebied een functie voor verkeersdoeleinden heeft. Dan is op het moment van de functietoedeling niet bekend waar de rijstroken exact komen te liggen. Voor geluid is dat natuurlijk wel van belang, zeker als geluidbeperkende maatregelen getroffen moeten worden. Door het ontbreken van voldoende gedetailleerde informatie kan bij de voorbereiding van een globaal omgevingsplan niet worden getoetst aan de geluidnormen. Het instrument omgevingsplan biedt daarvoor een oplossing, door in het omgevingsplan te bepalen dat de benodigde geluidtoetsen moeten worden uitgevoerd op het moment waarop wel voldoende gegevens beschikbaar zijn (doorgeschoven toetsing). Dat moment moet een concreet besluitmoment zijn. Om die reden gaan we de toetsing in het omgevingsplan onder een binnenplanse omgevingsplanactiviteit brengen zodat deze toetsing doorgeschoven kan worden naar de omgevingsvergunningsfase.

Het doorschuiven in de tijd van het toetsen aan geluidregels betekent overigens niet dat bij de voorbereiding van het omgevingsplan helemaal geen aandacht aan geluid hoeft te worden besteed. De uitvoerbaarheid van het omgevingsplan moet altijd en dus ook vanuit het perspectief van geluid aannemelijk worden gemaakt. Het onderzoek dat aantoont dat het plan uitvoerbaar is kan globaal zijn.

1.9. Tijdelijk wonen, woningsplitsing en omzetting

Voor tijdelijke situaties gelden vaak geen waarden voor geluid. Wel zal een beoordeling van de aanvaardbaarheid plaats moeten vinden.

Flexwonen

Voor tijdelijke situaties die niet meer dan tien jaar duren, hoeft op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) niet te worden voldaan aan de waarden voor geluid (voor het geluid ín de woning geldt veelal een 10 dB lagere grenswaarde). Ondanks dat hebben we de ambitie aangegeven in *Gezondheid voor iedereen* om in Utrecht iedereen gelijke kansen te bieden op gezond stedelijk leven en gelijke gezondheidsbescherming. Het belang om de acute woningnood op te lossen wegen we af tegen het belang van een goede gezondheidsbescherming. De volgende maatregelen, die bijdragen aan gezondheidsbescherming, worden daarbij onderzocht en nagestreefd:

- Een geluidluwe zijde;
- Slaapkamer aan de geluidluwe zijde;
- Een geluidluwe buitenruimte;
- Een acceptabel binnenniveau van bij voorkeur 33 dB (maximaal 38 dB);
- Een woonduur van, bij voorkeur, maximaal 5 jaar;
- Ventilatie die minimaal voldoet aan de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bkl) ten aanzien van ventilatiegeluid en luchtverversing.

Short stay

Een short stay woning wordt vaak gebruikt door expats of buitenlandse studenten. Juridisch gezien is short stay een logiesfuncties en is daarmee niet geluidgevoelig. Het beleid ten aanzien van short stay staat weergegeven in het *Beleid tijdelijk verblijf (short stay) en bijstelling hotels*. Bij het toedelen van nieuwe short stay-functies vindt een afweging plaats van de hoeveelheid geluid. Het heeft onze voorkeur om geen short stay te realiseren boven de wettelijke grenswaarde. Wanneer een gewone woning mogelijk is op de locatie, dan heeft dat de voorkeur. Short stay is een goede keuze als er bijvoorbeeld geen luwe gevel kan worden gemaakt (en de functie wonen niet kan).

Woningsplitsing en omzetting

In de Utrechtse woningvoorraad is schaarste in alle categorieën. Er zijn om die reden veel initiatieven voor het splitsen en omzetten (kamergewijze verhuur) van woningen hetgeen de druk op de woningmarkt kan verlichten. Dit omzetten kan effect hebben op de leefbaarheid en wordt daarom getoetst vanuit het oogpunt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De gemeente Utrecht heeft hiervoor de *Beleidsregel Wijziging samenstelling van de woonruimtevoorraad (woningsplitsen en omzetten)*. Hierin staan onder meer regels opgenomen met betrekking tot de geluidisolatie tussen de woningen waardoor dezelfde kwaliteit wordt verkregen als bij nieuwbouwwoningen. Voor deze woningen geldt net als bij transformatie een 5 dB soepelere waarde met betrekking tot een luwe gevel. Voor onzelfstandige studentenwoningen geldt daarnaast de eis dat minimaal 50% van de wooneenheden aan de luwe zijde zijn gelegen.

Mantelzorgwoningen

Ook voor mantelzorgwoningen gelden op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geen waarden voor geluid. Deze woningen zijn, behalve het ontbreken van een maximale tijdsduur van afwijken, niet onderscheidend van flexwonen. In het kader van eventuele afwegingen zal daarom bij dat kader worden aangesloten (uitgezonderd woonduur).

1.10. Scheepvaartlawaai

Scheepvaartlawaai valt niet onder de Omgevingswet. Er bestaan voor scheepvaartlawaai geen waarden die gelden ter plaatse van woningen of andere geluidgevoelige functies langs een scheepvaartroute. Wel zijn er emissienormen; dus eisen voor de geluidproductie van de schepen.

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is het gewenst dat een goed beeld van de totale gecumuleerde geluidsituatie wordt verkregen. Indien relevant moet dan ook het aspect scheepvaartlawaai nader worden onderzocht. Hieronder wordt beschreven hoe we daar in de gemeente Utrecht mee om zullen gaan.

- We houden een standaardwaarde aan tussen die van weg- en railverkeer (respectievelijk 53 en 55 dB) hetgeen uitkomt op 54 dB;
- Als Utrechtse-grenswaarde hanteren we de ambitiewaarde vanuit het volksgezondheidsbeleid van 63 dB;

- Boven de standaardwaarde is als aanvullende compenserende maatregel een luwe gevel nodig;
- Bij de uitwerking van de gevelisolatie wordt rekening gehouden met (het spectrum van) scheepvaartlawaai (vanwege vrij lage frequenties);
- Deze bovenwettelijke normen krijgen een plek in het omgevingsplan.

2 Geluid door activiteiten in Utrecht

2.1. Beleid onder Omgevingswet

Een gemeente kan andere geluidwaarden voor bedrijven opnemen dan de standaardwaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Wanneer een omgeving bijvoorbeeld heel rustig is kunnen lagere waarden worden opgenomen in het omgevingsplan.

Geluidoverlast bestaat in vele vormen maar in de wetgeving is niet altijd even gedetailleerd vormgegeven hoe we daarmee om moeten gaan. In Utrecht kennen we sinds jaren verschillende verordeningen en regels die een en ander nader specificeren en die we beleidsmatig voortzetten. De wijze waarop de toelating van nieuwe geluidgevoelige functies door geluid van activiteiten zal worden afgewogen is onderdeel van de opstelling van het omgevingsplan.

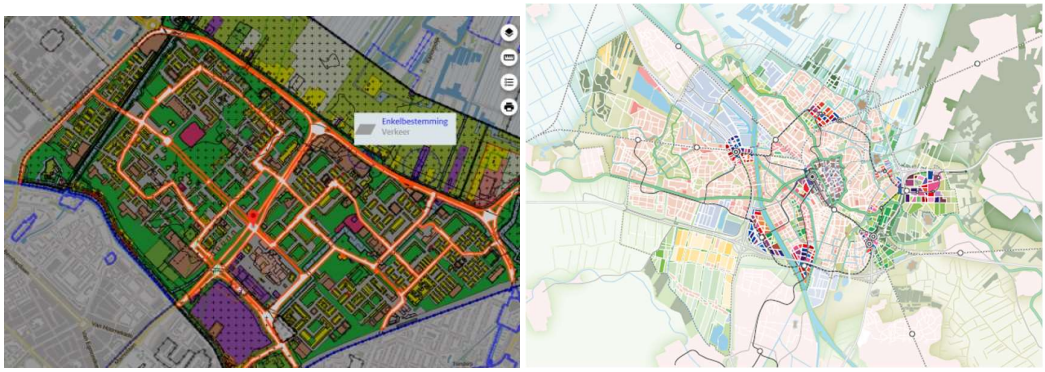
Er zijn ook zaken die wettelijk niet zijn geregeld (of zelfs specifiek zijn uitgezonderd) en wel tot overlast kunnen leiden. Aan de andere kant zijn er geluiden die bij een (drukke) stad horen en die we daarom niet regelen of inperken. In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet dit alles wel worden afgewogen. Om dit goed te kunnen motiveren hebben we voor verschillende zaken nadere regels opgesteld. Deze worden in paragraaf 2.4 behandeld.

2.2. Geluid van bedrijven

Het bestaande beleid met betrekking tot de bescherming van woningen in rustige gebieden wordt voortgezet. In plaats van richtwaarden die bij maatwerk of vergunningverlening worden toegepast, worden grenswaarden in het omgevingsplan vastgelegd. Hierdoor is het niet nodig om voor elk individueel bedrijf een procedure te voeren en kan er sneller worden ingegrepen in geval van overlast.

- Bedrijven moeten ter plaatse van woningen in rustige woonwijken aan 5 dB lagere geluidnormen voldoen dan de standaardwaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);
- Aan bedrijven die aantoonbaar vanuit kosten- of technische overwegingen niet aan de aangescherpte normen kunnen voldoen, kan met maatwerk een hogere geluidgrens worden toegekend;
- Aan de voorkant van woningen langs drukkere wegen en in centrumgebieden blijven de standaardwaarden van kracht;
- Op bedrijventerreinen gelden 5 dB ruimere normen ter plaatse van (bedrijfs)woningen.

Wat we beschouwen als rustig versus druk wordt verder uitgewerkt in het omgevingsprogramma geluid en trillingen en via maatwerkregels vastgelegd in het omgevingsplan. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij aanduidingen die vanuit andere kaders worden vastgelegd. Zie als voorbeeld afbeelding 7.

Afbeelding 7: Aanduidingen drukkere stedelijke gebieden

- ‘Verkeer’ = akoestisch drukke wegen;
- ‘Verblijfsgebied’ = rustige woonstraten;
- ‘Centrumgebieden’ = stadscentra zoals beschreven in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040.

2.3. Industrieterreinen

Voor de wat grotere industrieterreinen (zie afbeelding 8), waar zogeheten ‘grote lawaaimakers’ mogen komen, geldt een systeem dat als doel heeft om de cumulatieve geluideffecten van alle bedrijven bij elkaar beheersbaar te houden. Deze grenswaarden worden in het omgevingsplan vastgelegd (‘omgevingswaarden’). Ten opzichte van de oude systematiek uit de Wet geluidhinder is de rekenmethodiek gewijzigd. Dit leidt in sommige situaties tot iets meer geluidruimte voor de bedrijven. Er is vooralsnog geen aanleiding om verandering aan te brengen in de wijze waarop het geluid van industrieterreinen wordt beoordeeld.

Bedrijven met informatie- of meldingsplichten voor hun milieubelastende activiteiten dienen blijvend te voldoen aan een maximale waarde van 50 dB(A) etmaalwaarde op 50 meter.

Afbeelding 8: Industrieterrein

2.4. Overig

In deze paragraaf wordt de beleidsmatige visie beschreven op een scala aan verschillende onderwerpen.

2.4.1. Incidentele ontheffingen

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geeft een gemeente de mogelijkheid om bij verordening een bedrijf tot maximaal twaalf keer jaar een ontheffing van de geluidnormen te verlenen ten behoeve van festiviteiten. Twaalf keer vinden we in Utrecht echter te veel. Dat kan zeker in een horecastraat leiden tot ongewenste situaties waarbij er elke week wel ergens via een ontheffing een grootschalig feest wordt georganiseerd.

In Utrecht is daarom in de Vrijstellingsverordening inrichtingen milieubeheer opgenomen dat:

- deze ontheffing kan worden verleend op een beperkt aantal aangewezen collectieve feestdagen;
- de mogelijkheid er is voor twee extra individueel/incidenteel te kiezen dagen (voor sportinrichtingen negen keer);
- in een ontheffing een maximum aan het geluid kan worden gesteld; in een ontheffingsbesluit worden aanvullende regels gesteld.

In het omgevingsplan wordt deze regeling opgenomen, waarbij een nadere precisering wordt aangebracht in begrippen als incidenteel/collectief. Ook wordt aangegeven voor welk type activiteiten een ontheffing kan worden verleend; alleen binnen het bebouwde deel van de inrichting of ook daarbuiten, bijvoorbeeld op een voetbalveld.

Culturele hotspots op locaties waar niet voor ernstige geluidhinder hoeft te worden gevreesd (denk aan grote industrieterreinen), faciliteren we door meer dan twee geluidontheffingen toe te staan.

2.4.2. Ramen en deuren dicht

Als regel wordt in het omgevingsplan opgenomen dat horecaondernemingen ramen en deuren gesloten moeten houden wanneer binnen (hard) versterkt muziekgeluid wordt geproduceerd en geopende ramen en deuren dan zouden leiden tot een overschrijding van de geluidsnormen.

Open ramen en deuren van een horecagelegenheid zijn hiermee niet per definitie verboden. Maar omdat er dan veel meer geluid naar buiten komt, moet het volume van het versterkte muziekgeluid binnen worden aangepast zodat het binnen de normen blijft. Bij herhaaldelijke overtredingen is het in de huidige praktijk gebruik om in zo'n geval een maatwerkvoorschrift op te leggen dat de ramen en deuren dicht moeten blijven (uiteraard behoudens het direct doorlaten van personen en goederen). Het doel van deze nieuwe maatregel is om dit nu als zorgplicht algemeen op te leggen. Met de toevoeging dat dit alleen geldt bij (te) hard versterkt muziekgeluid binnen.

2.4.3. Bescherming stille hofjes

In de Geluidnota 2014-2018 was een richtwaarde opgenomen voor stille hofjes (zie afbeelding 9: Stil hofje) van 40 dB(A) voor bedrijfsgeluid. Daar waar nodig zijn maatwerkvoorschriften opgelegd. In de nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen* is ook aandacht voor stille hofjes: "*Ook beschermen we stille plekken. In dit licht staan we geen horecavoorzieningen toe in stille hofjes en rustige woonstraten.*" Er zijn enkele bestaande uitzonderingen maar over het algemeen staan we geen terrassen toe in stille hofjes. Deze lijn zetten we voort.

Onder de Omgevingswet bestaat er geen bepaling meer die terrassen op stille binnenterreinen reguleert. Continuering van de bescherming van stille hofjes borgen we daarom via het omgevingsplan.

Afbeelding 9: Stil hofje

2.4.4. Geluid in de openbare ruimte

Voor geluid in de openbare ruimte was de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van toepassing. Te denken valt aan straatartiesten, aggregaten, et cetera. In de Beleidsregel terrassen gemeente Utrecht is opgenomen dat op terrassen geen versterkte muziek of andere geluiden mogen worden geproduceerd. We hebben geen nader geluidbeleid/normen voor geluiden in de openbare ruimte die we normaal en acceptabel vinden (bijvoorbeeld kleine speelplaatsen of dichtslaande autoportieren). Bij eventuele excessen wordt per geval bezien wat het probleem is en wat daaraan kan worden gedaan.

Bij het ontwerp van de openbare ruimte wordt gekeken naar technische mogelijkheden om het geluid te beperken. Zo staat in de (ontwerp) Visie Speelruimte Utrecht, *Spelen in je eigen buurt* het volgende beschreven:
Bij het ontwerp van een plangebied moet altijd gekeken worden naar een evenwichtige toedeling van functies en de locaties daarvan. Hierbij moet rekening gehouden worden met bijvoorbeeld stemgeluid en het geluid van weerkaatsende ballen. Speelplekken moeten goed gepositioneerd worden en van een goede ondergrond voorzien die geluid zoveel mogelijk dempt.

Afbeelding 10: Voetbalkooi in de openbare ruimte

Hekken rond voetbalkooien (zie afbeelding 10) kunnen bijvoorbeeld hinderlijk geluid veroorzaken als er een bal tegen aan wordt geschopt. Er zijn echter ook stillere constructies die kunnen worden toegepast.

2.4.5. Uitsluiten van toetsing

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) biedt de mogelijkheid om bepaalde activiteiten uit te sluiten van toetsing. In het omgevingsplan wordt gekeken naar de activiteiten die voor Utrecht relevant zijn, voor deze activiteiten wordt een uitzondering gemaakt.

Muziek

Zoals in Vrijstellingsverordening inrichtingen milieubeheer is opgenomen wordt onversterkt muziekgeluid uitgezonderd. De gemeente Utrecht krijgt nauwelijks meldingen over onversterkte muziek. Het niet uitzonderen zou – bijvoorbeeld - betekenen dat de carillons in de stad te zeer zouden worden beperkt.

Godsdienstige en levensbeschouwelijke uitingen

In Nederland is de vrijheid van godsdienst een grondrecht. Het oproepen tot gebed door religieuze gezangen of klokgelui is een manifestatie van religie, waarvoor het grondrechtelijk kader geldt. Op basis van godsdienstvrijheid moet het voor bijvoorbeeld kerken en moskeeën mogelijk zijn om geluid te produceren ten behoeve van diensten en plechtigheden. Bij kerken en moskeeën steekt echter geregeld de discussie op hoeveel geluid de klokken of de vocale gebedsoproep mogen veroorzaken.

Godsdienstvrijheid betekent niet dat aan het geproduceerde geluid geen grenzen mogen worden gesteld. Artikel 10 van de Wet openbare manifestaties (Wom) stelt: “*Klokgelui ter gelegenheid van godsdienstige en levensbeschouwelijke plechtigheden en lijkplechtigheden, alsmede oproepen tot het*

belijden van godsdienst of levensovertuiging, zijn toegestaan. De gemeenteraad is bevoegd ter zake regels te stellen met betrekking tot duur en geluidsniveau". Dit is altijd maatwerk. Als basis wordt de oude regel uit het Activiteitenbesluit overgenomen die aangaf dat de normen niet golden voor *het geluid ten behoeve van het oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten en lijkplechtigheden*.

Kortdurend geluid

We maken ook een uitzondering voor enkele activiteiten die maar kortdurend een hoog geluidsniveau veroorzaken. Dit betreft:

- het komen en gaan van bezoekers bij een activiteit waarvan horeca-, sport- of recreatieactiviteiten de kern vormen
- het verrichten in de open lucht van sportactiviteiten of activiteiten die hiermee in nauw verband staan.

2.4.6. Bouwlawaai

Utrecht groeit en de bouwactiviteiten in Utrecht nemen toe. Voor de één een uiting van vitaliteit en bedrijvigheid, voor de ander een bron van hinder. De uitvoering van grote bouwprojecten heeft impact op de leefomgeving (zie afbeelding 11). Bouwen, inclusief bouwen aan infrastructurele- en renovatiewerken, gaat gepaard met bijvoorbeeld geluid, trillingen, stof, licht, of beperking van het uitzicht. Bouwen kan ook tot schade leiden door trillingen, bronbemaling en bouwverkeer. Daarnaast heeft het gevolgen voor de bereikbaarheid. De gemeente doet veel om bouwhinder te voorkomen en maakt onder andere gebruik van geluid- en trillingsmetingen.

Normen

Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) stelt regels aan het geluid dat bij bouwwerkzaamheden mag worden geproduceerd (voor het aspect trillingen wordt verwezen naar hoofdstuk Trillingen). Dit geldt bij nieuwe gebouwen of renovaties alsook bij infrastructurele werken. Omdat een bouwproces een tijdelijke situatie betreft, zijn de normen fors hoger dan voor regulier bedrijfsmatig geluid. Hoe langer het bouwproces duurt, hoe lager de normen getalsmatig worden. In de regel mag alleen in de dagperiode lawaai worden gemaakt.

Ontheffingen

Soms is het noodzakelijk om werkzaamheden in de avond- en nachtperiode uit voeren. Denk hierbij aan betonstorten; een proces dat soms meer dan 24 uur achter elkaar continu moet worden uitgevoerd. In dat soort situaties kan een ontheffing worden verleend. Om hinder en overlast door bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden te voorkomen of te beperken, worden aan een ontheffing wel gemeentelijke geluidnormen gekoppeld. Deze staan beschreven in de *Handhaafinstructie geluidhinder veroorzaakt door bouw- sloop- en renovatiewerkzaamheden*. In de handhaafinstructie staat onder andere wanneer ontheffing mogelijk is, op welke wijze en hoe het toezicht en de handhaving zijn geregeld. Dit helpt de toename van geluidhinder zoveel mogelijk te beperken.

Communicatie

Naast de (wettelijke) afspraken is vroegtijdige communicatie van groot belang. Als een duidelijk beeld wordt gegeven op welke momenten sprake is van overlast, kan er door bewoners en ondernemers op worden ingespeeld. Eventuele overlast wordt als minder storend ervaren wanneer men vooraf geïnformeerd is over de aard en de duur van de overlast.

Afbeelding 11: Bouwterrein

2.4.7. Woongeluiden

Hinder van buren is een van de meest voorkomende vormen van geluidoverlast. Er zijn bouwregels voor geluidisolatie en installatiegeluid. Bij overlast van buren zijn er geen wettelijke normen waar het geluid aan kan worden getoetst. De eerstelijnsbehandeling van dit soort vormen van overlast is een taak voor de politie.

De aanpak van zware vormen van woonoverlast valt onder de bevoegdheid van de burgemeester en daarmee buiten de reikwijdte van de Omgevingswet. Artikel 151d, eerste lid, van de Gemeentewet geeft de raad de bevoegdheid regels te stellen om tegen te gaan dat omwonenden hinder ondervinden van gedragingen van buren. Het gaat in deze gevallen om regels die de burgemeester bevoegdheden toekent bij het aanpakken van ernstige en herhaaldelijke hinder. De regels worden (hoofdzakelijk) gesteld met het oog op het kunnen reguleren van het gedrag van personen. Het gevolg van dat gedrag op de fysieke leefomgeving valt hier niet onder. Regels op grond van deze artikelen mogen daarom niet worden gesteld in het omgevingsplan. Daarom valt dit buiten de scope van deze Beleidsnota.

2.4.8. Stemgeluid

Het stemgeluid afkomstig van bezoekers van terrassen, sportinrichtingen en school- en speelpleinen kan hinder in de woonomgeving veroorzaken. Dergelijk onversterkt stemgeluid is echter uitgezonderd in de wet. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staat dat een omgevingsplan bepaalt dat de waarden die het omgevingsplan bevat voor geluid door een activiteit niet van toepassing zijn op onversterkt menselijk stemgeluid; zonder uitzonderingen. Een gemeente kan niet voorschrijven dat onversterkt stemgeluid toch meegenomen wordt bij de handhaving van de geluidwaarde. Met andere woorden: er kan bij overlast en klachten niet worden opgetreden over de band van het omgevingsrecht. Juist om deze reden geeft de Raad van State aan dat een dergelijk aspect vooraf eenmalig moet worden onderzocht, afgewogen en gemotiveerd. Het moet worden meegewogen bij het toedelen van functies aan locaties. Door in een omgevingsplan vervolgens regels te stellen aan locatie, omvang en openingstijden kan stemgeluid worden gereguleerd.

Beleidsmatig maken we onderscheid tussen stemgeluid dat afkomstig is van terrassen, schoolpleinen dan wel sportvelden. Vanuit gezondheidsoogpunt wordt spelen en sporten gestimuleerd. Terrassen kunnen een rol spelen bij een gewenste levendigheid van een gebied. De verschillende aspecten worden verschillend beoordeeld.

Richtwaarden

Er is behoefte aan een richtwaarde waarmee een nieuwe ontwikkeling kan worden beoordeeld. Bij het bepalen van de juiste hoogte van een richtwaarde speelt de balans tussen leefbaarheid en levendigheid een belangrijke rol. In die zin kan worden aangesloten bij de systematiek van geluidnormen voor bedrijven waarbij de aard van de omgeving (druk of rustig) op vergelijkbare wijze een rol speelt. Als eerste wordt gekeken naar de richtwaarden voor een rustige woonwijk of gemengd gebied/drukke woonwijk in de stad: respectievelijk 45 dB(A) of 50 dB(A) etmaalwaarde. Rigide toepassing van deze waarden maakt het onmogelijk om een terras, schoolplein of sportveld in gebruik te hebben. Er zal op voorhand een hoger niveau als aanvaardbaar moeten worden gesteld als de aanleg van terrassen, sportvelden en school- en speelpleinen mogelijk wordt gemaakt.

Bij de bepaling welk niveau acceptabel is, kan naar het binnenniveau in de woningen worden gekeken. Als grenswaarde voor het binnenniveau is 35 dB(A) gebruikelijk. De basisgeluidisolatie volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) bedraagt 20 dB. Daaruit volgt dat een geluidbelasting van 55 dB(A) aan stemgeluid nog goed te motiveren is; dit kan dan de richtwaarde zijn voor rustige woonwijken. Voor drukke locaties volgt dan een 5 dB hogere waarde: 60 dB(A). Maar dan moet daarbij wel naar het binnenniveau in de woningen worden gekeken en indien nodig extra worden geïsoleerd.

Terrassen

In het omgevingsplan worden regels opgenomen ten aanzien van de locatie en de omvang van terrassen. Die gelden voor het toevoegen van nieuwe functies aan locaties, dus voor nieuwe terrasfuncties. Bij nieuwe plannen maken we terrassen alleen mogelijk als is aangetoond dat het stemgeluid naar verwachting niet meer zal bedragen dan de hierboven beschreven richtwaarde. In het omgevingsplan wordt een norm voor stemgeluid opgenomen waar een nieuwe ontwikkeling aan wordt

getoetst. Voor de duidelijkheid: de waarde geldt alleen (dus eenmalig) bij de afweging om een functie of activiteit toe te laten. De waarde kan niet naderhand voor handhaving worden gebruikt. Dit levert desondanks meer transparantie op voor de ondernemers en bescherming voor omwonenden. Terrassen in stille hofjes en op omsloten binnenterreinen in de binnenstad en zijn niet toegestaan. Buiten de binnenstad zijn we zeer terughoudend met terrassen op omsloten binnenterreinen.

Schoolpleinen en kinderdagverblijven

Kinderen moeten buiten kunnen spelen. Dat kan betekenen dat stemgeluid van spelende kinderen op een schoolplein bij een deel van de bevolking tot overlast leidt. Voor nieuwe situaties zorgen we daarom voor een ontwerp dat de minste overlast voor de buurt oplevert. Een richtwaarde van 55 dB(A) etmaalwaarde kan bij het ontwerp worden gehanteerd. Aanvullend kan ook naar het aanwezig zijn van een geluidluwe gevel en de ligging van de tuin of balkon, woningindeling (bijvoorbeeld slaapkamer aan de zijde van het schoolplein) worden gekeken. Deze kwalitatieve benadering geeft meer vrijheid om een oplossing te zoeken voor de inpassing, hetgeen nodig is om in een verdichtende stad schoolgebouwen in een woonomgeving in te passen.

Sportvelden

Bij het toedelen van nieuwe sportvelden (van verenigingen) hanteren we de afstandstabellen conform de VNG-systematiek van Bedrijven en Milieuzonering. De aan te houden afstand van 50 meter ten opzichte van een rustige woonwijk is echter vaak niet uitvoerbaar. De afstand van 30 meter, die de systematiek passend vindt voor een drukke woonwijk, is meestal wel mogelijk. Uit eerdere onderzoeken blijkt dat een richtwaarde van 55 dB(A) etmaalwaarde dan meestal nog haalbaar is. Gezien de grote behoefte aan sportfaciliteiten in de stad en de steeds verdere verdichting, hanteren we bij de afweging voor nieuwe situaties alleen dit afstandscriterium.

2.4.9. Evenementen

Geluidnormen voor evenementen staan beschreven in de *Beleidsregel Geluidsnormen bij buitenevenementen*. Voor bepaalde evenementenlocaties worden op maat gemaakte regels opgenomen in zogeheten locatieprofielen en wordt nader aandacht aan het evenementenbeleid besteed. Dit aspect valt hierdoor buiten de scope van deze Beleidsnota.

2.4.10. Windturbines

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 staat: "*Bij realisatie van windmolens binnen een afstand van twee kilometer tot woonwijken worden regels gesteld om de effecten van geluid en slagschaduw meer te beperken dan wettelijk verplicht.*" Als gevolg van een uitspraak van de Raad van State (202003882/1/R3) zijn er momenteel geen wettelijke normen meer voor geluid van nieuwe windturbines. In de provinciale omgevingsvisie wordt gesteld: "*Ook streven wij voor 2030 bij woningen en andere geluidgevoelige gebouwen naar het voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid van windturbines in aanvulling op de wettelijke vereisten.*"

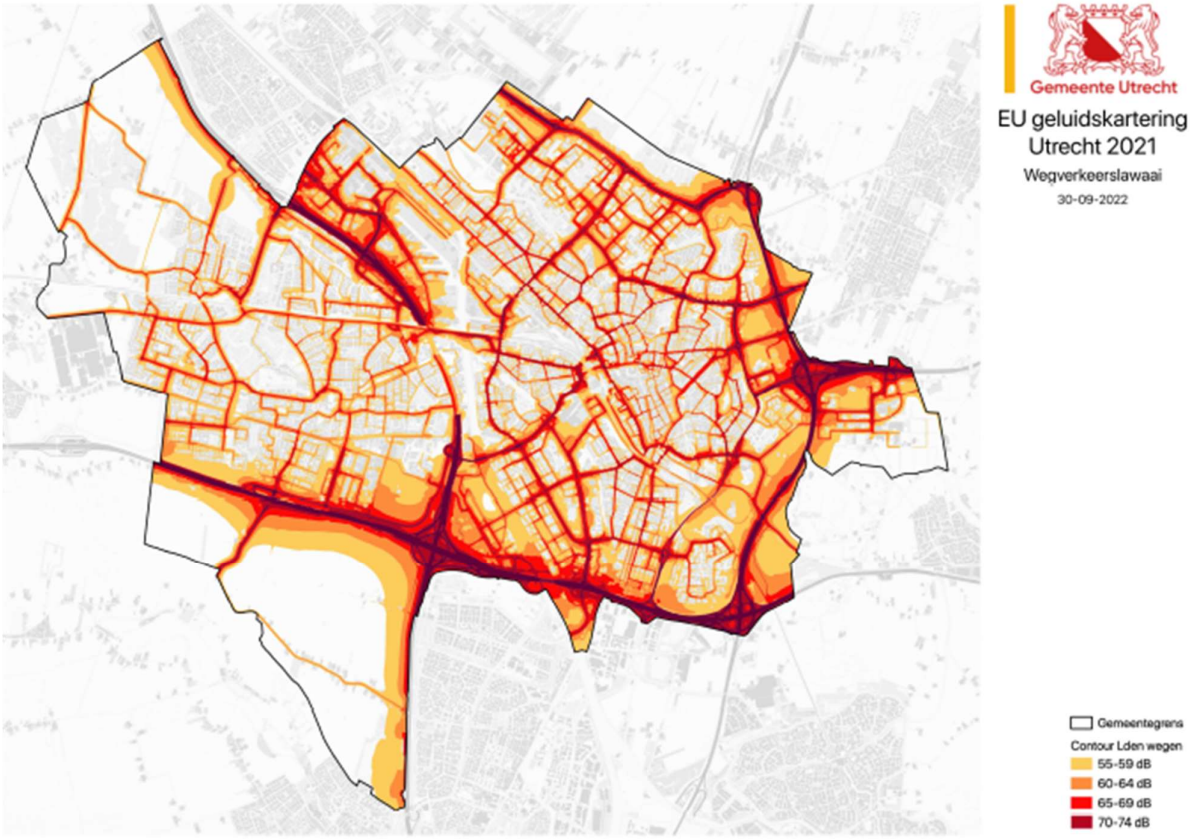
In het coalitieakkoord 2022-2026 *Investeren in Utrecht* is opgenomen dat bij het plaatsen van windmolens het uitgangspunt is om de overlast (geluid en slagschaduw) voor omwonenden maximaal te

beperken. Voor specifieke projecten worden op maat gemaakte normen en/of een visie opgesteld zoals bijvoorbeeld voor het Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop.

3. EU-richtlijn omgevingslawaai

3.1. Geluidkartering

De Europese Richtlijn omgevingslawaai schrijft voor dat elke lidstaat elke vijf jaar geluidkaarten maakt (voor agglomeraties en belangrijke infra). De richtlijn is opgenomen in de Omgevingswet. Op basis van de berekeningen wordt het aantal (ernstig) geluidgehinderden als gevolg van wegverkeer, railverkeer en industrie in de stad bepaald. Hieronder staat als voorbeeld de geluidkaart met het gemiddelde geluid van wegverkeer over het jaar 2021.

Afbeelding 11: Gemiddelde van het geluid van wegverkeer over het jaar 2021

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (BkI) is een monitoringsverplichting voor gemeentelijke wegen ingevoerd. Uiterlijk in 2026 dient de gemeente hiervoor de basis geluid emissie vast te leggen. Eens in de vijfjaar, gelijktijdig met de EU kartering, dient de gemeente de optredende geluidsproductie te vergelijken met de basis geluid emissie. Deze verplichting zal in uitvoering gekoppeld kunnen worden aan de EU kartering omdat veelal dezelfde informatie benodigd is. Koppelingsmogelijkheden zijn er in de toekomst op het gebied van zowel monitoring als het actieplan c.q. de naleving.

3.2. Actieplan

Na het in beeld brengen van het geluid in de stad moet conform Europese regels een actieplan worden opgesteld om knelpunten op te lossen of te verbeteren. Een knelpunt wordt gedefinieerd aan de hand van een zogeheten plandrempel. Ook dient een actieplan aandacht te besteden aan stille gebieden. Het actieplan geluid focust (wettelijk verplicht) op het geluid van (spoor)wegen en industrie. Maar er zijn ook veel andere geluidsoorten die tot overlast en slaapverstoring kunnen leiden, bijvoorbeeld uitgaanslawaai. Het actieplan kijkt daarom breder naar geluidsoverlast in de stad om te bezien waar het nodig is om maatregelen te treffen. Ook trillingsoverlast wordt onder de loep genomen.

Onder de Omgevingswet krijgt het actieplan een bredere functie. Maatregelen die in het kader van de monitoring van de Basisgeluidemissie (zie bijlage 1 Uitleg Omgevingswet) worden afgewogen of verplicht worden genomen, worden in het actieplan behandeld. Het eerstvolgende actieplan wordt in 2024 gemaakt.

Geluidknelpunten kunnen erg hardnekkig zijn. Het is van het grootste belang om nieuwe knelpunten te voorkómen omdat achteraf oplossen vaak erg moeilijk is. Het actieplan heeft daarom ook een relatie met ruimtelijke ontwikkelingen.

3.2.1. Uitgangspunten

In Utrecht streven we naar een concentratie van het verkeer op een beperkt aantal hoofdstroomwegen. Daarmee creëren we grote luwe gebieden. We accepteren dat langs drukke hoofdstroomwegen meer geluid is en meer hinder kan optreden. Bij het opstellen van een actieplan gelden de volgende uitgangspunten.

- In voorgaande actieplannen is een plandrempel van 63 dB geformuleerd voor de meeste wegen in de stad. Deze waarde komt overeen met de ambitiewaarde uit de nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen*;
- Voor de drukke wegen geldt een 5 dB hogere plandrempelwaarde;
- Bij toekomstige actieplannen wordt rekening gehouden met de geuite wensen van de raad om het aspect gezondheid en kwetsbare groepen een belangrijke rol te laten spelen.

3.2.2. Geluidsituatie wegen verbeteren

De gereedschapskist voor een gemeente om een bestaande geluidsituatie significant te verbeteren, is niet erg ruim gevuld. Het plaatsen van geluidschermen is binnenstedelijk meestal geen optie. De volgende maatregelen vormen de belangrijkste instrumenten om wat aan het geluid van gemeentelijk wegverkeer te doen.

Verlagen maximumsnelheid

Een verlaging van de maximumsnelheid van 50 naar 30 km/u is een maatregel die circa 5 dB reductie oplevert. De ambitie vanuit de Mobiliteitsvisie 2040 om zoveel mogelijk wegen te transformeren naar een 30 km/u regime, zal een positief effect hebben. Zeker als dit gepaard gaat met een forse verlaging van de verkeersintensiteit. Vervanging van asfalt door klinkers heeft een tegenovergesteld effect.

Stiller asfalt

Het aanleggen van stil(ler) asfalt is veelal een effectieve maatregel. Stil asfalt slijt echter sneller waardoor vaker wegwerkzaamheden plaatsvinden en de kosten hoger zijn. Elk jaar wordt bij de planning voor het wegonderhoud bekeken welke wegen in aanmerking komen voor stiller asfalt.

Diffractor

Een vrij nieuwe maatregel is de diffractor (zie afbeelding 12) die het geluid kan afbuigen over nabijgelegen woningen heen. Waarschijnlijk is deze maatregel alleen goed toepasbaar bij de wat grotere drukke wegen (bijvoorbeeld provinciale wegen).

Afbeelding 12: Diffractor om het geluid af te buigen

Elektrische auto’s

De groei van het aandeel elektrische auto’s heeft een beperkt effect: minder motorgeluid maar door het hogere gewicht (en daardoor bredere banden) komt er meer geluid van de banden. Boven de 30 km/u wordt het geluid dat afkomstig is van de banden maatgevend; bij klinkerstraten is bij 30 km/u weinig verschil. Alleen bij lage snelheden, zoals bij optrekken, zijn elektrische auto’s duidelijk merkbaar stiller. Voor zware voertuigen, zoals bussen, is het effect van elektrificatie wel significant.

3.2.3. Stille gebieden en soundscaping

Utrecht heeft niet alleen levendige centra en drukke straten, maar ook plekken waar mensen even in de luwte kunnen zijn: groene openbare plekken voor stilte, verkoeling, ontmoeting en ontspanning.

Stille gebieden dragen bij aan onze ambitie voor een ‘gezond stedelijk leven voor iedereen’. In het actieplan geluid is tot nu toe een aanpak beschreven van ‘koesteren, verbeteren en uitbreiden’. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) wordt het profiel van de ‘vertraagde stad’ gepresenteerd: naast dynamische plekken met reuring, zijn ook voldoende plekken nodig waar mensen even in de luwte kunnen zijn. In relatie met de 10-minutenstad, zoals in de RSU is beschreven, spreken we de ambitie uit dat iedereen binnen 10 minuten loopafstand van huis een stil gebied kan vinden.

Een levendige stad als Utrecht is nergens helemaal stil. Stilte in een stad is relatieve rust en kenmerkt zich door de afwezigheid van nadrukkelijke omgevingsgeluiden zoals verkeer. Naast de hoeveelheid geluid is ook de beleving van het geluid relevant. Bij de inrichting van de omgeving kunnen we het ervaren geluid verbeteren (*soundscaping*). Dit doen we door bijvoorbeeld een logische ordening van drukke en stille functies, door geluidbronnen visueel af te schermen; bijvoorbeeld door de inzet van groen op strategische plekken. Een groene omgeving helpt niet alleen bij het dempen van geluid (absorptie en verstrooiing), het kan soms ook zorgen voor een maskering van het geluid - denk aan ritselende blaadjes en vogelgeluiden - waardoor een aangenamer geluidlandschap ontstaat.
Door onderzoek te doen naar de beleving van geluid in de bestaande stad kunnen we op zoek naar locaties die voor verbetering in aanmerking komen. Dit geldt niet alleen voor stille plekken maar ook voor dynamische gebieden met veel reuring.

4. Trillingen

4.1. Aanleiding

Voelbare trillingen vanuit de omgeving kunnen leiden tot hinder en overlast. Met name in de woonsituatie kunnen trillingen leiden tot een gevoel van onbehagen en slaapverstoring en dit kan resulteren in gezondheidseffecten. Belangrijke externe bronnen van trillingen zijn:

- infrastructuur voor transport zoals wegen, tramlijnen, spoor- en waterwegen;
- activiteiten van bedrijven en bouw- en sloopactiviteiten.

We besteden aandacht aan trillingen bij het voorbereiden en uitvoeren van bouwplannen in de omgeving van het (tram)spoor of wijzigingen aan de weg.

Toename van trillingen en de leefomgeving beschermen

De afgelopen jaren is het aspect trillingen steeds meer onder de aandacht gekomen. We zien een toename in het aantal klachten over trillingen van bijvoorbeeld zwaar verkeer of goederentreinen. In de toekomst is een flinke toename van het passagiers- en goederenvervoer over het spoor voorzien. Tegelijk worden in Utrecht regelmatig woningbouwplannen ontwikkeld op korte afstand van een spoor- of tramlijn.

In nieuwe situaties willen we het woon- en leefklimaat adequaat beschermen en nieuwe overlast voorkomen. Het is dan ook nodig om bij nieuwe plannen voor woningen of andere gevoelige functies (zoals scholen en ziekenhuizen) nabij spoor- en tramlijnen of bij de aanleg van nieuwe tramlijnen een gedegen afweging te maken en aanvullende eisen te stellen.

4.2. Trillingsvoorwaarden spoor, trams en wegen

De Omgevingswet stelt als eis dat bij het toedelen van functies aan locaties rekening wordt gehouden met gezondheid en milieu. Er zijn weliswaar geen landelijke wettelijke regels of grenswaarden om voor weg- en spoortrillingen deze afweging te maken, maar wel handreikingen en richtlijnen die hierbij kunnen worden gebruikt. Een veel gebruikte publicatie is de SBR-richtlijn B '*Hinder voor personen in gebouwen*' (versie 2, 2002) waarin streefwaarden worden vermeld voor onder andere weg- en spoortrillingen. De richtlijn kent streefwaarden voor V_{max}, de maximale trillingssterkte die zich voor kan doen, en V_{per}, dat is een maat voor de gemiddelde trillingssterkte over de hele periode.

Eisen en afspraken

Het Utrechtse beleid is een voortzetting van de bestaande praktijk. Daaruit is gebleken dat het goed mogelijk is om aan deze voorwaarden te voldoen zodat trillingsoverlast voldoende kan worden voorkomen. De eisen bij nieuwbouwplannen zijn:

- de SBR-streefwaarde van V_{per} voor ‘nieuwe situaties’ wordt niet overschreden;
- de V_{max} kan hoger zijn dan de streefwaarde voor ‘nieuwe situaties’ als met onderzoek is aangetoond dat dit niet te vermijden is;
- de soepelere richtwaarde van V_{max} voor ‘bestaande situaties’ mag niet worden overschreden.

Bij de bouw van woningen, onderwijs- of gezondheidszorggebouwen bij een weg zijn trillingen alleen relevant in de nabijheid van verkeersdrempels of andere trillingsopwekkende constructies. In die gevallen kan een trillingsonderzoek nodig zijn om te beoordelen of aan de beleidsmatige grenswaarden kan worden voldaan. Bij de aanleg van verkeersdrempels nabij bestaande woningen wordt per geval afgewogen welke trillingsniveaus acceptabel zijn, waarbij ook de belangen van verkeersveiligheid een rol spelen. De grenswaarden voor nieuwbouw zijn dan niet van toepassing.

Trillingsonderzoek wordt in Utrecht alleen geëist bij bouwplannen binnen een relevante zone. De zoneafstanden worden opgenomen in het omgevingsprogramma geluid en trillingen.

Trillingen relevant voor planvorming

Bovenstaande werkwijze wordt door middel van regels in het omgevingsplan opgenomen en is van invloed op de bouwwijze van nog komende plannen langs spoor- en tramlijnen (zie afbeelding 13) en voor de aanleg of wijziging van deze infrastructuur. Denk hierbij aan de wijze van fundering en de afmeting van overspanningen (en daarmee de grootte van de woningen) en moet daarom al in een vroeg stadium van de planvorming worden onderzocht. Als vanaf het begin uit onderzoek duidelijk is welk type woning voor de specifieke bouwlocatie het minst gevoelig is voor trillingen, kan daarin een verstandige keuze worden gemaakt. Er zijn dan bij een bouwaanvraag maar weinig aanpassingen of maatregelen nodig en de bouwkosten nemen slechts beperkt toe. Bij een verkeerde keuze van woningtype kunnen daarentegen maatregelen technisch of financieel onhaalbaar blijken te zijn.

Als een bestaand gebouw een trillingsgevoelige bestemming krijgt (of de functie wordt trillingsgevoeliger, bijvoorbeeld bij transformatie van kantoor naar wonen) dan zijn dezelfde criteria en grenswaarden van kracht als bij nieuwbouw. Een voordeel is dat direct op de gebouwvloeren kan worden gemeten.

Afbeelding 13: Bouwplaats naast de spoorrails. Een trillingsgevoelige locatie

4.3. Trillingsvoorwaarden aan activiteiten (bedrijven)

Voor milieubelastende activiteiten volgens de Omgevingswet zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) instructieregels opgenomen met betrekking tot trillingen, zowel bij het toelaten van die activiteit als bij het toelaten van trillingsgevoelige functies. De instructieregel schrijft voor dat voor het bereiken van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat rekening wordt gehouden met trillingen door activiteiten. Aan dit criterium wordt voldaan als de standaardwaarden (Bkl) niet worden overschreden.

De gemeente heeft de bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van deze waarden. In de praktijk is niet gebleken dat in Utrecht een strengere of ruimere trillingsgrenswaarde voor activiteiten nodig is dan de standaardwaarden volgens de instructieregels. Daarom is hiervoor geen nader beleid ontwikkeld; de standaardwaarden van de instructieregel worden in het omgevingsplan overgenomen.

4.4. Trillingsvoorwaarden van bouw- en sloopactiviteiten

Voor trillingen als gevolg van bouw- en sloopwerkzaamheden staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) regels voor het verrichten van de bouw- en sloopwerkzaamheden in de dagperiode. De regels gaan onder meer over het beperken van trillinghinder. Deze regels hebben als doel om de veiligheid in de directe omgeving bij het bouwen en slopen te waarborgen en de gezondheid te beschermen.

Voor bouw- en sloopactiviteiten in de avond en nacht kan de gemeente onder voorwaarden toestemming geven. Voor trillingen in die perioden kan de gemeente maatwerkvoorschriften stellen. We stellen als beleid dat de trillingen niet hoger mogen zijn dan de streefwaarde voor V_{max} uit de SBR-B richtlijn voor herhaald voorkomende trillingen voor bestaande situaties. Aan deze regels kan worden voldaan als alleen toestemming wordt gegeven voor lichte bouw- en sloopwerkzaamheden. De grenswaarden voor overdag zijn aanzienlijk ruimer en niet geschikt voor de avond- en nachtperiode vanwege slaapverstoring.

Bijlagen

Bijlage 1 Beschrijving Omgevingswet

In het kort

De Omgevingswet komt in de plaats van een groot aantal wetten die werden toegepast bij ruimtelijke ordening en vergunningverlening.

De Omgevingswet schrijft voor dat elke gemeente een **omgevingsvisie** heeft. In de omgevingsvisie staat beschreven wat we willen bereiken, welke maatschappelijke opgaven er zijn en welke ambitie we hebben over de volle breedte van de fysieke leefomgeving. De visie bevat strategisch kaderstellend beleid en sturing op de in het omgevingsplan neer te leggen regels. In het omgevingsplan staan de regels die nodig zijn voor het realiseren van deze beleidsdoelstellingen. Daarnaast kan in een omgevingsprogramma een nadere uitwerking van het beleid en (fysieke) maatregelen worden opgenomen.

De Omgevingswet zelf is een zogeheten raamwet; de uitwerking in regels staat in een viertal ‘besluiten’: Omgevingsbesluit (Ob), Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). De volgende paragrafen gaan hier verder op in.

Voor het aspect geluid waren de Wet geluidhinder, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer relevant. Met de invoering van de Omgevingswet verandert veel voor het aspect geluid. Niet alleen zijn de geluidregels flink op de schop genomen, de wet zelf vraagt om een andere kijk en werkwijze. Daarom is deze Beleidsnota opgesteld, als onderdeel van de Omgevingsvisie.

Voor het aspect trillingen waren enkele regels in het Bouwbesluit en het Actviteitenbesluit van kracht. Door de Stichting Bouwresearch zijn richtwaarden opgesteld die gehanteerd kunnen worden. Met de invoering van de Omgevingswet is voor het aspect trillingen niet veel veranderd; er zijn wel beleidsvrijheden om eigen normen op te stellen.

Omgevingsvisie

De Omgevingswet geeft aan dat elke gemeente een **omgevingsvisie** heeft waarin een beschrijving staat van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het te voeren integrale beleid. Met andere woorden: het moet antwoord geven op de vraag “Wat voor stad willen we zijn?”

In een omgevingsvisie moet ook rekening worden gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt. Deze beginselen zijn ook van toepassing op de milieuaspecten geluid en trillingen. Thematische visies, zoals deze Beleidsnota, vormen onderdeel van de omgevingsvisie.

De Omgevingswet biedt gemeenten veel beleidsvrijheid; in een omgevingsvisie wordt onderbouwd hoe deze wordt ingevuld.

De wet schrijft voor dat bij de totstandkoming van de omgevingsvisie invulling moet worden gegeven aan participatie én inspraak. Op welke schaal participatie moet plaatsvinden is echter niet voorgeschreven. In Bijlage 2 wordt hier verder op ingegaan. Een omgevingsvisie (en daaronder vallende Beleidsnota's zoals deze) wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Omgevingsprogramma

Het **omgevingsprogramma** is een van de instrumenten binnen de Omgevingswet. Het bevat de (concrete) uitwerking van beleid over de fysieke leefomgeving. Een zogenaamd 'onverplicht programma' kan zich richten op beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking en/of uitvoering voor een aspect of gebied. Het kan een nadere detaillering bevatten van de meer algemene beleidsuitspraken van de omgevingsvisie (en onderliggende beleidsnota's).

Er zijn ook verplichte omgevingsprogramma's. Zo wordt het vanuit de Europese Unie vereiste actieplan geluid onder de Omgevingswet gezien als een verplicht omgevingsprogramma.

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd om de programma's voor de gemeente vast te stellen. Er is geen beroep bij de rechter mogelijk, maar inspraak is wel verplicht.

Omgevingsplan

Het **omgevingsplan** bevat de gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan is in de plaats gekomen van de bestemmingsplannen en de beheersverordeningen.

In de omgevingsvisie staat hoe een gemeente het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Die keuzes zijn uitgewerkt en juridisch vastgelegd in het omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat de regels voor de fysieke leefomgeving en geeft aan welke activiteiten wel of niet zijn toegestaan; bijvoorbeeld wonen, recreatie of bedrijvigheid. Voor een ontwikkelingsgebied kan worden gekozen voor een algemenere beschrijving met randvoorwaarden. Ook staat in het omgevingsplan welke regels aan activiteiten worden gesteld.

De regels in het omgevingsplan samen leiden tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarbij houdt de gemeente rekening met alle betrokken belangen. De gemeente heeft een eigen afwegingsruimte voor het afwegen van die belangen. Binnen deze afwegingsruimte kan de gemeente specifieke regels stellen voor verschillende delen van het grondgebied.

Besluiten

Het **Omgevingsbesluit** richt zich tot alle partijen die in de fysieke leefomgeving actief zijn: burgers, bedrijven en de overheid. Het Omgevingsbesluit regelt als uitwerking van de wet onder meer welk

bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen en welke procedures gelden. Ook regelt dit besluit wat de betrokkenheid is van andere bestuursorganen bij de besluitvorming en een aantal op zichzelf staande onderwerpen, zoals de milieueffectrapportage en financiële bepalingen.

In het **Besluit activiteiten leefomgeving** (Bal) staan algemene rijksregels over activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Veel van die regels gaan over milieubelastende activiteiten. Andere gaan over lozingsactiviteiten, activiteiten in een beperkingengebied en gebieden met cultureel erfgoed. Ook geeft het besluit aan welke ruimte er is voor gemeenten, provincies en waterschappen voor lokaal maatwerk om te mogen afwijken en in welke gevallen een vergunning nodig is.

Het **Besluit kwaliteit leefomgeving** (Bkl) bevat instructieregels voor gemeenten, provincies en waterschappen. De instructieregels zijn de normen en bijbehorende regels die gelden voor bestuursorganen bij het vaststellen van programma's, omgevingsplannen, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen en projectbesluiten. Het bevat onder meer normen en regels voor geluid, trillingen en geur van activiteiten, omgevingsveiligheid en erfgoed. Deze regels geven duidelijk aan welke afwegingsruimte de bestuursorganen hebben. Zo wordt het voor gemeenten beter mogelijk om rekening te houden met verschillen tussen gebieden en om de beschikbare ruimte op een evenwichtige manier te verdelen. Sommige instructieregels zijn dwingend: daaraan moet worden voldaan. Maar er zijn ook veel regels waar beleidsvrijheid voor geldt (bijvoorbeeld de zogeheten ‘kan’-bepalingen). Een omgevingsvisie geeft de onderbouwing voor de wijze waarop deze regels worden ingevuld.

Voor een deel van de regels is voor een overgangstermijn voorzien door middel van een tijdelijke set regels (de ‘Bruidsschat’) totdat er regels in het omgevingsplan zijn opgenomen.

In het **Besluit bouwwerken leefomgeving** (Bbl) staan de landelijke regels voor bouwen of slopen. Dit besluit bevat eisen aan de veiligheid van woningen en andere bouwwerken.

Normen voor geluid

Ruimtelijke ontwikkelingen

De Omgevingswet kent voor ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld woningbouw of aanleg van wegen) een systeem van standaardwaarden en grenswaarden voor verschillende geluidbronsoorten. De standaardwaarden zijn qua hoogte vergelijkbaar met de advieswaarden die de Wereldgezondheids-organisatie (WHO 2018) stelt en hier dient in eerste instantie aan te worden voldaan. Volgens de Omgevingswet dient de initiatiefnemer nadrukkelijk de mogelijkheden voor bronmaatregelen te onderzoeken en af te wegen. Het staat een gemeente vrij om gemotiveerd nieuwe ontwikkelingen toe te staan boven de standaardwaarde – tot aan de grenswaarde - als geen maatregelen mogelijk zijn. De volgende tabel geeft een samenvatting van de geldende normen voor het geluid op de gevel. Verder gelden ook normen voor het binnenniveau in de woningen.

Standaardwaarden en grenswaarden voor geluid Omgevingswet (L_{den} in dB)

Geluidbronsoort	Standaardwaarde	Grenswaarde	
		Nieuwe geluidgevoelige gebouwen en locaties	Aanleg of Wijziging bron
Rijks- en provinciale wegen	50	60	65
Gemeentewegen	53	70	70
Hoofd- en lokale spoorwegen (niet zijnde onderdeel van een weg)	55	65	70
Industrieterreinen	50	55	60

Tabel 1: Standaardwaarden en grenswaarden voor geluid

De wettelijke regeling biedt gemeenten de mogelijkheid om voor vervangende nieuwbouw 5 dB meer geluid toe te staan. Dat geldt ook wanneer bijvoorbeeld een kantoor wordt omgezet naar woningen (transformatie).

De regelgeving biedt de mogelijkheid (het is zeker geen recht) voor het realiseren van nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de wettelijke grenswaarden. Het gaat dan om constructies die conform de wet beschouwd mogen worden als ‘niet-geluidgevoelige gevel’ en waar niet getoetst hoeft te worden. Dat zijn zogeheten dove gevels zonder te openen delen of gevels met een bouwkundige toevoeging waarachter het geluid niet hoger is dan de grenswaarde. Dove gevels geven een beperking van de keuzevrijheid van bewoners om een raam open te zetten en te kunnen spuien.

Los hiervan is het mogelijk om vanwege zwaarwegende belangen boven de grenswaarde woningen te laten ontwikkelen.

De Omgevingswet geeft aan dat in het belang van het beschermen van de gezondheid een geluidluwe gevel moet worden betrokken bij de afweging om het geluid bij nieuwe woningen boven de standaardwaarde uit te laten komen. Binnen de Omgevingswet is een geluidluwe gevel gedefinieerd als: 'een gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid'. Er is geen absolute waarde gegeven voor het maximale geluid op een geluidluwe gevel. Meestal wordt beleidsmatig gesteld dat het geluid ter plaatse van een geluidluwe gevel kan voldoen aan de standaardwaarden. Deze waarden komen ongeveer overeen met de richtwaarden die de Wereldgezondheidsorganisatie heeft afgegeven (respectievelijk 53 en 54 dB voor weg- en railverkeerslawaai).

Bij overschrijding van een standaardwaarde vindt ook een beoordeling plaats van het gecumuleerde geluid. Dus in situaties waarbij sprake is van geluid van wegverkeer, lokaal spoor (trams), railverkeer

en/of industrieterreinen. In principe moet ook luchtvaartlawaai hierbij worden betrokken, maar dat geldt alleen vanaf een zekere toetswaarde die in de gemeente Utrecht niet te boven wordt gegaan.

Ook moet het geluideffect van wijzigingen worden beoordeeld; bijvoorbeeld wanneer als gevolg van de bouw van een nieuwe woonwijk meer verkeer in de omgeving gaat rijden en/of wanneer een weg wordt aangepast. Het indirecte effect van een plan op de omgeving mag niet meer dan 1,5 dB bedragen. Hetzelfde geldt voor akoestisch relevante fysieke wijzigingen in de omgeving, bijvoorbeeld de sloop van een geluid afschermend gebouw. Wanneer niet kan worden voldaan aan de normen, wordt het geluid door het treffen van maatregelen zoveel mogelijk beperkt. De wet geeft wel de mogelijkheid voor afwijking tot aan de wettelijke grenswaarde. Geluidbeperkende maatregelen worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Er wordt in het Bkl niet voorgeschreven wanneer de toetsing plaatsvindt. Dat kan bij vaststelling van het omgevingsplan zelf maar het is verstandiger om dit door te schuiven naar het moment van aanleg of realisatie omdat dan concreter kan worden getoetst en er geen onnodige maatregelen hoeven te worden onderzocht. Daarvoor wordt een vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit in het leven geroepen. Dit wordt geregeld in het omgevingsplan.

Individuele bedrijven

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) schrijft geen landelijk geldende geluidregels voor. Binnen het kader van de Omgevingswet geeft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) aan het lokale bevoegd gezag de instructie om in het omgevingsplan grenswaarden voor geluid en trillingen op te nemen voor bedrijfsmatige activiteiten. Dit kan om meer activiteiten gaan dan alleen de in het Bal gereguleerde, milieubelastende activiteiten. Voor bepaalde bedrijven stelt het Bal geen regels meer. Het gaat voornamelijk om bedrijven met milieubelastende activiteiten met een laag risico, bijvoorbeeld horeca, concertpodia, evenementenhallen, sportfaciliteiten, winkels, onderwijsgebouwen, dierenasiels, parkeergarages, et cetera. De gemeente kan voor deze branches ook regels toevoegen aan het omgevingsplan.

Aan de instructieregel van het Bkl wordt in ieder geval voldaan als de daarin opgenomen standaard grenswaarden één op één worden overgenomen. Deze standaard grenswaarden lijken veel op de oude grenswaarden uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Het Bkl biedt echter de mogelijkheid om – afwijkend van de standaard grenswaarden – gebiedsgericht gedifferentieerde normen voor het geluid van bedrijven (activiteiten) op te stellen. Zo kan, net als onder het Activiteitenbesluit, een laag achtergrondniveau van het geluid in een rustige woonwijk aanleiding zijn om lagere geluidnormen vast te stellen om daarmee de geluidhinder te beperken. Ook kan cumulatie van geluid van meerdere bedrijven een reden zijn om in het omgevingsplan van de standaardwaarden af te wijken (lagere norm).

Basisgeluidemissie

De oude wetgeving bevatte geen normen voor het geluid van gemeentelijk wegverkeer in de bestaande situatie. Alleen bij nieuwe ontwikkelingen of wijziging van de infrastructuur vond een toets plaats. Dat leidde ertoe dat in Nederland op veel plaatsen sprake is geweest van een onbegrensde autonome groei van het geluid. Alleen in het kader van de vijfjaarlijkse cyclus van de EU-geluidkartering en het daaropvolgende actieplan geluid wordt aandacht gevraagd voor de bestaande geluidsituatie. Dit is echter geheel beleidsvrij en er zijn geen regels of normen die in acht moeten worden genomen.

Met de komst van de Omgevingswet is dat veranderd: er is een vorm van naleving geïntroduceerd (naast het blijvend toetsten van plannen met een relevante impact). In het kort komt het erop neer dat bij aanvang van het nieuwe systeem wordt vastgelegd wat de bestaande geluidsituatie is: de basisgeluidemissie. Elke vijf jaar wordt gemonitord hoe deze is gewijzigd. Bij een toename vanaf 1,5 dB (= 40% groei) moet verplicht een afweging worden gemaakt hoe deze toename teniet kan worden gedaan met geluidbeperkende maatregelen. Wanneer het geluid blijvend is gestegen tot boven de grenswaarde van 70 dB moet door de wegenbeheerder verplicht geluidsisolerende maatregelen aan woningen worden onderzocht en indien nodig worden getroffen. Het aanhouden van een marge ten opzichte van deze waarde bij nieuwe ontwikkelingen kan voorkomen dat in een later stadium maatregelen op kosten van de gemeente moeten worden getroffen.

De vijfjaarlijkse cyclus van verslaglegging over de monitoring van de geluidemissie valt samen met het vanuit EU-richtlijn omgevingslawaai verplichte actieplan geluid, waardoor beide verplichtingen worden gecombineerd. Deze nieuwe werkwijze leidt ertoe dat bij ruimtelijke plannen en verkeersprojecten een groter gewicht moet worden toegekend aan een mogelijke toename van het verkeer door de verkeer-aantrekkende werking. Voorkomen moet worden dat sluipenderwijs een toename van de geluidemissie ontstaat en maatregelen vervolgens bij de vijfjaarlijkse toetsing problematisch blijken te zijn. Dit nieuwe wetstelsel leidt ook tot een verplichte afweging en toetsing bij de bouw of sloop van objecten (vanwege reflecties of afscherming) en OV-besluiten.

Trillingen

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geeft geen regels voor trillingen. Net als bij geluid schrijft het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor dat trillingregels voor bedrijven moeten worden opgenomen in het omgevingsplan en zijn de standaardwaarden vergelijkbaar met die uit het Activiteitenbesluit. De trillingregels voor bouwactiviteiten uit het Bouwbesluit zijn overgezet naar het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

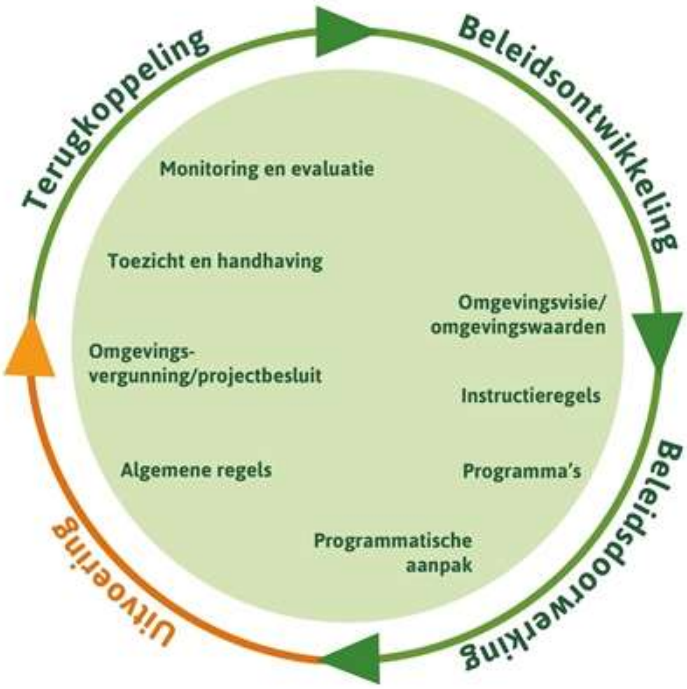
Voor trillingen in bestaande woningen langs infrastructuur gelden ook onder de Omgevingswet geen normen. Er kan wel gebruik worden gemaakt van de richtwaarden van de Stichting Bouwresearch (SBR). Door middel van metingen en rekenonderzoek kan in beeld worden gebracht hoe sterk de trillingen langs spoor- en tramlijnen zullen zijn. Ook bij de aanleg van nieuwe tramlijnen wordt een prognose gemaakt van de te verwachten trillingen in woningen.

Bijlage 2 Evaluatie & participatie

Bij het opstellen van een omgevingsvisie (en daaronder vallende Beleidsnota zoals het nu voorliggende stuk) dient - conform de beleidscyclus (zie onderstaande figuur) - eerst een analyse te worden gemaakt van het bestaande beleid. Dat heeft een tweeledig doel: wat werkte wel, wat kan beter? Daarbij wordt ook gekeken naar de uitslag van geluidberekeningen, hinder-enquêtes en aantallen klachten.

Met de Beleidsnota voor geluid en trillingen, onderdeel van de Omgevingsvisie, borduren we niet alleen voort op bestaand beleid, maar willen we ook nieuwe keuzes maken. Door middel van enquêtes is opgehaald welke ideeën er leven onder de bewoners van Utrecht over geluid en trillingen. Zie hiervoor de paragraaf *Participatie.*

Sinds de totstandkoming van het laatste vastgestelde lokale Utrechtse geluidbeleid in 2014 zijn nieuwe beleidsontwikkelingen doorgemaakt; bijvoorbeeld op het gebied van volksgezondheid, mobiliteit en stedenbouw. Ook deze zaken beïnvloeden het beleid voor geluid en trillingen. De inhoudelijke analyse van enkele bestaande relevante beleidskaders staat beschreven in bijlage 3.

Figuur 14: Beleidscyclus

Wat werkte wel; wat kan beter

Beleid voor nieuwe ontwikkelingen

- Vanaf 2007 heeft de gemeente Utrecht lokaal geluidbeleid voor nieuwe ontwikkelingen, deels op basis van provinciale regels;
- De gemeente stelt aanvullende eisen voor geluidbelaste locaties; daardoor worden compenserende maatregelen getroffen (zoals geluidluwe gevel, rustige buitenruimte en gunstige woningindeling);
- De regels hebben regelmatig geleid tot aanpassing van plannen; de plannen konden wel altijd doorgang vinden;
- Een aandachtspunt is om te letten op de ‘geest van beleid’: een technisch goede oplossing geeft soms niet de gewenste kwaliteit van het resultaat;
- Sommige versoepelende regels zijn nauwelijks toegepast of nog relevant.

Verkeer

- Utrecht kent door de bundeling van verkeer op een beperkt aantal hoofdwegen een sterke scheiding tussen rustige woonwijken en drukke straten. Dat willen we behouden, en dat brengt met zich mee dat langs deze hoofdinfra meer geluid wordt geaccepteerd;
- Voor de aanpak van knelpunten in de bestaande stad geeft het actieplan geluid een waarde van 63 dB als uitgangspunt;
- Een uitzondering geldt voor locaties langs de hoofdwegen. Hier wordt hier een drempelwaarde van 68 dB gehanteerd. Deze is gelijk aan de uiterste grenswaarde voor nieuwe situaties.

Bedrijven

- Het geluid dat bedrijven mogen veroorzaken werd geregeld via de standaard normen van artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit (in het algemeen een etmaalwaarde van 50 dB(A));
- Van deze standaardwaarden kon in individuele gevallen (naar beneden én naar boven) worden afgeweken via een maatwerkvoorschrift. Een laag achtergrondniveau in een rustige woonwijk was regelmatig aanleiding om de normen middels een maatwerkvoorschrift met 5 dB aan te scherpen, omdat de hinder van de specifieke bron sterker ervaren wordt in een rustige omgeving;
- In de praktijk vond dat meestal plaats naar aanleiding van overlastmeldingen. Na het uitvoeren van geluidsmetingen werd een maatwerkprocedure opgestart door de omgevingsdienst waarna pas maatregelen werden getroffen. Hierdoor duurde het vaak wel een paar maanden voordat de overlast door geluidhinder van bijvoorbeeld klimaatinstallaties of ventilatoren kon worden teruggedrongen.

Uitleggebieden

- In de uitleggebieden (Leidsche Rijn en Vleuterweide) hebben we de oorspronkelijk beoogde geluidkwaliteit bij planvorming gedurende de gehele uitwerking gehandhaafd;
- Resultaat: een significant lagere score op gemelde geluidhinder (zie de paragraaf Analyse hinder);

- Voor nieuwe grotere ontwikkelingen stellen we daarom een hogere geluidambitie voor dan de wettelijke grenswaarden.

Voortschrijdend inzicht

- De uiterste wettelijke grenswaarden bieden geen garantie voor een gezonde leefomgeving;
- In de nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen* is daarom de ambitie geformuleerd om strenger te zijn dan de wet;
- Een geluidbelasting boven de 63 dB is vanuit gezondheidsperspectief niet wenselijk (de grenswaarde uit de Wet geluidhinder voor binnenstedelijk wegverkeer en spoor is 68 dB).

Trillingen

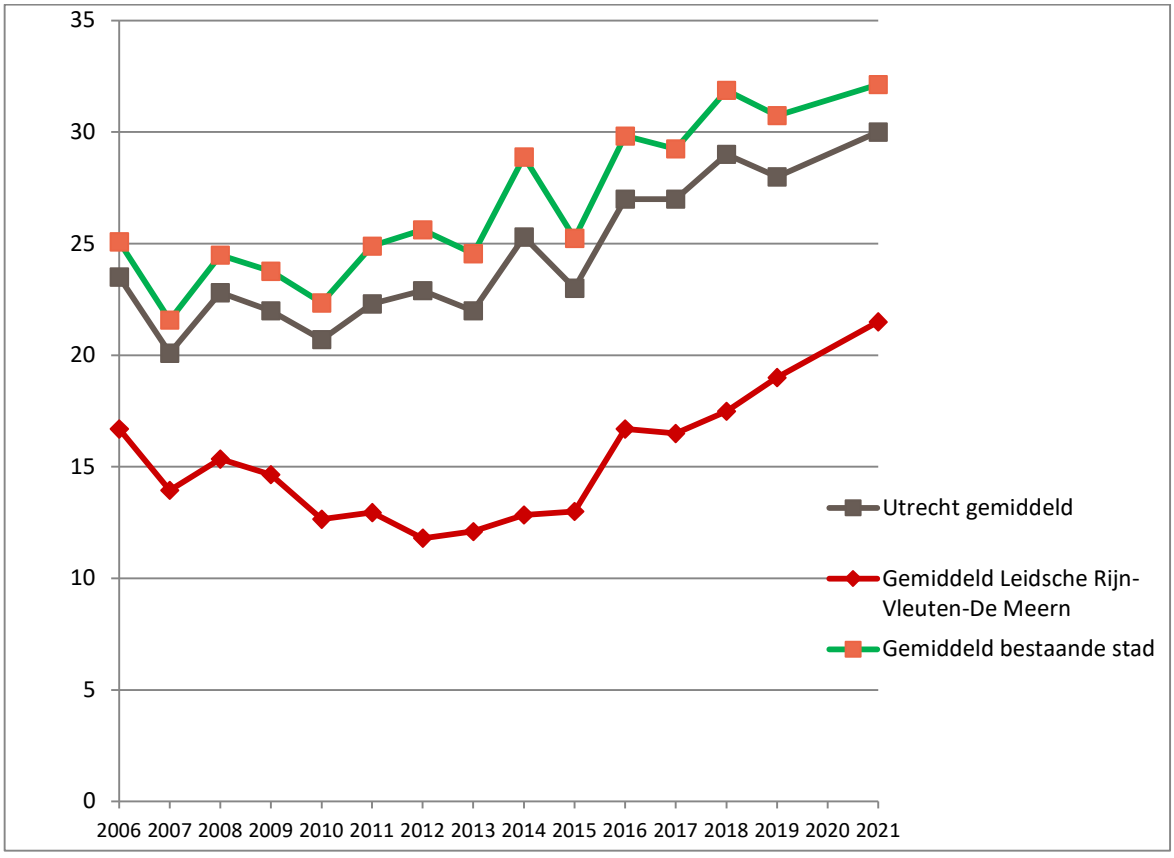
Sinds 2017 wordt bij nieuwe bouwplannen binnen honderd meter van het spoor gekeken naar trillingen van spoorverkeer. Bij bestemmingsplannen of Wabo-vergunningen worden grenswaarden voor trillingen opgelegd waaraan bij de bouwaanvraag wordt getoetst. Dat heeft als gevolg dat voor een bestemmingsplan en bouwaanvraag een trillingsonderzoek moet worden aangeleverd. De meeste bouwprojecten moeten nog worden ontworpen of gebouwd zodat het voor een evaluatie te vroeg is. De ervaring leert dat met de toegepaste beoordelingswijze bouwplannen aan de eisen kunnen voldoen. Meestal leidt dit tot aanpassingen en maatregelen die haalbaar zijn binnen het plan.

Bij nieuwbouwplannen langs wegen wordt doorgaans niet naar trillingen van wegverkeer gekeken. De kans op voelbare wegtrillingen is bij nieuwbouw gering. Bij bestaande trillingsgevoelige oudere woningen (op staal gebouwd en met houten vloeren) kunnen wel relevante trillingen voorkomen. Bijvoorbeeld veroorzaakt door bussen en zwaar verkeer of nabij verkeersdrempels. Hierover komen af en toe wel meldingen binnen.

Analyse hinder

Sinds 2006 wordt aan de inwoners van Utrecht gevraagd naar de mate van ondervonden geluidhinder (enquête onder circa 30.000 inwoners). In de jaarlijkse Programmabegroting is als indicator opgenomen dat we streven naar een maximum percentage van 22% van de bewoners dat aangeeft vaak overlast te hebben van verkeerslawaai.

Zoals uit onderstaande figuur blijkt, raakt dit doel de laatste paar jaar steeds verder uit het zicht.

Figuur 15: percentage van de bewoners dat aangeeft vaak overlast te hebben van verkeerslawaai

In de uitleggebieden Leidsche Rijn en Vleuterweide gold bij de ontwikkeling vanuit wetgeving een norm die voor gemeentelijke wegen 5 dB strenger was dan bij ontwikkelingen in de rest van de bestaande stad. Bovendien zijn deze wijken zo opgezet dat er maar een beperkt aantal drukke stroomwegen zijn gerealiseerd, waardoor grote geluidluwere woonwijken zijn ontstaan. Dit beeld is terug te zien op de geluidkaarten die we elke vijf jaar maken (zie hoofdstuk 3). Deze aanpak heeft geleid tot een aanzienlijk lager hinderpercentage. Inmiddels zien we echter ook in deze wijken de drukte toeneemt en daarmee de ervaren geluidhinder.

Voor het geluid van spoorwegen en industrieterreinen zijn geen vergelijkbare enquêteresultaten, maar uit het EU-karteringsonderzoek (zie ook hoofdstuk 3) blijkt dat het percentage gehinderden door deze bronnen steeds 1% of minder bedraagt.

In de enquêtes werd niet gevraagd naar ervaren hinder door trillingen; daarom is in het kader van deze Beleidsnota in 2021 nader onderzoek gedaan (zie paragraaf Participatie en inspraak).

In de jaren 2011 tot 2022 zijn circa 300 meldingen binnengekomen over trillingsoverlast. Het overgrote deel had betrekking op trillingen door bouw- en sloopactiviteiten. Door inspecteurs worden deze meldingen onderzocht en zo nodig vindt er handhaving van wettelijke regels plaats.

Sanering

Conform de Wet geluidhinder kwamen woningen die in 1986 een hogere geluidbelasting hadden dan 60 dB(A) in aanmerking voor door het Rijk gesubsidieerde maatregelen (vaak was dat geluidisolatie). In de afgelopen decennia heeft Utrecht vrijwel alle woningen in de hoogste geluidklasse aangepakt. In 2020 is een subsidieaanvraag gedaan voor alle resterende saneringswoningen in lagere geluidklassen. Deze voorbereidingssubsidie is toegekend zodat de sanering van deze woningen onder de oude wet kan worden afgerond.

Vanwege een beperkt rijksbudget is de grenswaarde waarboven het Rijk nu 100% subsidie verleent opgetrokken naar 70 dB. Uit de EU-geluidkartering over het jaar 2016 blijkt dat in Utrecht geen woningen langs gemeentelijke wegen zijn boven deze grenswaarde. De verwachting is dat er geen of nauwelijks verplichte saneringswoningen zullen zijn die vallen onder de Omgevingswet. Voorkomen moet worden dat nieuwe situaties boven de 70 dB ontstaan: dan is de gemeente zélf verplicht verantwoordelijk (ook financieel) voor het aanbrengen van een afdoende geluidisolatie bij deze woningen.

Participatie en inspraak

Door middel van een enquête onder 3.500 leden van het bewonerspanel is bij de voorbereiding op deze Beleidsnota Geluid en Trillingen in 2021 aan de bewoners gevraagd wat zij belangrijk vinden met betrekking tot geluid en trillingen. De resultaten zijn terug te vinden op de gemeentelijk website: Resultaten bewonerspanel Utrecht geluid en trillingen | Gemeente Utrecht

Samengevat kunnen onderstaande conclusies worden getrokken.

- 66% van de panelleden heeft wel eens last van geluidhinder door verkeer. 72% heeft wel eens last van andere geluidhinder. Dit geldt voor bijna 1 op de 5 panelleden bij geluid van bedrijven;
- De meeste panelleden denken dat geluidoverlast komt door gewoon wegverkeer (46%) of door buren (44%);
- Veel panelleden (85%) vinden dat de gemeente en politie beter moet handhaven, bijvoorbeeld op te hard of asociaal rijden;
- Ongeveer driekwart vindt dat de gemeente duidelijk moet communiceren bij (tijdelijke) geluidhinder, zodat inwoners zich erop kunnen instellen;
- De overgrote meerderheid van de panelleden vindt een stille plek in of rondom het huis belangrijk. Een stille plek in de buurt of in de stad vindt men minder belangrijk;
- Een meerderheid (57%) van de panelleden voelt (bijna) nooit trillingen;
- Panelleden die wel eens trillingen voelen: 40% heeft hier last van en 15% slaapt er slecht van. De meeste panelleden denken dat deze trillingen komen door zwaar wegverkeer (vrachtwagens, bouwverkeer).

In de reacties op de open vragen komt naar voren dat mensen hinder ondervinden van tijdelijke (relatief kortdurende) situaties met een hoger geluidniveau. Uit gezondheidsonderzoeken blijkt dat, hoewel er zeker sprake is van hinder, het effect op de gezondheid beperkt is. Gezondheidseffecten treden met name op bij langdurig verblijf in een lawaaiige omgeving.

Bijlage 3 Overzicht beleidskaders

Met de komst van de Omgevingswet zijn voor het aspect geluid veel zaken wettelijk gewijzigd. Dat heeft ook tot gevolg dat het lokale geluidbeleid in lijn met de Omgevingswet moet worden gebracht, zodat het formeel deel kan uitmaken van de omgevingsvisie. Sinds de totstandkoming van het laatst vastgestelde geluidbeleid (Geluidnota 2014-2018, waarvan de looptijd is verlengd tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet) heeft Utrecht nieuwe beleidsontwikkelingen doorgemaakt; bijvoorbeeld op het gebied van volksgezondheid, milieu, mobiliteit en stedenbouw.

Het aspect geluid komt bij verschillende organisatieonderdelen binnen de gemeente voor. Naast kernzaken als ruimtelijke ordening en milieu kan worden gedacht aan evenementen, woningsplitsingen, tijdelijk wonen en short-stay, bouwlawaai, ontheffingen voor bedrijven, APV et cetera.

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van enkele beleidskaders en de relatie die deze hebben met het aspect geluid.

Geluidnota 2014-2018

Het voorgaande geluidbeleid was verwoord in hoofdstuk 4 van de Geluidnota Utrecht 2014-2018. Hieronder worden de belangrijkste beleidsuitgangspunten tegen het licht gehouden en wordt bezien in hoeverre zaken kunnen worden overgenomen of waar een (overweging tot) wijziging op zijn plaats is.

Ruimte voor stedelijke ontwikkeling

In de basis wordt gesteld dat het noodzakelijk kan zijn om op geluidbelaste locaties te bouwen mits er voldoende compensatie is om toch een goed akoestisch woon- en leefklimaat te bieden. Verder wordt vanuit de integraliteit aangesloten bij andere gemeentelijke beleidskaders. Dat past goed bij de wettelijke opgave om te komen tot een integrale omgevingsvisie voor de stad. Daarom hebben we bekeken welke huidige kaders van toepassing zijn zoals bijvoorbeeld de nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen*, de Mobiliteitsplan 2040 en de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040.

Realistisch maatregelenonderzoek

De Wet geluidhinder stelde dat we altijd moeten onderzoeken hoe en met welke maatregelen voldaan kan worden aan de voorkeursgrenswaarde. Alleen als maatregelen stuiten op zwaarwegende bezwaren van technische, financiële, landschappelijke of verkeerskundige aard, kan hiervan worden afgeweken. In de Geluidnota wordt daar al een voorzet voor gegeven en dit is grotendeels ongewijzigd overgenomen in de Beleidsnota Geluid en Trillingen. Ook al kan er vaak niet worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde, het is in de praktijk vaak wel mogelijk om met maatregelen te voldoen aan de ambitiewaarde vanuit volksgezondheid.

Invullen van ontheffingsprocedure

Binnen de systematiek van de Wet geluidhinder moet er in eerste instantie worden voldaan aan een voorkeursgrenswaarde. Van deze waarde kan onder voorwaarden worden afgeweken. Er kan ontheffing ('hogere waarde') worden verleend tot aan een maximale ontheffingswaarde. In de systematiek van de Omgevingswet wordt nog wel gesproken van 'standaardwaarde' (voorheen voorkeursgrenswaarde) en 'grenswaarde' (voorheen maximale ontheffingswaarde), maar is er geen separate procedure aan gekoppeld. In het omgevingsplan moet duidelijk worden gemaakt waar en tot welk niveau er kan worden gebouwd; we volgen daarbij de Beleidsnota. Laatstgenoemde stelt ook de regels waaraan een activiteit die niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan moet worden getoetst.

In de Geluidnota Utrecht 2014-2018 volgt de gemeente Utrecht de normering van de Wet geluidhinder. Zo wordt aangesloten bij het wettelijk kader en kan – zo nodig - de volledige ruimte in het normenstelsel worden ingezet. Door aanvullende voorwaarden te stellen, wordt een acceptabel woon- en leefklimaat gerealiseerd.

In de nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen* is aangegeven dat de maximale waarde die de wet toestaat, als ongezond moet worden bestempeld. Daarom is een ambitiewaarde in het leven geroepen die daar 5 dB onder zit. Deze waarde (63 dB voor binnenstedelijk wegverkeerslawaai en het geluid van het spoor) is toegepast bij de wat grotere ontwikkellocaties. In de uitleggebieden hanteerden we al deze 5 dB lagere grenswaarde voor het geluid van binnenstedelijk verkeer. Het gevolg hiervan kan zijn dat er meer maatregelen moeten worden getroffen of dat er op grotere afstand van de geluidbron wordt gebouwd.

Het kan echter in bepaalde gevallen nodig zijn dat in beperkte mate toch gebruik moet worden gemaakt van de maximale ruimte die de wet toestaat. Soms kan het betekenen dat er, door dichter op de weg te bouwen, méér woningen daarachter in de luwte kunnen worden gerealiseerd.

Voorwaarden

De Geluidnota stelt voorwaarden aan het verlenen van een ontheffing: geluidluwe gevel (waar wel aan de voorkeurswaarde wordt voldaan), rustige buitenruime en akoestisch gunstige woningindeling. Dat laatste houdt in dat er aan de luwe gevel minimaal 30% van de verblijfsruimte zoals woonkamer of slaapkamers moeten zijn gesitueerd (en niet de keuken of de badkamer).

Een geluidluwe gevel is een gevel waar voor elke geluidbron wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde. De komst van de Omgevingswet levert een aantal belangrijke veranderingen:

- Er wordt gerekend per geluidbronsoort in plaats van per bron (dus niet meer het toetsen van een afzonderlijke weg maar van al het wegverkeer bij elkaar);
- Onder de Wet geluidhinder hoefden 30 km/uur wegen niet te worden getoetst. Straks tellen die wel mee voor zover de verkeersintensiteit meer is dan duizend motorvoertuigen per etmaal;

Het bovenstaande zorgt ervoor dat het lastiger is om een luwe gevel gerealiseerd te krijgen in situaties die we voorheen wel acceptabel vonden. Maar het is nodig om de eis van een luwe gevel tegen het licht te houden. In de Geluidnota staan enkele uitzonderingsbepalingen. Bijvoorbeeld voor onzelfstandige

woningen en woningen kleiner dan 30 m^2. Ook in centrumgebieden is de eis in bepaalde gevallen iets soepeler. De nota volksgezondheid *Gezondheid voor iedereen* kent eveneens aan de luwe zijde een belangrijke rol toe maar kent verder geen uitzonderingsbepalingen en geldt ook bij 30 km/u wegen (onder de Omgevingswet moeten deze ook worden meegenomen). Dat leidt ertoe dat de uitzonderingsbepalingen zijn herzien.

De Geluidnota gaf geen aanwijzingen met betrekking tot de wijze waarop aan een luwe gevel vorm moet worden gegeven. Idealiter is dit een achterzijde van een woning maar bij eenzijdig georiënteerde appartementen is dit niet haalbaar en moet de oplossing worden gevonden in balkonschermen of inpandige loggia's. Om aan de behoefte te voldoen wordt eenduidig aangegeven welke maatregelen hierbij nog als acceptabel kunnen worden bestempeld.

Geluid van bedrijven bij woningen

We hanteerden richtwaarden voor het maximaal te produceren geluid dat afhankelijk is van de omgeving: drukke stad, rustige woonwijk of stil buitengebied/stil hofje. Deze richtwaarden speelden een rol bij vergunningverlening of bij het opleggen van een maatwerkvoorschrift aan bedrijven die onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit vielen. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om gebiedsgerichte normen op te leggen. De richtwaarden worden daarmee grenswaarden. Hiermee kunnen we in één keer voor alle bedrijven in rustige gebieden een lagere norm opleggen (anders zouden we per bedrijf een maatwerkvoorschrift op moeten leggen, hetgeen stuit op praktische bezwaren). In voorkomende gevallen – bijvoorbeeld wanneer het technisch of financieel onmogelijk is om aan de lagere norm te kunnen voldoen, kan met maatwerk weer de oude, hogere, norm worden terug gebracht. Voor bedrijven die zijn gelegen aan drukke wegen of in centrumgebieden blijft de bestaande hogere norm van kracht (dit kunnen ook lokale winkelcentra zijn; dit sluit aan bij de ambitie van de 10-minutenstad met meerdere lokale centra).

Bij het bestemmen van woningen en/of bedrijven in elkaars nabijheid hanteerden we altijd de VNG-systematiek van Bedrijven en Milieuzonering. De VNG actualiseert de lijsten met bedrijfscategorieën in deze methodiek echter niet meer. Het alternatief dat de VNG heeft geïntroduceerd heeft veel beperkingen; is eigenlijk alleen goed toepasbaar bij een bedrijventerrein met woningen daaromheen. We zullen daarom zoveel mogelijk vasthouden aan de oude systematiek.

Hinder van bedrijfsgebonden verkeer toetsen

De in deze paragraaf beschreven systematiek is de afgelopen acht jaar niet toegepast. In het algemeen kan wel worden gesteld dat het toetsen aan een toename van 1,5 dB in lijn is met de Omgevingswet.

Rijgeluid van treinen op een bedrijfsterrein

Dit is toegepast bij de recente vergunning van het emplacement en bij nieuwe woningplannen in de omgeving daarvan (onder andere de Cartesiusdriehoek, de Kruisvaartkade en het Lombokplein). De wetgever heeft besloten om het gros van het geluid van een emplacement onder te brengen in het geheel van railverkeerslawaai. Het specifieke beleid voor emplacementen keert om die reden niet terug. De details van de nieuwe werkwijze zijn nog niet helemaal uitgekristalliseerd. In voorkomende gevallen zal ad hoc moeten worden gemotiveerd.

Een goede ruimtelijke ordening – ruime afweging van geluid

Zaken die niet wettelijk geregeld zijn worden beoordeeld vanuit het kader van "*een goede ruimtelijke ordening*". Vaak is hier vanuit jurisprudentie al richting aan gegeven. Te denken valt aan zaken als stemgeluid afkomstig van terrassen en schoolpleinen, verkeersgeluid van 30 km/u straten, het effect van een plan op de bestaande omgeving.

In de Omgevingswet is "*een goede ruimtelijke* ordening" vervangen door "*een evenwichtige toedeling van functies aan locaties*" (in relatie tot de fysieke leefomgeving) hetgeen een vergelijkbare werking heeft. Maar de wet heeft een aantal van bovenstaande zaken al zelf nader ingevuld. Zo is er geen onderscheid meer tussen 30 km/u wegen met meer dan duizend motorvoertuigen per etmaal en wegen met een ander snelheidsregime.

In de Geluidnota 2014-2018 staat "*Bij nieuwe plannen wordt steeds bekeken wat de effecten zijn voor de gebieden buiten het plangebied. Hiermee anticiperen we op toekomstige regelgeving voor geluid*." De Omgevingswet geeft aan dat we bijvoorbeeld de effecten van verkeersingrepen in een ruim gebied moeten toetsen. Bijvoorbeeld: een nieuwe woonwijk kan extra verkeer gaan aantrekken. Het effect van extra verkeer op de geluidsituatie moet ook in een groot gebied worden onderzocht, beoordeeld en afgewogen. Eventueel met toepassing van geluidmaatregelen. In een uiterst geval kan dat leiden tot het verplicht toepassen van extra geluidisolerende maatregelen bij bestaande woningen.

In de Geluidnota staat "*Bij het ontwerpen van nieuwe scholen zal worden gestreefd naar een optimale ligging van het schoolplein om geluidhinder voor de buurt zo veel mogelijk te voorkomen.*" Het Bkl geeft een instructieregel dat er geen normen mogen worden gesteld aan stemgeluid. Met andere woorden: er kan bij overlast niet op worden gehandhaafd. Juist daarom is het - in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties - van belang dat dit aan de voorkant goed is onderzocht en afgewogen. In de praktijk hanteerden we daarbij een richtwaarde van 55 dB(A) die nog goed te motiveren is omdat daarmee aan een acceptabel binnenniveau kan worden voldaan. In sommige gevallen is ook een waarde tot 60 dB(A) gehanteerd maar daarbij is wel gekeken naar zaken als geluidisolatie en het hebben van een geluidluwe gevel. In sommige gevallen is de woningindeling van de bestaande woningen in ogenschouw genomen. Als de slaapkamer aan het speelplein grenst en de woonkamer aan de luwe zijde, dan is dat aanvaardbaar (afgezien van mensen met nachtdienst).

Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) zijn beleidskaders voor de toekomst van Utrecht vastgelegd. We willen de forse groei die de stad gaat meemaken faciliteren, op voorwaarde dat de bewoners gezond en prettig kunnen wonen en leven. Dat ze snel en makkelijk door de stad kunnen reizen en Utrecht in en uit kunnen. En dat ze leuke dingen kunnen doen in hun vrije tijd. Daarvoor zijn in de RSU keuzes gemaakt. Hieronder volgt een aantal passages die betrekking (kunnen) hebben op het aspect geluid.

Pg 12 De vertraagde stad; naast dynamische plekken met reuring, zijn ook voldoende plekken nodig waar mensen even in de luwte kunnen zijn. Groene openbare plekken voor stilte, verkoeling, ontmoeting en ontspanning.

Pg 42 Utrecht heeft dus niet alleen levendige centra en buurtkernen, maar ook voldoende plekken waar mensen even in de luwte kunnen zijn. Groene openbare plekken voor stilte, verkoeling, ontmoeting en ontspanning.

Pg 109 Ook heeft de gemeente extra aandacht voor veilige routes rondom de school, voor het beperken van geluidhinder en voor de betaalbaarheid van de voorziening.

Pg 120 Bij realisatie van windmolens binnen een afstand van twee kilometer tot woonwijken worden regels gesteld om de effecten van geluid en slagschaduw meer te beperken dan wettelijk verplicht.

Pg 123 Geluid en trillingen: Daarom houdt de gemeente bij de bouw van woningen rekening met voldoende afstand tot de straat, realisatie van slaapkamers aan rustige kant van bebouwing en voldoende isolatiemateriaal.

Figuur 16: Verbeelding centrumgebieden RSU

Nota Gezondheid voor iedereen (2019-2024)

We gaan als gemeente sterker inzetten op een gezondere leefomgeving, omdat we weten dat daar winst te behalen valt. Want daar doen we het voor: gezondheidswinst voor álle mensen, zodat iedereen gezond kan leven in onze prachtige stad. Relevant voor geluid zijn de volgende passages in de nota:

Pg 18 Ook geluid heeft invloed op de gezondheid van mensen. We werken daarom toe naar normen die op gezondheid zijn gebaseerd. We zijn ambitieus. Concreet vertaalt zich dit in een lokale ambitiewaarde van 63 dB voor nieuwe situaties langs wegen en spoorwegen (dit is 5 dB lager dan de wettelijke grenswaarde).

Pg 18 Ook beschermen we stille plekken. In dit licht staan we geen horecavoorzieningen toe in stille hofjes en rustige woonstraten.

Pg 18 Naast het geluidsniveau is ook de beleving van geluid relevant. Bij de inrichting van de omgeving kunnen we het ervaren geluid verbeteren (soundscaping). Dit doen we door bijvoorbeeld een logische ordening van drukke en stille functies en door geluidsbronnen uit het zicht te houden.

Pg 18 We zorgen dat nieuwe wegen, woningen en kantoren, niet leiden tot een hogere druk op gezondheid door bijvoorbeeld een slechtere lucht- of geluidskwaliteit. Als dat toch zo is, dan compenseren we de extra druk door aanvullende maatregelen zoals een geluidsluwe zijde en extra groen.

Pg 18 We kiezen ervoor om idealiter geen nieuwe woningen binnen 100 meter van een autosnelweg te realiseren.

Pg 18 We dagen de markt uit om in nieuwe gebiedsontwikkelingen aan drukke binnenstedelijke wegen (> 10.000 voertuigen per etmaal), waarover nog geen bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, met (innovatieve) maatregelen te komen die de gezondheidseffecten door luchtverontreiniging en geluidsbelasting minimaliseren met behoud van een goed binnenmilieu en een prettige woon- en verblijfskwaliteit.

Pg 18 In nieuwe tenders waarderen we het onderdeel gezonde leefomgeving hoger dan voorheen. Bij particuliere initiatieven sturen we binnen de mogelijkheden actief op een gezonde leefomgeving.

Pg 18 Ook zetten we in op andere maatregelen aan de bron die een structureel positief effect zullen hebben op het leefklimaat.

Pg 20 We bestemmen geen nieuwbouw van voorzieningen langs drukke wegen voor groepen mensen die extra gevoelig zijn voor luchtverontreiniging (ouderen, mensen met een zwakke gezondheid (luchtweg- of hart/vaataandoening of suikerziekte) en kinderen van 0-18 jaar). Het gaat in de praktijk om scholen, kinderopvang en woon(zorg)voorzieningen.

Pg 20 Bij bouwplannen dienen alle soorten woningen (sociale huur, midden huur, koopwoningen, etc.) in het plan een vergelijkbare lucht- en geluidskwaliteit te hebben.

Mobiliteitsplan 2040

Ook het Mobiliteitsplan blikt vooruit naar 2040. De stad groeit, maar de beschikbare ruimte blijft hetzelfde. Om de stad gezond en bereikbaar te houden zetten we in op schone manieren van vervoer die relatief weinig ruimte innemen: lopen, fietsen en OV. Het plan is gericht op het verminderen van mobiliteit en kan daarmee ook leiden tot een vermindering van geluidoverlast. Enkele citaten:

Pg 51 De openbare ruimte in een gebied dient aantrekkelijk te zijn om te verblijven (groen, rust, ruimte, uitstraling), te spelen en een ommetje te maken.

Pg 52 De (toekomstige) capaciteit van het omliggende wegennet is randvoorwaardelijk voor de ontwikkelmogelijkheden en functionele invulling van een locatie. Het gaat om de uurcapaciteit van de afwikkeling, de capaciteit vanuit luchtkwaliteits- en geluidsnormen de benodigde oversteekbaarheid en verkeersveiligheid.

Pg 68 Er is dus (evenredig) meer ruimte nodig voor verblijven; dit kan ruimte zijn voor bankjes om rustig te zitten, terrassen, speelruimte, groen en soms ook vrije ruimte om even stil te staan en om je heen te kijken.

Pg 160 Perspectief voor geluid en luchtkwaliteit
Het mobiliteitsplan leidt in grote lijnen tot een afname van het autoverkeer, vooral in kwetsbare gebieden. Hiermee zal, samen met het verschonen van het wagenpark, de luchtkwaliteit in de stad verbeteren. Naast minder autoverkeer zal de vormgeving van stedelijke verbindingswegen als stadsboulevard zorgen voor lagere snelheden. Zo zijn grote woongebieden in de stad verzekerd van een goed akoestisch leefklimaat. Waar dat nodig is, gaat de stad door met het aanbrengen van geluidsisolatie aan de gevel. Ook het gebruik van stiller asfalt is een mogelijke maatregel. Wellicht zijn door technische innovatie de komende 20 jaar grotere effecten te behalen.

Omgevingsvisie Binnenstad 2040

In deze gebiedsomgevingsvisie wordt veel aandacht besteed aan de balans tussen levendigheid en rust. We lezen in de visie op pagina 105-106 het volgende:

Binnenstadsbewoners waarderen de nabijheid van voorzieningen zoals winkels, cultuur en horeca. Iedereen die in het centrum woont, zal zich realiseren dat veel andere functies eveneens in de binnenstad zijn geconcentreerd, die zowel voor bewoners als voor bezoekers betekenis hebben. Daarvan ervaren binnenstadsbewoners de lusten, maar regelmatig ook de lasten.

Als nadeel van wonen wordt in delen van de binnenstad nogal eens de geluidoverlast door uitgaanspubliek genoemd. Nachtrust is belangrijk voor de bewoners van het centrum - zoals voor iedereen. Volgens sommigen is de binnenstad iets té levendig en dan vooral op plekken waar wonen, horeca en andere voorzieningen bij elkaar komen. Aan de andere kant voelen ondernemers zich soms juist weer beperkt in hun mogelijkheden.

In de binnenstad moet levendigheid in balans blijven met rust, dat maakt de stad leefbaar. Die balans is op elke plek anders en er is geen objectieve maatstaf voor. Waar de Neude een horecaplein is waar ook wordt gewoond, is de Nieuwegracht eerder een woongebied met een enkele horecagelegenheid. Bewoners die bewust kiezen voor wonen bij de Neude, accepteren waarschijnlijk meer reuring. Maar ook daar geldt dat festivals en horecazaken altijd moeten voldoen aan (wettelijke) geluidnormen.

Naast evenementen zijn er elk jaar tientallen demonstraties in de binnenstad. Dit aantal groeit de afgelopen jaren sterk. Demonstreren is een grondwettelijk beschermd recht dat echter ook kan zorgen voor (ervaren) hinder. Voor de gezondheid van bewoners van de binnenstad is het belangrijk dat er ook plekken zijn die (relatief) stil zijn met weinig ongewenst geluid en weinig prikkels, zodat mensen rust kunnen vinden. Daartoe lenen zich bijvoorbeeld binnenhoven. Ook opengestelde kerken bieden de mogelijkheid voor stilte en reflectie. Er zijn ook plekken die druk zijn, maar op sommige tijdstippen wel deze rust kunnen bieden.

Bij de gemeente zijn in 2019 de meeste meldingen uit de binnenstad binnengekomen over overlast van afval (45%), daarnaast behoren lawaai, parkeren, en overlast door verslaafden of daklozen tot de meest gemelde onderwerpen [bron: gegevens Slim Melden, Gemeente Utrecht].

Al voor de afronding van deze omgevingsvisie is begonnen met het opstellen van een plan van aanpak overlast voor de hele binnenstad, 'Levendigheid en Rust in de Binnenstad - aanpak voor een centrum in balans'. In dit plan van aanpak wordt een aantal nieuwe, aanvullende maatregelen voorgesteld of onderzocht. Dit betreft o.a. informatie, advies en mogelijk subsidies voor geluidisolatie van woningen, het verplicht melden van versterkte muziek door de horeca en inzet van horecastewards. Ook wordt ingezet op actief informeren van de buurt bij afgegeven vergunningen voor evenementen.

Ook wil de gemeente voor een aantal gebieden nadere afspraken maken met ondernemers, bewoners en andere betrokkenen in gebiedsprofielen. Daarin stellen zij plekken vast met veel levendigheid en dynamiek en veel ruimte om te ondernemen, maar ook rustige plekken met beperkte of geen

mogelijkheden. In het uitvoeringsprogramma van een gebiedsprofiel kunnen afspraken worden opgenomen om overlast te beperken, met uitzondering van grondwettelijk beschermde rechten zoals demonstreren.

Figuur 17: Recreatie in gemeente Utrecht

Provinciale omgevingsvisie

De provinciale visie besteed ook aandacht aan geluid:

Pg 30 Wij zetten in op verbetering van de luchtkwaliteit, vermindering van hinder door geluid, geur en licht en geen toename van externe veiligheidsrisico's.

Pg 56 2040: voor bestaande woningen en andere geluidgevoelige gebouwen streven we naar het niet verder toenemen van de geluidhinder; een geluidsbelasting van maximaal 60 dB (voor provinciale wegen) is, gegeven de huidige infrastructuur, acceptabel.

Pg 56 2040: wij hebben voldoende stiltegebieden.

Pg 57 2030: wij streven er naar dat de gezondheidsrisico's als gevolg van geluidsbelasting minimaal zijn, waarbij we voor nieuwbouw voor woningen en andere geluidgevoelige gebouwen streven naar het voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid.
Pg 58 De geluidhinder neemt toe in onze provincie. Het is ons streven vanaf 2030 nieuwbouw voor geluidgevoelige gebouwen vooral nog te laten plaatsvinden op locaties die voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid.

Pg 58 De geluidsbelasting van bestaande woningen onder directe invloed van (spoor)wegen, vliegverkeer en industrie willen we in 2040 teruggebracht hebben tot maximaal 60 dB. Daar zijn aanpassingen of (ingrijpende) maatregelen voor nodig.

Pg 58 Ook willen we waar mogelijk bijdragen aan behoud van gebieden waar de geluidsbelasting relatief laag is in de nabijheid van steden.

Pg 58 Ter bescherming van de stiltegebieden nemen we regels in onze Omgevingsverordening op. Hiermee beperken we geluid producerende activiteiten. Hieronder vallen ook windturbines.

Pg 60 Binnen 2 jaar na vaststelling Omgevingswet vaststellen van geluidproductieplafonds voor alle provinciale wegen.

Pg 60 Instructieregel voor het bouwen van geluidgevoelige gebouwen in de 61 dB contour rond provinciale wegen.

Pg 82 Ook streven wij voor 2030 bij woningen en andere geluidgevoelige gebouwen naar het voldoen aan de WHO-advieswaarden voor geluid van windturbines in aanvulling op de wettelijke vereisten.

Nota van Zienswijzen

Ontwerp-beleidsnota Geluid en Trillingen

voor de bestaande stad en de nieuwe ontwikkelingen in de gemeente Utrecht

Nr	Zienswijze	Reactie
1.1	Ik mis duidelijke regels voor omroepinstallaties bij sportvelden die worden gebruikt om mededelingen en commentaar over hun velden uit te schallen. Het geluid staat over het algemeen onnodig hard en wordt over alle velden uitgeschald ook al is er slechts op 1 veld een activiteit. Graag beperken tot noodzakelijke mededelingen waar geen andere oplossingen dan versterkt geluid voor mogelijk zijn en beperken tot terreinen/velden waar daadwerkelijk toehoorders zijn. Verder een grens aan het aantal dB en aantal keren per jaar stellen.	In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn voor versterkt geluid op sportvelden regels opgenomen. Het versterkt geluid is daarbij gebonden aan geluidnormen. Bij klachten kan hierop worden gehandhaafd. Sportclubs kunnen maximaal 9 keer per jaar een ontheffing van de normen krijgen ten behoeve van - bijvoorbeeld - een toernooi.
2.1	Er wordt gesproken over grenswaarde, reguliere grenswaarde, ambitiewaarde, wettelijke grenswaarde. Het zou goed zijn de verschillende grenswaardes te definiëren en deze consequent toe te passen.	We verduidelijken deze termen en nemen een algemene toelichting in hoofdstuk 1 van de beleidsnota op.
2.2	Dove gevels worden tot 68 dB toegestaan. Moet dit niet vanaf 68 dB zijn? Kunnen dove gevels niet strategischer ingezet worden en moeten deze daardoor juist geen maximum waarde hebben?	Bedoeld was daadwerkelijk 'tot'. Dove gevels – waarin geen te openen delen zitten - beperken de keuzevrijheid van bewoners om een raam open te zetten en te kunnen spuien. We wilden deze mogelijkheid daarom zeer terughoudend toepassen. Niet geluidgevoelige gevels (waaronder dove gevels) kunnen aan de andere kant wel een oplossing zijn om op locaties *vanaf* (dus boven) de (Utrechtse) grenswaarde(n) toch woningen te bouwen en bij te kunnen dragen aan de volkshuisvestelijke opgave. Met compenserende maatregelen ten behoeve van de gezondheidsbescherming is een verruiming van de toepassing inderdaad mogelijk. Hiervoor wordt paragraaf 1.1 van de beleidsnota aangepast (de hoofdregels) en dit wordt in het nog op te stellen Omgevingsprogramma nader gedetailleerd.
2.3	“Bij een wijziging van een bestaande weg kan de wettelijke grenswaarde van 70 dB soms noodzakelijk zijn” Dit uitgangspunt is nu verstopt onder 1.5. Dit is een wezenlijk uitgangspunt dat ook in 1.1 grenswaarden vermeld dient te worden.	We verduidelijken dit in de beleidsnota, door explicieter onderscheid te maken tussen grenswaarden voor nieuwe functies en te wijzigen c.q. aan te leggen wegen.
2.4	De ambitie gaat ook in op de bestaande stad. Desondanks merk ik hier weinig aandacht voor. Welke mogelijkheden gaan bijvoorbeeld geboden worden om slaapkamers aan de geluidsluwe zijde te bouwen?	De ambitie voor de bestaande stad wordt verder uitgewerkt in het kader van het Actieplan geluid dat in 2024 gemaakt wordt.

		Er zijn in de beleidsnota verschillende regels opgenomen (ten aanzien van geluid) die strenger zijn in (bestaand) rustig woongebied om hier de woonkwaliteit te behouden. De realisatie van geluidsluwe gevels (waaraan bij voorkeur slaapkamers zijn gelegen) kan praktisch gezien alleen worden gereguleerd in nieuwe situaties. Minder gunstige bouwvormen die in het (verre) verleden zijn gerealiseerd zijn praktisch gezien niet aan te passen.
2.6	Het is vreemd om het geluid van windmolens maximaal te beperken terwijl hiervan niet vaststaat dat deze direct kunnen leiden tot slaapverstoring	Niet het geluid moet maximaal worden beperkt maar wel de overlast. Voor de plannen in Rijnenburg wordt aangesloten bij de WHO-advieswaarde die strenger is dan de voormalige wettelijke grenswaarden maar nog voldoende mogelijkheden geven om windturbines rendabel te exploiteren.
2.7	Geluid van verkeer leidt direct tot slaapverstoring. Het geluid van verkeer kan goed beperkt worden door strategische knips in te stellen, zoals bijvoorbeeld bij de Monicabrug. Of mogelijk een systeem waarbij het geld kost om bepaalde trajecten te rijden. In London is zo'n systeem actief.	Ons streven is dat bewoners zo veel mogelijk gebruik maken van lopen, fiets of OV. Autoverkeer bundelen we het liefst op een beperkt aantal stroomwegen en rondom de stad. Hierbij kunnen knips inderdaad helpen om dit doel te bereiken. Er zijn in Utrecht al diverse locaties met knips.
2.8	In de nota staat aangegeven dat bij een wijziging van een weg de daarvoor benodigde verkeersbesluiten moeten worden getoetst aan de normen. Bij de afsluiting van de Kaatstraat is er geen studie naar geluid uitgevoerd die voldoet aan de eisen die de Wet geluidhinder hieraan stelt. Dit is niet conform beleid. Hierdoor is voor ons onduidelijk wat de geluidstoename nu is. Wij merken sinds de afsluiting een onevenredige toename van geluid en verwachten dat de gemeente alsnog een studie uitvoert conform het beleid. Zo hebben wij ook duidelijkheid wat het effect is van de afsluiting.	Indirecte effecten van een verkeersbesluit hoeven onder de Wet geluidhinder niet onderzocht of getoetst te worden. Alleen de directe effecten (bij verkeerst*oename*) zijn gebonden aan wettelijke normen. Dit gaat onder de Omgevingswet veranderen vandaar dat hier aandacht aan is geschonken in de beleidsnota. Het afslagverbod bij de Kaatstraat heeft aldaar geleid tot een *afname* van verkeer en geluid en voldoet daarmee aan het gestelde in de Wet geluidhinder. De effecten op stedelijk niveau zijn onderzocht in de studie Noordwest. Hieruit bleek dat dit plan op het overgrote deel van het totale wegennet inderdaad zorgt voor een (gewenste) verkeersreductie en verbetering van de leefbaarheid. Specifiek inzoomend op de Draaiweg en de Talmalaan zien we dat een vergelijk van de autonome situatie en de plansituatie uiteindelijk een toename van 1 dB oplevert op de Draaiweg en geen toename op de Talmalaan. Een dergelijke beperkte geluidsverandering vinden wij, conform ons geluidbeleid en de toekomstige regeling op dit vlak onder de Omgevingswet, aanvaardbaar. Mede omdat er in delen van de

		stad ook sprake is van een verbetering. Dit neemt niet weg dat met name langs de Draaiweg er sprake blijft van een hoge geluidsbelasting.
3.1	Spoorgeluid valt buiten het plan.	Nee, de beleidsnota heeft ook betrekking op het toewijzen van functies aan locaties in relatie tot alle bronsoorten uit het Besluit kwaliteit leefomgeving dus ook het spoorgeluid (trein, tram). Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit de inleiding van hoofdstuk 1.
4.1	De gebiedsontwikkeling van de Archimedeslaan 16 vindt al plaats sinds 2016. Bij de uitwerking wordt uitgegaan van de eisen zoals verwoord in de Geluidnota 2014. Bij niet zelfstandige wooneenheden en zelfstandige woningen <30m^2 gelden versoepelde eisen ten aanzien van geluidsluwe gevels. In de ontwerp-beleidsnota Geluid en Trillingen worden dezelfde eisen gesteld als aan reguliere woningen. Hier kan onder voorwaarden (afwegingscriteria) van worden afgeweken. Wij verzoeken om de ontwikkeling van het Archimedeskwartier onder deze afwegingscriteria te laten vallen of de huidige regeling in het beleid op te nemen.	De nota geeft voldoende afwegingsruimte voor plannen als deze en wordt zeker bij ontwikkelingen die al zo lang in de voorbereiding zitten toegepast. Mede naar aanleiding van deze zienswijze wordt een overgangsregel aan de beleidsnota toegevoegd dat bij plannen waarvoor reeds een SPvE of bouwenvelop is vastgesteld gemotiveerd van deze afwijkingsregel voor kleine woningen gebruik gemaakt kan (blijven) worden. Aangezien er voor Archimedeslaan 16 nog geen SPvE is vastgesteld ligt het voor de hand om dit juist expliciet te regelen in het SPvE. Gezien de lange voorbereidingstijd en de rol van kleine woningen als afscherming voor het achterliggende gebied in het plan is het logisch om ook in dit plan coulance (overgangsrecht) toe te passen.
4.2	In de ontwerp-beleidsnota wordt gesproken over het toepassen van ‘bouwkundige constructies’ en ‘gevels met bouwkundige maatregel of toevoeging’. Het is niet duidelijk welke bouwkundige constructie door de gemeente Utrecht geaccepteerd worden. In het kader van rechtszekerheid verwachten wij meer duidelijkheid. Specifiek vragen wij aandacht voor de mogelijkheid om ‘lokale vliesgevels’ toe te passen.	De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om met toepassing van een bouwkundige constructie een gevel uit te zonderen van toetsing (=’niet-geluidgevoelige gevel’). De technische detailuitwerking van welke bouwkundige maatregelen in Utrecht wel en niet worden geaccepteerd, wordt opgenomen in het nog uit te werken omgevingsprogramma. Als met een ‘lokale vliesgevel’ wordt gedoeld op slechts een glazen plaat voor een raam, dan kan dat niet als luwe gevel worden geaccepteerd. Bij toepassing van de uitzondering voor kleine woningen zoals geduid onder 4.1 geldt dat op gebouwniveau 50% van de kleine woningen aan de gevel(s) moet zijn gesitueerd waar het geluid maximaal 5 dB boven de standaardwaarde is.

5.1	Kennelijk zijn de opstellers niet bekend met de “GGD richtlijn medische milieukunde omgevingsgeluid en gezondheid” die voor diverse geluidbronnen grenswaarden voorschrijft. Uit deze ontwerpnota blijkt in ieder geval ook niet de ambitie dat Utrecht deze waarden wil nastreven. Vraagje: is de GGD betrokken geweest bij het opstellen van deze ontwerpnota?	Bij de totstandkoming van de nota is de gemeentelijke afdeling Volksgezondheid betrokken geweest. In de nota zijn meerdere aanbevelingen van de GGD overgenomen zoals de eis voor een geluidluwe gevel. De GGD/RIVM beveelt een richtwaarde aan van 50 dB voor het geluid van wegverkeer, railverkeer en bedrijven. Voor het geluid van bedrijven geldt in Utrecht een grenswaarde van 45 dB(A) in rustige woongebeden en 50 dB(A) daarbuiten. Daarmee voldoen we aan de gestelde richtwaarde van de GGD/RIVM. Voor het geluid van weg- en railverkeer begrijpen we het advies over de richtwaarde, vanuit gezondheidskundig oogpunt (dat is ook de taak van het GGD/RIVM) maar in de praktijk is dit vrijwel nergens haalbaar in een stedelijke omgeving, zeker langs drukke wegen.
5.2	Geluidwaarden worden vermeld zonder daarbij te vermelden of het een zgn. etmaalwaarde of Lden betreft.	We verduidelijken dit daar waar nodig in de tekst van de definitieve beleidsnota.
5.3	Muziekgeluid heeft de laatste 20 jaar steeds meer bastonen gekregen. Om die reden wordt er bij de beoordeling van o.a. horeca en festivalgeluid gebruik gemaakt van dBC ipv dBA omdat dBC een betere indicator zou zijn voor hinderbeleving. In deze ontwerpnota is daar niets over terug te vinden.	In de regels voor muziekgeluid bij festivals geldt al sinds lange tijd een normering in dB(C). Zoals in de nota is aangegeven wordt het beleid voor geluid van evenementen separaat behandeld in de Beleidsregel Geluidsnormen bij buitenevenementen én valt dit buiten de scope van de beleidsnota. Voor het geluid van cafés is de normstelling vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van toepassing. Die normen op de gevel zijn alleen in dB(A). Wel hebben we de mogelijkheid om andere getalswaarden in het omgevingsplan op te nemen, wat ook zal worden gedaan. Maatwerkvoorschriften voor het binnenniveau in horeca zijn in voorkomende situaties nu al in dB(C). Wij gaan hier mee door.
5.4	Diverse malen staat vermeld: “5 dB hoger dan de standaardwaarde”. In de eerste plaats is voor een doorsnee burger volstrekt onduidelijk wat de standaard waarde is. Voor zover wij het wel begrijpen achten we een 5 dB hogere waarden volstrekt onwenselijk. Hieruit blijk in ieder geval ook geen ambitie om zelfs maar de standaard waarde te willen gaan halen.	In bijlage 1 van de nota wordt het stelsel van de Omgevingswet uitgelegd en staat beschreven wat onder de standaardwaarde wordt verstaan. De standaardwaarde wordt altijd nagestreefd. Wanneer hier niet aan kan worden voldaan en een ontwikkeling (bijvoorbeeld woningbouw) wel nadrukkelijk gewenst is, kan van de standaardwaarde worden afgeweken.

		Dan gelden er aanvullende eisen, zoals een luwe gevel voor elke woning, waar aan de standaardwaarde wordt voldaan. In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij de aanvullende eis voor het geluid in een buitenruimte, geldt een eis van 5 dB boven die van de standaardwaarde. Het is een beschrijving van een aanvullende eis en niet een versoepeling van 5 dB. Dit is overigens in de beleidsnota gedaan om middels een generieke beschrijving het totale stelsel aan geluidbronnen ineen te kunnen beschrijven in plaats van per bronsoort een tabel met veel waarden op te moeten nemen.
5.5	Bedrijven moeten straks gaan voldoen aan de standaardwaarden. Aangenomen dat het de grenswaarden zijn uit het Activiteitenbesluit dan geldt in de huidige Geluidnota dan voor veruit de meeste gevels (woningen bij niet-drukke wegen) een 5 dB lagere waarde. Of deze zelfde groep inwoners straks in een zgn. rustige woonstraat woont is zeer ongewis. Een duidelijke verslechtering voor de betrokken inwoners.	In de huidige Geluidnota geldt voor woningen langs rustige wegen een 5 dB lagere ríchtwaarde. Dit kan alleen worden omgezet in grenswaarde bij maatwerkvoorschrift of vergunning. In de nieuwe beleidsnota geven we invulling aan de mogelijkheid van de Omgevingswet om voor al deze woningen *generiek* een 5 dB lagere grenswaarde vast te stellen. Dit is een duidelijke verbetering voor de betrokken inwoners.
5.6	In “rustige woonstraten of woonwijken” wordt het oude beleid wel voortgezet. Wat een rustige woonstraat of wijk is wordt niet gedefinieerd. Wordt dit afhankelijk gesteld van gemeten achtergrond-geluidniveaus? Of wordt van achter het bureau bepaald dat bijv. de gehele binnenstad geen rustige woonwijk meer is.	Rustige of drukke straten zijn afhankelijk van de hoeveelheid verkeer en dat wordt weer bepaald door de verkeerskundige status van de weg. De indeling rustig – druk wordt bepaald in het nog op te stellen Omgevingsprogramma maar het zal grotendeels hetzelfde zijn als is aangegeven in de oude Geluidnota.
5.7	Bescherming van “stille hofjes” met een 10dB lagere norm wordt afgeschaft (muv het niet toestaan van terrassen in binnenterreinen en stille hofjes). Overigens is deze bescherming vaak een wassen neus gebleken omdat niet exact omschreven was wat een stil hofje precies is.	In de huidige Geluidnota geldt een 10 dB lagere ríchtwaarde voor stille hofjes. De status kon middels een meting worden bepaald. Er is de afgelopen jaren nauwelijks noodzaak geweest om bedrijven een lagere norm op te leggen omdat deze grensden aan een stil hofje. Standaard geldt straks een 5 dB lagere waarde maar per maatwerkvoorschrift kan nog steeds een verdere verlaging van de norm worden opgelegd.
5.8	In de ontwerpnota worden alle geluidbronnen apart besproken. De GGD richtlijn stelt dat de gecumuleerde geluidsbelasting moet worden beoordeeld inclusief geluid van brommers, stemgeluid, etc.	Er gelden wettelijk veel aparte normen voor verschillende geluidsbronnen. Het is noodzakelijk het gemeentelijke beleid via deze nota daaraan aan te passen. De wet stelt eisen aan het gecumuleerde of opgetelde geluid, bijvoorbeeld bij de bepaling van de geluidsisolatie. Dat is een verbetering ten opzichte van het oude wettelijke kader.

		In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties worden niet wettelijke geluidbronnen meegewogen zoals stemgeluid.
5.9	In hoofdstuk 3 staat dat er volgens de EU richtlijn elke 5 jaar geluidbelastingkaarten m.b.t. het omgevingslawaai gemaakt moeten worden. Volgens art. 3 van de EU richtlijn is omgevingslawaai gedefinieerd als: ongewenst of schadelijk geluid buitenshuis dat door menselijke activiteiten wordt veroorzaakt, inclusief lawaai dat wordt voortgebracht door vervoermiddelen, wegverkeer, spoorwegverkeer, luchtverkeer en locaties van industriële activiteiten. De Utrechtse geluidkaarten brengen echter uitsluitend het berekende geluid in beeld dat het wegverkeer veroorzaakt.	De Utrechtse geluidkaarten worden opgesteld aan de hand van de wettelijke richtlijnen en brengen naast het wegverkeer ook het railverkeer en grote industriële bedrijvigheid in beeld.
5.10	Pag. 27: *Bij de bepaling welk niveau acceptabel is, kan naar het binnenniveau in de woningen worden gekeken. Als grenswaarde voor het binnenniveau is 35 dB(A) gebruikelijk. De basis-geluidisolatie volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving bedraagt 20 dB.* Dit voorschrift geldt sinds de invoering van het Bouwbesluit in 1992 voor nieuw te bouwen woningen Hier wordt er ten onrechte van uitgegaan dat alle woningen ook een geluidsisolatie van 20 dB hebben; daar kan nooit blindelings uitgegaan worden. Dat zal in elk individueel geval nader onderzocht moeten worden.	Het is onuitvoerbaar om in elke individueel geval de geluidisolatie van een woning te bepalen. Door de jaren heen is er veel ervaring opgedaan met het beoordelen van de geluidsisolatie van woningen bijvoorbeeld in het kader van de geluidsanering. Het is onze ervaring dat het gros van de woningen wél voldoet aan een basisgeluidsisolatie van 20 dB.
5.11	Belangrijk punt bij de bepaling van de gevelisolatie is ook of dat bepaald moet worden met geopende ventilatievoorziening, klepramen of ramen op kier. Dat zou expliciet in de nota vermeld moeten zijn. Als dat niet vermeld wordt dan betekent dat dat bewoners kennelijk geen recht meer hebben op frisse lucht, hetgeen uiteraard ook niet bevorderlijk is voor de gezondheid.	Hetgeen in 5.10 vermeld geeft een motivatie voor het stellen van een beleidsmatige ‘norm’ voor het beoordelen (al dan niet toestaan) van niet wettelijk geregeld geluid buiten voor de gevel in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het is geen norm die daarna een blijvende werking heeft. Bij de motivatie is aangehaakt aan een norm van 35 dB(A) elders in wetgeving.
5.12	Terrassen mogen straks 5dB meer geluid (= gelijk aan bijna 4x zo groot terras!) gaan maken (d.w.z. 60 dBA etmaalwaarde op omliggende gevels van woningen) zolang het geluidniveau binnen deze omliggende woningen niet hoger wordt dan 35dBA etmaalwaarde. Dat gaat geheel voorbij aan de 84% behoefte van inwoners aan een stille buitenruimte. Bij warm weer willen bewoners immers ook buiten (of met wijd open ramen) kunnen zitten zonder dat ze overstemd worden door het geluid van een luidruchtig terras.	Het stemgeluid van (bijvoorbeeld) een terras wordt door de wetgever nadrukkelijk uitgezonderd van toetsing. Er kan bij overlast niet op worden gehandhaafd. Toch hebben wij hiervoor regels gesteld om éénmalig bij het al dan niet toestaan van een terras dit aspect af te kunnen wegen. Bij voorkeur blijft het stemgeluid afkomstig van een terras onder de 55 dB(A). We houden echter de mogelijkheid open om – bijvoorbeeld op een drukke locatie waar nieuwe woningen beter zijn geïsoleerd – een wat hoger geluidsniveau toe staan.

5.13	Dat voor terrassen nu al uitgegaan wordt van een toelaatbare etmaalwaarde van 55 dBA gaat ook al voorbij aan 84% van de behoefte van de panelleden.	Zie antwoord 5.12.
5.14	Voor evenementengeluid wordt verwezen naar de nog op te stellen locatieprofielen. Waarom worden hier geen kaderstellende uitgangspunten opgenomen zoals bijv. de maximale blootstelling voor bezoekers (Gezondheidsraad: 100 dBA) en het maximaal toelaatbaar binnenniveau voor omwonenden (nota Limburg: 50 dBA).	Zoals in de nota is aangegeven wordt het beleid voor geluid van evenementen separaat behandeld in de Beleidsregel Geluidsnormen bij buitenevenementen. Voor bepaalde locaties worden op maat regels opgenomen in zogeheten locatieprofielen. Dit aspect valt daardoor buiten de scope van deze beleidsnota.
5.15	Geluidluwe gevels zijn slechts gedefinieerd als gevel die een relatief lagere geluidbelasting dan andere gevels. Er is dus geen standaard-streef- of grenswaarde aan het begrip geluidluwe gevel gekoppeld. Een geluidluwe gevel kan dus even goed een gevel zijn met een geluidbelasting van meer dan bijv. 65 dBA. Zeer onwenselijk o.a.. volgens GGD richtlijn.	Een geluidluwe gevel is wel gedefinieerd. Op pagina 13 staat: *Een gevel is luw als deze luw is ten gevolge van alle bronsoorten en voldoet aan de Standaardwaarde.* Omdat de wettelijke standaardwaarden uit het BKL lager zijn is een niveau van 65 dB(A) volgens deze definitie niet mogelijk.
5.16	Onder 2.4.2 staat dat ramen en deuren van cafés ten alle tijden gesloten moeten zijn. Dit is een niet realistische regel gebleken. Beter zou zijn bijv. sluisconstructies voor te schrijven.	We zijn het er mee eens dat de regel zoals deze er nu staat te bondig is geformuleerd. Zie verder de beantwoording bij 7.1.
5.17	In de ontwerpnota pag. 41 staat: "*Voor bepaalde bedrijven stelt het Bal geen regels meer. Het gaat voornamelijk om bedrijven met milieubelastende activiteiten met een laag risico, bijvoorbeeld horeca, concertpodia, evenementenhallen, sportfaciliteiten, winkels, onderwijsgebouwen, dierenasiels, parkeergarages, et cetera. De gemeente kan voor deze branches ook regels toevoegen aan het omgevingsplan.*" In de ontwerpnota staat niet dat in omgevingsplannen voortaan altijd de grenswaarden op toetspunten uit het oude Activiteitenbesluit (dus ook voor horeca etc.) zullen terugkomen. Het zou voor de burger in ieder geval een stuk meer duidelijkheid verschaffen als deze grenswaarden voor de hele stad in deze nieuwe nota staan opgenomen.	Juist voor bedrijven waarvoor in het Besluit activiteiten leefomgeving geen (geluids)normen worden gesteld, moeten deze conform de instructieregel van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het Omgevingsplan worden opgenomen. In de beleidsnota staat dat deze in veel gevallen 5 dB lager zullen zijn dan de oude normen van het Activiteitenbesluit.
5.18	Toetspunten zijn geluidgevoelige bestemmingen zoals woningen. Het zou goed zijn dat in parken (en op andere recreatieplekken waar mensen tot rust proberen te komen) toetspunten ook gelegd worden op bijv. 30 meter afstand van (horeca)bedrijven.	Wij houden ons aan het wettelijk kader dat aangeeft welke gevoelige objecten dienen te worden beschermd.

5.19	M.b.t. woonoverlast wordt art 151d uit de Gemeentewet aangehaald. Waarom wordt art. 2.38a van de Utrechtse APV niet genoemd?	Het onderwerp woonoverlast en de bijbehorende bevoegdheden van de burgemeester bij overtreding, zoals ook beschreven in Artikel 2.38a van de APV (waarin is geregeld dat de burgemeester kan optreden bij herhaaldelijke woonoverlast), valt buiten het kader van deze beleidsnota.
5.20	Waarom wordt art. 4.1 van de Utrechtse APV nergens genoemd? Of wordt dit artikel afgeschaft?	De Algemene plaatselijke verordening (APV) is een zeer grote en diverse verordening. Een gemeente moet per onderdeel bekijken waar de regels thuishoren. Veel regels, zoals voor geluid, kunnen in de APV blijven staan. Er is geen noodzaak dit apart in de beleidsnota aan te halen.
5.21	Deze ontwerpnota telt 57 pagina's en de oude Geluidnota minder dan de helft (26). De oude Geluidnota is veel overzichtelijker onder meer doordat diverse streef- en grenswaarden in tabelvorm worden gepresenteerd. Deze ontwerpnota is ook veel vrijblijvender en vager (ondanks zijn dubbele omvang) dan de huidige Geluidnota. De doorsnee burger kan er niks mee. Van een dergelijke nota mag verwacht worden dat er stedelijke kaders in gesteld worden, maar die staan er nauwelijks in.	Met de komst van de Omgevingswet zijn er veel veranderingen en nieuwe beleidsvrijheden op gebied van geluid bij gekomen. Deze nota werkt dit uit, dit leidt inderdaad tot een uitgebreider document.
5.22	Tenslotte pleiten wij voor een meer pro-actieve aanpak van geluidsoverlast. Vaak wordt door de gemeente de overlast afgemeten aan het aantal klachten dat binnenkomt. (0 klachten = geen overlast) Dat is echter een bijzonder kortzichtige graadmeter. Op de website van gem. Utrecht staat te lezen: “*Ook als u geen hinder ervaart, kan lawaai toch uw nachtrust verstoren.*” Mensen die geen hinder ervaren klagen ook niet. De gemeente zou moeten erkennen dat inwoners nu eenmaal niet direct geneigd zijn te gaan klagen bij geluidsoverlast. Oorzaak daarvan is overigens ook dat klagen in het algemeen geen enkel direct effect heeft op de geluidsoverlast en/of de verstoorde nachtrust, waardoor mensen het indienen van een klacht zinloos achten en achterwege laten. Om economische redenen gaat het geluidbeleid in deze ontwerpnota in veel gevallen 5dB extra geluid toestaan bovenop het geluid dat al aanwezig is. Als het beleid in deze ontwerpnota wordt doorgevoerd ontstaat er op veel plaatsen een extra geluiddeken van 5dB. Bij een toename van 5dB gaan inwoners doorgaans niet klagen, dat doen ze pas bij een toename of overschrijding van ca. 10 of 20 dB. Maar als mensen niet klagen wil dat absoluut niet zeggen dat er geen gezondheidseffecten zijn. Gaat Utrecht als “gezonde stad” deze negatieve gezondheidseffecten negeren?	Naast het monitoren van en reageren op klachten (klachten worden altijd in behandeling genomen) wordt middels een Actieplan/Uitvoeringsprogramma ook beschreven welke maatregelen er kunnen worden getroffen (ongeacht of er klachten zijn). Het is een misverstand dat we de ambitie hebben om in de hele stad 5 dB extra toe te staan. Sterker, we stellen veelal strengere normen dan de wettelijke waarden, die uiteindelijk moeten leiden tot een stillere stad.

6.1	Beleid moet niet alleen zien op toekomstige ontwikkelingen maar ook juist op de bestaande “(binnen)stad” waarbij het beschermen van geluid in brede(re) zin wenselijk is (o.a. openbare ruimte/horecaoverlast).	Het motto in de inleiding van de beleidsnota is *“Wij staan en gaan voor het verbeteren van geluidskwaliteit en voorkomen van trillinghinder. Wij richten ons hiermee op een gezonde en leefbare bestaande en nieuwe stad.”* De beleidsnota ziet toe op de bestaande stad. In het komende Actieplan Geluid 2024 (een omgevingsprogramma in de zin van de Omgevingswet) wordt aandacht geschonken aan beheersing en - daar waar mogelijk - verbetering van de geluidssituatie in de bestaande stad. Zoals in de beleidsnota is te lezen wordt daarbij ook aandacht geschonken aan geluid in brede zin zoals ook uitgaanslawaai.
6.2	Gezondheidsoverweging c.q. bescherming zou centraal moeten staan in de beleidsvorming én niet de regeltechnische aspecten.	U heeft gelijk dat gezondheidsoverwegingen mede de basis moeten zijn voor beleidsvorming. Deze overwegingen, zoals opgenomen in de nota ‘Gezondheid voor iedereen’, zijn nadrukkelijk betrokken bij de beleidsvorming. Daarnaast is het vigerende geluidsbeleid een vertrekpunt geweest hetgeen, gecombineerd met de overige beleidsaspecten in de Omgevingsvisie Utrecht en de kaders vanuit Wet- en regelgeving, hebben geleid tot de nu voorliggende beleidsnota.
6.3	De nota geeft onvoldoende inzicht in de verplichting om in het omgevingsplan geluidswaarden op te nemen ter vervanging van eerdere landelijke regels (o.a. bedrijven, evenementen, horeca) en de omgang met de horecaverordening.	In de beleidsnota zijn ambities, voorwaarden, et cetera geformuleerd die de kaders vormen voor het opstellen van het omgevingsplan en het uitvoeringsprogramma. Dit laat onverlet dat er verplichtingen zijn, voortvloeiend uit - met name - het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), waar bij de opstelling van het permanente deel van het omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden en invulling aan moet worden gegeven.
6.4	Er wordt een visie gemist op welke wijze het beleid gevormd moet worden rekening houdend met relevante juridische ontwikkelingen.	Zie ook antwoord 6.2 voor de wijze waarop de beleidsvorming heeft plaatsgevonden.
6.5	Beleid moet niet alleen zien op toekomstige ontwikkelingen maar ook juist op de bestaande (overlast in en van de) openbare ruimte bijvoorbeeld door beter gebruik te maken van de mogelijkheden die de horecaverordening biedt.	Zie antwoorden 6.1 en 6.3.
7.1	Ik wil mijn bezorgdheid en bezwaar uiten met betrekking tot de regel waarin staat dat ramen en deuren van cafés te allen tijde gesloten dienen te blijven (artikel 2.4.2). Dit artikel is ongerechtvaardigd en schadelijk voor de algehele ervaring van zowel gasten als ondernemers.	De regel onder 2.4.2. is inderdaad te beknopt geformuleerd en we passen de beleidsnota aan.

	Door cafés de mogelijkheid te ontnemen om hun ramen en deuren open te zetten, verstikken we de natuurlijke ambiance en verbinding met de buitenomgeving. Daarnaast zal de verwachting zijn dat door dit besluit er enorme achteruitgang in de omzetten zullen komen. Vele cafés zijn nog aan het opbouwen en kunnen post- corona dergelijke verliezen moeilijk absorberen.	Het was niet onze bedoeling om het openen van ramen en deuren bij horeca te verbieden. We bedoelen dat horecaondernemingen ramen en deuren gesloten moeten houden wanneer binnen (te) hard versterkt muziekgeluid wordt geproduceerd waardoor de geluidsnormen worden overschreden en omwonenden daar geluidsoverlast van hebben. We willen inwoners beschermen tegen geluidsniveaus die schadelijk zijn voor hun gezondheid. Ramen en deuren hoeven dus alleen dicht als binnen hard versterkt muziekgeluid wordt geproduceerd en als de ramen en deuren open blijven staan. Maar met de toevoeging dat dit alleen geldt bij (te) hard versterkt muziekgeluid binnen. In de ontwerp-beleidsnota Geluid en Trillingen was de nuancering dat deze regel bedoeld was wanneer het gaat om het maken van (te) hard versterkt muziekgeluid niet opgenomen. Open ramen en deuren van een horecagelegenheid zijn door de nieuwe regel niet per definitie verboden. Maar omdat er dan mogelijk veel meer geluid naar buiten kan komen, moet het volume van het versterkte geluid binnen wel worden aangepast zodat het binnen de normen blijft. Bij herhaaldelijke overtredingen is het in de huidige praktijk gebruik om in zo'n geval een maatwerkvoorschrift op te leggen dat de ramen en deuren dicht moeten blijven (uiteraard behoudens het direct doorlaten van personen en goederen). Het doel van de nieuwe maatregel is om dit als zorgplicht algemeen op te leggen. Maar met de expliciete toevoeging dat dit alleen geldt bij (te) hard versterkt muziekgeluid binnen.
7.2	Ik zou graag willen pleiten voor maatwerk inzake terrassen op binnenterreinen in de binnenstad.	Binnenterreinen en hofjes zijn vaak oases van rust en moeten worden gekoesterd. Juist op dit soort stille plekken kan geluid extra hinderlijk zijn. Met name in de binnenstad is het 'op straat' op veel plekken rumoerig. Daarom worden specifiek in de binnenstad terrassen niet toegestaan in omsloten binnenterreinen en hofjes. Voor locaties buiten de binnenstad zijn we ook terughoudend maar wordt wel maatwerk toegepast.
8.1	Ik wil mijn bezwaar, zorgen en verbazing uiten op de regel waarin staat dat ramen en deuren van cafés te allen tijde gesloten dienen te blijven (artikel 2.4.2). Voor veel horecabedrijven met een klein terras is het een	Zie antwoord 7.1.

	verlengstuk van dat terras omdat met lekker weer nou eenmaal niemand binnen wil zitten. Met een open gevel heb je als horecabedrijf toch nog de kans om ook met heel mooi zomer weer toch nog wat omzet te maken. De regel is ook volledig onwerkbaar. Bij de wat grotere terrassen gaan er op terras dagen bijna non stop medewerkers met dienbladen naar binnen en naar buiten. De realiteit zal dus zijn dat de deuren dan alsnog de hele dag open staan. Het voegt mijns inziens ook niets toe. Naar mijn weten is de regel op dit moment dat als de deur of een gevel open staat je geen muziek mag horen vanaf de straat. In theorie zou er op dit moment dus ook geen overlast moeten kunnen zijn van openstaande deuren of gevels.	
9.1	Ik wil mijn bezorgdheid uiten m.b.t. de regel dat ramen en deuren van cafés altijd gesloten moeten blijven. Ik ben van mening dat dit artikel (2.4.2) onrechtvaardig is, tot onwerkbare situaties zal leiden voor werknemers en ondernemers en schadelijk is voor de beleving van gasten. Met mooi weer en wanneer terrassen geopend zijn, zijn de ramen en deuren van cafés open. De verbinding met de buitenomgeving en de ambiance die dit meebrengt horen erbij. Een café zorgt immers voor verbinding tussen bezoekers (vaak ook omwonenden) en geldt als een huiskamer voor iedereen. In de praktijk zal deze maatregel grote problemen geven. Onze medewerkers lopen met volle dienbladen naar buiten of hebben hun beide handen vol met servies. Zij kunnen simpelweg niet iedere keer een deur openen, dat is ondoenlijk.	Zie antwoord 7.1.
10.1	Ik ben van mening dat de regel met betrekking tot cafés met open ramen en deuren (artikel 2.4.2) niet werkbaar is en een aantal belangrijke problemen met zich meebrengt. Cafés met open ramen en deuren zijn een essentieel onderdeel van de levendigheid en gezelligheid van een stad. Hoewel het begrijpelijk is dat er maatregelen moeten worden genomen om overlast voor omwonenden te voorkomen, moeten we ervoor zorgen dat deze maatregelen niet ten koste gaan van de levensvatbaarheid van deze bedrijven. Ik roep u op om het artikel in de beleidsnota te	Zie antwoord 7.1.

	heroverwegen en te streven naar een meer pragmatische en haalbare benadering.	
11.1	Dat bij café's ramen en deuren altijd gesloten moeten blijven is desastreus en ik vraag u om dit plan te herzien. Denk bijvoorbeeld aan "vanaf middernacht" of iets anders wat minder ingrijpend is.	Zie antwoord 7.1.
12.1	Reactie op alinea 2.4.2 waarin staat dat ramen en deuren van cafe's ten alle tijde gesloten moeten blijven. De deur moet wel open in de middag in een hittegolf. Het gaat toch om de decibellen? Deze regel valt niet te handhaven.	Zie antwoord 7.1.
13.1	Ik zou u willen vragen om punt 2.4.2, waarin staat dat ramen en deuren bij alle horecagelegenheden ten alle tijde dicht dienen te blijven, te heroverwegen of aan te passen. We hebben geen muziek in de zaak. We hebben nou eenmaal frisse lucht nodig en het constant dichthouden van ramen en deuren levert een verstikkend gevoel op. Het is verder vrijwel onmogelijk midden in de zomer de deur bij iedere uitgifte naar buiten te openen en te sluiten.	Zie antwoord 7.1.
14.1	Het artikel dat ramen en deuren van cafés te allen tijde gesloten dienen te blijven stuit naar onze mening op bezwaren van veiligheid, toegankelijkheid en ook de mogelijke schade die het de ondernemers en gasten van de cafés berokkent. Ook komt de verplichte sluiting van ramen en deuren het open karakter en gastvrijheid van de stad niet ten goede. Wat weer zorgt voor een minder aantrekkelijke stad. Verzoekt het artikel 2.4.2 uit de beleidsnota te schrappen.	Zie antwoord 7.1.
15.1	Wat de binnenplaatsen betreft zijn wij van mening dat maatwerk hier vereist kan zijn. Uiteraard zijn er hofjes waar de rust en stilte beschermd moet worden. Als algemene regel vinden wij het evenwel te stellig. Er zijn ook hofjes waar gezelligheid en levendigheid juist van grote meerwaarde zijn voor bewoners van de stad.	Zie antwoord 7.2.
15.2	De regel met betrekking tot het sluiten van deuren van horecagelegenheden achten wij in de praktijk in sommige gevallen onhaalbaar en daarom zou de regel als zodanig versoepeld moeten worden. De regel zoals die nu is opgenomen kan leiden tot nodeloze	Zie antwoord 7.1.

	frustratie tussen ondernemers en bewoners en tot ongastvrije, storende handhaving. Tevens zien wij als oplossingsrichting voor deze kwestie ook mogelijkheden in betere geluidsisolatie van woningen in het centrum.	
16.1	Leg de horeca geen sluiting van deuren en ramen op. Indiener kan zijn zaak wel sluiten wanneer deze maatregelen worden opgelegd.	Zie antwoord 7.1.
17	In de nota staat niets over de met laagfrequent geluid gepaard gaande trillingen die veroorzaakt worden door warmtepompen, ventilatoren, transformatoren en andere motoren. Veel van deze trillingen kunnen voorkomen of verminderd worden door dempend materiaal op de goede manier aan te brengen. Maar dan moet daar wel aandacht voor zijn.	Wij zijn het met u eens dat aandacht voor het aspect trillingen in de gebouwde omgeving nodig is. Daarom zijn in paragraaf 4.3 van de beleidsnota kaders opgenomen met betrekking tot trillingen van activiteiten. Wij zien vooralsnog geen noodzaak om meer beleid te formuleren maar houden de ontwikkelingen in de gaten.

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3571
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	3.2
Titel	Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid
ID	3772
Behandelend ambtenaar	E.J.L. van der Waard
Telefoon	030 286 4760
E-mail	e.van.der.waard@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Mariska de Vos/Cie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen/06 38628458
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsnota omgevingsveiligheid

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	E.J.L. van der Waard / E. Haarman
Kenmerk	10889369
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Beleidsnota omgevingsveiligheid vast te stellen en per 1 januari 2024 in werking te laten treden, waarmee de lokale beleidsvrijheid over omgevingsveiligheid (de beheersing van risico's voor de omgeving door het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan) wordt ingevuld, met de volgende aanvullingen ten opzichte van de Nota externe veiligheid uit 2007:
   a. De standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico voor buisleidingen niet te overschrijden en overschrijding voor overige risicobronnen alleen gemotiveerd toe te staan;
   b. Bouwkundige voorschriften voor nieuwe gebouwen voor te schrijven rondom transportroutes en bedrijven om bescherming te bieden tegen de effecten van een brand en/of explosie met gevaarlijke stoffen;
   c. Zeer kwetsbare gebouwen (zoals scholen en zorginstellingen) waar mogelijk te scheiden van risicobronnen;
   d. Grote groepen personen niet bloot te stellen aan hoge risico's als gevolg van een incident met een buisleiding, waarbij het groepsrisico als instrument wordt gehanteerd.

2. De Beleidsnota omgevingsveiligheid op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/.

3. De Nota Externe veiligheid uit 2007 in te trekken.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De Beleidsnota omgevingsveiligheid vervangt de Nota Externe veiligheid uit 2007 en gaat in op het beleid van de gemeente Utrecht voor de beheersing van risico's voor de omgeving als gevolg van het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan. In de beleidsnota zijn de volgende aanvullingen gedaan ten opzichte van de Nota externe veiligheid uit 2007.

a) We staan geen overschrijding van de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico voor buisleidingen toe; overschrijding voor overige risicobronnen staan we alleen gemotiveerd toe.
b) We hanteren bouwkundige voorschriften voor nieuwe gebouwen rondom transportroutes en bedrijven, om bescherming te bieden tegen de effecten van een brand of explosie met gevaarlijke stoffen.
c) Waar mogelijk scheiden we zeer kwetsbare gebouwen (zoals scholen en zorginstellingen) van risicobronnen.
d) We stellen grote groepen personen niet bloot aan hoge risico's als gevolg van een incident met een buisleiding. Het groepsrisico wordt hierbij als instrument gehanteerd.

Er zijn geen zienswijzen ingediend tijdens de inspraaktermijn, daarom is er geen Nota van Antwoord gemaakt. Wel zijn er een aantal ambtelijke wijzingen aangebracht en is de beleidsnota op een aantal punten verduidelijkt. Het betreft hier geen inhoudelijke wijzigingen.

Context

Aanleiding

In 2007 is het Utrechtse beleid voor externe veiligheid vastgelegd in de Nota Externe veiligheid. Deze nota is aan actualisatie toe, onder andere omdat een aantal onderwerpen ontbreekt. Voorbeelden daarvan zijn het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen en het landelijke beleid voor transportroutes. Ook wordt met de komst van de Omgevingswet het externe veiligheidsbeleid vernieuwd. De nu voorliggende Beleidsnota omgevingsveiligheid geeft invulling aan de beleidsvrijheid die de gemeente heeft onder de Omgevingswet. Externe veiligheid wordt in relatie tot de Omgevingswet steeds vaker omgevingsveiligheid genoemd. Daarom spreken we voortaan over omgevingsveiligheid.

Wat verandert er onder de Omgevingswet op het gebied van omgevingsveiligheid?:

- Voor het in beeld brengen van de externe veiligheidsrisico's zijn complexe groepsrisicoberekeningen in veel gevallen niet meer nodig. De gevaren worden ruimtelijk vertaald naar gebieden waarbinnen mensen slachtoffer kunnen worden van een incident met gevaarlijke stoffen. Dit zijn de zogeheten aandachtsgebieden voor de gevaren brand, explosie en gifwolk. Binnen deze gebieden dienen maatregelen te worden afgewogen om bescherming te bieden.
- Er is extra aandacht voor het beschermen van mensen die zich bij een incident met gevaarlijke stoffen niet zelfstandig in veiligheid kunnen brengen. Dit wordt mogelijk gemaakt met de Introductie van het begrip 'zeer kwetsbare gebouwen'.
- Naast ruimtelijke maatregelen kunnen ook bouwkundige maatregelen worden afgewogen ter bescherming van de mensen tegen de gevaren van een brand of explosie bij een incident met gevaarlijke stoffen. Dit wordt mogelijk gemaakt met de introductie van een brand- en/of explosievoorschriftengebied.

In de gemeente Utrecht zijn er verschillende risico's op het gebied van omgevingsveiligheid. Denk hierbij aan het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor, over de omliggende Rijkswegen en over het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook bij de bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, zoals op bedrijventerreinen Lage Weide, Overvecht Oudenrijn en een aantal LPG (autogas) tankstations zijn risico´s. Verder kennen nieuwe ontwikkelingen, zoals op gebied van waterstof en energie-opslag, omgevingsveiligheidsaspecten. Utrecht is een compacte stad waar woonbebouwing dicht op elkaar staat. Hierdoor ontstaat regelmatig een spanningsveld met betrekking tot de risico's van deze risicobronnen en de ontwikkeling van de stad. Bij het werken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en bij transport (weg, water, spoor en buisleiding) van deze stoffen kunnen ongelukken gebeuren. Dit kan leiden tot gevaren voor de mensen die wonen en werken in de omgeving van deze activiteiten. Deze gevaren voor de omgeving kunnen een brand, explosie of gifwolk zijn. De kans hierop is klein, maar de gevolgen kunnen groot zijn. De Beleidsnota omgevingsveiligheid gaat over de bescherming van de leefomgeving tegen deze gevaren.

Juridische context
In de voorliggende Beleidsnota omgevingsveiligheid legt de gemeenteraad het beleidskader voor omgevingsveiligheid vast. De Beleidsnota is een 'omgevingsvisie' in de zin van de Omgevingswet. In het kader van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking treedt, stelt de gemeenteraad de Beleidsnota omgevingsveiligheid vast als onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht. De gemeenteraad is daartoe bevoegd op basis van Artikel 3.1 lid 1 van de Omgevingswet.

In de Omgevingsvisie Utrecht (en de beleidsnota's/visies die daar deel van uitmaken) staat het gemeentelijke beleid over de fysieke leefomgeving. Dit beleid geldt voor de hele gemeente.

Beslistermijn
Het is wenselijk om vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) een besluit te nemen. Dit omdat we daarmee het nieuwe beleid voor nieuwe ontwikkelingen vanaf 1 januari 2024 kunnen toepassen.

Beoogd effect
Het beoogd effect van de Beleidsnota omgevingsveiligheid is om bij te dragen aan de beheersing van risico's voor de omgeving als gevolg van het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan. Daarmee draagt de nota bij aan een veilige stad.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Raadsbrief 'Ontwerp-Beleidsnota Omgevingsveiligheid: vrijgave voor inspraak', 6 juni 2023.
Nota Externe Veiligheid (raadsbesluit 2007)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Beleidsnota omgevingsveiligheid vast te stellen en per 1 januari 2024 in werking te laten treden, waarmee de lokale beleidsvrijheid over omgevingsveiligheid (de beheersing van risico's voor de omgeving door het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan) wordt ingevuld, met de volgende aanvullingen ten opzichte van de Nota externe veiligheid uit 2007: a. De standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico voor buisleidingen niet te overschrijden en overschrijding voor overige risicobronnen alleen gemotiveerd toe te staan; b. Bouwkundige voorschriften voor nieuwe gebouwen voor te schrijven rondom transportroutes en bedrijven om bescherming te bieden tegen de effecten van een brand en/of explosie met gevaarlijke stoffen; c. Zeer kwetsbare gebouwen (zoals scholen en zorginstellingen) waar mogelijk te scheiden van risicobronnen; d. Grote groepen personen niet bloot te stellen aan hoge risico's als gevolg van een incident met een buisleiding, waarbij het groepsrisico als instrument wordt gehanteerd.
Argumenten	
1.1	Het is relatief eenvoudig om onder de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico voor buisleidingen te blijven
	Dit doen we omdat een risicoreductie in samenwerking met de exploitant relatief eenvoudig te realiseren is. Het plaatsgebonden risico wordt vooral bepaald door de kans dat deze wordt geraakt tijdens graafwerkzaamheden. Alleen in Rijnenburg is het plaatsgebonden risico hoger dan de richtwaarde. De omgevingsrisico's van buisleidingen zijn in meeste gevallen lager dan van andere risicobronnen. Voor nieuwe buisleidingen mag het risico niet hoger zijn dan de standaardwaarde.

1.2	Met bouwkundige voorschriften voor nieuwe gebouwen rondom transportroutes en bedrijven wordt een relatief eenvoudige en effectieve bescherming geboden tegen de mogelijke effecten van een explosie.
	Op korte afstand van de snelwegen geldt nu al een (plas)brandaandachtsgebied waarbinnen bouwkundige voorschriften verplicht zijn.
1.3	Het scheiden van zeer kwetsbare gebouwen van risicobronnen is wenselijk omdat personen in deze gebouwen in de meeste gevallen niet in staat zijn om zelfstandig te vluchten bij een incident met gevaarlijke stoffen.
	De Rijksoverheid wil deze groep mensen extra beschermen. Wanneer een nieuw zeer kwetsbaar gebouw gerealiseerd wordt binnen een aandachtsgebied zijn aanvullende bouwkundige maatregelen altijd verplicht.
1.4	Groepsrisico van buisleidingen heeft grote impact en kan met relatief eenvoudige maatregelen worden verlaagd.
	Een te hoog groepsrisico rondom buisleidingen komt momenteel in de gemeente Utrecht niet voor. Bij ontwikkelingen in de directe omgeving van een buisleiding kan het groepsrisico toenemen doordat het aantal personen toeneemt. Groepsrisico van buisleidingen kan, indien nodig, met relatief eenvoudige maatregelen worden verlaagd.
1.5	We behouden ruimte voor ontwikkelingen in de stad.
	Hoewel de uitgangspunten in de beleidsnota randvoorwaarden stellen, is er ook ruimte om belangen af te wegen. Daar waar (onderbouwd) het belang van bouwen zwaarder weegt kan (gemotiveerd) afgeweken worden van het omgevingsveiligheidsbeleid. Dat doen we door per ontwikkeling de belangen af te wegen (onder het huidige beleid gebeurt dat ook al).
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Als afgeweken wordt van dit omgevingsbeleid ten gunste van nieuwbouw of aanpassing van bestemmingsplan kan dit leiden tot beperkte meerkosten.
	Dit is onder het huidige beleid ook het geval. Voorbeelden daarvan: we kunnen een extra nooduitgang voorschrijven, of extra inzet op risicocommunicatie. Bouwkundige maatregelen kunnen extra kosten met zich meebrengen. Binnen een explosieaandachtsgebied is dit scherfvrij glas, dat is kostbaarder dan regulier glas. Voor wie de kosten zijn is afhankelijk van de maatregel die wordt getroffen. In de meeste gevallen zal deze voor de ontwikkelaar zijn.
Beslispunt	
2	De Beleidsnota omgevingsveiligheid op te nemen in de Omgevingsvisie Utrecht door toevoeging aan het overzicht 'Lijst beleidsdocumenten van de Omgevingsvisie Utrecht' en de internetpagina https://omgevingsvisie.utrecht.nl/.
Beslispunt	
3	De Nota Externe veiligheid in te trekken.

Financiën

Advisering vanuit de Beleidsnota omgevingsveiligheid wordt binnen de huidige capaciteit uitgevoerd van het programma Duurzaamheid, onderdeel gezonde, stille en veilige leefomgeving. (Vanaf 2024 is dit onderdeel van het programma Aantrekkelijke en Groene Leefomgeving.)

Bij het uitvoeren van de doelstellingen uit de beleidsnota wordt rekening gehouden met een evenwichtige afweging tussen verschillende functies in stad. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot benodigde keuzes in planvorming die in enkele gevallen mogelijk extra kosten met zich meebrengen voor bedrijven, ontwikkelaars of de gemeente (bij door de gemeente betaalde projecten). Het kan dan

bijvoorbeeld gaan om het voorschrijven van een extra nooduitgang, het aanbrengen van scherfvrij glas in explosie aandachtsgebieden of extra inzet op risicocommunicatie. De omvang van deze kosten hangt af van de specifieke situatie en zijn nu daarom nog niet te bepalen en worden gedekt uit de projecten.

Vervolg
Na vaststelling door de gemeenteraad van de Beleidsnota omgevingsveiligheid worden planregels voorbereid ter opname in het Omgevingsplan.

Participatie
Bij de totstandkoming van de Beleidsnota omgevingsveiligheid zijn verschillende stakeholders geraadpleegd, zoals de Gasunie, ProRail, en Rijkswaterstaat. Er is gekozen voor het participatieniveau raadplegen, omdat het beleid grotendeels voortzetting is van bestaand beleid.

We werken als gemeente op het thema omgevingsveiligheid nauw samen met de Veiligheidsregio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Het doel is om de al bestaande procesafspraken onder de Omgevingswet voort te zetten, en om alle partijen zo vroeg mogelijk te betrekken in de plannen.

Communicatie
De beleidsnota wordt bij vaststelling gepubliceerd. Verder actualiseren we de gemeentelijke website met toegankelijke berichtgeving over de nota en de nota is zelf ook terug te vinden op de website.

Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Beleidsnota omgevingsveiligheid

Bijlagen informatief
-

Beleidsnota

Omgevingsveiligheid Utrecht

Gemeente Utrecht

Colofon

Uitgave

In opdracht van
Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opgave Gezond Leefklimaat, deelopgave Duurzame Leefomgeving

Versie
Beleidsnota Omgevingsveiligheid Utrecht

Vormgeving
O_2 Communicatie

Rapportage
Datum: 26 september 2023
Kenmerk: 10889369
Versie: Beleidsnota Omgevingsveiligheid Utrecht

Inhoud

Oplegger publiek 5

Samenvatting beleidskeuzes 7

1 Inleiding 10

1.1 Aanleiding en context 10

1.1.1 Waar gaat deze Beleidsnota over? 10

1.1.2 Een nieuwe Beleidsnota Omgevingsveiligheid 10

1.2 Doelstelling en status 11

1.3 Afbakening 11

1.4 Totstandkoming nota en samenwerking 11

1.5 Financiën en Programmabegroting 12

2 Kaders omgevingsveiligheid 13

2.1 Rijksbeleid 13

2.2 Beleid provincie Utrecht 13

2.3 Beleid gemeente Utrecht 13

2.4 Beleidsvrijheden 13

2.4.1 Beleidsvrijheid rekening houden met risico van branden, rampen en crises 14

2.4.2 Beleidsvrijheid plaatsgebonden risico 14

2.4.3 Beleidsvrijheid groepsrisico 16

2.4.4 Beleidsvrijheid voorschriftengebied 16

2.4.5 Toedelen van zeer kwetsbare gebouwen 17

3 Beleidskeuze voor risico's van bedrijven 18

3.1 De risicovolle bedrijven in Utrecht en haar gevaren 18

3.2 Beheersing risico's van bedrijven 18

3.3 Beleidskeuze voor het plaatsgebonden risico van bedrijven 19

3.4 Beleidskeuze voor de omvang van voorschriftengebieden rondom bedrijven 19

3.5 Beleidskeuze voor de vestiging van zeer kwetsbare gebouwen rondom bedrijven 20

3.6 Beleidskeuze voor het groepsrisico als gevolg van bedrijven 20

4 Beleidskeuze voor risico's rondom buisleidingen 22

4.1 De risicovolle buisleidingen in Utrecht en haar gevaren 22

4.2 Beheersing risico's van buisleidingen met gevaarlijke stoffen 23

4.3 Beleidskeuze voor het plaatsgebonden risico rondom buisleidingen 23

4.4 Beleidskeuze voor de omvang van het voorschriftengebied rondom buisleidingen 23

4.5 Beleidskeuze voor vestiging van zeer kwetsbare gebouwen in de omgeving van een buisleiding 24

4.6 Beleidskeuze voor groepsrisico als gevolg van buisleidingen 24

4.6.1 Beleidskeuze ruimtelijke ontwikkelingen 24

4.6.2 Beleidskeuze bij aanlegvergunningen voor buisleidingen 25

5 Beleidskeuze voor risico's rondom transportroutes 26

5.1 De risicovolle transportroutes in Utrecht en haar gevaren 26

5.2 Beheersing risico's van transportroutes met gevaarlijke stoffen 26

5.3 Beleidskeuze voor plaatsgebonden risico van transportroutes 26

5.4 Beleidskeuze voor de omvang van het voorschriftengebied rondom transportroutes 27

5.5 Beleidskeuze voor vestiging van zeer kwetsbare gebouwen rondom transportroutes 27

5.6 Beleidskeuze voor groepsrisico als gevolg van transportroutes 28

6 Nieuwe risicobronnen en de energietransitie 30

Bijlagen 31

Bijlage 1: Verklarende woordenlijst 32

Bijlage 2: Status beleidsnota wanneer de Omgevingswet nog niet van kracht is 36

Bijlage 3: Voorbeelden van gevaren van omgevingsveiligheid; brand, explosie of gaswolk door opslag, verwerken of transport van gevaarlijke stoffen 37

Oplegger publiek

Utrecht wil een veilige stad zijn voor haar bewoners, bezoekers en andere gebruikers. We maken daarom afspraken met elkaar hoe we omgaan met veiligheid en eventuele risico's.

In ons dagelijks leven gebruiken we voorwerpen waar bij de productie ervan gevaarlijke stoffen worden gebruikt. Denk hierbij aan smartphones, kleding of pannen. Ook als brandstof of schoonmaakmiddel worden gevaarlijke stoffen gebruikt. In onze huidige samenleving zijn deze gevaarlijke stoffen niet meer weg te denken. Om deze gevaarlijke stoffen te gebruiken worden dagelijks grote hoeveelheden vervoerd, opslagen en verwerkt. Denk bijvoorbeeld aan het vervoer van aardgas door een buisleiding onder de grond, het vervoer van benzine in een tankauto over de weg of de verkoop van LPG bij een tankstation. Dit soort activiteiten noemen we ook wel risicobronnen. Zij kunnen een gevaar vormen voor mensen die wonen of werken in de omgeving van een risicobron. Een gevaar kan ontstaan door een incident bij de risicobron. Mogelijke gevaren voor de omgeving zijn een brand, een explosie of een wolk met giftige stoffen. Welk gevaar zich kan voordoen hangt van de risicobron af. Een tankauto met waterstof kan bijvoorbeeld botsen op de snelweg met als gevolg dat de waterstoftank openscheurt en het brandbare waterstofgas vrijkomt. De kans dat zich zo'n incident met gevaarlijke stoffen voordoet is gelukkig erg klein. Maar als het fout gaat, kunnen de gevolgen groot zijn. Er kan schade aan gebouwen optreden, mensen kunnen gewond raken of zelfs overlijden. Omgevingsveiligheid richt zich op het beheersen van die gevaren.

Welke risico's zijn er in de gemeente Utrecht?

In de gemeente Utrecht zijn er ook risico's op het gebied van omgevingsveiligheid. Denk hierbij aan het vervoer van gevaarlijke stoffen per buisleiding, over het spoor, over de omliggende Rijkswegen en over het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook bij de bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, zoals op bedrijventerreinen Lage Weide, Overvecht Oudenrijn en een aantal LPG (autogas) tankstations zijn risico´s.

Hoe beschermen wij onze inwoners en bezoekers

De overheid heeft wetten en kaders gesteld om onze veiligheid te waarborgen. Daarnaast hebben gemeenten bepaalde vrijheden om zelf invulling te geven hoe ze haar inwoners en bezoekers willen beschermen tegen de mogelijke gevaren van risicobronnen. Deze leggen we vast in beleidskeuzes.
In Utrecht vinden we het bijvoorbeeld belangrijk om grote groepen mensen in omgeving van een risicobron te beschermen. Dit doen wij door bij elk nieuw (bouw)plan het gesprek te voeren over het thema omgevingsveiligheid. In dit gesprek sturen wij op de volgende punten:

- *Extra bescherming voor kwetsbare groepen mensen*
  We willen in het bijzonder kwetsbare groepen mensen beschermen. Dit zijn mensen die niet in staat zijn zichzelf in veiligheid te brengen bij dreigend gevaar van een risicobron. Daarom willen we bij voorkeur geen nieuwe gebouwen en functies waarin kwetsbare groepen verblijven (zoals kinderdagverblijf, verzorgingshuis of een ziekenhuis) in de omgeving van een risicobron. Voor deze groepen kijken we zoveel mogelijk naar alternatieve locaties.
- *Beperken aantal slachtoffers*
  Bij reguliere nieuwbouwplannen sturen we op het beperken van het aantal mogelijke slachtoffers. Dit doen wij door zoveel mogelijk afstand te houden tussen een risicobron en woon- en werkgebieden en het aantal personen in de omgeving van een risicobron.

- *Bouwkundige maatregelen*
  In sommige gevallen zijn er toch zwaarwegende redenen om op een locatie te bouwen in de directe omgeving van een risicobron. Om ook deze mensen te beschermen bij een incident kijken we naar de mogelijkheden voor het nemen van maatregelen aan de gebouwen.
- *Afstemming met de veiligheidsregio*
  De veiligheidsregio is expert op het gebied van bluswatervoorzieningen en de bereikbaarheid van locaties voor hun hulpverleningsvoertuigen. Bij onze nieuwbouwplannen maken wij gebruik van deze kennis door de brandweer om advies te vragen.

Met deze maatregelen zetten wij in op het zoveel mogelijk beschermen van onze inwoners en bezoekers tegen de gevaren van een risicobron. Ondanks deze bescherming blijft er een kans dat zich een incident voordoet met schade aan gebouwen, gewonden en dodelijke slachtoffers. In de Beleidsnota Omgevingsveiligheid hebben we onze beleidskeuzes beschreven en onderbouwd.

Wat betekent dit voor de nieuwe bouwplannen?
Met onze inzet van bescherming worden nieuwbouwplannen op het gebied van omgevingsveiligheid geoptimaliseerd. Waar nodig wordt op zoek gegaan naar alternatieve locaties voor de ontwikkeling. Dit kan gevolgen hebben voor de bouw- en ontwikkelkosten van de nieuwbouwplannen binnen onze gemeente.

Samenvatting beleidskeuzes

De Beleidsnota Omgevingsveiligheid gaat in op het beleid van de gemeente Utrecht voor de beheersing van risico's voor de omgeving als gevolg van het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan. Dit noemen we ook wel omgevingsveiligheid. In de gemeente Utrecht zijn er ook risico's op het gebied van omgevingsveiligheid. Denk hierbij aan het vervoer van gevaarlijke stoffen per buisleiding, over het spoor, over de omliggende Rijkswegen en over het Amsterdam-Rijnkanaal. En ook aan de bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen, zoals op bedrijventerreinen Lage Weide, Overvecht Oudenrijn en een aantal LPG (autogas) tankstations.

Waarom beleid voor omgevingsveiligheid?

In 2007 is het Utrechtse beleid voor externe veiligheid vastgelegd in de Nota Externe veiligheid. Deze nota is aan vernieuwing toe, omdat bijvoorbeeld een aantal onderwerpen ontbreekt. Voorbeelden daarvan zijn het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen en het landelijke beleid voor transportroutes. Ook wordt met de komst van de Omgevingswet het externe veiligheidsbeleid vernieuwd.

Het is nodig om in beeld te brengen welke keuzes we als gemeente maken binnen de beleidsruimte die het Rijk geeft op het gebied van omgevingsveiligheid. Deze beleidsvrijheden zijn:

- *Standaardwaarde van het plaatsgebonden risico*
  Inwoners, bezoekers en werknemers mogen voor de veiligheid en hun (woon)omgeving rekenen op een minimum beschermingsniveau. Dit drukken we uit in het zogeheten plaatsgebonden risico. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties moeten gemeenten rekening houden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico. Gemeenten mogen bij beperkt kwetsbare gebouwen en locaties dus gemotiveerd afwijken van deze standaardwaarde.
- *Groepsrisico*
  Het beschermen van grote groepen mensen, nabij risicovolle activiteiten, doen we met het groepsrisico. In de vorm van zogeheten aandachtsgebieden geven we ruimtelijk weer binnen welk gebied je slachtoffer kunt worden van de gevaren die kunnen ontstaan bij een incident met gevaarlijke stoffen. Denk hierbij aan een brand, explosie of gifwolk. Binnen dit gebied moeten we maatregelen overwegen om mensen te beschermen tegen de gevaren van een brand, explosie en/of gifwolk. Een maatregel kan bijvoorbeeld zijn dat er meer afstand tot de risicobron wordt gehouden, voorschriften voor nieuwbouw (zie voorschriftengebied) of extra aandacht voor zelfredzaamheid.
- *Voorschriftengebied*
  Het treffen van bouwkundige maatregelen is één van de mogelijkheden om mensen in een aandachtsgebied te beschermen. Voor de gevaren van een brand en een explosie moeten we afwegen of we bouwkundige maatregelen voorschrijven voor nieuwbouw. Deze eis leggen we dan op door aanwijzing van een brandvoorschriftengebied en/of een explosievoorschriftengebied in het omgevingsplan.
- *Toelaten van zeer kwetsbare gebouwen*
  Niet iedereen is in staat om adequaat te handelen bij een dreigende ramp. Dit geldt bijvoorbeeld voor mensen in zorginstellingen of kinderdagverblijven. Groepen personen die zich niet of onvoldoende zelfstandig in veiligheid kunnen brengen verdienen extra bescherming. Het toelaten van gebouwen waarin deze personen zich bevinden binnen een aandachtsgebied, vraagt om een zorgvuldige motivering. Als dit na afweging van alle relevante belangen toch noodzakelijk is, is het treffen van bouwkundige maatregelen verplicht. Dit vloeit voort uit de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Utrecht geeft invulling aan deze beleidsvrijheden en formuleert haar eigen omgevingsveiligheidsambities op deze punten in deze Beleidsnota Omgevingsveiligheid.

Tabel 1: Invulling gemeente Utrecht van de keuzevrijheden per type risicovolle activiteit

	Afwijken van standaard-waarde plaatsgebonden risico	Aanwijzen voorschriften-gebied voor (beperkt) kwets-bare gebouwen	Toestaan van zeer kwetsbare gebouwen binnen een aandachts-gebied	Over-schrijding oriëntatie-waarde groepsrisico	Toename groepsrisico
Bedrijven	Nee, tenzij	Ja	Nee, tenzij	Nee, tenzij	Ja, mits
Transportroutes	Nee, tenzij	Ja, m.u.v. water	Nee, tenzij	Ja, mits	Ja, mits
Buisleidingen	Nee	Nee	Nee, tenzij	Nee	Ja, mits

Afwijken van standaardwaarde plaatsgebonden risico

- *Bedrijven en transportroutes:* nee, tenzij.
  We respecteren de standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties, maar behouden de beleidsvrijheid om in bijzondere gevallen mogelijk gemotiveerd af te wijken van deze waarde. Per geval wordt bekeken of afwijking van de standaardwaarde acceptabel is.
- *Buisleidingen:* nee.
  We hanteren de standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. We wijken daarvan niet af.

Aanwijzen voorschriftengebied voor (beperkt) kwetsbare gebouwen

- *Bedrijven en transportroutes met uitzondering van water:* ja.
  Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen worden mensen binnenshuis aanvullend beschermd tegen de gevaren van een brand en/of een explosie door bouwkundige maatregelen of maatregelen die eenzelfde beschermingsniveau bereiken te eisen. Afwijking hiervan is mogelijk wanneer de externe veiligheidssituatie daartoe aanleiding geeft.
- *Buisleidingen:* nee.
  Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen is aanvullende bescherming tegen het gevaar van een brand niet nodig.

Toestaan van zeer kwetsbare gebouwen binnen een aandachtsgebied

- *Bedrijven:* nee, tenzij.
  Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand en/of een explosie van een bedrijf. Nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen een brand- en/of explosieaandachtsgebied van een bedrijf is niet toegestaan. Binnen een gifwolkaandachtsgebied zijn deze gebouwen wel toegestaan, mits het groepsrisico wordt afgewogen.
- *Transportroutes:* nee, tenzij.
  Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand en/of een explosie van een transportroute, maar we behouden de beleidsvrijheid om in bijzondere gevallen mogelijk gemotiveerd hiervan af te wijken. Per geval wordt bekeken of afwijking van acceptabel is. Binnen een gifwolkaandachtsgebied zijn deze gebouwen wel toegestaan, mits het groepsrisico wordt afgewogen.

- *Buisleidingen:* nee, tenzij.
  Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand van een buisleiding. Nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen een brandaandachtsgebied van een buisleiding is niet toegestaan, tenzij de ontwikkeling buiten de 100% letaliteitszone van de buisleiding ligt.

Overschrijding oriëntatiewaarde groepsrisico

- *Bedrijven:* nee, tenzij.
  We respecteren de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, maar behouden de beleidsvrijheid om gemotiveerd af te wijken van deze waarde. Per geval zal worden bekeken of overschrijding van de oriëntatiewaarde wordt geaccepteerd.
- *Transportroutes:* ja, mits.
  We accepteren overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico bij een integrale afweging van de mogelijke risico's en effecten. We gaan hiermee terughoudend om.
- *Buisleidingen:* nee.
  We respecteren de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, en staan geen overschrijding toe.

Toename groepsrisico

- *Bedrijven, transportroutes en buisleidingen:* ja, mits.
  Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats over de mogelijke risico's en effecten.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

1.1.1 Waar gaat deze Beleidsnota over?

De stad Utrecht is in ontwikkeling en heeft daarvoor ruimte nodig. Daarbij moeten we rekening houden dat sommige ontwikkelingen niet wenselijk zijn in de buurt van het vervoer, de verwerking en de opslag van gevaarlijke stoffen. Het uitgangspunt vanuit omgevingsveiligheid is om zoveel mogelijk risicovolle activiteiten te scheiden van de bebouwde omgeving en in het bijzonder de meest kwetsbare groepen (zoals leerlingen in een basisschool of mensen in zorginstellingen). Met deze beleidsnota Omgevingsveiligheid zorgen we voor een vellige leefomgeving waarbij we ruimte behouden voor nieuwe ontwikkelingen. De Beleidsnota Omgevingsveiligheid gaat in op het beleid van de gemeente Utrecht voor de beheersing van risico's voor de omgeving als gevolg van het werken met gevaarlijke stoffen en het vervoer hiervan. Dit noemen we ook wel omgevingsveiligheid (voorheen: 'externe veiligheid').

Wat is omgevingsveiligheid?
Bij het werken met gevaarlijke stoffen in bedrijven en bij transport (weg, water, spoor en buisleiding) van deze stoffen kunnen ongelukken gebeuren. Dit kan leiden tot gevaren voor de mensen die wonen en werken in de omgeving van deze activiteiten. Deze gevaren op de omgeving kunnen een brand, explosie, of gifwolk zijn. De kans hierop is klein, maar de gevolgen kunnen groot zijn. In Nederland willen we de mensen in de omgeving van deze risicobronnen beschermen tegen deze mogelijke gevaren. Het milieuthema omgevingsveiligheid gaat over de bescherming van de leefomgeving tegen deze gevaren.

Het Rijk heeft normen vastgesteld, waarin een minimaal veiligheidsniveau wordt gegarandeerd. Naast de landelijke sturing hebben provincies, regio's en gemeenten een eigen verantwoordelijkheid en enige beleidsvrijheid om de veiligheidsrisico's voor hun inwoners zo beperkt mogelijk te houden.

We hebben als gemeente Utrecht met omgevingsveiligheid te maken. Denk hierbij aan het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor, over de omliggende Rijkswegen en over het Amsterdam-Rijnkanaal, en ook aan de bedrijven op de bedrijventerreinen Lage Weide, Overvecht, Oudenrijn, Strijkviertel en een aantal LPG (autogas) tankstations. Het aantal risicobronnen in Utrecht is in vergelijking tot andere grote steden, zoals Rotterdam en Amsterdam, beperkt. Dit komt daar door de havens die bedrijvigheid met gevaarlijke stoffen aantrekken. Utrecht is echter wel een stad waar woonbebouwing dicht op elkaar staat. Hierdoor ontstaat regelmatig een spanningsveld met betrekking tot de risico's van deze risicobronnen en de ontwikkeling van de stad.

1.1.2 Een nieuwe Beleidsnota Omgevingsveiligheid

In 2007 is het Utrechtse beleid voor externe veiligheid vastgelegd in de Nota Externe veiligheid. Deze nota is aan vernieuwing toe, bijvoorbeeld omdat een aantal onderwerpen ontbreekt. Voorbeelden daarvan zijn het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen en het landelijke beleid voor transportroutes. Ook wordt met de komst van de Omgevingswet het externe veiligheidsbeleid vernieuwd. Externe veiligheid wordt in relatie tot de Omgevingswet steeds vaker omgevingsveiligheid genoemd. Daarom spreken we in deze beleidsnota over omgevingsveiligheid.

1.2 Doelstelling en status

Doelstelling
De Beleidsnota Omgevingsveiligheid beschrijft welke keuzes we als gemeente maken binnen de beleidsruimte die het Rijk geeft op het gebied van omgevingsveiligheid.

Status
In het kader van de Omgevingswet stelt de gemeenteraad de Beleidsnota Omgevingsveiligheid vast als onderdeel van de Omgevingsvisie Utrecht. In de Omgevingsvisie Utrecht staat al het gemeentelijke beleid over de fysieke leefomgeving. De Beleidsnota Omgevingsveiligheid geeft invulling aan onze visie op omgevingsveiligheid en is onderdeel van onze Omgevingsvisie. Zie verder deze lijst van beleidsdocumenten. Dit beleid geldt voor de hele gemeente.

Het kan zich voordoen dat de Omgevingswet nog niet van kracht is bij vaststelling van deze Beleidsnota Omgevingsveiligheid. Wat dit betekent voor deze nota is opgenomen in bijlage 2.

1.3 Afbakening

De Beleidsnota Omgevingsveiligheid maakt beleidskeuzes met betrekking tot omgevingsveiligheid. Andere veiligheidsaspecten, zoals sociale veiligheid en verkeersveiligheid, maken geen onderdeel uit van deze nota. Deze beleidskeuzes hebben betrekking op nieuwe situaties in relatie tot ruimtelijke ordening. Hieronder verstaan we nieuwe situaties als gevolg van wijzigingen in het omgevingsplan door toelating van nieuwe functies en te wijzigen functies. Het kan daarbij ook gaan om een nieuwe of te wijzigen risicovolle activiteit (bedrijf, transportroute of buisleiding).

1.4 Totstandkoming nota en samenwerking

Bij de totstandkoming van de Beleidsnota Omgevingsveiligheid zijn verschillende stakeholders geraadpleegd, zoals de Veiligheidsregio Utrecht, Gasunie, ProRail en Rijkswaterstaat.

Veiligheidsregio Utrecht
De Veiligheidsregio is enthousiast over vaststelling van een nieuwe Beleidsnota Omgevingsveiligheid in Utrecht. De Veiligheidsregio adviseert onder de huidige wet- en regelgeving over de mogelijkheden van de rampenbestrijding en zelfredzaamheid bij een ruimtelijk plan. Om te komen tot een veilige leefomgeving onder de Omgevingswet is het van belang om procesafspraken over hun advisering te maken.

Gasunie
In de vorm van een notitie gaven zij aan welke inhoudelijke aspecten zij graag terug willen zien in het beleid. De Gasunie gaf aan dat aardgasbuisleidingen grote aandachtsgebieden kunnen hebben, waarbinnen het risico relatief laag is of kan zijn. Bij de formulering van de keuzes binnen de aandachtsgebieden van buisleidingen is dit afgewogen en leidde dit tot afwijkende keuzes voor de omgeving ten opzichte van bijvoorbeeld transport over de weg of het spoor.

Prorail en Rijkswaterstaat hebben aangegeven te willen reageren op een concept. Dit kan door het indienen van een zienwijze op het Beleidsnota Omgevingsveiligheid.

Voortdurende samenwerking en integraliteit
We werken als gemeente op het thema omgevingsveiligheid nauw samen met de Veiligheidsregio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Het doel is om de al bestaande procesafspraken onder de Omgevingswet voort te zetten, en om alle partijen zo vroeg mogelijk te betrekken in de plannen.

1.5 Financiën en Programmabegroting

De jaarlijkse uitgaven voor beleidsnota omgevingsveiligheid zijn niet exact per jaar aan te geven omdat het jaarlijkse beperkte beleidsinzet vraagt voor algemene advisering. In de programmabegroting is het beleid op gebied van omgevingsveiligheid ondergebracht in de doelstelling ‘Utrecht werkt aan een gezonde, leefbare en veilige stad’.

De kaders worden in praktijk gebracht in de vorm van advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij het uitvoeren van de doelstellingen uit de beleidsnota wordt rekening gehouden met een evenwichtige afweging tussen verschillende functies in stad. Dit kan in bepaalde gevallen leiden tot benodigde keuzes in planvorming die in enkele gevallen mogelijk extra kosten met zich meebrengen voor bedrijven, ontwikkelaars of de gemeente (bij door de gemeente betaalde projecten). Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het voorschrijven van een extra nooduitgang, het aanbrengen van scherfvrij glas in explosie aandachtsgebieden of extra inzet op risicocommunicatie. De omvang van deze kosten hangt af van de specifieke situatie en zijn nu daarom nog niet te bepalen en worden gedekt uit de projecten. De kosten van advisering worden grotendeels gedekt uit de projecten.

We rapporteren jaarlijks over onze beleidsdoelen in de Jaarverantwoording. Er is geen specifieke effectindicator opgenomen waarmee het effect van dit beleid gemonitord wordt, omdat dit met name betrekking heeft op advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen. Ook komen incidenten nauwelijks voor.

2 Kaders omgevingsveiligheid

Het uitgangspunt voor ons gemeentelijk beleid zijn de kaders die in de Omgevingswet staan voor omgevingsveiligheid. In dit hoofdstuk zijn eerst deze kaders geschetst en vervolgens is aangegeven welke beleidsvrijheid gemeenten hierin hebben.

2.1 Rijksbeleid

Door het Rijk is beleid ontwikkeld voor externe veiligheid. Voor de Omgevingswet is dit beleid vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Onder de Omgevingswet vervallen deze besluiten en wordt het beleid voortgezet via de amvb's en ministeriele regeling op grond van de Omgevingswet. De regelgeving op basis van de Omgevingswet wordt leidend voor de omgevingsveiligheidstaken van provincies en gemeenten. Het gaat daarbij om wet- en regelgeving, waarin risiconormen zijn gesteld voor bedrijven, transportroutes en buisleidingen.

2.2 Beleid provincie Utrecht

Bij het opstellen van een omgevingsplan moet een gemeente, naast de instructieregels van het Rijk, rekening houden met de Omgevingsvisie Provincie Utrecht en de instructieregels uit de provinciale omgevingsverordening. In de Provinciale Omgevingsvisie zijn de volgende uitspraken opgenomen:

- We streven, bij inrichtingen en transport, waar mogelijk naar verlaging van bestaande externe veiligheidsrisico's;
- We kiezen voor het ruimtelijk scheiden van bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken (BRZO-bedrijven) en kwetsbare functies;
- We beperken de toename van risico's voor mensen in het meest risicovolle gebied rond stationslocaties van het 'basisnet spoor' en rond het 'basisnet weg'. Het basisnet betreft de spoorwegen en wegen, waarover vervoer van gevaarlijke stoffen mag plaatsvinden;
- We beperken het transport van gevaarlijke stoffen in de bebouwde kom door het coördineren en actualiseren van een provincie dekkende gemeentelijke routering.

De provincie heeft op dit moment nog geen instructieregels voor omgevingsveiligheid opgenomen in haar ontwerp omgevingsverordening. Het ontwerp kent een aantal artikelen die nog nader ingevuld kunnen worden. Deze artikelen hebben betrekking op ontwikkelingen rondom grote, risicovolle bedrijven en hoofdtransportroutes voor gevaarlijke stoffen.

2.3 Beleid gemeente Utrecht

Het huidige Utrechtse omgevingsveiligheidsbeleid is vastgelegd in de 'Nota Externe veiligheid' uit 2007. In deze nota staat dat we als gemeente ervoor kiezen om geen zwaardere veiligheidseisen op te leggen dan die vermeld staan in de risiconormering van de Rijksoverheid. De stad is in ontwikkeling en heeft daarvoor ruimte nodig. Strengere normen zouden daarbij beperkend werken. We gaan met die normen voorzichtig om. De Beleidsnota Omgevingsveiligheid vervangt de Nota uit 2007 en sluit aan bij de ambities in de Ruimtelijke Strategie om te streven naar een veilige stad.

2.4 Beleidsvrijheden

Na het in werkingtreden van de Omgevingswet betekent dit de volgende wijzigingen in de regelgeving:

- Voor het in beeld brengen van de externe veiligheidsrisico's zijn complexe groepsrisicoberekening in veel gevallen niet meer nodig. De gevaren worden ruimtelijk vertaald naar gebieden waarbinnen mensen slachtoffer kunnen worden van een incident met gevaarlijke stoffen. Dit zijn de zogeheten aandachtsgebieden voor de gevaren

brand, explosie en gifwolk. Binnen deze gebieden dienen maatregelen te worden afgewogen om bescherming te bieden.
- Er is extra aandacht voor het beschermen van mensen die zich bij een incident met gevaarlijke stoffen niet zelfstandig in veiligheid kunnen brengen. Dit wordt mogelijk gemaakt met de Introductie van het begrip ‘zeer kwetsbare gebouwen’.
- Naast ruimtelijke maatregelen kunnen ook bouwkundige maatregelen worden afgewogen ter bescherming van mensen tegen de gevaren van een brand of explosie bij een incident met gevaarlijke stoffen. Dit wordt mogelijk gemaakt met de introductie van een brand- en/of explosievoorschriftengebied.

In de volgende paragrafen lichten we toe welke beleidsvrijheden we als gemeente hebben binnen de gestelde kaders onder de omgevingswet.

2.4.1 Beleidsvrijheid rekening houden met risico van branden, rampen en crises

We moeten als gemeente bij het opstellen van het omgevingsplan rekening houden met de risico’s van branden, rampen en crises. De wijze waarop we hier invulling aan geven, is niet vastgelegd. Met andere woorden: daar hebben we beleidsvrijheid. Dit is geborgd in artikel 5.2 van het Bkl, zie ook onderstaand kader. Dit wordt ingevuld door gebruik te maken van de kennis van de veiligheidsregio bij het opstellen van de omgevingsplannen (zie hoofdstuk 1.4).

Artikel 5.2 (veiligheidsrisico’s van branden, rampen en crises) Bkl

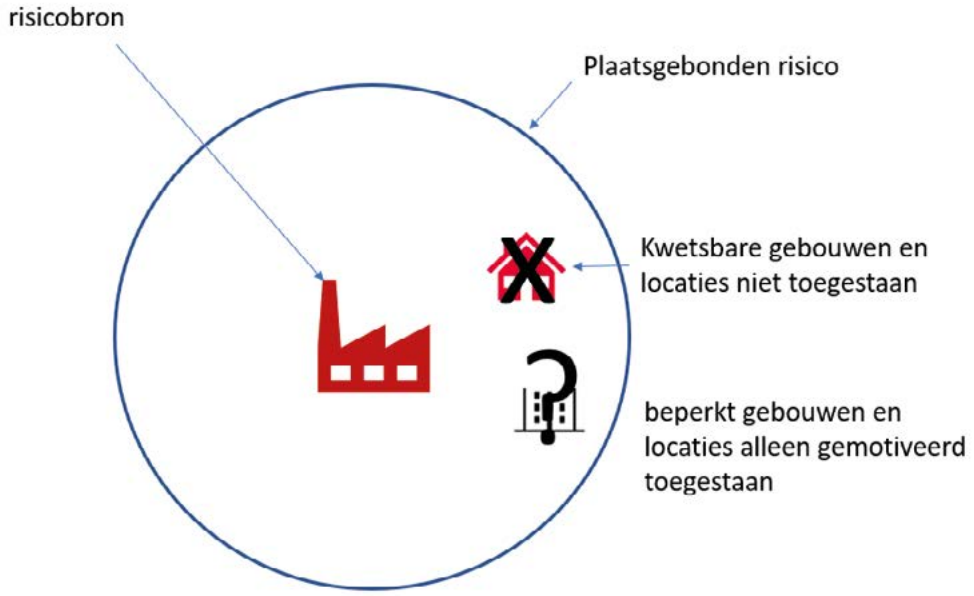
1. In een omgevingsplan wordt voor risico’s van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio’s, rekening gehouden met het belang van:

a. het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan;
b. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
c. de geneeskundige hulpverlening, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio’s.

2. Het eerste lid laat onverlet de in paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.7 gestelde specifieke regels over het waarborgen van de veiligheid.

2.4.2 Beleidsvrijheid plaatsgebonden risico

Inwoners mogen voor de veiligheid en hun woonomgeving rekenen op een minimum beschermingsniveau. Dit doen we door een minimale afstand te houden tussen de risicobron en haar omgeving. Deze afstand kan per risicobron verschillen. In vaktermen moeten we dit ook wel het plaatsgebonden risico. In het Bkl staan instructieregels over het plaatsgebonden risico voor het omgevingsplan (artikelen 5.6 t/m 5.11a Bkl).

Artikel 5.11 (plaatsgebonden risico: beperkt kwetsbare gebouwen en locaties) Bkl

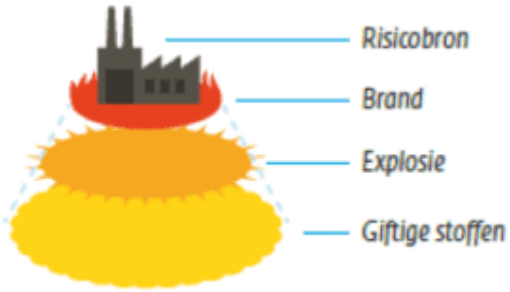
1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met een standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico van een activiteit van 1 op de 1.000.000 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare locaties.
2. In afwijking van het eerste lid wordt, als het gaat om het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan 2 m, bedoeld in artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving, een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht genomen van ten hoogste 1 op de 100.000 per jaar.
3. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan door inachtneming van de afstanden, bedoeld in artikel 5.8.
4. Aan het tweede lid wordt voldaan door inachtneming van een berekende afstand. Op het berekenen van de afstand zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.
5. De afstanden gelden tot de begrenzing, bedoeld in artikel 5.9.

Voor kwetsbare gebouwen en locaties - denk hierbij aan woningen en grote kantoorgebouwen - moet aan de minimale afstand worden voldaan. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties, zoals kleine kantoorgebouwen of een bedrijfsgebouw, is de minimale afstand geen directe verplichting. Als gemeente mogen we van deze afstand afwijken als we dit goed kunnen motiveren. Hierin heeft de gemeente een beleidsvrijheid.

Zie bijlage 1 voor een toelichting op de definities (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties en zeer kwetsbare gebouwen.

2.4.3 Beleidsvrijheid groepsrisico

Naast de minimale bescherming (plaatsgebonden risico) is het ook belangrijk om grote groepen mensen te beschermen tegen de gevaren van een mogelijk incident bij een risicobron. Dit doen we met het groepsrisico. Dit groepsrisico moet de gemeente afwegen binnen aandachtsgebieden voor de gevaren brand, explosie en gifwolk. Dit is geregeld in artikel 5.15 van het Bkl. Dit artikel geldt vooral voor nieuwe situaties en blijft voor bepaalde bestaande situaties buiten toepassing. Zoals situaties die al op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning zijn toegestaan. Dit heet ‘eerbiedigende werking’.

Zie bijlage 1 voor een nadere uitleg wat een aandachtsgebied is.

Artikel 5.15 (aandachtsgebieden voor externe veiligheidsrisico’s: groepsrisico) Bkl

1. In een omgevingsplan wordt voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen een brandaandachtsgebied, een explosieaandachtsgebied en een gifwolkaandachtsgebied rekening gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit.
2. Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan binnen een aandachtsgebied:
   a. geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat; of
   b. waar het omgevingsplan beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat, waarborgt:
      i. dat maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties; of
      ii. dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.

Binnen de aandachtsgebieden moeten we maatregelen overwegen om mensen te beschermen tegen de gevaren van een brand, explosie en/of gifwolk. Maatregelen die genomen kunnen worden, zijn:

- afstand houden tot de risicobron binnen het aandachtsgebied;
- aanvullende risicocommunicatie;
- beperken van personendichtheden in de omgeving van de risicobron;
- vlucht- en schuilmogelijkheden;
- omgevingsmaatregelen;
- aanvullende bouwmaatregelen (voorschriftengebied).

2.4.4 Beleidsvrijheid voorschriftengebied

Wanneer we vinden dat bouwkundige maatregelen nodig zijn voor de afweging van het groepsrisico kan dit door een voorschriftengebied aan te wijzen in het omgevingsplan. Daarmee worden voor die locaties bouwkundige maatregelen tegen een brand en/of explosie verplicht gesteld voor nieuwbouw. Dit is geregeld in artikel 5.14 van het Bkl.

Artikel 5.14 (aandachtsgebieden en brand- en explosievoorschriftengebieden) Bkl

1. Een brandvoorschriftengebied en een explosievoorschriftengebied zijn de locaties:
   a. die in een omgevingsplan kunnen worden aangewezen als op die locaties een brandaandachtsgebied, respectievelijk een explosieaandachtsgebied is toegelaten; en
   b. waar de eis voor een bouwwerk van artikel 4.90, eerste lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving geldt.
2. In een omgevingsplan wordt:
   a. een brandaandachtsgebied aangewezen als brandvoorschriftengebied; en
   b. een explosieaandachtsgebied aangewezen als explosievoorschriftengebied.
3. In afwijking van het tweede lid kan in een omgevingsplan worden afgezien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of kan een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied worden aangewezen. Dit geldt niet voor een locatie in een brand- of een explosieaandachtsgebied waar een zeer kwetsbaar gebouw is toegelaten.
4. In een omgevingsplan wordt de geometrische begrenzing vastgelegd van een brandvoorschriftengebied en van een explosievoorschriftengebied.
5. Het tweede lid, aanhef en onder a, het derde en vierde lid zijn niet van toepassing als het gaat om een activiteit als bedoeld in bijlage VII, onder C, waarvoor een locatie bij ministeriële regeling als brandvoorschriftengebied is aangewezen en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd.

Een voorschriftengebied kan een deel van of het gehele aandachtsgebied zijn. We wijzen in dat geval een locatie aan binnen een (brand- of explosie) aandachtsgebied als (brand-of explosie) voorschriftengebied in het omgevingsplan. In dit deel van het aandachtsgebied gelden dan aanvullende bouweisen voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen. Deze aanvullende bouweisen staan in de artikelen 4.90 tot en met 4.96 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Daarin staan eisen over de brandwerendheid van gebouwen, vluchtroutes en over de scherfwerking van het glas van gebouwen. Deze maatregelen hebben tot doel om mensen in een gebouw beter te beschermen tegen de effecten van een brand of explosie. Bij de omgevingsvergunning gedeelte bouw wordt getoetst of de gebouwen voldoen aan de eisen van een brand,- of explosievoorschriftengebied.

Voor gedeelten van het bouwwerk buiten het voorschriftengebied gelden geen aanvullende bouweisen uit het Bbl. Als we geen brand- of explosievoorschriftengebied in het omgevingsplan hebben aangewezen, gelden binnen het aandachtsgebied geen aanvullende bouweisen. Het is aan ons om af te wegen of aanvullende maatregelen nodig zijn om de mensen in (beperkt) kwetsbare gebouwen voldoende te beschermen tegen de gevolgen van een brand en/of explosie. Een bouwkundige maatregel is één van de mogelijke maatregelen. Voor het gifwolkaandachtsgebied geldt geen voorschriftengebied.

2.4.5 Toelaten van zeer kwetsbare gebouwen

De wetgever introduceert qua risico-ontvangers een nieuwe definitie, de ‘zeer kwetsbare gebouwen’. De mensen in deze gebouwen zijn niet in staat om zelfstandig te vluchten bij een incident met gevaarlijke stoffen. Groepen personen die zich niet of onvoldoende zelfstandig in veiligheid kunnen brengen verdienen extra bescherming. Het toelaten van gebouwen waarin deze personen zich bevinden binnen een aandachtsgebied, vraagt om een zorgvuldige motivering. Als dit na afweging van alle relevante belangen toch noodzakelijk is, is het treffen van bouwkundige maatregelen verplicht. Een andere mogelijkheid die de wetgever biedt om deze mensen te beschermen, is door het toedelen van deze functies aan locaties buiten een brand- en/of explosieaandachtsgebied.

3 Beleidskeuze voor risico's van bedrijven

In dit hoofdstuk geven we weer hoe we omgaan met de risico's van gevaarlijke stoffen bij bedrijven. We maken in het beleid onderscheid tussen het plaatsgebonden risico, het groepsrisico, het voorschriftengebied en zeer kwetsbare gebouwen. Voor activiteiten met vuurwerk of explosieven hebben we ervoor gekozen geen beleid op te stellen. Opslag van explosieven komt vrijwel niet voor in Utrecht en voor opslag van vuurwerk zijn de risico's voor de omgeving beperkt, omdat de rijksregels in meeste gevallen voldoende veiligheid bieden. Beoordeling van de omgevingsveiligheidsrisico's vindt daarom plaats op planniveau, volgens deze rijksregels. Aanvullend gemeentelijk beleid is niet nodig.

3.1 De risicovolle bedrijven in Utrecht en haar gevaren

De belangrijkste bedrijven met externe veiligheidsrisico's in Utrecht zijn nu LPG-tankstations en de opkomende multifuel-tankstations. Het gevaar voor de omgeving van LPG-tankstations is een explosie. Onderstaande afbeelding visualiseert een explosie en de gevolgen voor de omgeving. De belangrijkste risicovolle bedrijven binnen onze gemeente en hun aandachtsgebieden zijn te vinden in de atlas leefomgeving.

3.2 Beheersing risico's van bedrijven

We hebben twee belangrijke sturingsmogelijkheden voor beheersing van de veiligheidsrisico's. Deze zijn:

- De risico-ontvangers en risicobronnen zoveel mogelijk van elkaar scheiden in het omgevingsplan en via de vergunningverlening voor omgevingsplanactiviteiten;
- Via de vergunningverlening van milieubelastende activiteiten de risico's van de risicobron beperken en daarmee de plaatsgebonden risicocontour en/of de aandachtsgebieden te verkleinen.

3.3 Beleidskeuze voor het plaatsgebonden risico van bedrijven

De beleidsvrijheid voor het plaatsgebonden risico beperkt zich tot beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Hiervoor geldt de standaardwaarde. Dit betekent dat beperkt kwetsbare gebouwen binnen de zogeheten PR 10^{-6} contour niet zijn toegestaan, tenzij we (gemotiveerd) afwijken van deze standaardwaarde. Hiervoor moeten goede redenen zijn. Omdat de risicovolle bedrijven met name op bedrijventerreinen liggen waar de zelfredzaamheid hoog is, kiezen we bij bedrijven voor het principe '**Nee, tenzij**'. Hiermee behouden we onze gemeentelijke beleidsvrijheid om in bijzondere situaties beperkt kwetsbare gebouwen en locaties toe te staan.

Beleidskeuze plaatsgebonden risico – bedrijven	
Afwijking standaardwaarde plaatsgebonden risico: Nee, tenzij	We respecteren de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico, maar behouden de beleidsvrijheid in bijzondere gevallen af te wijken van deze waarde. Per geval bekijken we of afwijking van de standaardwaarde acceptabel is.

Afwegingskader
Bij de beoordeling van afwijking van de standaardwaarde betrekken we de volgende aspecten:

- Wordt het plaatsgebonden risico verhoogd?
- Het zwaarwegend belang van het beperkt kwetsbare gebouw of locatie;
- Vervangende nieuwbouw, waarbij het gebouw tussen de 10^{-5} en 10^{-6} contour zit en de situatie na de nieuwbouw niet slechter wordt dan voorheen;
- Alleen voor bij een bedrijf: neemt het bedrijf zo veel mogelijk maatregelen, waardoor de risico's zo klein mogelijk zijn?

Deze aspecten vormen de basis om het gesprek te voeren over het wel of niet willen afwijken van de standaardwaarde, rekening houdend met de veiligheid voor de omgeving. Afhankelijk van de situatie kan het eindresultaat van deze beoordeling verschillen.

3.4 Beleidskeuze voor de omvang van voorschriftengebieden rondom bedrijven

Om mensen binnenshuis aanvullend te beschermen tegen een brand, een explosie of een gifwolk kunnen we bouwkundige maatregelen verplicht stellen voor nieuwe gebouwen. Dit kan door aanwijzing van een brand- en/of explosievoorschriftengebied in het omgevingsplan. Naast effectiviteit van deze maatregel speelt het kostenaspect een belangrijke rol voor het maken van deze afweging. Voor locaties waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegestaan, geldt deze beleidskeuze niet. Voor deze locaties is het verplicht om binnen een brand- en explosieaandachtsgebied een brand- en/of explosievoorschriftengebied aan te wijzen.

De kans op een incident met gevaarlijke stoffen bij bedrijven is, in vergelijking tot een transportroute of buisleiding, relatief groot (tientallen malen hoger). Het is daarom wenselijk om aanvullende bouwkundige eisen te stellen om mensen in de omgeving van risicovolle bedrijven te beschermen. Voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn de gevolgen van deze aanvullende eisen beperkt. Enerzijds omdat de brandaandachtsgebieden van de huidige bedrijven klein zijn. Anderzijds omdat een bouwkundige maatregel tegen een explosie voor veel (grotere) projecten financieel te overzien is. Wanneer de omgevingsveiligheidssituatie aanleiding geeft om de inzet van bouwkundige maatregelen te heroverwegen, kunnen we hiervan afwijken. In deze situatie wordt met een afwijking van het omgevingsplan het brand- en/ of explosievoorschriftengebied voor de desbetreffende ontwikkellocatie opgeheven.

Beleidskeuze voorschriftengebied - bedrijven	
Aanwijzen brandvoorschriftengebied: ja Aanwijzen explosievoorschriftengebied: ja	Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen worden mensen binnenshuis aanvullend beschermd tegen de gevaren van een brand en/of een explosie door het eisen van bouwkundige maatregelen of andere maatregelen die dezelfde aanvullende bescherming bieden. Afwijking hiervan is mogelijk wanneer de externe veiligheidssituatie daartoe aanleiding geeft.

3.5 Beleidskeuze voor de vestiging van zeer kwetsbare gebouwen rondom bedrijven

De wetgever introduceert qua risico-ontvangers een nieuwe definitie, de ‘zeer kwetsbare gebouwen’. De mensen in deze gebouwen zijn niet in staat om zelfstandig te vluchten bij een incident met gevaarlijke stoffen. De wetgever wil daarom deze groep mensen aanvullend beschermen. Dit doen zij door het verplicht stellen van bouwkundige maatregelen tegen de gevaren van een brand en/of een explosie, via aanwijzing van een brand- en/of explosievoorschriftengebied. We kiezen ervoor om deze meest kwetsbare personen in de maatschappij maximaal te beschermen door geen nieuwe zeer kwetsbare gebouwen toe te staan binnen een brand- en/of explosieaandachtsgebied. We sluiten nieuwe zeer kwetsbare gebouwen niet uit binnen een gifwolkaandachtsgebied, omdat de verplichte maatregel van afsluitbare ventilatie voldoende bescherming biedt tegen het gevaar van een gifwolk. Uiteraard dient voor het toelaten van zeer kwetsbare gebouwen binnen een gifwolkaandachtsgebied wel een afweging over het groepsrisico plaats te vinden.

Beleidskeuze zeer kwetsbare gebouwen	
Toestaan nieuwe zeer kwetsbare gebouwen in een brand- of explosie aandachtsgebied: nee, tenzij	Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand en/of een explosie van een bedrijf. Nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen een brand- en/of explosieaandachtsgebied van een bedrijf is niet toegestaan.
Toestaan nieuwe zeer kwetsbare gebouwen in een gifwolkaandachtsgebied: ja, mits	Binnen een gifwolkaandachtsgebied zijn deze gebouwen toegestaan. Wel dient voor het toelaten een afweging over het groepsrisico plaats te vinden.

3.6 Beleidskeuze voor het groepsrisico als gevolg van bedrijven

Voor het groepsrisico nemen we ons beleid uit de Nota Externe Veiligheid 2007) over. Dit betekent dat de beleidsvrijheid zich richt op de keuze of we wel of geen overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico toestaan (zie bijlage 1 voor een toelichting op deze begrippen). En zo ja, onder welke voorwaarden. Met de ruimtelijke ontwikkelingen verwachten we, met uitzondering van de bestaande LPG-tankstations in dichtbevolkt gebied, geen overschrijdingen van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. Desondanks sluiten we overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet helemaal uit, vanwege de benodigde ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden binnen de stad. We gaan hiermee voorzichtig om.

We zien bijvoorbeeld nu dat tankstations steeds meer verschillende brandstoffen aanbieden, waaronder de verkoop van waterstof en LNG. Het heeft het onze voorkeur deze multifuel-tankstations op bedrijventerreinen of aan de randen van de stad te positioneren.

Beleidskeuze groepsrisico – bedrijven	
Beoordelen hoogte groepsrisico: • Toetsing aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. • Toename van het groepsrisico	We beoordelen het groepsrisico door te toetsen aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico en door te kijken naar de toename van het groepsrisico ten gevolge van de ontwikkeling.
Uitwerking beoordeling	
Overschrijding oriëntatiewaarde: nee, tenzij	We respecteren de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, maar behouden de beleidsvrijheid om gemotiveerd af te kunnen wijken van deze waarde. Per geval bekijken we of afwijking van de oriëntatiewaarde wordt geaccepteerd.
Toename groepsrisico: ja, mits	Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats van de mogelijke risico's en effecten.

Afwegingskader
Bij toename van het groepsrisico (door bijvoorbeeld vestiging of planning van nieuwe bedrijven), waarbij het niet uitgesloten is dat de oriëntatiewaarde overschreden wordt, maken we altijd een integrale afweging van de mogelijke risico's en effecten. Bij de afweging nemen we de volgende elementen mee:

- De mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken door maatregelen bij de bron;
- Planologische oplossingen om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken;
- Ruimtelijke en/of bouwkundige ingrepen die ervoor zorgen dat personen zich snel in veiligheid kunnen brengen bij een eventueel ongeval (zelfredzaamheid). Aandachtspunten hierbij zijn onder andere de mogelijkheid van alarmering, de aanwezigheid van vluchtroutes en fysieke mogelijkheden van personen;
- De mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten om hun taken goed te kunnen uitoefenen en daarmee het aantal slachtoffers te kunnen beperken bij een eventueel ongeval (beheersbaarheid). Aandachtspunten hierbij zijn o.a. de bereikbaarheid van de locatie, de inzetbaarheid van hulpmiddelen en de capaciteit van de hulpverlening.

Deze aspecten vormen de basis om het gesprek te voeren over de bijdrage van de ontwikkeling op het groepsrisico, rekening houdend met de veiligheid van de omgeving. Afhankelijk van de situatie kan het eindresultaat van deze beoordeling verschillen.

4 Beleidskeuze voor risico's rondom buisleidingen

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we omgaan met de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. We maken onderscheid tussen het plaatsgebonden risico, het groepsrisico, het voorschriftengebied en zeer kwetsbare gebouwen.

4.1 De risicovolle buisleidingen in Utrecht en haar gevaren

In de gemeente Utrecht vindt er alleen vervoer van aardgas door buisleidingen plaats. Door graafwerkzaamheden kan een buisleiding beschadigd raken en een fakkelbrand veroorzaken. Mensen in de omgeving kunnen hierdoor komen te overlijden. De externe veiligheidsrisico's van hogedruk aardgastransportleidingen zijn laag, in vergelijking met risico's van een weg of spoorlijn. Dit komt doordat de exploitant heeft geïnvesteerd in het omlaag brengen van de kans waarop een buisleiding kan falen. De onderstaande afbeelding visualiseert een brand bij een buisleiding en de gevolgen voor haar omgeving. De belangrijkste risicovolle buisleidingen binnen onze gemeente en hun aandachtsgebieden zijn te vinden in de atlas leefomgeving.

De Gasunie gaf aan dat vervoer van waterstof per buisleiding nog niet relevant is voor de gemeente Utrecht. De toekomstige waterstof backbone loopt niet door de gemeente Utrecht, maar met het oog op de energietransitie wordt het netwerk van waterstofbuisleidingen mogelijk verder uitgebreid. Zie hoofdstuk 6 voor de visie op windturbines en zonneparken in relatie tot buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

4.2 Beheersing risico's van buisleidingen met gevaarlijke stoffen

Er zijn voor ons geen sturingsmogelijkheden om de risico's van het transport door bestaande buisleidingen te beperken en daarmee de risicocontouren te verkleinen. Wel kunnen we invloed uitoefenen op het al dan niet toestaan van nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen in het omgevingsplan in de directe omgeving van een buisleiding. Verder hebben we (beperkte) invloed op het vervoer van gevaarlijke stoffen via aanlegvergunningen voor buisleidingen.

4.3 Beleidskeuze voor het plaatsgebonden risico rondom buisleidingen

De beleidsvrijheid voor het plaatsgebonden risico van buisleidingen beperkt zich, net zoals bij de andere risicobronnen, tot beperkt kwetsbare gebouwen en locaties. Hiervoor geldt de standaardwaarde. In onze gemeente komt het weinig voor dat een buisleiding een PR 10^{-6} contour heeft. In Utrecht komt deze contour uitsluitend voor in Rijnenburg. Bij ontwikkeling van dit gebied in de toekomst is het relatief eenvoudig om de risicocontour terug te brengen tot minder dan PR 10^{-6}. Dit gebeurt in samenspraak met de leidingeigenaar. Verder geldt dat voor nieuwe buisleidingen de PR 10^{-6} op de buisleiding moet liggen. Vanwege deze bevindingen kiezen we ervoor om de standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties te respecteren en wijken we daarvan niet af.

Beleidskeuze plaatsgebonden risico – buisleidingen	
Afwijken standaardwaarde: nee	We hanteren de standaardwaarde voor het plaatsgebonden risico. We wijken daarvan niet af.

We beoordelen toelating van een nieuwe buisleiding in het omgevingsplan als een nieuwe situatie.

4.4 Beleidskeuze voor de omvang van het voorschriftengebied rondom buisleidingen

Omdat we in onze gemeente alleen hogedruk aardgastransportleidingen hebben, beperkt de beleidsvrijheid rondom het voorschriftengebied zich enkel tot aanwijzing van een brandvoorschriftengebied voor nieuwe (beperkt) kwetsbare gebouwen. We hebben de keuze om mensen binnenshuis aanvullend te beschermen tegen het gevaar van brand, door het treffen van bouwkundige maatregelen. Dit kunnen we doen door aanwijzing van een brandvoorschriftengebied. Naast effectiviteit van deze maatregel speelt het kostenaspect een belangrijke rol voor het maken van deze afweging. Voor locaties waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegestaan, geldt deze beleidskeuze niet. Voor deze locaties is het verplicht om binnen een brandaandachtsgebied een brandvoorschriftengebied aan te wijzen.
De hogedrukaardgasleidingen liggen door de gehele gemeente en daarmee omvatten de bijbehorende brandaandachtsgebieden een groot grondgebied. De omgevingsveiligheidsrisico's van de hogedrukaardgasleidingen in Utrecht zijn en blijven echter beperkt: het groepsrisico ligt onder de oriëntatiewaarde. Vanwege dit lage risico zien we geen aanleiding tot het nemen van aanvullende bouwkundige maatregelen.

Beleidskeuze voorschriftengebied – buisleidingen	
Aanwijzen brandvoorschriftengebied: nee	Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen is aanvullende bescherming tegen het gevaar van een brand niet nodig.

4.5 Beleidskeuze voor vestiging van zeer kwetsbare gebouwen in de omgeving van een buisleiding

Vanwege het beperkte risico in de omgeving van de aardgastransportleidingen kiezen we ervoor om nieuwe zeer kwetsbare gebouwen alleen niet toe te staan binnen de directe omgeving van de hogedruk aardgastransportleidingen. Onder de directe omgeving wordt de 100% letaliteitszone verstaan (zie hiervoor bijlage 1). Nieuwbouw met de verplichte bouwkundige maatregelen buiten deze zone biedt voldoende bescherming tegen de hittestraling van een buisleiding.

Beleidskeuze zeer kwetsbare gebouwen – buisleidingen	
Toestaan nieuwe zeer kwetsbare gebouwen binnen een brandaandachtsgebied: nee, tenzij	Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand van een buisleiding. Nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen een brandaandachtsgebied van een buisleiding is niet toegestaan, tenzij de ontwikkeling buiten de 100% letaliteitszone van de buisleiding ligt.

4.6 Beleidskeuze voor groepsrisico als gevolg van buisleidingen

Net zoals bij de andere risicobronnen nemen we ons beleid op groepsrisico ongewijzigd over uit de Nota Externe Veiligheid (2007). Dit betekent dat de beleidsvrijheid zich richt op de keuze tussen wel of geen overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. De hogedruk aardgastransportleidingen in Utrecht kennen geen overschrijdingen van de oriëntatiewaarde. De verwachting is dat dit ook in de toekomst zo blijft. In veel gevallen blijft het groepsrisico zelfs op de helft van de oriëntatiewaarde. In het uiterste geval dat een overschrijding zou kunnen optreden, is het mogelijk om met relatief eenvoudige maatregelen het groepsrisico te verlagen. Dit zou dan gaan om maatregelen bij het buisleidingtracé en daarom is hierover afstemming met leidingeigenaar van belang. Om deze redenen is een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor buisleidingen niet toegestaan.

4.6.1 Beleidskeuze ruimtelijke ontwikkelingen

Het groepsrisico mag toenemen wanneer er een integrale afweging plaatsvindt over de mogelijke risico's en effecten.

Beleidskeuze groepsrisico – ruimtelijke ontwikkelingen nabij buisleidingen	
Beoordelen hoogte groepsrisico: • Toetsing aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. • Toename van het groepsrisico	We beoordelen het groepsrisico door te toetsen aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico en door te kijken naar de toename van het groepsrisico ten gevolge van de ontwikkeling.
Uitwerking beoordeling	
Overschrijding oriëntatiewaarde: nee	We respecteren de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, en staan geen overschrijding toe.
Toename groepsrisico: ja, mits	Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats over de mogelijke risico's en effecten.

Afwegingskader
Het groepsrisico mag toenemen onder de oriëntatiewaarde wanneer er een integrale afweging plaatsvindt over de mogelijke risico's en effecten. Voor deze afweging maken we gebruik van de volgende elementen:

- De mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken door maatregelen bij de bron;
- Planologische oplossingen om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken;
- Ruimtelijke en/of bouwkundige ingrepen die ervoor zorgen dat personen zich snel in veiligheid kunnen brengen bij een eventueel ongeval (zelfredzaamheid). Aandachtspunten hierbij zijn onder andere de mogelijkheid van alarmering, de aanwezigheid van vluchtroutes en fysieke mogelijkheden van personen;
- De mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten om hun taken goed te kunnen uitoefenen en daarmee het aantal slachtoffers te kunnen beperken bij een eventueel ongeval (beheersbaarheid). Aandachtspunten hierbij zijn o.a. de bereikbaarheid van de locatie, de inzetbaarheid van hulpmiddelen en de capaciteit van de hulpverlening.

Deze aspecten vormen de basis om het gesprek te voeren over de bijdrage van de ontwikkeling op het groepsrisico rekening houdend met de veiligheid van de omgeving. Afhankelijk van de situatie kan het eindresultaat van deze beoordeling verschillen.

4.6.2 Beleidskeuze bij aanlegvergunningen voor buisleidingen

We hebben beperkte invloed op het groepsrisico van buisleidingen. De verwachting is dat groepsrisico, zonder ingrepen aan de leiding zelf, zal veranderen. Verandering van het risico zou kunnen plaatsvinden door vervanging of het nieuw aanleggen van een leiding. In beide gevallen moet het omgevingsplan aangepast worden. Op die manier geven we enige sturing aan de plaatsing van de leiding en de bijbehorende risico's. Dit alles in overleg met de leidingbeheerder. We nemen bij de (mede)beoordeling van aanlegvergunningen voor buisleidingen hetzelfde standpunt in als voor ruimtelijke ontwikkelingen nabij buisleidingen.

Beleidskeuze groepsrisico – aanleggen buisleidingen	
Beoordelen hoogte groepsrisico: • Toetsing aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. • Toename van het groepsrisico	We beoordelen het groepsrisico door te toetsen aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico en door te kijken naar de toename van het groepsrisico ten gevolge van de ontwikkeling.
Uitwerking beoordeling	
Overschrijding oriëntatiewaarde: nee	We respecteren de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, en staan geen overschrijding toe.
Toename groepsrisico: ja, mits	Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats van de mogelijke risico's en effecten.

5 Beleidskeuze voor risico's rondom transportroutes

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we omgaan met de risico's van het transport van gevaarlijke stoffen over de hoofdinfrastructuur: weg, water en spoor. We maken hierbij onderscheid tussen het plaatsgebonden risico, het groepsrisico, het voorschriftengebied en zeer kwetsbare gebouwen.

5.1 De risicovolle transportroutes in Utrecht en haar gevaren

De belangrijkste hoofdtransportroutes met externe veiligheidsrisico's in Utrecht waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd zijn:

- Weg: A2, A12, A27 en A28;
- Spoor: het spoortraject tussen Breukelen – Utrecht CS – Utrecht Lunetten
- Water: Amsterdam-Rijnkanaal.

De gevaren voor de omgeving van deze transportroutes zijn een brand, een explosie en/ of een gifwolk. Onderstaande afbeelding visualiseert deze gevaren en de effecten op haar omgeving. De belangrijkste risicovolle bedrijven binnen onze gemeente en hun aandachtsgebieden zijn te vinden in de atlas leefomgeving.

Brand

Explosie

Gifwolk

5.2 Beheersing risico's van transportroutes met gevaarlijke stoffen

Net als bij buisleidingen hebben we bij transportroutes geen sturingsmogelijkheden om de risico's te beperken en daarmee de contour van het minimale beschermingsniveau te verkleinen. De kaders voor de risiconiveaus (onder andere de aantallen transportbewegingen) zijn vastgelegd binnen het stelsel van het Basisnet (zie de begrippenlijst). Wel hebben we invloed op het al dan niet toestaan van nieuwe functies aan locaties en te wijzigen functies in de directe omgeving van een transportas. Anderzijds hebben we (beperkte) invloed op het vervoer van gevaarlijke stoffen via vervoersbesluiten.

5.3 Beleidskeuze voor plaatsgebonden risico van transportroutes

Voor de beleidsvrijheid van het plaatsgebonden risico sluiten we aan bij de beleidskeuzes voor de bedrijven. Dit houdt in dat we vanwege de benodigde ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden binnen de stad kiezen voor het principe '**Nee, tenzij**'. Hiermee behouden we onze gemeentelijke beleidsvrijheid om in bijzondere situaties beperkt kwetsbare gebouwen en locaties nabij transportroutes toe te staan.
We beoordelen toelating van een nieuwe transportroute in het omgevingsplan als een nieuwe situatie.

Beleidskeuze plaatsgebonden risico – transportroutes	
Afwijking standaardwaarde plaatsgebonden risico: nee, tenzij	We respecteren de standaardwaarde voor plaatsgebonden risico, maar behouden de beleidsvrijheid in bijzondere gevallen af te wijken van deze waarde. Per geval bekijken we of afwijking van de standaardwaarde acceptabel is.

5.4 Beleidskeuze voor de omvang van het voorschriftengebied rondom transportroutes

Onze gemeente kent transportroutes met een brand- en/of een explosieaandachtsgebied. Dit betekent dat de beleidsvrijheid rondom het voorschriftengebied zich richt op zowel aanwijzing van een brandvoorschriftengebied als een explosievoorschriftengebied voor nieuwe (beperkt) kwetsbare gebouwen. We hebben de keuze om mensen binnenshuis aanvullend te beschermen tegen het gevaar van brand of een explosie door het aanwijzen van een brand- en/of explosievoorschriftengebied. Naast effectiviteit van deze maatregel speelt het kostenaspect een belangrijke rol in het maken van deze afweging.

Voor de snelwegen A2, A12, A27 en A28 is het verplicht om een brandvoorschriftengebied aan te wijzen. We hebben hier geen beleidsvrijheid. Voor de A2 ten zuiden van knooppunt Oudenrijn geldt deze verplichting niet (op basis van de uitgangspunten van het Basisnet). Voor deze wegen trekken we het landelijk beleid door, door met een brandvoorschriftengebied aanvullende maatregelen te eisen tegen de effecten van een brand op nieuwe (beperkt) kwetsbare gebouwen. Ook voor het spoor wijzen we het gehele brandaandachtsgebied aan als een brandvoorschriftengebied.
Vanwege de dichte ligging van bebouwing naast het spoor en de Rijkswegen en het gegeven dat de risico's iets hoger zijn dan bij de buisleidingen wijzen we ook voor het gebied binnen het explosieaandachtsgebied van het spoor en de Rijkswegen een explosievoorschriftengebied aan. Wanneer de omgevingsveiligheidssituatie aanleiding geeft om de inzet van bouwkundige maatregelen te heroverwegen, kunnen we hiervan afwijken voor de niet verplichte routes (het spoor en de A2). In deze situatie heffen we met een afwijking van het omgevingsplan het brand- en/ of explosievoorschriftengebied voor de desbetreffende ontwikkellocatie op.

Voor vaarwegen, waaronder het Amsterdam-Rijnkanaal, wijzen we geen brand- en/of explosieaandachtsgebied aan. De omgevingsveiligheidsrisico's van de vaarwegen zijn en blijven lager dan de risico's van de weg en het spoor. We zien daarom geen aanleiding tot het nemen van aanvullende bouwkundige maatregelen.

Beleidskeuze voorschriftengebied – transportroutes	
Aanwijzen brand,- en explosie voorschriftengebied spoor en weg: ja	Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen beschermen we aanvullend mensen binnenshuis tegen de gevaren van een brand en/of een explosie door het eisen van bouwkundige maatregelen of andere maatregelen die dezelfde aanvullende bescherming bieden. Afwijking hiervan is mogelijk wanneer de externe veiligheidssituatie daartoe aanleiding geeft.
Aanwijzen brand,- en explosievoorschriftengebied water: nee	Voor nieuwbouw van (beperkt) kwetsbare gebouwen is aanvullende bescherming tegen de gevaren van een brand en/of een explosie niet nodig.

5.5 Beleidskeuze voor vestiging van zeer kwetsbare gebouwen rondom transportroutes

Net zoals bij risico's van bedrijven en buisleidingen kiezen we bij transportroutes ervoor om de meest kwetsbare personen in de omgeving maximaal te beschermen. Voor transportroutes geven we hieraan invulling door het nee, tenzij principe toe te passen. Dit betekent dat nieuwe zeer kwetsbare gebouwen niet zijn toegestaan binnen het brandaandachtsgebied en/of het explosieaandachtsgebied van transportroutes, tenzij daarvoor zwaarwegende motieven (bijvoorbeeld maatschappelijk of economisch) zijn.

We kiezen niet voor volledige uitsluiting, omdat sommige transportroutes (waaronder het spoor) nabij woongebieden liggen en daarmee uitsluiting van bepaalde zeer kwetsbare gebouwen (zoals kinderdagverblijf en basisscholen) niet past binnen het gebiedstype. We sluiten nieuwe zeer kwetsbare gebouwen niet uit binnen een gifwolkaandachtsgebied, omdat de verplichte maatregel van afsluitbare ventilatie voldoende bescherming biedt tegen het gevaar van een gifwolk.

Beleidskeuze zeer kwetsbare gebouwen – transportroutes	
Toestaan zeer kwetsbare gebouwen: Nee, tenzij	Zeer kwetsbare personen in nieuwbouw stellen we niet bloot aan de gevaren van een brand en/of een explosie van een transportroute, maar behouden de beleidsvrijheid in bijzondere gevallen hiervan af te wijken. Per geval bekijken we of afwijking van acceptabel is. Nieuwbouw van zeer kwetsbare gebouwen binnen een brand- en/of explosieaandachtsgebied van een transportroute is niet toegestaan, tenzij hiervoor zwaarwegende motieven (bijvoorbeeld maatschappelijk of economisch) zijn en een afweging over het groepsrisico plaatsvindt.
Toestaan nieuwe zeer kwetsbare gebouwen in een gifwolkaandachtsgebied: ja, mits	Binnen een gifwolkaandachtsgebied zijn deze gebouwen toegestaan. Wel moet voor het toelaten een afweging over het groepsrisico plaats te vinden.

5.6 Beleidskeuze voor groepsrisico als gevolg van transportroutes

Net zoals bij de andere risicobronnen sluiten nemen we voor het groepsrisico ons beleid uit de Nota Externe Veiligheid (2007) over. Dit betekent dat de beleidsvrijheid zich richt op de keuze of er wel of geen overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico wordt toegestaan. Vanwege de te verwachte ruimtelijke ontwikkelingen nabij de transportroutes, accepteren we overschrijdingen van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico, mits er een integrale afweging over de mogelijke risico's en effecten plaatsvindt. We gaan hier voorzichtig mee om.

Beleidskeuze groepsrisico – ruimtelijke ontwikkelingen nabij transportroutes	
Beoordelen hoogte groepsrisico: • Toetsing aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico. • Toename van het groepsrisico	We beoordelen het groepsrisico door te toetsen aan de oriëntatiewaarde van het groepsrisico en door te kijken naar de toename van het groepsrisico ten gevolge van de ontwikkeling.
Uitwerking beoordeling	
Overschrijding oriëntatiewaarde: ja, mits	We accepteren overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico bij een integrale afweging van de mogelijke risico's en effecten. We gaan hiermee voorzichtig om.
Toename groepsrisico: ja, mits	Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats van de mogelijke risico's en effecten.

Afwegingskader
Bij de afweging van het groepsrisico nemen we de volgende elementen mee:

- De mogelijkheden om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken door maatregelen bij de bron;
- Planologische oplossingen om het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken;
- Ruimtelijke en/of bouwkundige ingrepen die ervoor zorgen dat personen zich snel in veiligheid kunnen brengen bij een eventueel ongeval (zelfredzaamheid). Aandachtspunten hierbij zijn onder andere de mogelijkheid van alarmering, de aanwezigheid van vluchtroutes en fysieke mogelijkheden van personen;
- De mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten om hun taken goed te kunnen uitoefenen en daarmee het aantal slachtoffers te kunnen beperken bij een eventueel ongeval (beheersbaarheid). Aandachtspunten hierbij zijn o.a. de bereikbaarheid van de locatie, de inzetbaarheid van hulpmiddelen en de capaciteit van de hulpverlening.

Deze aspecten vormen de basis om het gesprek te voeren over de bijdrage van de ontwikkeling op het groepsrisico, rekening houdend met de veiligheid van de omgeving. Afhankelijk van de situatie kan het eindresultaat van deze beoordeling verschillen.

Beleidskeuze aanleggen transportroutes
We hebben beperkt invloed op de risico's van transportroutes. Utrecht heeft te maken met een toename van vervoer van gevaarlijke stoffen op Rijks- en provinciale wegen, spoorwegen en waterwegen. Voor die wegen zijn we niet het bevoegde gezag. Het gaat dan om besluiten van de provincie, het Rijk of waterschappen die bepalend zijn voor de route die gebruikt dient te worden. We nemen bij de (mede)beoordeling van aanleggen van tansportroutes hetzelfde standpunt in als voor ruimtelijke ontwikkelingen nabij transportroutes.

Beleidskeuze groepsrisico – aanleggen transportroutes	
Overschrijding oriëntatiewaarde: ja, mits	We accepteren overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico bij een integrale afweging van de mogelijke risico's en effecten. We gaan hiermee voorzichtig om.
Toename groepsrisico: ja, mits	Bij een toename van het groepsrisico vindt een integrale afweging plaats van de mogelijke risico's en effecten.

6 Nieuwe risicobronnen en de energietransitie

De overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energieopwekking is één van de belangrijkste uitdagingen van dit moment. Deze transitie heeft gevolgen voor de (omgevings)veiligheid. Voorbeelden van effecten op de veiligheid zijn:

- Uitfasering van het gebruik van fossiele energiebronnen leidt tot kleinere risico's in de gehele keten. Van productie bij de raffinaderijen, grootschalige tankopslag, transport via buisleidingen, weg, water of spoor, tot aan de eindaflevering bij gebruikers;
- De energieopslag en omzetting van elektriciteit naar alternatieve brandstoffen is nodig om de onbalans tussen duurzame energieproductie en -vraag te kunnen corrigeren. Dit leidt tot nieuwe risicobronnen. Denk hierbij aan:
  - Energieopslagen (waaronder buurtbatterijen, Elektriciteit Opslag Systemen, opslagloods voor batterijen);
  - Laadpalen;
  - Geothermie opweklocaties (worden mogelijk ook risicovolle installaties met een risicocontour wanneer er aardgas meekomt als bijproduct);
  - Windturbines (nabij buisleidingen en andere risicobronnen);
- Andere risico's hebben te maken met de grootschalige productie van biogas, de inzet van windturbines en multifuel-tankstations.

De effecten van deze risicobronnen hebben invloed op de omgevingsveiligheidssituatie in onze gemeente. Omdat de effecten niet altijd bekend zijn en hierover niet altijd wetgeving is, heeft het onze voorkeur om deze nieuwe risicobronnen te scheiden van woongebieden waar mogelijk. Bedrijventerreinen en landelijk gebied zijn vanuit het oogpunt van omgevingsveiligheid de beste locaties voor risicovolle activiteiten, maar voor bijvoorbeeld het opladen van een auto zullen laadpalen wel nodig zijn in de buurt van woningen. Omdat de kennis op het gebied van veiligheid en nieuwe risicobronnen in ontwikkeling blijft, beoordelen we elke situatie afzonderlijk. Daarbij maken we gebruik van de meest recente informatiebronnen op dit gebied.

Bijlagen

Bijlage 1: Verklarende woordenlijst

100% letaliteitszone buisleiding

Het gebied rondom een buisleiding, waarbinnen iedereen komt te overlijden door de gevolgen van een incident bij de buisleiding. In de onderstaande tabel zijn deze afstanden weergegeven. Deze zijn afhankelijk van de druk en diameter van een hogedruk aardgastransportleiding.

Diameter in inches (mm)	Normaal (DN)	4000 kPa	6620 kPa	8000 kPa
2	DN50	20	20	-
4 (114,3)	DN100	30	30	40
6 (168,3)	DN150	50	60	70
8 (219,1)	DN200	50	60	70
10 (273,1)	DN250	60	70	80
12 (323,9)	DN300	70	80	90
14 (355,6)	DN350	80	90	90
16 (406,4)	DN400	80	100	100
18 (457,0)	DN450	100	110	120
20 (508,0)	DN500	100	120	130
24 (610,0)	DN600	120	140	150
30 (762,0)	DN750	140	160	170
36 (914,0)	DN900	150	180	190
42 (1067)	DN1050	160	190	200
48 (1219)	DN1200	180	210	220

Figuur 2: 100% letaliteit hogedruk aardgastransportleidingen (bron: Handboek buisleiding in bestemmingsplannen versie 2016

Basisnet

Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het Basisnet heeft als doel een evenwicht voor de lange termijn te creëren tussen de belangen van het vervoer van gevaarlijke stoffen, de bebouwde omgeving en de veiligheid van mensen die dicht in de buurt van de infrastructuur waar dit vervoer plaatsvindt wonen of verblijven. Het Basisnet stelt verder regels aan het vaststellen en beheersen van de risico's voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (vervoerskant). De wetgeving over het Basisnet wordt ook wel 'Wet basisnet' genoemd. De Wet basisnet is een heel stelsel van wetten en regels die hun oorsprong hebben liggen in verschillende gebieden.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans op het overlijden van een onbeschermd en continu aanwezig persoon buiten de begrenzing van de locatie waar een activiteit wordt verricht als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door die activiteit.

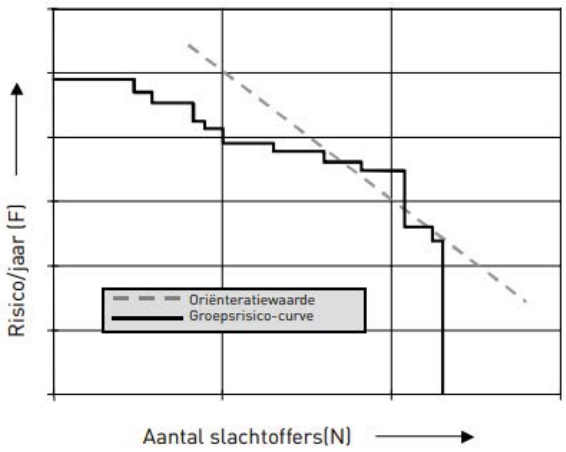
Het plaatsgebonden wordt op een kaart weergegeven door middel van zogenoemde iso-risico contouren. Dit zijn lijnen op een omgevingskaart die punten met dezelfde kans op overlijden met elkaar verbinden.

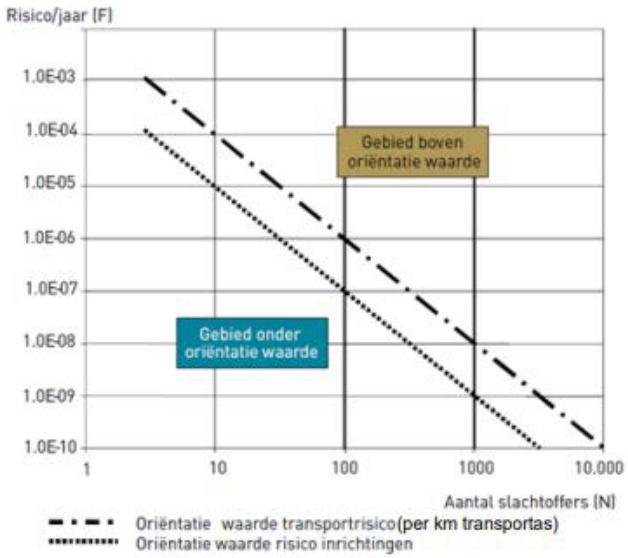
Groepsrisico

De officiële definitie van groepsrisico in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) luidt: “de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is.”

Onder de Omgevingswet komt deze definitie te vervallen. In het Bkl staat het volgende: in een omgevingsplan voor (beperkt, zeer) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties binnen een brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebied rekening moet worden gehouden met de kans op overlijden van een groep van 10 of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit met externe veiligheidsrisico’s (groepsrisico).

Oriëntatiewaarde

Het groepsrisico wordt uitgedrukt in de vorm van een zogenaamde fN-curve die het logaritmisch verband aangeeft tussen het cumulatieve aantal slachtoffers (N) en de cumulatieve kans (f) op de mogelijke ongevallen met gevaarlijke stoffen. Voor inrichtingen geldt als oriëntatiewaarde een kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar, een kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar en een kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar. Een belangrijk verschil tussen de oriëntatiewaarde voor inrichtingen en die voor het transport van gevaarlijke stoffen betreft de ligging van deze waarde in de fN-grafiek. In onderstaand figuur is de ligging van de oriëntatiewaarden voor inrichtingen en vervoer in de fN-grafiek opgenomen. Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen ligt de oriëntatiewaarde een factor 10 hoger in de fN-grafiek.

Voor het berekeningen van het groepsrisico dient gebruik te worden gemaakt van de recentste versie van de Handleiding risicoberekeningen Bevi, de Handleiding risicoanalyse transport en de Handleiding Risicoberekeningen Bevb.

(Beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties

Voor gebouwen en locaties wordt onderscheid gemaakt tussen beperkt kwetsbare gebouwen en locaties en kwetsbare gebouwen en locaties. De definitie is opgenomen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Bij het bepalen van de kwetsbaarheid van een gebouw of locatie is gekeken naar het volgende:

- het aantal personen dat gelijktijdig aanwezig is;
- de aanwezigheidsduur van personen;
- in hoeverre personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident.

Kwetsbare gebouwen zijn alle gebouwen met een woonfunctie (niet verspreid liggende bebouwing) en locaties bestemd voor grote evenementen of voor recreatief nachtverblijf voor meer dan 50 personen. Gebouwen en locaties zijn ook kwetsbaar als er veel personen een groot deel van de dag aanwezig zijn. Het gaat bijvoorbeeld om:

- woonfunctie;
- bijeenkomstfunctie;
- kantoorfunctie;
- sportfunctie;
- scholen voor volwassenen;
- gezondheidszorg zonder bedgebied;
- locatie voor evenementen in de open lucht voor ten minste 5.000 personen.

De overige gebouwen en locaties zijn beperkt kwetsbaar.

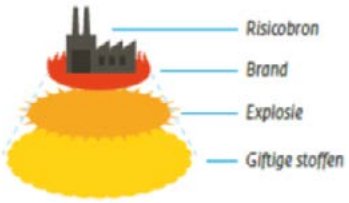
Zeer kwetsbare gebouwen

De categorie zeer kwetsbare gebouwen is nieuw ten opzichte van de voorheen geldende regelgeving. De gebouwen in deze categorie vielen eerder onder de categorie kwetsbare objecten. Een gebouw is ‘zeer kwetsbaar’ als het een gebouw is voor mensen die zichzelf niet op tijd in veiligheid kunnen brengen. Het gaat om de volgende gebouwen;

- woonfunctie voor 24-uurszorg;
- basisscholen;
- scholen voor minderjarigen met een lichamelijke of geestelijke beperking;
- dagverblijf van personen met een lichamelijke of geestelijke beperking;
- gezondheidszorg met bedgebied (ziekenhuizen en verpleeghuizen);
- kinderopvang;
- Gevangenissen.

Aandachtsgebied

Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Dat betekent dat zich binnen dat gebied bij een ongeval met gevaarlijke stoffen levensbedreigende gevaren voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Ook al is de kans daarop klein. Het aandachtsgebied vormt een instrument om het gesprek over veiligheid en bescherming door het treffen van maatregelen te starten.

Er is een onderscheid tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Daarmee zijn er ook drie typen aandachtsgebieden:

- brandaandachtsgebied;
- explosieaandachtsgebied;
- gifwolkaandachtsgebied.

De aandachtsgebieden zijn een kenmerk van een activiteit met externe veiligheidsrisico’s. Ze gelden vanaf het begin van het verrichten van de activiteit. Een aandachtsgebied hoeven we niet eerst in het omgevingsplan aan te wijzen.

Bijlage 2:

Status beleidsnota wanneer de Omgevingswet nog niet van kracht is

Het kan zich voordoen dat de Omgevingswet nog niet van kracht is bij vaststelling van de definitieve Beleidsnota Omgevingsveiligheid. Dit betekent dat de externe veiligheidseisen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) nog van toepassing zijn. Voor beoordeling van ruimtelijke plannen aan de beleidsuitspraken uit deze Beleidsnota heeft dit beperkte invloed. De inhoudelijke consequenties zijn:

- Er gelden geen aandachtsgebieden. In plaats van brand-, explosie,- en/of gifwolkaandachtsgebied hanteren we conform Bevi, Bevt en het Bevb het begrip invloedsgebied;
- Waar specifiek in deze nota brand-, explosie,- en/of gifwolkaandachtsgebied worden genoemd moet dit gelezen worden als de afstand tot waar dodelijke slachtoffers vallen als direct gevolg van een brand, explosie of gifwolk. Rondom transportroutes zijn deze afstanden voor brand en explosie respectievelijk 30 en 200 meter. Er geldt vooralsnog geen gifwolkaandachtsgebied voor transportroutes;
- Het voorschriftengebied is niet van toepassing. Conform het Bevt blijven de bouwkundige eisen uit het Bouwbesluit 2012 wel gelden voor nieuwbouw binnen het plasbrandaandachtsgebied;
- Er zijn geen (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties. In plaats daarvan hanteren we de begrippen (beperkt) kwetsbare objecten conform het Bevi, Bevt en het Bevb;
- Er zijn geen zeer kwetsbare gebouwen. Met gemeentelijk beleid behouden we extra bescherming voor de mensen die zich bij een incident met gevaarlijke stoffen niet zelfstandig in veiligheid kunnen brengen. Hiervoor introduceren wij het begrip zeer kwetsbare objecten;
- Een zeer kwetsbaar object is bestemd voor mensen die zichzelf niet op tijd in veiligheid kunnen brengen. Het gaat om de volgende functies:
  - woonfunctie voor 24-uurszorg;
  - basisscholen;
  - scholen voor minderjarigen met een lichamelijke of geestelijke beperking;
  - dagverblijf van personen met een lichamelijke of geestelijke beperking;
  - gezondheidszorg met bedgebied (ziekenhuizen en verpleeghuizen);
  - kinderopvang;
  - gevangenissen.

Bijlage 3:

Voorbeelden van gevaren van omgevingsveiligheid; brand, explosie of gaswolk door opslag, verwerken of transport van gevaarlijke stoffen

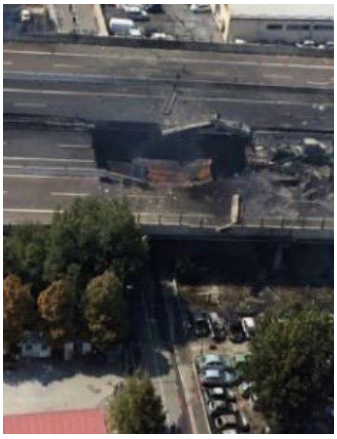
Als we kijken naar de gevaren op de omgeving bij een incident met gevaarlijke stoffen, maken we onderscheid tussen een brand, explosie en een gifwolk. De gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen kunnen groot zijn, gelukkig is de kans op een incident met gevaarlijke stoffen klein.
Om een beter beeld te krijgen van deze gevaren, schetsen we in deze bijlage enkele voorbeelden.

Een brand bij een incident met een aardgasleiding
Brand bij een aardgasleiding ontstaat door graafschade nabij een aardgasleiding. Tijdens graafwerkzaamheden kan de graafmachine de leiding raken, waardoor er een gat in de leiding komt. Door het gat stroomt er onder hoge druk aardgas uit de leiding die vrijwel direct gaat branden. Dit leidt tot een brand die een vorm heeft van een fakkel, ook wel fakkelbrand genoemd. De fakkel kan enkele tientallen meters hoog zijn. De duur van de brand is afhankelijk van hoeveel gas er nog in de leiding zit. De gemiddelde duur van een fakkelbrand bedraagt 30 minuten. In sommige gevallen kan het oplopen tot een uur. Door de hoge hittestraling kunnen mensen slachtoffer worden en gebouwen kunnen vlam vatten. Afhankelijk van de eigenschappen van de leiding kunnen mensen binnen een gebied van ongeveer 100 tot 600 meter van de leiding dodelijke slachtoffers worden.

Een explosie bij een incident met een tankauto op de weg
Een explosie op de weg kan ontstaan doordat een tankauto met brandbare gassen (zoals LPG of LNG) een ongeluk krijgt, waardoor de tank scheurt. Door deze grote impact ontsteekt het brandbaar gas in de tank direct. Dit leidt tot een explosie. Mensen in de omgeving kunnen slachtoffer worden door de overdruk en de bijkomende hittestraling. Gebouwen in de omgeving storten in, hebben schade of vatten vlam. Het gebied waarbinnen mensen kunnen komen te overlijden door een explosie op de weg, is ongeveer 200 meter.

Treinongeval met giftige stoffen

In België vond in 2013 een incident met een goederentrein plaats. De trein ontspoorde, waardoor de giftige stof acrylonitryl vrijkwam. Er ontstond een brand waardoor ook andere giftige stoffen waaronder blauwzuur vrijkwamen. Dit resulteerde in 1 dodelijk slachtoffer en ongeveer 100 mensen raakten gewond. De trein kwam uit Nederland.

Vuurwerkramp Enschede

In Enschede is in het jaar 2000 door een explosie bij een bedrijf dat vuurwerk opslaat een deel van een woonwijk weggevaagd. Er vielen 23 doden. Ongeveer 950 mensen raakten gewond en 200 woningen werden verwoest.

Incident bij een buisleiding

In België vond in 2004 een incident met een aardgasleiding plaats op een bedrijventerrein. Nadat er een gaslek was geconstateerd, vond er een zware ontploffing plaats. Bij het incident kwamen 24 mensen om het leven.

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Burgeragendering Energiezuiniger nieuwbouw

Beleidsveld	Wonen
Opsteller	Imke Sierksma, namens Ted Zorn.
Kenmerk	11776403
Vergaderdatum Raad	2 november 2023
Geheim	Nee

Burgeragendering Energiezuiniger nieuwbouw

De initiatiefnemer wil het volgende onderwerp met de gemeenteraad bespreken:

Het energiezuiniger maken van nieuw te bouwen woningen.

De initiatiefnemer,

Ted Zorn

namens Stichting Klimaat 030

Samenvatting
Wij stellen voor om bij nieuwbouw van woningen die op stadsverwarming worden aangesloten de zgn. kwaliteitsverklaring, waarvan gunstige waarden worden gebruikt in de BENG-berekening, niet meer te accepteren.

Context
Om klimaatverandering (opwarming) te beperken is het van groot belang de CO2 emissie zoveel mogelijk te verlagen. De gemeenteraad heeft in 2019 bij motie de klimaatcrisis uitgeroepen. Daarna zijn er echter niet voldoende maatregelen genomen om de uitstoot van CO2 substantieel terug te dringen.

Wij vragen daarom de gemeenteraad van Utrecht om uit te spreken, en eventueel d.m.v. een motie, het college te verzoeken om deze maatregelen, die allen het effect hebben dat de CO2 uitstoot van te bouwen woningen omlaag gaat, zo spoedig mogelijk (na 1-1-2024) in te voeren

Aanleiding om deze burgeragendering in te dienen
Klimaatverandering (opwarming), hoge energieprijzen en hoge tarieven voor stadsverwarming.

Doel dat de initiatiefnemer met deze burgeragendering heeft
Voorkomen van nog meer klimaatverandering (opwarming) door toename van de uitstoot van CO2 in de stad minstens te voorkomen en de uitstoot van CO2 waar mogelijk terug te dringen, wat ook in het belang is van bewoners die daardoor minder hoeven te betalen voor energie.

Utrecht, 29 juni 2023

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 28 sep tot 16 nov 2023 COMMISSIE EDVW 23 november 2023

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Portefeuillehouder	Onderwerp	Behandeladvies
13-11-2023	Vastgoed	Wethouder De Vries	Raadsbrief Informatieonderzoek wettelijke zorgplicht maatschappelijk vastgoed	
08-11-2023	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries	Raadsbrief Uitvoering maatregelen wonen 2024 - 2025	
08-11-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Voortgang aanpak koopkracht- en energiecrisis	
03-11-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Tussenrapportage uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord Aardgasvrij en ontwikkelingen m.b.t. buurtinitiatieven	
03-11-2023	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries	Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026	

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 28 sep tot 16 nov 2023 COMMISSIE EDVW 23 november 2023

31-10-2023	Milieu en Emissieloos Vervoer	Wethouder Oosters	Raadsbrief Convenanten luchtkwaliteit najaar 2023	
27-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Nadere informatie Integraal Programma van Eisen Ockhuizen	
26-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Zonne-eilanden Nedereindse Plas	
24-10-2023	Wonen en Volkshuisvesting	Wethouder De Vries	Raadsbrief Voorgenomen inzet buurtvoorrang voor seniorenwoonruimte, jongerenwoonruimte en middenhuurwoningen	
20-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Monitoring biowarmte installatie Eneco	
19-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Voortgang projecten duurzame energie	
19-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Aanvullend onderzoek transportschaarste elektriciteitsnet	

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 28 sep tot 16 nov 2023 COMMISSIE EDVW 23 november 2023

13-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Toezeggingen mogelijkheden klimaatbegroting	
13-10-2023	Financiën	Wethouder Schilderman	Raadsbrief Voortgangsrapportages risicovolle projecten najaar 2023	
13-10-2023	Vastgoed	Wethouders De Vries en Oosters	Raadsbrief Renovatie Vlampijpateliers	
12-10-2023	Vastgoed	Wethouder De Vries	Raadsbrief Programmatische uitgangspunten 'Doorontwikkeling maatschappelijk vastgoed Overvecht'	
11-10-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Afronding inkoop nieuw gasleveringscontract	
10-10-2023	Vastgoed	Wethouder De Vries	Raadsbrief Tijdelijk beheer leegstand	
03-10-2023	Milieu en Emissieloos Vervoer	Wethouder Oosters	Raadsbrief Voortgang Bestparc en start pilotfase	
29-09-2023	Energie en Klimaat	Wethouder Van Hooijdonk	Raadsbrief Participatietraject	

OVERZICHT RAADSBRIEVEN 28 sep tot 16 nov 2023 COMMISSIE EDVW 23 november 2023

			Klimaatvisie en zoekgebieden	
29-09-2023	Circulaire Economie	Wethouder Schilderman	Raadsbrief Vrijgave voor inspraak - ontwerp Visie Utrecht Circulair 2050	

Gemeente Utrecht

Verslag openbare ochtend-vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum 5 oktober 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door C. de Bouter (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. B. van Steeg, wethouder dhr. D. de Vries, wethouder mw. L. van Hooijdonk, commissiegriffier mw. M. de Vos, commissiegriffier B. Belchard, de leden mw. K. Alblas (CU), mw. H. Assen (PvdA), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. D. Bosch (PVV), dhr. F. Claasen (GL), dhr. J. Cornielje (PvdA), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. R. van der Graaf (CU), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), dhr. M. van Heuven (PvdD), dhr. G. te Hoonte (VVD), mw. A. Oudejans (Student & Starter), dhr. R. Peters (D66), mw. V. Smit (VOLT), dhr. H. Stellinga (CDA), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vintges (VVD), dhr. P. Zwanenberg (GL), dhr. R. van der Zweth (PvdA)

Verslag ochtendvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

1. Opening……2
2. Vaststellen van de agenda van 5 oktober 2023……2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen……2
3.1 Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht…..3
3.2 Agendering Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers……3
3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven……3
4. Verslagen……5
Conceptverslag voorjaarsnota 29 juni 2023
Conceptverslag vergadering 7 september 2023
5. Toezeggingen/moties……5
6. Ingekomen stukken……5
7. Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon……5
8. Raadsvoorstel Wijziging Verordening leegstand, verhogen boetebedragen bij overtreden van de meldplicht……14
9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor Zonne-energieproject Ock-Zon……14

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 10.00 uur. Hij deelt mee dat wethouder Van Hooijdonk tussen 11.00 en 12.00 uur bij een overleg bij de VNG zit. Hierdoor kan de commissie pas om 12.00 uur met de agendapunten 9 en 10 beginnen. Het kan dus zijn dat er na het debat over agendapunt 8 een wat langere schorsing is. Hij heet Bachadine Belchard welkom. Hij is de nieuwe commissiegriffier van de commissie JWCS (Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport) en probeert inzicht te krijgen in het proces. Spreker wenst hem veel succes.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of een langere schorsing kan worden voorkomen door agendapunten om te gooien.

De **voorzitter** hoort dat dit echt niet mogelijk is. Er komen verschillende wethouders en ook de burgemeester komt nog langs. Het was al een hele puzzel om deze agenda in elkaar te zetten. Hij deelt mee dat voor de behandeling van agendapunt 7 Magazijn De Zon is gevraagd om een besloten deel. Voor dit agendapunt gelden de resterende spreektijden van de vergadering van 7 september 2023. Om 19.30 uur is er een ceremoniële raadsvergadering. Verwacht wordt dat alle leden aanwezig zijn, tenzij zij zich afgemeld hebben. Op 13 september 2023 is een aantal woordvoerders op werkbezoek naar Wenen geweest. Het was een goed georganiseerd en geslaagd werkbezoek. De terugkoppeling en de foto's staan op het raadsportaal.

2. Vaststellen van de agenda van 5 oktober 2023

De **voorzitter** zet uiteen dat de commissie drie iets minder dan verwacht gevulde dagdelen heeft, maar het is wel een volle agenda. De spreektijd is op het scherm te zien; die verandert nog door een aantal doorgeschoven debatten. Wanneer de commissie de agenda vaststelt, heeft zij ook de verantwoordelijkheid om de agendapunten binnen de vastgestelde tijd te bespreken. Hij probeert daarop te sturen, de laatste tijd gaat het een stuk beter. Mw. Meerding heeft in de app al gevraagd om agendapunt 8 als A-punt naar de raad door te geleiden. De VVD had aangegeven iets te willen bespreken, maar dat is niet meer het geval.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft van mw. Meerding meegekregen dat agendapunt 8 afgevoerd kan worden. Hij weet niet of andere leden er iets over willen zeggen.

De **voorzitter** stelt vast dat andere leden geen opmerkingen hebben. Dan gaat dit onderwerp als A-punt naar de raad. Voor agendapunt 11 de kraakpanden aan de Croeselaan is vanwege de overlappende portefeuilles Wonen en Handhaving gevraagd wethouder De Vries en de burgemeester hierbij aanwezig te laten zijn. De burgemeester kan pas vanavond aanwezig zijn. De commissie kan nu al besluiten om het debat hierover vanavond pas om 20.000 uur te beginnen. Gezien de tijden die hiervoor staan is het mogelijk dat de commissie vanmiddag eerder klaar is. Het lijkt hem echter goed duidelijkheid te verschaffen aan de woordvoerders en te zeggen dat de commissie om 20.00 uur begint. Spreker ziet dat de commissie hiermee instemt. De agenda is hiermee gewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij ziet en hoort ook van andere leden van de commissie dat de laatste tijd de wethouders slecht in te plannen zijn op donderdagen, terwijl het gewoon raadsdagen zijn. Hij vindt dat de burgemeester en de wethouders beschikbaar moeten zijn voor vergaderingen. Dit moet een boodschap zijn aan het college dat de raad niet meer accepteert dat er zo met de tijd wordt omgegaan. Hij hoopt op steun van de rest van de raad.

De **voorzitter** meent dat hierover geen discussie hoeft plaats te vinden.

De heer **Van der Graaf** (CU) merkt op dat de raad het college tegelijkertijd met allerlei opdrachten op pad stuurt. Er zijn afspraken gemaakt waarop er uitzonderingen zijn. Hij gaat ervanuit dat die afspraken gerespecteerd worden.

De **voorzitter** wil hierover geen uitgebreid debat. Er zijn duidelijke regels. Mw. Van Hooijdonk is straks bij de VNG. Dat is een uitzondering waarover een afspraak is gemaakt. Het signaal is echter duidelijk: in principe horen de burgemeester en de wethouders hier gewoon te zijn.

De heer **Te Hoonte** (VVD) meent dat de afspraak is dat het kan. Maar dan hoort de raad meestal waarom het nodig is. Ten aanzien van de burgemeester heeft hij niet meer gehoord dan dat deze alleen vanavond kan. Dan is hij benieuwd naar het waarom. Als dat niet in de openbaarheid kan komen, kan de commissie daarover misschien worden geïnformeerd. Hij is vandaag ook voor deze gemeente op pad bij de VNG, maar hij is wel eerst hier en heeft gevraagd een agendapunt te verplaatsen. Wethouders en burgemeesters kunnen dat ook doen. Het wordt steeds lastiger op donderdag.

De heer **Bosch** (PVV) kent de afspraak die de heer De Graaf noemt wel, maar hij vraagt zich wel af of er zoveel wethouders in de VNG moeten zitten. Het is niet een discussie voor deze commissie, maar hij wil het wel gezegd hebben.

De heer **Van Heuven** (PvdD) herkent deze discussie, maar merkt ook op dat hij wel graag eerder had willen weten dat de bespreking van agendapunt 9 pas om 12.00 uur begint. Dat had hem een uur slaap gescheeld.

De **voorzitter** heeft begrepen dat het wel is doorgegeven. Wellicht had het ook via de app gekund.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst erop dat de afspraak over de VNG gewoon een bestaande afspraak is. Als nu wordt afgesproken om vanavond om 20.00 uur te beginnen, weten de collega's ook waar zij aan toe zijn. De commissie moet na 12.00 uur nog debatteren over zonneparken en de klimaatvisie. Hij is blij met beginnen om 20.00 uur. De commissie moet niet doen alsof zij helemaal geleefd wordt door het college.

Volgens de **voorzitter** is de afspraak duidelijk dat het college verwacht wordt aanwezig te zijn op verzoek van de raad. Ook de afspraak over de uitzonderingen is duidelijk. Hij ziet dat er geen reactie namens het college komt. Spreker deelt mee dat de bespreking van de voortgangsrapportage Overvecht is doorgeschoven naar de commissievergadering van 23 november 2023 met een behandeltijd van 90 minuten. Op 14 november 2023 is er een raadsinformatiebijeenkomst op locatie.

3.1 Ontwerp Bestuursraportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht

De **voorzitter** deelt mee dat voorgesteld wordt dit onderwerp te agenderen voor de commissie EDVW van 23 november 2023 met een behandeltijd van 15 minuten. Door de griffie is aan het stadskantoor gevraagd, wanneer het voorstel in het college komt. Hij vraagt of het college in de loop van de dag hierover duidelijkheid kan verschaffen zodat het voorstel op tijd bij de raad komt.

3.2 Agendering Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) deelt mee dat de agendering is rondgestuurd, mede namens D66, VVD, PvdA, PVV, CU, PvdD en DENK. De bedoeling is om met elkaar te spreken over het continu bijplaatsen van ondergrondse afvalcontainers. Zijn fractie heeft heirover drie vragen gesteld die bij iedereen bekend zijn. Voorgesteld wordt om dit onderwerp voor zestig minuten voor de eerstvolgende vergadering te agenderen.

De **voorzitter** stelt vast dat de commissie met het voorstel instemt.

3.3 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

De **voorzitter** geeft aan dat de commissie in de app een aankondiging heeft ontvangen van de heer Van der Graaf.

De heer **Van der Graaf** (CU) brengt naar voren dat de commissie een antwoord heeft ontvangen op de schriftelijke vraag nr. 162 over de vertraging bij het tijdelijk wonen. Ook heeft zij op 26 september 2023 een brief gekregen over de realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociale segment. Zijn fractie zou samen met CDA, PvdA, GL, Student & Starter, D66, PvdD, Volt, VVD en Utrecht Solidair de in principe geheime bijlage willen agenderen voor deze commissie en hierover ook een RIB (raadsinformatiebijeenkomst) willen organiseren. Het gaat dan over de uitvoering, maar ook over het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Zijn fractie stelt een bespreektijd van 180 minuten voor, inclusief een geheim deel omdat het ook over een geheime bijlage gaat. De CU zou hiervoor de wethouders Eerenberg, Van Hooijdonk, Schilderman, Streefland en De Vries willen uitnodigen. In die bijlage gaat het over een aantal locaties. Daarover zou de CU graag het gesprek voeren in de commissie.

Mevrouw **De Vos** vraagt of het de bedoeling is hierover een RIB te organiseren op 14 november 2023. Er is namelijk al een RIB op locatie over Overvecht op 14 november 2023 van negentig minuten.

De heer **Van der Graaf** (CU) heeft nog niet gekeken naar de datum voor een RIB. 14 november 2023 zou dan logischerwijs de avond zijn voor een RIB.

Mevrouw **De Vos** weet niet of dan met tegelijkertijd een RIB over Overvecht niet een overlap van woordvoerders ontstaat. Zij denkt dat het een beetje lastig wordt.

De **voorzitter** vraagt hoe lang deze RIB moet duren. Een uur?

De heer **Van der Graaf** antwoordt dat het voorstel was een RIB van een uur. Hij weet niet of er andere avonden zijn waarnaar de RIB hierover zou kunnen uitwijken.

De **voorzitter** denkt dat dat eventueel mogelijk is.

Mevrouw **De Vos** zal kijken of er een andere RIB-avond is. Zij neemt aan dat de CU een RIB-avond voor 23 november 2023 zou willen hebben. Zij neemt dit op met de secretaris.

De **voorzitter** stelt vast dat de volgende fracties zich hierbij aansluiten: VVD Stadsbelang Utrecht, CDA, PvdD, EenUtrecht, GL, PvdA, VOLT, D66 en Student en Starter. Deze fracties agenderen dus het voorstel. Er wordt gemikt op een debat in de volgende commissievergadering. Willen deze fracties een debat van 180 minuten met vijf wethouders? Dat is wel lang.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zou hierover intern willen overleggen. Hij begrijpt dat het projectwethouders zijn die een ruimtelijk project hebben waarbij dan wordt gekeken of er iets anders kan. Hij verzoekt dan wel de commissie ROG (Ruimtelijke ordening en Grondzaken) erbij te betrekken. Het is immers wel ingewikkeld, als deze commissie iets plant in een ruimtelijk project en er twee weken later over wordt gepraat in een andere commissie. Hij vindt het prima om het breed te doen, maar dan zijn ook woordvoerders uit de andere commissie nodig.

De **voorzitter** ziet de leden knikken. Dan wordt het dus een gecombineerde vergadering. De woordvoerders die hierbij aansluiten kunnen in ieder geval worden uitgenodigd.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt zich af waarom 14 november 2023 lastig is. Als er een RIB is van negentig minuten en er komt een RIB bij van zestig minuten, dan is dat toch prima? De initiatiefnemers willen het op 23 november 2023 bespreken en niet later. Als die RIB op 14 november 2023 plaatsvindt, hebben de leden ook de tijd om het goed voor te bereiden.

De **voorzitter** merkt op dat het een RIB is die in Overvecht wordt gehouden. In die zin kost het dus wat tijd, maar hij zou willen vermijden dat die hele avond met één RIB bezet is. Hij zou toch willen proberen het op die ene avond te doen. Hij wil mikken op 14 november 2023.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat het in Overvecht niet gaat over de ruimtelijke projecten. Het onderwerp zit ook bij een andere wethouder. Qua portefeuille zou het dus mogelijk zijn om dit onderwerp parallel te bespreken.

De **voorzitter** wil proberen om het niet parallel, maar wel op één avond te organiseren.

14 november 2023 is daarmee wel vol, nog een erbij lukt niet. De agenda voor 23 november 2023 wordt ook behoorlijk vol.

4. Verslagen -
conceptverslag voorjaarsnota 29 juni 2023
conceptverslag vergadering 7 september 2023

De **voorzitter** deelt mee dat de griffie geen tekstuele opmerkingen heeft ontvangen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) had nog een aanvulling bij 3.3. De raadsbrief prestatieafspraken woningcorporaties hoeft voor hem niet direct te worden geagendeerd. Binnenkort worden die door de wethouder ondertekend. Maar het eindresultaat zou hij toch graag een keer in deze commissie willen bespreken. Hij wil peilen of anderen dat ook zo zien.

De **voorzitter** denkt dat dit gewoon bij het onderdeel procedure van de volgende vergadering kan worden behandeld. Dan is er waarschijnlijk ook een brief van de wethouder. Hij kan zich dan de behoefte aan een debat in december 2023 voorstellen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wilde peilen of anderen belangstelling hebben om dit te agenderen.

Volgens de **voorzitter** kan dat, maar dat kan ook op het moment dat er een document is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vult aan dat deze prestatieafspraken altijd in deze commissie worden besproken. Bijna altijd wordt dat raadbreed geagendeerd. Dat gebeurt, wanneer de commissie deze stukken heeft.

De **voorzitter** stelt vast dat iedereen akkoord gaat met de verslagen. Die zijn dan vastgesteld.

5. Toezeggingen/moties

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft een algemene opmerking over de wijze waarop toezeggingen worden afgedaan. Dat wordt dan netjes in het systeem ingevoerd, wanneer er een raadsbrief is waarin die motie wordt genoemd. Bij een andere commissie zag hij dat een deel van een motie wel was uitgevoerd, maar een ander deel niet. In de toelichting staat dan niet dat dat andere deel niet is ingevuld. Hij roept het college op om, als een motie bestaat uit verscheidene elementen die worden opgedragen, in de beantwoording stil te staan bij al die elementen. Hij vraagt dit in de breedte mee te nemen richting college.

De **voorzitter** vindt dit een duidelijk punt. Soms zijn er ook moties waarover het college zegt dat het het ene deel kan uitvoeren, maar dat dat voor een ander deel wat moeilijker gaat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat het in het door de voorzitter genoemde geval geen toezegging op een motie is, maar een toezegging. Het college kan immers alleen een motie volledig overnemen of die niet overnemen. Hij heeft het over overgenomen moties.

Volgens de **voorzitter** heeft de heer Te Hoonte volledig gelijk. Het is goed hier scherp op te zijn. Vanuit de griffie zal hierop worden gelet. Hij ziet ook dat de wethouder knikt.

6. Ingekomen stukken

De **voorzitter** deelt mee dat er geen ingekomen stukken zijn.

7. Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon

De **voorzitter** vraagt of een korte schorsing nodig is.

De heer **Te Hoonte** stelt voor om gelijk naar het geheime deel te gaan. Hij heeft een aantal opmerkingen over het geheime deel. Die maakt hij het liefst aan het begin van het debat.

De **voorzitter** geeft aan dat de VVD, de PVV en Stadsbelang Utrecht het onderwerp geheim willen bespreken. Hij gaat dan meteen over tot het geheime gedeelte. Hij wijst erop dat de woordvoerders niet zomaar tijdens het geheime gedeelte binnen kunnen lopen.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 10.24 uur en heropent de vergadering voor het geheime gedeelte om 10.27 uur. Om 11.01 uur sluit hij het geheime gedeelte. Hij heropent het openbare gedeelte om 11.06 uur. Hij geeft het woord aan de eerste agenderende, de VVD.

De heer **Te Hoonte** (VVD) dankt voor het uitstellen van het bespreken van dit onderwerp omdat hij door ziekte niet aanwezig kon zijn. De VVD heeft er lang voor gepleit om het Broesepand te verkopen. Hij kan weinig zeggen over alle financiële overwegingen daarvoor, maar hij kan wel zeggen dat zijn fractie het gevoel heeft dat het achteraf een goede keuze had kunnen zijn. Hij hoopt dat de geheimhouding zo snel mogelijk van dit dossier kan worden afgehaald, zodat de stad in alles meegenomen kan worden. Hij legt dit verzoek in het openbaar neer. Hij denkt dat het goed zal komen. De VVD wilde het Broesepand verkopen omdat de gemeente er niet direct een bestemming voor had. Er is zelfs een nationale verhuurcampagne voor het pand gevoerd: “stad zoekt maatschappelijke huurder”.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de VVD meent dat de geheimhouding er nu al af kan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt dat de gemeente nog gaat investeren. Er is daarvoor nog geen aanbesteding geweest. Dan lijkt het hem verstandig dat de gemeente niet aangeeft hoeveel zij wil uitgeven. Maar voor het grootste deel van de stukken zou de geheimhouding eraf kunnen. Hij heeft daarnet de commissiegriffier verzocht te kijken welke stukken misschien nu wel openbaar kunnen worden. De gemeente moet echter geen informatie geven waardoor zij een hogere rekening krijgt. Als de gemeente een verhuurcampagne moet houden, heeft zij eigenlijk geen maatschappelijke bestemming voor het pand. Dat is volgens hem zelfs voor de coalitie bij het behoud van een pand wel noodzakelijk. Als de raad alles op tafel had gehad toen deze de eerste keer een beslissing moest nemen, was verkoop nog steeds de beste optie geweest. Het houden van een monumentaal pand is niet gratis. Zeker met een maatschappelijke huurder erin is het de vraag of de huur hoog genoeg is. Ook heeft de raad gewoon risico’s. De VVD vindt het aanhouden van een monumentaal pand voor een onbekende huurder niet wenselijk voor de gemeente. Zij is geen vastgoedbelegger. Op dit moment heeft zich wel een huurder aangemeld die het aanbod in deze stad versterkt en ook iets extra’s biedt. Zijn fractie vindt het een leuk museum. Zelf vindt hij het Kinderboekenmuseum het leukst.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of dat voor de VVD ook op andere plek had gekund, bijvoorbeeld bij het Berlijnplein.

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt dat voor de VVD het Nijntje Museum in combinatie met dit museum op de Cultuurtafel in Leidsche Rijn Centrum een prima oplossing zou zijn geweest, maar iemand heeft al iets anders gebouwd op de plek van het huis van Leidsche Nijn. Dat wordt het dus niet. Er is ook een nieuw Nijntje Museum. Als iemand vijf jaar geleden even had nagedacht, zou het een leuke plek zijn geweest om iets dat nog groter is neer te zetten. Het Letterkundig Museum (of het Literatuurmuseum) heeft in elk geval financiering van het Rijk. Hij gaat ervanuit dat de gemeente daaraan niets toevoegt en dat het geen effect heeft voor de Cultuurnota. Hij vraagt om een toezegging daarover. De gemeente betaalt hier geen subsidie, er komt daadwerkelijk huur van derden binnen. Daarmee is een situatie ontstaan waarin de VVD zou kunnen instemmen met het voorliggende plan. Mocht echter de Rijksgebouwendienst in de toekomst het gebouw voor het museum willen overnemen, dan staat zijn fractie nog steeds open voor afstoten. Wat de VVD betreft wordt het museum nu wel hier gerealiseerd.

De heer **Bosch** (PVV) stelt dat het tamelijk bijzonder is dat een dergelijk onderwerp zoveel discussie oproept in de raad. Dat ligt ook aan zijn fractie; iedereen weet hoe de PVV over dit onderwerp denkt. De raadsbrief laat zien dat het proces toch niet zo vlekkeloos is verlopen als het college de raad wil doen geloven. De raad wordt geacht alle belangen goed af te wegen, maar hoe kan de raad dat doen, als hij niet eens de volledige financiële selfscan kent. Volgens de brief hangt de gemeente een onbekend verlies boven het hoofd. Wat voor gevolgen kan dit uiteindelijk hebben? Moet er straks weer geld bij, zoals bij de vele andere cultuurpaleizen? Het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum zijn natuurlijk ontzettend leuk, maar is dit de beste maatschappelijk-economische bestemming voor zo’n prestigieus pand? Dit had toch prima

in Leidsche Rijn gekund? Verder meent hij dat een project met een onbekend tekort op de begroting en met een groot vraagteken ten aanzien van het maatschappelijk-economisch belang toch zeker onder de regeling Risicovolle Projecten zou moeten vallen. Kan het college toelichten waarom dat niet zo is? De oplevering wordt nu verwacht in 2027. De ervaring leert dat vertraging kan leiden tot hogere kosten. Dat was te zien bij De Machinerie. Kan dit een volgende Machinerie worden? Twee jaar geleden heeft de PVV al duidelijk de boodschap gegeven om dit pand te verkopen en het geldt efficiënter in te zetten op andere locaties in de stad. De binnenstad hoeft niet louter een toneel te zijn voor culturele clubjes en gesubsidieerde initiatieven. Ondernemers die de volle mep betalen worden hierdoor benadeeld. Het pand kan veel meer betekenen als commerciële ruimte. De begane grond is nog steeds beschikbaar, waarom wordt die dan niet verkocht? Kadastraal kan dat gewoon worden afgestaan. Is hierover ook nagedacht?

Mevrouw **Assen** (PvdA) merkt op dat de PVV en haar fractie elkaar nog wel eens vinden in de strijd voor het Urechtse erfgoed. Galeries Modernes is vernieuwd, daar is die commerciële functie in gekomen. Is de PVV daar tevreden mee?

De heer **Bosch** (PVV) vindt het wel mooi dat Galeries Modernes terug is gekeerd in de oude staat. Als hij kijkt naar het pand hiertegenover, dan merkt hij op dat in de stukken stond dat het de oude functie terug moest krijgen met oog voor het erfgoed. Het is begonnen als een voorloper van V&D, een warenhuis. Als de gemeente het pand in de oude staat wil terugbrengen, zou er eigenlijk weer een warenhuis in moeten komen. Hij weet dat warenhuizen tegenwoordig niet veel bestaansmogelijkheden meer hebben, maar dat zou ook kunnen op de manier van het oude postkantoor in Amsterdam. Dat zou inderdaad zijn voorkeur hebben.

Mevrouw **Assen** (PvdA) stelt dat wat de PVV nu schetst niet commercieel is. Verhuur voor kantoren is ook commercieel. Dat is wat nu voor een groot deel in Galeries Modernes is gekomen. Hoe had de PVV dat dan willen afbakenen?

De heer **Bosch** (PVV) denkt dat op allerlei manieren kan worden afgebakend dat het geen kantoorbestemming krijgt. Het pand had gewoon een winkelbestemming of in elk geval een commerciële bestemming moeten krijgen met de mogelijkheid van inpandige kleinschalige horeca. Hij begrijpt dat mevrouw Assen en hij elkaar daarin niet vinden, maar het is een ander idee.

Mevrouw **Assen** (PvdA) is daar niet in elk opzicht tegen. Maar dan moeten ondernemers dat ook zien zitten. Voor detailhandel in de binnenstad is het pand waarschijnlijk niet het meest kansrijk. Zij laat het daarbij.

De heer **Bosch** (PVV) vermoedt dat de raad het nooit zal weten. Hij roept op om de belastingbetaler en de gemeente zelf gedoe te besparen. Hij zou nog steeds het pand willen verkopen. Wat zijn de echte bezwaren om dat niet te doen? De commissie heeft nog altijd geen onderbouwd antwoord op die vraag gehad.

De heer **Claasen** (GL) brengt naar voren dat de commissie heeft gehoord dat er inmiddels een huurovereenkomst is. Zou de heer Bosch willen dat de gemeente desondanks een pand verkoopt? Dan zou de gemeente een behoorlijk onbetrouwbare partner zijn.

De heer **Bosch** (PVV) deelt de opvatting dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Dat is bij vele dossiers gebleken. Als dat hier zo is, dan is het niet het ergste dat GL op haar kerfstok heeft. Het kan nog afketsen en dan kan de gemeente een andere locatie vinden voor de miljoenen die zij krijgt voor dit pand.

De heer **Claasen** (GL) vraagt of de heer Bosch serieus zegt dat hij wil dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Dat klinkt hem bijzonder vreemd in de oren.

De heer **Bosch** (PVV) wil helemaal niet graag dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Daarom pleit hij al jaren voor een college zonder GL.

De **voorzitter** vraagt de heer Bosch gewoon de vraag te beantwoorden.

De heer **Bosch** (PVV) wil natuurlijk niet dat de gemeente een onbetrouwbare partner is. Het point of no return is waarschijnlijk gepasseerd, maar politiek gezien mag het duidelijk zijn dat dat pand

verkocht had moeten worden en dat de gemeente niet in deze situatie terecht had hoeven te komen. Hij hoort altijd dat de raad cultuur heel belangrijk vindt. Hij vindt het nog altijd bijzonder dat bestuurders en politieke partijen zo gemakkelijk met het belastinggeld omgaan.

De **voorzitter** merkt op dat de agenderende fracties aan het woord zijn geweest. Hij ziet dat andere fracties iets willen toevoegen. De commissie is nu bijna een uur bezig met dit punt, dat was de voor dit debat vastgestelde tijd. Dat komt mede door het besloten gedeelte. Hij vraagt de leden kort te zijn.

De heer **Bos (**Stadsbelang Utrecht) zal zijn ervaringen tijdens het geheime deel meedelen zonder dat hij geheime gegevens bekend maakt. Als hij alles overziet ten aanzien van deze huurder en deze financiële poppenkast, constateert hij dat er sprake is van ontoelaatbare staatssteun. Hij spreekt gaarne zijn schande daarover uit.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt wat er ontoelaatbaar is aan die staatssteun.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) kan weinig zeggen over het geheime deel, maar de heer Bosch heeft hem gehoord en weet heel goed wat hij bedoelt.

De heer **Stellinga** (CDA) onderschrijft wat andere fracties hebben gezegd. Volgens het CDA is er veel meer geheim dan noodzakelijk zou moeten zijn. De verkoop van het pand is een gepasseerd station. Het CDA is heel blij met de komst van het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum. Het is een prachtige aanvulling op een toch al uitgebreid cultureel aanbod in deze stad. Hij geeft aan dat de raadsbrief zegt dat het exacte tekort op de begroting afhankelijk is van de verhuur van de begane grond en daarom nog niet bekend is.

De heer **Bosch** (PVV) had voorgesteld de begane grond kadastraal nog te verkopen is. Is het CDA daar wel voor?

De heer **Stellinga** (CDA) zou dat moeten bekijken. Hij kan dat niet zo maar zeggen. Het CDA vindt het goed dat de begane grond in dit geval commercieel wordt geëxploiteerd. Het streven is natuurlijk een maatschappelijke functie, maar als de businesscase rond zou zijn door het commercieel te doen, dan staat zijn fractie daar in dit geval voor open, ook omdat die twee musea al cultureel-maatschappelijke instellingen zijn.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is benieuwd of het CDA dan ook bedoelt dat, als het commercieel is, het ook een partij moet zijn die de commerciële huurprijs kan betalen. Nu zit er ook een commerciële partij, maar die zit daar tijdelijk en maatschappelijk, maar het is gewoon een bedrijf dat spulletjes verkoopt. Hoe ziet het CDA dat?

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat, als de gemeente wil dat die businesscase rondkomt, zij het verlies moet nemen dat het misschien niet maatschappelijk is. Een commerciële partij die een commerciële huurprijs kan betalen voor de begane grond kan maken dat de businesscase rondkomt.

De heer **Claasen** (GL) heeft tot zijn verrassing een betoog dat in de lijn ligt van dat van het CDA. Het is mooi dat de commissie in de Kinderboekenweek en aan de vooravond van de Nacht van de Poëzie mag praten over het vestigen van het Literatuurmuseum op deze plek. Het is echt een aanwinst voor de stad. Het is goed, als het niet alleen gaat over of het helemaal volgens de regeltjes verloopt, maar ook over het resultaat dat het college hiermee binnenhaalt. Wat dat betreft heeft het college de steun van zijn fractie.

De heer **Te Hoonte** (VVD) verbaast dat niet. Dat is altijd zo geweest. De heer Claasen was daarnet heel kritisch ten aanzien van de heer Bosch, maar is de heer Claasen het niet met spreker eens dat het wel heel bijzonder is dat de raad bij dit project alleen maar ‘beslissinkjes’ in programmabegrotingen, voorjaarsnota’s, etc. neemt en dat bij een zo groot project niet een expliciete investeringsbeslissing op tafel ligt met een raadsbesluit? Hoe kijkt de heer Claasen daarnaar met het oog op toekomstige investeringen?

De heer **Claasen** (GL) zou het op prijs stellen, als de raad in meer stappen, maar ook meer uitgebreid wordt meegenomen in wat het college hiertoe brengt, zodat de raad niet onder de druk

van de tijd, zij het wel in de cyclus, met weinig informatie zwaarwegende beslissingen neemt die ook juridisch ingewikkeld zijn. Hij vraagt het college niet in een interruptie om een toezegging hierover, maar hij is het met de heer Te Hoonte eens dat het zo niet moet.

De heer **Te Hoonte** (VVD) begrijpt dat dit betekent dat er bij dit soort majeure investeringen een raadsvoorstel komt waarbij de raad expliciet markeert, wanneer hij het besluit heeft genomen. Het gaat hem er vooral om dat de heer Claasen de heer Bosch aanpakt op het punt dat het een gepasseerd station is. Maar het is wel zo dat, als iemand heel even sliep, de trein langs het station reed en hij de halte had gemist.

Volgens de heer **Claasen** (GL) is het tweezijdig. Het college moet de stationnetjes netjes aankondigen en de raad moet zorgen dat hij wakker is, als de trein op het stationnetje is.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft na dit debat met voor hem toch weer verrassingen nog drie vragen aan de wethouder:
1.Vindt de wethouder bij nader inzien dat de raad bij de keuze over verhuren of verkopen verkeerd is geïnformeerd, terwijl de correcte informatie wel beschikbaar was?
2. Deelt de wethouder de opvatting dat verkoop destijds de meest logische oplossing was geweest?
3. Hoe groot is de kans dat de gemeente nog heel veel extra belastinggeld moet gaan betalen en is dat een reden om op termijn alsnog te verkopen?

Mevrouw **Assen** (PvdA) herinnert eraan dat de PvdA in de vorige periode erg kritisch was over het inzetten op verkoop op termijn van Magazijn De Zon. Haar fractie is ook erg blij dat uiteindelijk is gekozen voor een mix van commercieel en maatschappelijk, met een publieke functie zonder verkoop. De PvdA heeft daar steeds om gevraagd en denkt dat dit met de komst van het Literatuurmuseum en het Kinderboekenmuseum fantastisch is gelukt. Haar fractie merkt dat ook aan de reacties uit de stad. Mensen zien uit naar de komst van het museum. In de plint, op de begane grond, zou dan in het kader van die eerder afgesproken mix een commerciële partij gehuisvest kunnen zijn. Haar fractie ziet overigens niet dat verkoop daar uitkomst biedt omdat dat financieel niet gunstiger zou zijn voor de gemeente dan verhuur. Zij vraagt aan de wethouder of dat nog steeds klopt.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de PvdA ook dolblij is met de financiële onduidelijkheid rond het project.

Mevrouw **Assen** (PvdA) antwoordt dat haar fractie dat niet is.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de PvdA daar nog op gaat reflecteren of dat deze fractie alleen maar mooie praatjes houdt en dit onbesproken laat.

Mevrouw **Assen** (PvdA) stelde daarnet een vraag hierover aan de wethouder. Zij vindt het niet gek dat die financiële duidelijkheid er nog niet is op het moment dat nog niet duidelijk is wat er op de begane grond komt. Zij sluit zich aan bij de interruptie van daarnet van de VVD. Zij kan zich ook voorstellen dat dit een raadsvoorstel was geweest.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat de her Stellinga hem daarnet wees op de passage over het tekort in de begroting. Maar kijkt mevrouw Assen, nu zij weet dat ook het aanhouden van dit pand tot een tekort in de begroting leidt, anders aan tegen de felheid waarmee zij soms de debatten over het in eigendom houden van het pand voerde?

Mevrouw **Assen** (PvdA) antwoordt dat, als de vraag is of zij nu vindt dat de raad andere keuzes had moeten maken dan het pand in eigen beheer houden, het antwoord op die vraag nog steeds nee is.

De heer **Te Hoonte** (VVD) begrijpt dat het lastig is te beslissen wat wel en wat niet gezegd kan worden. Het gaat hem er niet om of mevrouw Assen nog steeds vindt dat het pand behouden moet worden, maar meer om de vraag of zij de felheid waarmee zij heeft gezegd dat dat een beter scenario voor de gemeente is nu toch wat anders ziet.

Mevrouw **Assen** (PvdA) ziet dat niet. Dat zou immers betekenen dat verkoop veel rooskleuriger zou hebben uitgepakt dan wat was doorgerekend. Maar die informatie heeft zij niet.

De **voorzitter** sluit de eerste termijn af.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 11.28 uur en heropent deze om 11.39 uur.

Wethouder **De Vries** begint met het betoog van de heer Te Hoonte die een trein moet halen. De heer Te Hoonte en anderen gaan in op de verhouding tussen geheimhouding en geen geheimhouding. Bij de geheimhouding gaat het vooral om de huuropbrengst en de investeringskosten. Hij heeft al toegezegd dat het college die investeringskosten goed in beeld zal brengen en de raad daarin zal meenemen. Hij kan zich voorstellen dat de rest openbaar is. Daarin moeten commissie en college elkaar scherp houden, zoals de heer Te Hoonte nu ook doet. De vraag ging ook in het geheime gedeelte onder andere over de huuropbrengst. Hij probeert de grens op te zoeken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij heeft in het geheime deel van deze vergadering heel veel meegedeeld en hij heeft heel veel gevraagd. Hij heeft dat daar gedaan omdat de informatie geheim is verklaard. In het openbare gedeelte kon hij niets zeggen. Nu gaat de wethouder opeens voor zichzelf andere regels toepassen.

De **voorzitter** merkt op dat de commissie dat even moet afwachten. Dit debat bevindt zich wel op de scheidslijn tussen wat geheim is en wat openbaar kan. Het is lastig, maar hij denkt dat de wethouder die scheidslijn heel goed kent. Hij zal binnen het openbare gedeelte blijven.

Wethouder **De Vries** denkt dat de heer Bos hem ook als persoon kent en dat hij weet dat spreker af en toe een grapje maakt in het debat. Dat de heer Bos daar niet zo goed mee om kan gaan is zijn zaak.

De **voorzitter** voorziet dat dit weer een reactie oproept, terwijl de commissie graag om 12.00 uur klaar wil zijn.

Volgens wethouder **De Vries** was het een grapje. Hij laat het daarbij en hij zal geen kwalificaties van anderen geven. Hij gaat heel serieus verder met zijn beantwoording.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat als iemand semi-grappig mensen gaat wegzetten, hij niet goed bezig is en zeker niet als het een collegelid is.

De **voorzitter** stelt dat het punt van de heer Bos is gemaakt.

Wethouder **De Vries** excuseert zich, als hij de heer Bos dat gevoel geeft. Hij was bij de tweede vraag van de heer Te Hoonte.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft een punt van orde over de geheimhouding. Iedereen is nog aan het zoeken hoe de nieuwe geheimhoudingsstructuur werkt. Als hij het goed heeft, kan een door het college opgelegde geheimhouding alleen door een raadsbesluit worden opgeheven. Dan zou hij graag een toezegging van de wethouder willen krijgen dat er een soort overzicht komt van wat geheim kan worden gehouden zodat in de volgende raadsvergadering een besluit kan worden genomen. Dat lukt vanavond niet, maar de volgende keer wel. Een door de commissie opgelegde geheimhouding kan zij zelf opheffen, maar dit is opgelegd door het college.

De **voorzitter** ziet dat de wethouder knikt en dat dus wil doen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij meent dat, als daar sprake van is, de commissie ook inhoudelijk een deel van het debat moet kunnen aanvullen dan wel overdoen. Dat leidt misschien tot nieuwe inzichten met betrekking tot de inbreng.

Volgens de **voorzitter** is het aan de wethouder om de raad te informeren. De wethouder heeft zojuist gezegd dat hij dat gaat doen.

Wethouder **De Vries** zegt toe om dat in beeld te brengen. Het is vast niet de laatste keer dat het college hierover spreekt met de raad. De heer Te Hoonte stelde ook een vraag over de huuropbrengst in relatie tot de kostprijsdekking. Hij zal daar in algemene zin iets over zeggen zonder specifieke bedragen te noemen. De kostprijs dekkende huur gaat over de kosten die de gemeente maakt. Het pand staat voor een bepaalde waarde in de boeken. Dat is met name de historische opbrengst. Als nu wordt gekeken naar de manier waarop het pand wordt verhuurd, dan blijft de gemeente rendabel verhuren, maar de opbrengst is wel lager dan in het verleden. Dat kan hij nu in algemene zin zeggen. Naast de heer Te Hoonte stelde ook de heer Bosch de vraag of het niet op een andere plek zou kunnen of dat het niet op een andere plek had gekund. Dit museum heeft vrij laat de keuze gemaakt om niet in Den Haag te blijven. De keuze om naar Utrecht te komen hangt wel samen met dit specifieke pand. Het Berlijnplein of een andere plek was wellicht ook een optie geweest, maar waarschijnlijk niet voor dit museum. De heer Te Hoonte vroeg ook of dit plan effecten heeft voor de Cultuurnota. Spreker kan dit niet hard toezeggen, maar hij kan wel zeggen dat er geen bijdrage aan de huur is van de gemeente. Het museum betaalt dus zelf die marktconforme huur. Op dit moment is er ook geen aanvraag gedaan voor subsidie bij Cultuur. Dat is de stand van zaken. Het betoog van de PVV ging onder andere over de vraag of de gemeente in de toekomst een onbekend tekort boven het hoofd hangt. De commissie is al eerder in de brief geïnformeerd over de bandbreedte in relatie tot de businesscase. Voor een heel groot gedeelte van de verhuur heeft het college nu zekerheid. De begane grond moet nog worden verhuurd en dat geeft dan het laatste stukje zekerheid. De PVV heeft ook gevraagd of dit project met alles wat hier speelt niet een onderdeel zou moeten worden van de regeling Risicovolle Projecten. Hierover is eerder in de raad gesproken, onder andere door de heer Te Hoonte. Spreker heeft toen toegezegd dat het college dat zou onderzoeken. Die regeling Risicovolle Projecten hangt samen met een aantal zaken, zoals de financiën, hoeveel partijen erbij betrokken zijn en de doorlooptijd. Het college heeft dit toen onderzocht. Bij die regeling hoort een puntensysteem en dit project bleef daar 10 punten onder de benedengrens. Daarom kwam deze regeling niet in beeld. De keuze is echter aan de raad. De PVV vroeg ook of dit de volgende Machinerie zou kunnen worden. In dit geval heeft het college het huurcontract voor het grootste deel al binnen echt voor een lange termijn. Dat biedt heel veel zekerheid. Een klein stuk, de begane grond, moet nog worden verhuurd. De PVV vroeg verder of de gemeente dat dan niet moet verkopen. Er is echter een coalitieakkoord waarin iets wordt gezegd over het niet verkopen van maatschappelijk vastgoed met soms een kleine tenzij. Het college denkt door het op deze plek niet te doen en het te gaan verhuren meer zeggenschap te hebben over het gehele pand.

De heer **Bosch** (PVV) meent dat het de vraag is of het maatschappelijk vastgoed is, als de gemeente het commercieel gaat verhuren.

Wethouder **De Vries** ziet dit een beetje als een ‘wat-als’ geval. Het college moet nog kijken welke partijen er in komen en hoe dit zich verhoudt tot de volledige huuropbrengst die het college voor dit pand verwacht. Het college komt daar op een later moment zeker op terug bij de raad. Hij heeft ook voorstellen gehoord van CDA en PvdA om te kijken hoe die huuropbrengsten kunnen worden verhoogd.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt of de gevaren die hij ziet juist zitten in de verbouwing die het college nog wil laten uitvoeren. De kosten daarvan kunnen in twee of drie jaar extreem oplopen.

Wethouder **De Vries** denkt dat het goed is dat het college de raad hierbij goed meeneemt in de ontwikkeling van de kosten en in hoe het eruit gaat zien. Hij heeft dat al eerder toegezegd. Het is de rol van de raad om dat goed te volgen en daarover goed te debatteren.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vond het wel een interessant idee van de PVV om die commerciële ruimte te verkopen. Het college doet dat niet omdat de gemeente dan meer zeggenschap heeft. Maar er zal een vereniging van eigenaren moeten komen en op basis van het aantal meters zal de gemeente daarin alles kunnen bepalen. Zij heeft immers dan een meerderheid. Er ontstaat nu een andere economische tijd en het is de vraag of er een partij is die zo’n groot oppervlak wil huren. Mogelijk zijn er wel partijen die eigendom willen overwegen. Met dit inzicht zou de wethouder tot een actieve afweging kunnen komen waarbij de raad ook wordt geïnformeerd over wat de financiële consequenties zouden zijn.

Wethouder **De Vries** stelt dat de heer Te Hoonte hem eigenlijk vraagt om een afweging te maken in relatie tot het coalitieakkoord, in relatie tot de zeggenschap en in relatie tot de voor- en nadelen en de kosten. Hij vindt het moeilijk om daarop direct te reageren.

Volgens de heer **Te Hoonte** (VVD) is de toezegging beperkt. De intentie van de wethouder is duidelijk, hij wil verhuur. Maar gesteld dat zich een partij aanmeldt die de plek interessant vindt, maar een ontwikkelingsmodel heeft waarbij het vastgoed in eigendom is, zou de gemeente die partij niet direct de deur moeten wijzen, maar het gesprek moeten aangaan. Die andere optie zou dan ook actief aan de raad moeten worden voorgelegd.

Wethouder **De Vries** ziet dit als een 'wat-als' gesprek. Op dit ogenblik zijn er verscheidene partijen die dit willen gaan huren. Het college denkt dat er genoeg opties zijn om dit pand op de juiste manier te kunnen verhuren. De omstandigheden kunnen veranderen en dan moet de gemeente gaan kijken hoe zij dat organiseert. Maar nu ziet het er niet zo uit. Het CDA ging ook in op de geheimhouding. Het lijkt hem goed met elkaar de scherpte op te zoeken. Dat heeft hij hierbij toegezegd. De oproep van het CDA over de begane grond neemt hij mee. Verschillende fracties hebben zich afgevraagd of er hiervoor niet een apart raadsvoorstel moet komen, met name over het investeringsbesluit. Zoals de commissie weet, zijn er financiële spelregels die raad en college met elkaar hebben afgesproken. Ene daarvan is dat de afwegingen terugkomen in de Voorjaarsnota. De integrale afweging ligt hier, maar hij zegt erbij dat hij het geluid van de commissie goed heeft gehoord. In het debat in de raad is hier al eerder over gesproken. De heer Te Hoonte had toen het gevoel dat het een beetje is weggestopt. Spreker zou het graag anders zien. Uit de commissie komt nu het voorstel voor een apart raadsvoorstel. Hij wil onderzoeken wat hierin technisch mogelijk is. Hij zegt er wel bij dat volgens de spelregels de afweging ligt bij de Voorjaarsnota. Misschien heeft de heer Te Hoonte een mooi voorstel.

Voor de heer Te **Hoonte** (VVD) is het glashelder dat de raad die afweging bij de laatste Voorjaarsnota heeft gemaakt. Het probleem zat hierin dat het inhoudelijke verhaal pas een week voor de Voorjaarsnota kwam en dat iedereen dacht die brief te agenderen terwijl bleek dat de raad al besloten had. Hij vindt dat bij een investering in vastgoed boven een bepaald bedrag een procesafspraak moet worden gemaakt dat die altijd in een apart investeringsvoorstel naar de raad gaat. Hij zal dit ook bespreken met de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën.

Wethouder **De Vries** vindt dit een goed voorstel.

Voor de heer **Te Hoonte** (VVD) hoeft dit niet meer voor dit voorstel. Het is eerder aan de orde, als het college uiteindelijk daarvan af gaat wijken.

Wethouder **De Vries** gaat in op de drie vragen van EenUtrecht. Hij heeft aan het begin van het debat en ook al vaker iets gezegd over de afwegingen van toentertijd en over de scherpte daarvan. Hij spreekt zijn mea culpa uit. Er is een coalitieakkoord en er wordt ingezet op behoud van het vastgoed. De afweging daarin en de relatie daartussen had het college wellicht scherper kunnen maken.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) hoort de wethouder mea culpa zeggen. De wethouder zegt dus namens het college dat er correcte informatie beschikbaar was en dat de raad destijds niet goed is geïnformeerd.

Wethouder **De Vries** vindt het fijn dat de heer Dijkstra deze opmerking maakt. Hij gaat niet zover als de heer Dijkstra. Het gaat over de scherpte waarmee raad en college dit gesprek met elkaar voeren. Dat vindt hij terecht Toentertijd is die scherpte niet opgezocht. Hij gaat niet zeggen dat de raad niet goed is geïnformeerd. Die informatie was er en die is gecommuniceerd.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil graag het antwoord op vraag 1 afmaken. Waarvoor komt er dan wel een mea culpa van de wethouder? Hij is het antwoord nu even kwijt.

Wethouder **De Vries** zei daarnet dat het gaat om de scherpte waarmee raad en college het gesprek voeren. Hij denkt dat het een soort afweging is die raad en college met elkaar maken. De vraag is dan of de raad goed genoeg in positie is en of op basis daarvan het debat heel scherp kan worden gevoerd. Daarin heeft de raad een rol in het agenderen en benoemen en het college in het beantwoorden. Dat debat is op dat moment wellicht niet in alle scherpte gevoerd.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt dit jammer. De wethouder komt een beetje naar de raad toe, maar het wordt toch ook een beetje een gezamenlijk probleem. Destijds is een aantal zaken te rooskleurig voorgespiegeld. Hij had gehoopt dat de wethouder op zijn minst zou zeggen dat het aanleveren van die informatie bij het college ligt, dat dat anders had gemoeten en dat hij daarvoor excuses aanbiedt. Dat kan.

Wethouder **De Vries** maakt excuses, als hij excuses moet maken. Dat is hier niet het geval. De heer Dijkstra doet het voorkomen alsof hij niet is geïnformeerd. Dat is niet het geval geweest.

De heer **Claasen** (GL) waardeert het dat de wethouder open is geweest over het verleden en de commissie daarmee in staat stelt om te leren. Is hij van plan om dat te blijven?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat hij dat natuurlijk van plan is. Hij voert dit gesprek graag in alle scherpte. Volgens hem doen de commissie en hij dat. Dan schuurt het soms, maar dat betekent ook dat het college in de stappen die het nog gaat zetten, bijvoorbeeld voor investeringen aan het pand, de raad in alle scherpte meeneemt. Dat bedoelt hij. Als het anders voorkomt, dan is dat totaal niet zijn bedoeling. Hij wil echt rechtzetten dat de raad verkeerd geïnformeerd is. Dat is gewoon niet waar! Het college informeert zo volledig mogelijk en vervolgens wordt in het debat de scherpte opgezocht. Dat probeert hij al meer dan een jaar en hij wil graag volhouden om het op die manier te doen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dit een lastig debatje. Wethouder De Vries is er in ieder geval transparanter over geweest dan zijn voorganger. Spreker haalt het woord informatie er dan uit, maar waar het verschil dan in zit kan de commissie nu niet bespreken. Misschien komt die evaluatie nog eens in het openbaar of misschien moet dit aan de rekenkamer worden overgelaten. Nu is het een heel lastig debat.

De **voorzitter** stelt voor dat de wethouder zijn beantwoording voortzet en afrondt.

Wethouder **De Vries** denkt dat wat de heer Te Hoonte aangeeft juist is. Zij hebben er al vaker over gesproken. Zijn antwoord op de vraag van de heer Dijkstra of verkoop achteraf gezien een betere optie was geweest is nee. Zijn antwoord op de vraag of de gemeente alsnog moet verkopen is ook nee.

De heer **Dijkstra** dankt voor het overduidelijke antwoord. Maar bij het laatste nee heeft hij toch een nuance. Er was immers een bijzin. Hij vraagt of, als er nieuwe informatie komt over grote tekorten, dat maakt dat dat een aanleiding is voor verkoop. Of zit dit helemaal dicht?

Wethouder **De Vries** denkt dat de commissie terugvalt in het eerder gevoerde debat over onder andere de begane grond en verkoop. In de eerste plaats is er een coalitieakkoord. Dat is vrij duidelijk. Hij heeft daarnet ook iets gezegd over de kostprijs dekkende huur in relatie tot de historische opbrengst van het pand. In het geheime gedeelte is hij daar iets verder op ingegaan. Dat is het antwoord op de vraag die de heer Dijkstra nu stelt. Hij neemt de oproep van de PvdA mee. Mocht er iets zijn dat bijdraagt aan een nog betere businesscase, dan neemt het college die overwegingen mee. Hij meent dat hij alle vragen heeft beantwoord.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen gemiste vragen zijn. Hij sluit het debat af. Er zijn twee toezeggingen.

Mevrouw **De Vos** vult aan dat in 2023 de raadsbrief volgt over die technische zaken en dat daaropvolgend een technische sessie wordt georganiseerd. Niet in de komende raadsvergadering, maar waarschijnlijk in die van november 2023 komt er een overzicht van wat geheim is en wat niet.

De **voorzitter** ziet dat de commissie anderhalf uur de tijd heeft genomen. Er stond een uur voor. Dat is iets om bij een volgende agendering mee rekening te houden. Er zit veel politiek in dit soort onderwerpen en het is geheim. De commissie moet dit in de gaten houden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft nog een punt van orde. Dit punt stond de vorige keer voor anderhalf uur geagendeerd. Het werd een uur omdat er geen ruimte was en nu moest de commissie tot 12.00 uur gaan wachten.

De **voorzitter** meent dat de commissie moet proberen dit in een uur te doen.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 12.00 uur en heropent deze om 12.05 uur.

8. Raadsvoorstel Wijziging Verordening leegstand, verhogen boetebedragen bij overtreden van de meldplicht

Dit agendapunt is niet besproken, het gaat als A-punt naar de raad.

9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject Ock-Zon

De **voorzitter** zet uiteen dat wordt voorgesteld dit project op te nemen in de algemene verklaring van geen bedenkingen. Daardoor kan besluitvorming plaatsvinden via de procedure voor een omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan. Hierdoor kan de omgevingsvergunningsprocedure sneller worden behandeld. Dit draagt bij aan de realisatie van de energieambities van de gemeente. Dit is een raadsvoorstel, de commissie behandelt het dus in twee termijnen. De commissie heeft hiervoor een uur. Hij wil proberen de bespreking voor de lunch af te krijgen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) geeft aan wat de mening van zijn fractie is. Het landschap en het dorpsgezicht zullen geweldig veranderen. Zijn fractie hecht aan een zorgvuldige besluitvorming en zal dus niet instemmen met het opnemen van dit project in de algemene verklaring van geen bedenkingen.

De heer **Peters** (D66) stelt dat de gemeente voor een geweldige uitdaging staat bij de energietransitie. Zonneproject Ockhuizen is essentieel voor het opwekken van meer duurzame energie. Het levert naar verwachting 40 GWh stroom, genoeg voor 13.000 huishoudens. D66 is zich bewust van de zorgen van omwonenden. Zij hebben die zorgen op een constructieve manier overgebracht. Het is moeilijk zich voor te stellen hoe zo'n zonnepark van ongeveer 40 ha er in de praktijk uit zal zien. Tegelijkertijd hoopt zijn fractie dat die zorgen zich in de loop van de tijd zullen omvormen in trots op het feit dat in hun buurt zoveel duurzame energie wordt opgewekt waardoor 13.000 Utrechters minder afhankelijk zijn van fossiele energie en in trots op de nieuwe natuur die er komt. De commissie moet nu de verschillende belangen tegen elkaar afwegen. De keuzes moeten zo goed mogelijk het algemeen belang dienen, maar ook rekening houden met degenen die er het meeste mee te maken hebben. Hij bedoelt dan het belang van de omwonenden en dat van de grondeigenaren, zoals fruitboer Toon die zo snel mogelijk duidelijkheid nodig heeft voor het voortbestaan van zijn bedrijf. D66 is zich ervan bewust dat er bij deze afweging mensen zijn die enigszins teleurgesteld zullen zijn. Zijn fractie kiest voor grootschalige duurzame energieopwekking waarbij zo goed mogelijk rekening wordt gehouden met de zorgen en wensen. Maar het gebied biedt ook nieuwe kansen voor recreanten. Fiets- en wandelpaden zullen het gebied toegankelijker maken en zullen zorgen voor een betere verbinding tussen Maarsen en het Groene Hart. D66 heeft ook nog vragen. Het Kabinet geeft in een zonnebrief van 6 juli 2023 aan dat bij het opwekken van zonne-energie eerst moet worden gekozen voor daken en gevels, locaties in bebouwd gebied, objecten in landbouwgebied en tenslotte pas in landbouwgronden zoals deze. Dit komt dus pas nadat andere locaties zijn verkend. Klopt het dat Utrecht met de opwekopgave waar de stad voor staat er niet aan ontkomt om ook zonneparken zoals deze neer te zetten? Zal hier op termijn ook opslag van zonne-energie plaatsvinden? Kan de wethouder nu al toezeggen dat zij naar mogelijkheden gaat zoeken om energieopslag op deze locatie zo onzichtbaar mogelijk te maken? Dat zou bijvoorbeeld kunnen door ze gedeeltelijk in te graven of ze door groen op te laten gaan in de omgeving. Welke mogelijkheden zijn er om te sturen op recyclebare panelen en hoe groot is het risico dat zo'n zonneveld wordt opgekocht door een groot bedrijf dat totaal geen binding heeft met de buurt? Welke afspraken worden daarover met de ontwikkelaar gemaakt? Hij is ook benieuwd naar hoe volgens het college de participatie is

verlopen. Zijn er lessen uit te leren voor een volgend project? Bij zijn fractie bestaat nog enige onduidelijkheid over het beheer en het onderhoud van de natuur. Welke afspraken zijn gemaakt met de initiatiefnemers en wie coördineert dit? Natuurmonumenten? Spreker hoeft geen erg gedetailleerd antwoord te krijgen, maar wil wel dat dit verduidelijkt wordt en dat er ook afspraken op papier komen.

De heer **Cornielje** (PvdA) geeft aan dat de gebiedsontwikkeling in Ockhuizen en het zonne-energieproject daar Utrecht een mooie kans bieden. De PvdA ziet dat de winsten die hier gemaakt worden niet naar grote energiebedrijven gaan, maar voor 20 tot 30% worden gedeeld met omwonenden. Ook boeren die zich zorgen maken over hun toekomst kunnen profiteren. Familiebedrijven die hier al generaties functioneren kunnen hierdoor doorgaan. De omgeving wordt verrijkt met fietspaden, recreatie en biodiversiteit. Zijn fractie begrijpt dat de gemeente voorzichtig moet omgaan met een beschermd stadsgezicht. Daar wordt ook rekening mee gehouden, de zonnepanelen worden maximaal 80 cm hoog. Het gaat om een zonneveld van 35 tot 40 ha op een gebied met in totaal 170 ha. Dat is nog geen kwart van het totale uitzicht. Ook zullen de zonnepanelen door groenstroken verhuld worden. Een gemeente moet altijd afwegingen maken tussen vele verschillende waarden, zoals cultuurhistorie en klimaat. Volgens de PvdA is deze afweging in dit geval goed gemaakt, met inachtneming van verschillende doelen, waarden en verwachtingen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat deze plannen al enige tijd in de lucht hangen. Vorig jaar sprak hij een aantal omwonenden waardoor hij wel wat zorgen kreeg over het plan. De PvdD vindt natuurlijk dat Utrecht meer hernieuwbare energie nodig heeft, maar kijkt ook altijd kritisch naar de plek en de gevolgen en kansen voor ecologie. In wezen kan zijn fractie instemmen met het brengen van dit plan onder de algemene verklaring van geen bedenkingen. De klimaatcrisis vraagt om snelheid. Dat betekent dat de raad er na dit voorstel eigenlijk niets meer over kan zeggen. De PvdD kan daarmee leven, maar dan moet er wel een goed plan komen. Zijn fractie heeft een paar bedenkingen. Het is goed dat natuur wordt ontwikkeld met een zonneveld erbij, maar weer worden de weidevogels weggejaagd. Die komen in deze gemeente echt in de knel. Welke maatregelen treft Utrecht voor die weidevogels? Hebben ecologen bevestigd dat de corridor voor de wilde dieren breed genoeg is? Hij maakt zich daar zorgen over. Om vele zonneparken komen hekken om de panelen te beschermen.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt hoe de heer Van Heuven de weidevogels tegemoet wil komen en tegelijkertijd die zonnepanelen daar wil plaatsen. De heer Van Heuven vraagt aan het college hoe het dat gaat doen, maar hoe ziet hij dat zelf?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat hij dat niet aan het college vroeg. Hij ziet dat weidevogels en zonnepanelen niet met elkaar te combineren zijn. Als Rijnenburg wordt ontwikkeld waar heel veel weidevogels zitten en ook deze plek waar weidevogels zitten, wat kan Utrecht dan wel betekenen voor die vogels? Misschien kan dat op een andere plek binnen of buiten de gemeente. Zijn vraag is welke maatregelen de gemeente op een andere plek kan nemen. Hekken rond zonnevelden beletten wel de doorgang van dieren. Kan de wethouder bevestigen dat er geen of in elk geval zo min mogelijk hekken komen? De PvdD vindt het een goed idee dat die panelen op 80 cm hoogte komen. Dat biedt ruimte aan planten om te groeien en ruimte voor dieren om te schuilen. Als dit college natuur ontwikkelt, komt er altijd ook recreatie voor de mens bij. Voor de PvdD hoeft dat niet altijd. Zijn fractie zou bijvoorbeeld het noordelijke wandel- en fietspad willen schrappen omdat dat in de buurt komt van het moerasgebied waar dieren mooi met rust gelaten kunnen worden. Hoe kan de wethouder zijn fractie ervan overtuigen dat het noordelijke pad nodig is? Het lijkt erop dat het aanplanten van nieuw bos neerkomt op plukjes en stroken bomen. De plannen spreken over compensatie voor elders in de stad gekapte bomen, mogelijk zelfs van voor bomen die gekapt worden, als de duivelse verbreding van de A27 doorgaat. Kan de wethouder toezeggen dat met het aanplanten van het bos hier het aantal bomen in Utrecht er echt op vooruit gaat en dat het niet gelijk blijft door compensatie? Sommige bewoners, waaronder ook degenen die hij sprak, zijn tegen dit plan en dringen ook aan op zonnepanelen aan de A2. Het lijkt zijn fractie een goed idee om beide projecten te realiseren. In hoeverre is de wethouder hiermee bezig en gaat dit er komen?

De heer **Vintges** (VVD) heeft de heer Van Heuven nog niet gehoord over de cultuurhistorische waarden in het gebied. Hoe zwaar wegen die bij de PvdD?

De heer **Van Heuven** (PvdD) weet dat dit een zorg is voor de omwonenden, maar voor zijn fractie is dat niet het allerbelangrijkste. De PvdD kijkt hier naar de winst voor het klimaat en ook wel naar de kansen voor de natuur. Ook een zonneveld is tijdelijk, dus over enige tijd is het beschermde dorpsgezicht weer helemaal terug.

De heer **Vintges** (VVD) wijst erop dat die cultuurhistorische waarden al in 2013 zijn vastgesteld. Als dit plan doorgaat, gaat de raad dit al na tien jaar aanpassen. Dat is pas echt tijdelijk. Een zonnepark staat er dertig jaar. Gaat het hier wel om een tijdelijk plan?

De heer **Van Heuven** (PvdD) meent dat dertig jaar nog altijd tijdelijk is. Hij hoopt dat de samenleving tegen die tijd veel minder energie gebruikt of dat er dan andere manieren zijn om energie te verduurzamen zodat van dit veldje natuur kan worden gemaakt. Zonnevelden zijn een noodzakelijk kwaad. Het klopt dat zij lelijk zijn.

Mevrouw **Alblas** (CU) vindt het wel een ingewikkelde situatie. Er is de gigantische opgaven van een energietransitie. De samenleving heeft energie nodig en het is goed dat er in Utrecht aan die transitie iets wordt gedaan, onder andere met dit zonneproject. Tegelijk is deze plek tot beschermd dorpsgezicht bestempeld en dat zou betekenen dat de gemeente hier niet zo maar een zonneveld kan aanleggen, maar ook geen extra natuur. De commissieleden moeten daar dus goed over nadenken. Haar fractie kan zich voorstellen dat desondanks de gemeente hier echt iets moet gaan doen. Utrecht heeft niet meer de luxe om steeds maar weer te zeggen: “hier maar niet”. Bovendien is het tijdelijk. Het was goed om afgelopen dinsdag op de locatie te zijn om die te zien en de bewoners te spreken. De CU heeft nog een aantal vragen voor de wethouder. D66 wees al op het risico van verkoop aan een investeringsmaatschappij. Zij heeft begrepen dat dat wordt afgevangen door die intentieverklaring die later wordt omgezet in een samenwerkingsovereenkomst en dat ook in de vergunning wordt opgenomen dat dit moet gebeuren. Maar zij wil toch een bevestiging van de wethouder dat haar fractie dit goed heeft begrepen. Een ander risico is dat die grondeigenaren toch niet willen meewerken. Dat zou kunnen, als het plan anders wordt. Hoe leest de wethouder dit en hoe wordt dat dan voorkomen? Dinsdag heeft zij begrepen dat sommige bewoners graag zouden zien dat die zonnepanelen verder weg richting snelweg worden geplaatst en dat de natuur naar voren gaat in de richting van de huizen. Zij heeft begrepen dat de grondeigenaren dat ook prima vinden. Kan de wethouder nog eens uitleggen waarom dat niet kan? Dat kan immers bij sommige bewoners weerstand wegnemen.

De heer **Vintges** (VVD) begrijpt dat mevrouw Alblas het plan van de bewoners om de groenstrook naar voren te halen aanhaalt. Maar is het niet zo dat door het naar voren halen van die groenstrook de cultuurhistorische waarden van de verkaveling en van het open gebied worden beschadigd?

Mevrouw **Alblas** (CU) erkent dat dat zou kunnen. Daarom vraagt zij aan de wethouder om dat nog eens goed uit te leggen.

De heer **Vintges** (VVD) vraagt of mevrouw Alblas hierover vooraf al een gevoel heeft of dat zij de reactie van de wethouder afwacht.

Mevrouw **Alblas** (CU) wacht de beantwoording van de wethouder af omdat haar fractie nog een aantal ecologische vragen heeft die hiermee samenhangen. Haar fractie heeft begrepen dat bij die andere indeling het punt is dat de grond langs de snelweg ruim 1 m lager is en dus drassiger is. Waarschijnlijk daarom is daar een moeraspoel bedacht. Maar is bij die andere indeling, dus een omkering, ook een verrijking van de natuur op een andere manier mogelijk? Het is fijn dat die zonnepanelen 80 cm hoog zijn en zij is blij dat de PvdD zich daarover geen zorgen maakte. Mogelijk zijn haar zorgen dan ook niet terecht. Zij hoorde namelijk wel wat bezorgdheid over de bodem en het bodemleven, als de panelen zo laag zijn. Daarom vraagt zij of iets hoger of iets verder uit elkaar plaatsen niet beter zou zijn voor het bodemleven. Zou dat zorgen voor meer bodemleven en meer dieren en planten? Haar fractie heeft er wel vertrouwen in dat de natuur zich vanzelf herstelt, als na dertig jaar die zonnepanelen worden weggehaald. Maar als de gemeente de natuur wat kan helpen zodat minder herstel nodig is, dan vindt de CU dat natuurlijk wel wenselijk.

De heer **Cornielje** (PvdA) vraagt of de CU niet erkent dat, wanneer die zonnepanelen hoger worden. dit ook weer extra impact heeft op het dorpsgezicht.

Mevrouw **Alblas** (CU) antwoordt dat di inderdaad meer impact zou kunnen hebben, maar dat zij niet weet hoeveel verschil het maakt, als die panelen op 1 m hoog of op 2 m hoog komen. Daarom vraagt zij dit aan de wethouder. De CU vraagt zich ook af op welke manier omwonenden kunnen profiteren van de in dit zonnepark opgewekte energie. Kunnen die mede-eigenaren worden? Dat is nog niet helemaal duidelijk. Zij heeft nog een vraag die een beetje een knuppel in het hoenderhok is. Is deze locatie onderzocht als locatie voor tijdelijk wonen? Zij realiseert zich dat dan het culturele element helemaal wordt weggehaald, maar vraagt zich ook af of, als de gemeente iets gaat doen op een plek die een beschermd dorpsgezicht is, het niet beter is daar tijdelijk wonen te realiseren met daken vol zonnepanelen. Zij vraagt de wethouder of dit is onderzocht en, zo niet, waarom niet. Is de wethouder bereid om, als het antwoord nee is, de vraag om dat alsnog te onderzoeken bij het college neer te leggen?

Mevrouw **Smit** (VOLT) begint met complimenten voor het college. Het is een mooie, integrale gebiedsontwikkeling waarin energie, recreatie en natuur samenkomen. VOLT is blij dat de grondeigenaren samenwerken met de energiecoöperatie. Haar fractie heeft wel bedenkingen over de verdeling van het eigenaarschap. Wat heeft de gemeente eraan gedaan om te komen tot minimaal 50% lokaal eigenaarschap en hoe heeft zij de coöperatie hierin gesteund? Zij leest verder in het IPvE (Integraal Programma van Eisen) dat netcongestie impact kan hebben op wanneer de aanleg start. Wordt er ook gekeken naar lokale oplossingen, zoals batterijen, om het net te ontlasten? Haar fractie begrijpt dat de omgevingsprocedure versneld dient te worden, onder andere om in aanmerking te komen voor SDE-subsidies. VOLT heeft gezien dat het college zijn best heeft gedaan om aan de eisen van de omwonenden tegemoet te komen. Er wordt nog steeds niet aan alle eisen voldaan en dat vindt haar fractie spijtig. Tegelijkertijd beseft haar fractie dat zon op het land echt nodig is om het energiedoel van de gemeente te halen. Deze voorziening is bovendien tijdelijk. VOLT sluit zich aan bij de vragen van de CU over wat wel kan worden gedaan om aan de eisen van de omwonenden te voldoen, b.v. door het plaatsen van de zonnepanelen aan de A2.

De heer **Usta** (DENK) is blij dat het college er op deze manier naar streeft om de energietransitie te realiseren. Aan de andere kant heeft hij gezocht naar woorden als ‘woningen’ en ‘sociaal’, maar hij heeft niets kunnen vinden. Hij licht de urgentie van het woningtekort niet uitgebreid toe, dat moet voor iedereen wel bekend zijn. Zijn concrete vraag is waarom het niet mogelijk is in dit gebied woningen te bouwen. Is het wellicht mogelijk om het zonnepark te combineren met woningen en dit in balans uit te voeren? Hij vraagt een reactie van de wethouder.

De heer **Vintges** (VVD) probeert het dilemma van de VVD duidelijk te maken. Zijn fractie is een groot voorstander van veel zonne-energie in Utrecht, maar zij vraagt zich wel hardop af: waarom op deze locatie? Afgelopen dinsdag heeft de commissie daar een technische sessie georganiseerd. Het is wel een uithoek van Utrecht, maar het is wel Utrecht. Dit plan wringt aan verschillende kanten. Omwonenden voelen zich niet gehoord bij het maken van de plannen. Zij vinden de aanleg van het bos en de fietspaden eigenlijk een doekje voor het bloeden. Zij hebben niet het gevoel dat zij nog iets kunnen veranderen aan het plan en de VVD heeft dat gevoel eigenlijk ook. Zijn fractie ondersteunt het streven van het college om zoveel mogelijk zonne-energieparken aan te leggen in de gemeente, ook om de ambities uit het de RSU 2040 (Ruimtelijke Strategie Utrecht) te waarborgen, maar het is lastig om te begrijpen dat dit juist hier moet gebeuren.

De heer **Peters** (D66) vraagt waar Utrecht dan wel zonne-energie moeten gaan opwekken.

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat het zijn fractie erom gaat dat deze locatie cultuurhistorische waarden heeft. Zijn fractie wil Rijnenburg voorstellen als locatie. Daar is enorm veel ruimte. Dat het juist hier moet vindt zijn fractie lastig. Er zijn voldoende locaties in Utrecht waar het kan.

De heer **Peters** (D66) begrijpt dat. Maar de taak van de politiek is een belangenafweging te maken. Cultuurhistorische waarden zijn een belang, energieopwekking voor 13.000 huishoudens is ook een belang. Is voor de VVD die de urgentie van de klimaatcrisis ook voelt een tijdelijk zonnepark voor dertig jaar minder belangrijk dan de cultuurhistorische waarden die eigenlijk nog zoveel mogelijk behouden blijven door extra lage zonnepanelen omringd door groen?

De heer **Vintges** (VVD) denkt dat de heer Peters heel duidelijk maakt hoe de VVD dit ziet. Het lastige voor zijn fractie is dat het plan juist hier moet worden gerealiseerd. De VVD is er ook nog niet op tegen, maar heeft wat meer vragen bij dit onderwerp. Zijn fractie moet nog de afweging maken of het het waard is de cultuurhistorische waarden te negeren om hier een zonnepark aan te leggen. De heer Peters weet dat de VVD er zeker voor is om dit zoveel mogelijk en zo snel mogelijk binnen de gemeente te realiseren.

De heer **Cornielje** (PvdA) hoort de VVD vragen waarom dit nu juist hier moet. Maar het komt toch in dit gebied omdat daar boeren zitten met een onderneming. Dat moet de VVD toch aanspreken? Hecht de VVD geen waarde aan boeren die door willen met hun bedrijf?

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat zijn fractie daar natuurlijk waarde aan hecht. Dat hoeft hij niet uit te leggen. Het gaat de VVD erom dat de raad in 2013 heeft vastgelegd dat Haarzuilens en Ockhuizen beschermd dorpsgezicht zouden zijn. Bij de RSU was dat ook al vergeten en nu is het weer een beetje aan de kant geduwd. De VVD vraagt zich dan hardop af wat het waard is dat de raad dit in 2013 heeft vastgelegd, als de gemeente daar dan tien jaar later van gaat afwijken. Dat is het dilemma voor zijn fractie. De VVD begrijpt en ondersteunt de wil van het college om zoveel mogelijk zonneparken aan te leggen in Utrecht, maar heeft het gevoel dat dit plan al in een veel eerder stadium had moeten worden afgewezen vanwege de botsing van het zonneveld met het Rijksbeschermde dorpsgezicht. In 2004 is een aanvraag gedaan en in 2013 is die status toegekend. Dat is een flinke procedure waaraan zwaar getild moet worden. Die cultuurhistorische waarden worden omschreven als de slotenstructuur en de verkaveling in het gebied. Juist dat wringt met het zonnepark. Enerzijds heeft het niet erg veel effect op die verkaveling omdat de zonnepanelen met afstand tussen de sloten zouden worden gebouwd, maar anderzijds wordt de openheid van het gebied enorm aangetast door de groenstructuren tussen de zonnepanelen. De VVD begrijpt dat dit ruimtelijk gezien wel een logische keuze is, het is een open gebied. Maar dat wringt nu juist. De VVD vond de reacties in de antwoordennota erg beknopt en vaak slecht onderbouwd. Het wordt zijn fractie niet duidelijk waarom in dit cultuurhistorisch gebied wel een zonnepark past, maar het voor bewoners niet mogelijk is zonnepanelen op hun dak aan te brengen of windturbines te plaatsen. De argumentatie waarom hier wel een zonnepark past is een cirkelredenering. Hij citeert: “De cultuurhistorische waarden van het gebied zijn opgenomen als een eis in het IPvE. Daarom verwachten wij dat deze nog steeds goed te beleven zijn. Daarom is het zonneveld van maximaal 35 tot 40 ha geen grote belemmering voor de cultuurhistorische waarden”. Het wordt hem niet duidelijk waarom het hier wel kan.

De heer **Stellinga** (CDA) schrikt even. Is het voor de VVD een optie om in Ockhuizen windturbines te plaatsen?

De heer **Vintges** (VVD) antwoordt dat zijn fractie daar zeker op tegen is. Het gaat erom dat niet wordt uitgelegd waarom een zonneveld hier wel kan, terwijl een windturbine hier op dit moment niet kan. Die afweging is niet duidelijk. Het gaat zijn fractie voornamelijk om de zonnepanelen op de daken van de bewoners. Die hebben daar zelf om gevraagd bij de sessie. Spreker heeft nog enige vragen aan de wethouder. Als daar geen gemeentegrens had gelegen, had het college dit plan dan niet net buiten die gemeente grens gerealiseerd? Wat vindt de wethouder van de reactienota en de kritiek vanuit de omwonenden? Wat is de erkenning van cultuurhistorische waarden nog waard, als de raad die tien jaar na dato met dit plan negeert? Tenslotte heeft hij een meer technische vraag over een recente brief over de Voorveldse polder. Daar wordt een HIA (Heritage Impact Assesment) ingezet als zwaarste element. Hij begreep al van zijn fractie dat een HIA hier niet mogelijk is. Maar is het mogelijk om hier iets vergelijkbaars uit te voeren om te testen hoe dit plan de cultuurhistorische waarden gaat aantasten?

De heer **Stellinga** (CDA) brengt naar voren dat het CDA positief staat tegenover zonne-energie. Ook het zonnepark in Ockhuizen zou de energietransitie vooruit kunnen helpen. Maar een energietransitie zonder draagvlak is ondenkbaar en onhaalbaar. Wederom slaagt dit college er niet in om dit draagvlak te creëren, nu bij de bevolking van Haarzuilens. Het CDA betreurt dit.

De heer **Peters** (D66) vraagt waarom de heer Stellinga denkt dat er geen draagvlak is. Spreker hoort geluiden van de tegenstanders, waarbij vanzelfsprekend geen draagvlak is, maar er is ook een coöperatie van inwoners van Haarzuilens die juist voor is. Het ligt wel meer genuanceerd dan de heer Stellinga aangeeft. Waar haalt hij dat vandaan?

De heer **Stellinga** (CDA) constateert op grond van de stukken dat er zoveel protesten zijn van zoveel mensen en dat daar niet serieus mee wordt omgegaan. Hij gaat ervanuit dat het draagvlak niet groot genoeg is.

De heer **Peters** (D66) stelt dat de heer Stellinga dit baseert op stukken van tegenstanders. Het is wel moeilijk op basis daarvan te concluderen dat er geen draagvlak is.

De heer **Stellinga** (CDA) ziet hierin geen vraag. De heer Peters en hij zijn het er niet over eens of dat draagvlak wel of niet bestaat. Hij wil zijn betoog vervolgen.

De heer **Cornielje** (PvdA) zou willen dat de heer Stellinga kan kwantificeren wat een draagvlak dat er niet zou zijn dan inhoudt.

De heer **Stellinga** (CDA) constateert dat er niet op een duidelijke manier wordt ingegaan op de vragen van de buurt. Hij constateert dat er heel veel zienswijzen zijn ingediend over deze plannen. Het CDA is voor zonne-energie, maar wil wel dat duidelijk wordt gemaakt waarom er in dit geval niets gebeurt met de participatie. Ergens in de zienswijzen las hij de volgende opmerking: “Kortom, het IPvE zoals het nu op tafel ligt biedt weinig nieuwe gezichtspunten ten opzichte van de start, nu ruim twee jaar geleden en heeft alle kenmerken van een starre tunnelvisie.” Dit vat aardig samen waar het pijnpunt zit, die tunnelvisie. Bewoners hebben bijvoorbeeld het alternatief gesuggereerd om het zonnepark te verplaatsen in de richting van de snelweg A2. In de weerlegging van de zienswijze wordt uitgelegd dat er sprake moet zijn van een corridor voor natuur, de bevers, tussen de A2 en het zonnepark. Dan rijst wel de vraag wat participatie hier voor zin heeft gehad. Er worden negen extra eisen gesteld naar aanleiding van de inspraak, maar dat zijn specifieke punten. Het plan blijft in essentie hetzelfde. De locatie blijft hetzelfde en alternatieven binnen en buiten de gemeente passeren niet de revue. Het CDA begrijpt de frustratie van de bewoners zeer goed. Op het moment van participatie ligt het besluit al vast. Hij vraagt een reactie van de wethouder. Daarnaast blijft het voor het CDA duister hoe de zonneladder is toegepast en wat de beoordeling op basis van deze ladder in dit geval heeft opgeleverd. D66 had het daar al over. De toetsing aan de ladder volgt niet uit de stukken. Zijn fractie heeft die toetsing graag op tafel. Ook hier vraagt hij een reflectie van de wethouder.

De **voorzitter** ziet dat de heer Stellinga praat in de tijd voor diversen. Hij had in zijn eigen tijd moeten spreken. Hij vraagt of de heer Stellinga aan het einde van zijn betoog is.

De heer **Stellinga** (CDA) heeft nog iets.

De **voorzitter** vraagt de heer Stellinga om zijn betoog te vervolgen en dan in de tijd van het CDA..

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat iemand som het geluk heeft dat even niet wordt opgelet. Voor het CDA blijft de locatiekeuze een beetje uit de lucht te vallen, mede gezien de al genoemde volgorde van de zonneladder. Zonnepark ja, maar wel zorgvuldig omgaan met de inpassing. In dit verband heeft hij een punt van orde. Hij begrijpt niet helemaal waarom hij dit dossier aantreft als vervanger van zijn collega Zwinkels in de commissie EDVW. Hij zou verwachten dat hij het raadsvoorstel in zijn eigen commissie ROG (Ruimtelijke Ordening en Grondzaken) zou behandelen. Tenslotte vraagt hij of is onderzocht of, los van de locatie, omwonenden van het zonnepark financieel kunnen participeren of investeren in het park. De heer Cornielje had het daar al over. Het CDA hoort graag hoe Haarzuilens kan meeprofiteren van dit park, en niet alleen de negatieve implicaties ervaart die dit plan voor het dorp heeft.

De heer **Zwanenberg** (GL)neemt dit onderwerp over van mevrouw Heijne die verhinderd is. Om de klimaatcrisis niet verder te laten escaleren moeten er nu maatregelen worden getroffen. Daarom is GL blij dat Utrecht bijdraagt aan duurzame energie. Er wordt hier ingezet op een integrale gebiedsontwikkeling ofwel duurzame energieopwekking, versterking van de biodiversiteit, natuurontwikkeling en recreatie. Zijn fractie vindt het positief dat er nu al 50 ha extra groen wordt aangelegd. Na de exploitatie van het zonneveld wordt het hele gebied natuur en recreatie, 47,5 ha. Volgens GL is een zorgvuldig proces doorlopen om tot dit IPvE te komen. Zijn fractie begrijpt echter ook dat er zorgen zijn, bijvoorbeeld over de cultuurhistorische waarden. Maar GL meent uiteindelijk dat er een goede afweging is geweest. Er wordt rechtgedaan aan de historische verkaveling en, als de exploitatietermijn voorbij is, wordt het gebied natuur. Zoals dat

bij erfgoed wordt gezegd, het is reversibel. Er staat ergens dat de aanleg van het zonneveld invloed heeft op de aanwezige weidevogels. De PvdD had het daar ook over. Maar hij leest ook dat de natuurontwikkeling ook kansen biedt voor nieuwe dieren. Kan de wethouder toelichten waarom die kansen voor nieuwe dieren niet te combineren zijn met behoud en bescherming van de aanwezige weidevogels? Spreker sluit zich aan bij de uitspraak van de PvdD over de hekken. De zonnepanelen bij de A2 vindt GL ook een goed idee. Ook sluit zijn fractie zich aan bij de vraag van D66 over de verkoop.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) heeft voor zich een plan waarin landeigenaren hun krachten hebben gebundeld en zich in willen zetten voor het opwekken van duurzame energie. Wat haar fractie betreft is dat een heel mooi plan. Haar fractie heeft tijdens het bezoek aan Ockhuizen afgelopen dinsdag ook de zorgen van de omwonenden gehoord. Een deel daarvan ging over het stadsgezicht en de al eerder genoemde cultuurhistorische waarden. Haar fractie heeft de zorgen van de bewoners gehoord en tegelijkertijd ziet zij de noodzaak van het verduurzamen van de stad en van duurzame energie. Het kunnen voorzien van 13.000 huishoudens is een mooie kans en getuigt van groot maatschappelijk belang. Daarom kan Student & Starter instemmen met het toevoegen van dit plan aan de algemene verklaring van geen bedenkingen. Verder sluit haar fractie zich aan bij de vragen over het risico van verkoop aan een investeringsmaatschappij en over het zoveel mogelijk uit het zicht houden van de energieopslag.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) sluit zich graag aan bij de vragen van de VVD en het CDA en met name de vragen over de participatie.

De **voorzitter** sluit de eerste termijn van de kant van de raad af.

Wethouder **Van Hooijdonk** dankt de commissie voor de inbreng in eerste termijn. Zij hoort heel begrijpelijke dilemma's. Zij gaat eerst in op verschillende inhoudelijke aspecten, daarna op het proces en het eigenaarschap en tot slot op nog wat andere aspecten. Zij wijst erop dat het gebied nu geen topnatuur is. De gronden zijn agrarisch in gebruik geweest. Dat is meestal niet het toppunt va biodiversiteit. Er zijn ondernemers die iets anders willen, een zonneveld in eerste aanleg. De raad heeft in de RSU vastgelegd dat hier wordt gezocht naar een combinatie van energie, groen en recreatie. Dat is beleidsmatig vastgelegd en dat is ook voor het college het startpunt. Zij is blij dat het gelukt is om van begin af aan al winst voor de natuur te boeken en op termijn nog meer. Er was daarover een aantal specifieke vragen. De heer Peters vroeg wie dit nu gaat beheren. Dat is iets vager geworden juist door de inspraak omdat de omwonenden niet de eenrichtingsweg naar Natuurmonumenten wilden, maar daar toch iets beter met elkaar over wilden spreken. De vraag is of alle gronden bij Natuurmonumenten terecht moeten komen of dat er stroken zijn die door anderen beheerd kunnen worden. Dat wordt uiteindelijk in een overeenkomst vastgelegd. Daar is de gemeente zelf bij omdat ook sprake is van een grondtransactie. Voor de gemeente en ook voor de subsidies vanuit de provincie is heel belangrijk dat er wel sprake is van een partij met een natuurdoelstelling en een partij die het waar kan maken. Zo'n partij moet aan bepaalde protocollen en procedures kunnen voldoen. Het college weet dat Natuurmonumenten dat kan. Mocht een andere partij dat ook willen en kunnen, dan moet dat worden afgewogen. In alle gevallen wordt dat in een overeenkomst vastgelegd.

De heer **Peters** (D66) vraagt of de wethouder het dan ook als een inspanningsverplichting ziet om hier goed de regie in te nemen zodat dit in goede banen wordt geleid.

Wethouder **Van Hooijdonk** ziet dat inderdaad zo. Zij wijst er nogmaals op dat er subsidies zijn, zowel voor de functiewijziging als uiteindelijk voor het beheer. Meestal is de provincie de afzender daarvan. Er zijn regels voor dat het echt natuur wordt en niet iets anders. Iedereen heeft daar belang bij. Zij gaat in op de vragen over weidevogels en de oude natuur. In reactie op de vraag van de heer Zwanenberg wijst zij erop dat het soms niet samengaat. Een weidevogel is niet blij, als er te dichtbij bebossing is. Zij denkt dat die dan een onveilig gevoel krijgt. Een van de soorten vogels waarover wordt nagedacht om die hierheen te krijgen is de blauwborst, een vogel die juist moerasbosjes wil hebben. Een blauwborst en een weidevogel zitten dus niet op dezelfde plek. Wat de heer Van Heuven zegt is een waarheid als een koe. Zonnepanelen en weidevogels gaan niet goed samen. Als die brug eenmaal is gepasseerd, moet worden nagedacht over wat er wel kan. Dan moet ook worden nagedacht over de natuur die er al is, de stroken van Natuurmonumenten en de plassen en hoe die natuur verder versterkt kan worden met bevers en vogels die daar passen. Het kan niet allebei.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat zijn vraag was wat het plan kan betekenen voor de vogels die er nu wel zitten. Op welke andere plekken binnen of buiten de gemeente kan er voor hen een veilige plek worden gecreëerd? In de provincie zijn er vogelkerngebieden. Gaat Utrecht erop inzetten om ze daar permanent te kunnen houden?

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college niet het initiatief heeft genomen om elders naar compensatie te zoeken. Bij Rijnenburg heeft het dat overigens wel gedaan. Het westelijk deel van het gebied, waar dus geen zonnepanelen komen, is nog wel steeds geschikt voor weidevogels. Het areaal is dus niet helemaal weg. Het is nu ook geen weidevogelkerngebied. Het college ziet vanuit zijn eigen rol in de eigen gemeente geen extra kans voor de weidevogels. De heer Van Heuven noemde ook de boscompensatie. Het is duidelijk wat de heer Van Heuven wil en wat het college wil. Dat is geen tracé-besluit zoals het er nu ligt. Maar dat is nog wel de huidige stand van zaken, het tracé-besluit is er en het is onder de rechter. Daarin zit ook de afspraak over boscompensatie. Dat is natuurlijk een pleister op de wonde. Als Rijkswaterstaat wil compenseren, dan wil de gemeente dat toch wel het liefst in de eigen stad organiseren, inclusief de daarbij horende financiële middelen. Het college heeft gekeken naar waar het hier bomen wil. Op grond van ecologische en cultuurhistorische overwegingen is bos niet overal gewenst. Daarom is dat stukje wat kleiner geworden dan die hele compensatie. Als de heer Van Heuven zegt dat het alleen maar additioneel mag zijn, begrijpt zij dat. Het is ook de ambitie van de RSU en ook van dit coalitieakkoord dat er heel veel bomen bijkomen. Alleen was dit stukje aangewezen voor het geval dat die boscompensatie aan de orde zou zijn. Uiteindelijk is het een vestzak-broekzakverhaal welke bomen als compensatie worden aangewezen en welke additioneel zijn. De gemeente wil ze allebei.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of hier dan wellicht de afspraak is te maken dat, als die verbreding van de A27 niet doorgaat, dit geen compensatiegebied wordt en dat dit een gebied is voor alleen maar nieuwe bomen. Daar zou hij tevreden mee zijn.

Wethouder **Van Hooijdonk** wil het omdraaien. Deze bomen komen er gewoon, hoe ze ook worden genoemd. Als er wel compensatie is, dan incasseert het college graag de euro's van Rijkswaterstaat om eraan mee te betalen. Dat is uiteindelijk waar het over gaat. De CU zei iets over 80 cm en bodemleven. Het is waar dat, als de panelen dichter bij de grond zitten, dat ingewikkelder is voor de bodem. Dat is ook weer een dilemma. Vanuit de cultuurhistorische waarden, maar ook op uitdrukkelijk verzoek van de bewoners die erg hechten aan hun zichtlijnen worden die panelen op deze hoogte geplaatst. Het college heeft de keuze gemaakt om hier de bewoners tegemoet te komen, er zat ook een cultuurhistorische gedachte achter. De PvdD en GL hebben ook naar de hekken gevraagd. Het is in principe niet de bedoeling dat die er komen. Het veld wordt omzoomd door sloten met ook weer ecologische kanten. Zij zegt dat het geen keiharde eis is omdat er een scenario zou kunnen zijn waarin het veld niet verzekerbaar is en daarom het project niet zou kunnen doorgaan. Dat wil het college natuurlijk liever niet. Zij zouden er wel kunnen komen, maar het college stuurt daar zeker niet op aan. Spreekster gaat in op de vragen over energie, milieu en congestie. De PvdD, GL en VOLT stelden vragen over de A2. Rijkswaterstaat is daarmee bezig. Dat is het project OER (Opwekking van Energie op Rijksvastgoed). Rijkswaterstaat kijkt daarin bij alle infrastructuur naar kansen voor zon en wind. Er ligt nogal wat infrastructuur. Spreekster kijkt dus in drie verschillende projecten mee, de A 2 is daar een van. De gemeente is er echt bij betrokken en er zijn ook intentieovereenkomsten, maar Rijkswaterstaat trekt deze projecten. Het is nooit of-of. Het college heeft eerder een raadsbrief toegestuurd waarin het laat zien dat de gemeente eigenlijk nooit haar hele elektriciteitsopwekking kan doen. Als er iets wordt weggestreept, kan de gemeente nog minder produceren. Het zal nooit genoeg zijn. VOLT vroeg ook naar de inpassingen op het net. In principe zijn er goede afspraken met Stedin dat dit veld op het net kan. Het is in deze tijden altijd goed om iets aan opslag te doen, maar het is niet strikt noodzakelijk om het zonneveld aan te sluiten. De initiatiefnemers denken vooralsnog niet aan opslag. Eigenlijk om cultuurhistorische redenen staan de panelen straks oost-west georiënteerd. Een mooie bijkomstigheid is dat dit voor de netbelasting voordelig is. De heer Peters stelde een vraag over de recyclebaarheid. Dat is een goede vraag. Het college neemt ook bepalingen op over het weghalen van de panelen. Het college kan dit nog niet helemaal voorschrijven omdat dit waarschijnlijk nog niet helemaal zeker is te stellen. Het college ziet wel dat de panelen al grotendeels recyclebaar zijn. Het college zal dit zeker onder de aandacht brengen van de initiatiefnemers om te kijken wat mogelijk is en hoe er aan de voorkant nog keuzes kunnen worden gemaakt om de kansen dat dat voor elkaar komt te maximaliseren. De heer Peters en

mevrouw Smit hadden ook vragen over opslag en hoe die goed kan worden ingepast. Vooralsnog zijn er dus geen plannen daarvoor. Zij heeft begrepen dat er hierover wel wat zorgen zijn in de omgeving. Mocht het veranderen, dan zal daarvoor een vergunning nodig zijn met een ruimtelijke procedure. Het college zal er dan op moeten sturen dat dat net zo goed wordt ingepast als de initiatiefnemers dat nu doen.

De heer **Peters** (D66) vraagt of, als dat wel een plan wordt, dit ook valt onder de algemene verklaring van geen bedenkingen of dat dit als een nieuw voorstel terugkomt in de raad.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het er nu niet n zit en dat het ook niet het plan is. Het college gaat er ook vanuit dat het geen onderdeel zal zijn van de vergunningsaanvraag. Als dit later tijdens de exploitatie opkomt, zal er een bouwwerkje moeten komen en daarvoor moet een vergunning worden aangevraagd. Zij denkt dat dat dan behoort tot de categorie kleine bouwwerken die niet allemaal in de raad komen. Het komt vaker voor dat dan ruimtelijke inpassingseisen worden gesteld als voorwaarde voor de vergunning.

De heer **Peters** (D66) vindt dat fijn. In dat geval blijft wel zijn punt staan dat het goed is om nu al aan te geven, ook richting bewoners die daar terecht zorgen over hebben, dat geprobeerd wordt die opslag zo goed mogelijk in te passen bijvoorbeeld door die huisjes in te graven of er groen omheen te plaatsen. Dit is wenselijk, zeker omdat de raad hier geen invloed op heeft doordat die bouwwerken zo klein zijn.

Wethouder **Van Hooijdonk** vindt het wel ingewikkeld om over iets wat niet het plan is en niet in het vooruitzicht ligt, dingen te zeggen. Het is veel werk om dan nog tien scenario's te bedenken. Het zit gewoon niet in de intenties van de initiatiefnemers.

De heer **Peters** (D66) begrijpt dat, maar hij vindt dat wat bureaucratisch geredeneerd. Stel dat het zich wel voordoet, dan heeft de raad geen moment meer om daar een kader voor te stellen of erop toe te zien. In dat geval moet de raad het daar op een ander moment over hebben of een motie overwegen. Hij denkt dat het goed is om hier de intentie uit te spreken om daar in toekomstige gevallen wel zorg voor te dragen. Die gevallen zullen zich immers zeker voordoen, misschien niet hier, maar dan wel op een andere plek. Hij denkt dat dat echt kan helpen.

Wethouder **Van Hooijdonk** merkt op dat ook als er geen project voor een zonneveld zou zijn, dit aan de orde zou zijn. Een (fictieve) agrarische ondernemer die een overkapping wil maken voor bijvoorbeeld paardjes moet daarvoor naar de gemeente om aan bepaalde regels te voldoen. Zij stelt voor dat het college voor de behandeling in de raad opschrijft, los van wat het is, een boerderij of een paardenstalletje, aan wat voor regels iemand moet voldoen en wat voor procedures hij moet doorlopen. De VVD had vragen over de cultuurhistorische kant. Het is goed om te weten dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) over dit project heeft geadviseerd en heeft meegekeken in het proces. Deze dienst heeft het huidige plan nog niet beoordeeld omdat zij dat eigenlijk in de volgende fase gaat doen. Zij heeft echter wel geadviseerd over de instrumenten die worden ingezet. Wat nu is gedaan is gedaan op basis van suggesties van de RCE. Het college gaat ervanuit dat de aandachtspunten die daaruit zijn voortgekomen nu ook goed verankerd zijn. Er zitten allerlei keuzes in, zoals bijvoorbeeld over sloten of hekken, oost-westoriëntatie, de kavelindeling en de hoogte. In de volgende fase zal de RCE dat van een advies voorzien. Dat is ook het antwoord op de vraag waarom deze procedure net iets anders is dan die bij de Voorveldse Polder. Het advies en de beschermde status waren daar anders. De VVD vroeg ook wat de cultuurhistorie nu waard is. Eigenlijk is die heel veel waard. Dat is te zien bij heel veel ontwerpkeuzes. Het is niet zo dat helemaal niets kan bij cultureel erfgoed. Heel vaak is het wel mogelijk om iets te ontwikkelen en te gebruiken, maar dan moet er in het ontwerp wel met bepaalde zaken rekening worden gehouden. Dat is hier ruimschoots gebeurd. Het college heeft zich daar echt voor ingespannen. Er is ook gevraagd, onder andere door de VVD en het CDA, waarom dit project hier komt en niet elders. Spreekster kan geen besluit nemen over een andere gemeente en de raad ook niet. Er zijn in de RES (Regionale Energie Strategie) wel keuzes in de regio gemaakt. Daar heeft het college met instemming van de raad een aanbod gedaan. Daar zat dit plan ook in. Ook heeft de raad dit plan in de RSU vastgelegd. Het college heeft maximaal gezocht naar waar Utrecht nog elektriciteit kan produceren, wetende dat dat nooit genoeg voor eigen gebruik zal zijn. De gemeente zal altijd een beroep moeten doen op de regio. Het is begrijpelijk dat de regio daarover niet altijd enthousiast is. Op deze plek komt

een aantal ambities van de gemeente Utrecht bij elkaar. Er kan worden voorzien in de ambities van ondernemers en in energieproductie en lokaal eigenaarschap en het college heeft ook nog de combinatie weten te maken met natuurontwikkeling. De zonneladder is niet serieel bedoeld. Het gaat meer om een afweging van waar iemand nooit tegen kan zijn. Op een dak en bij dubbelgebruik boven een parkeergarage kan niemand tegen zonnepanelen zijn. Bij afdaling op die ladder wordt het ingewikkelder en wordt het dilemma ook groter. Dat proeft zij in dit debat ook. Op dit moment wordt door de decentrale overheden en het Rijk uitgebreid gesproken over hoe zij dit met elkaar gaan doen. Dat overleg is nog niet afgerond, maar er wordt maximaal ingezet op dubbelgebruik. Natuurontwikkeling hoort daar zeker bij. In die zin wordt hier wel degelijk rekening gehouden met de zonneladder.

De heer **Stellinga** (CDA) interrumpeert over de zonneladder. Het was ook de heer Peters opgevallen dat in de stukken niet erg kenbaar is hoe bij dit zonnepark is omgegaan met die zonneladder als toetsingsinstrument. Dat wordt niet erg afgepeld in de stukken. Hij vraagt de wethouder hoe die toetsing is verlopen en of de commissie daarover op papier duidelijkheid kan krijgen.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat het college niet nu pas de keuze maakt dat het de ambitie heeft hier een zonneveld aan te leggen. Dat heeft de raad al eerder aangegeven met de RSU. Daarbij zijn alle plekken onderzocht waar windmolens kunnen worden neergezet of waar grotere zonnevelden kunnen komen. Die zijn in kaart gebracht en de technische haalbaarheid ervan is bekeken. Het college heeft dat aan de raad voorgelegd en heeft aangegeven dat het op dit soort plekken wil komen tot een combinatie van energie, groen en recreatie. De raad heeft daarmee ingestemd en nu heeft het college dat geconcretiseerd.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of de wethouder dan feitelijk niet zegt dat dat hele zonneladderverhaal nu eigenlijk al een gepasseerd station is.

Wethouder **Van Hooijdonk** antwoordt dat de raad in ieder geval heeft bekrachtigd dat het college op zoek gaat naar zonne-energie. Dat is niet nieuw. De raad heeft de startnotitie ontvangen in 2021, de programmatische uitgangspunten in 2022 en nu het IPvE. Het wordt steeds concreter en preciezer.

De heer **Peters** (D66) vraagt of het klopt dat de gemeente de doelstellingen die in de RES zijn opgenomen heel moeilijk gaat halen, als de gemeente hier niet die GWh gaat opwekken.

Wethouder **Van Hooijdonk** geeft aan dat de raad in de RSU heeft gekeken naar wat technisch, dus zonder afweging, maximaal kan. Dat heeft het college ook in de RES laten zien. Een deel daarvan, onder andere dit project, heeft het college ingediend als RES-post voor 2030.Als dat kleiner wordt, dan heeft de gemeente minder geboden dan die RES-post. Dat klopt. Dat kan alleen worden gecompenseerd door iets anders dat ook in de RSU staat voor 2030 te realiseren. Maar de koek wordt wel minder groot. Alles wat technisch kan is immers in beeld gebracht. Met de RSU heeft de raad daar een besluit over genomen.

De **voorzitter** ziet dat het 13.00 uur is geweest. Hij stelt voor nu te schorsen. De wethouder moet nog een aantal antwoorden te geven. Hij hoopt dat de commissie na de pauze daarmee binnen een kwartier gereed kan zijn.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 13.02 uur en heropent deze om 14.00 uur.

<u>Lijst van toezeggingen</u>

Agendapunt 7 Raadsbrief Update businesscase Magazijn De Zon

Wethouder De Vries komt voor de raadsvergadering van november 2023 met een overzicht van wat wel en niet geheim is.
Wethouder De Vries komt met een raadsbrief over de stichtingskosten en een technische sessie daarover, indien mogelijk in november 2023.

Agendapunt 9 Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen

Wethouder Van Hooijdonk komt voor de raadsvergadering met een overzicht van aan wat voor regels iemand moet voldoen en welke procedures hij moet doorlopen bij een (klein) bouwwerk.

Verslag openbare middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen.

Datum 05 okt 2023
Locatie Raadzaal, stadhuis
Verslag door mw. Saskia Donkers (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter dhr. C. Bos, Wethouder van Hooijdonk mw. L. van Hooijdonk, mw. M. de Vos (Commissiegriffier), dhr. M. van Heuven (PvdD) dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. J Cornielje (PvdA), mw. R. Heijne (GroenLinks), dhr. R. van der Zweth (PvdA), dhr. M. de Pagter (VVD), dhr. J. Vintges (VVD), dhr. H. Stellinga (CDA), mw. J. Zwinkels (CDA), dhr R. Peters (D66), dhr. R. van de Graaf (ChristenUnie), mw. K. Alblas (ChristenUnie), mw. V. Smit (Volt), mw. C. Passier, dhr. M. Usta (DENK), mw. A. Oudejans (Student & Starter), Lid Minnaert (BIJ1), dhr N. Temming (Stadsbelang Utrecht).

Afwezigen

geen afwezigen gemeld

Verslag openbare vergadering commissie Stad & Ruimte

9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject OcK-Zon 25
Toezeggingen.....
10. Raadsvoorstel Startnotitie Klimaatvisie 28
Toezeggingen.....
LIJST VAN TOEZEGGINGEN.....43

9. Raadsvoorstel Vaststelling Integraal Programma van Eisen gebiedsontwikkeling Ockhuizen en verruiming van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor zonne-energieproject OcK-Zon

De voorzitter geeft aan dat de vergadering wordt hervat met het beantwoorden van de vragen die er nog overgebleven waren van de vergadering van de ochtend.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er een vraag gesteld is of het park niet verder in het Noorden kan? Op die bewuste locatie kan er een moerasbos gecreëerd worden, tevens kan er recreatief een fietsverbinding gemaakt worden. De heer van Heuven heeft gevraagd naar de noodzaak van de fietspaden. Ze willen ook recreatie mee laten groeien. Verwacht wordt dat dit een extensief gebied blijft en daardoor de recreatie niet beduidend zal toenemen. De vraag of er woningbouw is overwogen kan beantwoord worden met nee dit is niet het geval. Het moet het groene buitengebied van de stad blijven en is niet aan de orde.

De heer Usta (DENK) vraagt nogmaals of er een mogelijkheid bestaat om dit te bekijken vanwege de woningnood?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er op verschillende vlakken hoge nood is, niet alleen aan woningen maar ook aan natuur en recreatie en cultuurhistorie.

De heer Usta (DENK) vraagt nogmaals of er verkend kan worden of er een combinatie te maken is tussen belangen? Mogelijk kan er meer uitgehaald worden.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat dit niet mogelijk is te bekijken.

De heer Usta (DENK) geeft aan dat het niet mogelijk is, dus vandaar de vraag het toch mee te nemen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat het niet wenselijk is en er geen behoefte is aan verkenning.

Wethouder van Hooijdonk geeft uitleg over het proces en het is altijd dat er een aantal zijn die voor en tegen zijn. Ze is van mening dat ze geen grote steken hebben laten vallen.

De heer Stellinga (CDA) geeft aan dat hij het gevoel heeft dat dit het plan is en dat het zo moet blijven zoals het ook al 2 jaar geleden was. Hij lijkt meer een uitwerking van wat er al lag dan dat er aanpassingen zijn gedaan.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er wel degelijk zaken zijn aangepast. Er zijn al meerdere gesprekken geweest zoals keukentafelgesprekken en er zijn ook nog andere gesprekken geweest in het proces.

De heer Stellinga (CDA) vraagt wat de aanpassingen zijn dan?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat het plan al was vormgegeven met heel veel inspraak van mensen. Dat de panelen zo laag zijn is al een inspraak, dat er buffers zijn tussen de bewoners en het zonneveld is al een resultaat van de inspraak. Aan de andere kant kijken initiatiefnemers ook naar een business case en moet het in balans blijven. De verwachting is dat deze wel haalbaar is waardoor er geen verwachtingen zijn dat initiatiefnemers zouden afhaken.

De heer Vintges (VVD) geeft aan dat hij nog een vraag had gesteld over de cirkelregulering die in de nota staat heeft opgebracht. Deze vraag is nog niet beantwoord. Hierbij wordt je van het ene naar het andere document gestuurd en is het niet meer te begrijpen en ook niet voor de bewoners.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er naar eerdere besluiten wordt verwezen heeft er mee te maken dat het plan verfijnd wordt. Je geeft een opdracht over de ontwikkeling van de stad en daarmee een opdracht aan het college. Er waren ook vragen over eigenaarschap en of er een risico is over een transactie met een investeringsmaatschappij, dit is niet de intentie maar is nooit geheel uit te sluiten. Het eigenaarschap is verdeeld over de bewonerscoöperatie, de grondbezitters en de Wind Unie. De vraag waarom niet 50% lokaal eigenaarschap, de grondeigenaren zijn ook lokale bewoners dus in zekere zin ook lokaal.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt wat de gemeente doet om een hoger percentage lokaal eigenaarschap te bevorderen?

Wethouder van Hooijdonk vindt het een goede mix. De kennis van Wind Unie, die ook een coöperatieve partij is, is erg fijn om erbij te hebben naast de bewonerscoöperatie.

Gemiste antwoorden

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) heeft geen antwoord gehad op de hoogte van de panelen, die is wel beantwoord maar niet over het verder uit elkaar plaatsen van de panelen. Ze heeft nog een andere vraag.

De voorzitter geeft aan dat de andere vraag in de tweede termijn komt.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat dit ten koste gaat van de capaciteit, wat weer een zakelijk argument is en mogelijk initiatiefnemers afhaken.

De voorzitter vraagt nogmaals of alle vragen uit de eerste termijn zijn beantwoord en hij overgaat naar de tweede termijn.

Tweede termijn

Mw Alblas geeft aan dat er een onderzoek is van de Universiteit Wageningen dat een Zuid opstelling met een hoek van 25□ beter zou zijn voor de opbrengst. Is Wethouder van Hooijdonk bereid daar naar te kijken wat dit zou kunnen opleveren?

De heer Peters (D66) geeft aan dat er wordt nagedacht over een motie over de opslag om deze zo goed mogelijk en groen mogelijk in de omgeving in te passen.

De heer Stellinga (CDA) denkt graag mee met de motie van D66. Zij blijven vinden dat het participatieproces niet goed is gelopen.

De heer Vintges (VVD) Wat betekent de beoordeling van de Rijksdienst precies? Is deze uitspraak bindend? RSU 2020 is vastgesteld maar in de vergadering van 15-06-2021 is er aangegeven dat er over de gebieden nog gesproken kon worden. Dit wordt summier beschreven en waar duidt ze dit op?

De heer van Heuven (PvdD) de weidevogels moeten wel worden meegenomen omdat ze hier geen extra beleid op gaan doen. Het nieuwe bos zou 5 ha nieuw bos zijn en dus ook 5 ha boscompensatie, hier wil hij wel graag antwoord op. Gevraagd wordt of dit gebied emissie vrij ontwikkeld kan worden omdat het vrij dicht bij een Natura 2000 gebied ligt.

De heer Usta (DENK) te kortaf en overweegt een motie in te dienen met betrekking tot woningbouw.

Wethouder van Hooijdonk De oost/west opstelling is gekozen uit natuurhistorisch oogpunt en vanwege de piekbelasting. Het RCE, dat betekent dat er hierna een advies komt en dat ze zich er zo veel mogelijk aan gaan conformeren.

De heer Vintges (VVD) De vraag was of de raad over dit advies nog een besluit kan nemen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat als er wordt ingestemd met het voorstel dan wordt er ook ingestemd met de verklaring van geen bedenkingen. Het is geen apart beslismoment van de raad. Wat betreft de zoekgebieden staat de RSU voor alle gebieden is nog een plan MER gedaan. Wat nog kan is nog een project MER doen.Als de raad instemt met het integrale programma van eisen dan stemt u ook in met de keuze van het zoekgebied. In de klimaatvisie worden de zoekgebieden nog beter geborgd. Voor wat betreft het vraagstuk over de bomen is het onduidelijk wat de fixatie op het label is. Het is inderdaad de bedoeling dat het aantal bomen toeneemt. Rijkswaterstaat moet ook aan boscompensatie doen als het tracébesluit er komt. Het maakt voor het aantal bomen in de stad niet uit, enkel ze worden door Rijkswaterstaat betaald en hoeft de gemeente hier geen geld voor vrij te maken.

De heer van Heuven (PvdD) De coalitie heeft ook de intentie 60.000 bomen bij te planten en dan kunnen deze bomen van Rijkswaterstaat ergens anders komen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze dit goede bomen vindt en waar de bomen van Rijkswaterstaat komen maakt niet uit. Het is een administratief proces en niet dat er een label aan een boom gehangen kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) vraagt bevestiging dat als het geld van Rijkswaterstaat dan hier gebruikt wordt voor bomen, dat het geld dat de stad zou uittrekken voor bomen dan anders ingezet wordt?

De wethouder geeft aan dat alles wat de gemeente niet hoeft te betalen is meegenomen en dat geld komt uit het groenprogramma en voor een deel uit een grondverwerving budget. Het geld uit het groenprogramma zal dan elders ingezet worden. Voor wat betreft de weidevogels is het westelijk gebied nog wel geschikt hiervoor. Dit kan onderdeel worden van de gebiedsafspraken. Dit kan onderdeel van gesprek zijn om dit in het type beheer nog te bespreken. Natura2000 en

zero emissie: de impact moet neutraal zijn maar deze vraag kan niet geheel beantwoord worden. Dit wordt samen met de vraag van de heer Peters naar de raad en kan er een eerste reflectie gegeven worden of het mogelijk is met zero emissie te ontwikkelen.

Gemiste antwoorden
Alle vragen zijn beantwoord.

De voorzitter geeft aan dat het een B stuk is en dat hij een aantal moties heeft gehoord. Hij vraagt de commissie een inschatting te maken van de bespreektijd voor de vergadering van 2 november.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan ook nog een motie te overwegen over de plaatsing van de panelen.

De voorzitter vraagt naar de hoeveelheid spreektijd en er wordt ingestemd met 30 minuten.

10. Raadsvoorstel Startnotitie Klimaatvisie

De voorzitter geeft aan dat er 120 minuten staan en dat hij deze tijd ook goed in de gaten houdt. Met het vaststellen van de klimaatvisie geeft de raad de opdracht aan de college voor het uitwerken van de klimaatvisie binnen de kaders die in de startnotitie zijn opgenomen. De voorzitter gaat meteen door naar de raad omdat hij vermoedt dat er veel bedenkingen zullen zijn over de klimaatvisie.

Eerste termijn
De heer Peters (D66) benadrukt eerst dat het een uiterst waardevolle stap is. Als deze visie wordt vastgesteld stelt het de raad in staat om meer te sturen. Het is dan ook goed dat er duidelijke scenario's worden voorgelegd aan de raad met duidelijke knoppen waaraan gedraaid kan worden. Hoe zorgt het college ervoor dat de scenario's zo neutraal mogelijk worden gepresenteerd? De rol van het klimaatpanel wordt benadrukt en dat ontbreekt in de startnotitie. Het panel zou een significante rol gaan spelen. Hoe kan het dat dit niet terug te vinden is? Er is weinig terug te lezen hoe inwoners en bedrijven betrokken worden bij de totstandkoming. Hier is nog wel een brief over gestuurd eind vorige week maar deze is onvoldoende voor hen. Het was een harde eis dat het klimaatpanel een duidelijke en centrale rol speelt bij de ontwikkeling van de klimaatvisie. Is de wethouder bereid dit serieus te overwegen?

Mevrouw Zwinkels (CDA) wist de heer Peters dat er op 25 oktober een gesprek staat gepland en zo ja, wat zou hij dan nog meer willen?

De heer Peters (D66) geeft aan dat een gesprek te weinig is. De klimaatvisie is heel breed en gaat over heel belangrijke onderwerpen en je wil bij de uitwerking van die onderwerpen ook vaker overleggen met het klimaatpanel. Hiermee kun je op een mooie manier de stad betrekken. HIj gaat verder met het feit dat draagvlak essentieel is bij elke maatregelen die genomen gaat worden en dit moet niet onderschat worden. Welke stappen worden ondernomen om draagvlak te waarborgen? Hoe wordt de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de voorgestelde maatregelen gemeten? Kan dat inzichtelijk worden gemaakt? Is de wethouder bereid om deze indicatoren mee te nemen in de scoring van de maatregelen?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het eens met wat de heer Peters aangeeft. Is D66 niet teleurgesteld omdat het woord draagvlak maar een keer is genoemd? Het is nergens als uitgangspunt of criterium genoemd. Zou dat niet aangepast moeten worden in het voorstel?

De heer Peters (D66) geeft aan dat de heer Dijkstra zo verder hoort bij de verdere inbreng en het hier inderdaad mee eens is.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat draagvlak niet iets is dat je technisch kunt meten. Terwijl het gaat over maatschappelijke aanvaardbaarheid en dat kan nog weleens schuren. Hoe weeg je dit mee?

De heer Peters (D66) geeft aan dat draagvlak heel breed gaat. Het gaat er om wat je als stad wilt en hoe de bewoners daarbij betrokken kunnen worden. In het klimaatpanel zit een mooie vertegenwoordiging van de hele stad en kun je goed gebruiken om dat te toetsen.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat de heer Peters er dan vanuit gaat dat er vanuit het klimaatpanel automatisch draagvlak is. De vraag was ook hoe je dit weegt, vanuit de visie en het belang van de maatschappij van wat urgent is en wat er moet gebeuren.

De heer Peters (D66) is het hier mee eens, er moet nog in kaart gebracht worden hoe het draagvlak is bij bepaalde mensen en wat de impact, de kosten zijn en de CO2 reductie is. Daarna kan de raad beslissen aan welke knoppen ze willen draaien en op welke maatregelen ze willen inzetten. Wat betreft de techniek gaat de heer Peters verder over de scope 3 emissies. Deze zijn lastig te berekenen maar wel cruciaal gezien de ambitie van de stad op het gebied van circulaire economie en dan heb je heel vaak te maken met indirecte CO2 emissies en hopenlijk ook reductie. D66 wil dat het college meer gaat doen dan enkel verkennen. Laten we pionieren op dit gebied zodat andere gemeenten en instanties daar een les uit kunnen halen. Is de wethouder bereid dit in kaart te brengen?

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt hoe je deze indirecte emissies dan gedefinieerd, wat valt daar onder?

De heer Peters (D66) geeft aan dat dit een goede vraag verhelderende vraag is. Als stad wordt er ingezet op maatschappelijk verantwoord inkopen. Doordat er lokaal ingekocht wordt vermindert dat de CO uitstoot door minder vervoersbewegingen, dit zijn scope 3 emissies. Deze worden nu niet meegerekend. Er wordt nu vooral ingezet op 1 en 2 emissies en dat komt rechtstreeks uit de schoorsteen. De grootste winst valt te behalen op scope 3 emissies.

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt of die scope 3 emissies die buiten de stad plaatsvindt voor D66 ook onder onze verantwoordelijkheid vallen?

De heer Peters (D66) geeft aan dat we een keuze hebben in wat we kopen dus zeker ook verantwoordelijk daarvoor zijn. Verder gaat het over de conflicterende doelstellingen met andere thema's. Er worden thema's genoemd als woningbouw of ondergrond maar ondertussen moet de raad een zo helder mogelijke en op feiten gebaseerde belangenafweging kunnen maken. Hoe gedetailleerd wordt dit in kaart gebracht? D66 zou graag een afweging willen maken tussen het aantal huishoudens dat van groene stroom wordt voorzien aan de ene kant en het aantal nieuwe woningen of voorzieningen dat wordt gebouwd aan de andere kant, zo wordt het tastbaar. Hoe zit het met andere thema's zoals sport, economie en cultuur die ook weer schaarse ruimte in beslag nemen? Hoe gaat het college conflicten met thema's in kaart brengen en welke afweging er is gemaakt en bij welke thema's dat niet gebeurt? Er is waardering voor de grondigheid waarmee de scoring is aangepakt. Hoe wordt de impact op inwoners en bedrijven gemeten? Welke indicatoren liggen ten grondslag aan die impact? De uitvoerbaarheid voor wat betreft het draagvlak op korte en lange termijn in kaart brengen. Het zou zonde zijn als iets op de lange termijn wel goed uitvoerbaar is maar op de korte termijn niet minder scoort. Is de wethouder bereid die splitsing te maken? Tot slot wordt er terecht gezegd dat de scoring een momentopname is, daarom is het van belang inzichtelijk te maken per maatregel hoe veranderlijk deze is. Veranderingen met weinig verandering kunnen sneller opgepakt worden. Terwijl veranderlijke maatregelen weer onzekerder zijn. Is de wethouder ook daartoe bereid? Tot zover de inbreng.

De heer van Heuven (PvdD) vraagt wat D66 vindt van het doel om zo snel mogelijk en zo schoon mogelijk reductie van CO2 uitstoot te doen realiseren in deze klimaatvisie, is dit niet te vrijblijvend?

De heer Peters (D66) geeft aan dat hij er blij mee is om zo snel mogelijk en schoon mogelijk te reduceren wat mogelijk is. We moeten kijken waar nu draagvlak voor en in de toekomst en minder discussiëren over of het klimaatneutraal moet. Hij wil zo snel mogelijk aan de slag gaan om zoveel mogelijk CO2 te reduceren.

De heer van Heuven (PvdD) is het eens met zo snel mogelijk gaan reduceren en de discussie klimaatneutraal die hoeft niet meer. Er moet toch wel een kader of een doel zijn om naar toe te werken?

De heer Peters (D66) geeft aan dat er bij de verdere uitwerking naar de verschillende scenario's gekeken gaat worden en daar weer doelstellingen op komen.

De heer van Heuven (PvdD) vindt dat de groene partijen toch zouden moeten kiezen voor een zo hoog mogelijk doel? Vraag ook dadelijk aan de wethouder maar ook aan de heer Peters is waarom staat er geen concreet doel in dit stuk?
De heer Peters (D66) vindt dat het zoeken is naar spijker op laag water, we moeten gewoon aan de slag om zoveel mogelijk CO2 te besparen en niet te veel discussiëren maar zo snel mogelijk beginnen.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt waarom het stellen van doelen tegenstrijdig zou zijn met het alvast aan de slag gaan? Het hoeft niet tegenstrijdig te zijn.

Dhr Peters (D66) geeft aan dat het niet gaat of er nu al doelen worden gesteld die nog wel naar voren komen bij de uitwerking ook de maximale doelstellingen. Deze discussie moet gevoerd worden als de klimaatvisie voor hen ligt.

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat voor de energietransitie vindt plaats in de leefomgeving van de inwoners en en de overgang naar duurzame energie reikt achter de voordeur. Het essentieel is dat inwoners meedoen in de energietransitie. In de EDVW commissie van 20 april hebben ze aangekondigd een initiatiefnota te schrijven om inwoners een centrale positie te geven. In het debat over de voorjaarsnota is dit nogmaals benoemd en de heer Dijkstra heeft toen een motie aangekondigd om de waarden, invloed, eigenaarschap en zeggenschap toe te voegen als randvoorwaarden voor het beoordelen van warmteplannen. Na goed beraad is de weg gekozen van principes voor het energiesysteem waar alles in balans wordt afgewogen. Hiermee doe je recht aan de complexiteit van het energiesysteem en worden de lusten en lasten eerlijk afgewogen. Je geeft ook ruimte aan lokale initiatieven. Ze waren verrast om leidende principes terug te lezen. Tussen de uitgangspuntennotitie is nog een grote kloof tussen verbeelding en praktijk. Zij zien kansen om het energiesysteem gewicht te geven en minder vrijblijvend te maken. Energie gaat er anders uitzien, het wordt lokaal opgewekt en opgeslagen. Deze overgang is niet makkelijk en vraagt om een flexibele rol van de overheid. Maatwerk is noodzakelijk per wijk, buurt of werklocatie met het oog op netcongestie. Dit vraagt om een duidelijke richting. Het woord met in de startnotitie is ambigu en niet duidelijk op wie dit betrekking heeft. Ze willen ruimte voor lokale initiatieven en dat deze actief door de gemeente worden ondersteund ook om zich te kunnen identificeren als warmte of energie gemeenschap. Op dit moment wordt lokaal eigenaarschap niet bevorderd. Je moet het opnemen tegen gevestigde partijen die op een aantal criteria beter scoren terwijl dit voorbij gaat aan de waarden van lokale initiatieven zoals draagvlak en zeggenschap.We moeten alles op alles zetten om die initiatieven te ondersteunen en niet doden. Noodzakelijk is lokaal voor draagvlak. Verder staat er dat er invulling aan randvoorwaarden wordt gegeven om doelen te behalen ook al voegen deze niets toe aan CO2 reductie. Zeggenschap en lokaal eigendom wordt gezien als noodzakelijk voor draagvlak. Inwoners moeten zeggenschap hebben over hun directe leefomgeving, daarop willen ze het principe aanpassen. Ze gaan van leidinggevende principes naar richtinggevende uitspraken en ze zien kansen voor de onbewuste voorzet en zij doen met hun initiatiefvoorstel een handreiking om in co-creatie met het college en de raad de klimaatvisie vorm te geven. Ze zien namelijk een gat tussen de gemeente en de inwoners en met de leidende principes komen we er niet, maar met hun initiatiefvoorstel wel.

De voorzitter vraagt wanneer dat initiatief wordt verwacht?

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan voor het eind van het jaar in de commissie en begin komend jaar in de raad.

De heer Peters (D66) werd getriggerd over we gaan van een centrale naar een decentrale energievoorziening. Kan dit verder uitgelegd worden?

Mevrouw Smit (Volt) geeft aan dat met neuscongestie er gekeken moet worden naar lokale oplossingen naar overbelasting van het net. Waar kan een ander energiesysteem, maar ook een

balans tussen zon en wind. We moeten naar een ander energiesysteem van een grote energie aanbieder. Dit moet meer met elkaar communiceren.

Dhr. Peters (D66) vraag of het alleen om elektriciteit gaat en niet gekeken wordt naar warmte wat centraal geregeld gaat worden?

Mevrouw Smit (Volt) antwoord: nee je kunt het niet meer los van elkaar zien, er zijn allerlei manier oplossingen voor het hele energiesysteem, het is niet meer zwart/wit. We moeten daar in de toekomst flexibeler naar kijken waar welke oplossing past.

Mevrouw Zwinkels (CDA) als CDA willen ze een ambitieus,realistisch en sociaal klimaatbeleid. De termen, maximaal ambitieus, streven naar een zo groot en snel mogelijk, maatschappelijk aanvaardbaar, acceptabel en zaaglijn en de grens opzoeken zijn niet de termen die zij hun gedachten hebben.Ze willen een hoopgevend perspectief en dat gaat verder dan het wel of niet hebben van maatregelen en het klinkt als een uitvoeringsplan terwijl dat het om een visie moet gaan. Komt er na die visie ook wel een beleidsnota conform de nieuw afgesproken structuur? Op pagina 2 staat wel iets maar dit moet duidelijker. Graag ook een visie op trends en ontwikkelingen in de samenleving en ook op het gebied van technologie. Er ontbreekt ook strategievorming: wat doen we eerst en wat doen we later. Zij zien anders geen meerwaarde aan een nieuwe visie maar meer een herijking van het bestaand beleid. Het lijkt erop dat er op nul begonnen wordt en er nog niets gebeurt. Wat zijn de kosten van het opstellen van deze visie en de beleidsnota die hierop volgt? Daarover is niets te lezen in het raadsvoorstel. Wat betreft de inhoud vindt CDA het belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Inzicht in het eigen vastgoed, bij de eigen programma begroting was die er nog niet, is deze er inmiddels al wel? Ook regeldruk inventariseren, waar kunnen we het makkelijker maken.

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan het een goed punt te vinden: het goede voorbeeld geven en inzicht geven in het gemeentelijke vastgoed, wat een beladen punt is. In hoeverre vindt het CDA dat er in een vervolgnotitie duidelijkheid moet komen of er budget is om het vastgoed te verduurzamen?

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan het een terechte vraag te vinden en de data zou er al moeten zijn. Met de tegenbegroting hebben ze die proberen te achterhalen maar die gegevens waren er niet. Het begint wel bij inzicht, zeker als je anderen wilt verleiden om dit gedrag te volgen.

De heer van Heuven (PvdD) vraagt wat het CDA vindt over dat er ook budget moet zijn?

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat dit ook de reden was voor de tegenbegroting, maar die info was er niet dus hebben zij geen realistisch voorstel kunnen doen. Realistisch is soms ook faseren om het ook uitvoerbaar te maken. Verder, met het kopje participatie, delen zij de mening van D66 dat er meer voor nodig is dan een gesprek met het klimaatpanel. Ook de oproep van Volt tot eigenaarschap wordt gedeeld, De initiatieven en betrokkenheid van inwoners moet worden gestimuleerd. Hoe gaat het participatietraject voor dit document eruit zien? Er schijnt ook nog een gelijktijdig traject te lopen rondom locatie rondom energieopwekking. Gaat dit door hetzelfde bureau uitgevoerd worden? De nieuwe methode over waardeoordelen van participanten, Wat als niet het maximale scenario eruit komt? Hoe zit het met samenhang en het overzien van gevolgen? Participatie is nog heel vaag en warrig. Hoe worden de rekenkamer aanbevelingen overgenomen en toegepast met betrekking tot participatie? Worden scholen en onderwijs ook betrokken? Er moet meer gedaan worden aan duurzaamheid van spullen, hier zit veel CO2 uitstoot van huishoudens, hier mag veel meer aandacht aan besteed worden. Het verduurzamen van kleding bij consumenten maar ook bij ondernemers. Is het college bereid dit te promoten?

De heer Peters (D66) is blij dit te horen dit zijn Scope 3 emissies, kan CDA zich in zijn punt vinden?

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat ze zich daar inderdaad in kunnen vinden. Er gaat ook een europese wetgeving komen over scope 3 emissies. We zitten in een startnotitie en ze wil ambtenaren hierin ook wel ruimte geven.

De heer Peters (CDA) vraagt of we niet juist gaan pionieren op dit vraagstuk?

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat je dan uitkomt bij de vraag waar de politiek voor is? Het mag stelliger in de startnotitie maar laten we het begrijpbaar houden en niet te technisch. Laten we breder kijken en het tastbaar maken.Door met de eigen inbreng. De gemeente kan ook een rol spelen bij het verzorgen van fysieke infrastructuur zoals wijk depots, repairshop ed, maar ook een buurtbatterij zoals Volt ook al aangaf om op collectieve wijze te verduurzamen. Graag een reactie van het college. Het moet toegankelijk zijn voor iedereen, ook op sociaal vlak zien zij dit veel meer terugzien in de startnotitie. Hoe worden ambtenaren hierop uitgedaagd en mogen zij ook fouten maken en blijven ontdekken naar nieuwe alternatieven? Zij vonden het heel vreemd voor de bouwindustrie en landbouw. Moet de stad Utrecht het over de landbouw hebben, wat nagenoeg niet aanwezig is, kunnen we niet beter naar relevante sectoren kijken. Kan de wethouder hier antwoord op geven? Wat betreft energie, wat kun je doen met parkeerplaatsen en meer ruimte benutten met zonnepanelen. Bij windmolens de zin “wij schuwen geen middelen” voelt niet goed, dit zouden ze graag anders insteken. CDA ziet graag dat we blijven versnellen en niet afwachten. Ze gaan nog beraden of zij de startnotitie gaan steunen.

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat de klimaatvisie een stip op de horizon moet zijn en geen hoog technisch document maar een leidraad hoe we op een rechtvaardige manier de grootste crisis van deze eeuw gaan aanpakken. De rode draad dient klimaatrechtvaardigheid te zijn. Hoe nemen we de meest kwetsbare mee in de ambities?

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of daar niet een doelstelling bij hoort?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat met het aannemen van de nieuwe beleidscyclus ook de visie opgenomen, deze moet breed bekeken worden en hoeft niet gedetailleerd.

Mevrouw Smit (Volt) snapt niet waarom er geen doelstelling is, dat heeft niets te maken met een brede visie. Graag meer uitleg.

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat een doelstelling oké is maar het hoog technische hoeft geen doel van de klimaatvisie te zijn.

Mevrouw Smit (Volt) vraagt of ze het goed begrijpt dat de heer Cornielje ook graag een doel wilt en welk doel zou het zijn dan?

De heer Cornielje (PvdA) gaat zich niet committeren aan een exact doel. Het gaat er om dat het doen niet te concreet hoeft te zijn op dit moment. Het betoog wordt vervolgd. De Utrechter zelf dient te profiteren van duurzame stroom en niet alleen bedrijven. PvdA is benieuwd naar de mening van de wethouder over het energie ontwikkelbedrijf, in het coalitieakkoord wordt vermeld dat hier onderzoek naar is gedaan, maar hoe ver zijn we daarin en hoe staan we daarin en kan dit worden meegenomen in de visie? De visie zal getoetst worden op deze 3 thema's: klimaatrechtvaardigheid, ambities van gemeentelijke deelneming aan energieproductie en bewoners die zelf kunnen profiteren van lokale opwekking. Hoe wordt dit document een stuk dat gaat leven? Hoe zorgen we ervoor dat al het beleid van de gemeente aan deze visie wordt getoetst? Hoe kan de raad aan de klimaatvisie toetsen of die doelen worden behaald? CO2 is objectief te meten, maar klimaatrechtvaardigheid is veel lastiger om te meten. Hoe geeft de wethouder hier handvatten aan?

De heer Peters (D66) is blij te horen dat het moet blijven leven. Kan een klimaatpanel hier aan bijdragen?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat als het panel meedenkt, het van waarde kan zijn.

Mw. Zwinkels (CDA) vraagt hoe de PvdA andere groepen wil gaan betrekken.

De heer Cornielje (PvdA) wil deze vraag doorspelen naar de wethouder over hoe nemen we zoveel mogelijk Utrechters mee kunnen nemen. Dit moet ook per geval bekeken worden als er een plan is. Het is goed dit in de klimaatvisie te verwerken.

Mw. Zwinkels (CDA) zegt u dan het per project te bekijken? of gaan we ook breder deze gehele klimaatvisie voorleggen aan de stad?

De heer Cornielje (PvdA) Het is lastig, vandaar de tweede vraag hoe dit te meten is. Daarom moet er een handvat komen hoe dit te toetsen is aan het beleid.

Mw. Zwinkels (CDA) vraagt: wanneer is de PvdA tevreden over de participatie in de totstandkoming van de klimaatvisie?

De heer Cornielje (PvdA) we moeten bewoners meenemen en de kans geven ook inspraak te hebben, maar het is ook een vraag aan het college. Wij beoordelen of dat wij deze principes die zij meegeven ook goed vinden.

Lid Minnaert (BIJ1) vraagt hoe PvdA klimaatrechtvaardigheid gedefinieerd is?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat klimaatbeleid ervoor kan zorgen dat ongelijkheid in de samenleving wordt vergroot. Klimaatbeleid accelereert onrechtvaardige ongelijkheid die in de samenleving al zitten. Die ongelijkheden willen ze tegengaan.

Lid Minnaert (BIJ1) Hier gaan ze deels in mee, echter gaat klimaatbeleid verder dan alleen Utrecht deelt hij dit?

De heer Cornielje (PvdA): Absoluut.

Lid Minnaert (BIJ1) vraagt hoe dit eruit moet zien?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat er veel verschillende afwegingen zijn. Bijvoorbeeld de productie van batterijen onder slechte omstandigheden, die zou je er ook in kunnen verwerken. Daar heeft BIJ1 de PvdA aan hun zijde om dit aan te pakken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is de pvda nu wel of niet tevreden met de manier waarop de participatie in dit raadsvoorstel is verwerkt?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat het gaat om de startnotitie die nog niet uitgewerkt is. Het is te vroeg om te oordelen, daarvoor moet de visie in zijn volledigheid bekeken worden. Participatie is wel een belangrijk punt en daar heeft EenUtrecht de PvdA aan zijn zijde.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) snapt het antwoord niet, er staat al heel veel in over participatie, daar kun je dan toch wel een oordeel over hebben. Staat het er nou goed in of niet of moeten we hierop amenderen?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan dat hij het belangrijk vind dat de uiteindelijke klimaatvisie handvatten moet hebben waarop ze participatie kunnen beoordelen. Dit wordt nu aan de wethouder meegegeven. Het is te vroeg om te zeggen dat er geen rekening gehouden wordt met participatie.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) zij zullen zeker samen met Volt en D66 met iets gaan komen om de startnotitie bij te stellen dat zaken als impact aangevuld worden met draagvlak en eigenaarschap en dat als criterium meenemen voor participatie. Zal de pvda het daarmee eens zijn?

De heer Cornielje (PvdA) geeft aan net een betoog te hebben waarin hij ook eigenaarschap meenam als belangrijk principe en kijkt graag mee naar het voorstel.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat een concreet doel mist in de startnotitie over hoeveel en hoe snel we dat gaan doen. Wat zijn de richtlijnen, dit zorgt voor duidelijkheid. De scope 3 emissies zijn lastig te berekenen en er wordt aangegeven dat er geprobeerd wordt deze mee te nemen. Dat is vrij voorzichtig geformuleerd gezien er 80% van de uitstoot van bedrijven binnen deze scope valt. Zij vragen de wethouder te onderzoeken waar deze scope 3 emissies vandaan komen en welke stappen er gezet gaan worden om deze emissies te verminderen en daarmee steunen zij D66. Er wordt in de startnotitie geen waarde gegeven aan de verschillende elementen waardoor alles even veel drukt. Zo zouden de kosten even belangrijk zijn als de effecten van de maatregelen. Blijft de weging van de scoring gelijk in de uiteindelijke klimaatvisie

gelijk en zo ja waarom heeft de wethouder hiervoor gekozen? De verschillende uitstoot soorten worden genoemd als equivalenten de uitstoot methaan, lachgas F-gassen zijn ook belangrijk om mee te nemen en willen ook daarvan weten waar ze vandaan komen en welke maatregelen genomen kunnen worden om de uitstoot te verminderen. Kan de wethouder hier toezeggingen doen in de uiteindelijke klimaatvisie?

De heer Peters (D66) snapt de wens maar gaat het ook heel ingewikkeld maken. Het is omgezet naar CO2-equivalenten om het simpel te houden. Is Student & Starter het hiermee eens?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat het zeker behapbaar moet blijven en tegelijkertijd is het belangrijk om te weten waar de CO2-equivalenten vandaan komen. De insteek van de visie blijft hangen in het nu, maar het is ook noodzakelijk om vooruit te kijken. In de conceptversie van het nationale plan, energiesystemen en de jonge klimaatagenda 2040 wordt gekeken naar hoe Wethouder van Hooijdonk eld er in de toekomst uit zal gaan zien en dan teruggeredeneerd naar wat vandaag nodig is. De wethouder wordt gevraagd de klimaatvisie op te stellen met deze manier van denken. Student & Starter ziet de klimaatvisie als een positieve stap naar een gezondere en betere stap en zo zien visie ook graag geschreven. Het gaat niet alleen om kosten maar er moet ook gekeken worden naar wat we naartoe willen. De wethouder wordt nadrukkelijk gevraagd de opbrengsten in kaart te brengen. Er wordt gesproken over het verkennen van maatregelen die verbinding met elkaar hebben, dat kan ambitieuzer door een combinatie te maken tussen mitigatie en adaptatie die veel met elkaar te maken hebben. Bijvoorbeeld isoleren om de kou maar ook de warmte buiten te houden. De wethouder wordt gevraagd deze slimme combinaties als doel te zien.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan het eens te zijn met de toekomstige trends en ontwikkelingen en het positief benaderen. Moet de startnotitie dan niet op de schop?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) vind het helemaal op de schop nemen iets te extreem: er kunnen wel moties over ingediend worden en daar willen ze graag over meedenken.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan niet meteen heel technocratisch te willen worden maar als de baten moeten worden meegenomen terwijl het over een visie gaat. Is het niet veel beter de strategische lange termijn hierin meenemen en niet alleen de baten toevoegen.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) is het deels eens maar vind het ook belangrijk dat er gekeken wordt naar wat we nu kunnen doen en een zo positief mogelijke impact maken op later.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt of mevrouw Oudejans dat zaken ook in de juiste volgorde gedaan worden? Dit zou dan nu niet als onderdeel van een klimaatvisie op tafel liggen.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat het hele pakket in de visie moet komen te staan.

De heer Peters (D66) vraagt of Student & Starter ook bereid is om samen met D66 de handschoen op te pakken en jongeren te betrekken?

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter), zeker is het belangrijk dat jonge mensen betrokken worden in de participatie zowel bij de visie als de uiteindelijke uitwerking.

De voorzitter geeft aan ook in de bloei van zijn leven te staan en betrokken wil worden.

Mevrouw Oudejans (Studenten & Starter) geeft aan dat D66 en Volt al over draagvlak gesproken hebben en hier kunnen ze zich bij aansluiten. Ze kijken uit naar de klimaatvisie en hebben goede hoop op een stevige aanpak.

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan hoge verwachting te hebben, maar is teleurgesteld in de klimaatvisie. Er was een klimaatvisie beloofd maar het is meer een energievisie geworden. De oplossingen hebben lokaal een positief maar globaal negatief. Er wordt van fossiele brandstoffen overgestapt op andere niet hernieuwbare mineralen en metalen. De geschiedenis herhaalt zich. Het zuiden wordt uitgebuit en uitgeput voor de welvaart van het westen. Overzeese gebieden kapot om elektrische auto's te maken met grondstoffen die we hier niet hebben. In West Papoea

worden de bestaansrechten van de gemeenschappen en de biodiversiteit bedreigd voor de nikkel, koper en kobalt die hier te vinden zijn. Land wordt afgepakt en zelfs mensen vermoord en natuurgebieden kapot gemaakt. Om echt rechtvaardig beleid te maken moet er verder gekeken worden dan de stadsgrenzen. Realistisch over de crisis betaalbaar maken van oplossing bij de wortel aanpakken. Klimaatrechtvaardigheid begint bij dekolonisatie. De Rabobank investeert in de fossiele industrie en maakt buiten de stad ongekende schade, wat maakt het dan uit dat het pand in Utrecht duurzaam en energieneutraal is. Dit is greenwashing washing mede mogelijk gemaakt door de gemeente Utrecht. We moeten realistisch zijn over de crisis waar we middenin zitten en waar de inwoners nu al de gevolgen van ervaren hoe verduurzaamde initiatieven alles onbetaalbaar maken. Het vraagt om oplossingen die het probleem bij de wortel aanpakken. Ons klimaatbeleid moet de levens van de meest kwetsbare groepen mens, dier of plant binnen of buiten de stad centraal stellen. Hier bedrijven aanpakken die ergens anders schade aanrichten. Dat betekent niet dat inwoners direct of indirect moeten opdraaien voor de kosten van de klimaatcrisis. De wethouder wordt gevraagd niet alleen te kijken naar binnen onze stadsgrenzen maar ook daarbuiten. Niet enkel te kijken naar CO2 maar ook naar biodiversiteit, mensenrechtenschendingen en bedreigingen van leefgebieden, maar ook kijken hoe het beleid de ongelijkheid in de stad verergerd. Een koloniale energietransitie is geen optie.

Dhr. Peters (D66) vraagt hoe je dit behapbaar kunt maken?

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan door te nationaliseren en te vergroenen.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt of ze dit op gemeentelijk niveau willen doen?

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan dat je op gemeentelijk niveau niet kunt nationaliseren maar wel aan de bedrijven die binnen de stad zitten. Er moet ook gekeken worden naar overal elektrische auto's willen hebben. We lossen de klimaatcrisis niet op door hier CO2 te besparen maar ergens anders een probleem te veroorzaken of te zorgen voor meer uitstoot.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat de voorgesteld aanpak zonder participatie is niet van deze tijd maar niet verrassend. De wethouder scoort op hun participatie meetlat een onvoldoende. Ze gaan tegenstemmen als het voorstel niet wordt aangepast.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is benieuwd naar de stelling dat er helemaal geen participatie is verbaasd haar, er staat dat er een klimaatpanel is tot eind 2023 en er loopt een participatietraject. Hebben we dan een ander document gelezen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan een andere interpretatie te hebben en dat het klimaatpanel geen serieuze participatie is maar een excuus. Er zijn voorstellen gedaan over een burgerberaad, een referendum of op een bredere manier met de stad vaststellen. Je creëert zo veel meer eigenaarschap en draagvlak.

Dhr Cornielje (PvdA) vraagt op welk niveau groot draagvlak en participatie gemeten wordt?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat niet alle inwoners hoeven mee te doen als de groep maar juist is samengesteld. Je kunt veel meer doen met enquêtes of peilingen en die staan beperkt in de startnotitie. De heer Dijkstra ziet hele oude methoden terug om mensen te horen. Gekeken wordt naar de impact maar er meer gekeken zou moeten worden naar het draagvlak en eigenaarschap van partijen.

De heer Cornielje (PvdA) vraagt over welke groep hebben we het dan over? Op wat voor schaal praat u als u het heeft over draagvlak en participatie?

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat er op stedelijk verhaal niveau vele betere middelen zijn dan die nu benoemd zijn in de startnotitie. Als je het over zoekgebieden bepalen hebt, dan moet je een groter belanghebbende benaderen. Verder met de inbreng geeft de heer Dijkstra aan wel voor te willen stemmen, maar dan moet er iets gedaan worden aan hun kritiek. Allereerst staan er een vijftal criteria om keuzes te kunnen maken. De vierde luidt "de impact van de maatregel op inwoners en bedrijven" hoe moet dit worden gelezen? Waarom staat er niet "het eigenaarschap en het draagvlak van de maatregel hebben inwoners, bedrijven en direct belanghebbende. Tweede punt van kritiek des te belangrijker bij het vaststellen van zoekgebieden

voor het opwekken van duurzame energie, graag een toelichting van de wethouder in welke mate bij het verkennen en het maken van de eerste selectie van zoekgebieden wel rekening wordt gehouden met draagvlak en eigenaarschap bij bewoners ook als criterium om zoekgebieden met elkaar te kunnen vergelijken en beoordelen. Er dienen vier zaken aangepast te worden en dan gaan ze voor stemmen. Het eerste is de tekstuele aanpassing met de aanvulling draagvlak en eigenaarschap, tweede punt dit ook te doen met het vijfde leidende principe uitgangspunt, het derde is om bij het zesde leidende principe de tekst “bij de totstandkoming van de visie hoort de gemeente de belangen en voorkeuren van partijen in de stad te vervangen door: bij de totstandkoming van de visie laat de gemeente zich mede leiden in haar keuzes en voorstellen door de belangen en voorkeuren van partijen in de stad ook van direct belanghebbende waaronder omwonenden. Als laatste punt dit ook te doen voor voorstellen voor het vaststellen van zoekgebieden voor het opwekken van duurzame energie. De vraag aan de wethouder is, kunnen deze zaken worden aangepast in de startnotitie? Dit staat nog erg ver van hun eigen visie hierover. Dit onderwerp vraagt maximaal draagvlak van de bevolking door het met hen te doen en niet voor hen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan blij te zijn met de startnotitie als het gaat om mitigatie en consumptie in bredere zin en wat de gemeente kan doen om consumeren te beïnvloeden. Hoe kunnen we met elkaar consuminderen? Fijn dat helder gemaakt is dat concreet gezien kan worden wat effecten van beleid zijn. De vraag is of dit in alle nieuwe stukken gaan terugzien want klimaatmitigatie gaat over alle domeinen en portefeuille heen. Graag een toezegging hierop. Er is in de voorjaarsnota gevraagd om een klimaatbegroting en om die integraal onderdeel van de gemeentelijke programmabegroting te maken. De wethouder wordt gevraagd wat de status is van dit onderzoek. De leidende principes zijn discutabel voor wat betreft wat acceptabele kosten zijn en wat de maatschappelijke voordelen zijn en wat dit mag kosten. Daarnaast levert het ook iets op dus graag ook de baten meenemen. Overal draagvlak creëren zal niet gaan lukken, er is ook een crisis op te lossen. Hoe gaat het college zorgen dat het draagvlak zo groot mogelijk is? Er staan goede ambities maar wanneer volgt er meer inzicht. Het verkennen of er nog sectoren of emissies moeten worden toegevoegd is heel mooi, maar wanneer is daar meer zicht op? Het analyseren wat de bijdrage van de verschillende sectoren is aan de uitstoot en welke effecten maatregelen hebben om tot reductie te komen en ook het stuk over de scope 3 emissies verkennen, daarvoor sluiten ze aan bij Student & Starter en D66. Tot slot vragen ze zich af of er concrete grote uitstoters bekend zijn, is dat inderdaad landbouw en industriebouw? Horen ziekenhuizen ook niet in het rijtje van grote uitstoters? Hoe worden deze grote uitstoters aangepakt?

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan het is een zwabberend document te vinden en niet duidelijk. Het geeft niet echt een gevoel waar het college naar toe wil en of het college ergens voor gaat kiezen, ook na het debat aan horen is hij hier nog niet achter. Als eerste beslispunt 1a hier mist het doel of tenminste een minimaal doel. Wat heeft het college hier zelf over ingedachten? Het punt over de scope 3 hadden zij ook net als andere partijen. Bij de kosten van de maatregel kan hij zich ook aansluiten bij wat al gezegd is. Het document focust op het stoppen met fossiele energie BIJ1 heeft goed uitgelegd wat de nadelen daar weer van zijn dus reductie zal een belangrijk onderdeel blijven. Maar ook bomen planten van nieuwe bomen en het kappen met kappen van bomen mag erin terugkomen dit is niet meegenomen en er wordt wel verwezen naar andere documenten maar moet ook hier terugkomen. Op het gebied van consumptie moet het college gaan kiezen. Waarom in de economie blijven investeren? terwijl dit niet beide kan. Er wordt niet extra geïnvesteerd in de afdeling die de voedselagenda aan het maken is. Het betekent niet dat deze nu wel van de grond komt omdat deze in de startnotitie is opgenomen. We moeten gaan overstappen naar gezond en duurzaam eten. Kan de wethouder zeggen of zij zich ook verantwoordelijk voelt voor de reis tot plantaardig? Het benoemen van de sector Landbouw is wel een goed idee dit te benoemen, er zijn zeker wel dieren die voor uitstoot zorgen. Bouw is ook een belangrijke sector.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd naar landbouw of het niet beter is in gesprek te gaan met die partij. Als je drie sectoren moet kiezen is landbouw dan niet onterecht. Heeft meneer van Heuven nog andere ideeën over sectoren die ook in het rijtje thuis horen?

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan dat ze ambitieus zijn op alle onderdelen. Er is zeker winst te boeken op runderen. De grote zorg ligt ook op de financiële consequenties van dit plan. Het gaat slecht met het verduurzamen van vastgoed, maar komt er in de klimaatvisie ook geld vrij om zaken aan te pakken? Conclusie: hoe ambitieus is het college echt, waar werken we heen en is er

ook voor alle ambities geld? Daarom twijfelen zij is deze visie klimaatreddend of leuk om naar te kijken?

Mevrouw Zwinkels (CDA) is de heer van Heuven het eens dat we het gevaar lopen dat we heel veel tijd en geld stoppen in beperkte ambtelijke capaciteit wat niets op gaat leveren of een herijking is van plannen die er al lagen?

De heer van Heuven (PvdD) geeft aan dat bij nieuw beleid ook nieuwe budgetten horen, want dat heeft inderdaad geen zin.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) is blij met de klimaatvisie en de verbreding. In grote lijnen kan GroenLinks zich vinden in de leidende principes. Dat de nationale doelstellingen concreet worden gemaakt maar dat er ook versneld wordt. GroenLinks vraagt het college om hier de max in op te zoeken en iedereen uit te dagen. Draagvlak zouden zij ook het liefst zoveel mogelijk hebben maar het mag ook af en toe wel schuren.

De heer Peters (D66). steunt het volledig. Is mevrouw Heijne het eens dat het draagvlak wel in kaart gebracht moet worden?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) absoluut want dit maakt duidelijk waar wensen en belangen gaan schuren. Daardoor kan een beter afgewogen besluit genomen worden.

De heer Dijkstra (EenUtrecht), hoezo schuurt draagvlak en kom je niet verder met een klimaatvisie?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) heeft niet gezegd dat je dan niet verder komt. De wensen en de visie van de bewoners in kaart brengen zodat je weet wat belangrijk is en keuzes kunt maken. Het is bijna onmogelijk om iedereen op een lijn te hebben maar daar wel een afgewogen keuze te maken zul je moeten weten wat er leeft en wat er speelt.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat als je maximaal draagvlak weet te creëren, GroenLinks toch ook wel ziet dat je zaken kunt versnellen?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat je dan zeker kunt versnellen, je wil ook geen volksopstand want dat vertraagt alleen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt GroenLinks of zij ook vinden dat de startnotitie op dat punt steviger mag?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat zij hier net iets anders in zitten en niet iedereen hoeft het er mee eens te zijn. Het zal niet makkelijk zijn en soms moet er ook lef en leiderschap getoond worden. Wat GroenLinks verder belangrijk vindt is ook dat er voor gelijke kansen gekozen wordt.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt wat maatschappelijke aanvaardbaarheid is om allerlei regelingen te bedenken is om zelfgemaakte problemen weer ongedaan te maken? Is dit een uitgangspunt?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het mag wat kosten, maar mensen mogen niet wegzakken dus dan zullen er compenserende maatregelen getroffen worden.

Mevrouw Zwinkels (CDA) is benieuwd vanwaar dan de term maatschappelijke aanvaardbaarheid? Waarom zou je dergelijke situaties moeten willen?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat het lastig is maar dat er een crisis gaande is waar we allemaal last van zullen hebben op termijn. De tijd van makkelijke maatregelen is voorbij en we moeten soms iets doen wat moeilijk is.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat dit het probleem is dat daar de focus ligt terwijl er veel meer ondersteuning en begeleiding geboden kan worden.

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan dat dit in kaart gebracht wordt en ze vreest dat ze ook voor moeilijke keuzes komen te staan.

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt welke maatregelen ze in gedachten heeft?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft uitgangspunten en principes mee dat er niet alleen maar makkelijke maatregelen in hoeven.

Lid Minnaert (BIJ1) is nog steeds concreet benieuwd wat moeilijke maatregelen zijn?

Mevrouw Heije (GroenLinks) geeft aan dat ze op zoekgebieden duurzame energie gezien heeft, dat dit lang niet altijd makkelijk is.

Het lid Minnaert (BIJ1) vraagt wat voor systeemkritische oplossingen GroenLinks heeft?

Mevrouw Heijne (GroenLinks) geeft aan het met BIJ1 eens te zijn dat we naar een fundamenteel andere samenleving moeten. Nu wordt er geprobeerd de lineaire economie te verduurzamen. Inde gemeente maak je de snelste klappen door concrete maatregelen.Voor het vaststellen van zoekgebieden wil GroenLinks vooralsnog alle zoekgebieden open laten. De uitgangspunten ion de startnotitie kan GroenLinks zich in vinden. Het scoren van maatregelen werd door Student & Starter exact verwoord als ze zelf had willen doen, een aanvulling hierop is dat er ook baten inzichtelijk gemaakt moeten worden. Tot slot komt de visie zelf heel erg over als controle op de uitvoering. We stellen een doel, we gaan reduceren en daarna controleren we. Vanuit GroenLinks mag er meer ruimte zijn voor de lange termijn visie. Wat gaan we doen om nieuwe ontwikkelingen te volgen en in te zetten.

De heer Vintges (VVD) geeft aan het erg lastig te vinden om op het document te reageren. Het is goed dat er een visie komt. Voor de raad zou het handig zijn als er verschillende scenario's komen en dat ze daar uit kunnen kiezen. De scoretabel is prima maar je moet wel openstaan voor innovatie. Hoe maken we de juiste keuze op lange termijn? Wat zijn de gevolgen voor de inwoners staat erin, maar hoe gaan we dit toetsen met verschillende bevolkingsgroepen? In de startnotitie is niet duidelijk hoe de bedrijvigheid wordt ingevuld? Is er ruimte voor innovatieve en slimme projecten? De VVD pleit voor een wijkenplan om te testen wat maatschappelijk aanvaardbaar is, dit moet per wijk en per buurt duidelijk maken wat er leeft. Eigenaren en ondernemers moeten mee kunnen beslissen over de vorm van energieopwekking die nodig is in de wijk. VVD sluit bij CDA aan als het gaat om het vraagstuk regeldruk en bij PvdD over de financiële consequenties.

De voorzitter geeft aan dat nu de inbrengen voor de eerste termijn is afgerond en vraagt de wethouder te reageren op de vragen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze eerst een introductie, dan wat algemene dingen van de zaken die terugkomen in het document, dan de beleidscyclus, dan de scope, hoe er afwegingen gemaakt worden, principes, voorbeeldrol van de overheid, proces en participatie en dan nog varia stuk. Het wordt een uitdaging om iedereen happy te maken. Er zitten enorme behoeften aan, aan de ene kant visionair en aan de andere kant ook heel concrete. Het is een zoektocht om dit goed te doen. Ze wil waken voor teveel eisen en zorgen voor maakbaarheid van de visie. Zoekproces naar wat voor soort document het wordt. Draagvlak is door een aantal partijen gemist in de startnotitie. Het maximaal ambitieus komt uit het coalitieakkoord. Ze heeft het gevoel dat een meerderheid van de raad zit te wachten op een ambitieus beleid. Het is aan de raad af te wegen wat van het plan acceptabel is en wat niet. Het is juist niet de bedoeling dat dit een luchtkasteel wordt zoals benoemd door PvdD. Er zitten verschillende elementen in als het afwegingskader of het haalbaar en uitvoerbaar is. We gaan het niet zelf kunnen doen en oplossen. Dan terugkomend op de vraag: wat gaan we terug zien? De wethouder bespeurt de behoefte aan een visie, waar gaan we heen, hoe ziet die samenleving eruit, welke trends en ontwikkelingen zijn er? Het document zou voelen als controlerend en moet er meer over transitie gedacht worden. Ook wat er door Student & Starter is aangegeven, of we terug kunnen redeneren. Die boodschap is goed begrepen en zeker verrijkend voor het stuk en gaan ze dit element proberen erin te brengen. Voor wat betreft het doel is er geen doel in de vorm van een getal gegeven. Je kunt geen abstract doel stellen als je niet weet wat je ervoor moet doen en wat kan. Je moet op zoek naar welke maatregelen we bereid zijn te nemen? Het moet een afweging van belangen zijn.

De heer van Heuven (PvdD) snapt het verhaal maar vraagt of er een stip op de horizon dan niet van belang is, dat moet toch kunnen.

Wethouder van Hooijdonk in Europa is dat makkelijker te stellen qua grip is dat in een stad een heel ander verhaal. Het college zal een scala aan bedoelingen voorleggen en dan kan de raad bepalen waar het niveau zit.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) biedt hulp aan. Een doel in cijfers kan helpen mensen te confronteren om stappen te zetten en het kan ook inspirerend zijn om juiste keuzes te maken. Deelt de wethouder de mening dat dit kan helpen, ook op stedelijk niveau?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dit wel te gaan doen maar op basis van het inzicht van die maatregelen daarna kun je zeggen: hier gaan we voor en is het aan de raad de richting te kiezen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat als het doel scherp gesteld is, de maatregelen ook veel verder gaan. Als je mensen in de stad wilt meekrijgen moet je juist een uitdagend doel stellen.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze nog nooit heeft meegemaakt dat mensen minder gaan auto rijden omdat de gemeente dan haar doel haalt. Uiteindelijk gaan we het over doelstellingen hebben. Volt wordt aangemoedigd om mee te denken met dit verhaal en de wethouder ziet de stukken graag tegemoet. Dan een aantal zaken over de beleidscyclus. Er is een beetje rommelig pad gevolgd, er is al een programma besparingen en een transitievisie warmte dus er is geen begonnen met de visie. Er wordt gekeken naar wat er al is en welke gaten moeten worden gevuld en wat moet worden aangepast. Ze gaan zeker zeker zaken uitgewerkt in programma's.

Mevrouw Zwinkels (CDA) vraagt welke toezeggingen de wethouder op dit punt kan doen?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan geen toezegging te doen maar dat is al het plan. In het plan wordt aangegeven hoe zaken zich met elkaar verhouden, sommige zaken zijn er al en andere zijn er nog niet, daar kan wel een planning bij zodat iedereen weet hoe en wat. De vraag over hoe dit gaat leven in de organisatie en niet in een lade belandt, sowieso door al aan te geven hoe dit doorwerkt in andere beleidsterreinen in de gemeente zodat mensen er uiteindelijk mee aan de slag kunnen. De wethouder vindt het een goede aanmoediging en hoopt door de raad scherp gehouden te worden.

De heer Peters (D66) vraagt of dit het document wordt waarlangs de gemeente het klimaatbeleid legt?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat dit wel de bedoeling is. Dit zegt wat we nog missen bij het mobiliteitsplan aan klimaatbeleid rondom mobiliteit, dat wordt dan aangekondigd en ook als er uitwerking nodig is wordt dat ook aangekondigd.

De heer Peters (D66) vraagt of de hoogste ambitie telt mochten er in de visie hogere ambities gesteld worden dan in het mobiliteitsplan?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er beleid gemaakt is op allerlei gebieden. Het kan zijn dat er uit het klimaatbeleid weer zaken komen die op mobiliteit van toepassing zijn omdat dit niet het doel van mobiliteit is. Als dit zo bevonden wordt, moet dit worden uitgewerkt en de besluitvorming erover georganiseerd worden. Dan verder met de scope, er is veel over gesproken, de tekst is misschien niet duidelijk maar is al een adviesbureau aan de slag om dit in kaart te brengen. Het is echt de bedoeling zo veel mogelijk met scope 3 bezig te zijn. De essentie van scope 3 is ook dat het verder buiten de keten gaat en ook over kleding en spullen gaat en consumptie. Hoe concreet het onderzoek is is niet geheel duidelijk maar er wordt wel het een en ander in kaart gebracht.

De heer Peters (D66) vraagt met welke opdracht de bureaus aan de slag zijn voor scope 3, gaan die het in kaart brengen of zijn die aan het pionieren naar vernieuwende ideeën?

Wethouder van Hooijdonk weet niet de precieze opdracht. Het is in ieder geval de bedoeling het in kaart te brengen omdat hij nog niet in kaart is gebracht, maar ook is niet duidelijk wat we ermee kunnen. Wat je er vervolgens mee kunt. Dit is een nieuw debat.

Mevrouw Zwinkels (CDA) heeft een punt van orde omdat de beantwoording van de vragen niet duidelijk is, wat gebeurt er nu met de punten die worden geadresseerd? Ze vond het lastig om te bepalen wat er hier op de beleidscyclus nu gebeurt en ze is geneigd met notities te komen omdat ze er niets van snapt.

De voorzitter vindt het ook een punt van orde en geeft de wethouder het woord hierover

Wethouder van Hooijdonk weet niet goed hoe ze duidelijk moet zijn en geeft aan dat ze aan de slag gaan met de visie dus waar ze naartoe willen, het eindbeeld hoe de transitie in elkaar zit, wat ze over de beleidscyclus gaan zeggen. Ze is nu aan het uitleggen wat de scope is en over scope 3 emissies.

De heer Peters (D66) snap waar de vraag vandaag komt bij mevrouw Zwinkels. Hij weet nu ook niet of hij een motie moet indienen of dat het behandeld gaat worden, dit wordt nog in het midden gehouden.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er nog geen cijfers zijn en geen beleid van scope 3 dus alles wat daarop gedaan wordt is nieuw en dat moet nog besproken worden.

De heer Peters (D66) geeft aan dat er een opdracht is verleend aan een bureau dus er is al wel een gedachte over en ook een onderzoeksvraag en hij is benieuwd of de opdracht aangescherpt kan worden of dat dit niet nodig is.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan niet te weten wanneer het nodig is de opdracht aan te scherpen. Er is een bureau ingeschakeld dat het in kaart gaat brengen wat de klimaatimpact is. Daarna wordt gekeken wat er gedaan kan worden. Dit gaan ze naar hun beste vermogen doen. De wethouder gaat verder met de scope 3 en wat ze sowieso gaan doen is de gebouwde omgeving en het directe energieverbruik in kaart brengen. Dit gaat over de hele dienstenindustrie en hiermee en ja, ze weten wat grote uitstoters en daar zijn en ook al weleens toezegging opgedaan. Landbouw en industrie zijn genoemd omdat ze daar minder achtergrond in hebben en is om aanvullende informatie te krijgen die ontbreekt. Ze gaan zeker op de rol van ondernemers en bedrijven terugkomen en ze ziet de opmerking van de heer Vintges als een aanmoediging. Het is vanuit de gemeente de bedoeling om naar alle beleidsgebieden te kijken. In de klimaatvisie zal veel een moment zijn. Over de CO2-equivalenten, dat zit er in en is goed om na te gaan of dat nog een ander gesprek oplevert. Het is zeker de bedoeling dat er stappen gezet gaan worden in duurzaam voedsel. Voor sommige dingen zal het lastig zijn en een politiek debat om te bepalen wat je daarin wil met elkaar? Dit zal niet tot op het meest uitvoerende niveau zijn. Waar het niet over gaat is niet over de bomen omdat dit al op andere plekken gebeurt, niet over mensenrechten, biodiversiteit, ongelijkheid, deze zijn zeker belangrijk maar vanuit Utrecht kan niet het leed van de hele wereld worden opgelost. Het zal wel over de kwalitatieve informatie gaan voor een deel door het scoringsmodel wat hopelijk bijdraagt aan het neutraal presenteren van informatie. Er kan geen dashboard gemaakt worden en alles uitsplitsen om heel gedetailleerd af te kunnen wegen tegen botsende belangen. Pas als het uitgewerkt wordt weet je precies wat het oplevert. Hoe gebeuren deze afwegingen? Versterkende maatregelen zullen zeker worden opgezocht. Impact voor bewoners en bedrijven als het gaat om beperkingen en kosten zal er kwalitatieve informatie gegeven worden. Er zal geen weging aan de score gegeven worden maar zij komen als college wel met een voorstel. Het is aan de raad dit af te wegen. Draagvlak meten en waarborgen zal ook kwalitatief zijn. Ze proberen in beeld te brengen hoe mensen impact ervaren en soms is die ook feitelijk. Wat acceptabel betreft zal de weging per partij verschillen. De baten zullen worden meegenomen zoals gevraagd door diverse partijen. De ruimte voor innovatie zal ook zeker meegenomen worden. Korte en lange termijn is ook een goede aanvulling.

De heer Peters (D66) vroeg of er een score gegeven kan worden op de hoeveelheid veranderlijkheid.

Wethouder van Hooijdonk wil weten wat er met veranderlijkheid bedoeld wordt?

De heer Peters (D66) geeft aan dat er wordt aangegeven dat het een momentopname is en wil weten en hoe er dan wordt ingespeeld op zaken die in de toekomst nog gaan spelen of onderzoeken al lopen qua innovatie hoe dit in kaart gebracht wordt.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat het lastig is het in een scoringstabel aan te geven maar het zal wel in het verhaal worden meegenomen. Als je bijvoorbeeld iets wilt afspreken over een emissiezone waarin ze nationaal en Europees de fossiele brandstof uit willen faseren, wil je als stad dan dat of lift je mee op die maatregelen. Het is lastig om alle punten mee te nemen. Er werd nog gevraagd naar hoe er rekening gehouden kon worden met draagvlak van zoekgebieden. Er wordt echt rekening gehouden met wat de mensen in Utrecht belangrijk vinden. De participatie gaat wel lopen en wordt in beeld gebracht wat Utrechters belangrijk vinden, ook zeker bij specifieke zoekgebieden. Er werd door veel partijen gesproken over de principes zoals sociale aanpak, rechtvaardigheid, eigenaarschap, die zitten er allemaal en zullen serieus genomen worden in de uitwerking.

De heer Peters (D66) geeft aan dat hij het moeilijk vind om te weten wat er nu meegenomen wordt in de overweging. Kan het concreter?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat het een startnotitie is en nog gaan uitwerken maar er echt al wel in staat dat ze kijken naar gelijke kansen en rekening houden met kwetsbare groepen, de versterking vanuit de partijen is gehoord en geeft extra motivatie om dit te gaan doen. Ook eigenaarschap van energieproductie staat erin en gaan ze mee aan de slag hier wordt de commissie binnenkort nog apart over geïnformeerd. De klimaatvisie ligt er nog niet maar is een opdracht die alle bekrachtigen.

De heer Peters (D66) geeft aan dat ze het risico lopen en ook andere partijen dat als de klimaatvisie er dan ligt ze er andere dingen in zouden willen en dat er dan gezegd wordt had ons dat maar bij de startnotitie gezegd dan hadden we dat nog uit kunnen werken. Dit wordt nu onmogelijk gemaakt.

Wethouder van Hooijdonk heeft benoemd dat wordt uitgewerkt en dat gaan ze ook doen.

De heer Peters (D66) heeft veel dingen gehoord maar ook dingen nog niet gehoord en vraagt of het een idee is voor een schriftelijke terugkoppeling wat er wordt meegenomen?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan het ingewikkeld te vinden om de inbreng van nu nog op schrift te moeten zetten.

De voorzitter geeft aan dat er instrumenten zijn om in de raad zaken te borgen door middel van motie.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat als ze aangeeft dat ze iedereen hoort en dat het belangrijk is dan gaan ze dat doen. Dit is ook na te lezen in het verslag en als dat nog niet naar behoren is, zijn ze daar achteraf op aan te spreken. Ze heeft ook van een aantal zaken gezegd: dit gaan we niet doen of dat is een dilemma en er wordt een andere keuze gemaakt. Ze probeert ook duidelijk aan te geven wat er niet in komt.

De heer Peters (D66) geeft aan dat het een punt van orde is en hij begrijpt dat ze er beide met de beste bedoelingen in zitten en probeert elkaar te begrijpen. De zaken die bewust gezegd worden die er niet in komen dat is heel duidelijk maar voor de rest is het vooral ik hoor u en ik heb de verschillende partijen gehoord.

De voorzitter geeft aan dat ze aan de tijd zitten en al gaan uitlopen. De partijen hebben eigen instrumenten. Het kan ook per motie gedaan worden maar wil het punt nu laten rusten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat er in het document staat de impact voor bewoners en niet het draagvlak en eigenaarschap als criterium, uitgangspunt en leidend principe. De wethouder geeft aan dat het draagvlak niet het vetorecht mag zijn. Dat is ook niet gezegd maar gevraagd dit mee te nemen als een van de criteria. Kan dat worden aangepast?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat ze gaan in beeld brengen hoe bewoners belangen wegen, dat gaan ze nog laten zien. Als college zal er een weging gemaakt worden aan de hand van feiten, cijfers en ambities die zij als maatschappelijk aanvaardbaar vinden. Het kan zijn dat de partijen zaken anders wegen dan het college, maar die informatie volgt nog.

De voorzitter geeft aan dat de heer Dijkstra een soort van amendement gespeld bij de inbreng en als hij op al die beslispunten aanpassingen wenst dan is het beter daadwerkelijk een amendement aan te vragen dan nu alle beslispunten uit te willen onderhandelen.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan hij geen amendement heeft aangekondigd en dat ook niet hoeft, als de wethouder aangeeft alles te gaan doen dan is dat toch een kleine moeite het in de startnotitie aan te passen en als dat niet kan dan komt er een amendement.

De wethouder geeft aan dat het college niet met allerlei vervangingen komt, het is net als alle andere een van de af te wegen punten en de raad te beslissen hoe zwaar dit weegt.

De voorzitter vraagt gezien de tijd enkel nog het beslist noodzakelijke te vragen.

Wethouder van Hooijdonk gaat verder met eigenaarschap en komt ook echt terug en dat wordt uitgewerkt. Het goede voorbeeld geven wordt uitgewerkt en er komen ook de verschillende beleidsterreinen in terug. Ook de rol van de overheid, wat misschien niet heel duidelijk in de startnotitie stond, in bijvoorbeeld het energie ontwikkelbedrijf daar wordt nog op gestudeerd dus dat gaat nog komen of ook of de overheid in de batterij business moet stappen maar ook waar niet is iets waar ze op terugkomen. Over het proces en participatie geeft ze aan dat er al gesprekken zijn geweest die tot leidende principes hebben geleid, door bewoners zelf opgesteld. Het klimaatpanel gaat daar over spreken eind van deze maand. Dit zijn 50 mensen die wel representatief zijn maar niet de hele stad. Ze gaan bezig met de partitive waarde evaluatie, dat is veel breder hier zal ook met questionnaire werken, dit is hetzelfde bureau als die over de zoekgebieden gaat. Ze gaan nog verschillende gesprekken voeren, waaronder met jongeren, deskundigen, stakeholders en nog een aantal vertegenwoordigingen Het klimaatpanel heeft ook al over mobiliteit gesproken, specifiek vanuit de klimaatbril ze gaan ook nog over de circulaire economie spreken er zijn dan ook meerdere sessie die dit onderwerp raken. Ze gaan nog goed kijken naar de uitspraken over doelgroepen en ziet dit als een aanmoediging. Uit de partivatieve waarde evaluatie zullen ook kruisverbanden gelegd kunnen worden. Als laatste nog een aantal varia vragen: de kosten 150.000 tot 250.000, voor de vastgoeddata zal begin 2024 een nieuwe stand van zaken gegeven worden, panelen op parkeerplaatsen loopt al, regeldruk wordt meegenomen in het kopje rol van overheid en het perspectief dat geboden kan worden voor ondernemers.

Gemiste antwoorden

De heer Peters (D66) geeft aan dat de vraag over het klimaatpanel niet beantwoord is.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) geeft aan de vraag of er in beeld is wie grote vervuilers zijn en ziekenhuizen?

Mevrouw Oudejans (Student & Starter) de vraag over het meenemen van de CO2 equivalenten en over futuring concept de techniek

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan de vraag het betrekken van scholen, de fysieke infrastructuur faciliteren en de zinsnede “wij schuwen geen middelen”

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat de grote uitstoters wel zijn benoemd CO2 wordt in beeld gebracht en ja daar worden ook ziekenhuizen in meegenomen. De equivalenten is ook al genoemd en ja dat gaan we doen en in beeld brengen. Futuring, hiervan wordt ook een beeld geschetst. Het onderwijs wordt ook meegenomen en ze gaan ook in gesprek met jongeren op verschillende manieren. Infrastructuur en de overheid komt terug bij de rol van de overheid waar je wel en niet in moet stappen. Het schuwen is een quote uit het coalitieakkoord waaruit zij heeft opgemaakt echt alles uit de kast te halen.

De voorzitter vraagt of alle vragen beantwoord zijn.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan dat ze het anders gaat oppakken maar nog een vraag onbeantwoord heeft.

Tweede termijn

De heer Peters (D66) geeft aan twee moties te willen gaan indienen, mits de vraag over het klimaatpanel of deze vaker betrokken worden en bij meerdere pakketten wordt beantwoord.

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat die zeker vaker betrokken worden.

Het lid Minnaert (BIJ1) geeft aan in de inbreng aangegeven te hebben “zonder rekening te houden met alle aspecten gaan we de klimaatcrisis niet oplossen” dus nogmaals de vraag kan de wethouder de thema’s meenemen in de klimaatvisie en anders gaan ze met moties komen?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat er ergens een grens getrokken moet worden en dit is niet omdat deze niet belangrijk zijn,mensenrechten, gelijkheid, biodiversiteit, dat zijn allemaal thema’s die hier in de raad en het college na aan het hart liggen maar zullen niet meegenomen worden. In dit verhaal worden geen grote mensenrechten verhalen verteld worden.

De voorzitter vat samen dat het een B punt is en een motie van D66 en BIJ1 en EenUtrecht een amendement.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft aan dat er meerdere partijen die ook in die richting zitten

De voorzitter vraagt aan mevrouw Zwinkels er ook een B punt van maakt en moties wil indienen.

Mevrouw Zwinkels (CDA) geeft aan meerdere moties in te willen dienen. Ze vraagt nog wel of er geen strekte verwarring komt vanuit het college?

Wethouder van Hooijdonk geeft aan dat dat niet meer gedaan wordt en dat het initiatief van amendementen bij de raad ligt.

De voorzitter geeft aan dat het mee naar de raad gaat van 2 november en bepaald in overleg dat er 45 minuten voor nodig is.

Geen toezeggingen.

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Datum 5 oktober 2023
Locatie Raadszaal, stadhuis
Verslag door mw. E. Wijsman (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. B. van Steeg, de burgemeester, mw. S. Dijkshoorn, de wethouder, dhr. De Vries, de leden, mw. K. Alblas (CU), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), dhr. M. Koning (D66), mw. T. Meerding (VVD), lid Minnaert (BIJ1), mw. X. Minnaert (PvdD), mw. M. Oudejans (Student&Starter), dhr. H. Stellinga (CDA), dhr. M. Usta (DENK), mw. M. Vermeulen (GL), dhr. P. Zwanenberg (GL), dhr. R. v.d. Zweth (PvdA), mw. J. Zwinkels (CDA)

Afwezigen

Dhr. D. Bosch (PVV)

Verslag vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen .....
Aanwezigen 44
Afwezigen 44
11. Raadsbrief kraakpanden Croeselaan en het Utrechtse kraakbeleid 44
LIJST VAN TOEZEGGINGEN 54
Wethouder De Vries .....

11. Raadsbrief kraakpanden Croeselaan en het Utrechtse kraakbeleid

De **voorzitter** heropent de vergadering om 20.00 uur en geeft een toelichting op agendapunt 11.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat er in augustus 2023 vier woningen aan de Croeselaan zijn gekraakt. De woningen zijn eigendom van de gemeente zelf. De gemeente had wel een alarm in de woningen, maar toch zijn de krakers niet meteen uitgezet. Haar fractie is daar verbaasd over. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij van mening is dat, als de raad het college een motie opdraagt die ook moet worden uitgevoerd, antwoordt zij bevestigend, maar zij vindt ook dat er civielrechtelijk moet worden opgetreden in plaats van strafrechtelijk.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op een tweede motie waarin het college wordt opgedragen om ontruiming een lage prioriteit te geven en hij vraagt of zij dit handelen nu in strijd met de afspraken vindt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) is niet verbaasd dat het college deze lijn heeft gekozen, maar haar fractie had liever gezien dat er direct zou zijn ontruimd. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij het met hem eens is dat het handelen in dit geval in lijn is met het democratisch besluit, antwoordt zij bevestigend, maar benadrukt dat haar fractie dit niet steunt en het anders zou hebben aangepakt. Vandaar dat zij verbaasd is. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) of zij ook vindt dat het civielrechtelijk strafrecht hier enorm schuurt, zegt zij dat beide kunnen worden toegepast. Haar fractie zou in dit geval voor strafrechtelijk gekozen hebben, maar het college heeft anders gekozen. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) of zij het met hem eens is dat dit een strafrechtelijk feit is dat dus ook strafrechtelijk moet worden opgelost, zegt zij dat ze ook graag had gezien dat er strafrechtelijk zou zijn ontruimd, omdat dat sneller gaat. Haar fractie heeft indertijd tegen de genoemde motie gestemd, maar als de raad iets aanneemt, dan erkent zij een democratisch genomen besluit en begrijpt zij dat het college dat uitvoert. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) wat de VVD met dit debat nu precies wil bereiken, zegt zij nog veel vragen te hebben, omdat het plaatje nog niet rond is. Haar fractie is tegen leegstand en vindt het geen goede zaak dat deze panden zo lang leeg hebben gestaan, maar kraken mag nu eenmaal niet. Daarom wil zij weten wat er precies is gebeurd. Zij vraagt waarom het OM geen heterdaad heeft vastgesteld, omdat in de nacht van 12 op 13 augustus jl. al was gemeld dat er mogelijk mensen in de woning aan de Croeselaan zouden zijn. Zij vraagt waarom er niets is gedaan met de melding dat er mogelijk personen in de woning waren en ze wil weten wie die melding had moeten oppakken, de politie of de gemeente. In de woningen was een alarmsysteem aangebracht om kraken te voorkomen en daarom vraagt ze wat er is misgegaan en of het systeem werkte. De gemeente heeft enkele dagen later met de krakers gesproken en aangegeven dat zij op 18 augustus jl. de woningen verlaten moesten hebben, maar de krakers hebben daaraan geen gehoor aan gegeven, maar waren wel bereid om ruimte te maken voor de kwetsbare doelgroepen. Zij vraagt de wethouder waarom de krakers toen niet zijn vertrokken. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) of zij het met hem eens is dat, als de krakers op 18 augustus zouden zijn vertrokken de bewakingskosten nog veel hoger zouden zijn geweest, zegt zij dat het alarmsysteem volgens haar had moeten werken. Omdat dit niet werkte, is de melding heterdaad niet goed gegaan. Op een vraag van de heer **Zwanenberg** (GL) of zij het met hem eens is dat een alarmsysteem leegstand in de hand werkt, zegt zij dat er dan twee dingen gedaan kunnen worden namelijk leegstandig verhuren, oftewel een bruikleenovereenkomst, of een beveiligingssysteem erop zetten. Haar voorkeur gaat uit naar een bruikleenovereenkomst en daarna naar een alarmsysteem, want het continu inzetten van mensen lijkt haar niet erg efficiënt. Op 18 augustus jl. werd in de raadsbrief aangekondigd dat het college aangifte wilde doen, op 22 augustus is het besluit genomen en op 29 augustus is de aangifte gedaan. Ze vraagt waarom het een week heeft geduurd voordat er aangifte werd gedaan en waarom de gemeente niet direct aangifte heeft gedaan tegen een strafbaar feit en of het college de consequenties ziet. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of zij van mening is dat het college moties moet uitvoeren, zegt zij dat de gemeente aan de wettelijke plicht moet voldoen, of er nu moties zijn aangenomen of niet. Volgens het desbetreffende artikel in de wet moet er onverwijld aangifte worden gedaan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat democratisch besloten is dat dat in dit soort gevallen niet moet gebeuren. De VVD wil altijd dat hetgeen afgesproken is ook wordt uitgevoerd en nu is het weer niet goed.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt dat heel erg gechargeerd. Zij wijst erop dat er een alarm was ingesteld en ze vindt het merkwaardig dat dat niet is afgegaan en verzoekt daarom om opheldering en vraagt wat er fout is gegaan. Er had zo snel mogelijk ontruimd moeten worden, maar het college heeft anders beslist vanwege de motie en dat kan zij begrijpen. Het college heeft vervolgens de procedure in gang gezet. De kosten daarvan zouden 10.000 euro zijn geweest en ze vraagt het college of er wellicht een andere strategie gekozen had kunnen worden die minder geld kost. Nadat de krakers weg waren, is er beveiliging ingesteld en de kosten daarvan waren 35.000 euro. Ze constateert dat het totaal aan kosten van deze kraakactie 45.000 euro bedraagt. Ze vindt dat veel geld en vraagt of het doel de middelen heiligt. Op een vraag van mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) of zij vindt dat de krakers deze kosten veroorzaakten of de gemeente, zegt zij dat het om samenspel gaat, maar dat in dit geval vooral de gemeente de kosten heeft veroorzaakt. Op een vraag van mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) of, als een eigendom van de gemeente dat zeven maanden leegstaat in bezit wordt genomen, dat kraken is of gewoon een pand gaan bewonen, zegt zij dat, als iemand zichzelf toegang verschaft tot een gesloten woning en daar verblijft dat onder kraken valt en dat dat zeker geen huren is. Op een vraag van mevrouw

Hessel (Utrecht Solidair) of spreekster het ook fijn vindt dat er gekraakt is, omdat de gemeente nu zelf de panden zeven maanden leeg heeft laten staan, terwijl een particuliere eigenaar in een dergelijk geval een boete zou hebben gekregen, zegt zij dat de panden inderdaad veel te lang leeggestaan hebben en ze vraagt zich af hoe dat heeft kunnen gebeuren. Zij is van mening dat, als iets zo lang leeg staat, de gemeente er veel eerder mensen in had moeten zetten. Op een vraag van de heer **Van der Zweth** (PvdA) of de VVD het niet goed vindt dat het college heeft gekozen voor beveiliging, antwoordt zij bevestigend. Zij vindt echter het inschakelen van alarminstallaties wel goed.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) constateert dat de VVD kritiek heeft op de kosten van 35.000 euro, maar dat heeft het wel goed vindt als er ingegrepen wordt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt 35.000 euro te fors en zou graag zien dat er in dergelijke gevallen gewerkt wordt met een alarminstallatie. Zij constateert dat het proces niet goed is gegaan en dat er fouten zijn gemaakt. Zij verzoekt om reflectie van de wethouder en de burgemeester. De informatievoorziening naar de raad toe is tekortgeschoten, want zij heeft dit voorval uit de krant moeten vernemen, dus voordat er een raadbrief kwam. Andere belangrijke informatie, zoals dat deze gekraakte woningen bestemd waren voor kwetsbare doelgroepen, was onbekend. Ze vindt dat dit niet kan en dat de raad door het college adequaat moet worden geïnformeerd. Zij verzoekt daarom om een toezegging dat dit in het vervolg niet meer zo gebeurt.

De **voorzitter** meldt dat de heer Bosch (PVV) afwezig is wegens ziekte.

De heer **Usta** (DENK) is blij dat de krakers ruimte hebben gemaakt voor de huurders en vindt het jammer dat dit incident heeft plaatsgevonden. Het is de vraag wie er schuldig is, de krakers of de mensen die de woning in april al hadden moeten verhuren. Hij vraagt de wethouder hoe snel woningen opgeleverd kunnen worden voor overige huurders, wie dat zijn en of de wethouder kan toezeggen dat woningen bewoond zullen worden door kwetsbare doelgroepen. Hij vraagt hoe dit soort incidenten in de toekomst voorkomen kan worden en sluit aan bij de vragen van VVD en GroenLinks over de hoge kosten.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) vindt het jammer dat er in Utrecht gekraakt wordt, want haar fractie is tegen het kraakverbod. Feitelijk vindt zij kraken demonstreren en druk op de ketel zetten om woningen ook echt te bewonen. Ze vraagt of de wethouder het met haar eens is dat de kraakbeweging een belangrijke aanjager is voor de politiek met het tegengaan van leegstand. Zij is verbaasd over hoe in de afgelopen weken is gesproken en gehandeld m.b.t. de krakers aan de Croeselaan en zij vindt dat het college erg onzorgvuldig heeft gehandeld. Zij vraagt de wethouder of hij het met haar eens is dat de woningcrisis de reden is dat de statushouders moesten wachten op een woning en niet de krakers. Daarnaast vraagt zij de wethouder of hij het met haar eens is dat er onzorgvuldig is omgegaan met hoe de gemeente heeft gecommuniceerd over de demonstranten en de krakers. Zij wil van de burgemeester en wethouder ook graag een reflectie hebben over hoe zij vinden dat het is gegaan bij de krakers aan de Croeselaan. Met betrekking tot het aangifte doen is zij van mening dat de gemeente fout zat, omdat de woningen al zo lang leeg stonden. Zij vindt het echte probleem de leegstand, de woningcrisis en het feit dat de woningmarkt gebruikt wordt als verdienmodel.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat zijn fractie moties die meewerken aan strafbare feiten niet kan steunen. Degenen die dat doen, moeten opgesloten worden en dat betreft zelfs mevrouw Meerding.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat ook zij niet achter de motie staat die ingaat tegen het strafrecht, maar de motie is nu eenmaal aangenomen en daardoor geeft de gemeente Utrecht er de voorkeur aan om civielrechtelijk in plaats van strafrechtelijk te vervolgen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of het klopt dat mevrouw Meerding met de motie kan leven, omdat de raad hem steunt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat zij daar niet mee kan leven, maar dat we nu eenmaal in een democratie leven en dan is zij niet verbaasd dat het college een aangenomen motie uitvoert.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat mevrouw Meerding in het cachot kan.

De **voorzitter** verzoekt de heer Bos niet op deze manier mensen aan te spreken en op zijn taalgebruik te letten.

De heer **Usta** (DENK) zegt dat de krakers hiermee een statement maken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat in elkaar slaan ook met goede bedoelingen kan gebeuren, zoals wanneer je je vrouw slaat. Kraken is echter strafbaar. Op een vraag van de heer **Usta** (DENK) wat zijn concrete voorstel is om kraken te voorkomen zegt hij dat panden een eigendom zijn en dat deze volgens de wet EVRM beschermd zijn. Als mensen een pand kraken, dan is dat een strafbaar feit en dan moet je deze mensen oppakken en opsluiten. Op een vraag van de heer **Usta** (DENK)of krakers ook uitgenodigd kunnen worden om een en ander te bespreken, vraagt spreker waartoe hij nu precies oproept, want kraken is nu eenmaal een crimineel feit.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt de opmerking van de heer Bos dat je met goede bedoelingen je vrouw kunt slaan problematisch en verzoekt hem deze opmerking terug te nemen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) is niet van plan om die opmerking terug te nemen.

De **voorzitter** waarschuwt de heer Bos voor zijn taalgebruik.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat je goede bedoelingen zou kunnen hebben. De raadsfracties die deze motie om vriendelijk met krakers om te gaan hebben ingediend, hebben een bepaalde groepsverantwoordelijkheid. Je ziet wat er gebeurt als je loopjes neemt met de wet. De gemeente wordt nu geconfronteerd met de financiële gevolgen ervan en die zijn hoog.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt de heer Bos of hij ook vindt dat het een grondrecht is van mensen om te wonen, maar dat woningen nu beleggingsobjecten zijn geworden. Mensen slapen buiten omdat de woningen leegstaan en ze vraagt hoe de heer Bos daar tegenaan kijkt.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de gemeente pandjes heeft opgekocht en dat deze vergelijking niet past op de situatie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zou graag zien dat er meer betaalbare woningen in Utrecht komen, maar is ook van mening dat kraken niet mag. Haar fractie is vooral geschrokken van de kosten. Zij vindt het sympathiek dat de gemeente met partijen in gesprek gaat, maar vindt dat de gemeente adequater had moeten optreden.

De heer **Koning** (D66) heeft over dit onderwerp al eerder mondelinge vragen gesteld. Het college gaf toen aan dat het beter had gemoeten en dat vindt zijn fractie ook. In die zeven maanden is er geen middel ingezet om kraken te voorkomen. Nu moesten er aanvullende kosten worden gemaakt, maar toen dit speelde is er door het college wel adequaat gehandeld. Geprobeerd is om de woningen sneller bewoond te krijgen door er groepen mensen met een urgentieverklaring in te zetten.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt of D66 ervan op de hoogte is dat de krakers bereid waren om te tekenen als er statushouders in de woningen zouden komen.

De heer **Koning** (D66) is van mening dat er wel tijd nodig was om de krakers eruit te zetten en de woning bewoonbaar te maken voor de toekomstige bewoners.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zegt dat de krakers slechts een statement wilden maken. Zij hebben zelfs mensen van de gemeente binnengelaten en aangeboden om antikraak te tekenen en er na 28 dagen uit te gaan. Zij vraagt wat spreker ervan vindt dat de gemeente strafrechtelijk is gaan vervolgen en gekozen heeft voor hoge beveiligingskosten.

De heer **Koning** (D66) zegt dat het een civielrechtelijke procedure is geweest. Vanaf het moment dat de woningen gekraakt zijn, is er volgens zijn fractie door het college goed gehandeld. Hij vraagt aan het college hoe dit zelf zou hebben gehandeld met de leegstandsverordening, dus naar zichzelf toe. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) of spreker vindt dat het college de raad

adequaat heeft geïnformeerd, zegt hij dat dat wel beter had gekund. Ook hij moest zaken uit de krant lezen en noemt dat ongelukkig. De raad moet goed van informatie worden voorzien, maar kan zich ook voorstellen dat een persvoorlichter adequaat wil reageren op persvragen. Hij onderschrijft de vragen van mevrouw Meerding**,** want zo kijkt ook zijn fractie ernaar.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt de wethouder hoe het mogelijk was dat huizen zeven maanden leeg stonden. Dit zijn huizen van de gemeente die bestemd zijn voor kwetsbare doelgroepen en zij constateert dat het al jaren drama is met de dakloosheid. Ze wil ook weten wat het college ervan vindt dat de gemeente panden leeg laat staan, terwijl particulieren een boete krijgen als zoiets gebeurt. Zij constateert dat bij corporaties heel veel woningen heel lang leegstaan en vraagt hoe het college daar, als partner van de Stuw, tegenaan kijkt.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt hoe mevrouw Hessel eraan komt dat het boetebeding ook van toepassing is op woningen van corporaties.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zou, als dat inderdaad zo is, ervoor zorgen dat die woningen dan gekraakt worden.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat het boetebeding niet van toepassing is op corporatiewoningen. Het grootste deel van leegstaande woningen in Utrecht zijn corporatiewoningen en hij vraagt wat mevrouw Hessel daarvan vindt.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat een schandaal, zeker omdat er steeds wordt gezegd dat corporaties zich zorgen maken. Voor de woningen op de Croeselaan heeft men met jarenlang gestreden, maar ze moesten weg voor een park. Het zijn echte prachtige woningen en deze woningen leeg laten staan is een klap in het gezicht van de mensen die er eerder gewoond hebben. Spreekster vervolgt haar betoog en vraagt wat de wethouder gaat doen aan leegstaande corporatiewoningen. Zij heeft gehoord dat corporaties zeggen dat er geen mensen zijn om die woningen op te knappen, maar uit ervaring weet zij dat dat meer te maken heeft met het stellen van prioriteiten. Ze vraagt de wethouder hoe deze kopers wil bewegen om antikraak in dergelijke woningen toe te passen, maar zij wil geen leegstand meer.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat de gemeente is geconfronteerd met kosten van 35.000 euro om leegstand te voorkomen. Het is een privaatrechtelijke consequentie op grond van beleid en hij vraagt wat mevrouw Hessel van het prijskaartje vindt.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat veel geld, maar ziet als oorzaak hiervan het wanbeleid op de woningmarkt.

De heer **Zwanenberg** (GL) verwijst naar zijn eerder ingediende motie die gebaseerd was op Pluk van de Petteflet. Zijn fractie is altijd tegenstander geweest dat kraken strafbaar werd gesteld en dat er niets tegen leegstand wordt gedaan. Hij vindt het kraken van de woningen op de Croeselaan terecht, want de krakers zijn uiteindelijk vrijwillig weggegaan en hebben de woning netjes achtergelaten. Hij vindt het bizar dat er vervolgens bewaking kwam voor 35.000 euro per week. Hij denkt dat kraken in Utrecht voor veel goede dingen heeft gezorgd, maar er zijn nog steeds partijen die vinden dat er hard moet worden opgetreden tegen krakers. De motie uit 2010 is nog steeds leidend en ook in 2022 is er een motie uit 2022 aangenomen. GroenLinks maakt zich zorgen over de leegstand en is blij met de Leegstandwet. Hij vraagt het college hoe het naar zichzelf kijkt. Wonen is een recht en kraken kan een effectief middel zijn om leegstand tegen te gaan.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt wat de heer Zwanenberg vindt van de kosten die zijn gemaakt voor het procederen en die circa 10.000 euro zouden belopen.

De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat de krakers zijn weggegaan om de woningen te laten bewonen. Zijn fractie denkt dat kraken een belangrijk middel is om leegstand aan de kaak te stellen en mensen een dak boven hun hoofd te geven.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) constateert dat de heer Zwanenberg zegt dat Utrecht een kraakvriendelijke stad is en vraagt wat er in dit geval kraakvriendelijk is.

De heer **Zwanenberg** (GL) vindt dat het lang heeft geduurd voordat er werd ingegrepen. De gemeente Utrecht kijkt naar het belang van krakers en heeft geprobeerd om het beleid zo bij te sturen dat kraken mogelijk blijft. De gemeente Utrecht kijkt echt naar het belang van krakers en geprobeerd wordt om het beleid zo bij te sturen dat kraken mogelijk blijft.

Lid **Minnaert** (BIJ1) zegt dat de panden leeg stonden, omdat ze gesloopt zouden worden. GroenLinks was daarvoor, maar heeft nu mooie praatjes over het kraken.

De heer **Zwanenberg** (GL) vond het persoonlijk slecht dat deze panden gesloopt zouden worden, maar leegstand staat daar los van. Hij vindt het kwalijk dat deze panden lang leeg zijn blijven staan en dan heb je het recht hebt om woningen te kraken.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt sloop en leegstand geen losstaande dingen. Dit waren huizen waar mensen woonden en ze vraagt zich af of zij daar niet nog steeds hadden moeten wonen.

De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat hier meer sociale huurwoningen voor terug zullen komen. Hij wijst erop dat in de buurlanden woningen die gesloopt worden tot vlak daarvoor bewoond blijven. Hij vindt de connectie die lid Minnaert maakt te makkelijk.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) constateert dat GroenLinks aangeeft dat er gesloopt wordt en er sociale woningbouw voor terug zal komen. Het waren grote en goede vierkamerflats en wat er wordt teruggebouwd is vaak maar 40-50 m² groot en onvoldoende voor grotere gezinnen.

De heer **Zwanenberg** (GL) zegt dat het vandaag over kraken gaat en niet over de sloop van de Croeselaan.

Mevrouw **Alblas (CU)** denkt dat de krakers hebben gezorgd voor een vertraging in het proces, waarin de gemeente huizen aan kwetsbare doelgroepen wilde geven. Zij wil graag weten wat het college hiervan heeft geleerd en wat er de volgende keer anders gebeurt, zodat een dergelijke situatie niet meer voorkomt.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) begrijpt dat leegstaande woningen gekraakt worden. Deze woningen stonden sinds 31 maart jl. leeg en begin april zouden zij bewoond worden. Dat is echter anders gelopen en ze vraagt wat de gemeente anders had kunnen doen om deze woningen toch in april te laten bewonen. Haar fractie vindt dat lege woningen altijd bewoond moeten worden en verzoekt de wethouder om in een dergelijk geval te kiezen voor tijdelijke verhuur in plaats van voor een alarmsysteem. Zij heeft verschillende informatie ontvangen en vraagt daarom hoe het kan dat de krakers niet op de hoogte waren dat deze huizen voor kwetsbare doelgroepen zouden zijn. Zij vraagt de wethouder daarom om de informatievoorziening te verbeteren.

De heer **Koning** (D66) heeft ook liever tijdelijke woningen dan een alarmsysteem, maar vraagt zich af of dat ook voor hele korte periodes geldt en wat dat kost. Hij vraagt zich af of dit redelijk is om het college te vragen en onder welke voorwaarden dat dan moet.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) denkt dat zelfs een maand al een redmiddel kan zijn voor een persoon en daarom verzoekt zij zo goed mogelijk te kijken wat er kan worden gedaan.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat het hoog tijd is dat het kraakverbod wordt afgeschaft. Zij wijst erop dat er huurders zijn die geen 900 euro per maand kunnen betalen en is van mening dat de echte criminelen de huisjesmelkers zijn en dat de overheid niet ingrijpt. De huidige verhuurders proberen alleen maar geld uit de zakken van werkende mensen te halen en zij refereert aan Blackstone.

De heer **Koning** (D66) vindt dat zij nu een grote groep vastgoedbezitters op een hoop gooit en is van mening dat er wel een verschil zit tussen grote internationale beleggers en mensen die een kamertje verhuren. Hij vraagt hoe lid Minnaert daar tegenaan kijkt en of ze vindt dat haar woorden wel passen op alle situaties.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat iedereen die extra huizen heeft om te verhuren verkeerd bezig is.

De heer **Koning** (D66) erop dat er ook pensioenfondsen zijn die hieraan geld verdienen voor pensionado’s die daar afhankelijk van zijn en vraagt hoe zij daar dan tegen aankijkt.

Lid **Minnaert** (BIJ1) zegt dat pensioenfondsen ook investeren in de fossiele industrie en die investeringen zijn slecht. Zij wil systeem kritisch kijken en niet alleen naar activiteiten die niet acceptabel zijn.

De heer **Koning** (D66) zegt dat pensioenfondsen ook investeren in duurzame energie. Hij vindt het wel een beetje makkelijk.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vindt dat elke extra woning waar mensen kunnen wonen gevierd moet worden. Ze roept op om meer werk te maken van een kraakvriendelijke stad en vindt dat men niet moet accepteren dat panden maandenlang leegstaan of dat de gemeente krakers van panden vervolgt. Zij roept het college op om daarmee te stoppen. Zij verzoekt het college om van elke ontruiming een rapport te maken voor de raad, zodat de raad kan beoordelen of het college de titel kraakvriendelijke stad ook echt uitvoert. Daarnaast verzoekt zij om de kraakbeweging te erkennen en de waarde daarvan die deze vroeger, nu en in de toekomst voor de stad heeft.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is geen medeondertekenaar van de raadsbrief, maar zegt dat leegstand een probleem is. Er staan hoge boetes op leegstand, maar men is er nog lang niet. Er is dus voldoende reden om te kraken om zo de druk erop te houden dat woningen bewoond worden. Hij vindt de 35.000 euro voor een week zonde van het geld, zeker omdat de krakers vrijwillig bereid waren om weg te gaan, en vraagt het college om dat in het vervolg niet meer te doen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat de heer Van der Zweth zich al eerder kritisch heeft uitgelaten over de handelwijze van het college en vraagt of het klopt dat zijn tekst nu wat milder is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het terecht dat er niet is ontruimd. Er is wel aangifte gedaan en dit is conform de wet, maar hij vindt de beveiliging een gemiste kans en zegt dat dat niet meer moet gebeuren.

Mevrouw **Meerding** (VVD) refereert aan een tweet van de heer Van der Zweth waarin hij meer kritiek had, maar zij wil daar nog wel even samen over praten.

De **voorzitter** schorst vergadering voor enkele minuten.

De **voorzitter** heropent de vergadering.

Burgemeester **Dijksma** heeft echt oog voor de grote problemen op de Utrechtse woningmarkt. Dit houdt daar verband mee en dat is dan ook regelmatig onderwerp van gesprek in de driehoek. De motie uit 2010 draagt op om terughoudend te zijn met de uitvoering van het kraakverbod. Zij wijst erop dat kraken toen nog niet strafbaar was. Per juli 2022 geldt de Wet handhaving kraakverbod en is de eerdere wet vervallen. Deze wet zal na twee jaar geëvalueerd worden door het Ministerie van Justitie. Het college kan de raad daar te zijner tijd over informeren. De Utrechtse benadering van kraken is gericht op verbinden en het voorkomen van excessen. Ontruimen wordt niet gedaan voor leegstand en van de eigenaar van een gekraakt pand wordt een plan verwacht voordat tot ontruiming wordt overgegaan. Vaak lukt het om met verbinding tot een oplossing te komen, bijvoorbeeld over een periode waarbinnen de krakers in het pand mogen blijven. Een eigenaar kan wel aangifte doen bij de politie als een pand gekraakt is en kan dan kiezen voor het starten van een strafrechtelijke of civielrechtelijke procedure. Hoe een eigenaar procedeert, is niet aan de driehoek, maar in beide procedures wordt gekeken naar de proportie van de ontruiming. Als de eigenaar geen plannen heeft voor onmiddellijke bewoning van het pand, dan wordt dat meegenomen door de rechter bij zijn besluit. Ontruiming gebeurt proportioneel en er wordt gekeken of de krakers vrijwillig willen vertrekken. Zij benadrukt dat overigens niet de gemeente het besluit tot vervolging neemt, maar het Openbaar Ministerie. Op 13 augustus jl. was er een bijeenkomst van de driehoek en daarbij werd besproken dat het alarm was afgegaan en dat de beveiligingsdienst erop af was gegaan en daarna de politie. Tijdens het driehoekoverleg bleek dat in de nacht daarvoor ook al een melding was geweest dat er mensen in het pand waren. Het was onduidelijk wat er met die melding was gedaan; misschien was men langsgereden en leek er toen niets aan de hand. Tijdens het driehoekoverleg bleek dat er niet direct sprake was van heterdaad, omdat dat er vermoedelijk al eerder mensen in het pand waren. De dienstdoende officier van justitie vond toen dat er geen heterdaad kon worden vastgesteld en daarom is er ook geen signaal voor ontruiming gegeven. Het was dus aan de officier van justitie om dit besluit te nemen en niet

aan de burgemeester. Vervolgens is in het college vastgesteld dat men moest overgaan tot aangifte en daarvan is bij de politie een melding gemaakt. Het duurt meestal even voordat dat ook daadwerkelijk gebeurt en de civiele procedure liep al. Er is dus geen beleid om dat te vertragen. Zodra er gemeld wordt dat de gemeente aangifte wil doen, wordt er een afspraak gemaakt en die was op 29 augustus 2023. Zij benadrukt dat het college de motie serieus neemt evenals de wet en in dit soort situaties wordt geprobeerd om in der minne te schikken, ook als de gemeente zelf pandeigenaar is.

Wethouder **De Vries** meldt aan de VVD dat de krakers niet vertrokken toen duidelijk werd dat er kwetsbare huurders in zouden komen, omdat de krakers deze mededeling kennelijk onvoldoende vonden. Er is toen een dagvaarding uitgebracht om de woning vrijwillig te verlaten. In eerste instantie heeft overleg niet tot vertrek geleid en daarom is er een ontruimingsprocedure gestart, zodat de kwetsbare gezinnen gehuisvest konden worden. De krakers zijn voor de ontruimingsdatum vertrokken en de juridische kosten bedragen circa 1.800 euro, omdat er geen externe advocatenkosten nodig waren. Op een vraag van mevrouw **Minnaert** (PvdD) welk bewijs de krakers vroegen, zegt spreker dat de gemeente had aangegeven daar kwetsbare doelgroepen te willen huisvesten en dat het matchingsproces liep en er mensen in beeld waren. Dit leek kennelijk te mooi om waar te zijn en daarom hadden de krakers er in eerste instantie te weinig vertrouwen in de gemeente. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) of het klopt wat zij van een ambtenaar heeft gehoord namelijk dat de juridische kosten 10.000 euro bedroegen vanwege een advocaat in loondienst en of dat klopt, zegt spreker dat hij het nu over de deurwaarderskosten heeft. De andere kosten kunnen uitgerekend worden op basis van de hoeveelheid uren die er ingestoken zijn.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat een gemiddelde huisuitzetting per kraker 6500 euro kost en vraagt of dat bekend was.

Wethouder **De Vries** vindt dat veel geld en zegt dat deze situatie groot in het nieuws was. Daarom is gekozen voor het zekere voor het onzekere en is er per woning een beveiliger neergezet. De kwetsbare doelgroepen zouden binnen een week de woning betrekken en daarom is deze beslissing genomen. Hij kan geen harde toezegging doen dat dit in de toekomst niet meer gebeurt, maar dit was voor de gemeente ook niet de fijnste oplossing.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) denkt dat de kosten voor zo'n korte periode niet in verhouding zijn.

Wethouder **De Vries** is het daarmee eens en zegt dat de gemeente dit ook niet wilde, maar uiteindelijk is deze keus gemaakt. Achteraf gezien is die afweging misschien niet de juiste, maar dat is achteraf.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het hem om een volgende keer gaat. Hij verzoekt de wethouder toe te zeggen dat beveiliging op deze manier en met zulke hoge kosten niet meer zal gebeuren.

Wethouder **De Vries** zegt dat het moeilijk is om daarover een harde toezegging te doen. De reden dat dit gebeurde, heeft te maken met de lange leegstand en dat wil hij in de toekomst echt anders gaan doen. Deze keuze is gemaakt vanwege de urgentie van het huisvesten van kwetsbare doelgroepen in Utrecht.

Lid **Minnaert** (BIJ1) vraagt of de wethouder het met haar eens is dat het niet altijd handig is om tijdelijke doelgroepen in slooppanden te plaatsen.

Wethouder **De Vries** zegt dat er nu een paar debatten door elkaar lopen. Het is mogelijk dat mensen voor een relatief lange periode in dergelijke woningen zitten, omdat de urgentie heel hoog is. Mensen zitten daar in de opvang en veel mensen hebben liever een dak boven hun hoofd dan dat. Het is dus kiezen uit twee kwaden. Hij meldt de VVD dat de informatievoorziening inderdaad tekortgeschoten is, maar het ging nu eenmaal heel snel in die periode. Het college heeft geprobeerd om de raad te informeren door middel van een raadsbrief. Met betrekking tot het opleveren van de woning meldt hij aan DENK dat de bewoners, statushouders, er inmiddels wonen en dat er zelfs een kindje is geboren. Over de toekomst zegt hij van plan te zijn om dit niet meer te laten gebeuren, maar hij wijst erop dat voor een woning wel een leegstandsvergunning

moet worden aangevraagd. Utrecht heeft sinds kort een leegstandswet. Hij erkent dat kraken altijd een signaal is geweest tegen leegstand en wijst op de enorme woningcrisis op het moment. Op een vraag van mevrouw **Minnaert** (PvdD) of de wethouder de waarde van de krakers erkent, antwoordt hij bevestigend en zegt dat Utrecht een krakersvriendelijke stad is en hij wijst op de aangenomen moties. Daarnaast is er een woningcrisis en soms moet er gekozen worden uit twee kwaden. Op een vraag van lid **Minnaert** (BIJ1) of hij wijst op twee kwaden die allebei door de overheid en het college zijn gecreëerd, antwoordt hij dat alles politiek is. Het is te makkelijk om te zeggen dat dit door het college komt. Hij wijst op het coalitieakkoord en zegt dat er in het land geen andere stad is die dit zo aanpakt, maar dat dit ook nog niet voldoende is. Hij meldt dat de gemeente eerst met de krakers in gesprek is gegaan en hun heeft verzocht om de woning te verlaten. De rechter vraagt daar bij ontruiming ook altijd naar. Toen bleek dat het overleg niet tot vertrek leidde, is er een civiele procedure opgestart.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft opgemerkt dat het goed was dat er in gesprek is gegaan, maar vindt het jammer dat er later vertraging is opgetreden.

Wethouder **De Vries** zegt over de vraag van de heer Koning dat de gemeente, als een pand een half jaar leeg staat, een seintje krijgt en dan komt er een leegstandgesprek. Er wordt dan samen bekeken hoe de leegstand is ontstaan en wat er nodig is om voor bewoning te zorgen. Theoretisch kan dit leiden tot een boete.

De heer **Koning** (D66) vraagt hoe processen geborgd worden en roept de wethouder op ervoor te zorgen dat het goed is ingeregeld in de organisatie.

Wethouder **De Vries** realiseert zich dat dat nodig is en denkt dat het beter had gekund. Hij meldt dat er voor leegstaande corporatiewoningen een speciale aanpak zal komen in Q2 2024. Op een vraag van de heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) waarom er voor woningcorporaties een aparte regeling moet worden opgetuigd en er niet gewoon wordt gehandhaafd, zegt de wethouder dat er prestatieafspraken worden gemaakt met de corporaties. Overigens vindt hij dat, vanwege onderhoud, woningen soms wel erg lang leeg staan.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zegt dat er enkele jaren geleden een motie is ingediend over het onderhoud door corporaties. Deze is toen overgenomen, maar daarna is er niets meer mee gedaan.

Wethouder **De Vries** zegt dat het de verwachting was dat woningen snel toegewezen zouden kunnen worden. Als woningen in de toekomst langer leegstaan, moet bekeken worden hoe een en ander kan worden overbrugd. Hij denkt daarbij aan een alarmsysteem of aan een bruikleenovereenkomst voor 28 dagen. In dit geval was de verwachting dat het niet zo lang zou duren, maar dat is toch gebeurd.

Mevrouw **Oudejans** (Student&Starter) vraagt of, als het lang duurt, er een bruikleenovereenkomst kan worden opgesteld.

Wethouder **De Vries** bevestigt dat, maar vindt dat deze overeenkomst in de toekomst niet nodig zou moeten zijn.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) mist nog een antwoord op haar vraag over goede communicatie met krakers en of de wethouder ook vindt dat er zorgvuldig moet worden gekeken hoe de gemeente communiceert met krakers en wat hij vindt van de situatie aan de Croeselaan.

Lid **Minnaert** (BIJ1) mist een antwoord op haar vragen over het stoppen van krakers die gemeentelijk vastgoed kraken en over het uitbrengen van verslag na ontruiming van kraakpanden en het erkennen van de waarde van de Utrechtse kraakbeweging.

Mevrouw **Meerding** (VVD) mist nog een antwoord op haar vraag over waarom het alarmsysteem niet is afgegaan in de nacht tevoren.

De **voorzitter** zegt dat die vraag wel beantwoord is.

Burgemeester **Dijksma** zegt over vervolging dat het niet de gemeente is die vervolgt. Wel is de gemeente bij wet gebonden om aangifte te doen. Met betrekking tot de melding zegt zij dat is geprobeerd te achterhalen wat er is gebeurd, maar dat dat niet helemaal duidelijk is. Er is een melding bij de politie binnengekomen en dat werd duidelijk toen er een bijeenkomst van de driehoek was. De officier van justitie kon toen niet vaststellen of het een heterdaad was. Op een vraag van mevrouw **Meerding** (VVD) waarom het alarm niet is afgegaan, zegt zij dat niet alles is te reconstrueren. De melding was er wel en dat heeft veel effect gehad op het handelen van het Openbaar Ministerie.

Wethouder **De Vries** zegt over de communicatie bij dit voorval dat er is geprobeerd om een raadsbrief aan de raad te sturen.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) betwijfelt dat de krakers ervoor hebben gezorgd dat statushouders langer op hun woning moesten wachten.

Wethouder **De Vries** zegt dat de woningen waren toegewezen aan statushouders en aandachtgroepen. Dat is ook gecommuniceerd naar de krakers, maar die geloofden dat niet en vonden het te toevallig. De gemeente is toen met hen in onderhandeling gegaan en de krakers gaven aan er pas uit te willen gaan op het moment dat er nieuwe mensen in zouden komen. De gemeente heeft toen aangegeven dat dat niet zo werkt en dat heeft voor een aantal dagen vertraging gezorgd.

Mevrouw **Minnaert** (PvdD) heeft gehoord dat de krakers bereid waren om de woning te verlaten. Ze hebben echter geen datum gehoord. Pas toen de advocaat kwam, werd er een datum aangegeven.

Wethouder **De Vries** zegt dat dat niet de verhaallijn is en ook niet hoe er naar de krakers toe is gecommuniceerd.

Burgemeester **Dijksma** heeft over de wijze waarop de gemeente met kraak omgaat al een uitgebreide inleiding gehouden. Zij wil hier geen kwalificerend oordeel over geven. De gemeente doet alleen verslag van ontruimingen als deze gepaard gaan met problemen. De capaciteit zou tekortschieten als dit bij alle ontruimingen zou worden gedaan. Dergelijke brieven worden alleen geschreven voor momenten dat het nodig is, dus als het mis gaat en dan hoort de raad van het college.

De **voorzitter** vraagt of dit punt moet worden doorgeleid naar de raadsvergadering.

Lid **Minnaert** (BIJ1) overweegt een motie.

De **voorzitter** verzoekt de agenderende partij dan een tekst voor de raad van komende week te schrijven.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt naar de strekking van de motie van BIJ1.

Lid **Minnaert** (BIJ1) wil een motie indienen over geen aangifte doen, hoewel zij begrijpt dat kraken wettelijk niet mag.

Burgemeester **Dijksma** wijst haar erop dat alle raads- en commissieleden, door het afleggen van de eed of belofte bij hun aanstelling, zich hebben gebonden aan het getrouw nakomen van de wetten in dit land. Zij neemt dat heel serieus.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) overweegt een motie ter ondersteuning dat ook de coöperatiewoningen onder de regels gaan vallen.

De **voorzitter** constateert dat er geen toezeggingen zijn gedaan. Voor dit agendapunt zal maximaal 15 minuten worden gereserveerd in de raadsvergadering. Hij sluit de vergadering om 21.55 uur en wenst de aanwezigen wel thuis.

Nummer Toezegging	Agendapunt	Toezegging	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
556	Gemeenteraad 09-11-2023 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	M419 Ook in de P&C-cyclus sturen op klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen	Energie en Klimaat	09-05-2024		
553	Gemeenteraad 09-11-2023 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	M416 Ook eerlijke doorrekening bij afvalstoffenheffing	Wonen en Volkshuisvesting	30-06-2024		
559	Vragenuur 14-09-2023 MV.3. Stook niet bij stookalert! - Rachel Heijne (GroenLinks) mede namens Louise de Vries (PvdD), Veerle Smit (Volt), Stevie Nolten (BIJ1), Gert Dijkstra (EenUtrecht), Kirsten Alblas	Wethouder Oosters zal onderzoeken hoe bij een landelijk stookalert van het RIVM ook vanuit de gemeente een signaal kan worden afgegeven aan inwoners van de gemeente en komt daarop in Q4 terug bij de raad.	Milieu en Emissieloos Vervoer	31-12-2023		

	(ChristenUnie) en Joachim Cornielje (PvdA)					
518	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 07-09-2023 10. Makkelijker maken om warmtepompen te plaatsen	In Q2 2024 volgt een raadsbrief 'verkenning hoe te regelen onder de nieuwe wet'.	Energie en Klimaat	30-06-2024		
517	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 07-09-2023 10. Makkelijker maken om warmtepompen te plaatsen	In Q4 2023 volgt een raadsbrief met alle communicatie inzake informeren van burgers etc.	Energie en Klimaat	31-12-2023	231107: We verwachten uw raad hier conform toezegging in Q4 2023 over te informeren.	
511	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel	Wethouder De Vries zal het gevraagde in motie 285 meenemen in	Wonen en Volkshuisve sting	31-12-2023	20231004: zowel het plan van aanpak voor het beter benutten van de bestaande	

	Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	samenhang met andere maatregelen. In Q4 wordt de raad geïnformeerd over het beter benutten van de bestaande woonvoorraad. Daarnaast komt het college in Q2 2024 met een woonzorgvisie, waarbij ook de regio wordt betrokken.			woonvoorraad als de Woonzorgvisie zijn in voorbereiding. Het plan van aanpak is voorzien voor Q4 2023 en de Woonzorgvisie voor Q2 2024.	
473	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	M257 Studentenhuisvesting in de hele stad	Wonen en Volkshuisvesting	30-06-2024	20231010 Terugkoppeling over de afhandeling van deze motie volgt via de jaarlijkse update over studentenhuisvesting in Q2 2024.	30-06-2024
469	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	M242 Maak gascompensatie relevanter	Energie en Klimaat	06-10-2023	231017: De raad is over de uitvoering van deze motie geïnformeerd via bijgevoegde raadsbrief (Afronding inkoop nieuw gasleveringscontract). 230807: De raad wordt in	11-10-2023

					het najaar over de uitvoering van deze motie geïnformeerd.	
460	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	M217 Verzacht netcongestie met (waterstof)buffers	Energie en Klimaat	06-10-2023	230807: We verwachten de raad in 2024 nader over de uitvoering van deze toezegging te informeren.	
448	Gemeenteraad 22-06-2023 40. Raadsvoorstel Actieplan Studentenhuisvesting 2023-2030	M213 Gedegen onderzoek naar woonwensen student	Wonen en Volkshuisvesting	22-09-2023	20230925 Terugkoppeling over de afhandeling van deze motie volgt via de jaarlijkse update over studentenhuisvesting in Q2 2024.	30-06-2024
447	Gemeenteraad 22-06-2023 40. Raadsvoorstel Actieplan Studentenhuisvesting 2023-2030	M212 Voorkom dat studenten dakloos raken	Wonen en Volkshuisvesting	22-09-2023	20230925 Terugkoppeling over de afhandeling van deze motie volgt via de jaarlijkse update over studentenhuisvesting in Q2 2024.	30-06-2024
446	Gemeenteraad 22-06-2023 40. Raadsvoorstel Actieplan	M211 Iedere internationale student verdient een kans op een kamer!	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	231010 Momenteel wordt gewerkt aan de uitvoering van deze motie. Het streven is om de raad	31-12-2023

	Studentenhuisvesting 2023-2030				hierover te informeren in Q4 2023.	
445	Gemeenteraad 22-06-2023 38. Raadsvoorstel Verordening Leegstand gemeente Utrecht	M208 Geen leegstand maar wonen boven winkels	Wonen en Volkshuisvesting	30-06-2024	20231004: Het voornemen is om de raad in Q2 2024 te informeren over de uitkomsten van de verkenning naar het uitbreiden van de leegstandsaanpak wonen boven winkels, conform de motie.	30-06-2024
457	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 15-06-2023 4. Raadsbrief Rapportage Wonen in Utrecht	In Q4 2023 volgt een brief inzake peilen schema woonvisie.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	20231004: Deze raadsbrief is in voorbereiding en zal naar verwachting verschijnen in Q4 2023.	31-12-2023
411	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 13.	Eind Q3/begin Q4 2023 volgt een raadsbrief met een brede update.	Energie en Klimaat	30-09-2023	De raadsbrief volgt in het najaar.	

	Verduurzaming particuliere woningen én Verduurzaming van sociale woningen in niet-corporatiebezit					
410	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 12. Raadsbrief Evaluatie Utrecht Standaard Toegankelijk en uitvoering project Toegankelijkheid	In Q4 2023 volgt een verzamelbrief (wethouder heeft meerdere toezeggingen gedaan, o.a. mensen aanschrijven toegankelijkheid, projectregistratie).	Vastgoed	31-12-2023	In Q4 2023 wordt de raad hierover geïnformeerd.	
409	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 11. Raadsvoorstel	Jaarlijkse voortgangsrapportage na MPR.	Wonen en Volkshuisvesting	01-09-2023	20231004: Het voornemen is om voortaan jaarlijks een update over studentenhuisvesting te sturen vlak na publicatie van het MPR. De	30-06-2024

	Actieplan Studentenhuisvesting 2023-2030				eerstvolgende staat gepland voor Q2 2024.	
408	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 11. Raadsvoorstel Actieplan Studentenhuisvesting 2023-2030	In Q4 2023 volgt een raadsbrief inzake bestaande woningvoorraad.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	20231004: Het plan van aanpak voor het beter benutten van de bestaande woonvoorraad is in voorbereiding en de raad zal hier naar verwachting in Q4 2023 over geïnformeerd worden.	31-12-2023
406	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 7. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerp Programmabegroting 2024 Regionale	in Q4 2023 volgt een raadsbrief inzake verdere ontwikkelingen en in Q1 2024 worden de directeuren van de diensten uitgenodigd.	Milieu en Emissieloos Vervoer	31-12-2023		

	uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht					
405	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 01-06-2023 7. Raadsvoorstel Zienswijze ontwerp Programmabegroting 2024 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht	Voor de zomer 2023 volgt een raadsbrief inzake andere taken dan asbest.	Milieu en Emissieloos Vervoer	07-07-2023	20231106 Toezegging is afgedaan met de raadsbrief 'Uitstel overdracht taken naar RUD' van 28 juni 2023.	28-06-2023
421	Gemeenteraad 16-05-2023 19. Besluitvorming Huisvesting kwetsbare Utrechters	Wethouder De Vries zal in het vierde kwartaal van 2023 een raadsbrief sturen over het benutten van de bestaande woningvoorraad en in die brief een aantal acties en maatregelen met de raad delen.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	20231004: Het plan van aanpak voor het beter benutten van de bestaande woonvoorraad is in voorbereiding en de raad zal hier naar verwachting in Q4 2023 over geïnformeerd worden.	31-12-2023

420	Gemeenteraad 16-05-2023 19. Besluitvorming Huisvesting kwetsbare Utrechters	Wethouder De Vries zal de raad in de driemaandelijkse update over de locaties informeren over het toewerken naar 4.000 woningen.	Wonen en Volkshuisvesting	16-08-2023	20231004: Op 26 september 2023 is de eerste kwartaalupdate verschenen. De volgende update staat gepland voor Q4 2023.	
419	Gemeenteraad 16-05-2023 19. Besluitvorming Huisvesting kwetsbare Utrechters	Wethouder De Vries zal voor de zomer een keuze maken met betrekking tot de 40-60-verdeling en de raad daarover informeren.	Wonen en Volkshuisvesting	16-08-2023	231004: U bent geïnformeerd over de laatste stand van zaken m.b.t. deze toezegging middels de raadsbrief Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment (26 september 2023).	
386	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-04-2023 12. Raadsbrief Tijdelijk wonen	Raadsbrief evaluatie tijdelijke herverdeling 60/40 (trede 5) volgt in Q4 2023.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	231004: U bent geïnformeerd over de laatste stand van zaken m.b.t. deze toezegging middels de raadsbrief Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment (26 september 2023).	

385	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-04-2023 12. Raadsbrief Tijdelijk wonen	Raadsbrief plan van aanpak bestaande woningvoorraad volgt in Q4 2023.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	20231004: Dit plan van aanpak is in voorbereiding en de raad zal hier naar verwachting in Q4 2023 over geïnformeerd worden.	31-12-2023
394	Vragenuur 30-03-2023 MV.3. Sterkere inzet circulaire economie - Julia Kleinrensink (GroenLinks) mede namens Jantine Zwinkels (CDA)	Wethouder Schilderman verwacht de raad in het tweede kwartaal uitgebreider te informeren over de stand van zaken wat betreft upcyclen in het kader van de circulaire economie.	Circulaire Economie	30-06-2023	Uitgevoerd met raadsbrief op 23 juni 2023	23-06-2023
349	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 23-03-2023 10. Raadsbrief Verduurzaming	Wethouder De Vries zegt toe in Q4 2023 te komen met een verzamelbrief.	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2023	20230925 Er wordt momenteel gewerkt aan deze raadsbrief, die voorzien is voor Q4 2023.	31-12-2023

	particuliere woningen bij 'gespikkeld bezit' en SV 2022 nr. 226 Uitsluiten verduurzaming huurwoningen					
343	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 16-02-2023 8. Beantwoording SV 2022 nr. 154 vragen over Uitsterfbeleid Fossiele Tankstations Gevaar van afschalen tankstations met toename aantal auto's	Wethouder Oosters zegt toe dat in Q2 een visie uitfaseren tankstations inclusief waterstof en LPG volgt.	Milieu en Emissieloos Vervoer	30-06-2023	20231019 update door wethouder Oosters in de commissie EDVW van 29 juni 2023, bij agendapunt 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023: De visie is in basis gereed, maar het duurt iets langer omdat we de visie wel willen bespreken met de stationshouders. Het gaat tenslotte echt over hun toekomst. Dat kost meer tijd en is eind Q4 (2023) gereed, als de gesprekken goed verlopen.	
366	Vragenuur 09-02-2023 MV.4.	Wethouder Schilderman zal in het derde kwartaal	Circulaire Economie	29-09-2023	Loopt conform planning LTA.	

	De Week van de Circulaire Economie - Jantine Zwinkels (CDA) mede namens Maartje Vermeulen (GroenLinks) en Charlotte Passier (Volt)	de raad een voorstel voor een nieuwe visie op Utrecht Circulair uitbrengen.				
329	Gemeenteraad 02-02-2023 20. Debat Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn	Wethouder De Vries zal in Q3 een uitvoeringsplan voor de wijk- en buurtaanpak aan de raad voorleggen.	Wijk- en Buurtaanpak		20231102 toezegging wordt beantwoord met de nota Buurt- en wijkgericht werken die in het 3e kwartaal 2024 naar de raad wordt gestuurd	
288	Gemeenteraad 02-02-2023 20. Debat Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn	M17 Geld van de buurtagenda's gaat straks ook naar de buurtinitiatieven	Wijk- en Buurtaanpak	02-05-2023	20231101 Motie wordt beantwoord met het Raadsvoorstel besteding middelen wijk- en buurtaanpak 2024-2026 dat in het 4e kwartaal 2023 naar de raad wordt gestuurd.	

322	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 19-01-2023 9. Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij	Wethouder Van Hooijdonk zegt toe dat in Q1 2024 een raadsbrief inzake evaluatie geleerde lessen/lokale initiatieven volgt.	Energie en Klimaat	31-03-2024	230915: We verwachten de raad hier conform toezegging in het eerste kwartaal van 2024 over te kunnen informeren.	
321	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 19-01-2023 8. Raadsbrief Buurtagenda's Kanaleneiland, Noordwest en Leidsche Rijn	Wethouder De Vries zegt toe dat in Q3 2023 een verzamelbrief met o.a. verdeling middelen en wijkwethouders volgt.	Wijk- en Buurtaanpak	30-09-2023	20231102 Toezegging wordt beantwoord met het Raadsvoorstel besteding middelen wijk- en buurtaanpak 2024-2026 dat in het 4e kwartaal 2023 naar de raad wordt gestuurd.	
319	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 19-01-	Wethouder Schilderman zegt toe dat in Q4 2023 een raadsbrief inzake uitkomst evaluatie volgt.	Circulaire Economie	29-12-2023		

	2023 7. Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerp wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU					
318	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 19-01-2023 7. Raadsvoorstel Zienswijze Ontwerp wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling AVU	Wethouder Schilderman zegt toe dat in Q2 2023 een update raadsbrief met o.a. up circle center en samenwerkingsverband AVU volgt.	Circulaire Economie	30-06-2023	Gestreefd wordt om in Q2 2023 de raad een update te geven over de uitwerking van deze toezegging.	
303	Vragenuur 08-12-2022 MV.8. Zelf opladen elektrische auto op openbare parkeerplaats - Veerle Smit (Volt)	Wethouder Oosters zal bekijken hoe de gemeente Soest inwoners faciliteert bij het opladen van hun elektrische auto op een openbare parkeerplaats	Milieu en Emissieloos Vervoer	30-06-2023	Gesprek met Soest is geweest en heeft niet geleid tot nieuwe inzichten die het college eerder ook eerder met de raad heeft gedeeld via de afhandeling van schriftelijke vragen (SV	06-11-2023

	mede namens Gertjan te Hoonte (VVD), Cees Bos (SBU), Mahmut Sungur (DENK), Anne Sasbrink (PvdD) en Yvonne Hessel (Utrecht Solidair)	vanuit hun woning en de raad daarvan een terugkoppeling geven in uiterlijk Q2 2023.			2020-158). Aangezien het gesprek met Soest geen nieuwe inzichten gaf, volgt er geen brief aan de raad.	
302	Vragenuur 08-12-2022 MV.4. Zero Waste Cities - Joost Vasters (D66) mede namens Maarten van Heuven (PvdD), Ilse Raaijmakers (PvdA), Gertjan te Hoonte (VVD), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Maartje Vermeulen (GroenLinks) en	Wethouder Schilderman zal in de nieuwe visie ter vervanging van de visie 'Utrecht Circulair', die mogelijk al in 2023 beschikbaar wordt, de mogelijkheden en de wenselijkheid van de certificering 'zero waste cities' afwegen en aan de raad voorleggen	Circulaire Economie	23-06-2023	De visie 'Utrecht Circulair' zal eind 2023 aangeboden worden aan de raad. Deze toezegging zal dan worden meegenomen.	

	Kirsten Alblas (ChristenUnie)					
229	Gemeenteraad 01-12-2022 26. Raadsvoorstel Versnelling realisatie tijdelijke woningbouw in 2023 voor Pagelaan Befu terrein en Wetering Zuid	M392 Tijdelijk wonen met kwaliteit	Wonen en Volkshuisvesting	01-03-2023	Per tijdelijk wonen project zullen we de raad meenemen in de kwaliteit van de tijdelijke woningen. Zoals toegezegd bij de raadsbehandeling van 16 mei zullen we de raad voortaan ieder kwartaal informeren over de stand van zaken, waarbij we dit onderwerp ook meenemen.	
263	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 17-11-2022 7. Raadsvoorstel Chw bestemmingsplan kookgasvrij Overvecht	In Q1 2023 volgt een raadsbrief inzake planning en evaluatie 'terug- en vooruitblik'	Energie en Klimaat	31-03-2023	230915: De raad wordt in het najaar over de voortgang van deze toezegging geïnformeerd. 230807: De raadsbrief over kookgasvrij volgt na de zomer.	
276	Gemeenteraad 10-11-2022 6.	Wethouder De Vries zal, nadat de consequenties	Vastgoed	31-03-2023	In Q1 2024 wordt de raad geïnformeerd over het	

	Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	van de vraag over Buurtstroom op gemeentelijke daken in beeld zijn gebracht, daar in het eerste kwartaal bij de raad op terugkomen, bij het Plan van aanpak herijking energie, transitie gemeentelijk vastgoed.			vervolg over de verduurzamingsagenda vastgoed.	
275	Gemeenteraad 10-11-2022 6. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wethouder De Vries zal het gestelde in motie 340 over het aanbod van alternatieve koopconstructies meenemen in de uitwerking van het Fonds betaalbare koopwoningen, die in het tweede kwartaal van 2023 aan de raad zal worden voorgelegd.	Wonen en Volkshuisvesting	30-06-2023	20230925 Motie 340 over het aanbod van alternatieve koopconstructies zullen we meenemen in de verdere uitwerking van het Actieplan betaalbare koop. In Q4 volgt een raadsbrief waarmee we u informeren over het vervolgproces rondom betaalbare koop.	
274	Gemeenteraad 10-11-2022 6. Raadsvoorstel	Wethouder De Vries zal volgend jaar met een doorstromingsplan komen om jongeren	Wonen en Volkshuisvesting	29-12-2023	In Q4 2023 volgt een plan van aanpak voor het optimaliseren van de bestaande	31-12-2023

	Programmabegroting 2023-2026	meer kansen te bieden op de Utrechtse woningmarkt.			woningvoorraad. Doorstroming zal daarin ook een belangrijk onderdeel zijn.	
209	Gemeenteraad 10-11-2022 6. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	M327 Kringloop studenten	Circulaire Economie	10-02-2023	Gestreefd wordt om in Q2 2023 de raad een update te geven over de uitwerking van de motie.	
204	Gemeenteraad 10-11-2022 6. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	M315 GFT-inzameling in de gehele gemeente	Circulaire Economie	31-03-2023	20230620: De raad is hierover op 20 juni 2023 geïnformeerd met de Raadsbrief Voortgang Gemeentebrede inzameling Gft. Hierin is toegezegd om in het najaar van 2023 nader terug te komen op de voorbereiding van inzameling door middel van Cocons.	
231	Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken 03-11-2022 11. Raadsvoorstel	In Q1 2023 volgt een raadsvoorstel inzake kwaliteit woningen.	Wonen en Volkshuisvesting	31-03-2023	Per tijdelijk wonen project zullen we de raad meenemen in de kwaliteit van de tijdelijke woningen. Zoals toegezegd bij de raadsbehandeling van 16	

	Versnelling realisatie tijdelijke woningbouw in 2023 voor Pagelaan, Befu terrein en Wetering Zuid				mei zullen we de raad voortaan ieder kwartaal informeren over de stand van zaken, waarbij we dit onderwerp ook meenemen.	
248	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-10-2022 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wethouder Oosters zegt toe dat in Q1 2023 de raadsvoorstellen nota externe veiligheid en nota geluid volgen. Dit hangt wel samen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.	Milieu en Emissieloos Vervoer	31-03-2023	20230611: de beleidsnota geluid & trillingen is op 3-10-2023 aangeboden aan de raad. De beleidsnota omgevingsveiligheid is op 27-10-2023 aangeboden aan de raad.	27-10-2023
245	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-10-2022 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wethouder De Vries zegt toe dat in Q2 een raadsbrief onderzoek uitbreiding opkoopbescherming volgt.	Wonen en Volkshuisvesting	30-06-2023	Zodra de resultaten van het onderzoek over uitbreiding van de opkoopbescherming bekend zijn, zullen wij u daarover informeren. Naar verwachting is dit in Q4 2023, zoals vermeld in de raadsbrief Indexering	31-12-2023

					opkoopbescherming en onderzoek verhoging prijsgrens (21 juni 2023).	
243	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-10-2022 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wethouder Streefland zegt toe dat het college in Q1 2023 meer inzichtelijkheid en sturingsmogelijkheden zal bieden bij de wijkaanpak.	Milieu en Emissieloos Vervoer	31-03-2023		
242	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-10-2022 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Wethouder Oosters zegt toe dat het college in de jaarstukken zal ingaan waar de gemeente staat ten opzichte van de nieuwe WHO-advieswaarde van 2021.	Milieu en Emissieloos Vervoer	30-12-2022	Er is een nieuwe visie luchtkwaliteit in de maak in afstemming met de klimaatvisie. Planning q4 2023.	
241	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-10-	Wethouder Oosters zegt toe dat de raad in Q1 2023 de Nota Externe veiligheid en het raadsvoorstel Nota	Milieu en Emissieloos Vervoer	31-03-2023	20231106: zie afdoening toezegging 248. Planning is Q1 2023	27-10-2023

	2022 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026	Geluid en Trillingen zal ontvangen.				
197	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 06-10-2022 7. Raadsbrief Aanpak koopkracht- en energiecrisis	Wethouder De Vries zegt toe dat in Q1 2023 een raadsbrief volgt inzake meldpunt particuliere verhuur.	Energie en Klimaat	31-03-2023	230915: De uitwerking van deze raadsbrief vergt iets meer tijd. Wij streven ernaar om de brief in het najaar aan uw raad te versturen.	
525	Gemeenteraad 15-09-2022 13. Rekenkameronderzoek: 'Onbegonnen werk - Een onderzoek naar de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed in Utrecht'	Motie 229 2022	Vastgoed	15-09-2023		

156	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 23-06-2022 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	Sociaal besparingsoffensief (doelen klimaatvisie) volgt in Q4 2022 en bij 1e herziening programma in Q2 2023.	Energie en Klimaat	30-12-2022	230915: De uitwerking van deze raadsbrief vergt iets meer tijd en zal in het najaar aan de raad verstuurd worden.	
155	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 23-06-2022 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2022	In Q4 2022 volgt een raadsbrief inzake uitkomst juridisch onderzoek zon op dak.	Energie en Klimaat	30-12-2022	231107: Uw raad wordt hier uiterlijk begin Q1 2024 over geïnformeerd. Vertraging wegens capaciteitsgebrek. Volgt na de zomer. Vertraging vanwege ambtelijke capaciteit.	
149	Vragenuur 02-06-2022 MV.3. Wat is waar over dieselgeruchten	Wethouder Voortman zal de raad uiterlijk in het derde kwartaal van 2022 per raadsbrief	Circulaire Economie	30-09-2022	20230906: We informeren u uiterlijk in het vierde kwartaal van 2023 over de wijze waarop we toewerken	

	20 nieuwe kraantrechtercombinaties? - Nando Temming (Stadsbelang Utrecht), mede namens Cees Bos (Stadsbelang Utrecht)	informeren over de keuze voor kraantrechtercombinaties met een brandstofmotor voor het legen van afvalcontainers in plaats van (volledig) elektrische exemplaren in de recente aanbesteding. In de brief neemt zij tevens de specificaties van de aanbesteding en een voertuigenvergelijk met de gekozen en elektrische exemplaren op.			naar zero-emissie inzamelvoertuigen. Daarbij zullen we u ook informeren over de (eerdere) keuze voor kraantrechtercombinaties met een brandstofmotor. 20230701: We verwachten de raad hier in het eerste kwartaal 2023 over te informeren.	
125	Gemeenteraad 10-03-2022 29. Raadsvoorstel Wijziging voorwaarden middenhuur	M109 Meer toegang tot middenhuur	Wonen en Volkshuisvesting	31-12-2024	20231004: Deze motie wordt meegenomen in de actualisatie van het Actieplan middenhuur. Deze aanpassing volgt naar verwachting in Q2 2024, maar dit is afhankelijk van de lokale ontwikkelingen rondom de wet betaalbare huur.	30-06-2024

132	Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport 10-02-2022 12. Raadsbrief Uitvoeringsnota huisvesting culturele en creatieve sector	De wethouder stuurt in de 2e helft van 2022 de businesscase en uitkomsten gesprekken met huurders Vlampijpateliers via een raadsbrief aan de raad.	Vastgoed	30-12-2022	De raad is in de raadsbrief van 13 oktober 2023 hierover geïnformeerd.	13-10-2023
131	Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport 10-02-2022 12. Raadsbrief Uitvoeringsnota huisvesting culturele en creatieve sector	In de kadernota vastgoed komt de wethouder terug op tarieven muziekdocenten met onderzoeksvragen zoals gesteld door D66.	Vastgoed	31-05-2022	Op dit moment worden de mogelijkheden onderzocht voor een maatschappelijk tarief voor muziekdocenten wanneer zij gebruik maken van bijvoorbeeld buurthuizen. Zodra we hierover duidelijkheid hebben, zullen we hierover nader informeren.	
118	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 20-01-2022 7.	De raad ontvangt 3e kwartaal 2022 een brief met reflectie op de taken van de RUD na invoering omgevingswet en de taakverdeling tussen	Milieu en Emissieloos Vervoer	30-09-2022		

	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Kadernota RUD Utrecht 2023	gemeente en RUD. (termijn op voorwaarde van inwerkingstelling omgevingswet per 1 juli 2022)				
103	Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 09-12-2021 6. Raadsvoorstel Actieplan betaalbare koopwoningen	De raad ontvangt in Q1 2022 informatie over de verdere uitwerking van maatregelen uit het actieplan betaalbare koopwoningen voor de iets langere termijn (waaronder het fonds en erfpacht, alsmede informatie over de pilot koopcoöperaties.	Wonen en Volkshuisvesting	31-03-2022	250923 In Q4 volgt een raadsbrief waarmee de raad wordt geïnformeerd over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de maatregelen uit het actieplan betaalbare koop.	31-12-2023
87	Gemeenteraad 11-11-2021 3. Programmabegroting 2022	M347 Extra subsidie voor U-pas houders voor verwijderen rookkanaal of vervangen kachel	Milieu en Emissieloos Vervoer	10-12-2021	20231106 Deze toezegging is afgedaan met de vaststelling van de 'Nadere regel subsidie minder uitstoot houtstook gemeente Utrecht' https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR683233/1	01-01-2023

86	Gemeenteraad 11-11-2021 3. Programmabegroting 2022	M346 Als een ‘lichie'	Vastgoed	11-11-2021	In 2022 en 2023 is het helaas nog niet mogelijk de lantaarn van binnenuit te verlichten in verband met een ingepakt carillon en de omringende steiger. Bij het gereedkomen van de restauratie medio 2024 is de steiger verdwenen. Naar verwachting zal vanaf medio 2024 het dus weer mogelijk zijn om de lantaarn te verlichten.	
58	Gemeenteraad 15-07-2021 18. Raadsvoorstel Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed	M290 Divers leegstandsbeheer	Vastgoed	30-06-2022	Dit wordt meegenomen in de vernieuwde Beleidsnota Vastgoed. Deze beleidsnota wordt in het najaar 2024 aan uw raad voor gelegd. De planning is gewijzigd omdat deze nota wordt ingepast in de nieuwe besturingscyclus van de gemeente.	
57	Gemeenteraad 15-07-2021 18. Raadsvoorstel	M289 Community right to bid	Vastgoed	30-06-2022	Dit wordt meegenomen in de vernieuwde Beleidsnota Vastgoed. Deze	

	Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde Vastgoed				beleidsnota wordt in het najaar 2024 aan uw raad voor gelegd. De planning is gewijzigd omdat deze nota wordt ingepast in de nieuwe besturingscyclus van de gemeente.	
34	Gemeenteraad 17-12-2020 3. Ingekomen stukken	Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij. De in de brief genoemde toezegging wordt toegevoegd aan toezegging 20/T336 in de lijst van toezeggingen: De raad ontvangt eind 2021 het wijkuitvoeringsplan voor de energietransitie in Overvecht-Noord.	Energie en Klimaat	30-09-2020	Aanbieding van het raadsvoorstel met het Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024, zie gerelateerde raadsbrief.	
33	Gemeenteraad 17-12-2020 3. Ingekomen stukken	Raadsbrief Toelichting 3,75 miljoen voor Overvecht-Noord. De raad ontvangt in het 3e kwartaal 2021 de uitkomsten van	Energie en Klimaat	30-09-2022	231107: We streven ernaar om de kaders voor een alternatief voor aardgas in Overvecht-Noord in de eerste helft van 2024 ter besluitvorming aan uw	

		deelonderzoeken om tot een sluitende businesscase te komen voor diverse alternatieve warmteoplossingen in Overvecht-Noord.			raad voor te leggen, samen met het startdocument dat in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten wordt opgesteld. Zie voor meer informatie de gerelateerde raadsbrief Tussenrapportage Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord aardgasvrij. Aanbieding van het raadsvoorstel met het Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024.	
29	Gemeenteraad 05-11-2020 11. Raadsvoorstel Nota Inkoop en Contractmanagement 'Doelmatig en duurzaam bijdragen aan een gezond Utrecht' en collegevoorstel 'Beleidsregel	M332 Maak Utrecht Circulair concreet en controleerbaar	Circulaire Economie	29-12-2023	Dit zal worden meegenomen bij de 'beleidsnota Utrecht Circulair 2030'. Gestreefd wordt dat dit raadsvoorstel begin 2024 ter besluitvorming aan de raad zal worden voorgelegd.	

	drempelbedragen bij aanbesteden'					
21	Gemeenteraad 17-09-2020 3. Ingekomen stukken	Het Wijkuitvoeringsplan (WUP) voor Overvecht Noord zal in concept en op hoofdlijnen naar verwachting eind 2021 gereed zijn.	Energie en Klimaat	30-09-2022	231107: We streven ernaar om de kaders voor een alternatief voor aardgas in Overvecht-Noord in de eerste helft van 2024 ter besluitvorming aan uw raad voor te leggen, samen met het startdocument dat in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten wordt opgesteld. Zie voor meer informatie de gerelateerde raadsbrief Tussenrapportage Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord aardgasvrij. Aanbieding van het raadsvoorstel met het Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024, zie gerelateerde raadsbrief.	

8	Gemeenteraad 21-11-2019 3. Ingekomen stukken	In december 2020 raadsvoorstel over de mogelijke besluitvormingstrajecten bij aardgasvrij maken van Overvecht-Noord, met specifieke rollen en taken van de raad daarin.	Energie en Klimaat	30-09-2022	231107: We streven ernaar om de kaders voor een alternatief voor aardgas in Overvecht-Noord in de eerste helft van 2024 ter besluitvorming aan uw raad voor te leggen, samen met het startdocument dat in het kader van de Regeling Risicovolle Projecten wordt opgesteld. Zie voor meer informatie de gerelateerde raadsbrief Tussenrapportage Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord aardgasvrij. 230807: Aanbieding van het raadsvoorstel met het Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024, zie de raadsbrief over de warmtetransitie. Het Programma Overvecht-Noord aardgasvrij volgt in	

					Q4 2023, zie raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij van 13-12-2022.	

Afdoeningsvoorstellen ingekomen stukken

De commissiegriffier stelt de commissie voor om ingekomen stuk 'nr. 1 Mooi Utrechts straatbeeld' via de volgende geel gearceerde categorie af te doen:

1. De inhoud desgewenst **betrekken** bij de behandeling van het voorstel […. of agendapunt [….]
   niet (geanonimiseerd) actief openbaar te publiceren.

2. Agenderen voor de commissie om te **bespreken** en op basis daarvan de griffie te verzoeken de briefschrijver een antwoord te sturen
   wel (geanonimiseerd) actief openbaar te publiceren.

3. In handen stellen van het college voor advies.

4. In handen stellen van het college. De commissie ontvangt een afschrift van het antwoord.

Openbare lijst van ingekomen stukken voor commissie EDVW van 23 november 2023

Nummer	Ingekomen stuk
1	Mooi Utrechts straatbeeld

Het ingekomen stuk staat voor leden, conform AVG, in iBabs achter een slotje.

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3683
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	7
Titel	Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023 RUD
ID	3889
Behandelend ambtenaar	Wouter Bulthuis/Stefanos Manetas
Telefoon	0655498108/0302867031
E-mail	w.bulthuis@utrecht.nl / s.manetas@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Oosters
Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub i: Raadsvoorstel over de Wet gemeenschappelijke regeling.
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijzemogelijkheid ontwerp bestuursrapportage 2023 met een derde begrotingswijziging 2023 Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer
Organisatieonderdeel	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Opsteller	Wouter Bulthuis
Kenmerk	11744097
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (Referendumverordening Utrecht, artikel 3 lid 2 onder i)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

Bijgevoegde reactiebrief aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) vast te stellen alszienswijze op de Ontwerp Bestuursrapportage RUD 2023 met een derde begrotingswijziging 2023, waarin de raad aangeeft dat zij in kan stemmen met de inhoud van de documenten.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) heeft de gemeenteraad een ontwerp bestuursrapportage 2023 met een derde begrotingswijziging 2023 toegezonden. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de derde begrotingswijziging 2023. Met voorliggende zienswijzebrief maakt de raad van die mogelijkheid gebruik.
Kort samengevat geeft de raad met deze zienswijzebrief aan dat zij in kan stemmen met de inhoud van de ontwerp bestuursrapportage 2022 met de derde begrotingswijziging 2023.

Context

Aanleiding
Op 15 september 2023 heeft de RUD een brief gestuurd naar de gemeenteraad van Utrecht.
In de brief wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk vrijdag 8 december 2023 een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerp bestuursrapportage 2023 met derde begrotingswijziging 2023.

Toelichting Ontwerp bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023
Het verwachte resultaat over het boekjaar 2023 met inbegrip van de voorliggende begrotingswijziging is € 7.000 positief.

Voorgesteld wordt in de bestuursrapportage om de post Onvoorzien (€ 225.000) volledig in te zetten om een groot deel van de indexeringen door inflatie op te vangen. Het betreft hier een gemiddelde indexatie van ruim 8,5% op de materiële middelen waardoor de post Loon- en prijscompensatie met bijna € 275.000 wordt overschreden. Het resterende bedrag van €50.000,= kan met eigen middelen worden opgevangen.

In de bestuursrapportage wordt ook aangegeven dat een aantal bestemmingsreserves worden ingezet. Deze onttrekkingen worden in de derde begrotingswijziging 2023 verwerkt. Het gaat om onderstaande posten.

- Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Omgevingswet ter dekking van de kosten die ontstaan in 2023 om de RUD Utrecht voor te bereiden op de Omgevingswet (€ 65.000);
- Onttrekking van de bestemmingsreserve VTH-zaaksysteem ter dekking van het restant van activiteiten voor aanpassing van het VTH-zaaksysteem naar de Omgevingswet (€ 32.000); en
- Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Doorontwikkeling RUD Utrecht ter dekking van de kosten ontstaan in 2023 voortvloeiend uit het traject "Samen op weg", van inrichting naar MBA, de Energietransitie en de RGT-app (€ 113.000).

Deze reserves worden ingezet voor de daaraan gegeven doelen.

Juridische context
De grondslag voor het bieden van de gelegenheid aan de raad om een zienswijze in te dienen is artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen en artikel 33 en 34 van de Gemeenschappelijke regeling RUD.

Beslistermijn
*D*e gemeenteraad heeft tot uiterlijk vrijdag 8 december 2023 om een zienswijze in te dienen.

Beoogd effect
Het bestuur van de RUD neemt de zienswijzen van de gemeente Utrecht mee bij het vaststellen van de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening
Niet van toepassing.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Bijgevoegde reactiebrief aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) vast te stellen als zienswijze op de Ontwerp Bestuursrapportage RUD 2023 met derde begrotingswijziging 2023, waarin de raad aangeeft dat zij in kan stemmen met de inhoud van de documenten.
Argumenten	
1.1	De financiële onderbouwing en uitgangspunten van de Ontwerp Bestuursrapportage RUD 2023 zijn in orde.
	– Het verwachte resultaat over het boekjaar 2023 is € 7.000,= positief. – De onttrekking aan de bestemmingsreserves die plaatsvindt in de derde begrotingswijziging vindt plaats voor de doelen die daarvoor zijn bestemd. – De post onvoorzien kan worden aangewend voor het dekken van onvoorziene hogere kosten zoals de indexatie door hoge inflatie.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	De productie kan in het laatste kwartaal iets teruglopen door invoering van de omgevingswet en projecten en aanvullende opdrachten lopen achter in de uitvoering.
	Ondanks dat de RUD verwacht aan het einde van het jaar financieel positief uit te komen zit er een financieel risico zowel bij de uitvoering en het realiseren van projecten als wel een financieel risico door een mogelijke beperkte terugloop in productie vanwege invoering van de omgevingswet. In het laatste kwartaal kan de totale productie iets teruglopen vanwege de invoering van de omgevingswet en de voorbereiding die dat vraagt van medewerkers op de omgevingswet. De RUD geeft aan dat zij bij een groot aantal deelnemers nu voorloopt in haar productie waarmee ze verwacht een afname in het laatste kwartaal te kunnen compenseren. Een ander risico ligt bij de uitvoering van projecten en dan met name subsidieprojecten. Door vertrekkende medewerkers en krapte op de arbeidsmarkt was er onvoldoende bezetting om hier uitvoering aan te geven. De verwachting is dat men in het tweede halve jaar met een inhaalslag 65 % van de geraamde activiteiten alsnog zal realiseren. Dit percentage van 65 % is verwerkt in de onderliggende bestuursrapportage en derde begrotingswijziging.

Financiën
Het financiële resultaat in de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 wordt geprognotiseerd op €7000,= positief en heeft dan ook geen effect op de bijdrage van de gemeente Utrecht aan de RUD.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Dit raadsvoorstel is niet referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 3 lid 2 onder i van de verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Zienswijzebrief

Bijlagen informatief
- Ontwerp bestuursrapportage 2023 RUD Utrecht.
- Begeleidende brief zienswijzemogelijkheid deelnemers bestuursrapportage 2023 RUD Utrecht

Gemeenteraad
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl/gemeenteraad

Gemeente Utrecht

VERSIE VOOR BESLUITVORMING

Dagelijks bestuur RUD Utrecht
T.a.v. de heer G. Spelt
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT

Behandeld door	W.A.Bulthuis	**Datum**	volgt
Doorkiesnummer	06-55498108	**Ons zaaknummer**	11744097
E-mail	w.bulthuis@utrecht.nl	**Onderwerp**	Zienswijze Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht
Uw briefnummer	1163301		
Uw zaakkenmerk	Z/23/1107336	**Verzonden**	
Uw brief van	15 september 2023	Bij antwoord datum, zaaknummer en onderwerp vermelden	

Geachte heer Spelt,

Dank voor het toezenden van de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 met derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht.

Bij brief van 15 september 2023 hebt u de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 met derde begrotingswijziging 2023 (kenmerk Z/23/1107336) aan onze griffie gestuurd. In de brief verzoekt u ons, op grond van artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke Regeling, een eventuele zienswijze uiterlijk vrijdag 8 december 2023 in te dienen zodat het Algemeen Bestuur de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 met derde begrotingswijziging 2023 in haar vergadering van 1 februari 2024 kan vaststellen.

Wij zijn akkoord met de onttrekking aan de bestemmingsreserves. Deze reserves worden immers door u ingezet voor de daaraan gegeven doelen.

Wij kunnen ook instemmen met het aanwenden van de post onvoorzien om de hogere kosten van indexatie door de hoge inflatie op te vangen.

Hoogachtend,
Gemeenteraad van Utrecht,

de griffier,
Merel van Hall

de voorzitter,
Sharon A.M. Dijksma

Archimedeslaan 6
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Aan de deelnemers van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
T.a.v. de griffie

Datum	15 september 2023	Contactpersoon	M. van Bockel
Zaakkenmerk	Z/23/1107336	Telefoonnummer	06 52 54 81 54
Briefnummer	1163301	E-mailadres	m.vanbockel@rudutrecht.nl
Uw nummer		Bijlage(n)	1
Onderwerp	Ontwerp Bestuursrapportage 2023 en derde begrotingswijziging 2023 RUD Utrecht	Pagina	1

Geachte griffiers,

Op 15 september jl. heeft het Algemeen Bestuur van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD Utrecht) de Ontwerp Bestuursrapportage 2023 met de derde begrotingswijziging 2023 vastgesteld voor zienswijze. Als deelnemer van de RUD Utrecht krijgt u hierbij op grond van artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke regeling deze ontwerp bestuursrapportage 2023 en de derde begrotingswijziging 2023 aangeboden en kunt u uw zienswijze op de derde begrotingswijziging 2023, ten aanzien van de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves, binnen de wettelijke termijn van twaalf weken aan ons kenbaar maken. U treft de ontwerp bestuursrapportage 2023 met de derde begrotingswijziging 2023 als bijlage aan.

Gezien de wettelijke termijn, ontvangen wij uw zienswijze graag uiterlijk vrijdag 8 december 2023, waarna de ontwerp bestuursrapportage 2023 met de derde begrotingswijziging 2023, gelezen uw zienswijze, ter vaststelling wordt behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD Utrecht van 1 februari 2024.

Aandachtspunt
Wij willen u er op attenderen dat u, conform de reguliere procedures rondom bekendmakingen, de bijgesloten ontwerp bestuursrapportage 2023 met de tweede begrotingswijziging 2023 voor een ieder ter inzage dient te leggen en, eventueel tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar dient te stellen voor zover daarom wordt gevraagd. Dat deze mogelijkheid bestaat dient u kenbaar te maken door middel van een openbare kennisgeving.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zie met belangstelling uw zienswijze tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur RUD Utrecht

G. Spelt (Gerrit)
voorzitter

H. Jungen (Hugo)
secretaris

De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht verleent vergunningen en handhaaft wetten en regels op het gebied van milieu, natuur, bodem, landschap en water.
De RUD werkt voor de provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

Ontwerp Bestuursrapportage 2023

t.b.v. vergadering Algemeen Bestuur d.d. 15 september 2023

RUD Utrecht
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Inhoudsopgave

1. Inleiding en recente ontwikkelingen 3

2. Samenvatting 4
   2.1 Programma's en productie 5
   2.2 Financiën 5

3. Programma's 7
   3.1 Algemeen 7
   3.2 Handhaving 10
   3.3 Vergunningverlening 11
   3.4 Bedrijfsvoering 12

4. Financiën 18
   4.1 Financiële positie per 30 juni 2023 18
   4.2 Toelichting op de financiële positie per 30 juni 2023 19
   4.3 Overzicht van baten en lasten per 30 juni 2023 (programma niveau) 21
   4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten (programma niveau) 23
   4.5 Overzicht van baten en lasten per 30 juni 2023 (kosten niveau) 26
   4.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten (kosten niveau) 27

5. Voorgestelde derde begrotingswijziging 2023 31

Bijlage 1 Meerjarig financieel perspectief 33
Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer 35

1. Inleiding en recente ontwikkelingen

Voor u ligt de Bestuursrapportage van de eerste helft van 2023 van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht. In deze Bestuursrapportage reflecteren wij op onze uitvoering ten opzichte van de vastgestelde Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) en de Programmabegroting 2023 op totaalniveau. In deze Bestuursrapportage rapporteren wij over de eerste zes maanden van 2023.

De RUD Utrecht is een zelfstandig vormgegeven samenwerkingsverband van en voor elf gemeenten en de provincie Utrecht. Het betreft de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg. Het is een gemeenschappelijke regeling; er is dus sprake van een verlengd openbaar bestuur. De gemeenten en provincie zijn samen eigenaar van de RUD Utrecht.

Financieringsmethodiek
De RUD Utrecht werkt met een hybride financieringssystematiek (variabele en vaste bijdrage). In 2020 is de financieringssystematiek geëvalueerd en zijn enkele verbeteringen gedefinieerd die in het jaar 2022 zijn doorgevoerd. Voor deelnemers is het belangrijk te realiseren dat vanaf 2022 een grens is gesteld aan het afsluiten van aanvullende opdrachten. Deze nieuwe grens bedraagt maximaal 5% van de Dienstverleningsovereenkomst. Mochten deelnemers deze 5% overschrijden, dan zullen de uren die gemaakt worden voor aanvullende opdrachten mee gaan tellen in het eigendomspercentage en dus ook meegenomen worden in de afrekening van de vaste bijdrage in het jaar waarin de overschrijding plaatsvindt. In de individuele rapportages wordt per opdrachtgever vermeld hoe de huidige realisatie op de aanvullende opdrachten zich verhoudt tot en met deze 5% norm.

Traject "Samen op weg"
Onder begeleiding van Bureau Berenschot is begin 2021 een overkoepelend programmaplan voor Samen op en Weg opgesteld. Dit programmaplan is in uitvoering gebracht. Momenteel bevind het programma zich in de afrondende fase en zijn de sporen binnen de organisatie belegd.

Omgevingswet en bodemtaken
De RUD bereidt zich al enkele jaren voor op de komst van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet is momenteel uitgesteld naar 1 januari 2024. De voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet brengt kosten met zich mee. Deze kosten zullen worden gedekt uit de reserve die voor dit doeleinde gevormd, alsmede de eenmalige extra bijdrage van de deelnemers in dit verband.

De invoering van de Omgevingswet zorgt er voor dat het bevoegd gezag inzake de meeste bodemtaken zal gaan verschuiven van de provincie naar de gemeenten. De bodemtaken worden sinds 2014 conform de WBB in mandaat uitgevoerd door de RUD namens de Provincie Utrecht. Dit bevoegd gezag verschuift onder de Omgevingswet naar de 26 Utrechtse gemeenten die nu nog geen bevoegd gezag zijn. De gemeenten die deelnemer zijn van de ODRU leggen dit werk ook neer bij de ODRU. De ODRU zal deze taken op haar beurt weer zal gaan beleggen bij de RUD Utrecht. De (contractuele) uitwerking hiervan wordt op dit moment vormgegeven. Voor het Algemeen Bestuur is de impact in kaart gebracht en zijn in 2021 gesprekken gevoerd met alle opdrachtgevers van de RUD ten aanzien van de gewenste inzet vanuit de RUD op Bodem. De basis hiervan is gebruikt voor de begroting 2023 en 2024. Op dit moment lopen er gesprekken met deelnemers om te inventariseren of er nog veranderingen moeten plaatsvinden.

Of er door de verschuiving van bevoegd gezag onder de Omgevingswet frictie zal gaan ontstaan is sterk afhankelijk van hoeveel bodemtaken (basis en plustaken) de deelnemende gemeenten uiteindelijk zullen gaan afnemen. Gezien de huidige concept afspraken is de verwachting dat er geen frictiekosten gaan ontstaan. Daarnaast worden de mogelijke frictiekosten verder positief beïnvloed door het samenwerkingsarrangement met de ODRU.

Situatie op de arbeidsmarkt
De RUD Utrecht heeft net als andere werkgevers momenteel te maken met een grote uitdaging op de arbeidsmarkt als gevolg van de krapte. Er zijn relatief veel vertrekkende medewerkers bij de RUD. Hierdoor moet er veel energie, kennis en kunde worden ingezet op het gebied van recruitment om functies vervuld te krijgen en zelfs dan lukt het ons niet altijd. In 2022 en 2023 is de recruitment verder geprofessionaliseerd. Dit past bij de huidige arbeidsmarkt en we plukken hiervan de eerste vruchten. Wij verwachten dat de huidige uitdagingen op de arbeidsmarkt langere tijd zullen aanhouden en zullen daarom structureel de aandacht voor werving en selectie inclusief recruitment en behoud van medewerkers moeten verhogen. Het blijft echter wel zo dat er nog steeds vacatures moeten worden ingevuld door ingehuurd personeel en sommige vacatures blijven lang vacant. Dit heeft soms ook effect op de productie. Voor 2023 is het vooral moeilijk gebleken op korte termijn voldoende nieuwe toezichthouders energie aan te nemen. Daarom verwachten we in 2023 niet de gehele productie inzake de SPUK THE (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) te gaan realiseren.

CAO-stijging
In september 2022 zijn werkgevers en vakbonden met elkaar een akkoord over de provinciale CAO overeengekomen. In april 2023 is hier een aanvullende cao-afspraak bijgekomen omtrent een eenmalige uitkering van € 750 per medewerker. Het effect van deze aanvullende stijging is in deze Bestuursrapportage verwerkt.

Samenwerking ODRU
De RUD Utrecht en de OdrU zijn al enige tijd in gesprek over een nauwere samenwerking die zou moeten leiden tot een samengaan. De eerste besluiten zijn in beide afzonderlijke Algemene Besturen genomen om te komen tot een routekaart op welke wijze dit zou kunnen worden geëffectueerd. De verwachting is dat in de 2de helft van 2023 en begin 2024 volgende stukken ter besluitvorming zullen worden aangeboden.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 is de samenvatting van deze Bestuursrapportage opgenomen. In hoofdstuk 3 is de voortgang bij de diverse programma's met bijbehorende KPI's beschreven. In hoofdstuk 4 zal de financiële positie worden toegelicht met de prognose voor het gehele jaar. In hoofdstuk 5 wordt dan afgesloten met de voorgestelde derde begrotingswijziging 2023. In de bijlagen is daarnaast een meerjarig financieel perspectief en de bijdrage per deelnemer toegevoegd.

2. Samenvatting

Binnen de planning- en controlcyclus van de RUD Utrecht is er vanaf 2022 nog één moment per jaar waarop wordt gereflecteerd op de financiën en de voortgang van de productie op totaalniveau. In deze Bestuursrapportage doet de RUD Utrecht verslag van de financiële voortgang, waarbij indien gewenst begrotingswijzigingen worden voorgesteld. Daarnaast wordt verslag gedaan over de voortgang van de productie op totaalniveau. De verantwoording van de voortgang van de productie naar individuele deelnemers wordt driemaal per jaar gedaan middels een rapportage per deelnemer afzonderlijk. In deze Bestuursrapportage gaat het over de voortgang op totaalniveau ten opzichte van de KPI's, dit kan voor individuele opdrachtgevers echter afwijken.

2.1 Programma's en productie

De productie van de RUD Utrecht is voor wat betreft de DVO's (2,4%) hoger dan begroot. Wel is er op totaal niveau een achterstand op de aanvullende opdrachten en projecten. Deze wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de achterstand bij de SPUK THE. Bij de SPUK THE wordt er vanuit subsidieverordening verplicht om nieuwe medewerkers voor deze activiteiten aan te trekken. Dit is de RUD Utrecht pas zeer recent volledig gelukt. Door krapte op de arbeidsmarkt en vertrekkende medewerkers was er in het eerste halfjaar geen volledige bezetting. We verwachten dat mede door intensieve recruitment op deze activiteiten en het voltooien van het inwerktraject van de medewerkers er nog wel een inhaalslag in het tweede halve jaar gemaakt kan worden, maar desondanks is de verwachting dat 65% van de geraamde activiteiten gerealiseerd gaat worden. Dit is ook in de 3e begrotingswijziging behorende bij deze bestuursrapportage verwerkt. Ook dient rekening gehouden te worden met een mogelijk kleine terugloop in de algehele productie in het laatste kwartaal van 2023 i.v.m. het inwerking treden van de omgevingswet per 1 januari 2024 en met het voorbereiden van de medewerkers hierop.

Het ziekteverzuim is helaas op dit moment nog steeds hoger dan normaal. Dit houdt voornamelijk verband met enkele langdurig zieke medewerkers. Door de omvang van de RUD Utrecht heeft dit relatief gezien gelijk een groot effect op het ziekteverzuimcijfer.

De bij de Programmabegroting 2023 vastgestelde KPI's worden in de regel wel behaald, er zijn echter wel enkele aandachtspunten:

- Voor de specialistische deskundigheidsgebieden is het gezien de omvang van onze organisatie van belang dat we blijven samenwerken met collega omgevingsdiensten dan wel inhuren op specialistische deskundigheidsgebieden waarvoor wij geen vast personeel hebben. Ook dienen er op teamniveau plannen gemaakt te worden m.b.t. het opvangen van vertrekkende medewerkers die de komende jaren hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en zeer veel ervaring en specialistische kennis bezitten.
- Zoals hierboven beschreven is het behalen van de productie op de aanvullende opdrachten/projecten en in het bijzonder de SPUK THE, binnen de geldende marges, momenteel een aandachtspunt.
- Het ziekteverzuimpercentage over het eerste half jaar van 2023 is met 6,38% hoger dan de norm van 5%. Het hoge ziekteverzuimpercentage wordt sterk beïnvloed door enkele langdurig zieke medewerkers. Er is wel een daling van de meldingsfrequentie. In 2022 was de meldingsfrequentie 1.46, in het eerste half jaar van 2023 is deze gedaald naar 1.31.

2.2 Financiën

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2023 eind 2021 is de RUD Utrecht voor onder meer indexering van de personeelskosten uitgegaan van de Septembercirculaire provinciefonds 2021. Dit sloot echter niet aan met recente ontwikkelingen omtrent de inflatie (veroorzaakt onder andere door de situatie in Oekraine) en de CAO voor 2022 en 2023. Daarom is middels de 1e begrotingswijziging 2023 een indexatie van de loonkosten voorgesteld. Om deze kosten te kunnen dekken is voorgesteld de tarieven te verhogen. Het Algemeen Bestuur heeft deze begrotingswijziging, inclusief verhoging van de tarieven, op 15 september 2022 vast gesteld.

De Programmabegroting wordt altijd geruime tijd voor het betreffende jaar opgesteld; de uitvoeringsplannen zijn dan nog niet opgesteld. Middels de tweede begrotingswijziging 2023 zijn de uitvoeringsplannen 2023 conform de afspraken met de deelnemers in de begroting verwerkt. Daarnaast was bij de Programmabegroting 2023 nog uitgegaan van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Hierdoor waren de bodemtaken in de begroting 2024 bij de gemeenten verwerkt. Nu de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024 is deze verwerking middels de 2e begrotingswijziging teruggedraaid. De 2e begrotingswijziging is 31 maart 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Naar aanleiding van deze bestuursrapportage stellen we een 3e begrotingswijziging 2023 voor. Er is een aanvullende CAO-afspraak gemaakt. De medewerkers hebben hierdoor dit jaar een eenmalige uitkering mogen ontvangen. De extra lasten hiervoor bedragen € 127.500 en de RUD Utrecht zal deze lasten zelf vanuit de ruimte in het inhuurbudget op vangen. Ook is er door inflatie gemiddeld gezien een indexatie van ruim 8,5% geweest op de materiele kosten. Het gaat om bijna € 325.000, die voor een klein deel opgevangen kan worden door de post Loon -en prijscompensatie (€ 50.000). Daarnaast stellen we in deze bestuursrapportage voor om de post Onvoorzien (€ 225.000) volledig in te zetten om het restant van de indexeringen op te vangen. Het ongedekte gedeelte (€ 50.000) vangt de RUD Utrecht eenmalig op door enkele kosten uit te stellen.

De Omgevingswet is weer met een jaar uitgesteld en zal naar verwachting in werking treden op 1 januari 2024. Door het meermaals uitstellen van de ingangsdatum van de Omgevingswet nemen de implementatiekosten toe. De RUD Utrecht gaat hierbij uit van € 384.000 aan extra kosten, hiervan kan € 140.000 middels de bestemmingsreserve Omgevingswet worden gedekt. Als gevolg van de hierboven beschreven extra kosten voor 2023 (inflatie en CAO-stijging) die de RUD Utrecht deels in de eigen begroting zal opvangen is er geen ruimte meer om ook de niet gedekte extra kosten voor de implementatie van de Omgevingswet binnen de begroting op te vangen. Derhalve is een voorstel aan de deelnemers gedaan om aanvullende middelen ter beschikking te stellen middels een projectfactuur. Dit verdiende niet onze voorkeur, maar met meermaals uitstellen van de wet zijn het maken van extra kosten ter voorbereiding op inwerkingtreding ervan onvermijdelijk. Het is de eerste keer dat er een extra bijdrage voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet gevraagd wordt. De overige kosten die reeds gemaakt zijn voor de implementatie van de Omgevingswet (tot en met 2022 ongeveer € 950.000) zijn in het verleden binnen de eigen middelen van de RUD opgevangen. Het voorstel is positief ontvangen en daarom zijn de middelen toegekend middels een besluit van het Algemeen Bestuur op 26 mei 2023.

Het VTH-zaaksysteem dat de RUD Utrecht nodig heeft om onder het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te kunnen functioneren, zal worden aangepast zodat dit onder de nieuwe wetgeving functioneert. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van advisering (rode kleur), de energietransitie, van Inrichting naar MBA en de doorontwikkeling van de RGT-app (Risico Gericht Toezicht). Deze ontwikkelingen zullen bekostigd worden uit de daarvoor bestemde bestemmingsreserves waarvan wij middels de derde begrotingswijziging behorende bij deze Bestuursrapportage voorstellen om deze in 2023 te onttrekken.

De voornaamste onzekerheid is nog wel de afhankelijkheid van het realiseren van de SPUK THE. In de derde begrotingswijziging wordt uitgegaan van een realisatie van 65%. De doorlooptijd voor het inwerken van nieuwe medewerkers en eventueel verloop in het tweede halfjaar kunnen dit negatief beïnvloeden.

In deze Bestuursrapportage wordt een voorstel gedaan voor de derde begrotingswijziging 2023. Het totale effect van de begrotingswijziging is een daling van het verwachte positief resultaat van € 8.000 naar een positief resultaat van € 7.000. Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat rekening is gehouden met alle, op het moment van schrijven, inzichtelijke risico’s.

3. Programma's

In dit hoofdstuk rapporteren we op de indicatoren zoals vastgesteld in de Programmabegroting 2023. De rapportage heeft betrekking op de realisatie tot en met juni 2023. Voor een snel inzicht in de status gebruiken wij de volgende kleuren:

	Uitvoering verloopt zonder problemen
	Uitvoering vraagt extra aandacht
	Uitvoering stuit op problemen
	Geen gegevens beschikbaar

In de rechterkolom geven we een korte toelichting op de status.

3.1 Algemeen

Naast de taken die de RUD Utrecht uitvoert per opdrachtgever zijn er een aantal gemeenschappelijke (basis-)taken en producten die voor alle opdrachtgevers worden uitgevoerd. In de afgesloten DVO's tot en met 2023 zijn de gemeenschappelijke taken crisisorganisatie en consignatie milieuklachten opgenomen.

De komende jaren verwachten wij een toename van het aantal taken waarvan het effectiever en efficiënter is om deze gemeenschappelijk uit te voeren. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het opstellen van een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma als gevolg van de wet Bor, asbest en indirecte lozingen. Gedeeltelijk gebeurt dit ook al middels de recentelijk uitgekomen Uniforme Handhaving Strategie (UHS). In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten bij het ingaan van de Omgevingswet. Daarnaast is in 2021 en 2022 samen met de opdrachtgevers en bureau Berenschot gewerkt aan een concretisering van de gewenste uitwerking van de ontwikkelrichting middels het traject "Samen op weg", met goede resultaten.

<u>Indicatoren</u>
De indicatoren waar we in 2023 over rapporteren zijn vastgesteld in de Programmabegroting 2023. Deze indicatoren zijn onderverdeeld in drie categorieën: 'Interne Processen en kwaliteit van het werk', 'Afnemers' en 'Financieel en HR'. In de tabellen hieronder geven we ze per categorie weer.

Interne Processen en kwaliteit van het werk

Wat	Indicator	Status	Toelichting
Handhavingsbeschikkingen en vergunningen voldoen aan inhoudelijke en juridische kwaliteit	Sturing op: We streven ernaar om bij handhavingsbeschikkingen geen inhoudelijke en/of juridische gebreken te hebben. Meting van: Dit blijkt uit het feit dat bij bezwaar- en beroepsprocedures in tenminste 80% van de gevallen geen inhoudelijke en/of juridische gebreken aan de beschikking worden geconstateerd.		In 2023 zijn tot nu toe 34 juridische zaken afgehandeld. Dit waren 2 voorlopige voorzieningen, 12 bezwaarzaken, 5 (hoger) beroepszaken en 15 verzoeken om handhaving. De uitslag hiervan is als volgt: - 2 gegrond; - 23 ongegrond; - 9 ingetrokken; Bij alle behandelde bezwaar-, (hoger) beroepszaken en voorlopige voorzieningen was sprake van een juridisch correcte behandeling door de RUD Utrecht. De twee voorlopige voorzieningen zijn wel toegewezen. Het streefpercentage van 80% wordt met 94% ruimschoots gehaald.
Voldoen aan kwaliteitscriteria 2.3	Sturing op: Het professionaliseren van onze toezichthouders en vergunningverleners zorgt naast een kwaliteitsverbetering ook voor een hogere betrouwbaarheid. Meting van: Voor alle activiteiten voldoen we voor 100% aan de kwaliteitscriteria 2.3		Medio 2022 zijn de kwaliteitscriteria voor de kritieke massa door een werkgroep van IPO/VNG aangepast in het kader van de Omgevingswet (kwaliteitscriteria 2.3). De RUD heeft daarop aan de hand van een kennismatrix een inventarisatie gedaan. Naar aanleiding van een inventarisatieronde is een Plan van Aanpak opgesteld met daarin de aandachtspunten voor de toekomst. Onze medewerkers volgen allemaal opleidingen voor de Omgevingswet, daarmee hebben de aanpassingen geen grote invloed op het kennisniveau van onze medewerkers. We voldoen op de generieke onderdelen nog steeds aan de criteria. Op de specialistische deskundigheidsgebieden voldoen we deels niet meer door vertrekkende medewerkers. Dit wordt opgelost door de samenwerking met collega omgevingsdiensten of door specialistische kennis in te huren. Voor zowel handhaving als vergunningverlening milieu wordt het in de nabije toekomst wel kritiek omdat een aantal medewerkers de komende jaren hun pensioengerechtigde leeftijd bereiken en opvolging geborgd moet worden. Dit is een aandachtpunt, hiervoor wordt op teamniveau plannen gemaakt. Opschaling en het samengaan van beide Omgevingsdiensten wordt gezien als effectieve oplossing om de gevraagde robuustheid, leveringszekerheid en kwaliteit te borgen. Om de criteria in de toekomst beter te borgen en meer inzichtelijk te maken is het voorstel om het proces te professionaliseren en automatiseren. Dit houdt in dat er portfoliomanagement moet worden ingericht in AFAS en er een koppeling moet worden gemaakt met tijdschrijven. Zo worden de kwaliteitscriteria inzichtelijk op medewerkersniveau en wordt er mogelijk een rapportagetool gemaakt.

Afnemers

Wat	Indicator	Status	Toelichting
Beoordeling door inwoners en ondernemers	Sturing op: We streven naar tevreden ondernemers en inwoners bij de uitvoering van ons werk. Meting van: Minimaal 70% van de inwoners en ondernemers geven bij reactie op het klantentevredenheidsonderzoek (KTO) aan tevreden (een ruim voldoende) te zijn over de dienstverlening van de RUD Utrecht.		Voorheen werd het klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd op basis van brondata uit het oude VTH-zaaksysteem. Momenteel is de RUD Utrecht het nieuwe klanttevredenheidsonderzoek aan het vormgeven op basis van het nieuwe VTH-zaaksysteem. In juli 2023 is alles weer in gereedheid gebracht om het onderzoek weer te gaan uitvragen. Er wordt nog een proef gedraaid om te kijken of de juiste gegevens op juiste manier naar de uitvraag worden vertaald. De verwachting is dat eind Q3 er weer voldoende informatie bekend is om te bezien of de KPI wordt behaald. Er zijn op dit moment geen indicaties dat deze KPI niet behaald zal worden. Bij de jaarrekening 2023 zal hierover worden gerapporteerd.
Beoordeling door opdrachtgevers	Sturing op: We streven naar tevreden opdrachtgevers. Meting van: De individuele opdrachtgever geeft de RUD Utrecht minimaal het gemiddelde rapportcijfer 6 op de gescoorde onderdelen: de rapportages, kwaliteit en resultaten productie en de communicatie.		Het afgelopen jaar is er gewerkt aan de invulling van een opdrachtgeverstevredenheidsonderzoek. Dit onderzoek heeft tot en met maart 2023 plaatsgevonden. De resultaten van dit onderzoek bieden concrete handvatten voor het management om constructief, met de verkregen feedback uit het onderzoek, aan de slag te gaan. De overall score voor de inhoud van ons werk (vergunningen, toezicht en advies) betreft een 6,9 en de overall score voor de processen rondom ons werk betreft een 6,1. Het gemiddelde cijfer is een 6,5. De RUD Utrecht zal op een later moment dit jaar een verbeterplan presenteren op basis van de bevindingen, aandachtpunten en verbetervoorstellen uit het reeds gedeelde onderzoeksrapport.

Financieel en HRM

Wat	Indicator	Status	Toelichting
Uitvoeren jaarprogramma's 2023 van de partners conform de DVO's	Sturing op: Het realiseren van de DVO's Meting van: De DVO's worden binnen de range van 90% - 110% gerealiseerd in geld.		Als gevolg van verschillende factoren zien we dat de RUD momenteel 2,4% voor loopt op de uitvoeringsplannen. Wel verwachten we dat er in het laatste kwartaal mogelijk nog een kleine terugloop in productie zal zijn i.v.m. de tijdsbesteding van de medewerkers aan het voorbereiden op inwerkingtreding van de Omgevingswet. De verwachting is echter dat we ruim binnen de gestelde range zullen blijven met de DVO-productie voor het jaar 2023.

Wat	Indicator	Status	Toelichting
Ziekteverzuim	Sturing op: Een gezonde organisatie met gezonde medewerkers. Meting van: Het ziektepercentage ligt niet hoger dan 5%.		Sturing op een gezonde organisatie met gezonde medewerkers is een continu proces. De RUD Utrecht zet in op duurzame inzetbaarheid, een goed Arbobeleid, verzuimpreventie en verzuimbegeleiding door de inzet van o.a. de volgende instrumenten: opleiding en ontwikkeling, inzet op talenten, het generatiepact en het Young Professionals-traject, MTO en PMO. Ook investeert de RUD ten behoeve van verzuimpreventie en -begeleiding in een ruime inzet van de bedrijfsarts, casemanager, bedrijfsmaatschappelijk werk en een coach. Het voortschrijdend ziekteverzuimpercentage over het eerste half jaar van 2023 is met 6,38% hoger dan de norm van 5%. Het hoge ziekteverzuimpercentage wordt vooral beïnvloed door het langdurig ziekteverzuim. Dit percentage is namelijk 5%. Er is wel een daling van de meldingsfrequentie. In 2022 was de meldingsfrequentie 1,46, in het eerste half jaar van 2023 is deze licht gedaald naar 1.31.

3.2 Handhaving

Het programma Handhaving wordt ingezet om adequaat toezicht te houden bij bedrijven, op locaties, in de afvalstofketen en in het vrije veld, op onder meer:

- de WABO-vergunningen bij milieu-inrichtingen;
- het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet milieubeheer;
- de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit;
- de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
- het Vuurwerkbesluit;
- de Ontgrondingenwet;
- de Waterwet;
- de Wet natuurbescherming;
- de Luchtvaartwet;
- de Provinciale milieuverordening; en
- de Provinciale landschapsverordening.

Hierbij worden de beleidsregels van het bevoegd gezag gevolgd. Waar nodig wordt, afhankelijk van het verleende mandaat, een sanctie opgelegd of voorbereid. Met de milieuklachtentelefoon wordt 24-uurs bereikbaarheid voor klachten en calamiteiten gerealiseerd. De werkprocessen worden uitgevoerd conform de kwaliteitseisen van de partners en het Dossier Afspraken en Protocollen (DAP), onderdeel van de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de deelnemende partijen. Naast toezicht en handhaving adviseren wij individuele opdrachtgevers, afhankelijk van de gemaakte afspraken, op het gebied van specialistische milieuonderwerpen, informatie gestuurde handhaving, uitvoeringsbeleid en nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de vierde tranche activiteitenbesluit.

Wat mag het kosten?

De onderstaande tabel geeft de verwachte uitputting van het beschikbare budget weer voor het programma Handhaving. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Financiën.

	Realisatie t/m 30 juni 2023	Begroting t/m 30 juni 2023	Prognose t/m 31 december 2023	Begroting t/m 31 december 2023	3e begrotingswijziging 2023	Begroting 2023 na wijziging
Baten	3.489.000	3.199.000	7.646.000	6.396.000	1.250.000	7.646.000
Lasten	3.548.000	3.232.000	7.787.000	6.465.000	1.322.000	7.787.000
Saldo	-59.000	-33.000	-141.000	-69.000	-72.000	-141.000

3.3 Vergunningverlening

Het programma Vergunningverlening wordt ingezet om adequate vergunningverlening en afhandeling van meldingen bij bedrijven en locaties uit te voeren. Het gaat daarbij om:
- WABO-vergunningen bij milieu-inrichtingen;
- meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit;
- beschikkingen in het kader van de Wet bodembescherming;
- vergunningen en meldingen van het Vuurwerkbesluit;
- de Ontgrondingenwet;
- de Waterwet; en
- de Luchtvaartwet.

Hierbij worden de beleidsregels van het bevoegd gezag gevolgd. Afhankelijk van het verleende mandaat stellen wij hiervoor adviezen op of geven we de beschikkingen af (binnen het mandaat). Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de WABO, waarbij er aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De werkprocessen worden uitgevoerd conform de kwaliteitseisen van de partners en het Dossier Afspraken en Protocollen (DAP), onderdeel van de DVO's met de deelnemende partijen. Naast het verrichten van vergunningverlening adviseren wij individuele opdrachtgevers, afhankelijk van de gemaakte afspraken, op het gebied van externe veiligheid, milieuzaken in bestemmingsplannen, specialistische milieuonderwerpen, uitvoeringsbeleid en nieuwe ontwikkelingen zoals de Omgevingswet en de vierde tranche activiteitenbesluit.

Wat mag het kosten?

De onderstaande tabel geeft de verwachte uitputting van het beschikbare budget weer voor het programma Vergunningverlening. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Financiën.

	Realisatie t/m 30 juni 2023	Begroting t/m 30 juni 2023	Prognose t/m 31 december 2023	Begroting t/m 31 december 2023	3e begrotingswijziging 2023	Begroting 2023 na wijziging
Baten	3.876.000	3.151.000	8.067.000	6.304.000	1.763.000	8.067.000
Lasten	3.769.000	3.114.000	7.787.000	6.227.000	1.560.000	7.787.000
Saldo	107.000	37.000	280.000	77.000	203.000	280.000

3.4 Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Inleiding
De RUD Utrecht bestaat uit een viertal teams, die weer onderverdeeld zijn in diverse clusters. De primaire teams betreffen 'Handhaving en Vergunningverlening Bedrijven', 'Handhaving en Vergunningverlening Bodem' en 'Water Natuur en Landschap'. Het vierde team betreft Bedrijfsvoering. Het team Bedrijfsvoering levert ondersteuning op het vlak van personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting/facilitaire zaken. In dit hoofdstuk zullen wij op hoofdlijnen rapporteren over de belangrijkste onderdelen zoals deze zijn opgenomen in de Programmabegroting 2023 en de Begrotingswijzigingen 2023.

Kostenstijgingen door inflatie en krapte op de arbeidsmarkt
De afdeling Bedrijfsvoering heeft binnen de RUD Utrecht het meeste te maken met inkoop en contracteren. Sinds vorig jaar constateren wij aanzienlijke kostenstijgingen als gevolg van inflatie. De inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt versterken elkaar. Wij merken dat inhuur duurder wordt en dat wanneer we een functie wel in kunnen vullen met een vaste medewerker de kosten hiervan ook aanzienlijk zijn toegenomen (door zowel de CAO-stijgingen alsook de persoonlijke 'eisen' van nieuwe medewerkers). Deze uitdagingen zien we bij inhuur en aantrekken van vaste medewerkers ook terug in de primaire teams.

In de primaire begroting 2023 opgesteld in 2021 is met deze hoge inflatie geen rekening gehouden. In de begrotingswijziging hierna is wel gecorrigeerd voor een 'groot' deel van de CAO-stijgingen, maar niet voor de overige kostenstijgingen. Het effect van deze extra niet begrote kosten is dat er keuzes moeten worden gemaakt op welke wijze de middelen in te zetten. Niet alle vooraf gestelde doelstellingen zullen dan ook in 2023 worden gerealiseerd. Er moet worden geprioriteerd.

Outputfinanciering
Sinds 2018 wordt voor een aanzienlijk deel op basis van output afgerekend tussen de RUD Utrecht en haar opdrachtgevers.

Conform afspraak is eind 2020 de evaluatie outputfinanciering uitgevoerd. Over het algemeen zijn alle deelnemers tevreden met het feit dat er een systematiek van outputfinanciering is, waardoor wordt afgerekend op basis van werkelijk gerealiseerde productie. Bij de evaluatie zijn een zevental adviezen voorgesteld die door het Algemeen Bestuur zijn overgenomen. Het uiteindelijke resultaat van het overnemen van deze adviezen is dat we werken aan een 'simpelere' (minder producten en diensten) methodiek, die flexibeler is en waarbij we de perverse prikkel reduceren met als gevolg minder aanvullende opdrachten en meer DVO werkzaamheden. Deze wijzigingen zijn per 2022 doorgevoerd.

De RUD Utrecht zal ook in 2023 weer driemaal tussentijds verantwoorden aan zijn deelnemers over voortgang van de werkzaamheden bij de betreffende deelnemer. De tweede tussentijdse verantwoording staat binnenkort gepland.

De digitale overheid

De Omgevingswet (uitgesteld naar 1 januari 2024) gaat grote gevolgen hebben voor overheden, aangezien het een andere kijk geeft op informatievoorziening. Ketenpartnerschap, het proactief digitaal beschikbaar stellen van informatie en het delen van databases zijn belangrijk en daar zijn landelijke afspraken en methodieken voor gemaakt in de vorm van het digitaal stelsel. Voor de RUD Utrecht is het noodzakelijk goed aangehaakt te zijn en op tijd maatregelen te nemen. Het traject Informatievoorziening op Orde moet ervoor zorgen dat de organisatie hier technisch klaar voor is.

De RUD Utrecht heeft reeds in 2020 de technische koppeling met het DSO tot stand gebracht en verwacht op dit gebied dus ook klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet. Periodiek toetsen wij met deelnemers de werking hiervan.

Informatievoorziening en ICT

Binnen de RUD Utrecht is informatie een essentieel onderdeel voor de medewerkers om het werk op een goede manier uit te kunnen voeren. De informatievoorziening van de RUD Utrecht is voor een groot deel digitaal. En dat aandeel is groeiend. Derhalve is voor de Informatievoorziening een betrouwbare ICT van essentieel belang. Hieruit volgt dat de doelstelling voor de informatievoorziening van de RUD Utrecht is: *De informatievoorziening uniform inrichten en onderhouden waardoor het delen van informatie binnen en tussen applicaties, (interne)teams en met externe partijen (ketenpartners) efficiënt kan plaatsvinden waardoor integrale samenwerking mogelijk wordt.*

Voor zowel de informatievoorziening (in het vervolg: IV) als voor ICT geldt dat er op projectbasis innovatie plaatsvindt en dat er op dagelijkse basis beheer wordt uitgevoerd door zowel RUD applicatiebeheerders als IT medewerkers van ICT Houten.

Van 'Informatievoorziening op Orde' naar 'Verstevigen van IV en ICT'

Bij informatievoorziening draait het dus om het borgen van de beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid van algehele en specifieke informatie. Informatie dient zoveel mogelijk via gecontroleerde kanalen en volgens landelijke standaarden uitgewisseld te worden. RUD Utrecht richt haar informatiearchitectuur om deze reden in volgens generieke architectuurprincipes waardoor onder andere integrale samenwerking mogelijk is. In voorgaande jaren hebben we met het interne programma 'Informatievoorziening op orde' met name verbeteringen in de informatievoorziening gerealiseerd. Met ingang van 2023 hebben we de scope in het interne programma verbreed naar IV én IT. Een mooi voorbeeld van een thema dat zowel IV als IT raakt is informatiebeveiliging. De technische kant daarvan noemen we IT security. Informatiebeveiliging heeft in 2023 extra aandacht gekregen. We hebben daardoor de bevestiging gekregen dat we op dit onderdeel 'in control zijn'.

In het interne programma 'verstevigen van IV en ICT' wordt gewerkt aan de verbetering van diverse onderdelen van de informatievoorziening en de ICT dienstverlening. Het programma boekt de verwachte voortgang en zal naar verwachting ook in 2024 doorlopen. Onderdelen waaraan wordt gewerkt:

- Rechtmatig informatiebeheer: het verwerken van eisen die gesteld worden vanuit de Archiefwet en processen inrichten vanuit informatiebeveiligingsbeleid en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Databeheer: eenduidige registratie en opslag volgens het metadataschema, afspraken met de opdrachtgevers vastleggen;
- Inrichting kernapplicatielandschap: inventarisatie voor de toekomstige VTH-applicatie, ontwikkeling van de GIS-infrastructuur;

- Opzet nieuw informatiemodel: op basis van toekomstige ontwikkelingen en de informatiebehoefte van de organisatie en ketenpartners;
- Versterking van de interne organisatie met een tweede informatieadviseur en een vervangende recordmanager (DIV-er);
- Dossier Afspraken en Procedures (DAP): we werken aan nieuwe model DAP's die passen op onze informatiedienstverlening aan onze deelnemers onder de Omgevingswet. Deze verwachten we in 2024 te gaan effectueren;
- Informatiebeveiliging: assessment en bewustwording organisatiebreed;
- Portfoliomanagement (grip op projecten met een IV-component);
- Het wegwerken van legacy: denk aan bodeminformatie VHL, Inspectieview implementatie, REV implementatie en het bestendigen van koppelingen tussen de kernapplicaties.

Innovatie

Innovatie vindt binnen de RUD grotendeels projectmatig plaats. Het ontwikkelprogramma Innovatie bestaat in 2023 uit projecten die een sterke verbinding hebben met de Omgevingswet én met het slim gebruik maken van beschikbare data om daarmee als RUD ondersteunend te kunnen zijn op actuele thema's zoals stikstof, energie en asbest. De middelen zijn beperkt (zowel in Euro's als in capaciteit). De afdeling Informatievoorziening is nauw betrokken bij het programma Omgevingswet en heeft als doelstelling om de veranderende processen en werkwijzen zo efficiënt en effectief mogelijk te ondersteunen met techniek en informatie. Medewerkers van de afdeling zijn dan ook onderdeel van diverse stuur-, werk- en projectgroepen. Zowel binnen de RUD Utrecht alsook bij en met deelnemers.

Een paar innovaties uitgelicht**:**

- *RUD applicaties Omgevingswet bestendig maken*
  De eerste stappen hebben we al in 2021 en 2022 uitgevoerd hetgeen heeft geresulteerd in kernapplicaties die 'up to date' zijn. Ons VTH-zaaksysteem en ons document management systeem draaien inmiddels in de cloud en zijn in basis al Omgevingswet bestendig. Dat ronden we in de tweede helft van 2023 af zodat we op een goede manier per januari 2024 onder de Omgevingswet kunnen werken;
- *Data -en GIS-gerelateerde ontwikkelingen*
  - **Project Drone Weidevogels**
    We hebben een toepassing gerealiseerd waarmee we als OD helpen om Weidevogels beter te beschermen tijdens het broedseizoen.
  - **RGT (risicogericht toezicht)**
    Met ingang van 2023 voert het cluster Bedrijven haar controlewerkzaamheden voor 8 gemeenten uit op basis van een risico-analyse die voor het betreffende jaar is uitgevoerd, resulterend in jaarlijsten van te bezoeken bedrijven die het meeste risico vormen voor de leefomgeving. De RGT-systematiek wordt doorontwikkeld door een zogenaamd productteam dat bestaat uit mensen vanuit het cluster Bedrijven en IV;
  - **Project Stikstof**
    Het thema Stikstof staat op dit moment landelijk vol in de aandacht. Vanuit de RUD Utrecht ondersteunen wij provincie en gemeenten met kennis op dit thema zodat deze kan worden meegewogen bij het maken van afwegingen en keuzes;
  - **Data- en informatieoverdracht bodem**
    Vanuit de (warme) overdracht van bodemtaken van Provincie naar gemeenten onder de Omgevingswet zijn er een aantal specifieke wensen inzake data en data-overdracht, waarbij de "één loketgedachte" het uitgangspunt blijft.

De warme overdracht valt uiteen in een aantal meer inhoudelijke projecten en een aantal meer ICT -en IV-projecten die voornamelijk gericht zijn op het beschikbaar krijgen, hebben, en stellen van informatie in digitale vorm. Vanuit de afdeling IV moet hier een substantiële bijdrage aan worden geleverd. Waar dit werk specifiek voor een bepaalde deelnemer wordt uitgevoerd, wordt dit werk ook apart gefinancierd. Enkele meer RUD brede projecten, die betrekking hebben op alle deelnemers, worden vanuit het ontwikkelbudget gefinancierd.

Accountmanagement

Het team Accountmanagement is voor de meeste deelnemers het eerste aanspreekpunt. Wij merken dat de contacten tussen de RUD Utrecht en de eigenaren/opdrachtgevers zich in het verleden vooral beperkten tot de afdeling VTH. Dit is gedurende de afgelopen jaren langzaam aan het veranderen. Naast de noodzaak omdat de Omgevingswet meer integraliteit vraagt, zien we ook dat het werkveld steeds verder verbreed en het voor een goede uitvoering van het werk noodzakelijk is dat er ook met andere beleidsvelden (bijvoorbeeld ruimte) veel intensiever contact is. Accountmanagement speelt hierin een ondersteunende en faciliterende rol.
Eind 2022 en begin 2023 hebben wij door het externe onderzoeksbureau Enneüs een kwalitatief klantonderzoek laten uitvoeren onder de RVO-leden over de RUD Utrecht. Dit hebben wij mede gedaan om in beeld te krijgen wat er in deze veranderende wereld nodig is om onze opdrachtgevers goed te bedienen. Er is hierover teruggekoppeld in het RVO en voor de belangrijkste aandachtspunten zal een plan van aanpak worden opgesteld om de verbeteringen op deze gebieden te realiseren.

HRM

De RUD Utrecht wil een aantrekkelijke werkgever zijn, waar een ieder zijn talenten en kwaliteiten optimaal kan inzetten. Van haar medewerkers verwacht de RUD Utrecht dat zij hoogwaardige resultaten opleveren, samenwerking stimuleren, veranderbereid (flexibel) en ontwikkelingsgericht zijn. Ze heeft een bedrijfscultuur waar vertrouwen het uitgangspunt is en waarin het management de medewerkers de ruimte geeft om verantwoordelijkheid te nemen. De strategisch managers sturen op resultaat en faciliteren de medewerkers. Als een medewerker knelpunten ervaart in zijn inzetbaarheid hanteert de RUD Utrecht uitgangspunten die gericht zijn op preventie om zoveel mogelijk weg te blijven van het curatieve traject (Wet verbetering poortwachter). In de HRM-strategie heeft de RUD Utrecht beschreven hoe ze met HRM de koers van de organisatie kan ondersteunen en kan anticiperen op ontwikkelingen. Dit heeft een duidelijke overlap met de gewenste cultuurverandering die de Omgevingswet vraagt. HRM ondersteunt de ontwikkelrichting van de RUD op diverse thema's.

1. Organisatie en Talent ontwikkeling:

De RUD ontwikkelt zich voortdurend om zo wendbaar te kunnen blijven op ontwikkelingen. HRM faciliteert het organisatieontwikkelingsproces om te kunnen ontwikkelen naar een technisch adviserende uitvoeringsdienst en te kunnen blijven werken onder de Omgevingswet. Dit doet HRM door middel van een talentprogramma, waarbij de mens centraal staat. Want wanneer medewerkers werken naar hun talent krijgen ze energie. Vanuit het project" Leren en Ontwikkelen" zorgen we dat de medewerkers in letter (kennis) en geest (houding en gedrag) klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet en de ontwikkeling door kunnen maken naar een technisch adviserende uitvoeringsdienst. Deze ontwikkelingen raken de gehele organisatie en betekenen voor velen een meer of minder intensief verandertraject: het vraagt een verandering in cultuur, in gedrag en ontwikkeling van (nieuwe) competenties van medewerkers. Aangezien we ook een kennisorganisatie zijn, is actuele en uitgebreide kennis essentieel voor onze dienstverlening en daarom hebben we een opleidingsplan opgesteld met kennisopleidingen en vaardigheidstrainingen. Daarnaast oefenen we door middel van serious gaming met de nieuwe manier van werken. Om in te kunnen blijven spelen op veranderingen werken we ook agile.

2. Werving en selectie.
Er zijn grote ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, we hebben te maken met een ongekende krapte op de arbeidsmarkt. Des te groter is het belang van duurzame werving en selectie. Dan gaat het niet alleen om het invullen van een vacature, maar ook om het zorgen voor een duurzame plaatsing van een kandidaat. HRM ondersteunt dit door een Wervings- en Selectie strategie en kennis van de arbeidsmarkt. In alle selectiegesprekken wordt gebruik gemaakt van een talentenscan om breder beeld te krijgen bij de talenten van een potentiële nieuwe medewerker en ook om een beeld te krijgen van zijn drijfveren. Daar waar functies niet of moeilijk te vervullen zijn wordt ook naar andere oplossingen gekeken om bijvoorbeeld op basis van aanwezige talenten bij een kandidaat of reeds aanwezige medewerker deze vacature te vervullen met een ontwikkeldoelstelling. Wanneer de eigen middelen en mogelijkheden niet toereikend zijn wordt er ook gebruik gemaakt van externe partijen om voor de RUD Utrecht specifieke kandidaten te zoeken. De arbeidsmarkt blijft een echt aandachtspunt voornamelijk voor ervaren medewerkers in het VTH-vakgebied. Het hebben van meer mogelijkheden op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie, werving en selectie wordt als noodzakelijk ervaren.

3. Duurzame inzetbaarheid:
We investeren in de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers door talentontwikkeling, opleidingen en ontwikkelmogelijkheden binnen de organisatie. Er is een intern opleidingsprogramma en de POB academy. Hiermee investeren we in de ontwikkeling van kennis, competenties alsmede de persoonlijke ontwikkeling. De afgelopen jaren hebben vooral in het teken van de Omgevingswet gestaan. In 2023 is ook ruimte gecreëerd om andere vakopleidingen en opleidingen voor de persoonlijke ontwikkeling weer te kunnen volgen. Voor het behoud van medewerkers is dit essentieel. Uitgangspunt van alle inzet op dit thema is om in ieder geval structureel te kunnen blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria.

4. Diversiteit en Inclusie.
Waar diversiteit gericht is op het herkennen van verschillen, gaat het bij inclusie om het creëren van een werkomgeving waarin iedereen welkom is en zichzelf kan zijn. Werknemers moeten zich volwaardig deel van de organisatie voelen en er tot hun recht komen. De RUD Utrecht heeft deze thema's hoog in het vaandel staan. HR ondersteunt dit vanuit een programma. Hierover zijn ook expliciet afspraken gemaakt met de OR op welke wijze hier meer aandacht voor kan en moet zijn.

Onder meer via het tweejaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek stellen we vast hoe medewerkers de RUD Utrecht als medewerker waarderen. Op basis van de uitkomsten sturen we waar nodig bij. Uitgangspunt hierbij blijft dat de medewerkers verantwoordelijk zijn voor hun eigen loopbaan en daar zelf op sturen. De RUD Utrecht ondersteunt de medewerkers waar nodig hierbij.

<u>Facilitair:</u>
De RUD Utrecht is gehuisvest in het provinciehuis van Utrecht op de 10de en 13de verdieping. De 13e verdieping wordt gedeeld met de OdrU. Dit zorgt langzaam voor meer (informele) contacten (ook bij medewerkers die op dit moment voor hun werk nog niet noodzakelijkwijs met de OdrU hoeven samen te werken).
De RUD Utrecht heeft eind 2021 en begin 2022 voornamelijk de 10de verdieping verbouwd met als doel deze meer geschikt te maken voor hybride werken. Deze verbouwing heeft een duidelijk positief effect op de wijze waarop medewerkers het werk uitvoeren. Doordat er meer flexibiliteit is zoeken medewerkers elkaar vaker op voor het werk als dat nodig is, maar gaat dit niet ten koste van de mogelijkheden om ook met medewerkers die niet op kantoor zijn op een goede manier digitaal te overleggen. De vergaderruimtes zijn ook bijna allemaal (4 van de 5) geschikt gemaakt voor hybride vergaderen. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt en dit wordt als zeer positief ervaren.

Financiën:
De overgang naar outputfinanciering heeft gezorgd voor een meer complexe structuur van het afrekensysteem. Om de sturingsinformatie hieruit effectief en efficiënt te kunnen raadplegen heeft de RUD Utrecht een BI-tool. Door ervaring van de afgelopen jaren krijgen we intern steeds betere sturing op de productie en de verwachte resultaten. Er is wel een wens tot doorontwikkeling nu we naast financiële stuurinformatie ook steeds meer behoefte krijgen aan kwalitatieve stuurinformatie met KPI's. Vanwege de overgang naar een nieuw VTH-zaaksysteem is besloten de ontwikkeling van de KPI's aan de invoering en inrichting van dit nieuwe systeem te koppelen. Gedurende 2023 hebben we de eerste KPI's voor intern gebruik opgeleverd. Voor de verdere doorontwikkeling verwachten we het komende halfjaar nodig te hebben. Dit is mede een gevolg van de workload bij ICT en IV (vanwege bijvoorbeeld het project om de VTH-applicatie Omgevingswetproof te maken).

Wat mag het kosten?

De onderstaande tabel geeft de verwachte uitputting van het beschikbare budget weer voor het programma Bedrijfsvoering. Voor een nadere analyse wordt verwezen naar hoofdstuk 4. Financiën.

	Realisatie t/m 30 juni 2023	Begroting t/m 30 juni 2023	Prognose t/m 31 december 2023	Begroting t/m 31 december 2023	3e begrotingswijziging 2023	Begroting 2023 na wijziging
Baten	2.161.000	2.071.000	4.772.000	4.142.000	630.000	4.772.000
Lasten	2.290.000	2.071.000	5.114.000	4.142.000	972.000	5.114.000
Saldo	-129.000	-	-342.000	-	-342.000	-342.000

4. Financiën

4.1 Financiële positie per 30 juni 2023

ACTIVA	30 juni 2023		31 december 2022		30 juni 2022	
Vaste activa						
- Investeringen met een economisch nut	€ 584.000		€ 497.000		€ 466.000	
Materiële vaste activa		*€ 584.000*		*€ 497.000*		*€ 302.000*
Totaal vaste activa		**€ 584.000**		**€ 497.000**		**€ 302.000**
Vlottende activa						
- Vorderingen op openbare lichamen	€ 144.000		€ 677.000		€ 2.999.000	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 6.204.000		€ 5.840.000		€ 3.614.000	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		*€ 6.348.000*		*€ 6.517.000*		*€ 5.450.000*
- Nog te ontvangen bedragen	€ -		€ 633.000		€ 6.000	
- Vooruitbetaalde bedragen	€ 36.000		€ 144.000		€ 35.000	
Overlopende activa		*€ 36.000*		*€ 777.000*		*€ 89.000*
- Banksaldi	€ 250.000		€ 250.000		€ 287.000	
Liquide middelen		*€ 250.000*		*€ 250.000*		*€ 287.000*
Totaal vlottende activa		**€ 6.634.000**		**€ 7.544.000**		**€ 5.826.000**
Totaal activa		**€ 7.218.000**		**€ 8.041.000**		**€ 6.128.000**

PASSIVA	30 juni 2023		31 december 2022		30 juni 2022	
Vaste passiva						
- Algemene reserve	€ 559.000		€ 769.000		€ 709.000	
- Bestemmingsreserves	€ 606.000		€ 712.000		€ 673.000	
- Gerealiseerd resultaat	€ 25.000		€ -210.000		€ 657.000	
Eigen vermogen		*€ 1.190.000*		*€ 1.271.000*		*€ 2.039.000*
- Voorziening verlofsaldi	€ 514.000		€ 420.000		€ 0	
Voorzieningen		*€ 514.000*		*€ 420.000*		*€ 0*
Totaal vaste passiva		**€ 1.704.000**		**€ 1.691.000**		**€ 2.039.000**
Vlottende passiva						
- Overige schulden	€ 618.000		€ 376.000		€ 373.000	
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		*€ 618.000*		*€ 376.000*		*€ 373.000*
- Vooruit ontvangen van deelnemers/te verrekenen met deelnemers	€ 3.422.000		€ 3.915.000		€ 2.429.000	
- Nog te betalen bedragen	€ 1.474.000		€ 2.059.000		€ 1.287.000	
Overlopende passiva		*€ 4.896.000*		*€ 5.974.000*		*€ 3.716.000*
Totaal vlottende passiva		**€ 5.514.000**		**€ 6.350.000**		**€ 4.089.000**
Totaal passiva		**€ 7.218.000**		**€ 8.041.000**		**€ 6.128.000**

4.2 Toelichting op de financiële positie per 30 juni 2023

Investeringen met een economisch nut
De investeringen zijn in de eerste zes maanden van het jaar toegenomen. Dit heeft voornamelijk te maken met investeringen die gedurende het jaar zijn gedaan in de nieuwe voertuigen voor de groene BOA's. Voorheen werden de auto's geleased, maar deze zijn nu aangeschaft (was bedrijfseconomisch gezien de specifieke eisen gunstiger). Ook zijn er dit jaar investeringen in het nieuwe VTH-zaaksysteem gedaan om het systeem optimaler te laten functioneren en beter voorbereid te laten zijn op inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Vorderingen op openbare lichamen
De vorderingen op openbare lichamen zijn de vorderingen op de deelnemers van de RUD Utrecht. De hoogte van de vorderingen hangt samen met de nog niet betaalde (voorschot) bijdragen van de deelnemers. Het huidig openstaand bedrag van € 144.000 is aanzienlijk lager dan de stand per 30 juni 2022. Facturen voor de voorschotten voor het derde kwartaal zijn eerder verstuurd dan in 2022 en daarom al vaker betaald.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist
De uitzettingen in 's Rijks schatkist zijn gestegen ten opzichte van december 2022. De voornaamste oorzaak hiervan is dat we ten opzichte van 31 december 2022 en 30 juni 2022 een flinke afname zien in de vlottende activa 'Vorderingen op openbare lichamen'. Facturen voor de voorschotten van de bijdrage voor het derde kwartaal zijn eerder verstuurd dan in 2022 en veelal reeds voldaan.

Banksaldi
De banksaldi betreft het saldo op de lopende bankrekening van het RUD. De bankrekening wordt dagelijks afgeroomd naar € 250.000.

Eigen vermogen
In maart is het resultaat van de Jaarrekening 2022 verwerkt in de administratie en dit heeft ervoor gezorgd dat de hoogte van de Algemene Reserve is gedaald met € 210.000.

In 2023 maakt de RUD Utrecht extra kosten in verband met de komst van de Omgevingswet en andere noodzakelijke doorontwikkelingen van de organisatie. Ter dekking van deze kosten zullen de volgende bestemmingsreserves worden onttrokken (totaal € 210.000, per 30 juni € 106.000):

1. Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Omgevingswet ter dekking van de kosten die ontstaan in 2022 om de RUD Utrecht voor te bereiden op de Omgevingswet (€ 65.000). Het restant zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2024 worden ingezet;
2. Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Doorontwikkeling RUD Utrecht ter dekking van de kosten ontstaan in 2023 voortvloeiend uit het traject "Samen op weg", van inrichting naar MBA, de RGT-app en de Energietransitie (€ 113.000);
3. Onttrekking aan de bestemmingsreserve voor het VTH-zaaksysteem ten behoeve van de extra kosten die ontstaan voor de doorontwikkeling van dit systeem (€ 32.000);

Dit jaar is de verwachting dat we met een positief resultaat (€ 7.000) zullen afsluiten.

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden samengevat:

	Algemene reserve	Bestemmings-reserves	Gerealiseerd resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2023	**€ 769.000**	**€ 712.000**	**€ -**	**€ 1.481.000**
Mutaties				
- Verwerking resultaat 2022	€ -210.000	€ -	€ -210.000	
- Resultaat per 30 juni 2023	€ -	€ -	€ 25.000	
Saldo	**€ -210.000**	**€ -**	**€ -185.000**	**€ -185.000**
Stand per 30 juni 2023	**€ 559.000**	**€ 712.000**	**€ 25.000**	**€ 1.296.000**

Overige schulden
De overige schulden betreffen volledig het crediteuren saldo. De stijging ten opzichte van jaareinde 2022 heeft te maken met het feit dat op 30 juni 2023 er nog betalingen onderweg waren wat per jaareinde 2022 niet het geval was (omzetbelasting en crediteuren).

Vooruit ontvangen van deelnemers/te verrekenen met deelnemers
Het saldo betreft de vooruit gefactureerde bijdragen van het derde kwartaal. Deze post hangt samen met de vorderingen op openbare lichamen en de uitzettingen in ’s Rijks schatkist. Facturen voor de voorschotten van bijdragen derde kwartaal zijn eerder verstuurd dan in 2022 en al betaald, daarom is de post hoger dan in juni 2022.

Nog te betalen bedragen
De nog te betalen bedragen omvatten enerzijds de nog af te dragen loon- en omzetbelasting, pensioenpremies, en de opgenomen schuld voor verlofdagen. Deze post is hoger dan per 30 juni 2022. Dit is vooral een gevolg van de inflatie, waardoor kosten hoger zijn dan in voorgaande jaren.

4.3 Overzicht van baten en lasten per 30 juni 2023 (programma niveau)

		Realisatie t/m 30 juni 2023				Begroting t/m 30 juni 2023		
Programma's		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo
1 **Handhaving**		**3.489.000**	**3.548.000**	**-59.000**		**3.199.000**	**3.232.000**	**-33.000**
Directe *variabele* kosten handhaving		2.830.000	2.885.000	-55.000		2.603.000	2.637.000	-34.000
Directe *vaste* kosten handhaving		659.000	663.000	-4.000		596.000	595.000	1.000
2 **Vergunningverlening**		**3.876.000**	**3.769.000**	**107.000**		**3.151.000**	**3.114.000**	**37.000**
Directe *variabele* kosten vergunningverlening		3.191.000	3.256.000	-65.000		2.692.000	2.654.000	38.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening		685.000	513.000	172.000		459.000	460.000	-1.000
3 **Bedrijfsvoering**		**2.161.000**	**2.290.000**	**-129.000**		**2.071.000**	**2.071.000**	**-**
Totaal programma's		**9.526.000**	**9.607.000**	**-81.000**		**8.421.000**	**8.417.000**	**4.000**
Loon- en prijscompensatie		-	-	-		25.000	25.000	-
Onvoorzien		-	-	-		113.000	113.000	-
Totaal saldo van de baten en lasten		**9.526.000**	**9.607.000**	**-81.000**		**8.560.000**	**8.556.000**	**4.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:								
Omgevingswet		33.000	-	33.000		-	-	-
VTH zaaksysteem		16.000	-	16.000		-	-	-
Doorontwikkeling RUD Utrecht		57.000	-	57.000		-	-	-
Gerealiseerd resultaat		**9.632.000**	**9.607.000**	**25.000**		**8.560.000**	**8.556.000**	**4.000**

	Prognose t/m 31 december 2023			Begroting t/m 31 december 2023		
Programma's	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 **Handhaving**	**7.646.000**	**7.787.000**	**-141.000**	**6.396.000**	**6.465.000**	**-69.000**
Directe *variabele* kosten handhaving	6.179.000	6.207.000	-28.000	5.205.000	5.274.000	-69.000
Directe *vaste* kosten handhaving	1.467.000	1.580.000	-113.000	1.191.000	1.191.000	-
2 **Vergunningverlening**	**8.067.000**	**7.787.000**	**280.000**	**6.304.000**	**6.227.000**	**77.000**
Directe *variabele* kosten vergunningverlening	6.609.000	6.566.000	43.000	5.384.000	5.307.000	77.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	1.458.000	1.221.000	237.000	920.000	920.000	-
3 **Bedrijfsvoering**	**4.772.000**	**5.114.000**	**-342.000**	**4.142.000**	**4.142.000**	**-**
Totaal programma's	**20.486.000**	**20.689.000**	**-203.000**	**16.842.000**	**16.834.000**	**8.000**
Loon- en prijscompensatie	-	-	-	50.000	50.000	-
Onvoorzien	-	-	-	225.000	225.000	-
Totaal saldo van de baten en lasten	**20.486.000**	**20.689.000**	**-203.000**	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:						
Omgevingswet	65.000	-	65.000	-	-	-
VTH zaaksysteem	32.000	-	32.000	-	-	-
Doorontwikkeling RUD Utrecht	113.000	-	113.000	-	-	-
Geprognotiseerd resultaat	**20.696.000**	**20.689.000**	**7.000**	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten (programma niveau)

Algemeen
Vanaf de invoering van outputfinanciering zijn de opbrengsten deels variabel, deels vast. De vaste bijdrage (ter dekking van de directe vaste kosten in de programma's Handhaving, Vergunningverlening en het gehele programma Bedrijfsvoering) zijn voor zes maanden opgenomen (1/2e van het jaarbedrag). De opbrengsten zoals opgenomen onder de programma's Handhaving en Vergunningverlening op de regels "directe variabele kosten" (baten) zijn opgenomen op basis van de werkelijke productie van de eerste zes maanden.

Op totaalniveau is voor het gehele jaar de prognose dat een positief resultaat van € 7.000 zal worden gerealiseerd.

Bedrijfsvoering
Voor Bedrijfsvoering (en de vaste bijdrage) zou moeten worden gekeken naar het totaal van:

	Realisatie t/m 30 juni 2023			Begroting t/m 30 juni 2023		
Programma's (kosten gedekt uit vaste bijdrage)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Directe *vaste* kosten handhaving	659.000	663.000	-4.000	596.000	595.000	1.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	685.000	513.000	172.000	459.000	460.000	-1.000
Bedrijfsvoering	2.161.000	2.290.000	-129.000	2.071.000	2.071.000	-
Totaal vaste bijdrage	**3.505.000**	**3.466.000**	**39.000**	**3.126.000**	**3.126.000**	**-**

	Prognose t/m 31 december 2023			Begroting t/m 31 december 2023		
Programma's (kosten gedekt uit vaste bijdrage)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Directe *vaste* kosten handhaving	1.467.000	1.580.000	-113.000	1.191.000	1.191.000	-
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	1.458.000	1.221.000	237.000	920.000	920.000	-
Bedrijfsvoering	4.772.000	5.114.000	-342.000	4.142.000	4.142.000	-
Totaal vaste bijdrage	**7.697.000**	**7.915.000**	**-218.000**	**6.253.000**	**6.253.000**	**-**

De RUD maakt in 2023 eenmalig extra kosten op een aantal posten. Zo maakt de RUD kosten in verband met de komst van de Omgevingswet, is er het resterende werk aan het traject Samen op Weg, de Energietransitie, van Inrichting naar MBA en zijn er de activiteiten omtrent de RGT-app. Er zijn extra door te belasten materiële kosten, extra overige materiële kosten en personeelslasten m.b.t. het Interbestuurlijk Programma. De lasten vallen hierdoor € 1.662.000 hoger uit dan begroot. Voor vrijwel al deze extra lasten is er echter dekking. Per saldo blijft er dan een beperkt negatief saldo van € 8.000 over. Voor het overzicht hiervan zie onderstaande uiteenzetting:

Resultaat Bedrijfsvoering		**-218.000**
Uitgaven die gedekt worden uit bestemmingsreserves:		
1. Omgevingswet		**65.000**
2. VTH Zaaksysteem		**32.000**
3. Doorontwikkeling RUD Utrecht		**113.000**
a. Samen op weg		40.000
b. Energie		18.000
c. van inrichting naar MBA		40.000
d. RGT		15.000
Resultaat Bedrijfsvoering		**-8.000**

Handhaving

		Realisatie t/m 30 juni 2023				Begroting t/m 30 juni 2023		
Programma handhaving		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo
Directe *variabele* kosten handhaving		2.830.000	2.885.000	-55.000		2.603.000	2.637.000	-34.000
Totaal variabele bijdrage		**2.830.000**	**2.885.000**	**-55.000**		**2.603.000**	**2.637.000**	**-34.000**

		Prognose t/m 31 december 2023				Begroting t/m 31 december 2023		
Programma handhaving		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo
Directe *variabele* kosten handhaving		6.179.000	6.207.000	-28.000		5.205.000	5.274.000	-69.000
Totaal variabele bijdrage		**6.179.000**	**6.207.000**	**-28.000**		**5.205.000**	**5.274.000**	**-69.000**

Voor het programma Handhaving verwachten we dat voor 2023 de opbrengsten iets lager zullen zijn dan de lasten. Dit resultaat is negatiever dan bij Vergunningverlening; in verhouding tot het tarief zijn Handhavers iets duurder dan Vergunningverleners. We verwachten dat het verlies beperkt zal blijven tot € -28.000, al zijn er nog wel onzekerheden. Zo is er een grote krapte op de arbeidsmarkt en is het lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Omdat er momenteel een achterstand op de productie is op project SPUK THE, loopt de realisatie wat verder achter dan het uiteindelijk geprognotiseerde resultaat.

Vergunningverlening

		Realisatie t/m 30 juni 2023				Begroting t/m 30 juni 2023		
Programma vergunningverlening		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo
Directe *variabele* kosten vergunningverlening		3.191.000	3.256.000	-65.000		2.692.000	2.654.000	38.000
Totaal variabele bijdrage		**3.191.000**	**3.256.000**	**-65.000**		**2.692.000**	**2.654.000**	**38.000**

		Prognose t/m 31 december 2023				Begroting t/m 31 december 2023		
Programma vergunningverlening		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo
Directe *variabele* kosten vergunningverlening		6.609.000	6.566.000	43.000		5.384.000	5.307.000	77.000
Totaal variabele bijdrage		**6.609.000**	**6.566.000**	**43.000**		**5.384.000**	**5.307.000**	**77.000**

Voor het programma Vergunningverlening verwachten we dat voor 2023 de opbrengsten iets hoger zullen zijn dan de lasten. We verwachten een positief saldo van € 43.000, al zijn er nog wel onzekerheden. Zo is er een grote krapte op de arbeidsmarkt en is het lastig om voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Omdat er momenteel een kleine achterstand op voornamelijk de productie bij aanvullende opdrachten en projecten is, lopen de baten iets achter op de kosten.

4.5 Overzicht van baten en lasten per 30 juni 2023 (kosten niveau)

	Realisatie t/m 30 juni 2023	Begroting t/m 30 juni 2023	Prognose t/m 31 december 2023	Begroting t/m 31 december 2023	3e begrotingswijziging 2023	Begroting 2023 na wijziging
Lasten						
Personeel	6.365.000	7.070.000	13.224.000	14.139.000	-915.000	13.224.000
Personeel van derden	1.766.000	-	3.895.000	-	3.895.000	3.895.000
Kapitaallasten	93.000	168.000	336.000	336.000	-	336.000
Huisvestingskosten en ICT	823.000	847.000	1.763.000	1.693.000	70.000	1.763.000
Overige materieel budget	365.000	258.000	773.000	515.000	258.000	773.000
Ontwikkelkosten	195.000	75.000	698.000	150.000	548.000	698.000
Onvoorzien	-	113.000	-	225.000	-225.000	-
Stelpost loon- en prijscompensatie	-	25.000	-	50.000	-50.000	-
Totaal lasten	**9.607.000**	**8.556.000**	**20.689.000**	**17.109.000**	**3.581.000**	**20.689.000**
Baten						
Vaste bijdrage deelnemers	3.264.000	3.264.000	6.528.000	6.528.000	-	6.528.000
Variabele bijdrage deelnemers	5.348.000	5.267.000	10.533.000	10.533.000	-	10.533.000
Aanvullende opdrachten	739.000	-	2.820.000	-	2.820.000	2.820.000
Aanvullende materiele middelen	149.000	29.000	505.000	57.000	448.000	505.000
Financiële baten & lasten	26.000	-	100.000	-	100.000	100.000
Totaal baten	**9.526.000**	**8.560.000**	**20.486.000**	**17.117.000**	**3.368.000**	**20.486.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:				-		
Omgevingswet	33.000	-	65.000	-	65.000	65.000
VTH zaaksysteem	16.000	-	32.000	-	32.000	32.000
Doorontwikkeling RUD Utrecht	57.000	-	113.000	-	113.000	113.000
Gerealiseerde resultaat	**25.000**	**4.000**	**7.000**	**8.000**	**-1.000**	**7.000**

4.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten (kosten niveau)

Gerealiseerd resultaat
Per 30 juni 2023 heeft de RUD Utrecht een positief resultaat gerealiseerd van € 25.000. De opbrengsten lopen voor (voorsprong op DVO-productie en aanvullend werk wordt initieel niet begroot). Hierdoor lopen de hiermee gemoeide lasten ook voor, maar minder dan de opbrengsten.

Geprognotiseerd resultaat
De huidige verwachting is dat we het jaar 2023 gaan afsluiten met een positief resultaat van € 7.000. De inflatie over 2023 valt hoger uit dan waar bij het doorrekenen van indexaties in de begroting rekening mee is gehouden. Om de koopkracht van de medewerkers op peil te houden is de CAO in 2023 opnieuw aangepast. Ook is er extra inhuur voor Bedrijfsvoering. De personeelslasten zullen hierdoor met € 160.000 stijgen. Nu besloten is dat de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 januari 2024 in werking zal treden, zullen hiervoor zoals reeds eerder aangegeven aanvullende kosten moeten worden gemaakt. Wij gaan hierbij uit van € 384.000 aan aanvullende kosten, hiervan zal € 65.000 middels de bestemmingsreserve Omgevingswet worden gedekt. Om het restant van de extra lasten voor de Omgevingswet te dekken is een voorstel aan de deelnemers gedaan om aanvullende middelen ter beschikking te stellen middels een projectfactuur. Dit voorstel is positief ontvangen en derhalve zijn de middelen toegekend middels een besluit van het Algemeen Bestuur. Voor de hogere indexaties zal worden voorgesteld de post Onvoorzien en de Stelpost loon -en prijscompensatie in te zetten. Dit zal echter niet genoeg zijn om de volledige extra lasten te dekken, waardoor een deel door beperkingen van de uitgaven zal moeten worden gecompenseerd.

De verwachting is een klein positief resultaat per jaareinde. In de cijfers is al rekening gehouden met het waarschijnlijk niet volledig realiseren van de SPUK THE. Bij de SPUK THE wordt er vanuit de verordening verplicht om nieuwe medewerkers voor deze activiteiten aan te trekken en dit is de RUD Utrecht pas recent gelukt. Door krapte op de arbeidsmarkt en vertrekkende medewerkers is er geen volledige bezetting geweest in het eerste halfjaar en daarom is de huidige verwachting dat 65% van de geraamde activiteiten gerealiseerd gaan worden. Ook de activiteiten m.b.t. de toegekende middelen vanuit het IBP (Interbestuurlijk Programma) zullen naar verwachting niet volledig worden uitgevoerd. Gezien de vragen die hieromtrent op dit moment bij het ministerie en ODNL uitstaan heeft hier nog geen correctie in de verwachting plaatsgevonden.

Individuele posten overzicht baten en lasten

Personeel en Personeel van Derden
Deze posten vallen gezamenlijk € 2.980.000 hoger uit dan begroot. Dit is het gevolg van:
- Extra aanvullende opdrachten (€ 2.820.000), waarvoor aanvullend moet worden ingehuurd;
- Extra lasten vanwege wijziging van de CAO en extra inhuur Bedrijfsvoering (€ 160.000) in het kader van de overgang naar de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Huisvestingskosten en ICT
De Huisvestingskosten en ICT zijn met € 70.000 toegenomen ten opzichte van de begroting. De provincie Utrecht heeft onlangs de energielasten die door worden belast aan de RUD geïndexeerd. Daarnaast zijn ook de kosten voor werkplekbeheer uitgevoerd door de gemeente Houten aanzienlijk verhoogd (ruim 17,5%). Hierdoor is besloten op een aantal andere ICT -en IV-gerelateerde kosten te bezuinigen. Dit betreft vooral eenmalige bezuinigingen die niet structureel kunnen worden doorgevoerd.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het niet vervangen van een deel van de workstations, waardoor medewerkers met juist oude of nieuwe apparatuur niet meer van alle werkplekken gebruik kunnen maken. Daarnaast bijvoorbeeld ook het later van start gaan met projecten, zodat een deel van de kosten pas in 2024 vallen.

Overig Materieel Budget / Aanvullende materiele middelen
Overig Materieel Budget valt hoger uit dan begroot (€ 258.000). Hiervan wordt € 204.000 gedekt vanuit doorbelastingen van deze kosten (aanvullende materiele middelen). Ook hier is er een overschrijding van de kosten door hogere indexatie op lasten zoals juridische ondersteuning en bedrijfskleding dan was begroot. Daarnaast zijn er verzekeringen op de dit jaar aangeschafte auto's afgesloten.

Verder vallen de aanvullende materiele middelen nog € 244.000 hoger uit. Door (opnieuw) uitstel van de Omgevingswet zijn er extra lasten gemoeid met het voorbereiden van de medewerkers op de inwerkingtreding van de wet en met het inhuren van vervangend personeel. Het gaat om € 384.000, waarvan € 140.000 uiteindelijk zal worden gedekt uit de bestemmingsreserve Omgevingswet. Hiervan zal € 65.000 in 2023 benodigd zijn. Voor de overige benodigde € 244.000 is onlangs in het Algemeen Bestuur ingestemd dat deze middelen middels een projectfactuur bij de opdrachtgevers in rekening gebracht worden.

Ontwikkelkosten

- Hogere lasten m.b.t. voorbereiding op inwerkingtreding van de Omgevingswet conform het projectplan (€ 384.000)
- Hogere lasten voor trajecten voortvloeiend uit "Samen op weg" (€ 55.000)
- Hogere lasten voor trajecten voortvloeiend uit de Energietransitie (€ 64.000)
- Hogere lasten voor trajecten voortvloeiend uit de RGT-app (€ 20.000)
- Hogere lasten voor van Inrichting naar MBA (€ 25.000)

Stelpost loon-en prijscompensatie
Stelpost loon- en prijscompensatie (€ 50.000) wordt ingezet ter dekking van de indexeringen, waarna een deel van het restant van bijna €275.000 door de post Onvoorzien (€ 225.000) wordt opgevangen.

Onvoorzien
Onvoorzien wordt volledig ingezet (€ 225.000) ter dekking van de indexeringen die de stelpost met bijna € 275.000 overschrijden.

Aanvullende opdrachten
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is er € 2.820.000 aan aanvullend werk bijgekomen (aanvullend werk wordt initieel nooit begroot).

Financiële baten en lasten
In de vorm van rente over de middelen die uitstaan bij het ministerie van Financiën zijn er geprognotiseerde renteopbrengsten van € 100.000 voor 2023. Sinds eind 2022 wordt er weer rente vergoed over tegoeden. Deze waren initieel niet begroot, omdat in 2021 (bij het opstellen van de begroting) de verwachting was dat er nog geen rente zou worden uitgekeerd.

Bestemmingsreserves
De bestemmingsreserve Omgevingswet wordt met € 65.000 onttrokken om een deel van de extra lasten voor het voorbereiden van medewerkers op inwerkingtreding van de Omgevingswet te dekken. Omdat eind 2023 waarschijnlijk nog niet al het werk verricht is en er middelen beschikbaar dienen te zijn voor voorbereiding/ wegwijs worden met de Omgevingswet begin 2024, wordt nog niet de volledige bestemmingsreserve aangewend. In het eerste kwartaal van 2024 verwachten we het restant van de middelen aan te wenden. De bestemmingsreserve Doorontwikkeling RUD Utrecht wordt met € 113.000 onttrokken, om zo de extra lasten voor de energietransitie, Samen op Weg, de RGT-app en het project van Inrichting naar MBA op te vangen. Beide bestemmingsreserves worden onttrokken voor het doel waarvoor ze gevormd zijn. Van de bestemmingsreserve VTH-zaaksysteem onttrekken we ten slotte het restant ten behoeve van het aanpassen van Powerbrowser naar de Omgevingswet.

Deze aanvullende opdrachten zijn afgesloten:

Opdrachtgever / omschrijving opdracht	BERAP
Amersfoort: Vetgasfabriek en Ecologische advisering	112.460
Baarn: diverse opdrachten < € 25.000	6.607
Bunschoten: diverse opdrachten < € 25.000	7.581
Eemnes: diverse opdrachten < € 25.000	2.925
Houten: Advisering Windpark I en II, milieubeleid omgevingswet en diverse opdachten < € 25.000	153.258
Leusden: Ecologisch advisering en diverse opdrachten < € 25.000	67.042
Lopik: diverse opdrachten < € 25.000	15.098
Nieuwegein: diverse opdrachten < € 25.000	6.904
Soest: diverse opdrachten < € 25.000	42.281
Utrecht: Bodemdeskundige en diverse opdrachten < € 25.000	111.959
Woudenberg: diverse opdrachten < € 25.000	5.212
Provincie Utrecht: materiele middelen, bodem en verschillende Spoedlocaties, aanvullend VTH opdracht over water-, milieu- en houtopstanden, diffuus lood en Veehouderij	1.545.186
TOTAAL opdrachtgevers	**2.076.513**
Derden: subsidie Energie en IBP, en samenwerkingsovereenkomst ODRU, inzet bodemdeskundige	1.190.956
TOTAAL aanvullende opdrachten	**3.267.469**

De Aanvullende Opdrachten betreffen verschillende werkzaamheden:

- Reguliere werkzaamheden die bovenop afgesloten DVO afspraken uitgevoerd zullen worden;
- Complexe dossiers die door de complexiteit niet meer binnen de DVO afspraken (kentallen, totaal aantal uren) kunnen worden opgevangen;
- Projecten zoals advisering en actualisaties van bedrijvenbestanden;
- Gesubsidieerde projecten (SPUK THE en Interbestuurlijk Programma);
- Overige zaken zoals de detachering van medewerkers; en
- Let op: de aanvullende projectfactuur i.v.m. de extra kosten Omgevingswet zijn op deelnemersniveau in bovenstaand overzicht verwerkt

Extra opdrachten gaan vrijwel altijd direct gepaard met extra kosten, met name voor inhuur.

5. Voorgestelde derde begrotingswijziging 2023

	Begroting t/m 31 december 2023			3e begrotingswijziging 2023			Begroting 2023 na wijziging		
Programma's	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 **Handhaving**	**6.396.000**	**6.465.000**	**-69.000**	**1.250.000**	**1.322.000**	**-72.000**	**7.646.000**	**7.787.000**	**-141.000**
Directe *variabele* kosten handhaving	5.205.000	5.274.000	-69.000	974.000	933.000	41.000	6.179.000	6.207.000	-28.000
Directe *vaste* kosten handhaving	1.191.000	1.191.000	-	276.000	389.000	-113.000	1.467.000	1.580.000	-113.000
2 **Vergunningverlening**	**6.304.000**	**6.227.000**	**77.000**	**1.763.000**	**1.560.000**	**203.000**	**8.067.000**	**7.787.000**	**280.000**
Directe *variabele* kosten vergunningverlening	5.384.000	5.307.000	77.000	1.225.000	1.259.000	-34.000	6.609.000	6.566.000	43.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	920.000	920.000	-	538.000	301.000	237.000	1.458.000	1.221.000	237.000
3 **Bedrijfsvoering**	**4.142.000**	**4.142.000**	**-**	**630.000**	**972.000**	**-342.000**	**4.772.000**	**5.114.000**	**-342.000**
Totaal programma's	**16.842.000**	**16.834.000**	**8.000**	**3.643.000**	**3.854.000**	**-211.000**	**20.486.000**	**20.689.000**	**-203.000**
Loon- en prijscompensatie	50.000	50.000	-	-50.000	-50.000	-	-	-	-
Onvoorzien	225.000	225.000	-	-225.000	-225.000	-	-	-	-
Totaal lasten	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**	**3.368.000**	**3.579.000**	**-211.000**	**20.486.000**	**20.689.000**	**-203.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
Omgevingswet	-	-	-	65.000	-	65.000	65.000	-	65.000
VTH zaaksysteem	-	-	-	32.000	-	32.000	32.000	-	32.000
Doorontwikkeling RUD Utrecht	-	-	-	113.000	-	113.000	113.000	-	113.000
Geprognotliseerd resultaat	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**	**3.578.000**	**3.579.000**	**-1.000**	**20.696.000**	**20.689.000**	**7.000**

Aan de hand van deze Bestuursrapportage willen wij een tweede begrotingswijziging voor 2023 voorstellen. Deze begrotingswijziging bouwt voort op de tweede begrotingswijziging, die op 31 maart 2023 door het Algemeen Bestuur is goedgekeurd.

De baten over 2023 vallen € 3.368.000 hoger uit. Dit komt met name door:
- Extra afgesloten aanvullende opdrachten;
- Extra aanvullende middelen ter dekking van hogere lasten voor het voorbereiden op de Omgevingswet

De lasten vallen in totaal € 3.579.000 hoger uit. Dit komt met name door:
1. Meer ingehuurd personeel om extra aanvullend/DVO-werk uit te voeren;
2. Hogere werkgeverslasten m.b.t. nieuwe CAO;
3. Hogere Ontwikkelkosten m.b.t. voorbereiding op inwerkingtreding van de Omgevingswet conform het projectplan;
4. Hogere Ontwikkelkosten voortvloeiend uit Samen op weg;
5. Hogere Ontwikkelkosten in verband met het omzetten van inrichting naar milieubelastende activiteit (MBA);
6. Hogere Ontwikkelkosten m.b.t. de Energietransitie; en
7. Hogere Ontwikkelkosten m.b.t. de RGT-app

Loon- en prijscompensatie
Looncompensatie wordt in 2023 ingezet ter dekking van de indexeringen op de materiële middelen. De ingeschatte stijging zat reeds in de begroting.

Onvoorzien
Het voorstel is om Onvoorzien in 2023 te zetten ter dekking van de indexeringen op de materiële middelen die de post Loon- en prijscompensatie met bijna € 275.000 overschrijden.

Bestemmingsreserves
1. Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Omgevingswet ter dekking van de kosten die ontstaan in 2023 om de RUD Utrecht voor te bereiden op de Omgevingswet (€ 65.000);
2. Onttrekking van de bestemmingsreserve VTH-zaaksysteem ter dekking van het restant van activiteiten voor aanpassing van het VTH-zaaksysteem naar de Omgevingswet (€ 32.000); en
3. Onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Doorontwikkeling RUD Utrecht ter dekking van de kosten ontstaan in 2023 voortvloeiend uit het traject "Samen op weg", van inrichting naar MBA, de Energietransitie en de RGT-app (€ 113.000).

Bijlage 1 Meerjarig financieel perspectief

Ter kennisname presenteren wij hierbij het meerjarig financieel perspectief voor 2023 – 2027.

ACTIVA	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025	31 december 2026	31 december 2027
Vaste activa					
- Investeringen met een economisch nut	€ 584.000	€ 497.000	€ 497.000	€ 497.000	€ 497.000
Materiële vaste activa	*€ 584.000*	*€ 497.000*	*€ 497.000*	*€ 497.000*	*€ 497.000*
Totaal vaste activa	**€ 584.000**	**€ 497.000**	**€ 497.000**	**€ 497.000**	**€ 497.000**
Vlottende activa					
- Vorderingen op openbare lichamen	€ 673.000	€ 677.000	€ 677.000	€ 677.000	€ 677.000
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	€ 5.442.000	€ 2.529.000	€ 2.536.000	€ 2.542.000	€ 2.550.000
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	*€ 6.115.000*	*€ 3.206.000*	*€ 3.213.000*	*€ 3.219.000*	*€ 3.227.000*
Overlopende activa	*€ 190.000*	*€ 277.000*	*€ 277.000*	*€ 277.000*	*€ 277.000*
- Banksaldi	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Liquide middelen	*€ 250.000*	*€ 250.000*	*€ 250.000*	*€ 250.000*	*€ 250.000*
Totaal vlottende activa	**€ 6.555.000**	**€ 3.733.000**	**€ 3.740.000**	**€ 3.746.000**	**€ 3.754.000**
Totaal activa	**€ 7.139.000**	**€ 4.230.000**	**€ 4.237.000**	**€ 4.243.000**	**€ 4.251.000**

PASSIVA	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025	31 december 2026	31 december 2027
Vaste passiva					
- Algemene reserve	€ 559.000	€ 566.000	€ 573.000	€ 580.000	€ 586.000
- Bestemmingsreserves	€ 502.000	€ 387.000	€ 387.000	€ 387.000	€ 387.000
- Gerealiseerd resultaat	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 6.000	€ 8.000
Eigen vermogen	*€ 1.068.000*	*€ 960.000*	*€ 967.000*	*€ 973.000*	*€ 981.000*
- Gerealiseerd resultaat	€ 514.000				
Eigen vermogen	*€ 514.000*	*€ -*	*€ -*	*€ -*	*€ -*
Totaal vaste passiva	**€ 1.582.000**	**€ 960.000**	**€ 967.000**	**€ 973.000**	**€ 981.000**
Vlottende passiva					
- Overige schulden	€ 276.000	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	*€ 276.000*	*€ 376.000*	*€ 376.000*	*€ 376.000*	*€ 376.000*
Overlopende passiva	*€ 5.280.000*	*€ 2.894.000*	*€ 2.894.000*	*€ 2.894.000*	*€ 2.894.000*
Totaal vlottende passiva	**€ 5.556.000**	**€ 3.270.000**	**€ 3.270.000**	**€ 3.270.000**	**€ 3.270.000**
Totaal passiva	**€ 7.138.000**	**€ 4.230.000**	**€ 4.237.000**	**€ 4.243.000**	**€ 4.251.000**

	Begroting 2023 na wijziging			Begroting 2023 (na 2e BW)			Begroting 2024		
Programma's	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 **Handhaving**	**7.646.000**	**7.787.000**	**-141.000**	**6.396.000**	**6.465.000**	**-69.000**	**7.316.000**	**7.262.000**	**54.000**
Directe *variabele* kosten handhaving	6.179.000	6.207.000	-28.000	5.205.000	5.274.000	-69.000	6.159.000	6.105.000	54.000
Directe *vaste* kosten handhaving	1.467.000	1.580.000	-113.000	1.191.000	1.191.000	-	1.157.000	1.157.000	-
2 **Vergunningverlening**	**8.067.000**	**7.787.000**	**280.000**	**6.304.000**	**6.227.000**	**77.000**	**6.482.000**	**6.529.000**	**-47.000**
Directe *variabele* kosten vergunningverlening	6.609.000	6.566.000	43.000	5.384.000	5.307.000	77.000	5.442.000	5.489.000	-47.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	1.458.000	1.221.000	237.000	920.000	920.000	-	1.040.000	1.040.000	-
3 **Bedrijfsvoering**	**4.772.000**	**5.114.000**	**-342.000**	**4.142.000**	**4.142.000**	**-**	**4.649.000**	**4.499.000**	**150.000**
Totaal programma's	**20.485.000**	**20.688.000**	**-203.000**	**16.842.000**	**16.834.000**	**8.000**	**18.447.000**	**18.290.000**	**157.000**
Loon- en prijscompensatie	-	-	-	50.000	50.000	-	240.000	240.000	-
Onvoorzien	-	-	-	225.000	225.000	-	325.000	325.000	-
Totaal saldo van de baten en lasten	**20.485.000**	**20.688.000**	**-203.000**	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**	**19.012.000**	**18.855.000**	**157.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
- Omgevingswet	65.000	-	65.000	-	-	-	-	-	-
- VTH zaaksysteem	32.000	-	32.000	-	-	-	-	-	-
- Doorontwikkeling RUD Utrecht	113.000	-	113.000	-	-	-	-	150.000	-150.000
Gerealiseerde resultaat	**20.695.000**	**20.688.000**	**7.000**	**17.117.000**	**17.109.000**	**8.000**	**19.012.000**	**19.005.000**	**7.000**

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Programma's	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1 **Handhaving**	**7.404.000**	**7.349.000**	**56.000**	**7.493.000**	**7.437.000**	**57.000**	**7.583.000**	**7.525.000**	**59.000**
Directe *variabele* kosten handhaving	6.233.000	6.178.000	56.000	6.308.000	6.252.000	57.000	6.384.000	6.326.000	59.000
Directe *vaste* kosten handhaving	1.171.000	1.171.000	-	1.185.000	1.185.000	-	1.199.000	1.199.000	-
2 **Vergunningverlening**	**6.559.000**	**6.608.000**	**-49.000**	**6.639.000**	**6.690.000**	**-51.000**	**6.718.000**	**6.769.000**	**-51.000**
Directe *variabele* kosten vergunningverlening	5.507.000	5.556.000	-49.000	5.573.000	5.624.000	-51.000	5.640.000	5.691.000	-51.000
Directe *vaste* kosten vergunningverlening	1.052.000	1.052.000	-	1.066.000	1.066.000	-	1.078.000	1.078.000	-
3 **Bedrijfsvoering**	**4.705.000**	**4.705.000**	**-**	**4.761.000**	**4.761.000**	**-**	**4.818.000**	**4.818.000**	**-**
Totaal programma's	**18.668.000**	**18.662.000**	**7.000**	**18.893.000**	**18.888.000**	**6.000**	**19.119.000**	**19.112.000**	**8.000**
Loon- en prijscompensatie	243.000	243.000	-	246.000	246.000	-	249.000	249.000	-
Onvoorzien	325.000	325.000	-	325.000	325.000	-	325.000	325.000	-
Totaal saldo van de baten en lasten	**19.236.000**	**19.230.000**	**7.000**	**19.464.000**	**19.459.000**	**6.000**	**19.693.000**	**19.686.000**	**8.000**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
- Omgevingswet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- VTH zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Doorontwikkeling RUD Utrecht	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**19.236.000**	**19.230.000**	**7.000**	**19.464.000**	**19.459.000**	**6.000**	**19.693.000**	**19.686.000**	**8.000**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer

De in de tabel hier onder opgenomen bijdrage per deelnemer is gebaseerd op de eerder in het Algemeen Bestuur vastgestelde tweede begrotingswijziging. De derde begrotingswijziging heeft geen effect op de bijdrage.

	Programmabegroting 2023 (na 2e begrotingswijziging)		
Opdrachtgever	**Uren**	**Variabele bijdrage (incl regionale en provinciale taken)***	**Vaste bijdrage**
Amersfoort	18.362	€ 1.292.000	€ 798.000
Baarn	4.075	€ 285.000	€ 177.000
Bunschoten	4.676	€ 325.000	€ 203.000
Eemnes	1.804	€ 126.000	€ 78.000
Houten	3.036	€ 212.000	€ 132.000
Leusden	3.734	€ 260.000	€ 162.000
Lopik	4.480	€ 313.000	€ 195.000
Nieuwegein	4.258	€ 296.000	€ 185.000
Provincie Utrecht	75.821	€ 5.311.000	€ 3.294.000
Soest	5.887	€ 412.000	€ 256.000
Utrecht	20.897	€ 1.476.000	€ 908.000
Woudenberg	3.214	€ 225.000	€ 140.000
	150.244	**€ 10.533.000**	**€ 6.528.000**

* exclusief materiele middelen

Bezoekadres
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Postadres
Postbus 85242
3508 AE Utrecht

Contact
(030) 702 3300
info@rudutrecht.nl
www.rudutrecht.nl

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3514
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	8
Titel	Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023
ID	3714
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	
Beleidsveld	
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Resultaten wijkaanpak Samen voor Overvecht voorjaar 2023

Wijkaanpak Samen voor Overvecht is samen werken aan een wijk waar bewoners prettig samenleven, iedereen mee kan doen en gelijke kansen krijgt. In de wijk zijn bewoners, wijkambassadeurs, professionals en de gemeente met succes actief om van Overvecht een prettigere wijk te maken. Vanaf 2019 werken we aan 5 ambities en zijn we gestart met 10 kansen waarvan we de ontwikkeling en resultaten volgen.

Bewoners zijn nu positiever over hun wijk dan vier jaar geleden en op alle indicatoren van de vijf ambities zien we vooruitgang. Van een onvoldoende zijn we naar een krappe voldoende gegaan. Maar die vooruitgang wordt niet altijd gezien of gevoeld door alle bewoners. Daarom investeren we de komende jaren een relatief groter deel van ons budget in bestaanszekerheid en perspectief van bewoners, door extra inzet op armoede- en schuldenaanpak, het begeleiden van mensen zonder baan naar passend werk en hulp aan jongeren bij het zoeken naar een goede stageplek. Hieronder een overzicht van de belangrijkste resultaten.

De 5 ambities van Samen voor Overvecht zijn:

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk
- Een schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving
- Meer woningaanbod voor verschillende mensen

2. Perspectief voor jeugd versterken
- Inzet op (taal)achterstand 0-4 jaar
- Toekomstperspectief in school en werk

3. Veilige buurten
- Minder (jongeren)overlast
- Minder (ondermijnende) criminaliteit

4. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat
- Laagdrempelige zorg en ondersteuning in de buurt
- Snellere en betere aanpak van geldzorgen

5. Meedoen & Ondernemen
- Aantrekkelijk ondernemersklimaat
- Meer kansen voor scholing, werk en ondernemen

Wonen in een plezierige wijk

De Orinocodreef kreeg een nieuwe, veiligere inrichting:
een **fietsstraat** met meer ruimte voor groen en bredere stoepen.

Nadat het bestemmingsplan voor de Ivoordreef was vastgesteld, **startten Amvest, Bo-Ex en Era met de bouw van 307 woningen. De woningen bestaan uit 159 sociale huurwoningen (appartementen), 74 middenhuur-appartementen en 74 eengezinskoopwoningen**. Ook de bouw van de 67 middenhuurappartementen aan de Jagerskade ging van start.

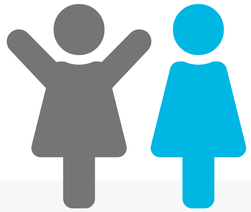
Woonin, Portaal, JoU, DOCK, buurtteam, Project O, gemeente en SVO De Dreef startten een buurtaanpak om de kwetsbare **buurt 3S-dreven** leefbaarder te maken. Het Ondernemersfonds stelde een buurthost aan die verbindingen legt en voorlichting geeft over ‘schoon’ en ‘heel’.

Twaalf wijkambassadeurs zetten zich met project Schoon in voor een schone buurt. In samenwerking met basisscholen De Schakel, Matheusschool en de Marcusschool zijn er ideeën bedacht om zwerfafval tegen te gaan. In totaal zijn 16 containers mooier gemaakt met de boodschap: gooi afval in de prullenbak.

Lees verder op de volgende pagina

Perspectief voor de jeugd

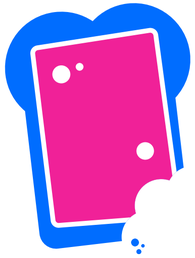
Stichting Durf te Dromen organiseerde een **succesvolle Beroepenmarkt voor Overvecht** voor ongeveer 260 leerlingen van het Trajectum College, het Pouwer College en leerlingen uit groep 7 en 8 van 4 basisscholen uit Overvecht.

De ontdekhal van TEC Utrecht in Overvecht (kans Energie voor jongeren) brengt zo veel mogelijk kinderen spelenderwijs in aanraking met techniek. In 2022 bezochten 55 basisscholen met 1.405 leerlingen **de Ontdekhal**. Daarnaast bezochten 375 middelbare scholieren en 2.795 andere bezoekers de Ontdekhal.

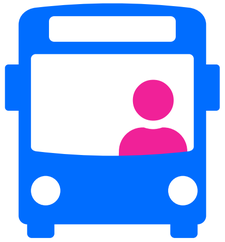
Zorg dichtbij en op maat

Speciaal voor ouders die hun kinderen niet altijd een goed en gezond ontbijt kunnen geven zijn er **ontbijttassen**. Wekelijks deelt Toekomstpunt 330 onbijttassen uit.

Lees verder op de volgende pagina

De Weggeefbus in Overvecht is een soort **buurthuis op wielen**, die voedsel en spullen naar mensen brengt die het nodig hebben en in gesprek gaat om te bekijken of zij verdere ondersteuning nodig hebben. Tot nu toe zijn er al zo'n 150 families in Overvecht geholpen.

De Kans **Sociaal renoveren en slim wegnemen van geldzorgen** grijpt de renovatie van sociale huurwoningen in 10-hoogflats in 3 buurtaanpakken in Overvecht aan om met bewoners in gesprek te gaan. Ook zorgmijders worden hiermee bereikt. De woningcorporaties Woonin en Portaal verwezen in 2022 ongeveer 130 bewoners door naar sociale partners voor hulp op maat.

Met **Fit gaaf** verbetert een team van fysiotherapeuten, coaches, huisartsen, Sport Utrecht en diëtisten de gezondheid van kinderen met overgewicht. In 2022 kregen 91 kinderen hier begeleiding bij.

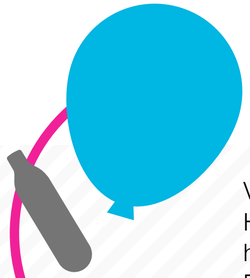
Met het bewonersinitiatief '**Buurtmaaltijden**' maken actieve wijkbewoners wekelijks gezonde maaltijden klaar voor wijkbewoners die zich in een kwetsbare positie bevinden. Vrijwilligers brengen deze bij mensen thuis en maken tijd voor een praatje aan de voordeur. De maaltijden worden gebruikt om wijkbewoners met een afstand tot de samenleving weer mee te laten doen. Wekelijks bereikt Buurtmaaltijden meer dan 95 wijkbewoners.

Lees verder op de volgende pagina

Veilige buurten

Er zijn 167 **Knock and Talk-gesprekken** gevoerd met ondernemers om hen voor te lichten over ondermijnende criminaliteit en om signalen van ondermijning op te vangen.

Van de 15 jeugdgroepen in Overvecht zijn er twee die veel overlast veroorzaakt hebben in 2022. Hier is repressief tegen opgetreden door politie en toezicht en handhaving (boa's). Daarnaast legde het jongerenwerk contact op straat en bood het activiteiten, begeleiding en hulpverlening aan. Eén van de twee groepen was mede hierdoor in januari 2023 niet meer overlastgevend aanwezig.

Meedoen en Ondernemerschap

In 2022 is **Focus** met 237 jongeren uit Overvecht in gesprek geweest. Van deze 237 jongeren hebben er op dit moment 4 een startkwalificatie; 35 een schoolinschijving; 83 werk met een inkomen, 22 een uitkering en in begeleiding bij werk en inkomen; 26 een inkomen als ZZP'er en 36 zijn nog in begeleiding bij Focus.

Lees verder op de volgende pagina

In 2022 hielp de **Werkwinkel** 219 mensen met stappen richting werk of scholing. 58 mensen startten met een baan, vrijwilligerswerk, BBL-plek of een opleiding.

Rondom de ronde van Spanje (La Vuelta) organiseerden Project O, The Social Collective, Sport Utrecht, Shoppingcenter Overvecht, gemeente Utrecht en lokale ondernemers een Spaanse markt in Overvecht: **Mercado**. Naar schatting kwamen er 3.000 bezoekers naar de markt.

Via Project O waar bewoners met een U-pas goedkoop een fiets kunnen kopen, zijn **1100 fietsdeals gesloten**.

Om de veiligheid te vergroten en concurrentiepositie van betrouwbare ondernemers te beschermen is op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht in 2022 **een vergunningplicht ingevoerd voor de autobranche**. De vergunningplicht geeft de gemeente meer zicht op personen of bedrijven die in verband staan met strafbare feiten.

Klik hier voor volledig scherm

Samen voor Overvecht

Monitorrapportage mei 2023

Klik hier voor een interactieve versie van de monitor

Gemeente Utrecht

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Conclusies en samenvatting 4

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk.

- 1.1 Er komen stapsgewijs gevarieerde, kwalitatief goede en duurzame woningen voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een middeninkomen of hoger willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk. 5
- 1.2 Er komen nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen in nieuwe en bestaande bouw. Zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven. 9
- 1.3 De woonomgeving wordt aantrekkelijk, schoon, groen, gezond en veilig. Zodat de omgeving uitnodigt om te recreëren en voor kinderen om buiten te spelen. 10

2. Perspectief voor de jeugd versterken.

- 2.1 We zorgen dat kinderen van 4 jaar zonder (taal)achterstanden starten op school. 12
- 2.2 We zorgen dat kinderen en jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen. 14

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat.

- 4.1 Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven. 17
- 4.2 Maximaal doen wat nodig is voor de beste zorg en ondersteuning op maat, met extra aandacht voor het bereiken van moeilijk bereikbare groepen 18
- 4.3 Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen. 19
- 4.4 Zorg, ondersteuning en preventie meer samenhangend organiseren vanuit de integrale werkwijze van Krachtige Basiszorg. De ervaren gezondheid van de Overvechter staat hierin centraal. 21

4. Veilige buurten.

- 3.1 Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af. 23
- 3.2 Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid. 25
- 3.3 Tegengaan van polarisatie en radicalisering. 27

5. Meedoen en ondernemen.

- 5.1 Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut. 29
- 5.2 We verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners. Bewoners zien mogelijkheden om aan werk te komen, een opleiding of stageplek te vinden. 32
- 5.3 We zorgen voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat. 33

Aanpakbrede ambitie 36

Buurtindeling & deelnemerslijst 37

fotograaf foto voorpagina: Remke Spijkers

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de vierde monitorrapportage voor Samen voor Overvecht. Binnen de wijkaanpak hanteren we de Utrechtse manier van sturen en verantwoorden. We ontwikkelen samen met onze partners de aanpak stap voor stap, volgen de beweging en sturen bij waar nodig. Deze rapportage geeft de meest recente cijfers, duiding van deze cijfers en aanbevelingen voor monitoring. Niet voor alle indicatoren hebben we nieuwe vulling, omdat afgelopen jaar geen Inwonersenquête is gehouden. In dat geval verwijzen we soms naar de rapportage van vorig jaar. Deze rapportage is input voor vervolggesprekken met bijvoorbeeld de wijkcoalitie Samen voor Overvecht, het Bewonersplatform en het Wijkplatform Overvecht over de ontwikkelingen op de ambities voor Samen voor Overvecht en de sturing daarop.

Cijfers op indicatoren en duiding in kenniskringen

Binnen Samen voor Overvecht gebruiken we de cijfers en indicatoren om te kunnen sturen. Dit doen we door de ontwikkelingen te volgen en te spiegelen in de kenniskringen. Hiervan leren we met elkaar wat werkt en wat niet werkt en kunnen we bijsturen. We rapporteren dus niet alleen de cijfers, maar ook over een duiding van de cijfers door betrokkenen. Hiervoor zijn eind 2022 en begin 2023 verschillende kenniskringen georganiseerd met bewoners, professionals en ambtenaren, voor elk van de vijf ambities één en een overkoepelende kenniskring. Voor de ambitie op jeugd organiseren we twee gesprekken, één over jonge jeugd en één over jongvolwassenen. De kenniskringen blijven we uitbreiden met bewoners en partners in de wijk.

Regio Deal en andere ontwikkelingen

Net voor de zomer van 2020 is de Regio Deal vitale wijken Overvecht, Batau en Vollenhove gesloten. Kennispartners RIVM, GGD en Universiteit Utrecht hebben de opdracht gekregen om het monitorings- en kennisdelingstraject vorm te geven. Ook gemeente Amersfoort met hun wijkaanpak in Soesterkwartier sluit hierbij aan. Belangrijk uitgangspunt is dat de monitor voor de Regio Deal aansluit op de monitor Samen voor Overvecht. Inmiddels zijn indicatoren vastgesteld waarop de verschillende wijken vergeleken kunnen worden. Dit is een nulmeting met als doel om de Regio Deal wijken in de verschillende gemeente te vergelijken en met elkaar uit te wisselen wat de verschillen betekenen voor de wijkaanpak en door uitwisseling hiervan te leren. In 2022 is de nulmeting afgerond. Op dit moment wordt gewerkt aan aanvullende indicatoren per wijk/gemeente. Overvecht is ook één van de wijken in het landelijk programma leefbaarheid en veiligheid. Ook daarbij wordt gewerkt aan monitoring en het vaststellen van indicatoren. We proberen dit zo veel als mogelijk aan te laten sluiten bij de monitoring van Samen voor Overvecht.

.

Leeswijzer

Deze monitoringsrapportage is als volgt opgebouwd:
Eerst een beschrijving van de ontwikkeling op de aanpakbrede ambitie van Samen voor Overvecht.
Hoofdstuk 1 gaat in op de indicatoren voor de ambitie plezierig wonen in een meer gemengde wijk. Hoofdstuk 2 gaat in op de ambitie perspectief voor de jeugd. In hoofdstuk 3 leest u over de ambitie zorg en ondersteuning dichtbij en op maat en hoofdstuk 4 op de ambitie veilige buurten. Hoofdstuk 5 gaat in op de laatste ambitie, meedoen en ondernemen. Daarna schetsen we de ontwikkelingen op de aanpakbrede ambitie van Samen voor Overvecht. Per ambitie komen eerst de ontwikkelingen op de cijfers die we zien aan bod, dan de kwalitatieve duiding van deze ontwikkelingen door de kenniskring. We sluiten af met de belangrijkste conclusies per deelambitie.
In de voortgangsrapportage trekken we conclusies voor de aanpak. In de bijlage staat een kaart van de verschillende buurten binnen Overvecht en een lijst met deelnemende partijen per kenniskring.

Conclusies uit de monitor

In de monitor leest u voor de vijf ambities en subambities wat de ontwikkeling is op de indicatoren en ook hoe de leden van de kenniskring daarop reflecteren. Per subambitie wordt afgesloten met een korte conclusie en samenvatting. Op deze pagina geven we een overkoepelende samenvatting en conclusie. We beschrijven de ontwikkelingen en ook de vergelijking met het Utrechts gemiddelde.

Positieve ontwikkelingen

Voor veel indicatoren kunnen we terugkijken in de tijd. Soms enkele jaren, soms ver terug in de tijd. We zien in de nieuwe monitor op vrijwel alle indicatoren waarvan we nieuwe cijfers hebben een (licht) positieve ontwikkeling, verdeeld over alle ambities. Zo zien we:

· het aantal **werkloosheidsuitkeringen** dalen van juni 2020 tot juni 2022 van 560 naar 260. Het aantal **bijstandsuitkeringen** daalt in deze periode met 8% voor Overvecht als geheel: van 2.860 naar 2.620.
· een groei van het **aantal banen** van 3% tussen 2021 en 2022, vooral ZZP'ers. Tussen 2021 en 2022 groeide vooral het aantal banen in de bouw, zakelijke dienstverlening en de horeca.
· een toename van het aandeel jongvolwassenen met een **startkwalificatie**. Vanaf 2021 neemt het toe van 87,5% naar 88,6% in 2023, daar waar het stedelijk licht afneemt.
· dat het bereik van de **voorschool** in de afgelopen jaren achterbleef bij het Utrechts gemiddelde, en het bereik in 2022 het op één na hoogste is van de stad (80%).
· het aandeel huishoudens dat langdurig op of onder de **armoedegrens** leeft afnemen in 2021 tot aan 23%, daar waar het tot aan 2020 al jaren toenam.Tegelijkertijd blijven de zorgen over de effecten van inflatie en de energiecrisis groot.
· een toename in 2020/2021 van de **ervaren gezondheid** van kinderen en volwassenen in Overvecht. Zo neemt de goed ervaren gezondheid van kinderen (10-12 jaar) toe van 79% in 2019 naar 90% in 2021.
· het aantal politieregistraties van **jeugdoverlast** in Overvecht dalen met 14% in vergelijking met 2022, waarmee de jeugdoverlast op het laagste niveau sinds 2017 komt.
· het percentage (unieke) **jeugdige verdachten**, aangehouden in Overvecht, dalen naar 0,9%, waarmee het nagenoeg gelijk is aan het Utrechts gemiddelde.

.

Verrschil met Utrecht blijft groot

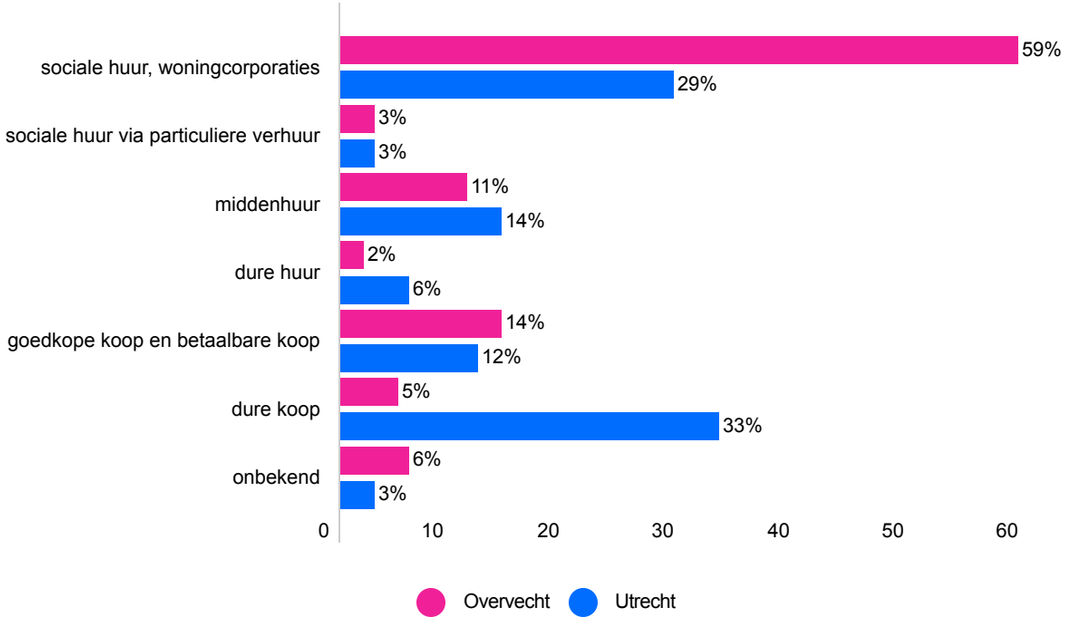
Ondanks de positieve ontwikkelingen op de meeste indicatoren, blijft op veel indicatoren het verschil met het Utrechts gemiddelde groot:
· ondanks de lichte toename van het aandeel **startkwalificaties** in Overvecht tot 88,6%, blijft het verschil met het Utrechts gemiddelde groot (93,5%).
· op verschillende gebieden scoren **jongvolwassenen** ongunstig ten opzichte van het Utrechts gemiddelde: denk aan eenzaamheid, ervaren discriminatie en mentale gezondheid.
· 30% van de Overvechtse huishoudens leeft op of onder de **armoedegrens**, ten opzichte van 14% gemiddeld in Utrecht.
· 72% van de volwassenen in Overvecht heeft een goed **ervaren gezondheid**, gemiddeld in Utrecht is dit 83%.
· hoewel het aandeel mensen met een **bijstandsuitkering** licht daalt in Overvecht, is dat nog bijna drie keer zo hoog als het stedelijk gemiddelde.

Concluderend kunnen we stellen dat we een positieve beweging zien in Overvecht; op veel indicatoren zien we een (licht) positieve ontwikkeling. Tegelijkertijd blijft voor veel indicatoren het verschil met het Utrechts gemiddelde groot. Ook zijn er zorgen over de gevolgen van de koopkracht- en energiecrisis voor de bestaanszekerheid van Overvechters. In de voortgangsrapportage lees u op pagina XX welke conclusies we op basis van deze monitor trekken voor de wijkaanpak.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

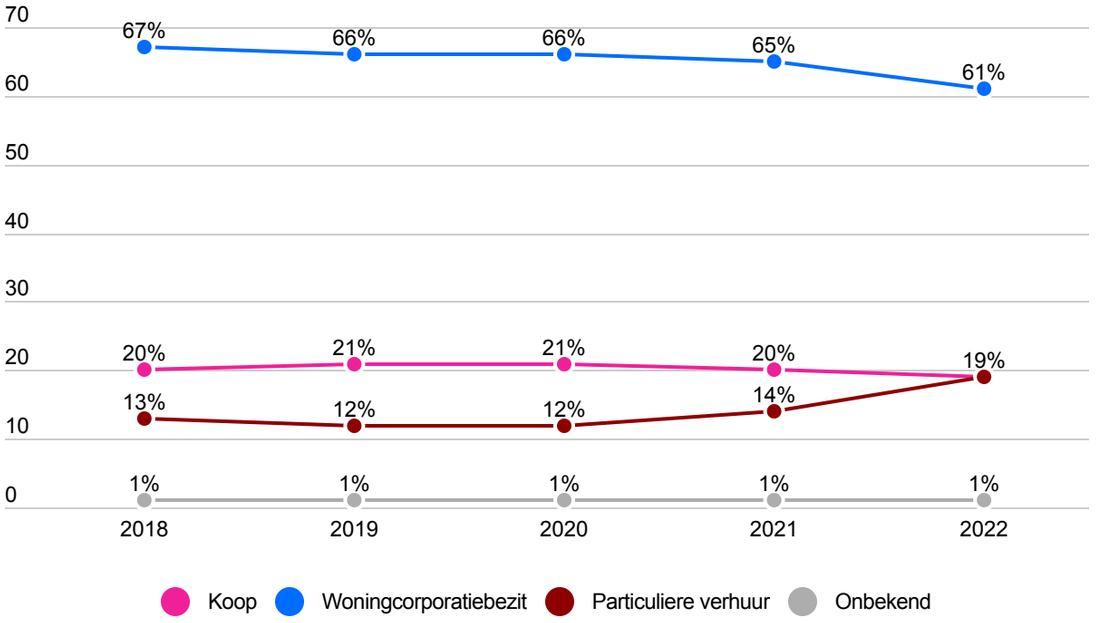
1.1 Er komen stapsgewijs gevarieerde, kwalitatief goede en duurzame woningen voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een middeninkomen of hoger willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

% woningen naar eigendomsverhouding en prijssegment

Bron: 2022 Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), BghU, RWU, WoON2018, bewerking gemeente Utrecht
sociale huur (<752), middenhuur (752-1004), dure huur (>1004)
goedkope koop (WOZ<228.199), betaalbare koop (WOZ 228.199-319.492), dure koop (WOZ> 319.492)

% woningen naar eigendomsverhouding

Bron: 2022, BghU, BAG, bewerking gemeente Utrecht

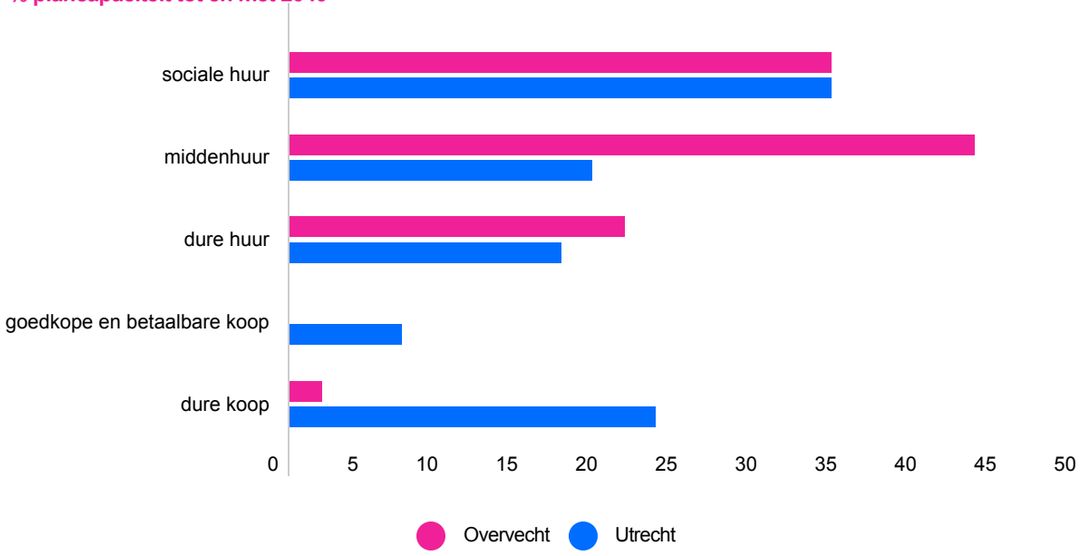
Merendeel van de woningen in Overvecht bestaat uit sociale huur

Als we naar de woningvoorraad naar eigendom en prijssegmenten kijken, dan zien we dat het merendeel (62%) bestaat uit sociale huurwoningen, in corporatiebezit (59%) of via particuliere verhuur (3%). Het lijkt alsof het percentage sociaal al flink gedaald is, maar dit is een vertekend beeld door het grote percentage onbekend (6%). Het gaat hier om nieuwbouw (met name woningen in de NPD strook) waarvan de WOZ-waarde nog ontbreekt in de database. Voor het grootste deel bestaan de nieuw opgeleverde woningen uit woningen in het sociale segment (639 studentenwoningen The Cube). De woningen in de Buurt vallen in de middeldure huur (ca. 100 woningen) en vrije sector. Volgend jaar zal vermoedelijk de WOZ-waarde bekend zijn en kunnen deze woningen worden ingedeeld in prijscategorieën.
In de percentages van woningen naar eigendomsverhouding is het percentage onbekend stabiel (1%), en kunnen de trends dus beter in kaart worden gebracht. In Overvecht blijft het grootste aandeel van de woningen in bezit is van woningcorporaties (61%), maar dit is beduidend minder dan vorig jaar (65%). Het bezit van corporaties neemt relatief gezien de afgelopen jaren af, maar de afname tussen 2021 en 2022 is de grootste tot nu toe. Daarnaast hebben woningcorporaties ook woningen in de categorie middenhuur.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.1 Er komen stapsgewijs gevarieerde, kwalitatief goede en duurzame woningen voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een middeninkomen of hoger willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

% plancapaciteit tot en met 2040

Bron: 2022, MPR
sociale huur (<€763), middenhuur (€763-€1027), dure huur (>€1027)
goedkope en betaalbare koop (WOZ <€355.000), dure koop (WOZ>€355.000)
*voorlopige cijfers

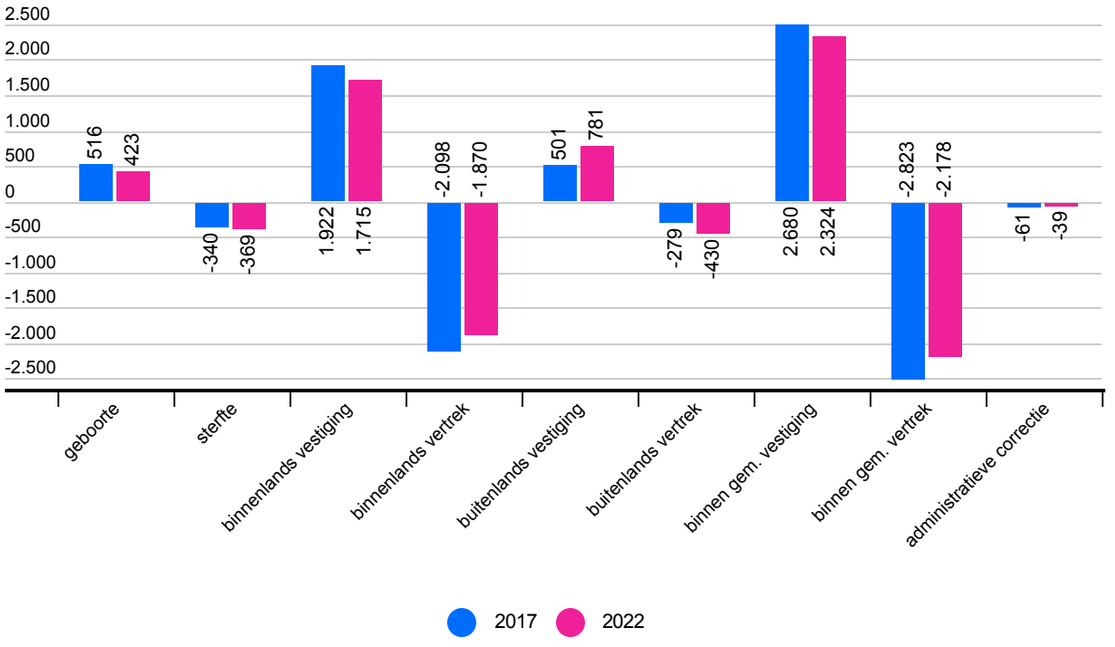
Woningvoorraad tot en met 2040

Naast de huidige woningvoorraad zijn er nieuwbouwprojecten in voorbereiding. De plancapaciteit (bron: Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling 2022) laat zien welke categorieën er gebouwd worden.
Opvallend is het relatief hoge percentage middenhuur. Dit past ook in het streven om de woningvoorraad in Overvecht meer gemengd te maken en Overvechters de kans te geven wooncarriére te maken. De middenhuur woningen zijn in aanbouw aan de Jagerskade en in voorbereiding op de Mix en de Ivoordreef. In 2021 zijn de middenhuur woningen in De Buurt opgeleverd. Samen met de studentenwoningen in The Cube (opgeleverd in 2022) zorgen deze nieuwe woningen voor een meer gemengde woningvoorraad. De woningsamenstelling bij deze projecten is overigens voor een groot deel al jaren geleden vastgesteld. Bovenop deze reeds lopende projecten zijn er meer projecten in voorbereiding. In de RSU staat de opgave om Overvecht te verdichten met totaal 6.800 woningen. Hiervoor zijn meer plannen in voorbereiding. Wel zijn er zorgen over stagnerende projecten door marktomstandigheden. Zo heeft de Watertoren recent een nieuwe eigenaar gekregen en komen sommige initiatieven niet van de grond. Geconcludeerd kan worden dat de woningvoorraad stapsgewijs gemengder wordt, maar een lange adem vraagt. Momenteel wordt er gewerkt aan een omgevingsvisie voor Overvecht, waarin de woningbouwprogrammering meer inhoud krijgt.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.1 Er komen stapsgewijs gevarieerde, kwalitatief goede en duurzame woningen voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een middeninkomen of hoger willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

verhuisbewegingen

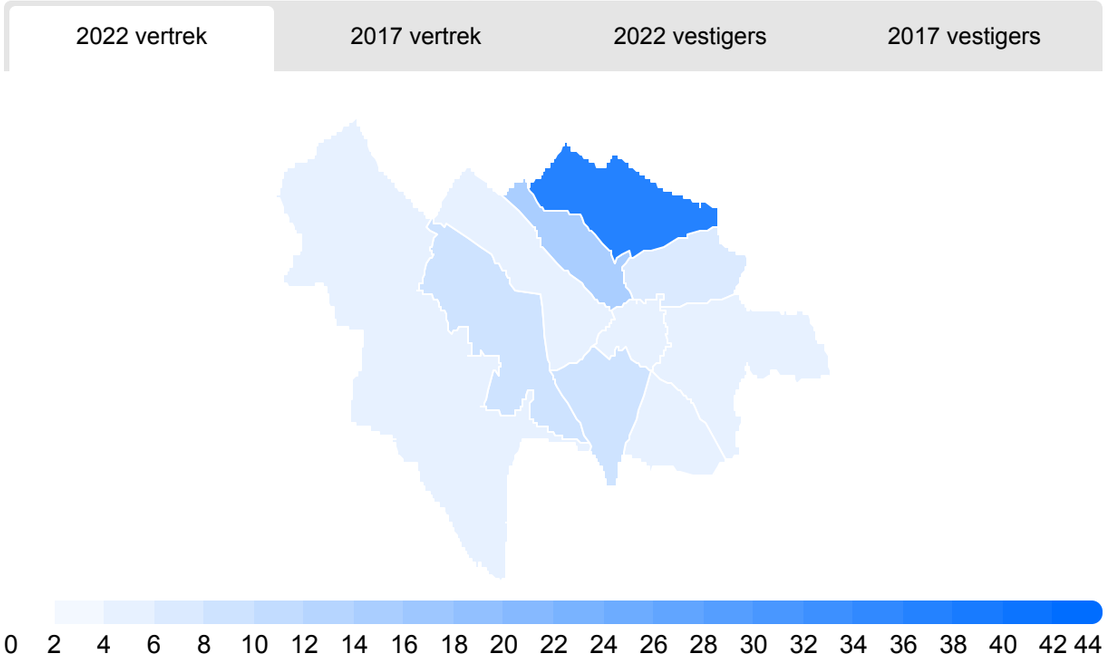

Bron: Basisregistratie personen (BRP)

Meer vertrekkers dan vestigers in Overvecht

Als we specifiek kijken naar de mensen die van of naar Overvecht verhuizen, dan zien we dat er in 2022 minder mensen zijn vertrokken uit Overvecht dan in 2017; alleen het vertrek naar het buitenland is toegenomen. Eenzelfde beeld is zichtbaar bij de vestigingen. In 2022 vestigden minder mensen uit Utrecht of de rest van Nederland zich in Overvecht dan in 2017, maar het aantal vestigingen vanuit het buitenland nam toe.
Net als in 2017 zijn de grootste groep vertrekkers en vestigers zijn mensen die binnen de gemeente verhuizen. Het saldo voor 2022 is positief: er zijn 357 inwoners bij gekomen. In 2020 was dit saldo voor het laatst negatief.

% binnen gemeentelijke vertrekkers en vestigers Overvecht

Bron: Basisregistratie Personen (BRP)

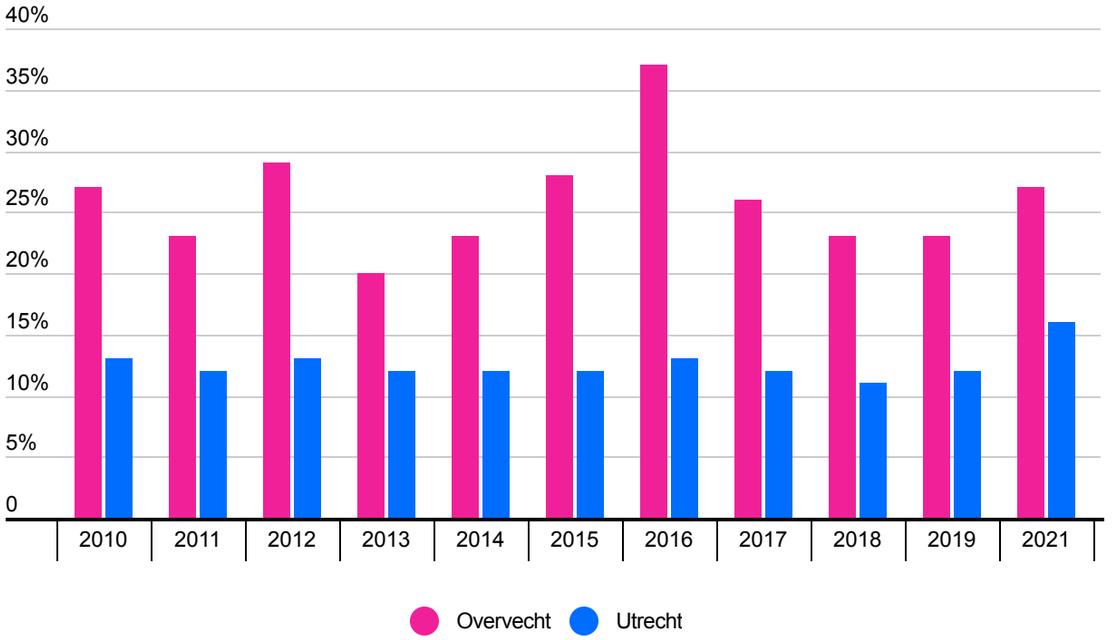
De grootste groep verhuizers blijft in Overvecht

Als we specifiek kijken naar de verhuisbewegingen van de mensen in Overvecht, dan zien we dat de grootste groep in zowel 2017 als 2022 binnen Overvecht verhuist (35% en 36%). De meeste mensen die Overvecht in 2022 verlaten voor een andere wijk in Utrecht gaan naar de wijk Noordwest (14%) of Zuidwest (9%). Na een tijdelijke piek in populariteit is het aantal vertrekkers naar Leidsche Rijn weer wat afgenomen (8%, ten opzichte van 13% in 2020). Als we kijken naar de verhuisbewegingen binnen Utrecht náár Overvecht, geldt eveneens dat de grootste groep binnen de wijk verhuist. In 2017 (37%) was dit aandeel nog groter dan in 2022 (34%). Van de Utrechters die vanuit een andere Utrechtse wijk naar Overvecht verhuizen, komen de meeste mensen uit de wijk Noordwest. Dat is zowel in 2017 als in 2022 de grootste groep.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.1 Er komen stapsgewijs gevarieerde, kwalitatief goede en duurzame woningen voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een middeninkomen of hoger willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

% inwoners dat een negatieve toekomstverwachting voor de buurt heeft

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht

Negatieve toekomstverwachting voor de buurt in Overvecht hoger dan stadsgemiddelde

Deze data dateert uit 2021; er is geen inwonerspeiling geweest in 2022. Ruim een derde (36%) van de bewoners verwacht dat hun buurt beter wordt. Iets meer dan een kwart (27%) verwacht een verslechtering van de buurt. Het aandeel inwoners dat een verslechtering verwacht is aanzienlijk hoger dan gemiddeld in de stad (16%). De afgelopen jaren zien we dat dit best fluctueert. In 2012 had nog bijna een derde (29%) een negatieve toekomstverwachting voor de buurt, in 2013 daalde dit, waarna het weer steeg tot een piek in 2016 (37%). Sindsdien is dit aandeel langzaam afgenomen en de toekomstverwachting iets verbeterd. Echter, in 2021 is een verslechtering zichtbaar voor zowel Overvecht als in de stad.

Conclusie

Overvecht kent een eenzijdige woningvoorraad. Het merendeel (62%) van de woningvoorraad in Overvecht bestaat uit sociale huurwoningen, in Utrecht is dit 32%. Het aandeel dure koop is laag (5%) ten opzichte van het Utrechtse gemiddelde (31%). Van de tot nu geplande woningen tot en met 2040 zal 43% bestaan uit sociale huurwoningen. Opvallend is het hoge aandeel in de middenhuur. Dit past in het beeld om de woningvoorraad meer gemengd te houden en tevens betaalbaar zodat Overvechters de kans hebben om wooncarrière te maken. De toekomstige woningvoorraad (nog eens 5.000 woningen extra tot 2040) krijgt nadere invulling in de omgevingsvisie die momenteel gemaakt wordt.
Overvechters blijven bij verhuizingen vaak in de eigen wijk wonen (36%). De meeste mensen die Overvecht in 2022 verlaten voor een andere wijk in Utrecht gaan naar de wijk Noordwest (14%) of Zuidwest (9%).

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.2 Er komen nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen in nieuwe en bestaande bouw. Zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.

Input uit de kenniskring

Tijdens de kenniskring Plezierig wonen in een meer gemengde wijk zijn twee onderwerpen besproken, anders toewijzen en verdichten. Over beide onderwerpen hebben de deelnemers hun mening gegeven over mogelijke randvoorwaarden en invulling. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de opbrengst op beide onderwerpen.

Anders toewijzen van vragende en/of dragende woningzoekenden

'Anders toewijzen' gaat om een systematiek om woningzoekenden in Overvecht gerichter te kunnen plaatsen en zo sociale cohesie en veerkracht te kunnen bevorderen, met name in de meer kwetsbare woningcomplexen. Er zijn hiervoor tot nu toe pilots gedaan waar bewoners op motivatie worden geselecteerd. Deze werkwijze is juridisch niet houdbaar, omdat de pilots op basis van de huisvestingswet alleen niet omgezet kunnen worden in beleid. Daarnaast is de werkwijze op dit moment niet transparant en niet meetbaar. De gemeente Utrecht en de corporaties gaan onderzoeken of onze werkwijze beter juridisch te borgen is via de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek (WBMGP), in samenhang met andere interventies.
Het idee voor een Utrechtse invulling van de WBMGP is dat woningzoekenden met motivatie om iets voor de buurt/wijk te betekenen, voorrang kunnen krijgen. De kandidaten worden geselecteerd op basis van motivatie en sociaaleconomische kenmerken. Er worden expliciet géén woningzoekenden geweerd op basis van sociaaleconomische kenmerken. Daarbij valt te denken aan opleidingsniveau, beroepsgroep (bijvoorbeeld onderwijzend personeel, welzijnswerk), vrijwilligerswerk (voor minimaal een aantal uur per week) en/of leeftijd. Deze Utrechtse aanpak zorgt ervoor dat woningcorporatie op basis van sociaal economische kenmerken gemotiveerde bewoners kunnen selecteren voor een beperkte aantal woningen die vrijkomen in complexen waar de leefbaarheid onder druk staat. . Ook vraagt de WBMGP dat de gemeente aantoont om welke kwetsbare complexen/buurten het gaat, met een goede onderbouwing.
In de kenniskring bespreken de deelnemers de mogelijke selectiekenmerken en in hoeverre transparantie van die selectie mogelijk is. Duidelijk wordt dat ook de deelnemers het lastig vinden om de criteria voor een 'kwetsbaar woningcomplex' goed vast te stellen. Hoewel de koppeling met leefbaarheid voor de hand ligt, is dit een vrij breed begrip, dat op verschillende manieren is te interpreteren en meten. Door onderzoek naar het thema leefbaarheid op complexniveau ontstaat vergelijkingsmateriaal en kan ook informatie worden opgehaald aan welke knoppen gedraaid kan worden om verandering teweeg te brengen. Daarbij geven de deelnemers aan dat communicatie over de 'kwetsbaarheid' van complexen secuur moet gebeuren, om onnodig stigma van een woningcomplex te voorkomen.
Ook wordt duidelijk voor de deelnemers dat de begrippen 'dragende' en 'vragende' bewoners niet duidelijk zijn. De schaal om verschil te maken in een complex is 70% vragend en 30% dragend, maar de aanwezigen constateren dat een inwoner met een hulpvraag op een ander gebied een bijdrage kan leveren aan de draagkracht van een complex. Een arbeidsongeschikte inwoner kan bijvoorbeeld vrijwilligerswerk doen in en voor de buurt. Ook bieden de sociaaleconomische kenmerken geen garantie op meer draagkracht, hoewel het principe van meer menging wordt omarmd. De deelnemers geven duidelijk aan dat aspecten als binding met de wijk, goed nabuurschap en de wens elkaar (vriendelijk) aan te spreken belangrijke aspecten zijn om een positieve ontwikkeling te stimuleren. Het hebben van een maatschappelijk CV is waarschijnlijk het meest voorspellend voor het leveren van een bijdrage aan het complex. De aanwezigen vertrouwen er op dat de corporaties op basis van de motivaties goede keuzes kunnen maken om zo meer 'dragers' in de wijk te krijgen. Er wordt geadviseerd om aan te geven aan de mensen die in het “kwetsbare” complex willen wonen dat de leefbaarheid onder druk staat, en de dragers goed te begeleiden en ondersteunen.

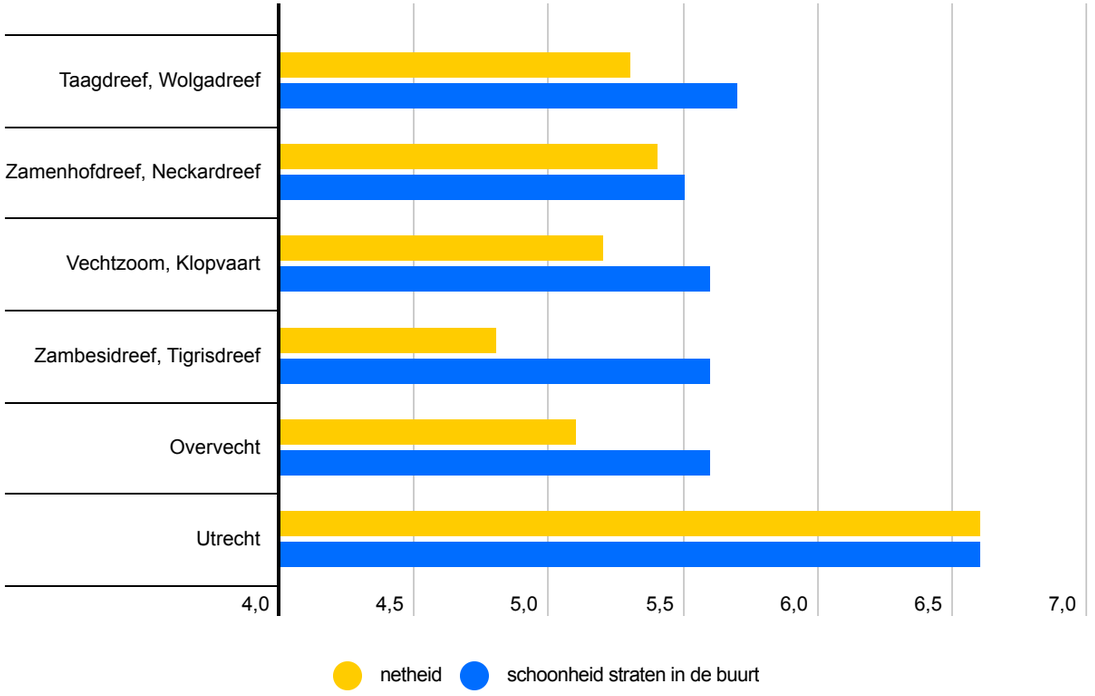
Verdichten van de wijk

In de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040) is beschreven dat de opgave is om 5.000 woningen extra te bouwen in Overvecht. Er kan spanning ontstaan tussen de wijkaanpak Samen voor Overvecht met de 5 ambities én de stedelijke opgave uit de RSU2040. In de kenniskring wordt stilgestaan bij de risico's en de kansen voor de woningbouwopgave in Overvecht.
Als belangrijkste kans wordt gezien dat de bouw van woningen in Overvecht samen kan gaan met een investering in het voorzieningenniveau, met hierbij specifieke aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte met het oog op ontmoeten en verblijven. Ook kunnen sociale structuren in de wijk worden beïnvloed, door ruimte te creëren voor ontmoeting binnen de complexen (gemeenschappelijke ruimte), en te bouwen met het oog op menging van doelgroepen, zoals studenten en ouderen. De bouw van woningen kan sowieso bijdragen aan meer diversiteit. Tot slot kan de woningbouwopgave ook tegemoet komen aan de woningvraag van de huidige Overvechter, en hiermee ook doorstroming op gang brengen.
De risico's die worden gezien zijn deels keerzijdes van de genoemde kansen. Zo kan de woningbouw de openbare ruimte ook verder onder druk zetten, door een verlies aan groen en/of parkeerruimte, of een toename van het aantal auto's op de weg. Daarnaast leeft het beeld dat nieuwbouw niet vanzelfsprekend leidt tot meer balans in de wijk, en niet altijd passend is om doorstroming op gang te brengen. Dit omdat nieuwbouwwoningen vaak niet passend zijn bij de de woningvraag van de huidige Overvechter. Mogelijk komt ook de betaalbaarheid van de gehele wijk onder druk te staan. De kansen en knelpunten zijn input voor de omgevingsvisie waarbij de woningbouwopgave, in samenhang met mobiliteit en groen wordt uitgewerkt voor de hele wijk.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.3 De woonomgeving wordt aantrekkelijk, schoon, groen, gezond en veilig. Zodat de omgeving uitnodigt om te recreëren en voor kinderen om buiten te spelen. Deze paragraaf bevat data uit 2021.

Rapportcijfer voor de staat van de openbare ruimte in de eigen buurt

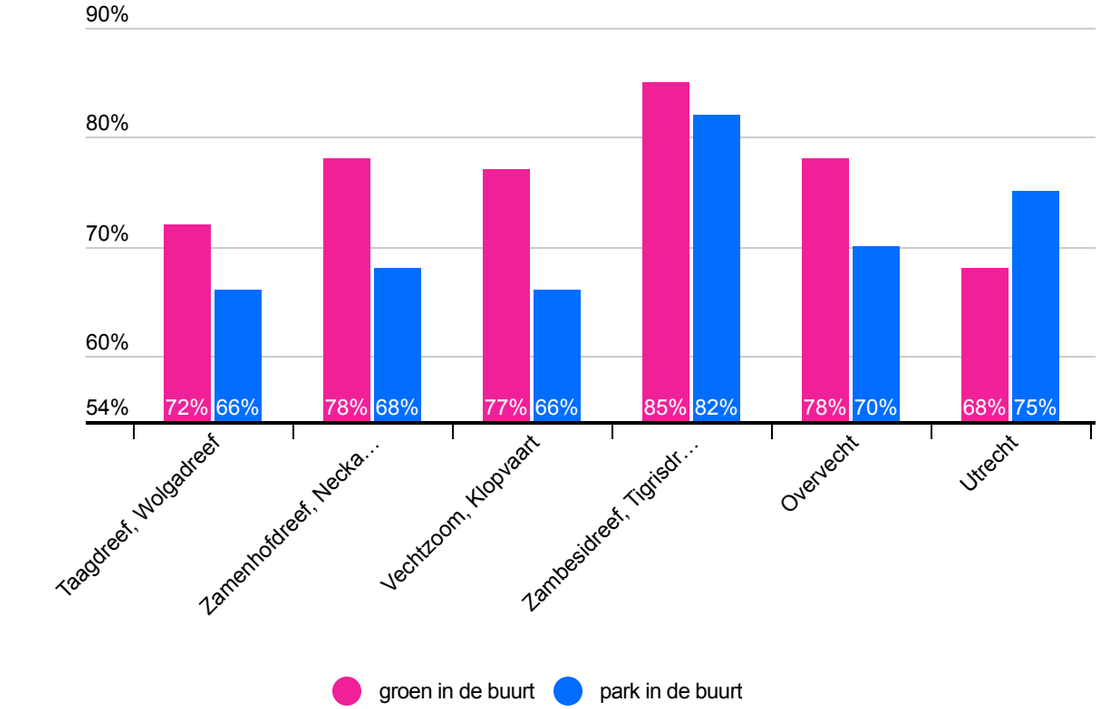

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, 2021

Schoonheid straten scoort het hoogst

Wat betreft de kwaliteit van de openbare ruimte (schoonheid straten en netheid (obv overlast) geven de bewoners uit Overvecht in 2021 een hoger rapportcijfer aan de schoonheid van de straten, wat meer te maken heeft met de inrichting, dan de netheid van de buurt, wat meer te maken heeft met het onderhoud. Er zijn ook verschillen te zien tussen de subwijken. Een vergelijking met 2019 is niet te maken vanwege een wijziging in de vragenlijst.

% inwoners dat tevreden is over parken en het groen

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, 2021

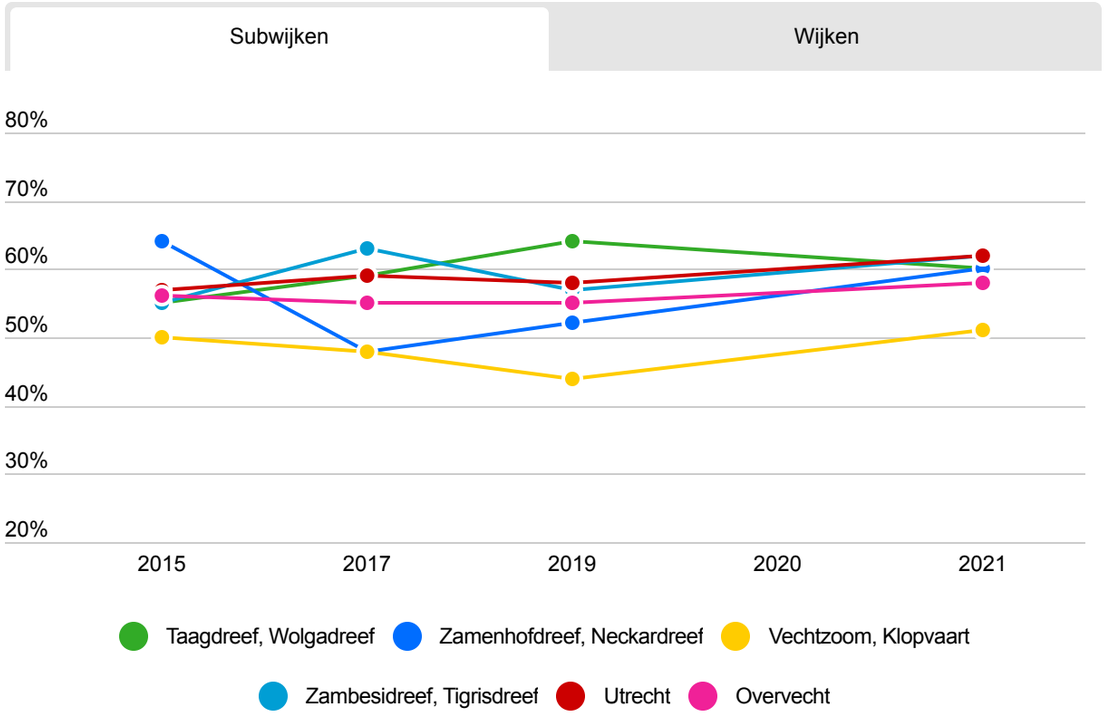
Overvecht scoort hoog op tevredenheid aanbod groen

78% van de mensen uit Overvecht is in 2021 tevreden over het aanbod van groen. Dit is hoog ten opzichte van het stedelijke gemiddelde (68%). Ook is 70% van de mensen uit Overvecht tevreden over de parken. Dit is iets lager dan het stedelijke gemiddelde. Ten opzichte van 2019 zijn deze cijfers niet gewijzigd. Voor beide metingen zijn er verschillen te zien op subwijkniveau.

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

1.3 De woonomgeving wordt aantrekkelijk, schoon, groen, gezond en veilig. Zodat de omgeving uitnodigt om te recreëren en voor kinderen om buiten te spelen. Deze paragraaf bevat data uit 2021.

% inwoners dat tevreden is over de speelgelegenheid

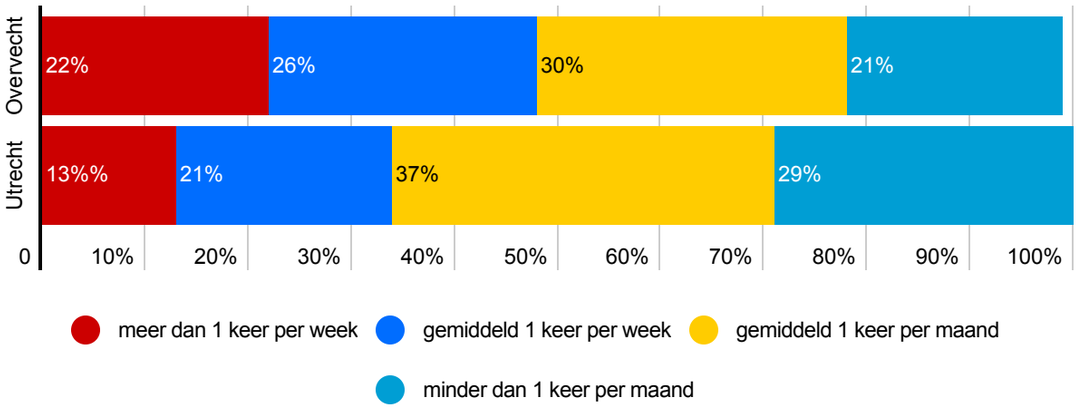

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, 2021
de wijkgrafieken zijn alleen zichtbaar in infogram, niet in de pdf.

Meerderheid tevreden over de speelgelegenheden in Overvecht

Op het gebied van speelplaatsen is 58% tevreden over de speelgelegenheden in Overvecht. Over de tijd zien we dat dit percentage schommelt tussen de 54 en 67%. In 2012 was er een piek te zien in de tevredenheid over speelplaatsen in de wijk. Naast verschillen tussen de jaren, zijn er ook verschillen in tevredenheid tussen wijken.

% inwoners dat in en rond Utrecht recreëert op 28 plekken (excl. parken)

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, 2021

22% van de Overvechters recreëert meer dan 1 keer per week in en rond Utrecht

De inwoners die hebben aangegeven op tenminste 1 van de 28 recreatiegebieden in en rond Utrecht wel eens te recreëren, daarvan recreëert 22% van de mensen in Overvecht meer dan 1 keer per week. 26% gemiddeld 1 keer per week. Dit is hoger dan het aandeel Utrechters dat meer dan 1 keer per week of gemiddeld 1 keer per week recreëert.

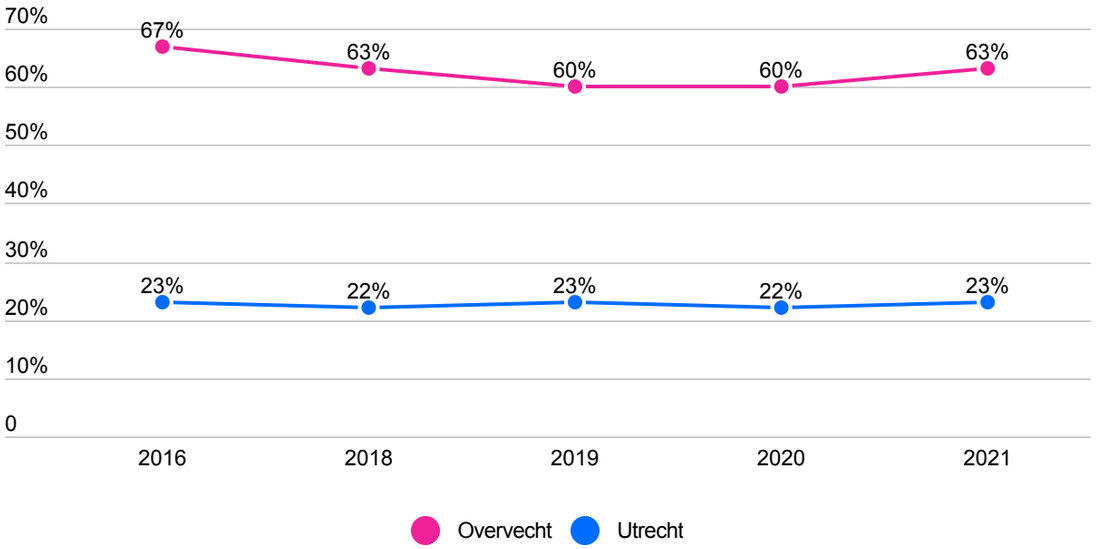
Conclusie

Ten opzichte van vorig jaar is er geen nieuwe input op de indicatoren. Volgend jaar verschijnt er weer een update van de data uit de inwonersenquête. De conclusies op basis van de vorige meting waren: Tevredenheid over de openbare ruimte is in de afgelopen jaren constant, maar gemiddeld lager dan in Utrecht. Daarentegen is de tevredenheid met het groen in Overvecht (78%) een stuk hoger dan gemiddeld in de stad (68%). Overvechters recreëren in en rond Utrecht gemiddeld vaker dan andere inwoners van de stad.

2. Perspectief voor de jeugd versterken

2.1 We zorgen dat kinderen van 4 jaar zonder (taal)achterstanden starten op school.

% van de peuters dat in aanmerking komt voor voor- en vroegschoolse educatie

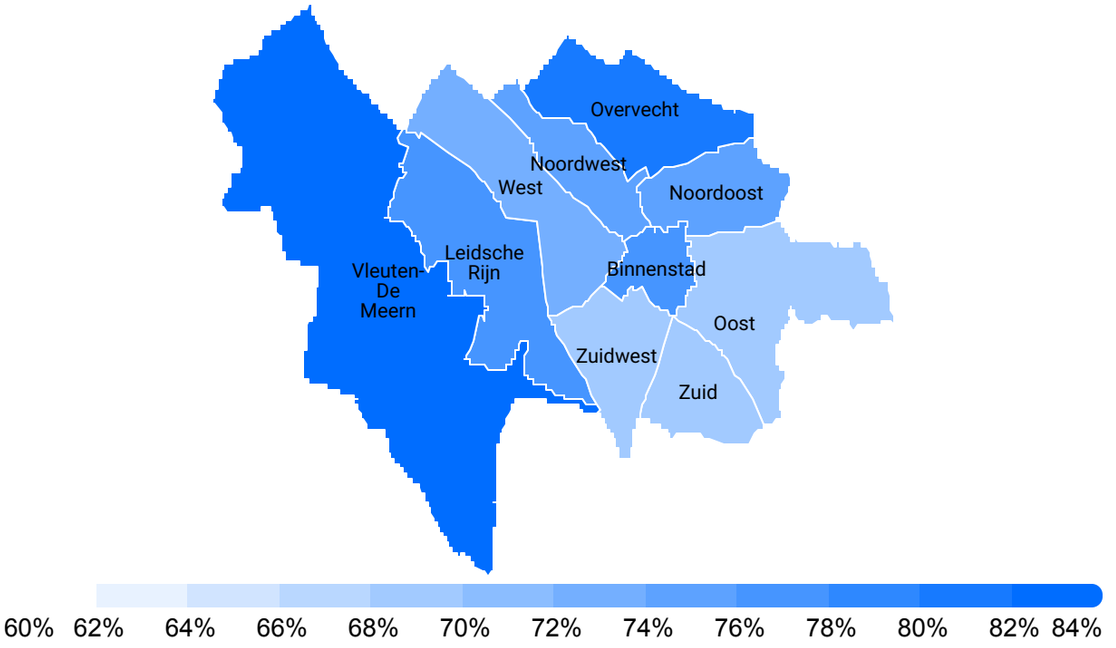
Bron: Jeugdgezondheidszorg, gemeente Utrecht. Peildatum, 1 oktober

Aandeel kinderen met indicatie voor- en vroegschoolse educatie gestegen in 2021

Perspectief voor de jeugd begint voor Samen voor Overvecht bij het jonge kind. Om (taal)achterstanden bij kinderen te verminderen is er voor- en vroegschoolse educatie. Het doel daarvan is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen.

63% van de peuters in de wijk Overvecht komt in aanmerking voor voor- en vroegschoolse educatie (VE), zij hebben een indicatie gekregen van de JGZ. Het gaat dan, met als peildatum 1 oktober 2021, om ruim 400 peuters. Nieuwe data over indicaties volgt in een volgende rapportage.

% van de peuters met een indicatie dat geplaatst is op een voorschool

Bron: Afdeling Onderwijs 2022, gemeente Utrecht

Bereik VE in Overvecht hoger dan gemiddeld in de stad

Van de peuters in de wijk Overvecht die een indicatie heeft ontvangen is 80% geplaatst op een voorschool, 13% is nog in het proces van aanmelding (bijvoorbeeld op de wachtlijst) en 7% van de peuters neemt niet deel aan de voorschool. Het bereik in Overvecht (80%) is hoger dan stedelijk gemiddeld (74%). In voorgaande metingen was dit lager dan het Utrechts gemiddelde. Dit cijfers is op een andere manier berekend en is daarom niet te vergelijken met eerdere gegevens.

Zo rapporteren we nu per jaar en niet per peildatum. En rapporteren we nu per wijk waar de peuter woont en niet de wijk waar de peuter naar de voorschool gaat. Dat geeft een beter beeld dan voorheen.

2. Perspectief voor de jeugd versterken

2.1 We zorgen dat kinderen van 4 jaar zonder (taal)achterstanden starten op school.

Duiding van de VE-indicatoren

De nieuwe cijfers over het bereik van de voorschool zijn geduid in de kenniskring van maart. Dat 80% van kinderen met een indicatie deelneemt aan de voorschool wordt herkend door de deelnemers van de kenniskring. Tegelijkertijd zijn er nog steeds ouders die drempels ervaren om hun kindje deel te laten nemen aan de voorschool of op de wachtlijst staan.

Ook zijn er nog steeds zorgen over jonge kinderen in de wijk. Zo worden er meer kinderen gezien met een zorgvraag, al op jonge leeftijd. Dat is toegenomen in de afgelopen jaren. Ook wordt aangegeven dat kinderen met een indicatie voor 16 uur voorschool voorrang krijgen op kinderen zonder indicatie en voor minder uren per week. Dat is nu ook niet weergegeven in de cijfers. Een van de voorscholen in Overvecht experimenteert met het aanbieden van voorschool vanaf 2 jaar, daar wordt positief op gereageerd door de professionals en de aanwezige moeders. In de kenniskring kwamen we tot de volgende drie thema's en samenvatting:

- Het belang van taal en communicatie, vooral ook in de eerste twee jaar en dat we hiervoor meer aandacht mogen vragen, juist ook bij ouders.
- De kracht van de Kidsclub academie en andere ouder-initiatieven die uitgaan van ouders uit de wijk die een voorbeeld zijn voor anderen. Hierin is een gelijkwaardige samenwerking van professionals en ouders cruciaal. Houding is daarbij erg belangrijk.
- Hoe in de Voorschool de ouderbetrokkenheid verstevigd wordt en hoe goed af te stemmen op de behoeften van ouders. Eerder beginnen met de voorschool is een nadrukkelijke wens van de aanwezigen. En hoe zorgen we dat alle initiatieven op jonge jeugd elkaar versterken.

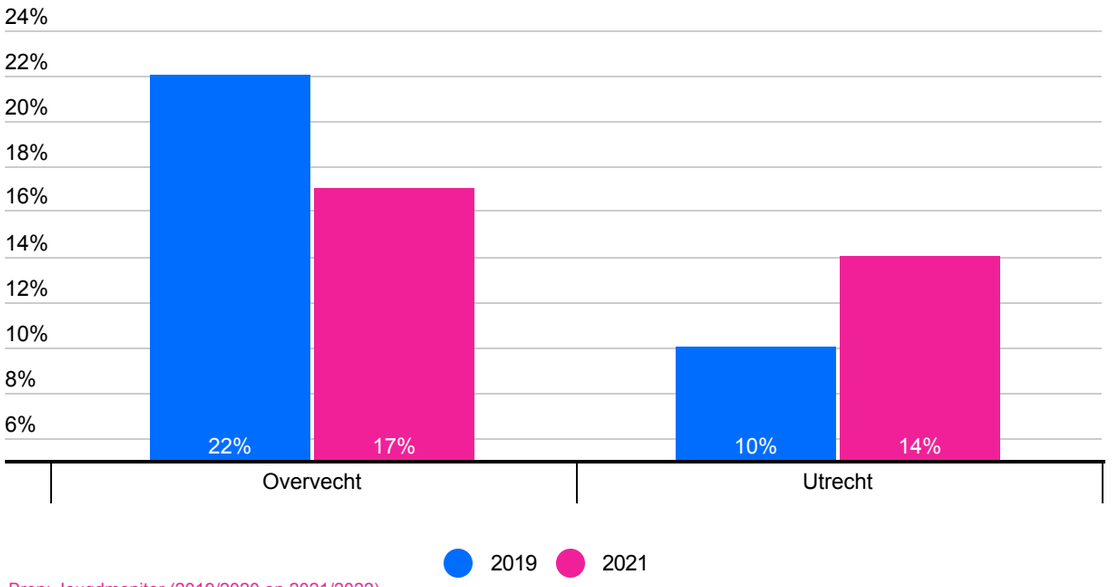
Conclusie

63% van de peuters in Overvecht heeft een indicatie voor voorschoolse educatie (VE). Van de peuters met een indicatie komt 80% aan bij de voorschool , dit is hoger dan gemiddeld in de stad (74%). 13% is nog in het proces van aanmelding (bijvoorbeeld op de wachtlijst) en 7% van de peuters neemt niet deel aan de voorschool. Er zijn zorgen over de toename van jonge kinderen in de wijk met een grote zorgvraag en er zijn ideeën hoe meer preventief te werk te gaan in de periode 0-3 jaar (zoals ouder-initiatieven en zeer vroege stimulering van taal en communicatie). Er is veel te winnen met een goede verbinding tussen de initiatieven.

2. Perspectief voor de jeugd versterken

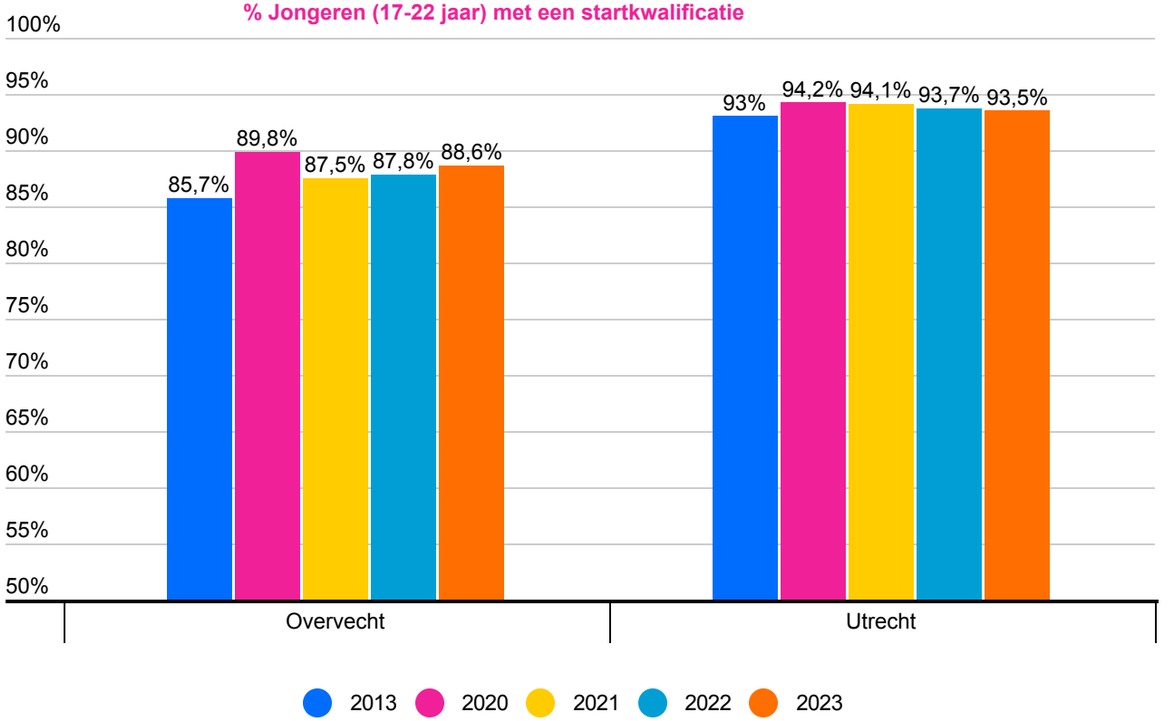
2.2 We zorgen dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

% Kinderen (10-12 jaar) dat zich zorgen maakt over de toekomst

Bron: Jeugdmonitor (2019/2020 en 2021/2022)

% Jongeren (17-22 jaar) met een startkwalificatie

Bron: Gemeente Utrecht, afdeling onderwijs, peildatum januari, jongeren met een schoolloopbaan in Nederland

Minder kinderen in Overvecht maken zich zorgen over de toekomst

17% van de kinderen uit groep 7 en 8 maakt zich zorgen over de toekomst, tegenover 14% in Utrecht. In Overvecht zien we dat het aandeel kinderen dat zich zorgen maakt over de toekomst de afgelopen twee jaar met 5% is afgenomen. Stedelijk neemt het juist toe. Eind 2023 worden nieuwe gegevens verzameld.

Voor het eerst hebben we ook zicht op het toekomstperspectief van jongeren in Overvecht. 10% van hen maakt zich zorgen over de toekomst. Dit is gelijk aan het Utrechts gemiddelde.

Eind 2023 worden nieuwe gegevens verzameld voor kinderen en jongeren.

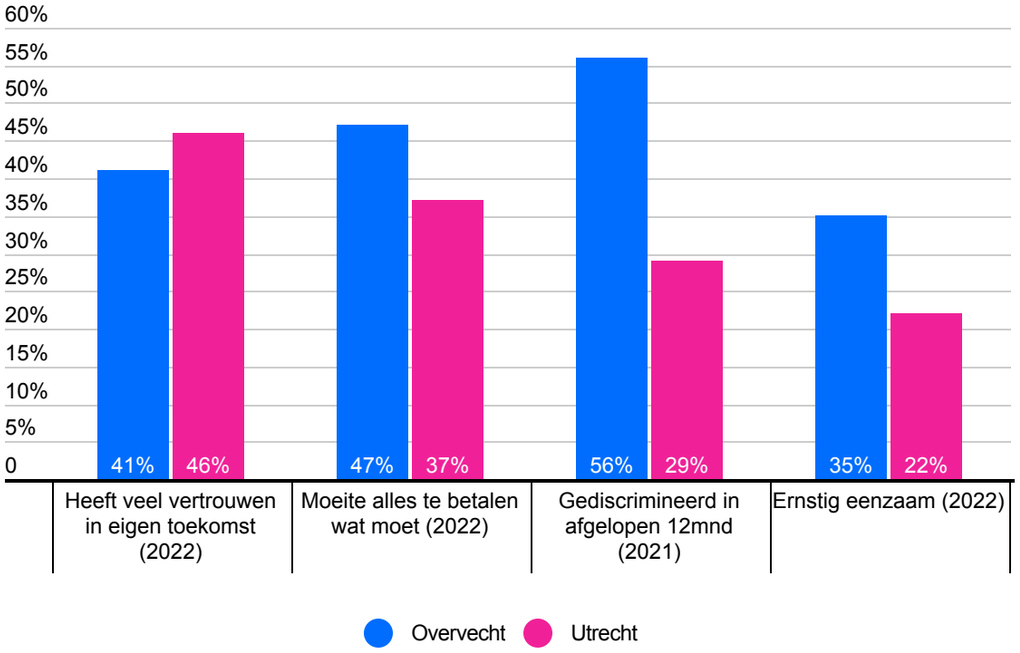
Aandeel jongeren met startkwalificatie in Overvecht stijgt weer na daling in 2021

Uit de meest recente cijfers (januari 2023) blijkt dat 88,6% van de jongeren (17-22 jaar) in Overvecht een startkwalificatie heeft. Dit is gestegen ten opzichte van 2022. 292 jongvolwassenen in Overvecht tussen 17-22 jaar hebben geen startkwalificatie. Voor Utrecht gemiddeld zien we dat het licht daalt in de afgelopen vier jaar. We hebben gesprekken gevoerd met Focus om deze groep beter in beeld te krijgen. We zien dat 135 jongvolwassenen (46% van de 292 zonder startkwalificatie) geen werk hebben, geen inkomen (of onder de 473 euro per maand) of geen uitkering. Dat is tevens de doelgroep van Focus in Overvecht. In 2022 was dit 43%, maar was het drempelbedrag ook lager (300 euro per maand). 56 jongvolwassenen (42% van de 135 zonder startkwalificatie/werk/inkomen/uitkering) hebben als herkomst speciaal onderwijs/praktijkonderwijs/entree onderwijs. De entreeopleiding is er voor jongeren zonder een diploma van een vooropleiding.

2. Perspectief voor de jeugd versterken

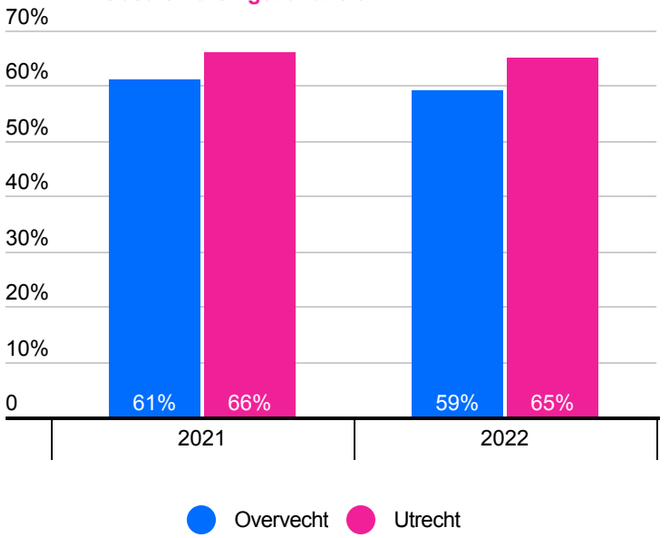
2.2 We zorgen dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

Jongvolwassenen

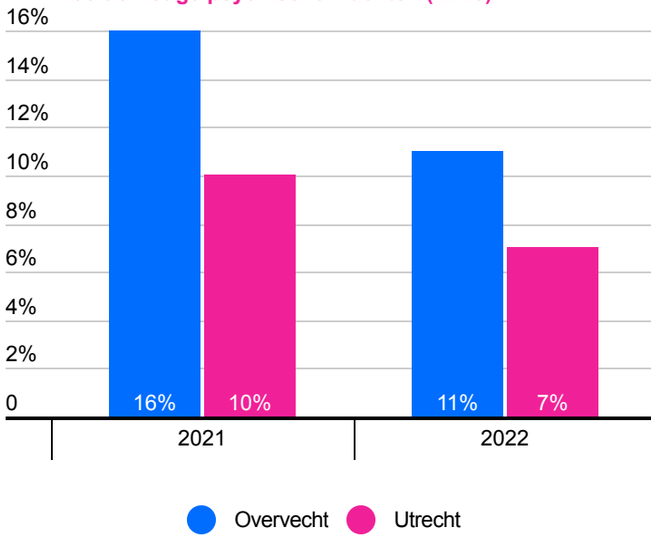

Bron: Jongvolwassenmonitor (16-25 jaar), voorjaar 2021 en 2022

Goed ervaren gezondheid

Heeft ernstige psychische klachten (MHI5)

Bron: Jongvolwassenmonitor (16-25 jaar), voorjaar 2021 en 2022

Update van indicatoren in 2022

In 2021 is voor de eerste keer een jongvolwassenmonitor gehouden. In 2022 is dit herhaald in landelijke verband. Dat betekent dat we niet op alle vastgestelde indicatoren nieuwe gegevens hebben. Voor ervaren gezondheid en mentale gezondheid hebben we een update, voor de andere drie indicatoren helaas niet. De indicator op financiën en vertrouwen in de toekomst vervangen we door vergelijkbare indicatoren uit de nieuwe monitor. Discriminatie blijft als indicator staan in deze monitor en eenzaamheid wordt als indicator toegevoegd.

Breed beeld over jongvolwassenen in Overvecht

In brede zin zien we dat het toekomstperspectief van jongvolwassenen in Overvecht minder gunstig is dan stedelijk gemiddeld. De goed ervaren gezondheid van jongvolwassenen is min of meer gelijk gebleven en lager dan het stedelijk gemiddelde. Minder jongvolwassenen hebben ernstig psychische klachten. Bij matige ernstige klachten zien we daarentegen weer een toename. 41% heeft (heel) veel vertrouwen in de eigen toekomst. We zien dat jongvolwassenen vaker dan gemiddeld in de stad aangeven moeite hebben om alles te betalen wat ze moeten betalen. Meer dan de helft van jongeren geeft aan gediscrimineerd te zijn in het afgelopen jaar. 35% van de jongvolwassenen in Overvecht is ernstig eenzaam, dit is 22% gemiddeld in Utrecht.

2. Perspectief voor de jeugd versterken

2.2 We zorgen dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

Duiding en ervaringen uit de kenniskring

De nieuwe cijfers over jongvolwassenen uit 2022 zijn geduid met een aantal leden van het kernteam jongvolwassenen in Overvecht (waaronder JOU, Al Amal, Focus, Sport Utrecht, buurtteam, gemeente, Pozitive).

Deelnemers herkennen de lichte stijging sinds 2020 in het aantal jongvolwassenen met een startkwalificatie. Steeds meer jongeren willen terug naar school, zeker na een paar jaar zonder opleiding. Sommige jongeren willen terug naar school omdat ze ZZP'er willen worden. Deelnemers van het kernteam verwachten dat Overvechtse jongvolwassenen harder werden geraakt door corona, en daarom zullen ze nu iets vaker terugkomen naar school of studie dan jongeren in andere wijken.

De deelnemers schrikken van de cijfers over ervaren gezondheid en toekomstperspectief. Het cijfer over toekomstperspectief kan ook een vertekenend beeld geven, omdat het alleen gaat om het cijfer 8 of hoger. Hoe zit met de groep met een cijfer tussen een 6 en een 8? Uit verdiepende analyse blijkt dat 43% van de jongvolwassenen in Overvecht een 6 of een 7 geeft voor hun toekomstperspectief, dit is 41% gemiddeld in de stad.

Mentale gezondheid blijft een aandachtspunt en een zorg. Deelnemers van het kernteam zien een toename van jongeren met depressieve en suïcidale gedachten. Ook wordt er aandacht gevraagd voor de relatie tussen psychische problematiek en middelengebruik.

De cijfers over armoede roepen herkenning op bij de deelnemers en ze benadrukken ook de samenhang tussen de indicatoren; armoede heeft bijvoorbeeld ook een grote invloed op de andere indicatoren (en vice versa).

Niet weergegeven in de indicatoren, maar wel besproken in de bijeenkomst zijn de cijfers over sporten. Aanzienlijk minder jongvolwassenen sporten of voldoen aan de beweegnorm, in vergelijking met het Utrechts gemiddelde. Dit wordt herkend door de aanwezigen. Het grootste verschil wordt gezien in buiten sporten en bewegen, dit heeft ook te maken met gevoelens van onveiligheid.

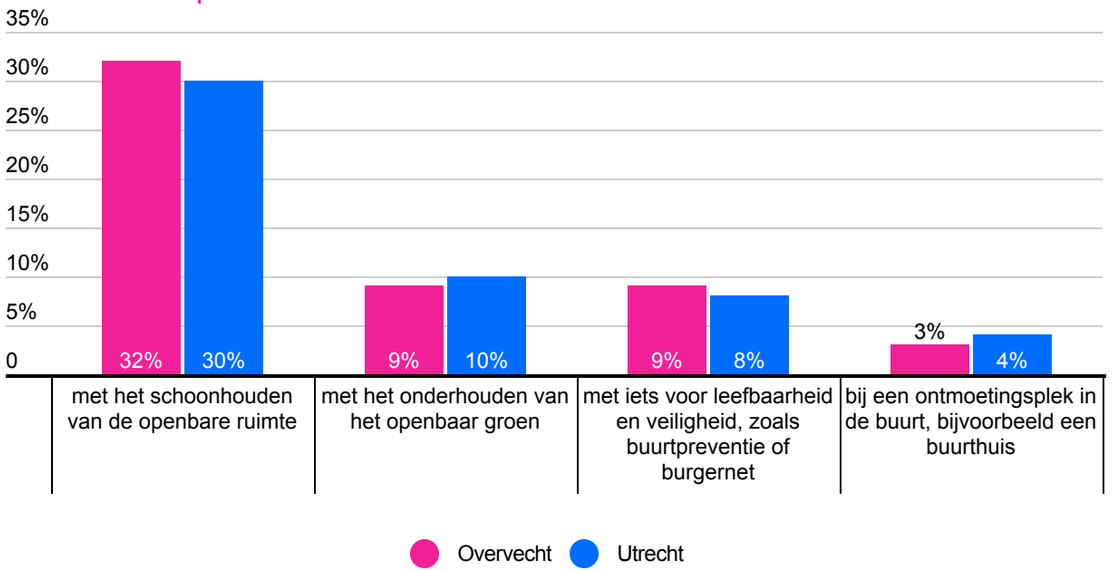
Conclusie

10% van de jongeren (14-16 jaar) in Overvecht maakt zich zorgen over hun toekomst, dit is gelijk aan gemiddeld in Utrecht . Uit de meest recente cijfers (januari 2023) blijkt dat 88,6% van de jongeren (17-22 jaar) in Overvecht een startkwalificatie heeft. Dit is hoger dan eerder; steeds meer jongeren willen terug naar school. Het toekomstperspectief en de mentale gezondheid van jongvolwassenen blijft een aandachtspunt. Ook zien we dat jongvolwassenen vaker armoede en eenzaamheid ervaren.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.1 Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven

% inwoners dat helpt:

Bron: Inwonersenquête 2021, gemeente Utrecht

Informele hulp in Overvecht

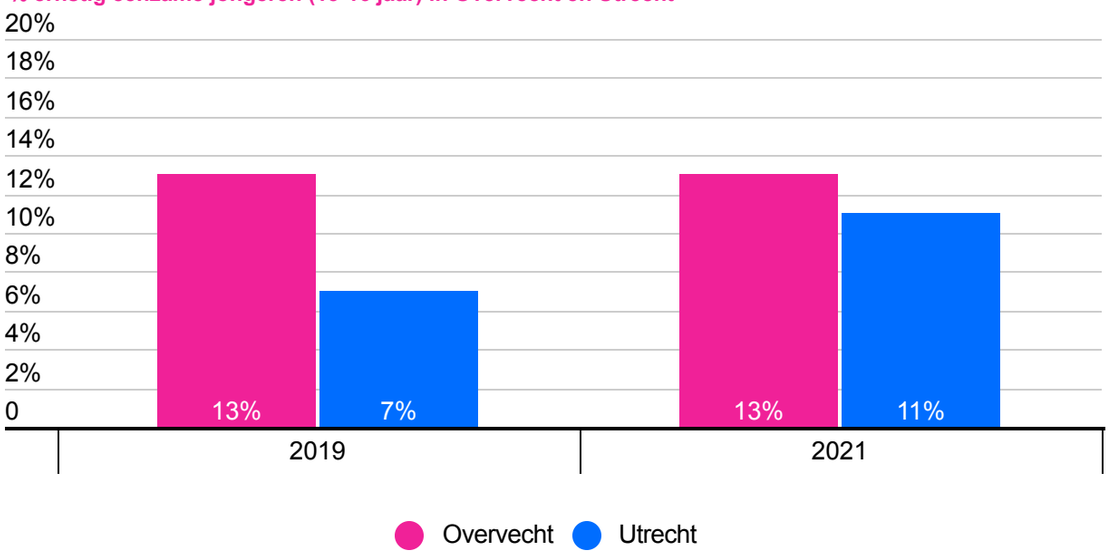
Voor informele hulp zijn geen nieuwe cijfers beschikbaar. We zien in de cijfers van 2021 dat Overvechters heel wat doen voor hun buurt. Voor de meeste activiteiten zetten bewoners in Overvecht zich net zo vaak of vaker dan stedelijk gemiddeld in.

Kijken we ook naar de potentiële hulp, hulp die mensen nog niet geven, maar wel zouden willen geven, dan wordt zorg of hulp aan buurtbewoners het meest genoemd. 16% geeft deze hulp al en nog eens 33% is daartoe bereid. Daarnaast willen Overvechters ook meehelpen met een buurtactiviteit (28%). In de vorige monitorrapportage is daar meer over te lezen.

Eenzaamheid in Overvecht

13% van de jongeren uit Overvecht die in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs zitten, is ernstig eenzaam. Dit is gemiddeld 11% in Utrecht. In Overvecht is het stabiel gebleven over de afgelopen 2 jaar, in Utrecht is het juist toegenomen met 4%. Eind 2023 is een nieuwe meting.
11% van de Utrechters is ernstig eenzaam. Dit is 20% in Overvecht (2020).

% ernstig eenzame jongeren (13-16 jaar) in Overvecht en Utrecht

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd, 13-16 jaar, Volksgezondheid

Input uit de kenniskring bij deze deelambitie

Deelnemers geven aan dat in coronatijd veel vrijwilligers zijn gestopt en momenteel is er een tekort aan vrijwilligers. Daar is aandacht voor, bijvoorbeeld door middel van een campagne via het NIZU. Deelnemers geven aan dat een persoonlijke aanpak helpt om een diverse groep aan vrijwilligers te werven. De hoge eenzaamheidscijfers en de toename daarvan worden herkend. Deelnemers vragen daarbij aandacht voor de doelgroep migrantenouderen.

Conclusie

Veel inwoners in de wijk doen iets voor de buurt en/of buurtbewoners of geven aan iets te willen doen. Momenteel is er een tekort aan vrijwilligers. Eenzaamheid is toegenomen in de afgelopen jaren, dat wordt herkend door de kenniskring.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.2 Maximaal doen wat nodig is voor de beste zorg en ondersteuning op maat, met extra aandacht voor het bereiken van moeilijk bereikbare groepen.

Indicatoren

Uit het jaarverslag 2022 van de buurtteams Sociaal blijkt dat Overvecht de wijk is met de meeste klantdossiers. In totaal telde 2022 2537 trajecten. Dat is in vergelijking met 2021 een toename van 168 trajecten. In 2020 nam de nieuwe instroom, als gevolg van de maatregelen tegen het coronavirus, af. Sindsdien zien we het aantal trajecten stijgen. In 2022 zijn 1221 nieuwe trajecten gestart, in 2021 waren dit er 943.

Voor het buurtteam Jeugd en Gezin blijkt uit hun laatste beschikbare jaarverslag dat hun bereik op het gebied van basishulp ook het hoogst is in Overvecht. In 2021 was het bereik het hoogst in Overvecht de Gagel (27%), dit is het hoogst in de hele stad. Gemiddeld wordt 12% van de gezinnen in Utrecht bereikt door het buurtteam Jeugd en Gezin.

Input uit de kenniskring

Uit eerdere onderzoek blijkt dat er een harde onderlaag blijft die we met hulp en ondersteuning niet bereiken, dit blijft een aandachtspunt. Het is daarbij belangrijk om de herkenning voor de inwoner bij ondersteuning en hulp te vergroten en vertrouwen te winnen. Deelnemers van de kenniskring zien daarbij ook dat het werkt om als professionals intensief samen te werken en extra tijd te te hebben om als professional in gesprek te gaan met inwoners in een kwetsbare situatie. Denk dan aan een preventief huisbezoek door een verpleegkundige, aangevraagd door een huisarts of de bewonersverbinder die wordt ingezet bij sociaal renoveren.

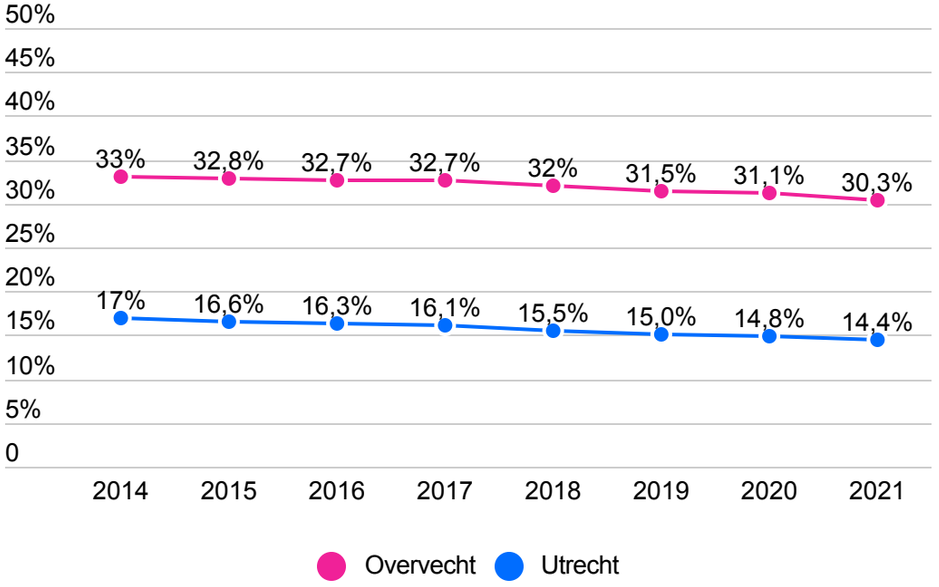
Conclusie

Overvecht is de wijk met de meeste klantdossiers bij het buurtteam. Het buurtteam bereikt dus veel mensen in de wijk, maar er zijn ook inwoners die niet bereikt worden met zorg en ondersteuning. Dat blijft een punt van zorg. Het is daarbij belangrijk om de herkenning voor de inwoner bij ondersteuning en hulp te vergroten en vertrouwen te winnen.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.3 Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen

% Huishoudens met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum

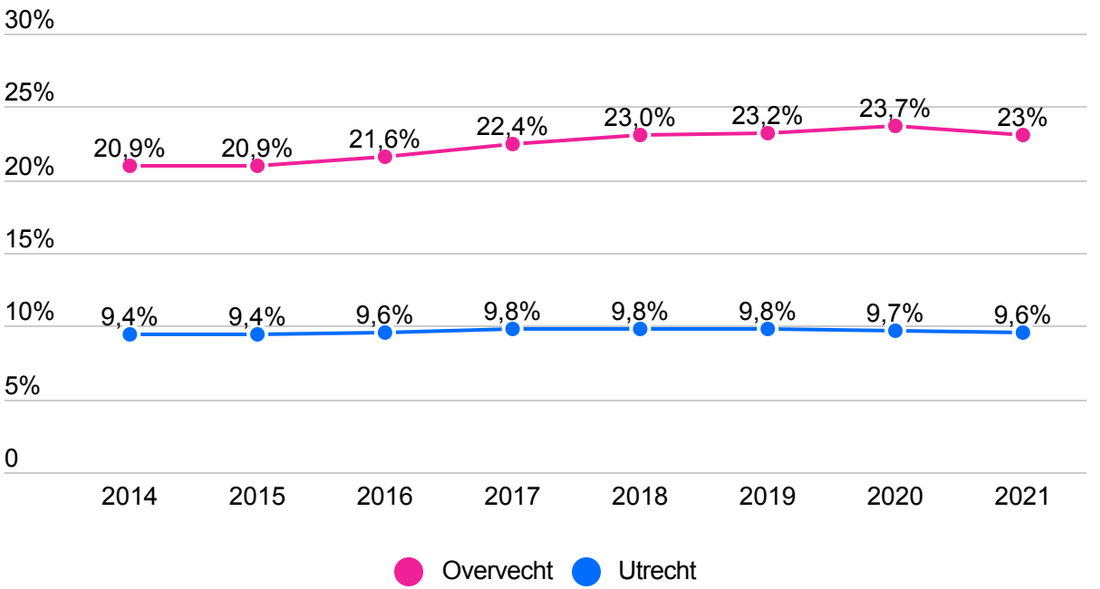
Bron: CBS, 2014-2021, cijfers voor 2021 zijn voorlopig

Een derde van de huishoudens heeft een laag inkomen

30% van de huishoudens in Overvecht leeft tot 125% van het sociaal minimum. Dit is een maat die gebruikt wordt voor een laag inkomen. Dit percentage neemt de afgelopen jaren elk jaar een beetje af. In Overvecht hebben ruim twee keer zoveel huishoudens een inkomen tot 125% van het sociaal minimum dan het Utrechts gemiddelde.

Deze en de volgende cijfers dateren van voor koopkrachtcrisis.

% huishoudens dat langdurig een inkomen heeft onder 125% van het wettelijk sociaal minimum

Bron: CBS, 2014-2021, cijfers voor 2021 zijn voorlopig

Aandeel dat langdurig leeft van een laag inkomen neemt licht af na jarenlange toename.

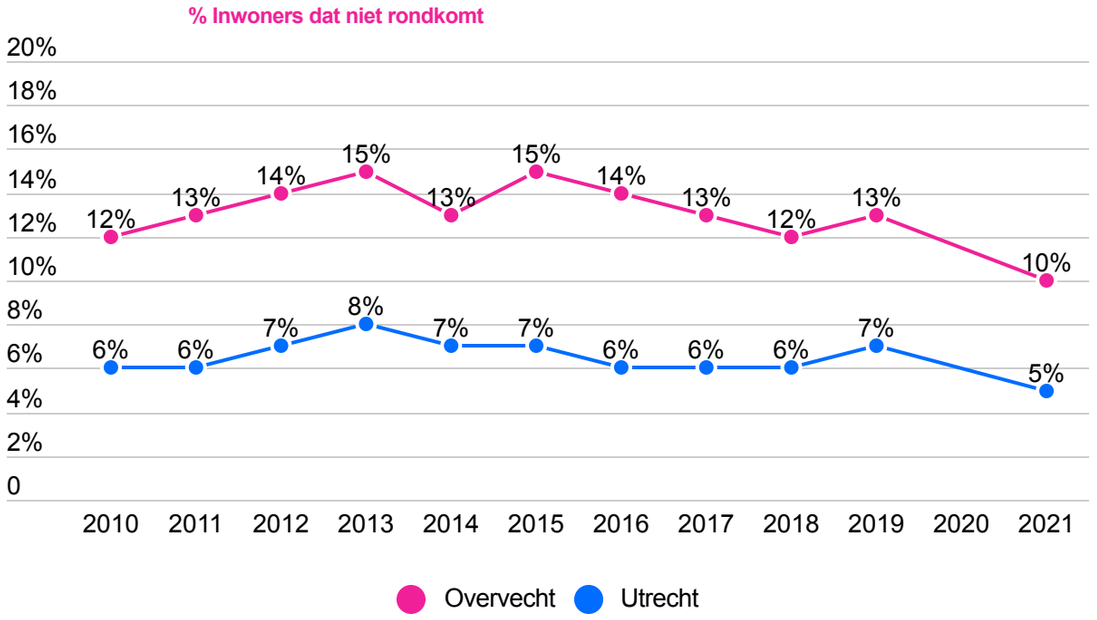
23% van de huishoudens in Overvecht leeft minimaal vier jaar van een inkomen tot 125% van het sociaal minimum. Dit daalt weer licht na een jarenlange toename. Gemiddeld in Utrecht is het stabiel over de afgelopen jaren.

Overvecht kent, relatief gezien, ruim twee keer meer huishoudens met een langdurig laag inkomen dan het Utrechts gemiddelde.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.3 Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen

Deze pagina bevat data uit 2021

Bron: Inwonersenquête (2010-2021), Gemeente Utrecht. In 2020 is geen meting gehouden

Aandeel inwoners dat niet rondkomt daalt sterk in 2021

10% van de Overvechtse inwoners geeft aan (zeer) slecht te kunnen rondkomen. In Overvecht is het aandeel inwoners dat niet rondkomt ongeveer twee keer zo hoog als het Utrechts gemiddelde Het percentage Overvechters dat niet kan rondkomen, neemt af sinds 2015 (15%) en is de afgelopen twee jaar nog iets sterker afgenomen. Deze afname zien we ook stedelijk.

Eind 2023 is een nieuwe meting, daar rapporteren we weer over in de monitorrapportage van 2024.

Input kenniskring bij de derde deelambitie

De nieuwe cijfers over armoede worden herkend en het blijft schrikken hoe hoog deze percentages zijn. Er zijn zorgen voor de toekomst, de nu beschikbare cijfers betreffen de periode voor 2022 en geven dus nog geen beeld van de situatie na het jaar van de energiecrisis en forse inflatie. Verdiepend onderzoek uit de KIS Wijkmonitor laat zien dat de armoedeproblematiek het grootst is onder inwoners met een een Syrische achtergrond, zij hebben het vaakst te maken met armoede. Deelnemers benadrukken dat armoede en gezondheid sterk met elkaar samenhangen. Uit de nieuwe Armoedemonitor blijkt dat relatief veel inwoners in Overvecht wel recht hebben op financiële regelingen , maar er geen gebruik van maken. Het is voor veel mensen niet bekend welke regelingen er zijn en er is angst om het terug te moeten betalen.

Er is in 2022 extra ingezet op het informeren van Overvechters over gemeentelijke regelingen en mogelijkheden in de wijk voor ondersteuning, zoals voedsel, kleding en een warm onderkomen. (bijv. met het boekje 'Wegwijzer voor mensen met weinig geld - Overvecht').

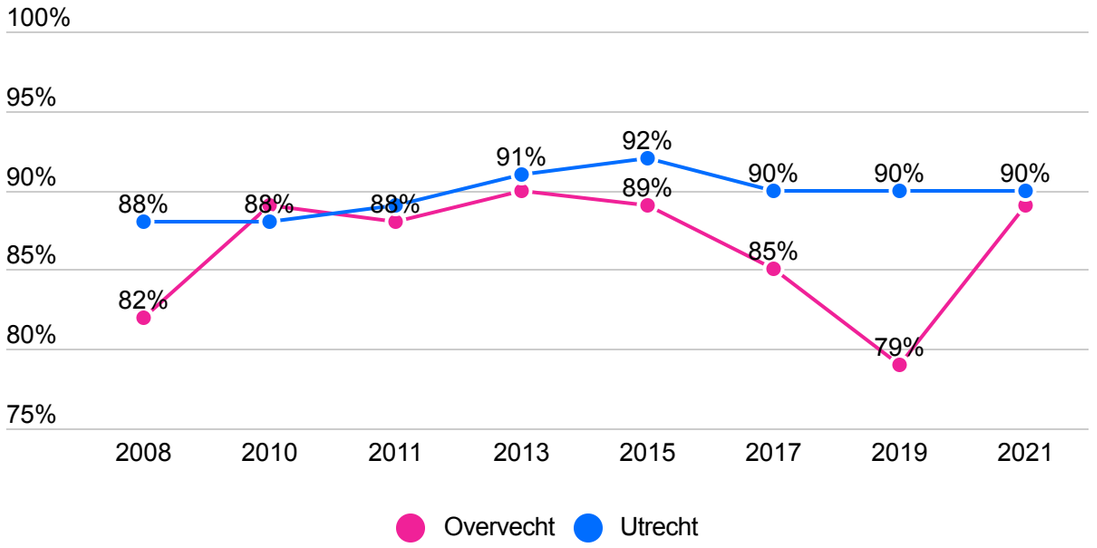
Conclusie

Moeite met rondkomen en financiële problematiek zijn veelvoorkomend in Overvecht. Ondanks de licht positieve ontwikkeling blijft een grote groep inwoners in Overvecht (langdurig) leven onder de armoedegrens. Er zijn zorgen voor de toekomst, de nu beschikbare cijfers betreffen de periode voor 2022 en geven dus nog geen beeld van de situatie na het jaar van de energiecrisis en forse inflatie.Relatief veel inwoners die wel recht hebben op financiële regelingen maken daar nog geen gebruik van. Het is voor veel mensen niet bekend welke regelingen er zijn en er is angst om het terug te moeten betalen.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.4 Zorg, ondersteuning en preventie meer samenhangend organiseren vanuit de integrale werkwijze van Krachtige Basiszorg. De ervaren gezondheid van de Overvechter staat hierin centraal.

% 10-12 jarigen met een goed ervaren gezondheid

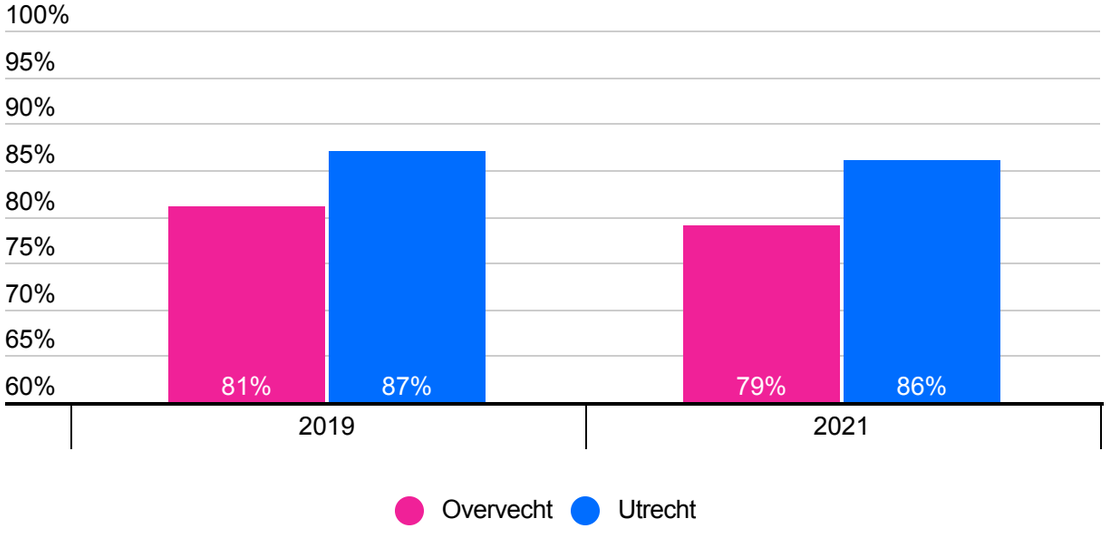
Bron: Jeugdmonitor Utrecht, 2008-2021, klas 7 en 8 op de basisschool

Na daling ervaren gezondheid kinderen in 2017 en 2019 weer een toename in 2021

Begin 2023 is een nieuwe ambitie vastgesteld op gezondheid en als vierde deelambitie toegevoegd aan de ambitie op zorg. Daarin staat de ervaren gezondheid van de inwoner centraal. Omdat ervaren gezondheid een overkoepelende maat is van gezondheid, gebruiken we dit als indicator voor deze ambitie. Dat doen we voor kinderen, jongeren en volwassenen. De ervaren gezondheid van jongvolwassenen staat beschreven in het hoofdstuk perspectief voor de jeugd.

Tot aan 2015 loopt de ervaren gezondheid van kinderen tussen 10 en 12 jaar in Overvecht relatief gelijk op met het Utrechts gemiddelde. Sinds 2017 zien we een afname in Overvecht. In 2021 is de ervaren gezondheid van Overvechtse kinderen weer gelijk aan gemiddeld in de stad. Eind 2023 is een nieuwe meting.

% 13-16 jarigen met een goed ervaren gezondheid

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd (2019-2021), jongeren tussen 13 en 16 jaar

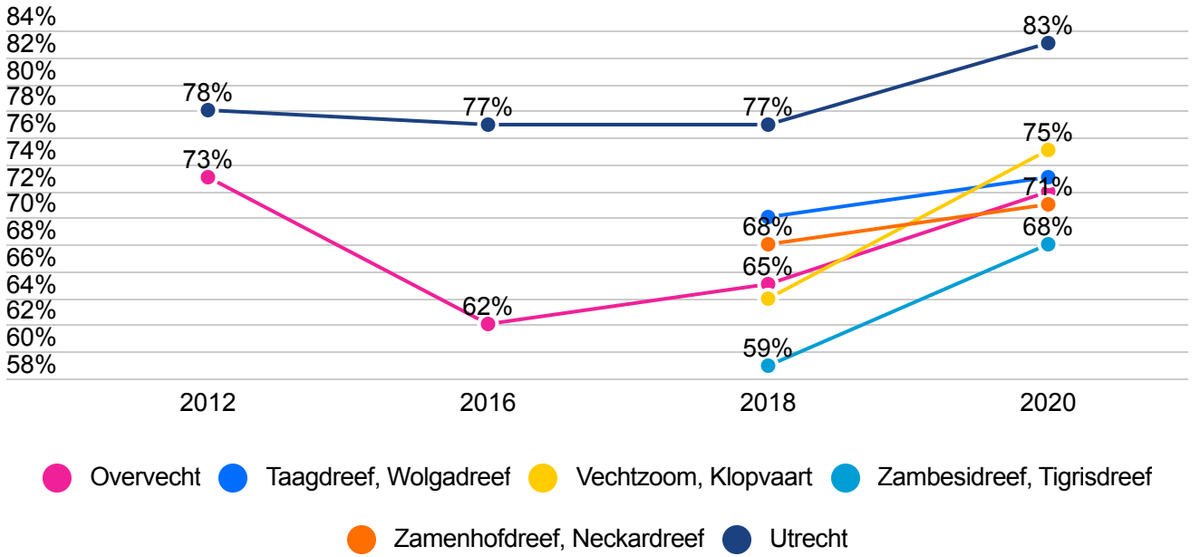
Ervaren gezondheid jongeren in Overvecht

Sinds 2019 voeren we de gezondheidsmonitor Jeugd uit onder middelbare scholieren in Utrecht. In 2021 geeft 79% van de Overvechtse jongeren aan dat ze een goed ervaren gezondheid hebben. Dit is net iets lager dan 2019 en lager dan gemiddeld in de stad.

3. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

3.4 Zorg, ondersteuning en preventie meer samenhangend organiseren vanuit de integrale werkwijze van Krachtige Basiszorg. De ervaren gezondheid van de Overvechter staat hierin centraal.

% Volwassenen (18+) met een goed ervaren gezondheid

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen 2012-2020

Na daling ervaren gezondheid volwassenen in 2016 en 2018 weer een toename in 2020

Elke twee jaar wordt met de gezondheidsmonitor volwassenen de gezondheid van volwassenen in Utrecht in kaart gebracht. In 2016 en 2018 zagen we in Overvecht een afname in ervaren gezondheid, in vergelijking met 2012. In 2020 zien we dat het weer stijgt tot 72%. Gemiddeld in Utrecht zien we dat 83% een goed ervaren gezondheid heeft.

Sinds 2018 hebben we ook inzicht in subwijkverschillen. In alle subwijken is een toenane zichtbaar tussen 2018 en 2020. In de subwijk Vechtzoom, Kloptvaart is de ervaren gezondheid het hoogst, in Zambesidreef, Tigrisdreef het laagst.

Input kenniskring bij vierde deelambitie

De kenniskring committeert zich aan de nieuwe deelambitie en is akkoord met het voorstel voor de indicator ervaren gezondheid. De indicator geeft geen beeld van de samenwerking, wel het uiteindelijke effect wat je hiermee wilt behalen. De cijfers over ervaren gezondheid worden als redelijk goed bestempeld, fijn ook de positieve ontwikkeling te zien bij kinderen en volwassenen. Er heerst een positief gevoel bij de samenwerking tussen het sociale domein en het medische domein, we weten elkaar beter te vinden. Fijn om het netwerk rondom gezondheid ook weer meer te verbreden, ook als we kijken naar andere kenniskringen.

Bij het interpreteren van de gegevens blijft het goed om te bedenken dat zorgverleners een hoge doorstroom zien van bewoners in hun praktijk. Ook is er een hoog verloop van medewerkers. Deelnemers uiten zorgen over het personeelstekort in de wijk. Het is dan des te belangrijker om je netwerk vitaal te houden en het goed over te dragen als je vertrekt, zodat de contacten gewaarborgd blijven.

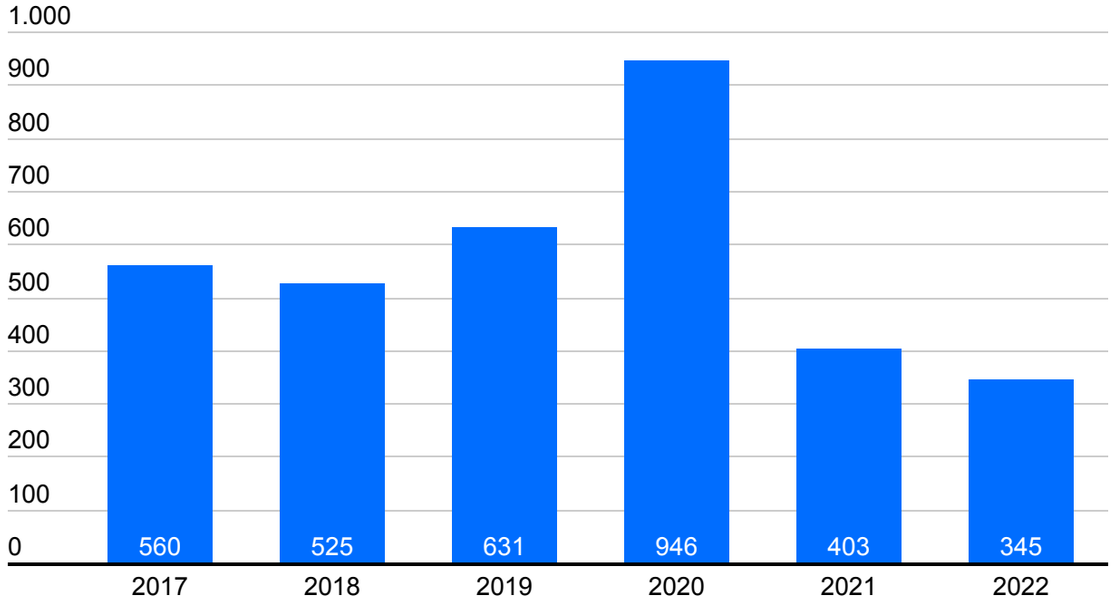
Conclusie

De ervaren gezondheid van kinderen en volwassenen is, na een eerdere daling, weer gestegen. De ervaren gezondheid van jongeren blijft min of meer gelijk. Professionals zijn positief over de samenwerking tussen het sociale en medische domein. Zorgen zijn er over personeelstekorten en hoge doorstroom van medewerkers in zorg en welzijn.

4. Veilige buurten

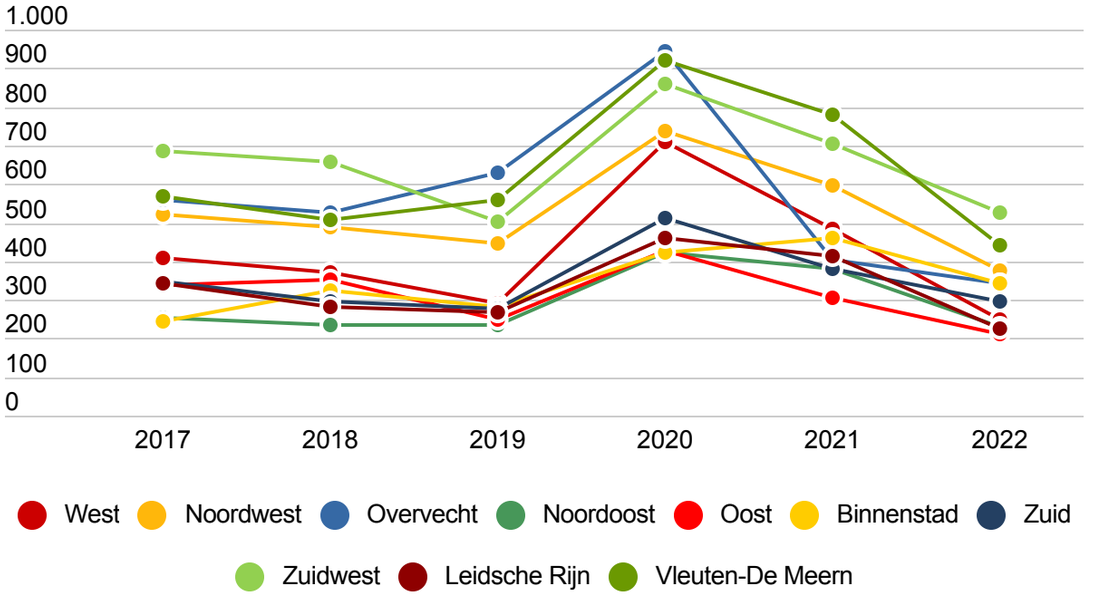
4.1 Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af

Aantal registraties jeugdoverlast - wijk Overvecht

Bron:Politie Midden-Nederland, bewerking Onderzoek & Advies.

Aantal registraties jeugdoverlast Utrecht - naar wijk

Bron:Politie Midden-Nederland, bewerking Onderzoek & Advies.

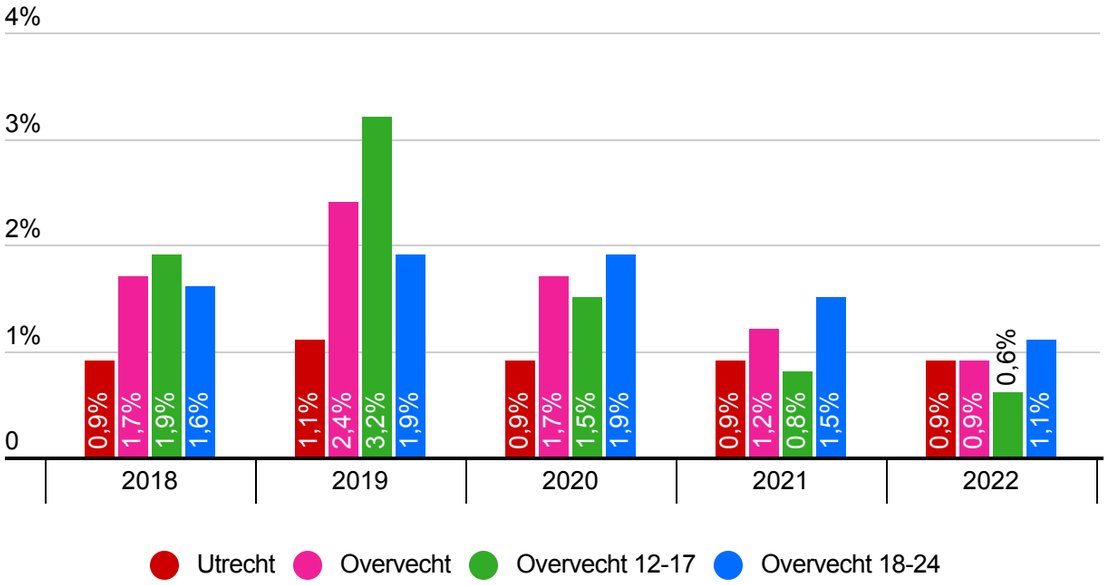
Aantal registraties jeugdoverlast in Overvecht neemt verder af

- Kijken we naar het aantal registraties van jeugdoverlast bij de politie, dan zien we in 2022 een daling van 14% voor Overvecht (van 403 in 2021 naar 345 registraties in 2022). Het niveau komt hiermee op het laagste sinds jaren. In heel Utrecht daalde het aantal registraties jeugdoverlast met bijna een kwart in 2022 en ook hier is dit het laagste niveau sinds jaren.
- Door de jaren heen zien we voor elke wijk een piek van jeugdoverlast in coronajaar 2020, toen de eerste lockdowns plaatsvonden. Het jaar erna daalde de jeugdoverlast, vooral in Overvecht (-57%). In 2022 is de daling in Overvecht juist lager dan in de andere wijken. Als we kijken naar het absolute aantal registraties, dan deelt Overvecht samen met de wijk Binnenstad een vierde plaats (respectievelijk 345 en 343 registraties).
- In de Inwonersenquête wordt gevraagd naar ervaren jongerenoverlast. De laatste enquête is van 2021. Toen zei ruim een op de drie Overvechters (37%) vaak overlast te ervaren van jongeren. De ervaren jongerenoverlast bleef hiermee weliswaar stabiel voor Overvecht, maar het niveau lag hoger dan gemiddeld in Utrecht (22%). De volgende Inwonersenquête is in het najaar van 2023. Begin 2024 is er dan een nieuwe update van de ervaren jongerenoverlast.

4. Veilige buurten

4.1 Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af

% jeugdige verdachten (12 t/m 24) in Overvecht en Utrecht

Bron:Politie Midden-Nederland, bewerking Onderzoek & Advies.

Aandeel in Overvecht aangehouden jeugdige verdachten daalt

- Het percentage (unieke) jeugdige verdachten, aangehouden in Overvecht, is gedaald naar 0,9% en is daarmee nagenoeg gelijk aan het Utrechts gemiddelde. De afname betreft beide leeftijdscategorieën (de oudere leeftijdsgroep daalt iets harder).
- Volgens de definitie van jeugdige verdachten gaat het om personen van 12 tot en met 24 jaar van wie een redelijk vermoeden bestaat dat zij pleger zijn van een misdrijf, maar waarbij de bewijsvoering nog niet rond hoeft te zijn. De cijfers betreffen de pleegplaats (dit hoeft niet de woonwijk van de pleger te zijn). Om een aandeel weer te geven is het cijfer gedeeld door het aantal jeugdige inwoners van de wijk.

Input kenniskring: duiding

In de kenniskring van 21 februari 2023 is uitgelegd dat de registraties jongerenoverlast zowel meldingen van inwoners kunnen zijn, als registraties van incidenten waar de politie zelf op af gaat. Het kan hierbij om diverse vormen van overlast gaan, zoals hanggedrag, overlast door gebruik van lachgas of overlast in winkelcentra. Eén van de aanwezigen merkt op dat de jeugdgroepen uiteen vallen en ook mobiel zijn. Ze verspreiden zich over de stad. Toch wordt ook gezegd dat jongeren die zijn opgegroeid in Overvecht, in deze wijk blijven.
Als het gaat over de afname van jeugdige verdachten in Overvecht, merkt één van de aanwezigen op dat deze indicator eigenlijk niet zoveel zegt: verdacht zijn betekent nog niet dat je veroordeeld bent. Eigenlijk zou je dan het aantal veroordeelden als indicator moeten hebben.

Conclusies

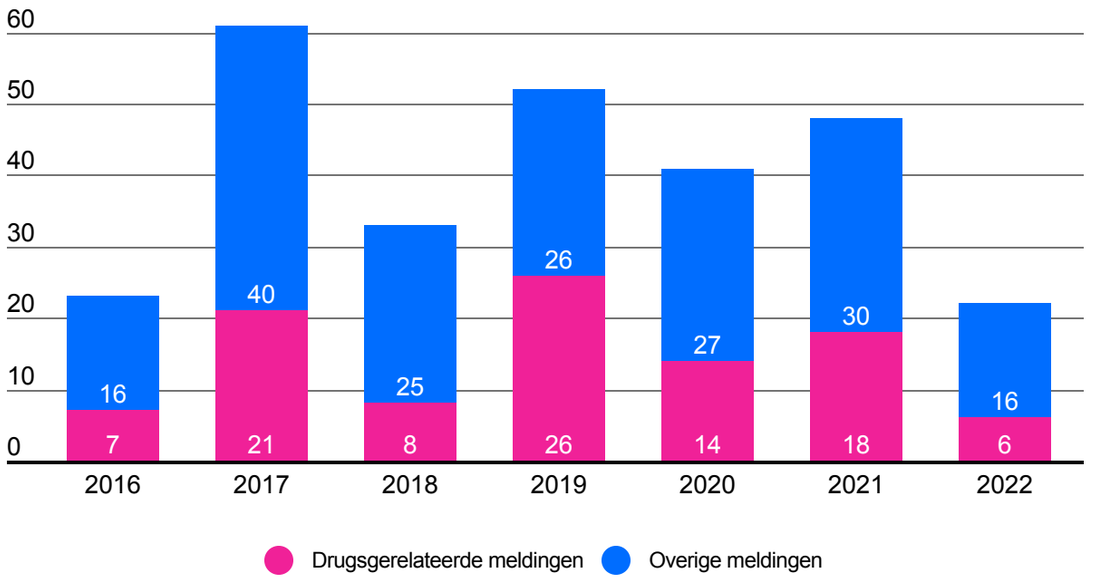
Het aantal registraties jeugdoverlast is in 2022 in alle wijken afgenomen. Deze afname is in Overvecht minder sterk dan in de andere wijken. Daar staat tegenover dat de jeugdoverlast in Overvecht een jaar eerder (in 2021) juist veel sterker afnam dan in de andere wijken. In drie jaar tijd is Overvecht niet meer de wijk met de meeste jongerenoverlast, maar staat de wijk op plek 4. Het aandeel jeugdige verdachten daalt tot op het Utrechtse gemiddelde. De daling betreft vooral de groep 12-17 jaar.

4. Veilige buurten

4.2 Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid

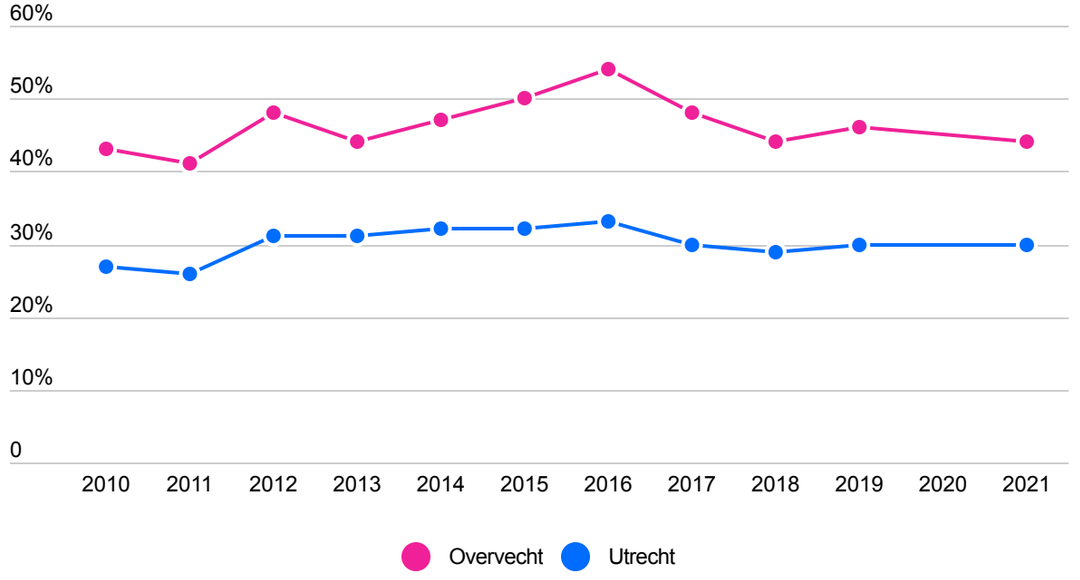
Deze paragraaf bestaat deels uit data van 2021.

Aantal MMA meldingen die toe te wijzen zijn aan Overvecht

Bron: MMA: ruim een kwart van de meldingen is niet aan een wijk toe te wijzen

% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt - wijk Overvecht versus Utrecht

Bron: inwonersenquête 2021 gemeente Utrecht, in 2020 is er geen inwonersenquête gehouden

Door trendbreuk geen conclusie t.a.v. ontwikkeling aantal drugsgerelateerde MMA meldingen

- Voor de deelambitie 'terugdringen ondermijnende criminaliteit' kijken we onder andere naar meldingen bij Meld Misdaad Anoniem (MMA). In 2022 is er sprake van een trendbreuk, omdat MMA de meldingscategorieën heeft gewijzigd en dit niet met terugwerkende kracht over de voorgaande jaren heeft aangepast. Het is nu niet duidelijk of de afname in drugsgerelateerde meldingen (van 18 naar 6 in 2022) ook daadwerkelijk een afname is. Overall is er wel een daling in het totaal aantal meldingen te zien.
- Drugs is de meest voorkomende klasse bij MMA meldingen die zijn toe te wijzen aan de wijk Overvecht, op afstand gevolgd door witwassen/fraude en mensenhandel/illegalen/prostitutie.

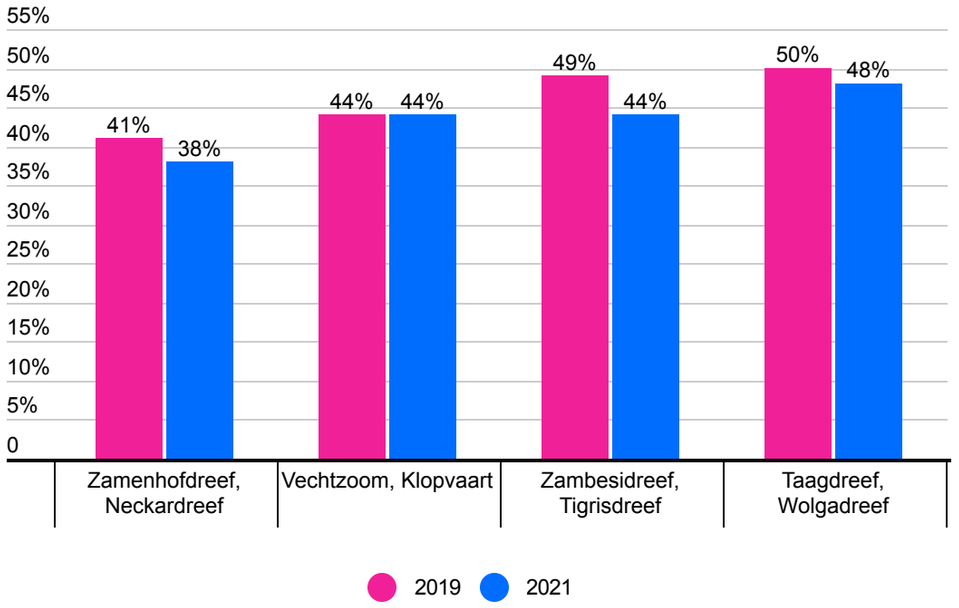
Overvechters voelen zich vaker dan gemiddeld onveilig in de eigen buurt

Vorig jaar rapporteerden wij over de ervaren veiligheidsgevoelens van inwoners van Overvecht. Dit cijfer komt uit de Utrechtse Inwonersenquête. In 2022 is er geen nieuwe enquête geweest, dus rapporteren we hier over de meest recente van 2021. Bijna de helft (44%) van de Overvechters voelt zich in 2021 wel eens onveilig in de eigen buurt. Gemiddeld in Utrecht is dit 30%. In Overvecht voelt 10% zich *vaak* onveilig ten opzichte van 3% in Utrecht.

4. Veilige buurten

4.2 Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid

% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt - naar subwijken binnen Overvecht

Bron: inwonersenquête 2021, gemeente Utrecht, in 2020 is er geen inwonersenquête gehouden

Verschillen in onveiligheidsgevoelens tussen subwijken

- In drie van de vier subwijken lijkt de veiligheidsbeleving te verbeteren, vooral in Zambesidreef/Tigrisdreef (deze subwijk bevat de buurtaanpak gebieden). De verschillen tussen de jaren zijn echter niet significant, dat wil zeggen dat verschillen toeval kunnen zijn.
- De inwoners van de subwijken Taagdreef, Wolgadreef voelen zich in 2021 het vaakst onveilig in hun eigen buurt: 48% van hen geeft in 2021 aan zich wel eens onveilig te voelen in hun eigen buurt.

Input kenniskring: ervaring en aanbeveling

Bij de presentatie van de MMA meldingen is er teleurstelling dat deze niet vergeleken kunnen worden met voorgaande jaren, doordat er een trendbreuk is. Er wordt gesproken over een mogelijke afname van de meldingsbereidheid en of deze te wijten is aan een afnemend vertrouwen in de overheid. Daar kunnen helaas geen conclusies over worden getrokken. Enkele weken na de kenniskring werden de landelijke jaarcijfers van Meld Misdaad Anoniem bekend. Daaruit blijkt dat het aantal meldingen sinds het einde van de coronapandemie met bijna een kwart is afgenomen (Bron: RTV Utrecht, 21 maart 2023).

In de kenniskring wordt stilgestaan bij de ontwikkeling van het veiligheidsgevoel in Overvecht. In Overvecht voelen relatief meer inwoners zich wel eens onveilig in de eigen buurt dan gemiddeld in Utrecht. Vooral in de periode 2013-2016 is dit verschil opvallend. Aanwezigen merken op dat er in die periode aanslagen waren in Frankrijk en ook enkele schietincidenten in de wijk Overvecht. Deze incidenten dragen hoogstwaarschijnlijk bij aan het gevoel van (on)veiligheid. Na 2016 verbetert de veiligheidsbeleving in Overvecht en de afgelopen jaren is het cijfer relatief stabiel.

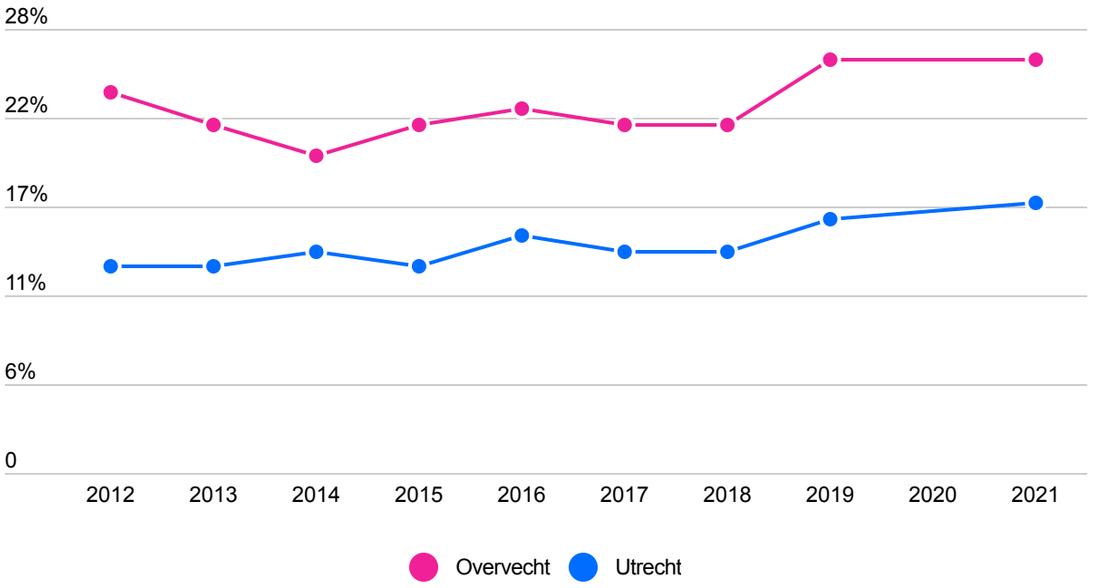
Conclusies

Het aantal meldingen bij Meld Misdaad Anoniem is gedaald. Door een trendbreuk kunnen er geen conclusies worden verbonden aan de afname in het aantal drugsgerelateerde meldingen. Vanaf 2022 starten we een nieuwe reeks.
Na 2016 verbetert de veiligheidsbeleving in Overvecht. Vanaf 2018 is er sprake van een stabilisatie. Het percentage inwoners dat zich wel een onveilig voelt in de eigen buurt ligt in Overvecht hoger dan gemiddeld in Utrecht. In 2024 komen er nieuwe cijfers over het veiligheidsgevoel.

4. Veilige buurten

4.3 Tegengaan van polarisatie en radicalisering. Deze paragraaf bestaat uit data van 2021.

% inwoners dat zich gediscrimineerd voelt het afgelopen jaar

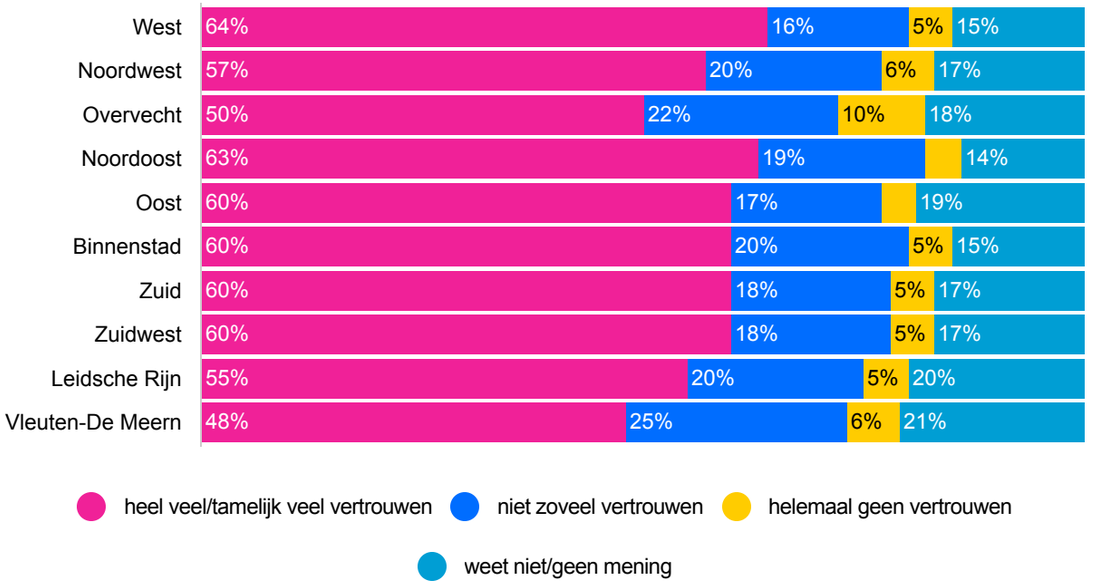

Bron: inwonersenquête 2021, gemeente Utrecht

Kwart van Overvechters voelde zich gediscrimineerd

Uit de Inwonersenquête van 2021 bleek dat 26% van de inwoners van Overvecht zich gediscrimineerd voelt. Gemiddeld in Utrecht is dit 17%. Overvechters voelen zich voornamelijk gediscrimineerd vanwege hun huidskleur, etniciteit en afkomst (16%) en vanwege hun geloof (7%). Discriminatiegevoelens in Overvecht zijn in 2021 gelijk gebleven ten opzichte van de jaren daarvoor.

Aandeel vertrouwen in lokale overheid (college, raad en ambtenaren) naar wijken - 2021

Bron: inwonersenquête 2021, gemeente Utrecht

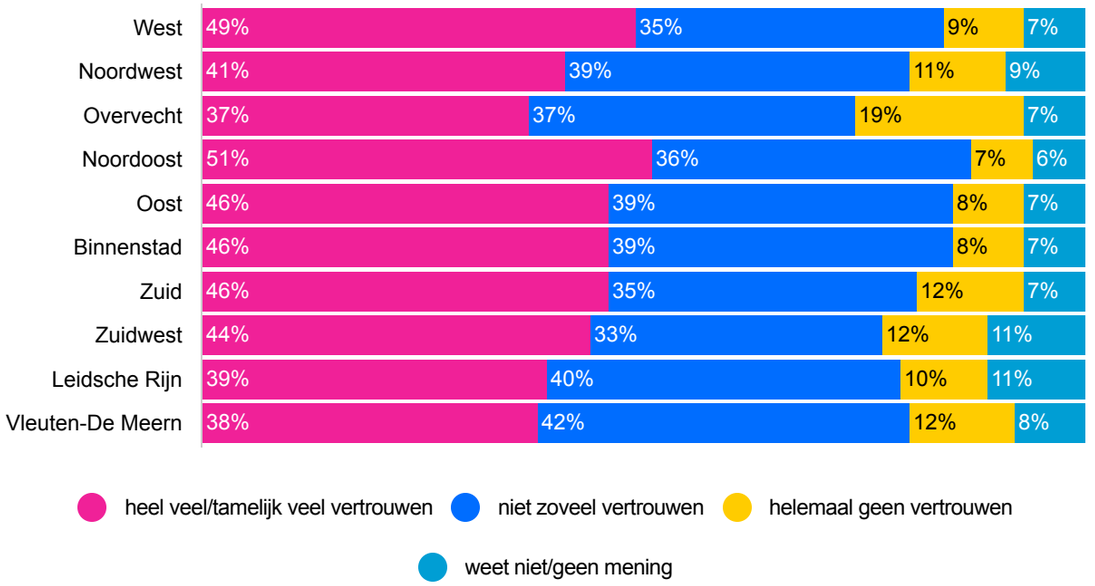
Overvechters hebben minder dan gemiddeld vertrouwen in lokale overheid

In Overvecht is het vertrouwen van inwoners in de lokale overheid 50%, stedelijk is dat 57%. De wijk kent bovendien het hoogste aandeel inwoners dat helemaal geen vertrouwen heeft in de lokale overheid, nl. 10%.

4. Veilige buurten

4.3 Tegengaan van polarisatie en radicalisering. Deze paragraaf bestaat uit data van 2021.

aandeel vertrouwen in landelijke overheid (regering, 2de kamer en ambtenaren Rijksoverheid)) naar wijken - 2021

Bron: inwonersenquête gemeente Utrecht

Overvechters hebben minder dan gemiddeld vertrouwen in landelijke overheid

In Overvecht heeft 37% van de inwoners vertrouwen in de landelijke overheid, stedelijk is dat 43%. Ook hier heeft Overvecht van alle wijken het grootste aandeel inwoners dat helemaal geen vertrouwen heeft in de landelijke overheid (19%).

Input kenniskring: ervaringen

Volgens één van de aanwezigen is het cijfer over vertrouwen in de overheid zorgwekkend in Overvecht. Mensen met weinig vertrouwen stemmen vaak niet. Het blijkt ook dat de opkomst bij stemmen het laagst is in Overvecht. Bij de afgelopen verkiezingen voor de Provinciale Staten (15-3-2023) was de opkomst in Overvecht 40%, het laagst van alle wijken. Hetzelfde geldt voor de laatste gemeenteraadsverkiezingen (16-3-2022), toen was de opkomst 35%. Eén van de aanwezigen zegt dat de opkomst bij verkiezingen meer met onbekendheid te maken heeft dan met gebrek aan vertrouwen. Vooral jongeren vragen zich af wat de gemeente voor hen doet. Resultaten van acties of beleid van de gemeente zijn vaak niet direct zichtbaar of tastbaar voor hen. Dat geldt ook voor oudere bewoners, die na jaren nog steeds dezelfde economische status hebben en het gevoel hebben dat het stemmen niets oplevert. De gemeente moet duidelijk communiceren wat ze voor bewoners doet, bijvoorbeeld via de buurthuizen waar veel vrouwen elkaar ontmoeten en (maatschappelijke) thema's bespreken.

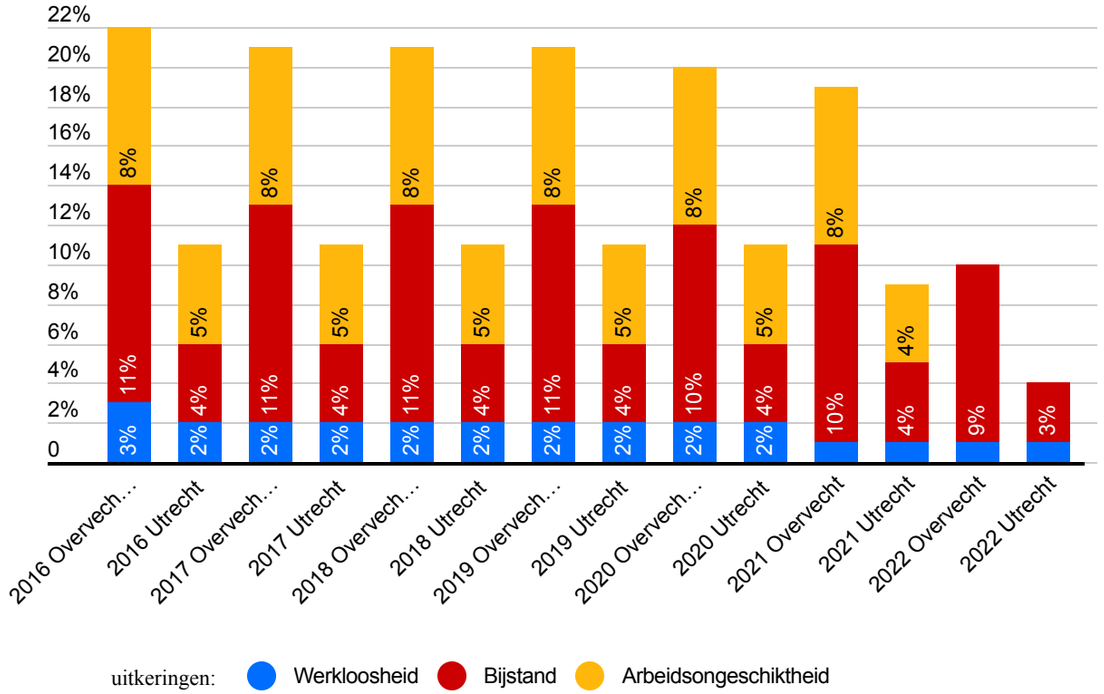
Conclusie

Volgens de deelnemers van de vorige kenniskring is discriminatie een belangrijke voedingsbodem voor polarisatie en radicalisering. Het aandeel Overvechters dat zich in 2021 gediscrimineerd voelt blijft met 26% gelijk aan het jaar ervoor. Het aandeel blijft aanmerkelijk hoger dan gemiddeld in Utrecht (17%). Polarisatie kan gelinkt worden aan vertrouwen in de overheid. Inwoners van Overvecht hebben minder dan gemiddeld vertrouwen in de lokale overheid (50% versus 57% gemiddeld in Utrecht). Hetzelfde geldt voor het vertrouwen in de landelijke overheid (37% versus 43% gemiddeld in Utrecht).

5. Meedoen en ondernemen

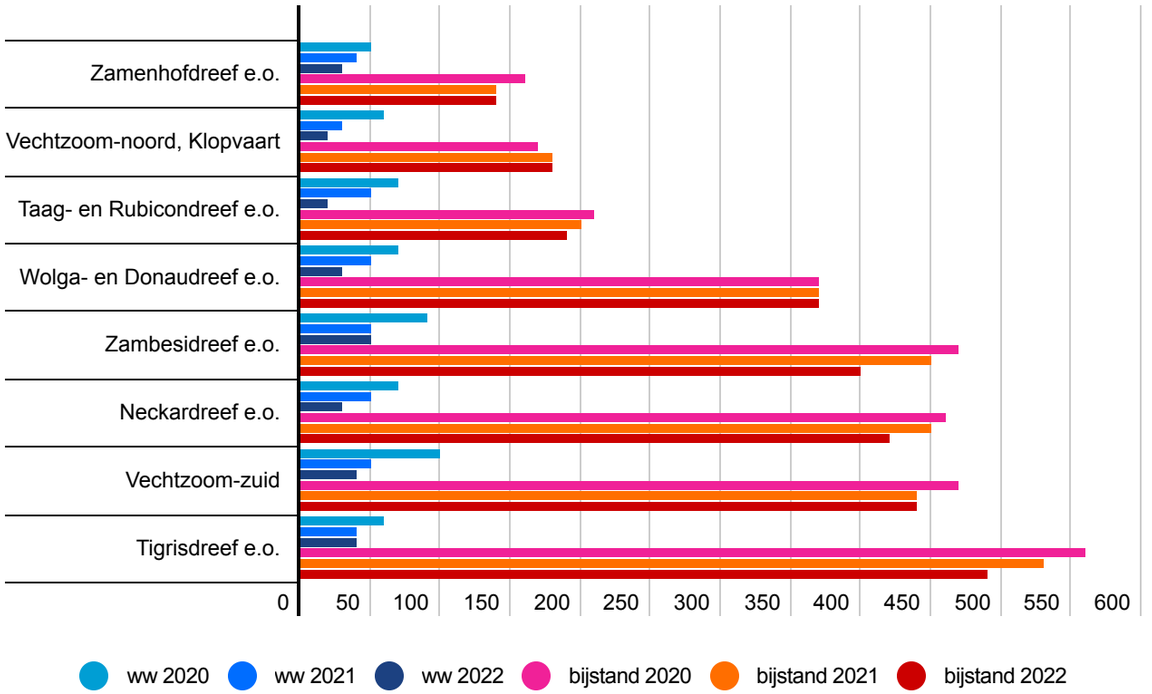
5.1 Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.

% personen van 15 jaar of ouder met werkloosheids- of bijstands-, of arbeidsongeschiktheidsuitkering

Bron: CBS. alle cijfers tot en met 2019 van maart dat jaar, vanaf 2020 juni cijfers. 2020, 2021, 2022 voorlopig, arbeidsongeschiktheid 2022 is nog niet bekend

aantal personen met een werkloosheids- of bijstandsuitkering per buurt

Bron: CBS, juni 2020, juni2021 en juni 2022: voorlopig cijfers

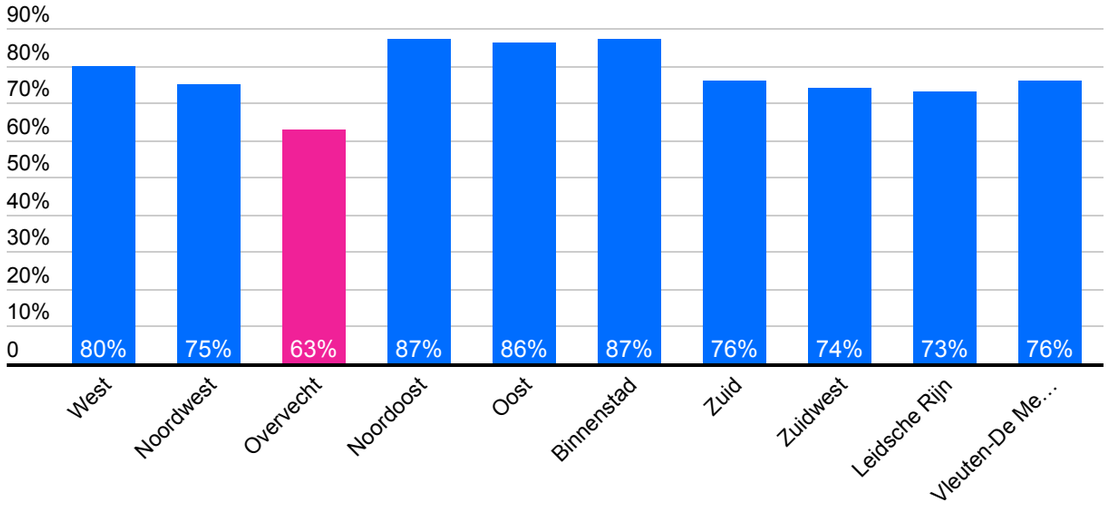
Relatief veel werkloosheids- en bijstandsuitkeringen in Overvecht, aantallen uitkeringen dalen

In de cijfers zien we een dalend aandeel personen met een werkloosheids- of bijstandsuitkering in Overvecht. Het aandeel werkloosheidsuitkeringen daalt tussen maart en juni van 2021 van 1,7% (afgerond 2%) naar 1,3% (afgerond 1%) en is in juni 2022 0,9%. Het aandeel personen van 15 jaar of ouder met een bijstandsuitkering daalt tussen september 2021 en december 2021 van 9,6% (afgerond 10%) naar 9,4% (afgerond 9%) en in in juni 2022 9,2%. Het aantal werkloosheidsuitkeringen daalt van juni 2020 tot juni 2022 van 560 naar 260: minder dan de helft. Het aantal bijstandsuitkeringen daalt in deze periode met 8% voor Overvecht als geheel: van 2.860 naar 2.620. De werkloosheid voor Overvecht is onbekend. Werkloosheid wordt bepaald op basis van een landelijke enquête en daarvan zijn er te weinig waarnemingen om op wijkniveau de werkloosheid te meten. Daarom volgen we het aantal werkloosheids-, arbeidsongeschiktheids- en bijstandsuitkeringen.

5. Meedoen en ondernemen

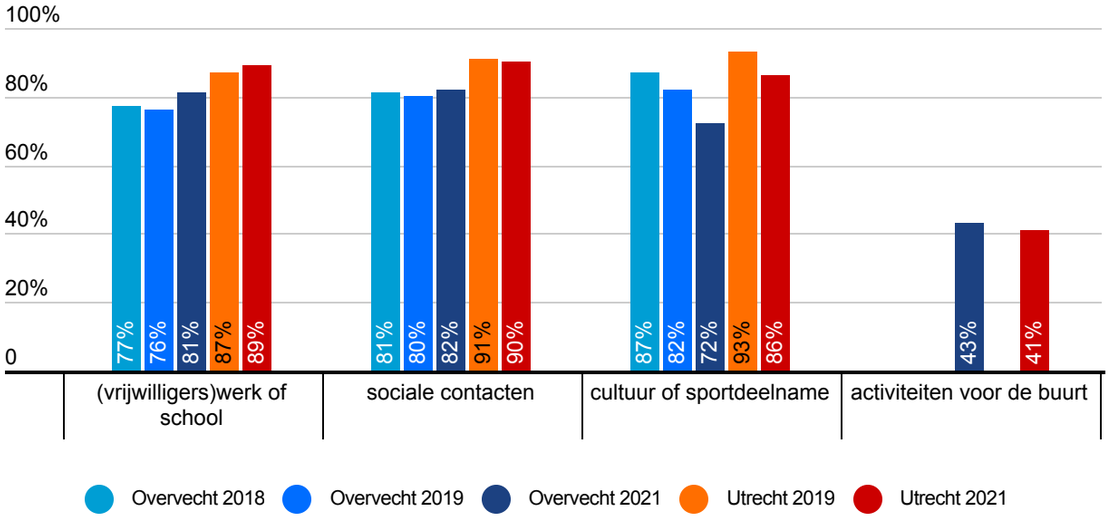
5.1 Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut. Deze pagina bestaat uit data uit 2021.

% inwoners dat meedoet

Bron: Gemeente Utrecht, inwonersenquête 2021. In 2022 is geen inwonersenquête gehouden.

% inwoners dat meedoet, naar onderdeel in Overvecht en Utrecht

Bron: inwonersenquête gemeente Utrecht, de vraag naar activiteiten in de buurt is anders gesteld dan voorheen en daarom zijn hiervoor geen oude jaren opgenomen. In 2020 en in 2022 is geen inwonersenquête gehouden.

Ambitie en indicator meedoen

De ambitie van Samen voor Overvecht is dat iedereen in de wijk kan meedoen, de wijk stimuleert dat bewoners meedoen en mogelijkheden biedt voor bewoners om hun talenten te ontplooien. Waar mogelijk worden deze talenten in de wijk ingezet door werkgevers in de wijk. Dit draagt ook bij aan een aantrekkelijk ondernemersklimaat.

Voor meedoen kijken we naar een samengestelde indicator op basis van vier aspecten:
het verrichten van (vrijwilligers)werk of volgen van een opleiding
· het deelnemen aan sport of culturele activiteiten
· het verrichten van activiteiten in de buurt
· het hebben van sociale contacten
Als inwoners ten minste op drie van de vier genoemde gebieden actief zijn, doen ze mee.

Overvechters doen minder mee dan gemiddeld, activiteiten voor de buurt scoren hoger

Het aandeel inwoners dat geen moeite ervaart met meedoen ligt in Overvecht (63%) lager dan stedelijk gemiddeld (78%). Kijken we naar de verschillende onderdelen van meedoen dan zien we dat inwoners van Overvecht behalve op activiteiten voor de buurt (iets) lager scoren dan gemiddeld.
Ten opzichte van 2019 is in 2021 de deelname aan cultuur of sport in Overvecht met gedaald van 82% naar 72%, In Utrecht is dit van 93% naar 86% gedaald. De coronamaatregelen zullen hieraan bijgedragen hebben.

Vrijwilligerswerk, werk of school is gestegen van 76% naar 81%: dit zit in het percentage school of werk; het aandeel dat vrijwilligerswerk doet is stabiel op 35%. De verandering in het aandeel sociale contacten van 80% naar 82% is te klein om op basis van deze enquête te kunnen zeggen dat het stijgt.

5. Meedoen en ondernemen

5.1 Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.

Input uit de kenniskring: duiding, ervaringen en aanbevelingen

Werkloosheidsuitkeringen en bijstandsuitkeringen

In de kenniskring worden een aantal vragen gesteld om meer informatie om de data meer in perspectief te zien. Zoals een analyse van het bijstandsbestand: zitten er in Overvecht relatief meer mensen in met een grote afstand tot de arbeidsmarkt? Wat voor soort mensen verhuizen naar en uit Overvecht? Hoe is het aandeel sociale huur in Overvecht en Utrecht en wat de samenstelling van de huishoudens? Dit gaan we in de volgende kenniskring met elkaar bespreken.

In de Tigrisdreef neemt het aantal personen met een bijstandsuitkering, dat zou samen kunnen komen door het sociaal renoveren.

Conclusies

Er zijn relatief veel bijstandsuitkeringen in Overvecht, maar de aantallen uitkeringen dalen. Het aandeel werkloosheidsuitkeringen in halverwege 2022 in Overvecht even hoog als voor Utrecht als geheel 1%.

5. Meedoen en ondernemen

5.2 We verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners.

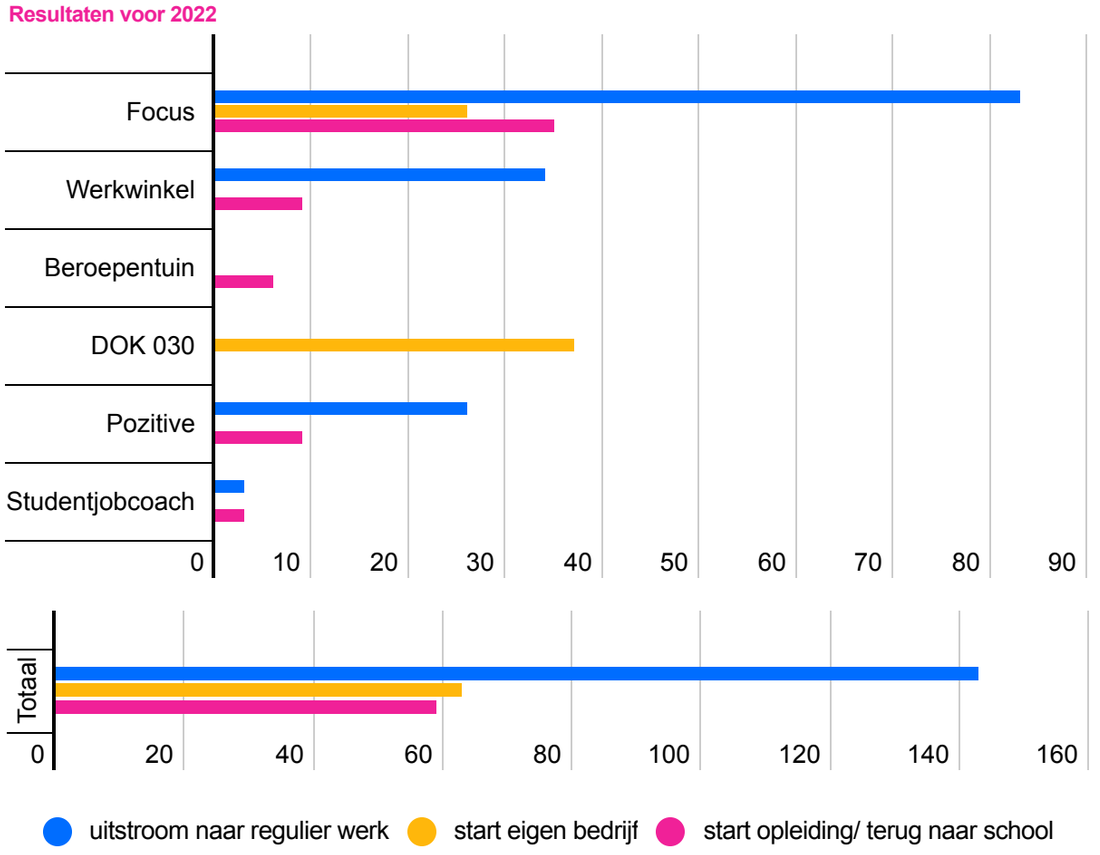
Bewoners zien mogelijkheden om aan werk te komen, een opleiding of stageplek te vinden.

Indicatoren

In de voortgangsrapportage beschrijven we de resultaten van verschillende projecten die gerelateerd zijn aan deze deelambitie. Denk aan het werk van Focus, de Werkwinkel, Dok 030 en Pozitive. In het afgelopen jaar zijn er in totaal 143 mensen uitgestroomd naar regulier werk, 63 zijn een eigen bedrijf begonnen en 59 zijn gestart met schoolopleiding of terug naar school gegaan.

Kenniskring

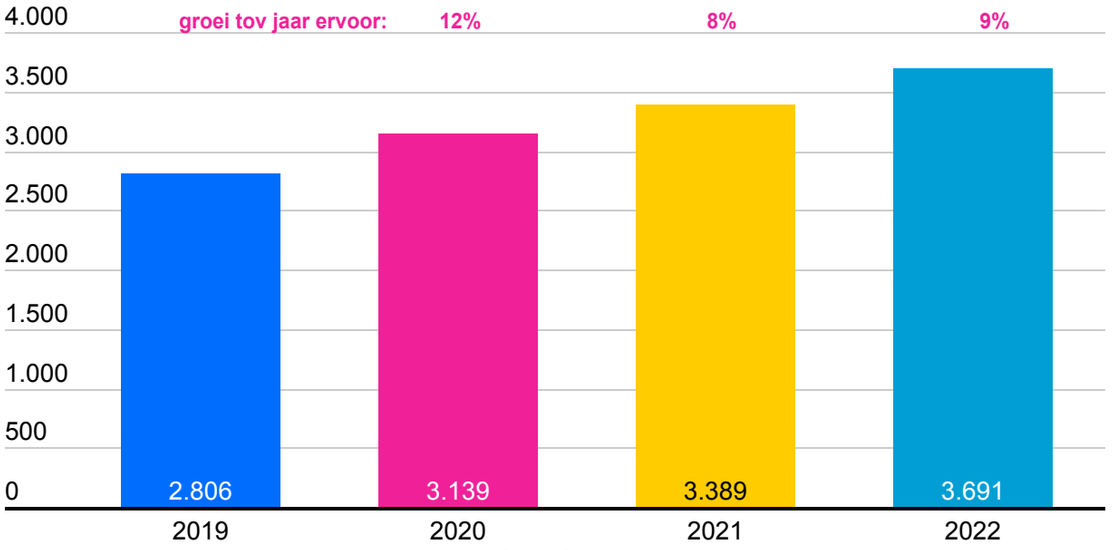
In de kenniskring wordt aangegeven dat 70/80% van de mensen die aan het werk gaan via Pozitive of Werkwinkel fulltime werkt. Bij opleidingen wordt Zorg veel gekozen en Techniek trekt ook aan.
De ICT-sector is bij veel nieuwe Nederlanders in trek. Pozitive begeleidt een groep vrouwen die richting ICT willen.

5. Meedoen en ondernemen

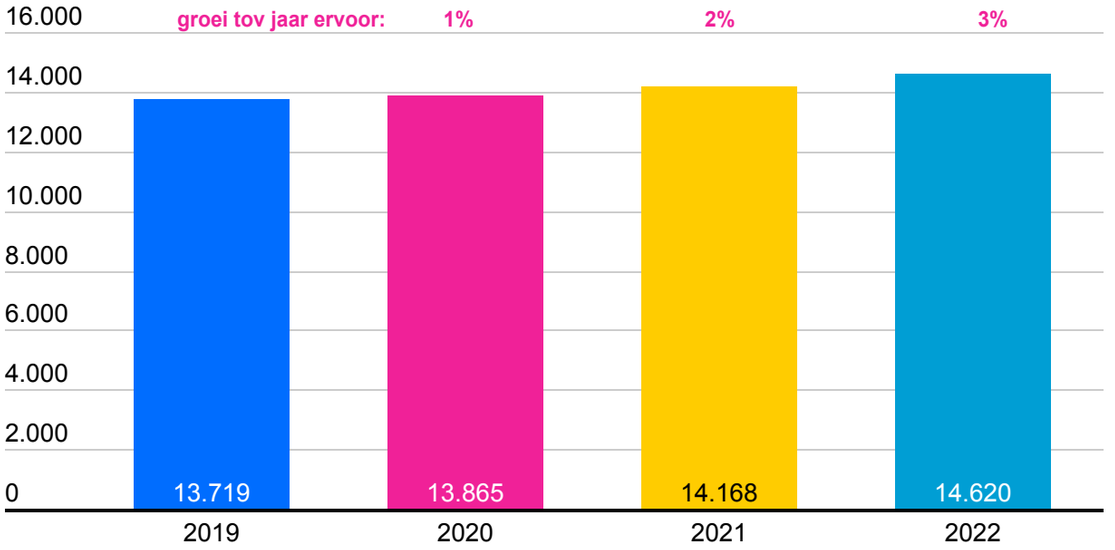
5.3 We zorgen voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat

Aantal vestigingen

Bron: Provinciaal arbeidsplaatsenregister (PAR), bewerking afdeling Onderzoek & Advies gemeente Utrecht, meetmoment is april

Aantal banen

Bron: Provinciaal arbeidsplaatsenregister (PAR), bewerking afdeling Onderzoek & Advies gemeente Utrecht, meetmoment is april

Vestigingen: groei in gezondheids- en welzijnszorg

Op basis van het provinciale arbeidsplaatsenregister (een jaarlijkse enquête in april die gekoppeld is aan het handelsregister) weten we van elk bedrijf waar het gevestigd is, in welke sector het actief is én hoeveel mensen er werken. Het aantal vestigingen groeit tussen 2021 en 2022 met 9%, de jaren ervoor met 12% en 8%. Het laatste jaar groeiden de sectoren gezondheidszorg (116), bouw (61) en zakelijke dienstverlening (60) in absolute zin het meeste. Sinds 2019 zit de grootste groei in Overvecht in absoluut aantal vestigingen bij de gezondheidszorg (257, 69%), zakelijke dienstverlening (172, 29%), transport/communicatie (126, 32%) en de bouw (113, 41%).

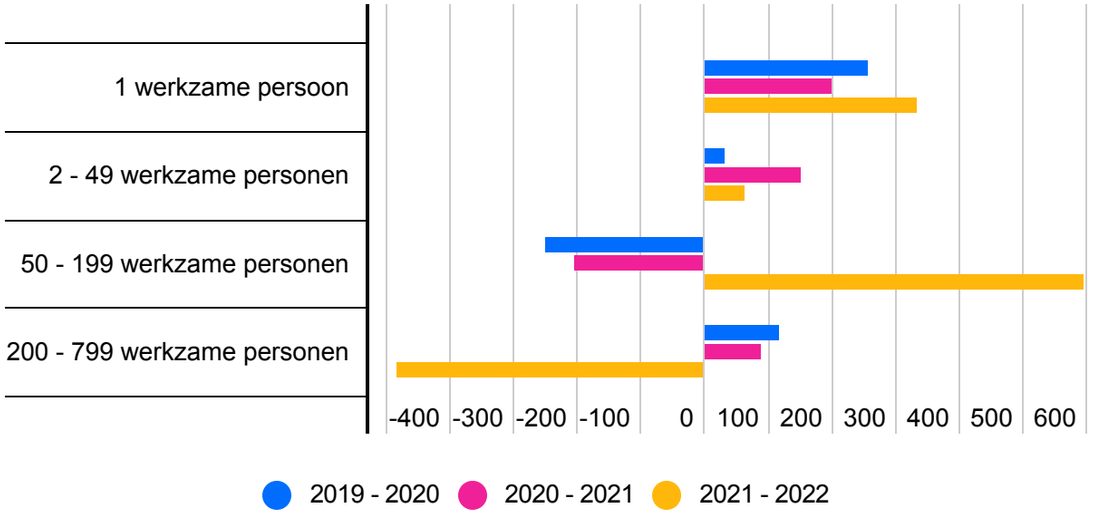
Banen:

Het aantal banen groeit tussen 2021 en 2022 met 3%, de jaren ervoor met 1% en 2%. Het aantal banen in de gezondheidszorg bleef gelijk ten opzichte van 2021 en steeg met 60 ten opzichte van 2019, een groei van 2%. Dit komt mede door een administratieve wijziging: één bedrijf in de gezondheidszorg met nevenvestigingen in de rest van de stad die nu niet meer in Overvecht geteld worden. Dat bedrijf daalde mede daardoor met ruim 300 personen. De hoge groei van het aantal vestigingen en de veel lagere groei van het aantal banen komt daarnaast door een groei van het aantal zzp'ers en een daling van het werkzaam personeel in de grotere organisaties.
Tussen 2021 en 2022 groeide vooral het aantal banen in de bouw (179), zakelijke dienstverlening (79) en de horeca (68). De horeca is daarmee wat betreft werkgelegenheid in Overvecht hersteld van de dip in 2021 door de coronamaatregelen. Ten opzichte van 2019 is er een groei van 41 banen (12%).
In de periode 2019 - 2022 zijn de bouw (212), zakelijke dienstverlening (179) en ook onderwijs (142) in absolute zin de grootste groeiers. In relatieve zin groeien de industrie (31%, 94 banen) en cultuur / sport / recreatie (24%, 99 banen) het meest.

5. Meedoen en ondernemen

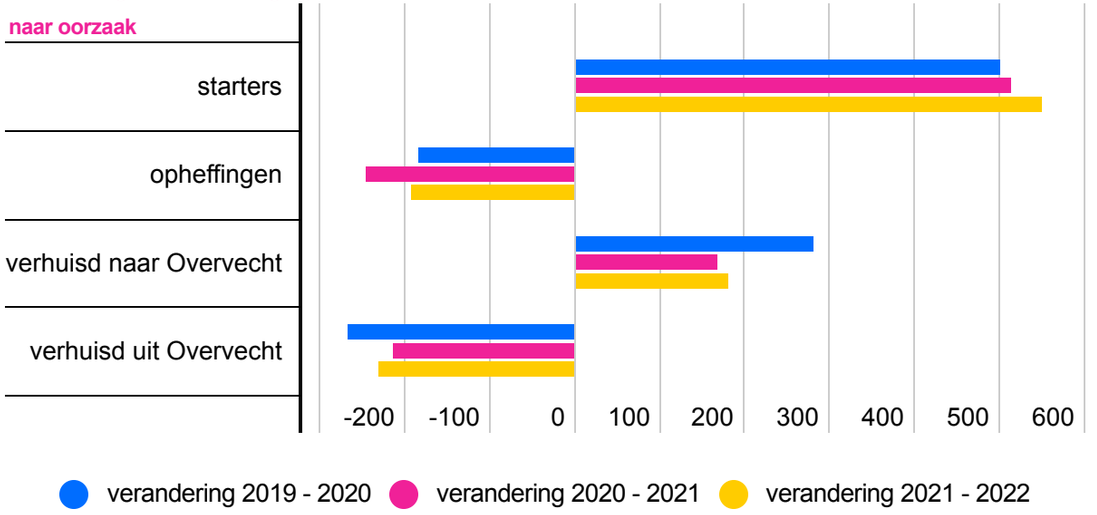
5.3 We zorgen voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat

veranderingen in banen 2019-2020, 2020-2021 en 2021 - 2022 naar grootteklasse

Bron: Provinciaal arbeidsplaatsenregister (PAR), bewerking afdeling Onderzoek & Advies gemeente Utrecht

verandering in aantal vestigingen 2019 - 2020, 2020 - 2021, 2021 - 2022 naar oorzaak

Bron: Provinciaal arbeidsplaatsenregister (PAR), bewerking afdeling Onderzoek & Advies gemeente Utrecht

Groei blijft vooral in 1 persoonsvestigingen

Krimp en groei kunnen ontstaan doordat een bedrijf zich in de wijk vestigt, uit de wijk vertrekt, wordt opgeheven of doordat starters beginnen. Kijken we gedetailleerder naar de ontwikkelingen in aantallen banen, dan zien we dat het aantal banen voor vestigingen met 1 werkzame personen de afgelopen jaren gestaag groeit. Het aantal banen met 2 to 50 werkzame personen steeg ook. Bij het aantal banen in de groep van 50-199 werkzame personen zien we tussen 2019 en 2021 een afname, maar tussen 2021 en 2022 een sterke groei. Deels komt dat doordat twee 200+ bedrijven minder werknemers hebben waardoor die in de groep tot 199 banen vallen.
De groep 200+ werkzame personen bestond in 2019 uit 7 bedrijven, in 2020 en 2021 uit 8 bedrijven en in 2022 uit 6 bedrijven. Daardoor daalde het aantal werkzame personen tussen 2021 en 2022. Ook vond er een administratieve wijziging plaats van een bedrijf met nevenvestigingen in de rest van de stad die nu niet meer in Overvecht geteld worden. Dat bedrijf daalde mede daardoor met ruim 300 personen. Andere bedrijven in deze groep groeiden daarentegen.

Veel starters

Voor alle perioden zien we veel meer starters (ongeveer 500) dan opheffingen (ongeveer 200). Wat betreft verhuizingen naar en uit Overvecht zien we dat die tussen 2019 en 2020 elkaar in evenwicht houden en dat er tussen 2020 en 2021 (+ 46) en tussen 2021 en 2022 (+49) er meer vertrekkers uit Overvecht zijn dan vestigers.

5. Meedoen en ondernemen

5.3 We zorgen voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat

Input uit de kenniskring: ondernemersklimaat

In de kenniskring wordt stilgestaan bij de grafiek over verhuizers. Er zijn meer verhuizingen uit Overvecht dan naar Overvecht sinds 2020. De volgende vragen komen op: Wat zijn de redenen van verhuizingen van ondernemers? Vinden zzp'ers geen passende huisvesting? Moeten ze naar een andere wijk om door te groeien? Bedrijven die groeien moet je willen houden in Overvecht. Signaal vertrekkende ondernemers, waarom? Imago? Wordt Overvecht te groot? Dit ook onderzoeken.

Er wordt aangegeven dat er meer duiding nodig is en focus en regie. Wat hebben we nodig om het verschil te maken? De wens wordt geuit dat meedoen en ondernemen ook in de omgevingsvisie komt. Het is belangrijk om partijen op tijd te binden aan de visie op het winkelcentrum. Er is ook vraag naar betaalbare atelierruimte voor kunstenaars. Voor het imago van Overvecht is bijvoorbeeld de vestiging van de brouwerij in Overvecht, de positionering van buurtjes, organiseren van ondernemers, een broedplaats creëren zeer waardevol voor de dynamiek die dan ontstaat.

Conclusie

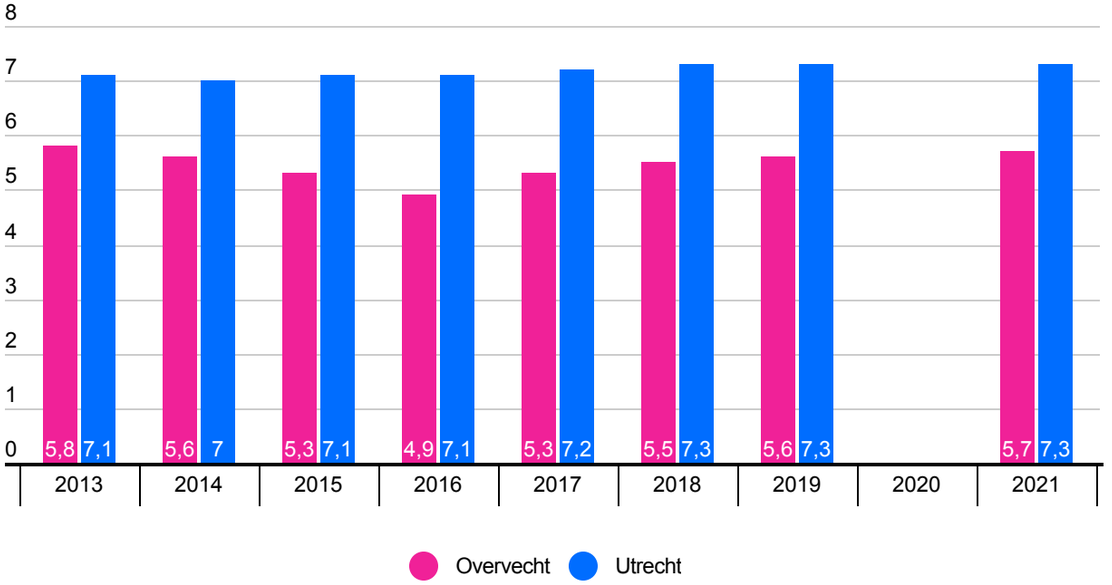
Sinds 2019 zit de grootste groei in absoluut aantal vestigingen bij de gezondheidszorg, zakelijke dienstverlening, transport/communicatie en de bouw. In de periode 2019 - 2022 zijn wat betreft banengroei de bouw (212), zakelijke dienstverlening (179) en ook onderwijs (142) in absolute zin de grootste groeiers. In relatieve zin groeien de industrie (31%, 94 banen) en cultuur / sport / recreatie (24%, 99 banen) het meest.
De 1 persoonsvestigingen groeien in de jaren 2019 - 2022 met 200 tot 300 per jaar. Voor deze perioden zien we veel meer starters (ongeveer 500) dan opheffingen (ongeveer 200). Sinds 2021 zien we ongeveer 50 meer ondernemingen die vertrekken dan ondernemingen die zich vestigen in Overvecht.

Aanpakbrede ambitie

Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.

Cijfers uit 2021

Rapportcijfer algemeen buurtoordeel

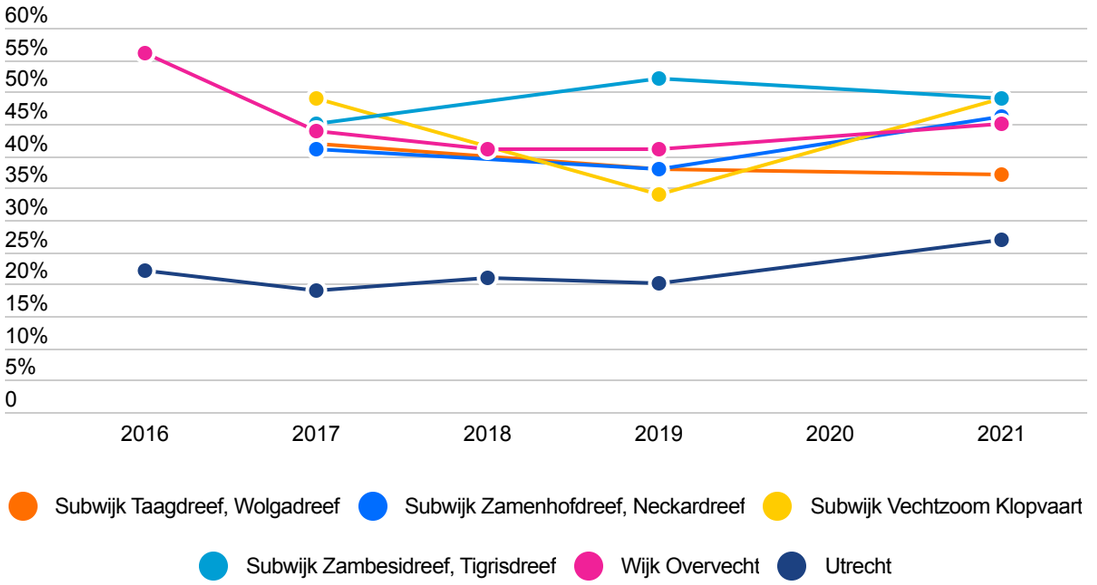
Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, in 2020 is er geen inwonersenquête gehouden

Positief buurtoordeel Overvecht neemt toe, vooral in de subwijk Zambesidreef, Tigrisdreef

Overvechters beoordelen hun buurt gemiddeld met een 5,7. Dat is lager dan in de andere wijken van de stad, maar hoger dan de beoordeling in 2019. Vanaf 2016 zien we een opwaartse trend. Binnen Overvecht zijn de verschillen tussen subwijken verminderd. Vooral de score van de subwijk Zambesidreef, Tigrisdreef, waar de buurtaanpakken lopen, is tussen 2019 en 2021 verbeterd van 5,0 naar 5,8. Zie bijlage 2 voor de grenzen en indeling van de subwijken.

Eind 2023 is een nieuwe meting.

Vindt het moeilijk om hoopvol te zijn over de toekomst van de buurt

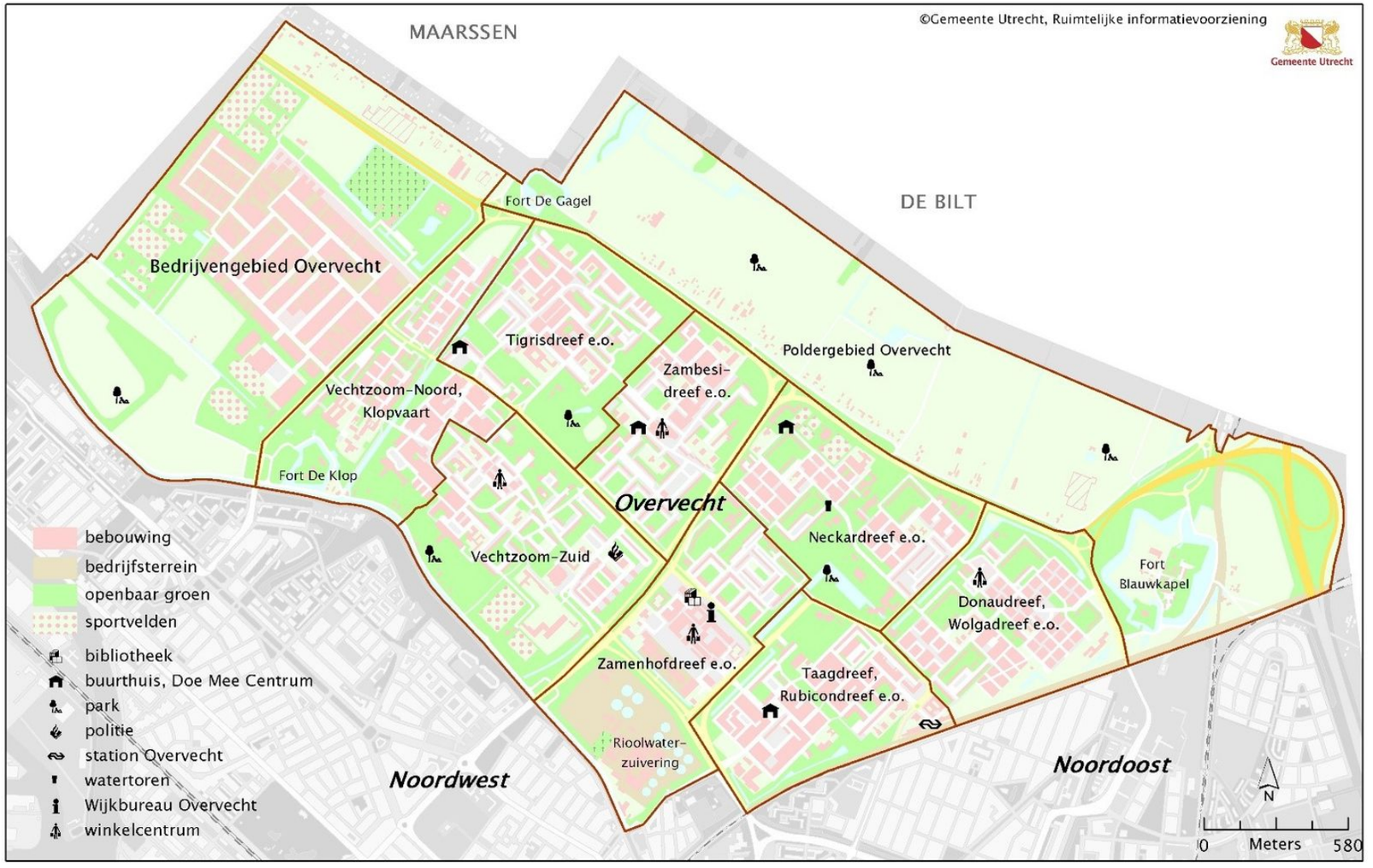
Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht, in 2020 is er geen inwonersenquête gehouden

Veerkracht blijft gelijk, vertrouwen in de toekomst van de buurt neemt af

Iets meer dan de helft van de inwoners in Overvecht vindt dat over het algemeen de meeste mensen wel te vertrouwen zijn (56%), stedelijk gemiddeld is dit 72%. Vier op de tien Overvechters (40%) vindt dat je niet voorzichtig genoeg kan zijn in omgang met andere mensen. Dit is ten opzichte van 2019 iets gestegen. Gemiddeld in Utrecht is dit 27%.

Als het gaat om vertrouwen in de toekomst, zien we een negatieve ontwikkeling. in 2019 vond 41% het moeilijk om hoopvol te zijn, in 2021 is dit percentage gestegen naar 45%. Voor heel Utrecht was de stijging groter: van 20% naar 27%. In de kenniskring wordt geduid dat de stijgingen ook samenvallen met de coronaperiode. Dat de cijfers van Overvecht minder stijgen dan van Utrecht kan komen doordat hier relatief meer mensen wonen die al langer minder hoopvol zijn.

Bijlage 1: buurtindeling

Vragen?
Mail naar
overvecht@utrecht.nl
of kijk op
echtovervecht.nl/
samen-voor-overvecht

Bijlage 2: lijst aanwezigen kenniskringen

Sinds de laatste monitorrapportage zijn er meerdere kenniskringen geweest. Hieronder geven we de deelnemers weer die aanwezig waren bij de laatst gehouden kenniskring.

Kenniskring 'Plezier wonen in een meer gemengde wijk'
Aanwezigen: 2 inwoners uit de wijk, Albrona, Heijmans, Woonin, 2 wijkambassadeurs (o.m. van Beheergroep Gagelpark), Veelzijdig wonen/Tussenvoorziening, 4 medewerkers van de gemeente Utrecht (Ruimte, Wonen en Wijken), organisatie (datacoach, gespreksleider, notulist).

Kenniskring 'Jonge Kind ' (Maart 2023)
Aanwezigen: 5 moeders uit de wijk, Brede school Overvecht, DOCK, SWV Jonge Kind, Buurtteam Jeugd en Gezin, Moederbabygroep, Raedelijn, Jeugdgezondheidszorg, Bibliotheek Utrecht, Spoor 030, Kidsclub, Moeders voor elkaar, Ludens, Overvecht Gezond, , Gemeente Utrecht (Volksgezondheid, MO Onderwijs).

Kenniskring 'Veilige buurten'
Aanwezigen: 5 bewoners (waarvan 3 van het Wijkplatform Overvecht en 1 van het Moedernetwerk), 1 buurthost Overvecht-Zuid,wijkagent, JoU, 3 medewerkers van de gemeente Utrecht.(Openbare Orde en Veiligheid, Onderzoek en Advies, Samen voor Overvecht).

Brede Kenniskring (Maart 2023)
Aanwezigen: 3 bewoners, Project O, Positive, JoU, Buurtteam Jeugd en Gezin, Overvecht Gezond, Era Contour en 4 medewerkers van de gemeente Utrecht.

Kenniskring 'Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat' (Februari 2023)
Aanwezigen: 1 inwoner uit de wijk, Overvecht Gezond, Sport Utrecht, Pozitive, Buurtteam Jeugd en Gezin, DOCK, Taal Doet Meer, Kleurrijke Zorg, Zin in Utrecht,WIJ3.0, Gemeente Utrecht (Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid).

Duidingsgesprek Jongvolwassenen (in kernteam, Maart 2023)
Aanwezigen: Sport Utrecht, Pozitive, Al Amal, buurtteam Sociaal, JoU, Gemeente Utrecht (MO Sport, Focus, Volksgezondheid en Projectmanagement).

Kenniskring 'Meedoen en Ondernemen' (Februari 2023)
Aanwezigen: Ondernemers, Dok030, Project O, JoU, Power by Peers, Pozitive, Wij 3.0, Idid, Voedseltuin, gemeente Utrecht: Werk&Inkomen, Samen voor Overvecht, Onderzoek&Advies.

Wijkbrede kenniskring (Maart 2023)
Aanwezigen: 2 bewoners, Project O, JoU, Pozitive, buurtteam jeugd, Overvecht Gezond, Era Contour, Portaal, gemeente Utrecht: Openbare Orde & Veiligheid, Samen voor Overvecht, Onderzoek&Advies.

Vragen?
Mail naar
overvecht@utrecht.nl
of kijk op
echtovervecht.nl/
samen-voor-overvecht

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de leden

Behandeld door	Marco van den Berg	**Datum**	31 mei 2023
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	1136954
E-mail	marco.van.den.berg@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht
Bijlage(n)	3	**Beleidsveld**	Samen voor Overvecht

Geachte leden van de raad,

Bij deze sturen wij u de voortgangsrapportage met betrekking tot de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht toe. In deze jaarlijkse rapportage beschrijven we de voortgang op de vijf ambities die we voor Overvecht hebben vastgesteld, en trekken we conclusies voor de vervolgaanpak. De voortgangsrapportage bevat – naast een beknopt kerndeel – een uitgebreide verdieping, waarin u meer leest over initiatieven vanuit en voor de wijk en de kansen die de wijkaanpak biedt. Daarnaast sturen we u de monitorrapportage toe, waarin we de meest recente cijfers op de indicatoren van onze vijf ambities weergeven en duiden.

Samen voor Overvecht
In 2019 is, samen met de wijk, het ambitiedocument Samen voor Overvecht ontwikkeld en door de gemeenteraad vastgesteld. Met een coalitie van betrokken bewoners en professionals uit de wijk werken we met veel energie samen aan de wijkaanpak Samen voor Overvecht. Kern van deze integrale aanpak is dat we gezamenlijk en langjarig werken aan het realiseren van vijf ambities. Het gaat dan om 1) het plezierig wonen in een meer gemengde wijk, 2) het versterken van het perspectief voor de jeugd, 3) de inzet op veilig buurten, 4) het dichtbij en op maat organiseren van zorg en ondersteuning en 5) het stimuleren van meedoen en ondernemen.

Het Rijk, de provincie Utrecht en het VSB-Fonds ondersteunen de wijkaanpak Samen voor Overvecht met extra middelen. Dat gebeurt langs de lijn van de Regio Deal vitale wijken, de Woningbouwimpuls, het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en de Wijkimpuls.

We monitoren de ontwikkeling van onze vijf ambities middels (twee)jaarlijkse cijfers op betekenisvolle indicatoren en duiding daarvan in kenniskringen. De beschikbare nieuwe cijfers tonen een overwegend positieve ontwikkeling. Zo zien we, op hoofdlijnen:

- Het aantal **werkloosheidsuitkeringen** dalen van 560 in juni 2020 tot 260 in juni 2022;

- een daling van het aantal **bijstandsuitkeringen** met 8% voor Overvecht als geheel: van 2.860 naar 2.620;
- een groei van het **aantal banen** van 3% tussen 2021 en 2022; het gaat dan vooral om ZZP'ers;
- een toename van het aandeel jongvolwassenen met een **startkwalificatie**, van 87,5% in 2021 naar 88,6% in 2023;
- dat het bereik van de **voorschool** met 80% het op één na hoogste van Utrecht is (waar het bereik in de afgelopen jaren nog achterbleef bij het Utrechts gemiddelde);
- een toename van de **ervaren gezondheid** van kinderen en volwassenen in Overvecht; zo neemt de als 'goed' ervaren gezondheid van kinderen in de leeftijd van tien tot twaalf jaar toe van 79% in 2019 naar 90% in 2021;
- het aantal politieregistraties van **jeugdoverlast** in Overvecht dalen met 14%, waarmee de jeugdoverlast op het laagste niveau sinds 2017 uitkomt;
- het percentage (unieke) **jeugdige verdachten**, aangehouden in Overvecht, dalen naar 0,9%, waarmee het nagenoeg gelijk is aan het Utrechts gemiddelde.

De bijgevoegde voortgangsrapportage en monitor bieden een volledig overzicht van de beschikbare resultaten.

Gezien de beschikbaar gekomen resultaten lijkt de weg omhoog zich door te zetten. Een belangrijke kanttekening die daarbij gemaakt moet worden, is dat er geen nieuwe cijfers zijn op de indicatoren die iets zeggen over hoe bewoners hun wijk, buurt of eigen situatie ervaren. Deze cijfers komen uit de tweejaarlijkse inwonersenquête, die (pas) in het najaar van 2023 weer wordt uitgevoerd. De conclusie is dat de positieve ontwikkeling nog wel fragiel is, en dat de achterstand van Overvecht op de rest van Utrecht groot blijft. Als Samen voor Overvecht ons íets duidelijk maakt, is het dat een lange adem cruciaal is.

Vervolg
Op basis van de voortgangsrapportage en monitor – en de duiding daarvan in kenniskringen – kiezen we ervoor om een groter deel van ons budget in te zetten op twee van de vijf ambities, zoals we in de raadsbrief Prioritering Samen voor Overvecht van 21 maart 2023 ook hebben aangegeven.

Ambitie Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat
Een belangrijke indicator voor onze ambitie Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat is het percentage gezinnen met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum (de Utrechtse armoedegrens). In 2021 leeft 30,3% van alle gezinnen in Overvecht van een inkomen tot 125% van het sociaal minimum; stedelijk is dit percentage 14,4%. Daarnaast zien we dat 23% van de huishoudens in Overvecht al vier jaar of langer leeft van een inkomen tot 125% van het sociaal minimum; stedelijk is dit 9,6%. Extra inzet op bestrijding van armoede en schulden (bestaanszekerheid) is nodig. Dit doen we door het versterken van de armoede-aanpak en zetten we in op het duurzaam uit de schulden krijgen van bewoners. Het Rijk stelt één miljoen euro beschikbaar voor de armoede-aanpak in Overvecht voor de jaren 2023 tot en met 2025. Hiervoor dienen we in Q3 van 2023 een aanvraag in. Vanuit de gemeentelijke middelen voor Samen voor Overvecht zetten we twee budgetcoaches in.

Ambitie Meedoen en ondernemen
De werkloosheid is een belangrijke indicator voor onze ambitie Meedoen en ondernemen. Hoewel het aandeel mensen met een bijstandsuitkering in Overvecht licht daalt, is het percentage nog bijna drie

keer zo hoog als het stedelijk gemiddelde. Voor de lange termijn is werken aan perspectief (werk, een opleiding of eigen bedrijf) de beste manier om aan voor bestaanszekerheid te zorgen. We nemen daarom twee extra ‘bewonersverbinders’ uit Overvecht in dienst bij de succesvolle Werkwinkel. Daarnaast vergroten we de inzet van de Overvechtse ondernemer Pozitive, die proactief werkt en een doelgroep bereikt die niet naar de Werkwinkel komt. Zo hopen we meer mensen naar werk of een opleiding te begeleiden. Ook willen we dat alle leerlingen in Overvecht een passende stageplek vinden. We starten met een pilot om dat te bevorderen, waarmee we tegelijkertijd ervaringen kunnen opdoen en deze aanpak desgewenst kunnen opschalen.

Tot slot
We zien dat er met de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht concrete resultaten worden geboekt. De cijfers laten een positieve trend zien. We realiseren ons echter ook dat we nog een lange weg te gaan hebben. We zijn blij dat we die weg bewandelen sámen met bewoners en professionals uit de wijk, en zien ernaar uit om deze samenwerking voort te zetten om Overvecht iedere dag iets mooier en beter te maken.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Voortgangsrapportage 2023
Samen voor Overvecht

EchtOvervecht.nl/
Samen-voor-Overvecht

Inhoudsopgave

Deze voortgangsrapportage bestaat uit twee delen. In de kern van de 5 ambities van Samen voor Overvecht beschrijven we de resultaten van 2022 per ambitie. De verdieping bestaat uit een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven die bijdragen aan de vijf ambities van Samen voor Overvecht.

Klik hier voor snelle toegang tot de twee delen van de voortgangsrapportage

Kern van de 5 ambities
p. 5-25

Verdieping op de 5 ambities
p. 26-69

Voorwoord

Overvecht iedere dag een stukje beter en mooier maken: het is een doel waar veel actieve bewoners en bevlogen professionals ín de wijk, samen met de gemeente, provincie en het Rijk, met hart en ziel aan werken. Of het nu gaat om de bijna honderdvijftig jongeren die met behulp van Focus aan het werk of terug naar school zijn gegaan, om de meer dan duizend bewoners die dankzij de fietsdeals van Project O voor dertig euro een fiets konden kopen of om de ontwikkeling van de Ivoordreef, waar meer dan tweehonderdvijftig nieuwe woningen, een parkeergarage, een plein met speelvoorzieningen, een speelplek en een sportveldje komen.

Als we kijken naar de vijf ambities die we voor Overvecht hebben benoemd, zien we in de monitor dat de stijgende lijn van vorig jaar zich op veel indicatoren doorzet. De resultaten, groot en klein, zijn voor een groot deel te danken aan de samenwerking tussen de partners van Samen voor Overvecht en de beschikbare extra middelen. Vanuit deze wijkaanpak investeren we zelf in de wijk en initiëren en faciliteren we initiatieven van bewoners, ondernemers of organisaties die in de wijk actief zijn. Daarnaast is er natuurlijk de reguliere inzet van onze partners en onszelf, die maakt dat één en één samen vaak drie is.

Maar die vooruitgang wordt niet altijd gezien of gevoeld. De laatste armoedecijfers zijn van voor de koopkrachtcrisis en we krijgen van zowel bewoners als van professionele partners als DOCK, de buurtteams, de Armoedecoalitie en de Voedselbank verontrustende signalen, dat steeds meer bewoners hun hoofd in financieel opzicht niet meer boven water kunnen houden. We zien ook dat de verschillen met andere wijken in Utrecht op veel terreinen nog erg groot zijn.

In deze voortgangsrapportage gaan we in op de successen en de zorgen. We doen dat aan de hand van de vijf ambities in een beknopt kerndeel. Daarnaast bevat deze voortgangsrapportage een uitgebreide verdieping. Overvecht bruist van de inspirerende mensen, organisaties, ondernemers en initiatieven. Juist omdat de communicatie van en over Samen voor Overvecht iets is wat we met álle partners in de wijk doen, hebben wij hen gevraagd om een bijdrage aan deze voortgangsrapportage te leveren. Van wijkambassadeur ‘Papa Buurman’ en voetballer Redouan El Yaakoubi tot Samen Krachtig en de Voedseltuin Overvecht: hun inbreng is terug te vinden in deze verdieping. Overigens zijn dit soort verhalen een kracht in zichzelf. We zien dat positieve verhalen over bewonersinitiatieven en samenwerking in de wijk positief worden ontvangen. Deze verhalen roepen een gevoel van trots en waardering op bij bewoners. Vanuit Samen voor Overvecht zetten we ons daarom in om deze positieve verhalen een breed podium te geven.

Voor ons geeft deze voortgangsrapportage aan dat Samen voor Overvecht van de lange adem is. We zijn goed op weg, maar de weg is lang en kent drempels waar we soms maar weinig invloed op hebben; denk aan de stijgende energieprijzen en koopkrachtcrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne. We investeren de komende jaren een relatief groter deel van ons budget in bestaanszekerheid en perspectief van bewoners, door extra inzet op armoede- en schuldenaanpak, het begeleiden van mensen zonder baan naar passend werk en hulp aan jongeren bij het zoeken naar een goede stageplek.

En tot slot: we zijn ontzettend blij met en trots op onze grote en sterke coalitie. We zijn al onze samenwerkingspartners dankbaar voor het mooie werk dat zij verzetten.

De 5 ambities van de wijkaanpak Samen voor Overvecht

1 Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

- Stapsgewijs een gevarieerd, kwalitatief goed en duurzaam woningaanbod realiseren voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een midden of hoger inkomen willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.
- Nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen realiseren in nieuwe en bestaande bouw, zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.
- Aantrekkelijke, schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving die uitnodigt om te recreëren en waar kinderen buiten kunnen spelen.

2 Perspectief voor de jeugd versterken

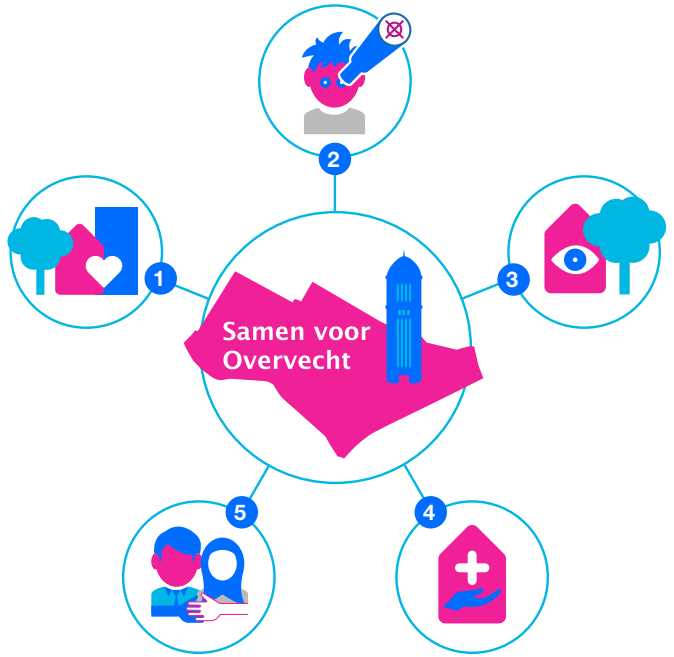
- Kinderen starten met 4 jaar zonder (taal)achterstanden op school (‘schoolrijp’ zijn).
- Kinderen en jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze er toe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

3 Veilige buurten

- Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af.
- Terugdringen van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid.
- Tegengaan van polarisatie en radicalisering.

4 Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

- Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven.
- Door maximaal te doen wat nodig is, met betere verankering in de buurtaanpakken en koppeling aan renovaties, bieden we de beste zorg en ondersteuning en is deze nog meer op maat (ook gericht op activering).
- Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen.

5 Meedoen en ondernemen

- Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.
- Verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners en bieden van perspectief.
- Aantrekkelijk ondernemersklimaat creëren.

Kern van de 5 ambities

Klik hieronder voor snelle toegang tot de verschillende ambities

Ambitie 1

Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

Stapsgewijs een gevarieerd, kwalitatief goed en duurzaam woning-aanbod realiseren voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een midden of hoger inkomen willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

De gemeenteraad heeft op 22 december 2022 het bestemmingsplan voor de Ivoordreef vastgesteld. Amvest, Bo-Ex en Era maken de Ivoordreef klaar voor de nieuwbouw van 307 woningen. Er komen 159 sociale huurwoningen (appartementen), 74 middenhuur-appartementen en 74 eengezinskoopwoningen.

Voor project de Mix is de omgevingsvergunning onherroepelijk geworden en is de sloop van de flats gestart. De bouw van de 181 middenhuurappartementen start halverwege 2023. Ook de bouw van de 67 middenhuurappartementen aan de Jagerskade ging van start.

Werkplaats Overvecht startte in maart 2022 een haalbaarheidsonder-zoek onder de naam **Gagelkwartier**. Van de 9 potentiële locaties werkt zij in 2023 6 locaties samen met de gemeente en bewoners verder uit tot concrete bouwplannen en toetst hiervan de financiële en juridische haalbaarheid. Werkplaats Overvecht stelt het participatieplan samen met bewonersvertegenwoordigers op, volgens de afspraken die gemaakt zijn in het Wijkakkoord en in samenhang met de Omgevingsvisie.

Nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen realiseren in nieuwe en bestaande bouw, zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.

De gemeente besprak met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en woningcorporaties hoe zij gemengd wonen

mogelijk kan maken in buurten met ernstige leefbaarheidsproblematiek. Het idee is om te kijken of met de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek anders toewijzen van woningen mogelijk is. In 2023 wordt dit verder onderzocht. Dit moet een juridische grondslag vormen voor vervolg van de pilots aan de Bangkokdreef en Vulcanusdreef.

Aantrekkelijke, schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving die uitnodigt om te recreëren en waar kinderen buiten kunnen spelen.

De 3 buurtaanpakken zijn een van de kansen van Samen voor Overvecht. Om de kwetsbare buurt **3S-dreven (Scharlaken-, Stroyenborch- en Schooneggendreef)** leefbaarder te maken, is een buurtaanpak gestart door Woonin, Portaal, JoU, DOCK, buurtteam, Project O, gemeente en SVO De Dreef. Met cijfers over de buurt en gesprekken met buurtbewoners en professionals, maakten ze een analyse van problemen en kansen. De partners vormen een coalitie, zodat iedereen elkaar snel weet te vinden en om initiatieven aan elkaar te verbinden. Zij inventariseerden de acties die nodig zijn om de openbare ruimte ‘schoon’, ‘heel’ en ‘veilig’ te maken. Het Ondernemersfonds stelde een buurthost aan die verbindingen legt en voorlichting geeft over ‘schoon’ en ‘heel’. De pilot Werken aan verbinding in buurten startte naar aanleiding van signalen bij het Buurtteam en Jongerenwerk over afstand tussen groepen bewoners en wantrouwen in de politie en gemeente. JoU zorgde ervoor dat 30 jongens en meiden bij SVO de Dreef voetbaltraining kregen en meededen aan laagdrempelige activiteiten, zoals een Young Leaders Training. Tijdens deze training ligt de focus op het ontwikkelen van vaardigheden die je kunt gebruiken als mediator of rolmodel in de wijk.

Na de succesvolle inzet van de flatcoach op de Sint Maartendreef bij de **buurtaanpak THEMA-dreven** startte in april 2022 **een nieuwe flatcoach op de Ankaradreef**. De woningcorporatie maakte een flat vrij voor de flatcoach, die de bewoners van de Ankaradreef ook kunnen gebruiken als buurtkamer. In de flat zijn ook medewerkers van JOU, Dock, Werk & Inkomen en beheerders van Portaal en Woonin aanwezig. Een schone buurt is ook veiliger. Daarom gaf een **wijkambassadeur de groepen 3 en 4 van de Mattheusschool voorlichting over afval**. Voor mensen die steun kunnen gebruiken is er de Weggeefbus. De bus startte in de pandemie en geeft gratis spullen aan mensen die het nodig hebben. In 2022 gebruikte de bus tijdelijk de oude gymzaal aan de Grote Trekdreef als startpunt en om spullen op te slaan. Bewoners weten de plek inmiddels goed te vinden. De Weggeefbus zorgde ervoor dat ruim 150 bewoners in gesprek gingen met DOCK. Vanuit JoU deden 40 jongeren mee met het kickboksproject van Laarej Gym en Bourdif Gym.

Als onderdeel van de **buurtaanpak Zambesi** startte in buurthuis De Boog het **maandelijks inloopspreekuur van de boa’s**. Buurtbewoners die liever iets bespreken met de politie, konden in Winkelcentrum Gagelhof terecht voor *koffie met een cop*. In 2022 kregen leegstaande gemeentelijke panden via leegstandsbeheer een tijdelijke invulling waarbij is gezocht naar een invulling met meerwaarde voor Overvecht. Aan de Voortrekkersdreef werd het initiatief ‘Toekomstpunt’ gestart, hier worden buurtbewoners geholpen met werk en scholing.

In de 3 buurtaanpakgebieden in Overvecht werken Woonin en Portaal samen met sociale partners aan het **sociaal renoveren** van de flats, één van de kansen van Samen voor Overvecht. Ze renoveren de flats

én spreken met bewoners om hen te helpen bij thema's zoals werk, schulden of taalachterstand. Woonin heeft alle bewoners van de Stroyenborchdreef en Schooneggendreef gesproken over de renovatie. In november behaalden ze het draagvlak om met de renovatie te kunnen starten. Omdat ook over sociale thema's wordt gesproken, brachten zij 33 procent van de bewoners in contact met het buurtteam, DOCK of Werk & Inkomen voor passende hulp. Woonin start in het 1e kwartaal 2023 met de renovatie van de flats Stroyenborchdreef en Schooneggendreef. Portaal start halverwege 2023 met het draagvlak-onderzoek onder de bewoners van de Scharlakendreef. Ook startte zij de voorbereidingen van de 3,5 hoog flats. Het eerste complex waar de uitvoering van de renovatie start, is op de Campos- en Argentiniëdreef. De flat aan de Nigerdreef is opgeleverd en de sociale renovatie bij de Ibisdreef is aan de gang. Bo-ex heeft de renovatie van de 10-hoogflat aan de Hanoidreef voorbereid, de uitvoering start in 2023.

Binnen de omgevingsvisie Overvecht moet de vergroening, woningbouwopgave en mobiliteit nog worden uitgewerkt. Dat was de conclusie over het concept omgevingsprogramma Overvecht. De Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en het Mobiliteitsplan 2040 vormen de basis voor deze omgevingsvisie die in 2023 wordt gemaakt.

De kaders voor de **verbouwing van de Watertoren** en de realisatie van een horecapaviljoen werden vastgelegd in een bestemmingsplan dat op 15 oktober 2022 onherroepelijk werd. De Watertoren veranderde eind 2022 echter van eigenaar. De nieuwe eigenaar denkt na over een aangepaste invulling van de Watertoren en gaat daarover in gesprek met de gemeente. Dit nieuwe plan wordt vervolgens gepresenteerd aan de buurt.

Als onderdeel van het **Groene Lint** stelde de gemeente samen met bewoners verbetervoorstellen op voor 6 hoven langs de Carnegiedreef en Zamenhofdreef. Het eerste hof bij de Okapidreef is al gerealiseerd. De 5 andere hoven worden in 2023 verbeterd.

Voor het vergroenen van het gebied direct om net gerenoveerde flats is in 2022 een overkoepelend Integraal Programma van Eisen voor 5 locaties vastgesteld. Voor de eerste locatie, de Tigris- en Haifadreef, is al een ontwerp gemaakt.

De **Orinocodreef werd ingericht als fietsstraat**. Met een maximale rijsnelheid van 30 kilometer per uur is de straat veiliger en aantrekkelijker voor voetgangers en fietsers. De straat kreeg meer drempels om de snelheid van het autoverkeer laag te houden. Ook werd de straat klimaatbestendig en groen ingericht. De Berezinadreef en Kasaidreef zijn ook opgeleverd. In beide straten zijn maatregelen genomen om de snelheid van het autoverkeer te verminderen en kwam er extra groen.

Klik hier om een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven te lezen.

Lees hier meer over de inzet voor de ambitie Plezierig wonen in een meer gemengde wijk

- **Kans: Ivoordreef**
- **Kans: Ontwikkelingen rondom Gagelsteede**
- **Kans: Buurtaanpakken**
- **Omgevingsvisie Overvecht**
- **Het herinrichten van de openbare ruimte (Regio Deal)**
- **Kans: Groene Lint door de wijk**
- **30 km projecten/Verbeteren verkeersveiligheid**
- **Pandvisies**

Ambitie 2

Perspectief voor de jeugd versterken

Kinderen starten met 4 jaar zonder (taal)achterstanden op school ('schoolrijp' zijn).

De jeugd is de toekomst, het is cruciaal om kinderen een **kansrijke start** te geven. We willen dat kinderen in Overvecht veilig en gezond opgroeien en een goede start maken op de basisschool. Daarom ondersteunen we ontwikkeling van taal, vaardigheden en talent van kinderen via continue activiteiten voor ouders en kinderen.

Al Amal creëert met De eerste 1000 dagen een stabiele thuissituatie van de zwangerschap tot het tweede levensjaar van een kind. In 2022 hielp het in totaal 15 zwangere vrouwen en vaders. Hiervoor zet ze vrijwilligers en professionals in, ook wel ma'maatjes genoemd. Verder werkt Al Amal aan het sterker en weerbaarder maken van alle moeders door samenwerking binnen de geboortezorg en Kansrijke Start. Vanaf 2023 blijft Al Amal zich inzetten in Overvecht, maar wordt dan gefinancierd vanuit stedelijke middelen.

Moeder-babygroepen zijn laagdrempelige ontmoetingen rondom opvoeding en ontwikkeling. Vaak worden hier moeders bereikt die anders niet of minder in beeld zijn. De moeders zijn zelf betrokken bij het opzetten en draaien van de groepen.

Op **de Kidsclub** worden peuters en hun ouders voorbereid op de voorschool. Veel ouders komen er met vragen over de opvoeding of taal. Elke 6 á 8 weken komt er een jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau langs op beide locaties om de ouders voorlichting te geven. In 2022 was er 4 dagen per week een Kidsclub op 2 locaties in Overvecht. Na de corona-pandemie bleven veel ouders weg. Kidsclub besloot daarom de maandelijkse vaste bijdrage vrijwillig

te maken. En ook ging de eerste Kidsclub Academie van start, 7 moeders leren hun eigen Kidsclub verzorgen.

Wij Moeders voor Elkaar is een groep van betrokken ouders. In buurtkamer de Gagel houdt de groep inloopdagen over thema's als taalontwikkeling, opvoeding, gezond eten, rondkomen, kinderopvang, werk. In 2022 bezochten ongeveer 30 moeders de inloop, waarvan 13 regelmatig. Ouders merkten dat hun stress minder werd en dat zij meer mentale ruimte en zelfvertrouwen kregen.

In Buurthuis De Boog is een ouder-kindgroep van **Taal Doet Meer** actief voor ouders met kinderen tussen de 0 en 4 jaar. In 2022 kwamen hier **12 ouders met hun kinderen** bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, Nederlands te praten en om vragen te stellen. Dit gebeurt onder begeleiding van een gespreksleider en een lees- en speelvrijwilliger die zich over de kinderen ontfermt.

Nu Niet Zwanger ondersteunt kwetsbare mannen en vrouwen bij een bewuste keuze maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Het aantal **geregistreerde cliënten groeide in 2022 naar 401**. (256 meer dan in 2021). Hiermee zijn vele onbedoelde zwangerschappen voorkomen, wat bijdraagt aan een kansrijke start voor ieder kind. Bij het Multidisciplinair Overleg en het geboortezorgnetwerk sloot een Arabischsprekende co-begeleider aan bij 2 groepen Centering Parenting. In 2022 zijn 10 moeders met angst, trauma of psychische problematiek rond de zwangerschap of bevalling geholpen met verloskundige coaching.

Kortdurende Video Home Training helpt ouders met kinderen van 0 tot 6 maanden. Zij bekijken samen met een begeleider video's van alledaagse situaties met hun baby. Dit helpt ouders in het contact met hun kind en stimuleert een gezonde ontwikkeling van het kind. In 2022 **startten 6 trajecten met videohometraining** in Overvecht en liepen er nog 3 trajecten door uit 2021.

Overvecht heeft een relatief hoog percentage peuters met risico op taalachterstanden. Zij krijgen **voorschoolse educatie** aangeboden. In 2022 is het curriculum van de voorschool aangepast, om beter aan te sluiten op de ontwikkelingsleeftijd van de kinderen. De pedagogisch medewerkers in Overvecht volgden een opleiding bewegend leren en de binnenruimten werden ingericht met materialen die dit bewegend leren stimuleren. Het bewegingsprogramma werd gepresenteerd aan ouders en partners uit de wijk met een koffie to go. In 2023 kunnen waarschijnlijk ook kinderen van 2 jaar starten met voorschool.

In januari 2023 startte een projectleider Jonge Kind om verbinding tussen de diverse projecten en initiatieven in Overvecht te verbeteren.

Kinderen en jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze ertoe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

De 4 scholen die meedoen aan de **pilot familieschool in Overvecht** focussen op ouderactiviteiten en armoedesignalering. Zo begon in 2022 op basisschool de Schakel het 'Schakelloket', waar ouders terecht kunnen met vragen over financiën, ondersteuning thuis of op school, cursussen en vragen over werk of stages. Een ervarings-deskundige op basisschool de Schakel gaf een goedbezochte cursus om moeders in hun kracht te zetten.

Met **leerpracht** onderzoeken hogescholen, universiteiten en scholen uit Overvecht hoe zij leerkrachten beter kunnen voorbereiden op het werk op scholen in wijken zoals Overvecht. Overvechtse docenten helpen het curriculum 'Lesgeven in een grootstedelijke context' ontwikkelen.

Het programma **Utrecht Gelijke Onderwijskansen ondersteunt de taalvaardigheid op 4 scholen** in Overvecht. Met netwerkbijeenkomsten en een mini-congres in de Ontdekhal interesseerde het programma meer scholen.

Stichting Durf te Dromen organiseerde op 7 december 2022 voor Samen voor Overvecht een **succesvolle Beroepenmarkt voor Overvecht** voor ongeveer 260 leerlingen van het Trajectum College, het Pouwer College en leerlingen uit groep 7 en 8 van 4 basisscholen uit Overvecht. Ook startten de voorbereidingen voor 2 pilots: een pilot voor een digitaal leerlingportfolio voor basisschoolleerlingen samen met Brede School Overvecht en een pilot voor een stagebureau voor Overvecht. Voor dit stagebureau werken onder andere 030Office, DOK030 en Stichting Asha samen.

Ouders, buurtbewoners, CoVitaal en Utrecht Natuurlijk pakten samen de omgeving aan van het **Pouwer College** en de Ithaka, 1 van de kansen van Samen voor Overvecht. Zij hieven parkeerplaatsen op waar jongeren overlast veroorzaakten, vergroenden de omgeving en maakten een moestuin, kas en kippenren. Ook knapten ze de zij-ingang op. De schooltuin is nu verbonden en geïntegreerd met groengebied Arabelladreef tot een gemeenschappelijke voedseltuin die wordt gebruikt door de beide scholen, ouders en buurtbewoners. 4 keer per week sporten de buurtsportcoaches van SportUtrecht hier met jongeren uit de wijk.

De ontdekhal van TEC Utrecht in Overvecht (kans Energie voor jongeren) brengt zo veel mogelijk kinderen spelenderwijs in aanraking met techniek. Ze ervaren het plezier om zelf iets te maken en ontdekken hun talenten. In 2022 bezochten 55 basisscholen met 1.405 leerlingen **de Ontdekhal**. Daarnaast bezochten 375 middelbare scholieren en 2.795 andere bezoekers de Ontdekhal. Ook waren er 915 deelnemers aan bijeenkomsten. Het Zomerprogramma trok 800 bezoekers, 2 keer zoveel als in 2021. In 2023 krijgt het thema Circulair in de Ontdekhal nog meer aandacht. Basisscholen kunnen dan bij de Ontdekhal terecht voor een volledig techniekles programma. En de bedrijvenpartners werken in 2023 jaar aan (financiële) continuering van de Ontdekhal.

Vrijwillige taalcoaches van Taal Doet Meer geven wekelijks Nederlandse les aan een groep ouders op scholen. In 2022 waren **61 ouders actief** op de Mattheusschool, Op Dreef, De Klopvaart, Marcusschool, de Schakel, Ithaka en de Sint Maartenschool. De lessen en het lesmateriaal sluiten zoveel mogelijk aan bij de opvoedingsvragen van ouders en de materialen van school, zoals maandelijkse nieuwsbrieven en ouderavondgesprekken.

JoU biedt wekelijks sport en spelactiviteiten aan opgroeiende kinderen en tieners in hun omgeving, op pleintjes en in gymzalen. JoU werkt met de jongeren aan sociale vaardigheden en bemiddelt bijvoorbeeld bij conflicten. Dit verbetert de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. In 2022 deden onder meer **40 jongeren mee met een kickboksproject** bij Laarej Gym en Bourdif Gym, kregen **30 jongens en meiden voetbaltraining** in het project Eenheid bij SVO De Dreef en werkten zij aan hun zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling. JoU sloot samen met DOCK aan in de pauzes op de basisscholen De Klopvaart, De Johannes en De Dreef. De **20 rolmodellen van JoU** leren jongeren om te participeren in de samenleving. De jongeren die rolmodel worden bedenken samen activiteiten voor de jeugd, bereiden deze voor, voeren ze uit en evalueren deze. Hierdoor ontdekken ze welke talenten zij specifiek hebben en ze nemen hun kennis en ervaring mee de wijk en de stad in. **Rolmodellen Oussama en Hayder ontvingen een jeugdlintje** van wethouder Dennis de Vries: 'Veel mensen hebben een negatief beeld van de wijk Overvecht, maar er is hier ook zoveel positiviteit, waar we te weinig over horen.'

Het **mentorprogramma Big Brothers Big Sisters Utrecht** ondersteunt kinderen van 6 tot 18 jaar die opgroeien in kwetsbare situaties. De kinderen ontmoeten minimaal een keer per week gedurende 1 jaar hun mentor (de Big Brothers en Sisters). **In Overvecht waren er 38 matches**. Dit is 45 procent van het totaal van alle matches in de stad.

Stichting Move koppelt studenten aan kinderen die minder kansen krijgen dan hun leeftijdsgenoten. Ze duiken in elkaars leefwereld, ontdekken hun talenten en komen samen in actie voor een ander. Stichting Move organiseerde op praktijkschool Pouwer een succesvolle praktijkversie van Move your world. Leerlingen van het eerste jaar bedachten allerlei **acties voor een ander**. Van kaartjes schrijven naar eenzame ouderen, tot meehelpen bij de daklozenopvang. In het project Move Maatje koppelde Stichting Move groep 8-leerlingen aan een student om de overstap naar de middelbare school makkelijker te maken. Basisschool De Klopvaart organiseerde samen met studenten van de HU Social Work een **verkeersveiligheidcampagne** voor de buurt. Groep 7 van de Johannesschool organiseerde samen met de roeivereniging een sportfestival. En basisschool de Watertoren organiseerde een kookmarkt voor de buurt.

De aanpak jongvolwassenen in Overvecht zet in op talentontwikkeling van jeugdigen, met extra aandacht voor de overgang van jeugd naar volwassenheid. In 2022 was de rode draad: perspectief op een zinvolle toekomst en versterken van het gevoel van waardering bij jongeren. Hiervoor werkte ze aan 2 doelen: beter bereiken en helpen van de groep die vastloopt en meer ondersteuning bij ontwikkeling.

Het project Focus begeleidt jongeren die nog geen startkwalificatie hebben terug naar school, naar een baan of een eigen bedrijf. **Focus benaderde 265 jongeren**. In 2022 hielpen zij 83 jongeren aan het werk, startten 26 jongeren als zzp'er, haalden 4 jongeren alsnog een startkwalificatie en gingen 35 jongeren weer naar school.

JoU gaf jongeren die opgroeien in families met veel risico's en problemen een fysieke ruimte om elkaar te ontmoeten. Jongerenwerkers werken hier met hen aan contact en vertrouwen. De begeleiders grijpen in bij risicofactoren, zoals problematisch gedrag en zorgen voor beschermende factoren, zoals een betekenisvolle dagbesteding en gezonde leefstijl. Jongeren met een positieve drive gingen in 2022 sporten bij Bourdif Gym en kregen tegelijkertijd individuele ondersteuning van JoU. **18 jongeren begonnen een opleiding of werden ondersteund bij het vinden van werk.** JoU begeleidde in 2022 58 jongeren individueel. De meeste resultaten zijn gehaald op het gebied van financiën (schulden), opleiding en werk en een positieve invulling van de vrije tijd.

Jongvolwassenen kunnen ook deelnemen aan activiteiten zoals een empowermenttraining bij de beschilderde caravan van de Caravan Crew bij studentencomplex The Fizz.

Het initiatief Samen Krachtig bereikte met inlopen en andere activiteiten 60 jongvolwassenen in Overvecht. De jongerencoaches spreken op straat jongeren aan, bouwen een vertrouwensband op en kwamen bij de inlopen in contact met hen. De coaches boden individuele begeleiding aan 15 jongeren die middelen gebruiken en aan ouders. De coaches konden 2 jongeren naar een kliniek doorverwijzen. Verder gaf Samen Krachtig 10 voorlichtingen, een voorlichting aan jongeren met een ervaringsdeskundige, aan vaders en moeders, zoals een voorlichting aan 50 Somalische vaders en een grote voorlichting aan 150 moeders.

In maart 2022 startte **030Office**. De **12 bedrijfsruimtes op de begane grond zijn gevuld met jonge ondernemers** die 18 maanden tegen een laag starttarief hun onderneming starten. Zij krijgen begeleiding via DOK030 en Stichting JoU. Op de 1e verdieping is een ontwikkelwerkplaats, waar workshops en trainingen worden gegeven over studie, werk en ontwikkeling. Er waren inloopspreekuren van StudentJobCoaches en de Werkwinkel en jongeren uit de wijk kregen een gratis theoriecursus, om hun rijbewijs te halen. De potentie van 030Office, kwam er in 2022 nog niet helemaal uit. In 2023 maakt 030Office een doorstart met een nieuwe projectleider en ontwikkelt het een plan voor de komende 3 jaar.

Lees hier meer over de inzet voor de ambitie Perspectief van de jeugd versterken

- De eerste 1000 dagen – Al Amal
- Moeder-babygroepen Overvecht
- Kidsclub
- Kansrijke start Themadreven: Wij moeders voor elkaar (Regio Deal)
- Nu Niet Zwanger (Regio Deal)
- Kortdurende VideoHome-training (Regio Deal)
- Voorschoolse educatie (Regio Deal)
- Multidisciplinair overleg complexe casuïstiek MDO (Regio Deal)
- Jongerenwerk JoU
- Big Brothers Big Sisters
- Stichting Move
- Familieschool
- Leerpracht (Regio Deal)
- Kans: Pouwer College
- Durf te dromen
- UGO (Utrecht Gelijke Onderwijskansen)/Brede School Academie (BSA)/LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding) voor Overvecht (Regio Deal)
- Aanpak jongvolwassenen (Regio Deal)
- Focus: Jongeren (18-23) met grote afstand tot de arbeidsmarkt
- Caravan Crew
- Samen Krachtig (bewonersinitiatief)
- Kans: Energie voor jongeren
- 030Office

Klik hier om een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven te lezen.

Ambitie 3

Veilige buurten

Deze ambitie wordt extra ondersteund door de stedelijke nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden' (GSPB). In Overvecht wordt een aantal interventies uit de veiligheidsaanpak versterkt en starten er nieuwe interventies uit deze nota.

Jongeren kiezen het goede pad en jeugdoverlast neemt af.

In Overvecht zijn **15 jeugdgroepen** (tot en met 23 jaar) in beeld, waarvan 2 groepen veel overlast veroorzaakten. Beide groepen zijn aangepakt, door op te treden tegen overlastgevend en crimineel gedrag. Ook legde JoU contact op straat en bood activiteiten, begeleiding en hulpverlening aan. JoU bereikte afgelopen jaar 285 jongeren die deel uitmaken van een jeugdgroep. Daarnaast investeert het in 4 gebieden in de jongere jeugd van 10 tot 14 jaar om te voorkomen dat zij zich doorontwikkelen tot overlastgevende jeugd.

Ook de **4 wijkboa's in Overvecht** gingen in 2022 jongerenoverlast tegen. Zij zijn zichtbaar aanwezig, kennen de jongeren op straat, onderhouden het contact en handhaven waar nodig. Ook ouders worden betrokken om jongeren op het goede pad te houden en te brengen: in 2022 waren er **2 bijeenkomsten met het moeder-netwerk** over veilig opgroeien. In 2023 wordt er nog meer samen-gewerkt met scholen, om ouders te betrekken bij de veiligheids-aanpak in de wijk.

In Overvecht zorgt het gebruik van lachgas in de openbare ruimte voor overlast. De betrokken partijen verbeterden de samenwerking in handhaving en preventie rond het gebruik van lachgas in Overvecht. Per 1 januari 2023 is lachgas opgenomen in de Opiumwet, waardoor het verboden is om lachgas in Nederland te verkopen, bezitten of te importeren.

In 2022 zijn er **2 bijeenkomsten 'Huiselijk Geluk' georganiseerd** voor bewoners in de wijk. Deze bijeenkomsten gaan huiselijk geweld tegen. De bijeenkomst voor vrouwen trok 100 belangstellenden. De bijeenkomst voor mannen in Moskee Al Farouk had 30 deelnemers.

Het **lesprogramma Kapot Sterk** voor scholen maakt kinderen bewust van en weerbaarder tegen verleidingen om de criminaliteit in te gaan. In de 5 modules voor leerlingen tussen de 10 en 12 jaar staan veerkracht, talenten, verleidingen en positiviteit centraal. In 2022 startte het lesprogramma op 4 basisscholen in Overvecht: OBS de Klopvaart, Marcusschool, OBS de Gagel, Johannesschool. In 2023 wordt de training aangeboden op de Joannes XXIII, OBS de Watertoren, OBS Spoorzicht. De lessen worden gegeven door DOCK, JoU, het OM, politie en Halt.

De persoonsgerichte aanpak richt zich op de jongeren met overlastgevend gedrag en jongeren die zich met criminaliteit bezig houden. Professionals maken zich grote zorgen dat deze jongeren verder afglijden in de zware criminaliteit. **Zij boden 22 jongeren een** persoonsgerichte **aanpak**, 4 daarvan zijn positief uitgestroomd naar een baan of opleiding. Jongeren met een persoonsgerichte aanpak kunnen bovendien instromen bij **The Colosseum Gym**. **In 2022 sportten hier 13 jongeren die zo weer positief gedrag aanleren**, zoals discipline, op tijd komen, sociale vaardigheden en werken aan een doel in een structuur. 2 trajecten zijn al succesvol afgerond.

Daarnaast starten we in 2023 met een nieuwe interventie uit de aanpak Grenzen stellen, perspectief bieden (GSPB): de proeftuin Multidisciplinair Toezichtteam. Het 'multidisciplinair (toezicht)team' wil voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen doorgroeien in (drugs)criminaliteit. In december 2022 vond hiervoor de eerste 'brede' werkbijeenkomst plaats met justitiële, sociale en zorgpartijen. De bedoeling is om ook wijkbewoners en ervaringsdeskundige jongeren te betrekken. In het eerste kwartaal van 2023 vinden nog 2 bijeenkomsten plaats om de proeftuin MDT verder vorm te geven. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal van 2023 kleinschalig gestart.

Tegengaan van (ondermijnende) criminaliteit.

We werken aan een wijk die weerbaar is tegen (ondermijnende) criminaliteit en we willen criminele samenwerkingsverbanden verstoren. Hiervoor gebruiken we verschillende interventies, onder andere gericht op ondernemers. Om de veiligheid te vergroten en concurrentiepositie van betrouwbare ondernemers te beschermen is het bedrijventerrein Nieuw Overvecht aangewezen als focusgebied in de aanpak GSPB. Hier is in 2022 **een vergunningplicht ingevoerd voor de autobranche**. De vergunningplicht geeft de gemeente meer zicht op personen of bedrijven die in verband staan met strafbare feiten.

Op het bedrijventerrein en in winkelgebieden in Overvecht hielden de politie en gemeente bovendien *Knock-and-Talk*-gesprekken met ondernemers. In 2022 bezochten zij 167 ondernemingen in kwetsbare gebieden. Door deze laagdrempelige gesprekken wordt de aanpak van ondermijning zichtbaarder en worden ondernemers weerbaarder.

Ook het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUIT) heeft extra aandacht voor Overvechtse ondernemers. Het team is gericht op handhaving en werkt samen met partners, zoals Politie en Belastingdienst. In 2022 controleerde het BUIT ongeveer 125 ondernemers. Hierbij constateerde het 15 overtredingen, zoals strijdigheid met het bestemmingsplan, illegale bewoning, een grote partij nep-merkkleding, uitkeringsfraude en overtredingen in het kader van arbeidstijden- of arbeidsomstandighedenwet.

De 4 wijkboa's in Overvecht namen initiatief tot 2 grote zichtbare handhavingsacties in de openbare ruimte. De eerste was gericht op verkeershandhaving en de andere op de verschillende vormen van overlast in het Gagelpark. Bij deze 2 acties is er tegen 47 overtredingen opgetreden.

Daarnaast zijn in april en oktober 2022 **2 grote verkeerscontroles georganiseerd gericht op het tegengaan van ondermijning**. Hieraan nemen verschillende partners deel, zoals Politie, Douane en de Belastingdienst.

1 keer per maand op een vast tijdstip zit **de wijkagent** bij de McDonald's in het winkelcentrum Overvecht. Zo kunnen bewoners hun zorgen over de wijk laagdrempelig bespreken met de politie.

Tegengaan van polarisatie en radicalisering.

De **pilot Werken aan verbinding in buurten** startte naar aanleiding van signalen bij het Buurtteam en JoU over afstand tussen groepen bewoners en wantrouwen in de politie en gemeente in de buurt-aanpak 3S-dreven. In 2022 werd een startbijeenkomst gehouden met professionals om de problemen verder te onderzoeken. In 2023 voeren zij een analyse uit en maken ze een plan om de verbinding tussen bewoners onderling, de gemeente en andere partners te versterken. Om zo een actief buurtnetwerk te bereiken én een aanpak die ook andere buurten kunnen toepassen. Hiervoor werken bewoners, ondernemers, professionals, scholen, lokale stichtingen en sleutelpersonen in de buurt nauw samen.

Klik hier om een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven te lezen.

Lees hier meer over de inzet voor de ambitie Veilige buurten

- **Aanpak jeugdgroepen**
- **Extra wijkboa's**
- **Lachgasverbod**
- **Moedernetwerk**
- **Huiselijk Geweld**
- **De persoonsgerichte aanpak**
- **The Colosseum Gym**
- **Multidisciplinair Toezichtsteam**
- **Kapot Sterk – weerbaarheidstraining op basisscholen**
- **Samen Vooruit**
- **Koffie met wijkagent**
- **Knock-and-Talkgesprekken ondernemers**
- **Ondermijningsbezoeken aan ondernemers Overvecht**
- **Verkeerscontroles gericht tegen ondermijning**
- **Werken aan verbinding in buurten**

Ambitie 4

Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven.

Om de sociale samenhang te ondersteunen en versterken, stimuleren we het bewonersinitiatief '**Buurtmaaltijden**'. Actieve wijkbewoners maken gezonde maaltijden, vrijwilligers brengen deze bij mensen thuis en maken tijd voor een praatje aan de voordeur. De maaltijden worden gebruikt om wijkbewoners met een afstand tot de samenleving weer mee te laten doen. Wekelijks bereikt Buurtmaaltijden meer dan 95 wijkbewoners in een kwetsbare positie. In 2022 organiseerde 'Buurtmaaltijden' met samenwerkingspartner DOCK een vrijwilligersfeest voor 100 actieve vrijwilligers in de wijk.

In 2022 gaf DOCK binnen Samen voor Overvecht prioriteit aan Taal & Ontmoeting, Speel Mee en Sociaal Renoveren. Bij **Taal & Ontmoeting** startten 80 inwoners en 45 inwoners leidde DOCK vanuit deze activiteit naar een ander aanbod in de wijk. Met Taal & Ontmoeting zet DOCK niet alleen in op het leren van de Nederlandse taal, maar ook op het leren kennen van andere mensen. Bijvoorbeeld door deel te nemen aan andere activiteiten of hulp te krijgen bij het vinden van opleiding of werk. Verder ontwikkelde DOCK een programma voor het versterken van digitale vaardigheden. Deelnemers waarderen dit aanbod met een gemiddelde van 7,7.

Met **Speel Mee** spelen kinderen onder begeleiding in hun eigen buurt en bevordert DOCK een veilig en vreedzaam pedagogisch klimaat. Ook is het een contactmoment met ouders en andere bewoners. In 2022 zijn naar schatting 335 kinderen en 50 ouders bereikt met deze activiteit. Speel Mee vindt plaats bij de 10-hoogflats van de THEMA-dreven, de IBIS-dreef, de 3S-dreven en de ACA-dreven. Bij iedere buurt is in 2022 een pleinfeest georganiseerd samen met

ouders, rolmodellen en samenwerkingspartners. Dit helpt om het bereik te vergroten en de verbinding binnen de buurt te versterken.

DigiTaalhuis Utrecht heeft in Overvecht, naast het reguliere inloop-spreekuur op donderdag, een extra inloop op dinsdag. Tijdens de extra inloop zijn in 2022 **201 bezoekers bereikt**. Bij de inloop kunnen mensen terecht met vragen over taalles en computerles en ze kunnen oefenen achter de computer. Het DigiTaalhuis is een samenwerking tussen Bibliotheek Utrecht, Taal Doet Meer en Digiwijs en partnerorganisaties.

Elke vrijdagochtend is er Taalcafé van Taal Doet Meer in de Moskee Omar Al Farouq voor vrouwen. In 2022 waren er **34 bijeenkomsten met 245 deelnemers en 116 vrijwilligers**. Vrijwilligers en deelnemers gaan wekelijks in groepjes in gesprek over allerlei onderwerpen.

Het Gezondheidscentrum Amazonedreef, een van de kansen, werkt aan alle ambities van Samen voor Overvecht. Zo zijn er werkervaringsplekken voor gastvrouwen, een 'Amazonetuin' waar wijkbewoners samen in de tuin werken, een beweegtuin en een fietshub. 2 Van de 3 gastvrouwen stroomden in 2022 uit naar een reguliere baan. In de Amazonetuin werken 10 vaste wijkbewoners. Er werden een midzomerborrel, een jubileumfeest en 2 tuinlunches georganiseerd. Op 23 maart opende de Beweegtuin en op 23 september de Fietshub. Iedere werkdag wordt een activiteit georganiseerd rondom het gezondheidscentrum: wandelen, fietsen, tuinieren en sporten. In 2022 startte ook het leer-werkbedrijf van ROC Midden Nederland in het gezondheidscentrum.

Maximaal doen wat nodig is voor de beste zorg en ondersteuning op maat.

In Overvecht steunen we verschillende partners, zodat zij een brede doelgroep bereiken en passende ondersteuning kunnen bieden in complexe situaties.

Al Amal bereikte in 2022 met het Open Huis bij De Dreef 393 bewoners. Dit is een laagdrempelige inloop waar bewoners geholpen worden met praktische vragen en ruimte is voor ontmoeting. Er zijn nieuwe vrouwengroepen gevormd die, na verloop van tijd, zelfstandig bij elkaar komen. In 2022 was er een grote toestroom aan nieuwe mensen als gevolg van de inflatie en oplopende energiekosten.

City Deal Eenvoudig maatwerk stimuleert en helpt mogelijkheden voor maatwerk. 'Koplopers' bij de Buurtteams hebben een bellijst met contactpersonen met beslissingsbevoegdheid bij bijvoorbeeld corporaties en Werk & Inkomen, die maatwerk mogelijk maken. De koplopers van de buurtteams en contactpersonen van de bellijst weten elkaar steeds beter te vinden en lossen steeds meer zaken onderling op. In 2022 gebruikten zij in 20 situaties het 'Voorkom Erger Potje' om problemen van bewoners op te lossen. In totaal besteedden zij 6.760 euro aan onder andere woninginrichting, hotelovernachtingen om wachttijd tot zorg te overbruggen, een openstaande rekening bij Essent en een telefoon met abonnement, zodat iemand bereikbaar was voor hulpverlening. Ook de **door-braaktafel** biedt maatwerk. In 2022 werden hier 7 probleemgevallen besproken. Daarnaast werden meerdere probleemsituaties opgelost via de 'reguliere route'. Zo kon de Bijzondere Bijstand een aantal keer met spoed worden geregeld en het fonds 'EveryDayHeroes' zorgde voor een doorbraak, zodat iemand aan het werk kon.

Met **Fit gaaf** verbetert een team van onder meer fysiotherapeuten, coaches, huisartsen, Sport Utrecht en diëtisten de gezondheid

van kinderen met overgewicht. In 2022 startten 95 kinderen met een FitGaaf-traject. 91 Kinderen doorliepen het hele traject (96%). Ook versterkte FitGaaf het nazorgtraject met vlogs en challenges. FitGaaf heeft geen wachttijd en wordt in de buurt georganiseerd. Bij (dreigende) uitval proberen de coaches dit te voorkomen met extra aandacht en inzet.

Met gelden vanuit Samen voor Overvecht maakte **LunchMaatjes** in 2022 een gezonde lunch voor kinderen op basisschool Sint Maarten en vanaf eind 2022 ook op CBS De Schakel. In 2023 wordt een zelfsmeerlunch gemaakt met reguliere gemeentelijke gelden via het 'Plan van Aanpak Gezond Gewicht op Scholen'.

Met de 'Bijenkorven' geeft het **Buurtteam sociaal** bewoners een laagdrempelige integrale toegang tot zorg. Bij de Bijenkorven zitten meerdere partners uit de wijk gelijktijdig op dezelfde locatie om inwoners met vragen te helpen. De Bijenkorf bij de bibliotheek loopt heel goed, gemiddeld zijn hier 20 inwoners per spreekuur. De Bijenkorf bij De Dreef werd niet voldoende bezocht en is beëindigd, een eventuele mogelijkheid voor doorstart bij 'De Boog' wordt onderzocht.

Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen.

De Kans **Sociaal renoveren en slim wegnemen van geldzorgen** grijpt de renovatie van sociale huurwoningen in 10-hoogflats in 3 buurtaanpakken in Overvecht aan om met bewoners in gesprek te gaan. Ook zorgmijders worden hiermee bereikt. De gesprekken gaan over de komende renovatie, maar ook over andere vragen of zorgen. De bedoeling is om zo mensen te ondersteunen waar nodig

en de sociale band tussen bewoners in de flats en hun omgeving te versterken. De woningcorporaties Woonin en Portaal verwezen in 2022 ongeveer 130 bewoners door naar sociale partners. Soms zijn deze mensen al bekend, maar hebben zij een nieuwe of aanvullende vraag. Soms zijn het ook nieuwe contacten.

Naast deze verwijzingen vonden 123 gesprekken plaats als afronding van de renovatie bij de THEMA-dreven door Woonin in samenwerking met een sociale partner (DOCK of Werk & Inkomen).

Mede door het ontstane contact met de sociale partners, verwijzen de woningcorporaties soms ook vanuit andere adressen in de wijk door naar de sociale partners.

In 2022 legden de **sociaal makelaars van DOCK** 108 contacten met inwoners vanuit sociaal renoveren. Van deze contacten neemt ongeveer de helft van de mensen deel aan een traject bij DOCK. Deze deelname varieert van het 'op de hoogte houden' van activiteiten tot intensieve en langdurige contacten. De meeste trajecten waaraan mensen deelnemen zijn Speel Mee, Krachtgroepen (voor vrouwen), buurtkoffies en het Ouderencafé. Ongeveer 15 procent van de mensen wordt vrijwilliger (eenmalig of intensief) en eenzelfde aantal legt op eigen initiatief contact met een sociaal makelaar. Met zo'n 20 procent vindt nagenoeg geen verdere opvolging plaats. Wel hebben deze mensen DOCK leren kennen en weten ze dat ze bij hen terecht kunnen.

In 2022 kwamen ruim 50 mensen vanuit sociaal renoveren terecht bij de gemeentelijke afdeling Werk & Inkomen (W&I). Er waren meer signalen, maar het lukt niet altijd om contact te krijgen met de bewoner. Als bij een vervolgbezoek door de woningcorporatie of DOCK blijkt dat contact toch (nog) gewenst is, dragen ze deze bewoner vaak over aan de 'bewonersverbinder'. De bewonersverbinders leggen bij de sociale renovatie contact met inwoners waarmee het contact moeizaam verloopt of waar de vraag niet duidelijk is. Zij bouwen vertrouwen op en helpen waar nodig bij vragen en problemen waar de bewoner snel baat bij heeft, zoals het aanvragen van een U-pas of de energievergoeding. Vanuit de vertrouwensrelatie werkt de bewonersverbinder verder aan ondersteuning of hulp waar nodig. Halverwege 2021 startte de bewonersverbinder vanuit de afdeling Werk & Inkomen met een focus op vraagstukken rondom inkomen en werk. Hiermee ligt er een directe relatie naar de gemeentelijke armoede- en schuldenaanpak. De aanpak ondersteunt het vroegtijdig signaleren en ook late signalering van geldzorgen en schulden. Al snel bleek de bewonersverbinder veel meer vragen op te halen dan alleen voor de afdeling W&I. In 2022 werd de functie bewonersverbinder daarom uitgebreid en versterkt naar vraagstukken voor de woningcorporaties en de sociale partners. Eind 2023 wordt de functie geëvalueerd.

Klik hier om een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven te lezen.

Lees hier meer over de inzet voor de ambitie Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

- **BuurtMaaltijden (bewonersinitiatief)**
- **DOCK**
- **Kans: Gezondheidscentrum Amazonedreef**
- **City Deal Eenvoudig Maatwerk**
- **FitGaaf**
- **LunchMaatjes**
- **Open Huis en Achter de Voordeur – Al Amal**
- **Buurtteam sociaal**
- **Kans: Sociaal renoveren en snel en slim wegnemen van geldzorgen**

Ambitie 5

Meedoen en ondernemen

Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.

Overvechters, ondernemers, organisaties, onderwijs en overheden werkten samen aan maatschappelijke opgaven in Overvecht, onder de naam **Project O**. De samenwerkingen krijgen vorm in coalities. Zo **sloot de fietscoalitie 1.000 fietsdeals met bewoners met een U-pas die voor 30 euro een fiets kochten**.

Op 19 augustus 2022 kwam de ploegentijdrit van La Vuelta door Overvecht. Ter gelegenheid van de Spaanse wielrenwedstrijd, organiseerden Project O, The Social Collective, Sport Utrecht, Shoppingcenter Overvecht, gemeente Utrecht en lokale ondernemers **een Spaanse markt: Mercado**. Naast een groot scherm met de tijdrit waren er activiteiten voor mensen in de wijk in de thema's culinair, cultuur, creatief en fietsen. Ongeveer 3.000 bezoekers kwamen naar de markt. Overvechters, Utrechters, maar ook mensen van ver daarbuiten. Ook in het NOS-journaal, kranten en RTV-Utrecht was er veel aandacht voor de Mercado.

De 3 sportclubs die samenwerken op **Sportpark Vechtzoom** kregen op 14 februari 2022 het **Sportcompliment van het Jaar uitgereikt**: de Sportprijs Utrecht 2021. Een prachtige erkenning voor hun mooie samenwerking op het park. In 2022 organiseerden de clubs de 2 eerste gezamenlijke sportinitiatieven: een open sportfestival in de herfstvakantie voor kinderen van de clubs én uit de buurt. Bijna 200 kinderen deden mee aan allerlei toffe sportclinics, door de trainers, hockey international Terrance Pieters en freestyler Nasser el Jackson. Op woensdagen in oktober, november en december organiseerden de clubs 11 spelmiddagen

voor kinderen van 5 tot 9 jaar. Dankzij de samenwerking met de Buurtsportcoaches van SportUtrecht werd dit een succes. Het ledenaantal van HC UNO steeg in 2022 met 110 naar 710 leden. En het ledenaantal van **SV Vechtzoom** steeg in 2022 met 60 leden naar 305. Sport Utrecht lichtte in 2022 bewoners proactief voor over de voordelen van een gezonde leefstijl. Hiervoor organiseerde ze samen met de afdeling Volksgezondheid van de Gemeente Utrecht 3 fit-en-gezonddagen. Daarnaast wezen ze ongeveer 70 bewoners vanuit een zorgomgeving door naar passend aanbod in de wijk, breder dan alleen sport- en bewegen! In samenwerking met partnerorganisaties, zoals DOCK en stichting JoU, Boks, Zihmic, Pouwer en Trajectum, zette **Sport Utrecht** ook extra sport- en beweegaanbod op voor jongeren, kinderen én voor meiden. Zo organiseerden zij een meidenevenement, waar ongeveer 50 meiden naartoe kwamen. Het Schoolzwemmenprogramma en het aanbod Zwemlespakket van Sporten en bewegen in Overvecht droeg bij aan betere zwemvaardigheid. Het aantal kinderen in Overvecht met een zwemdiploma A steeg in vergelijking met vorig jaar van 88% naar 95%. Ook de zwemcoalitie met zwembad De Kwakel, SportUtrecht, De Brede School Overvecht, Sport College Utrecht en Project O zetten zich in om nog meer kinderen te leren zwemmen.

Verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners en bieden van perspectief.

De **Werkwinkel hielp 219 mensen bij stappen richting werk of scholing**. De meeste bezoekers zijn vrouwen zonder uitkering. 58 mensen startten met een baan, vrijwilligerswerk, BBL-plek of een opleiding. Anderen hielp de Werkwinkel met een tussenstap op weg naar werk, zoals een taal- of computercursus, het maken van een cv, een competentietest of hulp bij problemen in de thuissituatie.

Vanuit de Werkwinkel werden **17 Studentjobcoaches** aan een jongere gekoppeld om hen te oriënteren op werk, een opleiding of stage. Daarnaast werden 5 casussen gefinancierd vanuit het Doorbraakpotje. Dit maakt met € 500,- per inwoner doorbraken richting werk mogelijk. De Overvechtse organisatie Pozitive bemiddelde via zijn outreachende werkwijze 26 Overvechters naar werk, 2 mensen vonden een stageplek en 9 mensen startten een opleiding. In totaal ging Pozitive in gesprek met 48 personen. Werkzoekenden, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zij-instromers en schoolverlaters kregen via de Beroepentuin een brede opleiding in techniek. In 2022 meldden zich 139 kandidaten aan voor de Beroepentuin Utrecht. 78 kandidaten deden de opleiding, waarvan 6 uit Overvecht. 68 rondden deze opleiding al af. 30 Kandidaten kregen dankzij dit traject zelfs al een baan of proef-plaatsing. Met begeleiding van DOK030 startten 37 ondernemers met een eigen bedrijf, waarvan 18 vanuit een uitkering (Participatiewet of UWV) en 19 vanuit werk of opleiding. Ook hielp DOK030 32 gevestigde ondernemers met de bedrijfsvoering.

86 deelnemers van het Wijkonderhoudsteam met een grote afstand tot de arbeidsmarkt hielden de straten van Overvecht schoon. 62 van hen komen uit Overvecht. De deelnemers hebben vaak een psychische kwetsbaarheid of beperking. Het werk bij het onderhoudsteam geeft hen ritme en levert nieuwe sociale contacten op. Ruim 200 jongeren in Overvecht zetten zich vrijwillig in voor een ander. Zij ontvingen hiervoor een certificaat van **de coalitie Maatschappelijke Diensttijd Utrecht (MDT Utrecht)**, opgezet door Project O, één van de kansen van Samen voor Overvecht. Maatschappelijke Diensttijd is een landelijk programma voor jongeren tussen de 12 en 30 jaar. Het geeft ze een kans om hun talenten te ontdekken, van betekenis te zijn, nieuwe mensen te ontmoeten en

keuzes te maken voor de toekomst. MDT Utrecht werkt samen met de stichting Krachtwijken, SVO De Dreef, stichting JoU en stichting Durf te Dromen. Met een subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bieden deze organisaties tot eind 2025 in heel Utrecht een MDT aan aan 5.700 jongeren, waarvan naar schatting 1.000 jongeren in Overvecht.

Aantrekkelijk ondernemersklimaat creëren.

Om **Overvecht Centrum (kans Samen voor Overvecht)** te versterken maakte de gemeenteraad eind 2021 geld vrij om in een open en gezamenlijk planproces een toekomstplan voor Overvecht Centrum te maken. In de tussentijd pakken we kleine projecten op die het huidige centrum verbeteren en mooier maken. Daarmee sluiten we aan bij de vele initiatieven en ideeën van mensen. Zo werd de parkeerplaats rondom het winkelcentrum opnieuw geasfalteerd en de verkeersveiligheid verbeterd. Ook pakten we kleine ergernissen aan, en plaatsten we fietsenrekken. Op Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (kans Samen voor Overvecht) werd in 2022 een **vergunningplicht voor de autobranche** ingevoerd. Hiermee krijgt de gemeente meer inzicht in de autobedrijven op het bedrijventerrein. Personen of bedrijven die in verband staan met strafbare feiten, kan de vergunningaanvraag worden geweigerd. Dit vergroot de veiligheid van het bedrijventerrein en beschermt de concurrentiepositie van betrouwbare ondernemers.

NUtrecht zette in 2022 3.000 vierkante meter ongebruikt kantoorpand om in een bruisend besdrijfsverzamelgebouw voor lokale ondernemers. In de loop van het jaar namen lokale bedrijven en organisaties bijna alle ruimtes in gebruik: van maakbedrijven tot sportscholen, een dansstudio, muziekproducers, en er oefenen bands en koren. NUtrecht is een stageplaats voor scholen in Overvecht en er zijn educatieve activiteiten in samenwerking met de Hogeschool Utrecht. Ook maakte NUtrecht activiteiten van, met en voor jongeren. Zo startte weer de Nasiklassie, waarin een groep jongeren leert eigen doelen te bepalen en wat er nodig is om ze te behalen. De invulling van de culturele activiteiten bleef nog beperkt. Toch zorgde NUtrecht voor luistersessies voor nieuwe muziek-producties, orkestrepetities en kleine congressen.

Klik hier om een uitgebreide omschrijving en voortgang van de kansen en initiatieven te lezen.

Lees hier meer over de inzet voor de ambitie Meedoen en ondernemen

- **Kans: Project O**
- **Wijkambassadeurs Overvecht**
- **Kans: Sportpark Vechtzoom**
- **SportUtrecht**
- **Kans: Sporten en bewegen in Overvecht (voorheen: Coalitie samen scoren voor Overvecht)**
- **Werkwinkel**
- **Pozitive**
- **Het WijkOnderhoudsTeam Overvecht**
- **Beroepentuin**
- **Werkbeweging (Regio Deal)**
- **Studentenhosts op shoppingcenter Overvecht**
- **DOK030**
- **NUtrecht**
- **Kans: Overvecht Centrum (Regio Deal)**
- **Kans: Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (Regio Deal)**

Conclusies voor de wijkaanpak Samen voor Overvecht

De beschikbare nieuwe cijfers op de indicatoren van onze 5 ambities laten een positieve ontwikkeling zien. Daarmee lijkt de weg naar boven door te zetten. We hebben echter geen compleet beeld, omdat er geen nieuwe cijfers zijn over hoe bewoners hun wijk, buurt of eigen situatie ervaren. Deze cijfers komen uit de 2 jaarlijkse inwonersenquête die in het najaar van 2023 weer wordt uitgevoerd. De positieve ontwikkeling is nog fragiel en de achterstand op de rest van Utrecht groot. Het is en blijft cruciaal om een lange adem te hebben. Het is daarom heel belangrijk dat het Rijk, naast de Regio Deal Vitale wijken, met ons langjarige afspraken wil maken over inzet voor Overvecht in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

Op basis van de nieuwe cijfers op de indicatoren en de duiding daarvan in de kenniskringen kiezen we ervoor om een groter deel van ons budget in te zetten op 2 van de 5 ambities, zoals in de raadsbrief Prioritering Samen voor Overvecht van 21 maart 2023 is aangegeven.

Ambitie Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat

Een belangrijke indicator voor onze ambitie Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat is het percentage gezinnen met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum (de Utrechtse armoedegrens). De laatste cijfers van deze indicator zijn licht positief in vergelijking met eerdere jaren, maar deze dateren van voor de koopkrachtcrisis. Van alle gezinnen in Overvecht leeft in 2021 30,3% van een inkomen tot 125% van het sociaal minimum, stedelijk is dit percentage 14,4%. Daarnaast zien we dat 23% van de huishoudens in Overvecht 4 jaar of langer leeft van een inkomen tot 125% van het sociaal minimum, stedelijk is dit 9,6%. We krijgen veel signalen van partners als de Armoedecoalitie, Zorgzusters, DOCK, Voedselbank en de buurtteams, dat steeds meer bewoners financieel niet meer

rondkomen en hun bestaanszekerheid onder druk staat. We hebben hierop al deels geanticipeerd door extra te communiceren over de ondersteuningsmaatregelen. Dit deden we door voor Overvecht een speciale wegwijzer voor mensen in Overvecht met weinig geld te maken met een overzicht van warme plekken, gratis voedsel en goedkope kleding en door een outreachende werkwijze met bewonersverbinders. Daarnaast blijven bibliotheken en buurthuizen waar nodig langer open, zodat bewoners die de energiekosten niet kunnen betalen een warme plek hebben. We zien echter dat extra inzet op bestrijding van armoede en schulden (bestaanszekerheid) nodig is, dit doen we door:

- Versterken van de armoede-aanpak. Zorgen over hun inkomen en schulden leveren bewoners veel stress op en belemmeren hen volwaardig mee te doen aan het maatschappelijk leven. Het Rijk stelt vanuit het programma Leefbaarheid en Veiligheid in totaal 1.000.000 euro beschikbaar voor de komende 3 jaar voor de armoede-aanpak in Overvecht. We kunnen daar voor de zomer van 2023 een aanvraag voor doen. We ontwikkelen deze aanvraag samen met de coalitie ‘Heel Overvecht warm’ in Overvecht (coalitie voor armoede-aanpak) en de afdelingen Werk en Inkomen en Volksgezondheid.

- Inzet op bewoners duurzaam uit de schulden krijgen (inzet gemeentelijk budget Samen voor Overvecht: jaarlijks 200.000 euro voor 2023 tot en met 2025). De afgelopen jaren is vanuit de aanpak ‘Utrechters schuldenvrij’ veel geïnvesteerd in het eerder bereiken van bewoners met schulden en ondersteunen bij het schuldenvrij maken. Onze ervaring is dat het voor sommige inwoners na de schuldsanering moeilijk is om grip te hebben en houden op het budget, hierbij is langere begeleiding nodig om hen duurzaam uit de schulden te houden. Door een wetswijziging wordt bovendien de duur van schuldhulpverleningstrajecten gehalveerd, van 3 naar 1,5 jaar. Vanuit Samen voor Overvecht financieren we daarom voor Overvecht 2 budgetcoaches voor Utrechters Schuldenvrij. Zij helpen de bewoners om duurzaam uit de schulden te blijven

Ambitie Meedoen en ondernemen

Werkloosheid is een belangrijke indicator voor onze ambitie Meedoen en ondernemen. Hoewel het aandeel mensen met een bijstands-uitkering licht daalt in Overvecht, is dat nog bijna 3 keer zo veel als het stedelijke gemiddelde. Ook al neemt het aandeel Overvechtse jongeren met een startkwalificatie weer licht toe (88,6%), nog steeds loopt het achter bij het Utrechts gemiddelde (93,5%). Voor de lange termijn is werken aan perspectief (werk, opleiding, eigen bedrijf) de beste manier om aan bestaanszekerheid voor bewoners te werken, dit doen we door:

- Vergroten van toekomstperspectief (werk, ondernemerschap, opleiding, inzet gemeentelijkbudget Samen voor Overvecht: jaarlijks 350.000 euro voor 2023 tot en met 2025). We verhogen onze ambitie op het toeleiden van werkzoekende (jong)volwas-senen naar de arbeidsmarkt: we willen jaarlijks 250 werkloze bewoners aan baan, eigen bedrijf of een nieuwe opleiding helpen. Dit is een verhoging van 100 per jaar ten opzichte van de resultaten van de afgelopen 4 jaar. Werk is cruciaal voor het duurzaam verdienen van voldoende inkomen, onderhouden van gezinnen, persoonlijke ontwikkeling, sociale contacten, gezond-heid, tegengaan van eenzaamheid, de leefbaarheid en veiligheid in de wijk, etc. We willen deze verhoogde ambitie realiseren door 2 extra bewonersverbinders uit Overvecht in dienst te nemen en in te zetten bij de succesvolle Werkwinkel. Daarnaast vergroten we de inzet van de Overvechtse ondernemer Pozitive die outreachend een doelgroep bereikt die niet naar de Werkwinkel komt en hen begeleidt naar werk. Naast de verhoogde ambitie op toeleiden van werkloze bewoners naar de arbeidsmarkt, willen we dat alle leerlingen in Overvecht een passende stageplek voor hun opleiding hebben, omdat dit cruciaal is voor het succesvol afronden van hun opleiding en toekomstperspectief. We starten met een pilot, zodat we kunnen leren van de ervaringen en schalen daarna op.

We bekijken periodiek op basis van de monitor en de gesprekken daarover met onze partners op welke ambities we een groter deel van ons budget en onze capaciteit moeten inzetten.

Verdieping op de 5 ambities

1. Plezierig wonen in een meer gemengde wijk | Verdieping

In Overvecht werken we aan een schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving. We willen goede voorzieningen en meer verschillende woningen in de wijk, voor de huidige én voor nieuwe bewoners. Bijvoorbeeld woningen in verschillende prijsklassen, die klaar zijn voor de toekomst. En meer ruimte in de wijk om veilig en prettig te wandelen en te fietsen.

Stapsgewijs een gevarieerd, kwalitatief goed en duurzaam woningaanbod realiseren voor huidige en toekomstige bewoners. Ook mensen met een midden of hoger inkomen willen graag in Overvecht wonen en inwoners kunnen wooncarrière maken in de wijk.

Kans: Ivoordreef

De flat aan de Ivoordreef is gesloopt en het gebied krijgt een nieuwe invulling. Door sloop en nieuwbouw van woningen moeten er meer verschillende soorten bewoners komen. Dat leidt tot een meer gemengde en veiligere wijk, betere openbare ruimte en kansen voor jongeren en werkzoekenden in de wijk.

Het bestemmingsplan van de Ivoordreef lag ter inzage en in mei vonden 2 informatiebijeenkomsten plaats om bewoners te informeren over het bestemmingsplan. De gemeenteraad stelde dit bestemmingsplan uiteindelijk op 22 december vast. Er worden 307 woningen gebouwd: 159 sociale huurwoningen (appartementen), 74 middenhuurappartementen en 74 eengezinskoopwoningen.

In 2022 organiseerden Amvest, Bo-Ex en Era ook een informatiemarkt over de woningen en konden bewoners hun mening geven over de inrichting van het plein en de speelplekken in het plan.

Voor project de Mix is de omgevingsvergunning onherroepelijk geworden en is de sloop van de flats gestart. De bouw van de 181 middenhuurappartementen start halverwege 2023. Ook de bouw van de 67 middenhuurappartementen aan de Jagerskade ging van start.

Nieuwe mogelijkheden voor gemengd wonen realiseren in nieuwe en bestaande bouw, zodat verschillende groepen mensen samen wonen en samen leven.

Voor het mengen in buurten met ernstige leefbaarheidsproblematiek ging de gemeente in gesprek met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en woningcorporaties. Om te kijken hoe het anders toewijzen van woningen met de inzet van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek mogelijk is. In 2023 onderzoeken de partijen dit verder. Zo kan in 2024 een (beperkte) voorrangsregeling op complex niveau werken aan een sterkere en stabiele bewonersmix en zo de leefbaarheid bevorderen.

Op verzoek van de gemeenteraad wil Amvest Overvechters die een sociale huurwoning achterlaten op de Ivoordreef voorrang gaan geven op een middenhuurwoning. Deze voorrangsregel wordt uitgewerkt nadat de nieuwe huisvestingsverordening is vastgesteld in juli 2023. Voor de koopwoningen op de Ivoordreef wil ontwikkelaar ERA Contour voorrang geven aan Overvechters.

Aantrekkelijke, schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving die uitnodigt om te recreëren en waar kinderen buiten kunnen spelen.

Kans: Ontwikkelingen rondom Gagelsteede

Rond Gagelsteede komen veel verschillende ontwikkelingen samen. Het is 1 van 5 stadsboerderijen van Utrecht en een geliefde plek voor bezoekers uit Overvecht, de omliggende buurten, de stad en buiten de stad Utrecht. Utrecht Natuurlijk stelde samen met de gemeente Utrecht, DOCK en betrokken bewoners en stakeholders een ontwikkelvisie op, omdat de gebouwen van de stadsboerderij aan vervanging toe zijn. In 2023 start het uitwerken van deze ontwikkelvisie tot een concreet plan en een zoektocht naar budget.

Het haalbaarheidsonderzoek met Werkplaats Overvecht kreeg in maart 2022 een vervolg onder de naam Gagelkwartier. Van de

9 potentiële locaties worden er in eerste instantie 6 verder uitgewerkt tot concrete bouwplannen en toetsen ze de financiële en juridische haalbaarheid.

Kans: Buurtaanpakken

Thema-dreven

In de buurtaanpak Thema-dreven organiseerden bewoners en partijen in de buurt veel activiteiten het afgelopen jaar om prettiger wonen mogelijk te maken.

De buurtambassadeurs van Portaal en Woonin zetten zich in voor een schone buurt. Voor actieve bewoners stelden ze een berging met schoonmaakmateriaal beschikbaar. De Schone Stadcoach gaf voorlichting op de basisscholen. Rondom de renovatie van Woonin zorgden de corporatie en de gemeente ervoor dat afval snel werd afgevoerd.

Bewoners en DOCK, Woonin, Portaal, JoU organiseerden in 2022 een burendag en met een aanvraag via het initiatievenfonds verbeterden bewoners de speeltuin bij de Haifa- en Tigrisdreef. Aan de Sint Maartendreef werd een lunchroom met ontmoetingsruimten geopend in een nieuw circulair paviljoen.

Een bewonersverbinder van Werk & Inkomen helpt bewoners bij het in beeld brengen van hun vragen. Deze vormt zo een verbinding naar de verschillende hulpinstanties. Er kwam een buurtkamer op de Ankaradreef. Onder begeleiding van een flatcoach van DOCK biedt deze buurtkamer ruimte voor ontmoeting en activiteiten. Er is een wekelijks spreekuur waar bewoners vragen kunnen stellen aan Portaal, Woonin, Jou, DOCK en de gemeente. Ook startten de woningcorporaties, DOCK, buurtteams, het GGZ-wijkteam, JoU en de gemeente in 2022 een multidisciplinair casusoverleg.

36 kinderen en ouders van de 3 basisscholen kregen extra taalondersteuning. Gemeente Utrecht, Taal Doet Meer, Utrecht Development Board en basisscholen werken hierin samen met steun van het VSB Fonds. Ook stelde de Bibliotheek een duurzame collectie boeken en meubilair samen voor de 3 scholen en Gagelsteede. De training Kapot Sterk startte in 2022 op de scholen Marcus, OBO de Gagel, Johannes en OBO de Klopvaart voor de leerlingen van groep 8 en wordt in 2023 afgerond. Tijdens de zomervakantie, de kerstvakantie en de jaarwisseling organiseerden de rolmodellen activiteiten voor jongere jeugd.

De oudergroep ‘Wij ouders voor elkaar’ organiseerde een inspiratiesessie voor ouders en professionals waarin de inzichten uit de praktijk werden gedeeld en vertaald naar kansen.

In 2023 is de renovatie van alle 10-hoogflats van de THEMA-dreven gereed. Woonin gaat dan samen met DOCK en Werk & Inkomen op huisbezoek, en organiseert samen met bewoners een opleverfeest.

Bewoners en kinderen van de basisscholen verfraaien in 2023 de ondergrondse containers. De Schone Stadcoach organiseert prikacties met kinderen. Verder krijgen professionals die op buurtniveau werken een training in het herkennen en melden van (signalen van) ondermijnende criminaliteit.

Veelzijdig wonen

Na de succesvolle inzet van de flatcoach op de Sint Maartendreef ging in april 2022 een nieuwe flatcoach aan de slag op de Ankaradreef. In deze portiekflat is weinig sociale verbinding tussen de buren. De flatcoach is hier van meerwaarde: er ontstonden waardevolle verbindingen tussen bewoners. Het actief en herhaaldelijk uitnodigen van bewoners leidde tot een aantal mooie buur(t)contacten, het verbinden van vraag en aanbod en concrete initiatieven zoals huiswerkbegeleiding, fietsreparaties en een balkontuinproject.

De woningcorporatie maakte een flat vrij voor de flatcoach en de bewoners van de Ankaradreef. De flatcoach is hier 3 dagen per week aanwezig en op andere dagen wordt de kamer ook gebruikt als Buurtkamer. Dan zijn ook medewerkers van Stichting JOU, DOCK, Werk & Inkomen en beheerders van Portaal en Woonin aanwezig.

Wekelijks zijn er op maandag kinderactiviteiten met 20 kinderen. Ook spreken moeders onderling over zaken waar zij tegenaan lopen. Bijvoorbeeld in de opvoeding, bij sollicitaties of het aanvragen van toeslagen.

De flatcoach belde bij alle bewoners regelmatig aan en nodigde iedereen persoonlijk uit voor de wekelijkse koffieochtend. 8 bewoners bezoeken de ochtenden zeer regelmatig en ook is er wisselende inloop voor korte hulpvragen, zoals hulp bij bellen naar het ziekenhuis of huurtoeslag aanvragen.

De Weggeefbus

De Weggeefbus zorgde ervoor dat ruim 150 bewoners gratis spullen kregen en in gesprek gingen met DOCK. De Weggeefbus is ontstaan in de coronatijd. In die periode konden mensen niet meer terecht in

de buurthuizen. De coronatijd werd overbrugd voor deze mensen, doordat DOCK de wijk in ging met een bus vol spullen en voedsel om weg te geven. Na de start bleek het concept al heel succesvol. Na het eerste laagdrempelige contact maken de DOCK-medewerkers een afspraak om een keer thuis langs te komen. Zo komen zij achter de voordeur en kunnen ze mensen, als ze dat wensen of nodig hebben, in contact brengen met instanties of activiteiten, of met elkaar. In 2023 willen de medewerkers van de Weggeefbus per buurt minimaal 50 huishoudens in een armoedesituatie bereiken. De Weggeefbus van DOCK is 6 tot 12 weken aanwezig in de buurt.

Voetbalkooi Japuradreef

De voetbalkooi aan de Japuradreef wordt veel gebruikt door de buurt. Jongerenwerkers van JoU gebruiken de plek bijvoorbeeld voor activiteiten met jongeren uit de buurt. Eind 2021 vroegen meerdere bewoners om de hekken rond het veld te verhogen. Ballen kwamen soms op geparkeerde auto's terecht, of rolden de weg op. Dat zorgde soms voor gevaarlijke situaties. Ook vroegen ze de betonnen ondergrond te vervangen door kunstgras.

Jongeren dienden samen met JoU een aanvraag in bij het Initiatievenfonds om de aanpassingen te maken. Ook Samen voor Overvecht en de opgave Sporten, Spelen en Bewegen droegen bij aan dit initiatief. In 2022 zijn de aanpassingen uitgevoerd. In 2023 komt er een feestelijk moment om dit samen te vieren.

Buurtaanpak 3S-dreven

In 2022 startten verschillende partners zoals Woonin, Portaal, JoU, DOCK, buurtteam, Project O, de gemeente en SVO De Dreef met de buurtaanpak 3S-dreven. Met cijfers op subbuurtniveau en gesprekken met buurtbewoners en professionals is een verdiepende analyse gemaakt van de problematiek en kansen in de buurt. Het eerste jaar stond in het teken van het vormen van een coalitie van partners, zodat iedereen elkaar snel weet te vinden en om initiatieven aan elkaar te verbinden. Verschillende partners organiseerden recreatie-activiteiten in de buurt, waaronder een Dag van de buurt. Het Ondernemersfonds stelde een buurthost aan die in de buurt actief verbindingen legt en voorlichting geeft over 'schoon' en 'heel'. Er is ook een fysieke schouw gehouden. Deze levert inzichten en acties op voor aanpassingen in de openbare ruimte. Er is een startbijeenkomst op buurtniveau over wij-zij denken georganiseerd om draagvlak voor analyse en aanpak te creëren. Besloten is om een pilot te starten op de 3S-dreven.

In 2023 leggen Woonin en DOCK huisbezoeken af nadat de fysieke renovatie van de flats is voltooid. Ook is er een wekelijks inloopspreekuur specifiek voor de bewoners in deze buurt. Verschillende partners organiseren activiteiten voor kinderen, jongeren en volwassenen. Zij maken een overzicht van de jeugdactiviteiten en helpen kinderen bij aanvragen van het initiatievenfonds. Ze betrekken ouders bij een activiteitencommissie voor het Speel-Mee-programma. Taal & Ontmoeting blijft plaatsvinden in de buurt, om het leren van de Nederlandse taal en het ontmoeten van buurtgenoten te waarborgen.

Sociaal renoveren

Woonin sprak in 2022 alle bewoners van de Stroyenborchdreef en Schooneggendreef over de renovatie. In november behaalde de woningcorporatie bij de bewoners 86% draagvlak. Omdat Woonin ook met bewoners sprak over onderwerpen zoals financiële zorgen, werk en eenzaam, bracht ze 33 procent van hen in contact met partners in het sociale domein, zoals het buurtteam, DOCK en Werk & Inkomen voor passende hulp. Ook helpt het Netwerk Informele

Zorg Utrecht (NIZU) bewoners, onder meer bij het inpakken van hun spullen als ze hun huis voor de renovatie tijdelijk moeten verlaten.

Woonin start in het 1e kwartaal van 2023 met de renovatie van de flats Stroyenborchdreef en Schooneggendreef. Portaal begint halverwege 2023 met het draagvlakonderzoek bij de bewoners van de Scharlakendreef.

Buurtaanpak Zambesidreef

In de Zambesibuurt krijgen leegstaande gemeentelijke panden via leegstandsbeheer een tijdelijke invulling met meerwaarde voor de buurt. In 2022 is op die manier het 'Toekomstpunt' gestart aan de Voortrekkersdreef. Dit initiatief helpt buurtbewoners bij werk en scholing. Ook verstrekt Toekomstpunt wekelijks het 'Toekomstontbijt' aan een grote groep ouders, een tas met daarin een gezond ontbijt voor 7 dagen. Ouders krijgen de tas voor maximaal 6 maanden. In die 6 maanden bekijkt Toekomstpunt samen met de ouders hoe zij het gezonde ontbijt daarna zelf kunnen voortzetten, en of zij hulp nodig hebben op andere leefgebieden.

De Weggeefbus maakte als startpunt tijdelijk gebruik van de oude gymzaal aan de Grote Trekdreef. De medewerkers van de bus voeren hier gesprekjes met bewoners en slaan daar spullen op om weg te geven aan bewoners.

Om de meldingsbereidheid te vergroten en het contact met wijkbewoners te verbeteren zijn de wijkboa's weer gestart met het maandelijkse inloopspreekuur in buurthuis de Boog. Bewoners kunnen hier terecht voor vragen aan de wijkboa's en voor meldingen. In winkelcentrum de Gagel werd koffie met een cop georganiseerd. Via een kopje koffie kunnen bewoners en ondernemers heel makkelijk in gesprek gaan met een wijkagent. Om in contact te komen met ondernemers voerden de gemeente en politie bovendien Knock-and-talk-gesprekken.

In het project sociaal renoveren werden 174 woningen in de 10 hoog flat aan de Nigerdreef opgeleverd door Portaal. De aanpak van 116 woningen aan de Ibisdreef is gestart. In 2023 start hier het sociaal renoveren bij nog eens 120 woningen. De buurtambassadeurs van Bo-Ex zetten zich doorlopend in voor een schone en prettige buurt.

Signalen van de buurtambassadeurs leidden onder andere tot een verkeerscontrole. Ook lieten zij via een bijdrage uit het initiatievenfonds het groen rond een speelveldje aan de Grote Trekdreef opnieuw inrichten. De wijkambassadeur van het project Schone Buurt gaf voorlichting aan de groepen 3 en 4 van de Mattheusschool over afval. De leerlingen maakten posters en beplakten deze op ondergrondse containers in de buurt van de school.

De buurtambassadeurs van Bo-Ex verkennen in 2023 wat zij kunnen doen aan armoede en eenzaamheid. Portaal wil bij de 10-hoogflats aan de Niger- en de Ibisdreef ook starten met buurtambassadeurs.

Om de sfeer op het plein bij winkelcentrum Gagelhof te verbeteren, organiseert de gemeente in 2023 samen met partners een pleinfeest of markt. Op die manier komt het plein ook positief in beeld. Verder onderzoeken ze mogelijkheden voor het aanstellen van een conciërge of buurthost om de situatie op en rond het plein te versterken, zoals gebeurt bij de 3S-dreven.

Lister voert op het plein het veldwerk uit en investeert actief in de groep bewoners die op het plein hangt en daar ook voor overlast zorgt. Zij leggen contacten buiten op straat en maken verbinding met de (zorg)partijen.

Alle deelnemers aan de 3 buurtaanpakken in Overvecht bundelden hun lessen en ervaringen, zodat ook andere kwetsbare wijken inzichten kunnen gebruiken in hun buurtagenda's.

Omgevingsvisie Overvecht

In maart 2022 was het concept Omgevingsprogramma Overvecht gereed. Zowel gemeente als wijkbewoners concludeerden echter dat het document nog niet compleet was en onvoldoende richting gaf voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van Overvecht. Een uitwerking was nodig voor de thema's vergroenen, de woningbouwopgave en mobiliteit, waarvoor de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU) en het Mobiliteitsplan 2040 de basis vormen. Dit krijgt vorm in een omgevingsvisie. De gemeente selecteerde een consortium van partijen onder leiding van Posad Maxwan om in co-creatie met de gemeente de omgevingsvisie op te stellen. In het eerste kwartaal van 2024 leggen de partijen de omgevingsvisie voor besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Het herinrichten van de openbare ruimte (Regio Deal)

In het Amazonekwartier in Overvecht-Noord treft de gemeente voorbereidingen om tussen 2024 en 2026 de riolering te vervangen. Het gaat om het vervangen van ongeveer 3 kilometer riolering en het aanleggen van 3 kilometer regenwaterafvoer rond de zuidelijke Amazonedreef, tussen zwembad De Kwakel en winkelcentrum De Klop. Met de vervanging van de riolering richt de gemeente ook de openbare ruimte bovengronds opnieuw in: klimaatbestendig, verkeersveilig, groen en met een prettig verblijfsklimaat.

Park de Watertoren

De kaders voor de verbouwing van de Watertoren en de aanleg van een horecapaviljoen zijn vastgelegd in een bestemmingsplan, dat op 15 oktober 2022 onherroepelijk werd. De eigenaar van de Watertoren diende geen aanvraag in voor een omgevingsvergunning bij de gemeente, omdat zijn beoogde plan –binnen het bestemmingsplan - voor hem niet meer financieel haalbaar was. Daarom heeft hij de Watertoren verkocht. De nieuwe eigenaar denkt na over de invulling van de Watertoren en gaat daarover in gesprek met de gemeente. Dit plan presenteert hij vervolgens aan de buurt.

De herinrichting van het aangrenzende Park de Watertoren moet aansluiten op het nieuwe plan. Het opstellen van het Integraal Programma van Eisen (IPvE) voor deze herinrichting is hierdoor vertraagd. Bovendien vindt ook overleg plaats met de speeltuin en de Sint Maartenschool of aanpassingen nodig zijn.

Groene voet corporatieflats

De woningcorporaties Portaal en Woonin renoveren stapsgewijs veel wooncomplexen in Overvecht. Dit doen zij door sociaal renoveren: ze koppelen de fysieke renovatie van flats aan sociale ondersteuning van de bewoners. Doordat de deuren tijdens de renovatie letterlijk openstaan, is het mogelijk om verschillende soorten hulp te bieden. Hierover is meer te lezen op andere plekken in deze rapportage onder de kop ‘Sociaal renoveren’ en ‘Snel en slim wegnemen van geldzorgen’. Aansluitend op deze renovaties aan de flats vergroent de ruimte rondom de flats. De woningcorporaties maken extra uit- en ingangen naar het groen op 5 verschillende locaties. In 2022 is een overkoepelend Integraal Programma van Eisen voor alle locaties vastgesteld en een ontwerp gemaakt voor de Tigris- en Haifadreef. Ook maakte de gemeente de eerste stappen in een ontwerp voor de 2 flats aan de Ibisdreef. Halverwege 2023 vinden de werkzaamheden rondom de Tigris- en Haifadreef plaats. Einde 2023 vindt het werk aan de beide flats aan de Ibisdreef plaats.

Kans: Groene Lint door de wijk

Uit overleg met bewoners blijkt dat hun beleving vooral verbetert door veranderingen in hun directe woonomgeving en niet zozeer door betere routestructuren. Daarom wordt de focus van het project Groene lint door de wijk nu eerst het verbeteren van deze woon-omgeving. Samen met bewoners stelt de gemeente nu voor 6 hoven langs de Carnegiedreef en Zamenhofdreef verbetervoorstellen op.

Het eerste hof bij de Okapidreef is al gerealiseerd. De 5 andere hoven worden in 2023 aangepakt. Voor grotere ingrepen op termijn, is meer tijd nodig en deze worden in samenhang met andere opgaven in Overvecht voor wonen en mobiliteit opgepakt. Dit proces wordt vanuit de afdeling Ruimte van de gemeente getrokken en gefinancierd en komt daarom niet meer terug als kans bij Samen voor Overvecht.

30 km projecten/Verbeteren verkeersveiligheid

Om de Orinocodeef veiliger en aantrekkelijker te maken voor fietsers en voetgangers werd de straat tussen mei 2022 en februari 2023 ingericht als fietsstraat. Hierbij werd rekening gehouden met klimaatverandering en ook groen aangeplant. Een smallere rijbaan in donkerrood asfalt, een maximale snelheid van 30 kilometer per uur en meer drempels gaan hardrijders en sluipverkeer tegen. Voetgangers kregen meer ruimte met een speel- en wandelstoep in het herkenbare zwart-witte patroon dat in meer straten in Overvecht is te vinden. Ook op de Berezinadreef, Kasaidreef, Nigerdreef, Elbedreef, Paranádreef en Neckardreef werden drempels aangelegd en andere maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. Binnenkort is de herinrichting van de Moldaudreef klaar. Dit maakt de kruispunten met de Neckardreef en de Wolgadreef veiliger en overzichtelijker.

Voor meer verkeersveiligheid gaat de inrichting en aanpassing van de straten in Overvecht in 2023 verder. Eind 2023 wordt de maximale snelheid op de Donaudreef 30 kilometer per uur. Ook op andere locaties worden maatregelen genomen:

- De kruising Carnegiedreef – Kasaidreef krijgt een rustiger verkeersbeeld. Een ontwerp met maatregelen wordt begin 2023 aan bewoners gepresenteerd. De uitvoering staat gepland voor eind 2023.
- De oversteek bij het winkelcentrum Euterpedreef wordt verbeterd. Omdat hier een bushalte is, een basisschool en een pand met veel oudere bewoners, zijn maatregelen nodig om deze oversteek te verbeteren voor kwetsbare verkeersdeelnemers.
- In de kinderrijke buurt bij de Koeweitdreef komen drempels om de snelheid van het autoverkeer te verlagen.

Pandvisies

De inzet van gemeentelijk vastgoed in Overvecht levert een belangrijke bijdrage aan de ambities van Samen voor Overvecht. Integrale pandvisies geven richting aan de langlopende strategische ontwikkeling van 6 leegstaande locaties in Overvecht. Met de ambities van Samen voor Overvecht als uitgangspunt en specifieke kenmerken van de onderzochte locaties zijn ontwikkelconcepten opgesteld. Samen met bewoners, de huidige huurders en geïnteresseerde huurders zijn deze concepten verder uitgewerkt. De komende periode worden de visies verder uitgewerkt en ook de financiële haalbaarheid getoetst. Steeds in overleg met bewoners en maatschappelijke organisaties.

2. Perspectief voor de jeugd versterken | Verdieping

De jeugd is de toekomst. In onze aanpak ligt de focus op 3 leeftijdsgroepen: kinderen van 0-6 jaar, kinderen die van de basisschool overgaan naar de middelbare school (8-14 jaar) en jongvolwassenen (16-27 jaar). In Overvecht willen we dat kinderen goed, veilig en gezond opgroeien en hun talenten maximaal ontwikkelen. Zo bieden scholen, vrijwilligers en partners hulp aan ouders en kinderen om de taalvaardigheid te vergroten. Door ook aandacht te hebben voor de taalontwikkeling van de ouders, kunnen zij hun kinderen beter ondersteunen bij het schoolwerk. Bij jongvolwassenen ligt de focus op het beter helpen van de groep die vastloopt en op talentontwikkeling. Wij willen dat jongeren hun school afmaken, een passende vervolgopleiding kiezen en een baan vinden.

Kinderen starten met 4 jaar zonder (taal)achterstanden op school ('schoolrijp' zijn).

De eerste 1000 dagen – Al Amal

Met De eerste 1000 dagen hielp Al Amal in 2022 15 zwangere vrouwen en vaders in Overvecht. Het doel is om een stabiele thuissituatie te creëren vanaf de zwangerschap tot het tweede levensjaar van het kind. Al Amal zet vrijwilligers en professionals in – de ma'maatjes – die (aanstaande) ouders informeren over opvoeding en hen praktische ondersteuning geven. Thema's die zij behandelen: hechting, opvoeding, hygiëne, ouderschap en verantwoordelijkheid, materiële zaken, socialisatie van het kind, sociaal netwerk, intimiteit, communicatie en omgangsvormen binnen het gezin. Naast individuele ondersteuning zijn er ook gezamenlijke bijeenkomsten voor (aanstaande) ouders.

Al Amal streeft ernaar om alle moeders sterker en weerbaarder te maken. Bij de meesten lukt dit goed. Zij starten een opleiding of vinden werk. Ook zorgt dit ervoor dat ze beter omgaan met de omstandigheden waarin ze verkeren, zoals kleine behuizing of woonoverlast. In enkele gevallen helpt Al Amal met de zoektocht naar een ander huis. In 2022 werkte Al Amal veel samen binnen de geboortezorg en Kansrijke Start. Vanaf 2023 financieren we met stedelijke middelen de inzet van Al Amal in Overvecht.

Moeder-babygroepen Overvecht

De moeder-babygroepen sluiten met diverse thema's aan bij de behoeften van moeders in Overvecht. Het zijn laagdrempelige ontmoetingsplaatsen rondom opvoeding en ontwikkeling en het bereiken van moeders die anders niet of minder in beeld zijn. De moeders zetten de groepen zelf op en houden ze draaiend.

De periode met strenge coronamaatregelen had veel impact op de moeder-babygroepen. Het is hoog tijd om de moeder-babygroepen te herstarten. In Overvecht moeten er in 2023 minimaal 5 groepen voor moeders met jonge kinderen draaien. Uit gesprekken met moeders uit de wijk kwamen verschillende wensen naar voren, bijvoorbeeld een groep rondom taal, rondom de zwangerschap en een groep die aan de slag wilde in de keuken.

Elke groep krijgt een begeleider (professional), een gastmoeder/begeleider en een oppasmoeder (vrijwilligers). In Overvecht startten de afgelopen jaren ook andere moeder-baby (kind)groepen, waar meer samenhang en samenwerking mee moet komen in de herstart van de moeder-babygroepen.

Kidsclub

Op de Kidsclub worden peuters en hun ouders voorbereid op de voorschool en peuteropvang. Veel ouders komen er met vragen over de opvoeding of taal. De Kidsclub-groepen zijn 4 dagdelen per week open op 2 locaties. Elke 6 à 8 weken geeft een jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau de ouders voorlichting. Vanuit de bibliotheek komt er een gastspreker op een speelse manier voorlezen aan jonge kinderen. De aanvraag bij het Oranje Fonds is in mei toegekend, hiermee startte de Kidsclub Academie voor ouders en vrijwilligers die zelf Kidsclubochtenden willen verzorgen. In oktober 2022 ging de eerste Kidsclub Academie van start met 7 moeders. Halverwege de training evalueerden de deelnemers samen. Zij gaven aan meer bewust te zijn van de verschillende opvoedthema's en

passen de theorie ook thuis toe. Ze communiceren nu meer met hun kinderen, zijn geduldiger, luisteren beter en geven hun kinderen meer kansen en keuzes.

Dit jaar bleek het lastig om ouders en kinderen te bereiken. De grote leegloop rond de corona-epidemie is nog niet volledig teruggedraaid. Sommige ouders blijven voorzichtig. Ook bleek een eigen bijdrage van 7,50 euro per maand voor sommige ouders een te grote drempel om naar de Kidsclub te komen. Na onderzoek besloot Kidsclub af te stappen van de vaste bijdrage, deze bijdrage is nu vrijwillig. In 2022 besteedde Kidsclub extra tijd en aandacht aan het verdiepen van samenwerkingen met moeder-babygroepen, DOCK en Taal Doet Meer. Kidsclub is ook betrokken bij 'Kansrijke start Themadreven'. In de zomer van 2022 stelde Kidsclub opnieuw een zomerprogramma op voor alle ouders in Overvecht en kinderen van 1 tot 6 jaar.

Veel ouders kennen de Kidsclub nog niet. In september startte daarom promotie voor de Kidsclub en het werven voor de Kidsclub Academie. De aanmeldingen trokken aan en de groepen zijn weer vol. In 2023 oriënteert Kidsclub zich ook op nieuwe locaties binnen en buiten Overvecht.

Kinderen komen graag naar de Kidsclub om te spelen en te leren. Tevreden ouders zien een positieve verandering en groei bij hun kind.

In 2023 zet Kidsclub samen met de Werkwinkel voorlichting op voor de groepen. Ook wordt de Werkwinkel een vast onderdeel van de Academie. Ouders van de Kidsclub Academie starten na hun training als vrijwilligers bij de Kidsclub.

Medewerkers horen steeds vaker dat er behoefte is aan een activiteitenaanbod voor kinderen van 4 tot 6 jaar en hun ouders. Dit pakt Kidsclub in 2023 op samen met DOCK. 2022 was het laatste jaar dat Kidsclub subsidie ontving vanuit Samen voor Overvecht, de bekostiging gaat geheel over naar de gemeentelijke afdeling MO/Onderwijs.

Kansrijke start Themadreven: Wij moeders voor elkaar (Regio Deal)

Een groep van betrokken ouders uit Overvecht startte in 2022 'Wij moeders voor elkaar' in buurtkamer de Gagel. Zij werken samen met een professional aan een aanpak om ouders uit de buurt te helpen bij taalontwikkeling, opvoeding, gezond eten, rondkomen, kinderopvang en werk. Per thema nodigen zij formele en informele sleutelpersonen uit de wijk uit.

In 2022 bezochten ongeveer 30 moeders de inloop, waarvan 13 regelmatig. De organiserende moeders kregen als waardering voor hun inzet een vrijwilligersvergoeding, en als ze dat wilden kregen ze ondersteuning bij het vinden van ander vrijwilligerswerk of een stage.

Resultaten in 2022 waren mentale ruimte en afname van stress. Doordat ouders feedback krijgen van andere ouders en bevestiging van een vertrouwde professional krijgen zij (meer) zelfvertrouwen. Dit heeft effect op ouderschap, op de (motivatie voor) eigen ontwikkeling en die van hun kinderen. En helpt een kansrijke start voor kinderen. Doordat de ouders niet werkten met een voorbedachte oplossing, ervaarden de organiserende ouders dat hun stem, hun ervaring en hun behoefte er echt toe doet.

De professionals die aansloten bij Wij moeders voor elkaar kregen inzicht in de leefwereld van ouders die anders minder zichtbaar (en lastiger te bereiken) zijn. Zij leren hierdoor hun eigen kennis en kunde in te zetten op een passend moment, vaak anders dan ze gewend zijn. Ook stellen zij zich vaker kwetsbaar op: 'Ik weet het niet, hebben jullie een idee?'

Managers en beleidsadviseurs zagen dat als je start vanuit de leef- en werkwereld van ouders en professionals er andere oplossingen komen, dan als je vanuit beleid een aanbod denkt.

Wij moeders voor elkaar gaat door in 2023. Het buurtteam, DOCK, de JGZ en andere partners nemen gezamenlijke verantwoordelijkheid om met ouders samen te werken. Als ouders elkaar ondersteunen worden problemen voorkomen en krijgen zij meer vertrouwen in het bestaande aanbod in de stad.

Nu Niet Zwanger (Regio Deal)

Het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt kwetsbare vrouwen en mannen een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Hulpverleners begeleiden cliënten actief en beginnen met een gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Zij sluiten aan bij de leefwereld van de cliënt en verkennen met hen welke vragen,

emoties, ideeën en drempels er zijn. Situaties waar professionals zelf niet mee verder konden, werden doorgezet naar de inhoudelijk coördinator. Deze kon uitgebreider in gesprek of bijvoorbeeld een financiële drempel voor anticonceptie wegnemen.

In 2022 bereikte NNZ in Utrecht 401 geregistreerde cliënten (256 meer dan in 2021). Meerdere organisaties geven geen cijfers door vanwege de administratielast, hierdoor zijn bovenstaande cijfers een onderschatting van het werkelijke aantal. 27 situaties werden doorverwezen naar de inhoudelijk coördinator, waarvan ongeveer 10 in Overvecht. Daarnaast voeren steeds meer hulpverleners het gesprek over de kinderwens met hun cliënten. In Overvecht nemen de JeugdGezondheidsZorg, 3 locaties van de Buurtteams Jeugd, de Tussenvoorziening, Verloskundigenpraktijk Doula, verschillende huisartsen en Spoor030 deel aan het programma NNZ. Hiermee voorkomen zij vele onbedoelde en ongeplande zwangerschappen en dragen ze bij aan een kansrijke start voor ieder kind dat geboren wordt.

Komend jaar wil het projectteam de bekendheid van het programma Nu Niet Zwanger vergroten en cliënten ondersteunen en volgen waar nodig. NNZ wil contacten met samenwerkingspartners onderhouden en focust op huisartsen, gezinswerkers, medewerkers van de jeugd-gezondheidszorg en deelnemers aan het geboortezorgnetwerk in Overvecht en organisaties die financiële ondersteuning bieden. Door hun kennis over de methode NNZ verder te verdiepen en verstevigen kan NNZ nog meer mensen in kwetsbare situaties bereiken.

Kortdurende VideoHome-training (Regio Deal)

Kortdurende VideoHome-training is een manier van opvoedonder-steuning voor ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 6 maanden. Ouders bekijken en bespreken samen met een begeleider korte video-opnames over de alledaagse omgang bij hen thuis. Hierbij ligt de focus op de initiatieven van het kind en het contact tussen ouders en kind. De interventie wordt ingezet bij ouders voor wie gewone adviezen en consulten bij JGZ niet helpen. Ouders begrijpen de behoeften van hun kind (beter) en zijn beter in staat om sensitief en responsief te reageren op hun kind. Dit bevordert en herstelt het contact en daarmee een gezonde (sociaal-emotionele) ontwikkeling van het kind. De kinderen hebben hier hun hele verdere leven profijt van. In 2022 startten 6 trajecten in Overvecht en liepen 3 trajecten door uit 2021.

De projectleiders zetten in op een beter bereik in Overvecht. Hiervoor start de werving van een JGZ-collega die de doelgroep kent en werkzaam is in Overvecht. Vanaf april 2023 starten extra trajecten. Daarnaast zijn de projectleiders in gesprek met de betrokken partijen over de manier van implementeren: hoe aanmelden en doorverwijzen? Wie speelt welke rol?

Voorschoolse educatie (Regio Deal)

Om kinderen met een risico op taalachterstand gelijke kansen te bieden op de basisschool krijgen zij 16 uur per week voorschool aangeboden. In Overvecht is een relatief hoog percentage peuters met risico op taalachterstanden dat voorschool krijgt aangeboden. Niet al deze kinderen nemen deel. De gemeente Utrecht wil de deelname aan de voorschool stimuleren om deze kinderen maximaal te bereiken. Deze aanpak zet in op:

- Voorschoolse educatie op maat: 2-jarigenaanbod en het dreumescurriculum
- Bewegend Leren
- Voorschoolse educatie als vindplaats

Activiteiten in 2022:

- Het voorschoolse educatie-curriculum werd ontwikkeld en geïmplementeerd. Dit sluit aan op de ontwikkelingsleeftijd van de kinderen in plaats van op de kalenderleeftijd.
- De ambitie om in 2022 te starten met groepen van 2-jarigen is niet gehaald door reorganisatie, personeelstekort en -wisselingen. De verwachting is dat in februari 2023 de eerste groep gaat starten.

- Alle pedagogisch medewerkers in Overvecht kregen een extra erkende opleiding voor bewegend leren voor kinderen in de ontwikkelleeftijd van 1,5 tot 4 jaar.
- De binnenruimten van de voorschoolse educatie zijn voorzien van materialen die het bewegend leren stimuleren.
- Op de kick-offbijeenkomst van 1 november 2022 werden buitenspeeltassen uitgedeeld met de wijkkaart, beweegmatten en het bewegingsprogramma. Deze werden gepresenteerd aan ouders en partners uit de wijk.
- Alle locaties organiseerden na de zomervakantie een koffie to go voor ouders, waarbij ook partners uit de wijk konden aansluiten.

Multidisciplinair overleg complexe casuïstiek MDO (Regio Deal)

In het multidisciplinair overleg complexe casuïstiek overleggen GZ, JGZ, huisartsen, het buurtteam en Spoor030 over complexe problemen bij kwetsbare (aanstaande) ouders. Dit overleg voorkomt groot persoonlijk en maatschappelijk leed. Deze ouders met complexe problemen krijgen betere zorg en ondersteuning als instanties en hulpverleners beter samenwerken, een oplossing zoeken buiten richtlijnen of protocollen, onderliggende problemen zoals schulden oplossen en een geboortezorgnetwerk onderhouden. De aanpak geeft de kans om te leren van complexe situaties en om noodzakelijke systeemveranderingen te maken.

Het multidisciplinair overleg (MDO) en het geboortezorgnetwerk voor de bespreking van complexe problematiek van (aanstaande) ouders zijn geborgd in de Gezonde Wijk-structuur. Het bespreken van complexe problemen van (aanstaande) ouders uit Overvecht sluit aan bij de methodiek van de doorbraaktafel (Citydeal Inclusieve Stad) en gebruikt gelden uit het fonds Onconventionele Maatwerk Oplossingen (OMO).

Pilot Lieve Mama

Het pilotproject Lieve Mama biedt kansen voor Arabischsprekende moeders om deel te nemen en hun contacten en taalvaardigheden te vergroten. In 2022 startten 3 centering pregnancy-groepen met de begeleiding van een Arabischsprekende co-begeleider. Dit is zwangerschapsbegeleiding in een groep, waarbij vrouwen van elkaar leren, netwerk opbouwen en meer tijd hebben met de verloskundige die de groep begeleidt. Zo kunnen ze belangrijke informatie bespreken rond de zwangerschap, bevalling en voorbereiding op het moederschap. De Arabischsprekende co-begeleider zorgde ervoor dat vrouwen die anders niet konden deelnemen nu wel deelnemen. De vrouwen in de groepen hadden veel profijt van deze vorm van begeleiding. Pharos/ Verweij Jonker evalueerde de pilot en de uitkomsten waren positief. Op basis van deze evaluatie zoekt MDO in 2023 een goede invulling voor de vierde groep. Lieve Mama sluit aan bij de bestaande moeder-babygroepen en moedernetwerken.

Pilot verloskundige coaching

Steeds meer ouders hebben psychische klachten. Voor veel vrouwen is de stap tot een gesprek met een verloskundige laagdrempelig en geaccepteerd. Deze manier van ondersteuning wordt niet vergoed door zorgverzekeraars en is daardoor weinig toegankelijk voor ouders met een laag inkomen of mensen in kwetsbare situaties. Juist deze ouders hebben vaker behoefte aan extra ondersteuning op het psychosociale vlak.

Daarom startte in juni 2022 een pilot met verloskundig coaching: een kortdurend traject voor ouders, samen of alleen, gratis en zo nodig met verwijsmogelijkheden. De coaching richt zich op het verminderen van angst tijdens en rond de zwangerschap, het begeleiden van miskraam en verlies, de voorbereiding op de bevalling, het verwerken van de bevalervaring of het brengen van rust en balans in het eerste jaar ouderschap. De coaching beïnvloedt de relatie tussen beide ouders en de binding met hun kindje(s) positief. De verloskundig coach is aangesloten bij JGZ Overvecht en in dienst van gemeente Utrecht. De huisarts, buurtteam, poh, verloskundigen, JGZ en het ziekenhuis verwijzen door naar de coach. Ook kunnen ouders op eigen initiatief een gesprek aanvragen. De pilotfase duurt 1 jaar met mogelijkheid tot verlenging naar 2 jaar.

In 2022 hield de verloskundig coach 33 gesprekken met 10 cliënten. 5 Coachingtrajecten zijn al afgerond. Het gaat goed met aanmeldingen en afrondingen. De wachttijd tot het eerste kennismakingsgesprek is 1 tot 4 weken. Er zijn 85 sessies in een jaar, daarmee kan de coach 15 tot 20 vrouwen helpen met 3 tot 5 gesprekken.

In 2023 overleggen JGZ, huisartsen, het buurtteam en Spoor030 elke 6 weken. MDO volgt de ontwikkelingen en resultaten van het overleg en voert duurzame oplossingen door voor toekomstige gevallen. De pilots Lieve Mama en verloskundig coaching worden verder uitgevoerd, geëvalueerd en structureel ingebed. De vierde groep centering pregnancy gaat van start.

Om mogelijkheden, projecten en initiatieven in Overvecht in kaart te brengen en hulpverlening door te laten verwijzen naar diverse initiatieven werd in januari 2023 een projectleider Jonge kind Overvecht aangesteld. Deze moet voor verbinding zorgen.

Kinderen en jongeren weten en ervaren dat zij toekomstperspectief hebben. Ze voelen dat ze ertoe doen, weten waar hun ambities en talenten liggen en voelen zich uitgenodigd er iets mee te doen.

Jongerenwerk JoU

Preventieve inzet 10-14 jaar

JoU biedt wekelijks extra sport- en spelactiviteiten aan opgroeiende kinderen en tieners. Op pleintjes en in gymzalen in hun directe omgeving. Rolmodellen, vrijwilligers en jongerenwerkers helpen hierbij aan de persoonlijke ontwikkeling van de jeugd. Zo draagt JoU samen met de partners bij aan de ontwikkeling van jeugd in kwetsbare situaties, het versterken van hun sociale netwerken en het vergroten van hun maatschappelijke participatie. Dit zijn belangrijke beschermende factoren die gezond, veilig en kansrijk opgroeien stimuleren en dus problemen kunnen voorkomen.

Buurtaanpakken

Samen met de gemeente verbeteren stadsmakers, bewoners, bondgenoten, SVO De Dreef, ouders, jongeren, Bourdif Gym en Laarej Gym, Politie, Toezicht en Handhaving en het buurtcomité de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Ze werken aan participatie en zelfredzaamheid van de jeugd, inzet van rolmodellen, veilig wonen in de wijk en organiseren activiteiten voor jongeren.

Een greep uit de resultaten voor jongeren in de buurtaanpakken bij de 3S-dreven, THEMA-dreven en de Zambesidreef:

- 40 jongeren deden mee met het kickboksproject van Laarej Gym en Bourdif Gym.
- 2 dagen per week rijdt bij goed weer een bus met sport- en spelactiviteiten door de buurten van Overvecht. Gemiddeld komen hier 60 jongeren per keer op af. De rolmodellen zijn positieve voorbeelden voor de jeugd en helpen mee met het uitvoeren van de activiteiten.
- 30 jongens en meiden kregen bij SVO de Dreef voetbaltraining en deden mee aan laagdrempelige activiteiten, zoals een Young Leaders Training. Tijdens deze training lag de focus op het ontwikkelen van vaardigheden die jongeren kunnen gebruiken als mediator of rolmodel in de wijk.
- Met het project Tienerwerk sluiten JoU en DOCK 2 keer per week aan in de pauzes op de scholen OBO de Klopvaart, De Johannes en De Dreef. Zo leren ze op de basisschool de kinderen kennen en de werelden van school, thuis en vrije tijd meer te verbinden. In samenwerking met FC Utrecht, de brede school, de basisscholen en SVO De Dreef bezocht het jongerenwerk met kwetsbare kinderen van groep 7 en 8 een voetbalwedstrijd en het stadion van FC Utrecht. Ook maakten ze kennis met de voetballers.
- Tijdens de wekelijkse activiteiten van JoU bespreken jongerenwerkers thema's met jongeren zoals geloof, identiteit, toekomst, gezondheid, relaties, mentale gezondheid, criminaliteit, overlast, participatie en actuele onderwerpen.
- Jongeren organiseerden met ondersteuning van het jongerenwerk activiteiten zoals pleinfeesten, Utrecht900, een buurt-BBQ, schoonmaakacties, bingo en voetbaltoernooien.
- In gymzaal Pagodedreef worden elke week 2 sportactiviteiten georganiseerd, waar gemiddeld 45 kinderen op afkomen.

Actieve aanpak van risico- en problematische groepen

Samen Voor Overvecht werkt met groepen jongeren die opgroeien in families met veel risico's en problemen. Bijvoorbeeld binnen criminele families of netwerken waarin het heel logisch is dat jongeren ook de criminaliteit ingaan. Jongerenwerkers met straatkennis en natuurlijk gezag zijn vaak de enige professionals die zij in hun omgeving accepteren.

Samen voor Overvecht gaf deze 'zware groepen' in 2022 een fysieke ruimte om elkaar te ontmoeten, apart van de reguliere activiteiten, zodat zij andere jongeren niet negatief beïnvloeden. Dit is een plek waar zij mogen zijn, vrij van de verwachtingen in de samenleving, waar zij vaak niet aan kunnen voldoen. Specialistisch jongerenwerk werkt hier met hen aan contact en vertrouwen. De individuele begeleider pakt praktische vragen op en koppelt de jongere aan een Procesregisseur persoonsgerichte aanpak (PGA-expert). Deze grijpt in op risicofactoren, zoals oplopende boetes, problematisch gedrag en negatieve groepsdynamiek. En zorgt voor beschermende factoren, zoals een betekenisvolle dagbesteding en gezonde leefstijl.

Met kleine successen groeit motivatie tot positieve verandering. Zo krijgen de jongeren een concreet toekomstperspectief, waarin ze zelfregie behouden. Jongeren met een positieve drive gingen in 2022 sporten bij Bourdif Gym en kregen individuele ondersteuning van JoU. 18 jongeren begonnen een opleiding of werden ondersteund bij het vinden van werk.

Rolmodellen

De rolmodellen van JoU leren jongeren om te participeren in de samenleving. Vaak zijn jongeren enthousiast om iets te doen voor hun omgeving, maar hebben zij daarvoor nog niet de vaardigheden. Als rolmodel bedenken ze samen activiteiten voor de jeugd, bereiden deze voor, voeren ze uit en evalueren deze. Door dit samen te doen, ontdekken ze welke talenten zij specifiek hebben. Zo ontwikkelen zij zichzelf in actief burgerschap. Wanneer rolmodellen uitstromen, nemen zij hun kennis en ervaring mee de wijk en de stad in. Zij worden mogelijk onze toekomstige politieagenten of jongerenwerkers.

Mohammed: ‘Rolmodel zijn geeft mij ook wat terug: het moment dat ik naar jongeren kijk, ze vreugde uitstralen en geen stress hebben als ze bezig zijn met de activiteiten.’

Jongeren vinden het belangrijk dat ook de goede kanten van Overvecht aandacht krijgen. Dit doet recht aan hun leven in de wijk en vergroot de kansen voor jongeren nu en in de toekomst.

Oussama en Hayder ontvingen als rolmodel een jeugdlintje van wethouder Dennis de Vries: ‘Veel mensen hebben een negatief beeld van de wijk Overvecht, maar er is hier ook zoveel positiviteit, waar we te weinig over horen. Jongeren die mensen in de buurt helpen, jongeren die veel potentie en talent hebben, artiesten, noem maar op, dat is ook Overvecht!’

Eenheid (JoU-SVO De Dreef)

In 2021 startten JoU en SVO De Dreef (voetbal) het project Eenheid. Jongeren in een kwetsbare positie werkten in dit project aan hun zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling, zodat zij makkelijker kiezen voor het goede pad.

In de eerste fase van dit project wierven JoU en SVO De Dreef gezamenlijk jongeren die opgroeien in een leefomgeving met negatieve risicofactoren. Zoals het ontbreken van een sociaal netwerk, opgroeien in armoede of maar net rond kunnen komen. Ouderbetrokkenheid is belangrijk in dit project. Er waren daarom meerdere ouderbijeenkomsten, zowel individueel als in groepsverband.

In 2022 maakten 30 jongeren van 12 tot 16 jaar en 15 ouders enorme stappen op sportief en educatief gebied. SVO De Dreef en JoU besteedden aandacht aan de gevaren van social media, snel geld verdienen, puberbrein, gezonde voeding en jongerenparticipatie. De jongeren werkten samen aan ideeën over hoe ze kunnen samenwerken en wat het belang is van zelfredzaamheid.

Tijdens de vakanties organiseerden SVO De Dreef, JoU en jonge rolmodellen samen vakantieactiviteiten - voetbaltoernooien, sport en spelactiviteiten, iftar en burendag - waar gemiddeld 60 jongeren per keer op afkwamen.

2023 is het laatste jaar van het project Eenheid en staat volledig in het teken van zelfsturing van jongeren en ouders. Persoonlijke ontwikkeling staat hierbij centraal. JoU en VV de Dreef werken eraan dat deze jongeren in 2024 instromen op verschillende posities binnen en buiten SVO De Dreef. Bijvoorbeeld als trainers, scheidsrechters voor (vrijwilligers)werk of werk bij 1 van de partners.

Big Brothers Big Sisters

Het mentorprogramma Big Brothers Big Sisters Utrecht (BBBSU) biedt duurzame ondersteuning aan kinderen van 6 tot 18 jaar die opgroeien in kwetsbare situaties in Utrecht. De kinderen ontmoeten hun mentor minimaal eens per week gedurende een jaar. In 2022 begeleidde Big Brothers, Big Sisters 85 matches, waarvan 38 in Overvecht. In 2022 meldden zich 44 kinderen aan uit Overvecht. Van de 89 mentoren komen er 8 uit Overvecht. In 2023 wil BBBSU 100 matches begeleiden in Utrecht, waarvan 35 tot 45 in Overvecht.

Samen met andere stichtingen en organisaties organiseert en informeert BBBSU over (kaartjes voor) culturele- en sportactiviteiten of gratis reizen.

Stichting Move

Stichting Move koppelt studenten aan kinderen die minder kansen krijgen dan hun leeftijdsgenoten. Ze duiken in elkaars leefwereld, ontdekken hun talenten en komen samen in actie voor een ander. In het najaar van 2022 startten 4 Move je buurt-projecten op basisscholen in Overvecht. Ook vond een *Move-your-world*-uitvoering plaats bij de praktijkschool Pouwer College. Studenten begeleidden deze projecten. Ook ging Move door met het project Move Maatje, waarbij 4 groep 8-leerlingen worden gekoppeld aan een student.

Samen doorlopen zij een traject waarin zij 6 keer samenkomen om te bespreken wat er komt kijken bij de overstap naar de middelbare school.

Basisschool De Klopvaart organiseerde samen met studenten Social Work van de Hogeschool Utrecht een verkeersveiligheidcampagne voor de buurt. De leerlingen vonden hun omgeving niet veilig, omdat er vaak te hard werd gereden. Zij maakte buurtbewoners bewust van onveilig rijgedrag met een online en een live-campagne, zelfgemaakte spandoeken en flyers.

De Johannesschool deed met groep 7 en groep 8 mee aan een Move je buurt. Groep 7 organiseerde samen met studenten van de roeivereniging een sportfestival met hapjes, drankjes en muziek voor de hele buurt met het thema beweging & gezondheid. Ook groep 8 koos voor dit thema. Samen met studenten van de internationale studievereniging STORM organiseerde deze groep een voetbaltoernooi met leerlingen van de Klopvaart. Hierdoor leerden leerlingen van de 2 scholen elkaar onderling beter kennen, waardoor meer sociale verbinding ontstond tussen de scholen.

Basisschool De Watertoren organiseerde samen met studenten van de Marnix Academie een kookmarkt voor de buurt. De leerlingen maakten gezonde hapjes en ontvingen de buurtbewoners hartelijk.

De Move-your-world-uitvoering op het Pouwer College was een speciale aan de praktijk aangepaste versie. Leerlingen van het eerste jaar bedachten acties die ze voor een ander konden doen: van kaartjes schrijven naar eenzame ouderen tot meehelpen bij de daklozenopvang.

Voor het voorjaar van 2023 staan er 3 Move-je-buurt-projecten op het programma bij scholen het Spoorzicht, de Gagel en de Marcusschool. Ook is Move, samen met partners in het Samenwerkingsverband Kansengelijkheid & Burgerschapsonderwijs (SKB), in gesprek met het bestuur van de basisscholen om een doorlopende leerlijn aan burgerschapsprojecten aan te bieden aan alle scholen in Overvecht.

Familieschool

In 2022 startten de projectleiders op de 4 individuele Familiescholen in Overvecht. Familiescholen zetten het gezin centraal en geven ouders meer ondersteuning. Want als er problemen zijn in het gezin, zoals schulden, werkloosheid, armoede of verslaving, is er voor het kind weinig ruimte om zijn of haar talenten te ontwikkelen op school. De school helpt gezinnen en geeft ouders hulp om zelf hun problemen op te kunnen lossen.

De projectleider op de Joannes XXIII interviewt ouders en kinderen om hun behoeften en wensen in kaart te brengen. Basisschool de Schakel opende het ‘Schakelloket’ op woensdagochtend, waar ouders terecht kunnen met vragen over financiën, ondersteuning thuis of op school, cursussen, werk of stages. Het Buurtteam, de Werkwinkel, de school, (binnenkort) Stichting Al Amal en DOCK zijn daar aanwezig. Daarnaast geeft een ervaringsdeskundige op de Schakel een goed bezochte cursus om moeders in hun kracht te zetten. De 2 OBO-scholen organiseren 2 keer per maand informele en informatieve ouderbijeenkomsten.

Het Buurtteam houdt spreekuur op school en er zijn koffieochtenden met ouders gestart.

In 2023 werkt de Familieschool aan training en sportactiviteiten voor ouders in samenwerking met Al Amal en SportUtrecht. Ook gaan de ‘lerend netwerk’-bijeenkomsten van start, waarbij de scholen leren van elkaars aanpak. Verder krijgt het schoolpersoneel trainingen over armoedesignalering en gespreksvoering.

Leerpracht (Regio Deal)

Het project Leerpracht bereidt toekomstige en startende onderwijsprofessionals beter voor op het werken op scholen in Overvecht. Zodat deze scholen goede onderwijsprofessionals behouden en vacatures minder lang open staan.

Om schoolleiders en docenten in Overvecht beter uit te rusten voor de problematiek in Overvecht, worden zij allemaal bijgeschoold. Lerarenopleidingen ontwikkelen daarvoor samen met docenten van scholen in Overvecht een curriculum: ‘Lesgeven in een grootstedelijke context’. Dit rust leraren beter uit om leerlingen met gestapelde problematiek of leerachterstanden te begeleiden in hun (cognitieve) ontwikkeling. In de reguliere opleiding is daar onvoldoende aandacht voor. Dit maakt de baan in Overvecht zwaarder, waardoor lerarentekorten groter zijn.

In 2022 zetten diverse leerkrachten hun kennis en ervaring in om onderdelen uit het curriculum specifiek aan te passen aan het lesgeven in Overvecht. Het curriculum wordt onderdeel van alle lerarenopleidingen in Utrecht. In Overvecht wordt in 2024 een pilot gestart met dit curriculum.

Partners in dit project zijn Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, Marnixacademie, Brede School Overvecht, basisschool-directeuren, directeur Trajectum en Pouwer College, directeur Gerrit Rietveldcollege, schoolbesturen, docenten en DOCK.

In 2023 start de samenwerking en voorbereiding voor de ontwikkeling van een minor. De website wordt gelanceerd, met onder meer een flowchart over Urban Education, de Sociale kaart Overvecht, infographics en rapportages over onderzoeksresultaten uit 2021 en 2022. Ook wordt dit jaar het aanbod voor onderwijsprofessionals in Overvecht ontworpen en afgestemd. Per onderwijsinstelling worden ambassadeurs geselecteerd.

Kans: Pouwer College

Eind 2020 startte het project ‘Samen voor Overvecht – Kans voor Pouwer College en Ithaka’. Dit project moet de sociale veiligheid en de uitstraling van de school verbeteren. De verbetering van de zij- en achterkant van de school en de relatie met de directe omgeving draagt bij aan betekenisvol onderwijs voor leerlingen van beide scholen en aan een goede relatie met ouders en buurtbewoners.

Het Pouwer College werkt in dit project samen met Covitaal, Utrecht Natuurlijk, de gemeente, buurtbewoners en ouders. Om een echte kwaliteitsslag te maken is het project onderverdeeld in 3 gebieden rondom de school.

Kansgebied: Arabelladreef – achterkant Pouwer, Ithaka

De Arabelladreef was een onveilige plek met achterstallig onderhoud. Jongeren parkeerden er hun auto’s om drugs te dealen en veroorzaakten veel overlast voor het Pouwer College, Ithaka en de bewoners. Zij legden onder meer contact met kwetsbare leerlingen om ze te werven voor criminele activiteiten en vernielden de schooltuin. Om de situatie te verbeteren, hief de gemeente 6 parkeervakken op en plantte er jonge bomen en struiken in het verlengde van de moestuin van de school. Deze tuin loopt zo ‘over’ in dit nieuwe stuk groen. Ook verving de gemeente de doorgang naar de Normadreef met remhekjes, om het scooterverkeer te vertragen.

De gedeelde schooltuin aan de achterzijde van de school is deels ingericht als moestuin en de leraren gebruiken deze voor het groenonderwijs aan de leerlingen. Er kwam hier een extra kas voor het stekken van bloemen en planten, een kruidentuin en een pluktuin die dagelijks wordt gebruikt voor het restaurant van de school. In het kader van een gezonde school wilde het Pouwer College meer zelf verbouwen. Daarom bouwden ze een kippenren. De verse eieren van de 7 kippen gebruikt de school in de keuken.

De schooltuin werd verbonden en geïntegreerd in het groengebied Arabelladreef tot een gemeenschappelijke voedseltuin. Deze wordt gebruikt door de beide scholen, ouders en buurtbewoners. De voedseltuin werd ingericht als onderwijslocatie voor beide scholen. Nu krijgen ook de PRO-klassen van Ithaka les in de kas en de tuin.

Kansgebied: Normadreef – park de Watertoren

In het park naast het Pouwer College liggen een Cruijff Court, basketbalveldje en ijsbaan. Het basketbalveld is slecht onderhouden. De sportleerkrachten van het Pouwer College, Ithaka en basisscholen in de buurt kunnen de velden niet reserveren voor hun gymlessen. Daarom liggen de velden er tijdens schooltijd verlaten bij.

Er worden nu verschillende vrijetijdsactiviteiten georganiseerd, voornamelijk in de lente en zomer en als het weer het toelaat. En 4 keer per week organiseren de buurtsportcoaches van Sport Utrecht sportactiviteiten voor jongeren in de buurt.

Kansgebied Normadreef – La Bohèmedreef

Op de hoek van de Normadreef en La Bohèmedreef lag een ongebruikt stukje grond met onkruid en een aantal bomen. Deze hoek was ‘s avonds onverlicht, er lag veel afval en het trok daardoor ongedierte aan. De buurtbewoners vroegen al een tijd of dit stukje opgeknapt kon worden.

Het Pouwer College wilde het stukje aan de La Bohèmedreef – Normadreef inrichten tot de ingang van de school voor leerlingen van de onderbouw én de ingang aan de zijkant van de school opknappen. Dit vergrootte ook de toegankelijkheid van de winkelstraat. De plek werd opgeknapt en er zijn fietsenrekken en een hek geplaatst. De zij-ingang van de school kreeg klapdeuren en een overkapping.

De subsidieperiode voor Pouwer is afgerond en de geplande activiteiten zijn grotendeels uitgevoerd. Daarom komt het Pouwer College niet meer terug als kans in Samen voor Overvecht.

Durf te dromen

Stichting Durf te dromen is een actieve leerschool die zich focust op talenten en sociaal-emotionele ontwikkeling. Door het onderwijs slim te organiseren, speelt het goed in op de verschillende leer- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Kansarme kinderen verdienen dezelfde kansen als andere kinderen om te slagen in hun studies. Met de juiste begeleiding kunnen zij hun volle potentie bereiken en hun dromen waarmaken. Het programma richt zich op de ontwikkeling van kinderen tussen 7 jaar en 18 jaar. Het programma loopt op basisschool de Schakel, Kindercampus Molenpark en Trajectum College.

In 2022 organiseerde Durf te dromen samen met de gemeente Utrecht een beroepenmarkt. Met de Bibliotheek Utrecht loopt een pilot voor een geheime schrijfschool voor Overvecht. Durf te Dromen gebruikt Buurtcentrum DOCK en de lokalen van ROC Midden Nederland momenteel als locatie in Overvecht. De vrijwilligers van Durf te Dromen draaien mee in het programma Maatschappelijke DienstTijd van Project O. In schooljaar 2021–2022 zijn 355 leerlingen bereikt. Dit aantal steeg in het afgelopen schooljaar flink naar 1.100 leerlingen. 200 tot 250 kinderen hiervan komen uit Overvecht.

UGO (Utrecht Gelijke Onderwijskansen)/Brede School Academie (BSA)/LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding) voor Overvecht (Regio Deal)

In 2022 werd het basiscurriculum van de voormalige Brede School Academie volledig omgezet naar het online UGO-lesprogramma op het platform LessonUp. Utrechtse (po- en vo-) scholen kunnen dit platform kosteloos gebruiken. Het UGO zette het Lerend Netwerk Gelijke Kansen en Taal (expertisenetwerk) op. De Overvechtse Marcusschool, Mattheüsschool en het Gerrit Rietveld College maken nog steeds gebruik van het programma. De website www.gelijkeonderwijskansen.nl is vernieuwd en in november organiseerde UGO in de Ontdekhal een minicongres voor onderwijs-professionals, -bestuurders en -beleidsmakers met als thema ‘Gelijke onderwijskansen en taal in een lange leerlijn’.

In 2023 staan op de planning: actualisering en aanvulling van het UGO-programma voor leraren en docenten, bijeenkomsten voor het Netwerk Gelijke Kansen en Taal, gesprekken met Overvechtse basisscholen die het programma nog niet gebruiken en de evaluatie van het UGO-programma door 2 masterstudenten van de Universiteit Utrecht. Ook verkent UGO haar inzet bij onder andere de Overvechtse coalitie School en Omgeving (‘Rijke Schooldag’).

Op basis van de 2 netwerkbijeenkomsten in 2021 bepaalde UGO met onderwijs en Brede School Overvecht 3 concrete acties om voor Overvecht te bouwen aan een doorlopende programmalijn voor Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB), het versterken van de samenwerking tussen betrokken partijen en het bijeenbrengen van LOB-informatie. Dit moet leiden tot een beroepenmarkt voor leerlingen uit Overvecht, een pilot met een digitaal porfolio voor basisschoolleerlingen en een LOB-platform voor Overvecht.

Stichting Durf te Dromen organiseerde de Beroepenmarkt voor Overvecht op 7 december in partycentre Luxury in Overvecht. Professionals uit diverse sectoren informeerden en inspireerden hier ongeveer 130 leerlingen uit groep 7 en 8 van de Marcusschool, De Schakel, OBO De Gagel en OBO Klopvaart en 130 leerlingen uit leerjaar 3 van het Trajectum College en het Pouwer College. Deze eerste editie bleek een mooi succes en in 2023 verkent LOB de mogelijkheden om hier een jaarlijks terugkerend event van te maken.

In september 2022 startte LOB samen met Brede School Overvecht met de voorbereidingen voor een pilot met het digitaal leerling-portfolio. Hiermee verzamelen basisschoolleerlingen eigen ‘LOB-ervaringen’, zoals schoolactiviteiten, en informatie over zichzelf, om zich te profileren naar een middelbare school, een latere stageplek of werkgever. Hiervoor werkt LOB samen met Bizzerd. Bizzerd ontwikkelde ook een digitaal visitekaartje voor het Trajectum College en het Pouwer College en maakt het daarmee mogelijk om het portfolio van de basisschool voort te zetten op de middelbare school. Naast de Brede School Overvecht toonden de Johannes, OBO De Gagel en de Schakel interesse om met leerlingen uit groep 7 en 8 aan de pilot deel te nemen. De pilot start begin maart 2023 en duurt tot eind schooljaar 2023–2024.

In oktober 2022 startte LOB met verkennende gesprekken met verschillende (LOB-)partijen uit de wijk, waaronder het onderwijs, JoU, 030Office en Sterk VO. Ze bekijken samen de mogelijkheden voor een LOB-platform voor Overvecht. Deze verkennende gesprekken, ook met leerlingen en jongeren zelf, rondden ze in maart 2023 af om vervolgens het platform concreet vorm te geven. Uit de gesprekken in 2022 blijkt dat een fysiek LOB-platform met een digitale component een sterke voorkeur heeft.

De projectleider LOB voor Overvecht is sinds eind 2022 betrokken bij het opzetten van een pilot voor een stagebureau voor Overvecht met onder meer 030Office, DOK030 en Stichting Asha.

Aanpak jongvolwassenen (Regio Deal)

In de overgang van jeugd naar volwassenheid verandert het leven van jongvolwassenen (16-27 jaar) ingrijpend: van school naar werk, financiële zelfstandigheid, op zichzelf wonen, veranderingen in relaties en vriendschappen. In Overvecht is deze overgang voor een grote groep jongvolwassenen nog lastiger. Door problemen thuis, verleidingen van criminaliteit of (gevoel van) discriminatie. Ook is er kansenongelijkheid door een gemiddeld lager opleidingsniveau, meer armoede en een negatief beeld van Overvecht (van mensen buiten Overvecht).

Ook zijn er jongvolwassenen die overlast veroorzaken. Ze hangen op straat of in auto's en zorgen voor onveiligheidsgevoel bij bewoners. Interventies zoals de 'aanpak jeugdgroepen' vanuit veiligheid en de individuele persoonsgerichte aanpak bij criminaliteit hebben nog onvoldoende effect.

Gelukkig is er ook een grote groep jongeren met wie het goed gaat. Preventie is belangrijk om ook deze jongeren een steuntje in de rug te geven en te zorgen dat het goed blijft gaan.

In de ondersteuning van de jongvolwassenen gebeurt er al veel. In 2022 werkte de aanpak jongvolwassenen aan het beter bereiken en helpen van de groep die vastloopt én aan meer ondersteuning bij het werken aan ontwikkeling. De aanpak biedt perspectief op een zinvolle toekomst, waarin jongeren zich gewaardeerd voelen.

In 2023 gaat het kernteam van partners rondom jongvolwassenen in Overvecht door met casusoverleggen, kennisdeling en signalering en evalueert het eerste jaar van de aanpak jongvolwassenen om te kijken wat nog beter kan. De partners zijn Stichting JoU, Focus, Buurtteam Jeugd en Gezin, Buurtteam Social, Werk en Inkomen (W&I), Jellinek, Samen Krachtig, We All en Pozitive. De samenwerking zorgt voor een beter integraal hulpaanbod en een groter bereik.

Jongerentussenpersonen vergroten in 2023 het bereik van de ontwikkelwerkplaats in O30Office en er komt meer maatwerkaanbod voor ontwikkeling en perspectief op duurzaam werk, stage en scholing. Ook zoekt de ontwikkelwerkplaats actiever samenwerking met scholen, W&I en werkgevers.

Bij lokale ondernemers liggen kansen om jongvolgwassenen aan stageplekken te helpen. Door betere begeleiding van leerbedrijven en extra ondersteuning op sociale vaardigheden voor leerlingen.

Dit initiatief komt vanuit de buurt. De partners verkennen hoe ze kunnen optrekken met stedelijke partners en scholen.

Het outreachteam werkt in 2023 nog meer met tussenpersonen, die dicht bij de doelgroep staan en vertrouwen winnen. De bedoeling is dat jongvolwassenen daardoor hun hulpvragen durven stellen. De samenwerking tussen de tussenpersonen en de instanties wordt verbeterd. Hierbij verkent een outreachteam samen met veldwerk van Jellinek, Samen Krachtig en Politie of er een outreachteam kan komen als achtervang voor overlastsituaties of zware gebruikers van bijvoorbeeld lachgas.

Focus: Jongeren (18-23) met grote afstand tot de arbeidsmarkt

Focus brengt jongeren zonder startkwalificatie in beeld en is hét aanspreekpunt bij alle vragen rondom scholing en ontwikkeling. Als onderdeel van de gemeente Utrecht mag Focus gegevens inzien over jongeren tussen de 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie, schoolinschrijving of inkomen. Dit geeft inzicht in de situatie en de mogelijkheid om deze jongeren actief te benaderen, ook als zij zelf niet snel de stap richting hulp zetten. Focus gaat de wijk in en komt bij de jongeren thuis, ook buiten kantoortijden. Door deze intensieve benadering bereikte Focus bijna 90% van de jongeren. Samen kijken ze wat haalbaar is en helpen ze jongeren hun doelen te bereiken. Bijvoorbeeld een opleiding, of passend werk en een inkomen. Waar nodig verbinden ze de jongeren met andere partners, zoals hulpverlening en Werk en Inkomen. De kennis over de gehele (school)loopbaan zorgt voor een duurzame aanpak, gericht op mogelijkheden.

In 2022 benaderde Focus 265 jongeren uit Overvecht en ging ze in gesprek met 237 jongeren.

- 4 hebben nu een startkwalificatie
- 35 schreven zich in bij scholing
- 45 hebben nu werk met een inkomen van meer dan 300 euro
- 38 hebben nu werk met een inkomen van minder dan 300 euro
- 22 hebben een uitkering en worden begeleid door Werk en Inkomen
- 26 hebben een duurzaam inkomen als zzp'er
- 36 jongeren krijgen nog begeleiding van Focus

De afgelopen jaren kreeg Focus extra middelen om in te zetten in Overvecht, waarmee het de aanpak van jongeren intensiveerde.

Caravan Crew

Caravan Crew is een project van AllOne, een sociaal artistieke organisatie die aan creative community building doet. The Caravan Crew heeft een duurzame samenwerking met studentencomplex The Fizz. Daar staat nu de caravan die studenten samen met een kunstenaar beschilderden. Elke maand vinden er activiteiten plaats. De Caravan Crew merkt dat het lastiger wordt om jongvolwassenen te werven als crewlid voor langere periodes. Daarom organiseert het activiteiten waar jongvolwassenen bij aan kunnen haken en hen van daaruit te betrekken. Zo kunnen jongeren eenmalig of kortstondig crewlid zijn, met alle voordelen, zoals het volgens van skills labs en empowerment training via creativiteit. Vanaf 2023 gaat de caravan on tour bij een aantal onderwijslocaties om ter plaatse in contact te komen met jongvolwassenen.

Samen Krachtig (bewonersinitiatief)

Afgelopen jaar bereikte Samen Krachtig met inlopen en andere activiteiten 60 jongvolwassenen in Overvecht tussen de 18 en 30 jaar. De jongerencoaches spreken op straat op een laagdrempelige manier jongeren aan en wijzen hen op de inlopen. De inlopen zijn een manier om in contact te komen met de jongeren en om een vertrouwensband aan te gaan. De coaches bieden individuele begeleiding met gesprekken aan jongeren die middelen gebruiken. 15 jongeren vroegen om deze individuele gesprekken. Dit zijn intensieve gesprekken die veel tijd kosten, maar een belangrijke vertrouwensband opbouwen. Het blijft lastig om de jongeren uiteindelijk bij hulpverlening te krijgen of een verslavingskliniek. De coaches konden 2 jongeren doorverwijzen naar een kliniek. Zij laten de jongeren hierbij niet los en blijven gesprekken voeren, omdat de ervaring is dat er een moment komt dat ze wel iets willen.

Naast de inlopen en de individuele gesprekken ondersteunden de hulpverleners ook 20 ouders bij hun vragen over middelengebruik. Deze gesprekken zijn ook heel laagdrempelig. Samen Krachtig signaleert een grote behoefte aan individuele gesprekken. Bij ouders

met een migratieachtergrond spelen schaamte en taboe een grote rol, daarom werkt het groepsaanbod in de stad niet.

Daarnaast gaf Samen Krachtig het afgelopen jaar 10 voorlichtingen aan vaders en moeders. Onder meer een voorlichting aan mannen uit de Somalische gemeenschap (50 vaders) en een grote voorlichting waarbij 150 moeders aanwezig waren. Uit deze voorlichtingen komen ook hulpvragen voor de jongvolwassenen. Ook gaf Samen krachtig voorlichting aan jongeren. Zo ging een ervaringsdeskundige met de jongeren in gesprek over zijn ervaringen. Dit werkte heel goed. Jongeren nemen sneller en meer aan van een andere jongere die zelf ervaring heeft, dan van een hulpverlener.

Samen Krachtig wordt steeds bekender onder bewoners in Overvecht en bij professionals. Zo werkt het samen met DOCK, Jellinek, Lister, geestelijk verzorgers, huisartsen en anderen. De bekendheid zorgt ervoor dat zich langzaamaan ook meisjes aanmelden bij Samen Krachtig, bijvoorbeeld door ouders.

In 2023 geeft Samen Krachtig voorlichtingen aan alle ouders in Overvecht met verschillende achtergronden: Somalisch, Afghaans, Syrisch, Eritrees, Marokkaans, Turks etc. Op een laagdrempelige manier, waar nodig in eigen taal, zodat de ouders de informatie zo goed mogelijk begrijpen. Komend jaar richt Samen Krachtig zich op: kinderen, jonge jongeren, jongvolwassenen, zeer sociaal kwetsbaren, ouders en professionals. In de preventie zet Samen Krachtig voor deze groepen verschillende activiteiten in, zoals voorlichtingen, groepsgesprekken, individuele gesprekken en begeleiding en kennisoverdracht.

Kans: Energie voor jongeren

De Ontdekhal van TEC Utrecht

Technisch geschoolde jongeren zijn onmisbaar. Bijvoorbeeld voor het bouwen van woningen, om de energietransitie uit te voeren en om de economie te verduurzamen. Daarom brengt De Ontdekhal van TEC Utrecht in Overvecht zoveel mogelijk kinderen spelenderwijs in aanraking met techniek. De kinderen ervaren het plezier om zelf iets te maken en ontdekken trots hun talenten. Ook Overvecht bouwt en renoveert volop. Er zijn dus kansen voor jongeren.

In 2022 steeg het bezoekersaantal van het publiek (gezinnen) spectaculair, zie onderstaand overzicht.

Het Zomerprogramma had 800 bezoekers, 2 keer zo veel als in 2021.

Bezoekersaantallen

De ontdekhal	2021	2022	Verwacht in 2023
Scholen	12	55	75
Leerlingen	1.005	1.405	2.500
Middelbare scholieren	-	375	500
Bezoekers (wo-za-zo)	1.005	2.795	3.500
Deelnemers event/ bijeenkomsten	-	915	1.200

De korte corona-interruptie van 2022 is nog zichtbaar in minder bezoeken van scholen. Met ‘Social Return On Investment’ (SROI) investeerden bedrijven zoals RBL, Groene Bouwhekken/ Kroese Infra en WIJ030, in het Zomerprogramma.

In 2023 geeft De Ontdekhal meer aandacht aan het thema circulair. Met nog meer gebruik van materialen die niet meer geschikt zijn voor productie, maar wel voor educatie. Zo laat het de afvalstromen zien. Basisscholen kunnen komend jaar terecht voor een volledig technieklesprogramma op school, direct toepasbaar en volgens de eisen van Natuur & Wetenschap voor primair onderwijs. Voor elk leerjaar, vanuit beleving en fantasie van kinderen en in combinatie met een bezoek aan de Ontdekhal voor de totale techniekexperience. Workshopbegeleiders helpen bij de lessen.

Ook kunnen bedrijven, kinderen, ouders, scholen, oma’s en opa’s ‘vriend’ worden van De Ontdekhal met een bijdrage of zelfgemaakt technisch snufje. De bedrijvenpartners streven ernaar om de randvoorwaarden voor de continuering van De Ontdekhal in de zomer rond te hebben: structurele financiering en verhuizing naar een spannende locatie in Overvecht. Met hulp van de Ontwikkelstrategie TEC Utrecht – De Ontdekhal 2030 benadert TEC Utrecht nieuwe bedrijven en sponsoren en verwerft het subsidie.

030Office

In maart 2022 startte 030Office, een ontwikkelwerkplaats voor jongeren en een samenwerking tussen jongeren, JoU, DOK030 en de gemeente. De 12 bedrijfsruimtes op de begane grond zijn gevuld met jonge ondernemers die tegen een laag starttarief hun onderneming starten. Hierbij krijgen zij ook begeleiding via DOK030 en JoU. Na 18 maanden stromen ze uit. Met de ondernemers loopt het goed en is er vooral behoefte aan meer ruimtes.

Op de 1e verdieping is een ontwikkelwerkplaats, waar workshops en trainingen worden gegeven over studie, werk en ontwikkeling. Jongeren krijgen hier hulp bij solliciteren en bij hun toekomstige carrière. In 2022 waren er inloopspreekuren van StudentJobCoaches en de Werkwinkel en jongeren uit de wijk kregen een gratis theorie-cursus, om hun rijbewijs te halen.

De jongerenwerkers voeren regelmatig gesprekken met DOK030 en de projectleider om hen bij te staan en te ondersteunen. Lees het verhaal van Mounssif op Insta jou_030 Jongeren van 030 #185. Mounssif: ‘Al tijdens mijn studie accountancy hielp ik mensen in mijn omgeving met hun financiën. Tot ik bedacht dat het veel handiger is als ik er mijn werk van maak.’

De partners zijn nog niet tevreden over 030Office als ontmoetingsplek voor talentontwikkeling. Het is lastig om jongeren en jongvolwassenen binnen te krijgen, daarom zet 030Office meer in op samenwerking met jonge lokale ondernemers, die bijvoorbeeld sollicitatietrainingen of fotografiecursussen geven en hun eigen netwerk meenemen. De jongerenwerkers proberen deze jongeren te verbinden met bijvoorbeeld de Werkwinkel voor het maken van cv’s. Het idee is om een projectleider aan te stellen met een achterban in de wijk. Het komende jaar wordt 030Office versterkt met meer jongeren uit de wijk die als tussenpersonen het bereik vergroten. Daarnaast willen de partners nog meer maatwerkaanbod voor ontwikkeling en perspectief op duurzaam werk, stage of scholing. Hierin zoeken zij actief naar samenwerking met scholen, Werk & Inkomen en werkgevers.

3. Veilige buurten | Verdieping

Het is belangrijk dat jongeren veilig opgroeien, hun school afmaken en een baan vinden. Helaas zijn er te veel (kwetsbare) jongeren voor wie criminaliteit een aantrekkelijk, alternatief pad is. We willen voorkomen dat jongeren het criminele pad opgaan door grenzen te stellen en een passend perspectief te bieden. Daarnaast willen we dat de overlast door jongeren afneemt en treden we stevig op tegen (ondermijnende) criminaliteit. Dit doen we door voorlichting te geven op scholen, actief contact te leggen met jongeren op straat en activiteiten en begeleiding aan te bieden.

Deze ambities worden extra ondersteund door inzet vanuit 1) de 'Regio Deal vitale wijken'; 2) het landelijk actieprogramma Leefbaarheid en Veiligheid: Preventie met Gezag; én door 3) de stedelijke nota 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. In Overvecht wordt een aantal interventies uit de veiligheidsaanpak versterkt en starten nieuwe interventies uit deze nota.

Jongeren kiezen het goede pad en jongerenoverlast neemt af.

Aanpak jeugdgroepen

In Overvecht zijn 15 jeugdgroepen tot en met 23 jaar in beeld. JoU bereikte afgelopen jaar 285 jongeren die deel uitmaken van een jeugdgroep. Van de 15 jeugdgroepen in Overvecht zijn er 2 die veel overlast veroorzaakten. Beide groepen zijn aangepakt door op te treden tegen overlastgevend en crimineel gedrag. Ook legde JoU contact op straat en bood het activiteiten, begeleiding en hulpverlening aan. 1 van de 2 groepen was hierdoor in januari 2023 niet meer overlastgevend.

Samen met de politie, de wijkboa's en JoU gaat de aanpak van jeugdgroepen door. Op de ACA-, Thema-, S3-dreven en in de Zambesibuurt investeren we hierbij in jeugd tussen de 10 en 14 jaar, om te voorkomen dat zij zich doorontwikkelen tot overlastgevende jeugdgroepen.

Extra wijkboa's

Overvecht heeft 4 vaste wijkboa's, waarvan er 2 door Samen voor Overvecht worden gefinancierd. Enkele speerpunten en acties in 2022:

- Tegengaan jongerenoverlast: De wijkboa's zijn zichtbaar aanwezig, kennen de jongeren op straat, onderhouden het contact en treden waar nodig handhavend op.
- Wijkboa's namen het initiatief tot 2 grote zichtbare handhavings-acties. De eerste gericht op verkeershandhaving en de andere op de verschillende vormen van overlast in het Gagelpark. Bij deze 2 acties treedden zij op tegen 47 overtredingen.

- Signaleringsfunctie: de wijkboa's hebben in Overvecht een ogen-en-orenfunctie, bijvoorbeeld bij het herkennen van ondermijning. Ze treden hierbij op met partners als Politie en Belastingdienst om een zo groot mogelijk effect te bereiken.

- 1 keer per maand houden de wijkboa's een inloopspreekuur in buurthuis de Boog. Hier kunnen alle bewoners en ondernemers binnenlopen voor vragen en meldingen.

Lachgasverbod

In Overvecht zorgt het gebruik van lachgas in de openbare ruimte voor overlast. Het kan leiden tot ernstige gezondheidsrisico's en verkeersonveilige situaties. De overlast door lachgasgebruik is gelukkig sinds de invoering van het lachgasverbod in Overvecht in 2021 afgenomen. In juli 2022 is het lokale lachgasverbod uitgebreid van 4 naar 8 wijken in Utrecht. Per 1 januari 2023 is lachgas opgenomen in de Opiumwet, waardoor het verboden is om lachgas in Nederland te verkopen, bezitten of te importeren. Het doel van het landelijke verbod is om recreatief gebruik terug te dringen.

Moedernetwerk

In 2022 vonden er 2 bijeenkomsten plaats met het moeder-netwerk, waaronder een Kenniskring Veilige Buurten. Hier spraken professionals van Al Amal, DOCK en de gemeente en moeders met elkaar over de veiligheid in de wijk, veiligheidsgevoelens en ze reflecteerden op de aanpak. De tweede bijeenkomst stond in het teken van de evaluatie van de inzet en het vervolg van het netwerk.

Om ouders nog meer te betrekken bij de veiligheidsaanpak in de wijk, werkt het moedernetwerk in 2023 samen met scholen.

Huiselijk Geweld

In 2022 zijn er 2 bijeenkomsten 'Huiselijk Geluk' georganiseerd voor bewoners in de wijk. Bij de bijeenkomst voor vrouwen waren er 100 deelnemers, bij de bijeenkomst voor mannen in Moskee Al Farouk 30. De bijeenkomsten waren een vervolg op een eerdere voorlichting Huiselijk Geluk in 2019. Het doel van de voorlichting was: een open gesprek voeren over het thema huiselijk geweld en meer informatie geven over hulp krijgen en vragen. Deze voorlichting is samen met de verschillende kernpartners in de wijk over dit thema ontwikkeld en uitgevoerd: buurtteam, Veilig Thuis, Politie, Al Amal, DOCK en gemeente - wijkveiligheid.

De persoonsgerichte aanpak

De persoonsgerichte aanpak richt zich op jongeren die overlast geven of die zich met criminaliteit bezighouden. Professionals

maken zich grote zorgen dat deze jongeren verder afglijden in de zware criminaliteit. Het zijn bijvoorbeeld jongeren die actief zijn in drugshandel of als plofkraker. We stellen duidelijke grenzen, want misdaad mag niet lonen. Daarnaast bieden de professionals jongeren kansen en perspectief met begeleiding, scholing of een baan. Hierbij werken ze nauw samen met de Politie, JoU, de (jeugd)reclassering, de buurtteams en scholen. Maar ook met ouders, lokale sportscholen zoals The Colosseum Gym, ondernemers en sleutelfiguren uit de wijk. Ook de ouders, broertjes en zusjes van de jongeren zijn onderdeel van de persoonsgerichte aanpak. Als zij ondersteuning nodig hebben, krijgen zij die. In 2022 kregen 22 jongeren uit Overvecht een persoonsgerichte aanpak. 4 jongeren zijn positief uitgestroomd naar een baan of opleiding.

The Colosseum Gym

Jongeren met een persoonsgerichte aanpak kunnen instromen bij The Colosseum Gym. Deze sportschool zet sport in als middel om positief gedrag aan te leren, zoals discipline, op tijd komen, sociale vaardigheden en werken aan een doel en in een structuur. Sommige jongeren kunnen doorstromen naar een erkende mbo-opleiding tot sportinstructeur. Anderen begeleiden de trainers naar een andere passende baan met toekomstperspectief.

In 2022 volgden 13 jongeren met een persoonsgerichte aanpak een traject bij The Colosseum Gym. 2 trajecten zijn succesvol afgerond, 2 trajecten zijn tussentijds beëindigd en 2 trajecten zijn gestopt vanwege detentie en onvoldoende motivatie. Op dit moment lopen er nog 7 trajecten.

In 2023 onderzoekt The Colosseum Gym de bruikbare ingrediënten van de aanpak en reserveert 3 plekken voor de meest complexe doelgroep. Ook start The Colosseum Gym een businessclub van ondernemers en werkgevers die bij hen sporten. Het idee is om te bekijken of deze werkgevers personeel zoeken en willen meewerken aan het maatschappelijke doel om jongeren uit deze groep te begeleiden naar werk. Na een succesvolle start in Overvecht wordt het aanbod van The Colosseum Gym onderdeel van de stedelijke aanpak Grenzen stellen en Perspectief bieden.

Multidisciplinair Toezichtsteam

In de proeftuin ‘multidisciplinair toezicht’ ontwikkelen de gemeente, reclassering en andere partners een methodiek om te voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen doorgroeien in de (drugs)criminaliteit. De jongere of jongvolwassene, zijn levensloop en leefwereld staan in de methodiek centraal. Zo kan deze binnen de bestaande persoons-gerichte aanpakken (PGA) worden toegepast.

Een kernteam van reclasseringswerkers en gemeentelijke PGA-experts trekt dit initiatief. Zij worden ondersteund door een procesregisseur van het zorg- en veiligheidshuis. Samen kijken ze vanuit het perspectief van de jongeren wie er al betrokken is en wie er nog betrokken moet worden. Vervolgens richten zij een netwerk van steunpunten in voor de jongere, met positieve rolmodellen en sleutelfiguren uit de wijk. Deze ondersteunen, begrenzen en motiveren de jongere of jongvolwassene en bieden een alternatief voor een criminele carrière.

In 2022 waren er werksessies met PGA-experts en reclasserings-werkers. In december 2022 vond een eerste ‘brede’ werkbijeenkomst plaats met partijen uit het justitiële, sociale en zorgdomein. Ook waren er voor het eerst wijkbewoners en ervaringsdeskundige jongeren aanwezig. In het eerste kwartaal van 2023 vinden nog 2 bijeenkomsten plaats om de proeftuin MDT verder vorm te geven. Naar verwachting wordt in het tweede kwartaal van 2023 kleinschalig gestart.

Kapot Sterk – weerbaarheidstraining op basisscholen

‘Kapot Sterk’ is een preventief onderwijsprogramma voor leerlingen van groep 7 en 8. Het maakt de jonge jeugd weerbaarder tegen de verleidingen van (drugs)criminaliteit, zodat zij hun dromen en ambities kunnen verwezenlijken.

Kinderen van de basisschool weten na Kapot Sterk beter wat de verleidingen zijn van (drugs)criminaliteit en hoe ze deze kunnen herkennen en bespreekbaar maken. Daarnaast weten ze beter hoe groepsdruk werkt, hoe ze hiermee moeten omgaan en wat de consequenties zijn van bepaalde keuzes.

Jongeren komen soms al heel jong in aanraking met (drugs) criminaliteit, bijvoorbeeld doordat ze opgroeien in een omgeving

waarin het handelen in drugs stoer, of zelfs normaal is. Ze het zien op straat of worden gevraagd om deel te nemen. Met Kapot Sterk willen de veiligheidspartners bij kinderen op jonge leeftijd een begin maken met het bouwen aan weerbaarheid tegen de invloed van drugscriminaliteit. In een voor de kinderen vertrouwde omgeving: de school. Daarnaast richt het programma zich op een eerste positieve kennismaking van de kinderen met Politie, OM, Halt en jongerenwerk.

Het lesprogramma bestaat uit 5 lessen. In de eerste 4 lessen komen onder andere groepsdruk, (drugs)criminaliteit in de buurt en handhaving aan bod. Deze lessen worden verzorgd door lokale partners, zoals de wijkagent, Halt, de officier van Justitie en jongerenwerk. De laatste les gaat over dromen, gegeven door een positief rolmodel.

Samen Vooruit

Bourdif gym en JoU werken samen aan het project Samen Vooruit. Bourdif gym is in 2022 verhuisd naar een nieuw pand op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht. De eerste groep van 20 jongeren die deelnamen aan Samen Vooruit is voor een groot deel uitgestroomd richting werk, een mooi resultaat. Het is wel een uitdaging om hen te laten blijven sporten naast hun werk. Eind 2022 is er een nieuwe groep geselecteerd van 12 jongeren en de verwachting is dat de groep in 2023 uitgebreid wordt naar 18 jongeren. Er wordt ook gewerkt aan een meidengroep.

Tegengaan van ondermijnende criminaliteit door herstellen van de norm en vergroten van maatschappelijke weerbaarheid.

Koffie met wijkagent

1 keer per maand zit de wijkagent op een vast tijdstip bij McDonald's in Winkelcentrum Overvecht. Hier kunnen bewoners hun zorgen over de wijk laagdrempelig bespreken met de politie. In 2023 worden deze gesprekken op meerdere plekken in de wijk gehouden.

Knock-and-Talkgesprekken ondernemers

We werken aan een weerbare wijk en aan het verstoren van criminele geldstromen. Knock en Talk is een interventie die zich richt op ondernemers in de wijk. De gemeente bezoekt samen met partners ondermijningsgevoelige ondernemingen in kwetsbare gebieden, zoals garages, kapperszaken en shishalounges. Alle ondernemers worden bezocht, ook de groep waar geen of lichte zorgen over zijn. In een deel van de gevallen is er wel een duidelijke aanleiding voor een bezoek, zoals een signaal van ondermijning van een gebiedsmanager, wijkboa of -agent.

De bezoeken moeten een scherper beeld van de wijk opleveren en versnipperde informatie samenbrengen. Om daar vervolgens iets mee te doen. Repressief of preventief, afhankelijk van wat nodig is.

Verder is het belangrijk dat ondernemers en bewoners de gemeente leren kennen door de bezoeken en te weten komen aan wie ze hun signalen kunnen doorgeven. En dat ze genoeg vertrouwen krijgen om dat ook te doen. We willen vertrouwen opbouwen, waardoor mensen later makkelijker zeggen: er is een vreemde situatie hier verderop.

In 2022 lag de voornaamste focus op het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Ook bezocht de gemeente enkele winkelgebieden, zoals de Tiberdreef en omgeving. In totaal bezocht Knock and Talk in 2022 167 ondernemingen.

Ondermijningsbezoeken aan ondernemers Overvecht

Het Bestuurlijk Utrechts Interventieteam (BUIT) controleert of bedrijven zich aan de regels houden. De controles zijn bedoeld als middel in de strijd tegen criminelen die voor hun activiteiten gebruik maken van bedrijven. BUIT heeft extra aandacht voor Overvecht en werkt samen met Politie en Belastingdienst. In 2022 controleerde BUIT ongeveer 125 ondernemers in Overvecht. Hierbij constateerde het 15 overtredingen, zoals strijdigheid met het bestemmingsplan, illegale bewoning, een grote partij nep-merkkleding, uitkeringsfraude en overtredingen rond de arbeidstijden- en/of arbeidsomstandighedenwet.

Verkeerscontroles gericht tegen ondermijning

In april en oktober 2022 organiseerden Politie, Douane en Belastingdienst in Overvecht 2 verkeerscontroles tegen ondermijning. Er zijn meerdere redenen om een verkeerscontrole in te zetten. Criminelen verplaatsen hun goederen. De centrale ligging en goede logistieke infrastructuur maken Midden-Nederland een aantrekkelijke locatie om goederen te transporteren. Een integrale verkeerscontrole tegen ondermijning geeft zicht op de logistieke infrastructuur van criminelen en verstoort het proces.

De doelen van de verkeerscontrole zijn: bewustwording vergroten van ondermijning in het logistieke goederenvervoer, bijdragen aan een verbeterde informatiepositie, repressief optreden op overtreding van belastingwetgeving, zoals accijnsontduiking, opiumgerelateerde delicten, verkeersveiligheid (Wet goederenvervoer) en de Wegenverkeerswet.

Tegengaan van polarisatie en radicalisering.

Werken aan verbinding in buurten

In 2022 kwam de gemeente in actie voor weerbaarheid tegen polarisatie en radicalisering na signalen over afstand tussen groepen bewoners in Overvecht en wantrouwen. Deze bewoners wantrouwen officiële organisaties, zoals de gemeente en politie, maar ook het buurtteam en het jongerenwerk. Met een brede groep professionals organiseerde de gemeente een startbijeenkomst om te onderzoeken welke spanningen er leven in Overvecht. De conclusie was dat er sprake is van spanningen tussen groepen bewoners onderling en tussen bewoners, de overheid en een aantal andere partijen. Waaronder in buurtaanpakgebied de S3-dreven: Stroyenborch-, Scharlaken- en Schooneggendreef. Naar aanleiding hiervan startte een pilot in dit gebied onder de werktitel ‘werken aan verbinding in buurten’.

In 2023 maakt de gemeente meer analyses en een plan om de verbinding tussen bewoners onderling en de gemeente en andere samenwerkingsverbandpartners te versterken. Hierbij werkt de gemeente nauw samen met bewoners, ondernemers, professionals, scholen, lokale stichtingen en sleutelpersonen in de buurt. De bedoeling is dat er een actief buurtnetwerk ontstaat, en een aanpak die ook in andere buurten kan worden toegepast.

4. Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat | Verdieping

We vinden het belangrijk dat bewoners elkaar kunnen ontmoeten en dat iedereen die het nodig heeft zorg en ondersteuning krijgt, dichtbij en op maat. Samen voor Overvecht ondersteunt de stedelijke inzet van de Buurtteams Jeugd & Gezin en Sociaal, DOCK, Al Amal, JoU, Taal Doet Meer en Sport Utrecht. Deze instanties zetten met onze ondersteuning extra capaciteit in. Hierdoor kunnen zij bijvoorbeeld vaste medewerkers aanstellen bij de buurtaanpakken. Dit versterkt de samenwerking in de buurten. Naast deze steun aan stedelijke partners, steunen we ook wijkgerichte initiatieven.

Een stevige sociale basis waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten, iets doen voor de buurt en elkaar een steuntje in de rug geven.

BuurtMaaltijden (bewonersinitiatief)

BuurtMaaltijden gebruikt maaltijden om wijkbewoners met een afstand tot de samenleving weer mee te laten doen. Actieve bewoners maken gezonde maaltijden, die andere wijkbewoners rondbrengen. Met de maaltijden komen ze wekelijks bij de meest geïsoleerde mensen aan de voordeur. Wekelijks bereikt BuurtMaaltijden meer dan 95 wijkbewoners in een kwetsbare positie. De vrijwilligers die de maaltijden rondbrengen maken tijd voor een praatje aan de voordeur. BuurtMaaltijden ondersteunt wijkbewoners in hun ontwikkeling en biedt begeleiding naar (onbetaald) werk, dagbesteding en taalstages. In 2022 organiseerde BuurtMaaltijden met samenwerkingspartner DOCK een vrijwilligersfeest voor 100 actieve vrijwilligers in de wijk. In 2023 wil het meer plekken geven aan deelnemers op verschillende locaties.

DOCK

Taal & Ontmoeting

De Taal & Ontmoeting-activiteiten van DOCK ondersteunen cursisten op meerdere gebieden. DOCK biedt taalverwerving aan, activeert bewoners om deel te nemen aan andere activiteiten in de wijk, vrijwilligerswerk, fietsles, werk en opleiding.

In 2022 had DOCK 98 nieuwe aanmeldingen en 89 intakes. DOCK plaatste 80 bewoners en leidde ongeveer 45 bewoners door naar ander aanbod in de wijk. Ook maakte DOCK 8 taalstages mogelijk en verbeterden 30 cursisten hun digitale vaardigheden. Cursisten kunnen hiervoor de 5 tablets van DOCK gebruiken. DOCK werkt voor werk en inkomen nauw samen met de Werkwinkel, draagt bij aan de ontwikkeling van de Werkwinkel en pakt hier vragen van bewoners over taal op.

DOCK zette in 2022 een impactmeting uit bij cursisten. 28 cursisten vulden deze in, zij gaven DOCK gemiddeld een 7,74 en gaven aan zeer tevreden te zijn met het aanbod. Deelnemers gaven aan dat Taal & Ontmoeting hen stimuleerde om buiten DOCK stappen te maken.

Culturele verschillen spelen soms een rol bij het nakomen van afspraken. Bewoners zeggen snel ja op een aanbod, maar in de praktijk ervaren zij te veel knelpunten om zich aan de afspraken te houden. DOCK stuurde bij door de afspraken zo duidelijk mogelijk en haalbaar te maken. Ook stimuleert DOCK aanwezigheid, door taal-coaches bijvoorbeeld de mogelijkheid te geven het lesgeld (100 euro) te besteden aan een leuk uitje met de cursisten wat ook activering en participatie bevordert in de wijk. In 2023 houdt DOCK in de gaten of nog meer acties nodig zijn.

Speel Mee

Met Speel Mee spelen kinderen onder begeleiding in hun eigen buurt. DOCK is hierbij sociaal makelaar van de jeugd: Speel Mee bevordert een veilig en vreedzaam pedagogisch klimaat. Er zijn nog steeds veel ouders die hun kinderen niet buiten laten spelen, ondanks de vele mogelijkheden die Overvecht biedt. Ouders in hoge flats hebben geen zicht op hun spelende kinderen en het is buiten niet altijd prettig en veilig voor volwassenen en hun kinderen.

Tijdens Speel Mee werkt DOCK nauw samen met Sport Utrecht, ZIMIHC, wooncorporaties, Stichting JoU en Boks. DOCK organiseerde in 2022 295 Speel-Meemomenten in 4 buurten in Overvecht: THEMA, IBIS, SSS en ACA. DOCK bereikte hiermee ongeveer 335 kinderen en 50 ouders.

Sociaal renoveren

In 2022 werkte Sociaal Renoveren zonder Covid-maatregelen. Met onder andere huisbezoeken leerde Sociaal Renoveren veel bewoners kennen en andersom. De kosten voor levensonderhoud stegen enorm. Dit onderwerp kwam vaak ter sprake en heeft een grote impact in de wijk, bovenop de stress die de renovatie van de flats in Overvecht bij bewoners veroorzaakt. De sociaal makelaars van Sociaal Renoveren horen de zorgen van bewoners aan en kijken samen met hen naar mogelijkheden in de toekomst.

In 2022 legde sociaal renoveren in totaal 108 contacten met inwoners. Ongeveer de helft van deze mensen neemt deel aan een traject bij DOCK: Speel Mee, Krachtgroepen (vrouwen), Buurtkoffies of het Ouderencafé. Ongeveer 15 procent van de mensen wordt vrijwilliger en een andere 15 procent legt later op eigen initiatief contact met een sociaal makelaar. Ongeveer 20 procent leert DOCK kennen in het eerste contact en weet dat ze terecht kunnen, maar er vindt geen verdere opvolging plaats.

Kans: Gezondheidscentrum Amazonedreef

Het Gezondheidscentrum de Amazone helpt ongeveer 100 bezoekers per dag bij de ondersteuning van gezondheidsproblemen. De gastheren en -vrouwen in het gezondheidscentrum helpen bezoekers op weg naar de juiste hulpverleners. Dit zijn wijkbewoners met een werkervaringsplek. Ze worden getraind in het door Overvecht Gezond ontwikkelde 4D model voor krachtige basiszorg. 2 van de 3 gastheren en -vrouwen vonden in 2022 een vaste baan.

Amazonetuin

In de Amazonetuin bij het gezondheidscentrum kunnen wijkbewoners met elkaar tuinieren. Dit geeft mensen voldoening en trots en gaat eenzaamheid tegen. Een vrij constante groep van ongeveer 10 vrijwilligers zorgde er het afgelopen jaar voor dat er een schitterende tuin ontstond. Ook komen mensen met een WMO-indicatie voor arbeidsmatige activering helpen in de tuin. En in de tuin vonden gezellige activiteiten plaats, zoals de stekjesmarkt, midzomerborrel, jubileumfeest en 2 tuinlunches.

Partners en samenwerkingen

In februari gingen de Werkwinkel en Geldzaak van start op een nieuwe en ruimere locatie in het gezondheidscentrum. Voor de Werkwinkel werkte dit goed. De Geldzaak kreeg halverwege het jaar een ruimere plek in het gezondheidscentrum. Vanaf november werken de Werkwinkel en de Geldzaak ook een dagdeel in de huisartsenpraktijk. Het leer-werkbedrijf van ROC Midden Nederland startte ook in het gezondheidscentrum. De wijkexpositie van 2022 in het gezondheidscentrum heette Cursus in Beeld, expo fotografie als medicijn.

Het gezondheidscentrum werkt samen met alle hulpverleners in het gezondheidscentrum, waaronder huisartsen, verloskundigen, consultatiebureau, Jeugdgezondheidszorg 4-18, logopedie, fysiotherapie, ergotherapie, diëtetiek, podotherapie, Saltro, MRI centrum, Geldzaak, Werkwinkel, ROC MN. Partners in de wijk en tuin zijn Stichting Overvecht Gezond, Zwembad de Kwakel, Stut Theater,

Project O, Sportpark Vechtzoom, Lister, De Dreef, wijkplatform Overvecht, De groene golf en De Tuin In. De stichting MVO is uitgegroeid tot een maatschappelijke partner in Overvecht.

Beweegtuin
Wethouder Diepenveen verrichte de officiële opening van de Beweegtuin op 23 maart 2022. De vraag naar de Beweegtuin voor senioren kwam In juni 2021 van het bewonersinitiatief Oke.nu. De Beweegtuin is gerealiseerd met hulp vanuit het initiatievenfonds van de gemeente Utrecht, postcodeloterij buurtfonds en andere goededoelenstichtingen. Vanaf september traint de sportcoach Utrecht van het Leger des Heils elke maandagmiddag in de Beweegtuin met iedereen die wil bewegen op elk niveau.

Amazone fietshub
Wethouder Streefland opende in september de Amazone fietshub. Dit is een samenwerkingsverband met de Utrechtse Coalitie Heel Utrecht Fietst, Samen voor Overvecht en Ondernemersfonds Overvecht. De fietshub stimuleert fietsen, geeft informatie over fietsen in Utrecht en organiseert fietstochten (9 deelnemers).

Door maximaal te doen wat nodig is, met betere verankering in de buurtaanpakken en koppeling aan renovaties, bieden we de beste zorg en ondersteuning en is deze nog meer op maat (ook gericht op activering).

City Deal Eenvoudig Maatwerk

De City Deal Eenvoudig Maatwerk richt zich op huishoudens met uitdagingen op meerdere gebieden, die vastlopen in het systeem. In deze City Deal werkt Utrecht al sinds 2016 samen met 7 andere gemeenten en 4 ministeries. De aanpak startte in Overvecht in november 2020. De City Deal stelt professionals in de zorg en ondersteuning in staat om te doen wat nodig is in deze individuele gevallen. Dit denken en werken in maatwerk moet vanzelfsprekend worden voor inwoners, gemeentelijke afdelingen en partners in de stad. In Overvecht zijn hiervoor de volgende hulpmiddelen:

- Een workshop voor alle buurtteammedewerkers over de basis van de doorbraakmethode en de Waardendriehoek van het Instituut Publieke Waarden.
- ‘Koplopers’ bij de buurtteams, die hun collega’s aanzetten tot deze werkwijze. Zij hebben een bellijst met contactpersonen met beslissingsbevoegdheid bij bijvoorbeeld corporaties en Werk & Inkomen, die maatwerk mogelijk kunnen maken. De koplopers van de buurtteams en contactpersonen van de bellijst weten elkaar steeds beter te vinden en lossen steeds meer zaken onderling op.
- In een appgroep stemmen de koplopers en contactpersonen uit de wijk met elkaar af over doorbraken. Hiervoor bestaat een ‘voorkom-erger-potje’ van € 500,- per gezin. In 2022 werd in 20 situaties geld uit dit potje gebruikt.
- De mogelijkheid om een casus in te brengen bij een doorbraaktafel. De doorbraaktafel besprak in 2022 7 casussen en loste 4 daarvan met maatwerk op.

FitGaaf

In Overvecht is het percentage kinderen tussen 5 en 12 jaar met overgewicht en obesitas ruim 2 keer zo hoog als gemiddeld in Utrecht. Dit neemt toe naarmate kinderen ouder worden. Overgewicht bij kinderen heeft grote consequenties. Het programma FitGaaf werd ontwikkeld vanuit de wens in de wijk om overgewicht bij kinderen en jongeren aan te pakken. FitGaaf stimuleert in Overvecht een structurele verandering naar een gezonde leefstijl bij kinderen én hun ouders. En zorgt ervoor dat kinderen na de interventie zelfstandig verder kunnen met een gezonde leefstijl en sporten in de wijk.

Het programma wordt uitgevoerd door Overvecht Gezond, Sport Utrecht, Jeugdgezondheidszorg, Fysio Centrum Overvecht en Careyn diëtisten. In 2022 startten 95 kinderen met een FitGaaf-traject.

Bij FitGaaf sporten kinderen onder begeleiding, krijgen voedingsadviezen, ouders worden ondersteund bij opvoedingsvraagstukken op het gebied van leefstijl en kinderen worden naar een sport naar keuze begeleid. Dit gebeurt allemaal met een hoge dosis plezier: kinderen en jongeren vinden het echt leuk om mee te doen.

FitGaaf biedt maatwerk, kinderen worden in hun kracht gezet en de begeleiders kijken wat kinderen en ouders nodig hebben om hun leefstijl blijvend te veranderen. De drempels om mee te doen verlagen ze zo veel mogelijk: er is geen wachttijd, de interventie is in de buurt en er is veel aandacht om uitval te voorkomen. Dankzij de steun van Samen voor Overvecht wordt de interventie op maat aangepast als dat nodig is. Dit heeft ook effect: van de 95 kinderen en jongeren die het afgelopen jaar startten, maakten 91 het traject helemaal af. FitGaaf is goed ingebed in het netwerk van zorg- en hulpverleners in Overvecht, hierdoor blijven kinderen ook in beeld als het traject is afgerond.

Het afgelopen jaar werkte FitGaaf onder andere aan het opzetten van een nazorgtraject en sterker inzetten op voeding met het ontwikkelen van vlogs en challenges.

LunchMaatjes

Met gelden vanuit Samen voor Overvecht maakte LunchMaatjes in 2022 elke dag een gezonde lunch voor alle kinderen op basisschool Sint Maarten (1.100 lunches) en vanaf december 2022 ook op CBS De Schakel. Vanaf 31 oktober gaf LunchMaatjes ook een ontbijt aan 15 kinderen die zonder ontbijt naar school kwamen (gefinancierd door het Jeugd Educatie Fonds).

Vanaf januari 2023 verzorgt LunchMaatjes op meerdere schooldagen per week een lunch voor alle kinderen op basisschool Sint Maarten en CBS De Schakel.

Met de gezonde lunch van LunchMaatjes eten kinderen dagelijks gemiddeld 180 gram groente en fruit, hebben ze steeds vaker interesse in nieuwe smaken en nieuwe producten, en discussiëren ze hierover tijdens het eten op school. LunchMaatjes krijgt regelmatig positieve feedback van ouders of het verzoek om een recept te delen. Sommige nieuwe ouders geven aan bewust te kiezen voor SBO Sint Maarten vanwege de lunch van LunchMaatjes. Leerkrachten zijn ontspannen tijdens de eetmomenten op school en haken positief aan met lessen over gezond eten.

De directie van SBO Sint Maarten vroeg LunchMaatjes de zelfsmeer-lunch te blijven verzorgen. De school heeft een bovengemiddeld percentage kinderen met (ernstig) overgewicht en wil hier met een gezonde lunch actief tegen strijden. Het verzorgen van de lunch bij SBO Sint Maarten bleef niet onopgemerkt. Zo gaf het KSU-journaal aandacht aan LunchMaatjes. En in de reportage ‘Het vuur van Sint Maarten’ van de KRO gaf de directrice van Sint Maarten uitleg over het belang van gezond eten op haar school.

LunchMaatjes werkt actief samen met ondernemers en organisaties in Overvecht en Utrecht. Zo gaf het een beroepservaringsplek aan een deelnemer van Werk & Inkomen. Meerdere studenten van de opleiding Zorg&Welzijn van het ROC Midden Nederland en de Kranenburgschool voor Praktijkonderwijs lopen stage bij LunchMaatjes en samen met UWV helpt het mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan nieuw werk op de basisschool. Groente en fruit koopt Lunchmaatjes in bij Kardelen Plaza, een groothandel in groente en fruit in Overvecht die actief food-waste voorkomt. LunchMaatjes huurt de keuken bij het Stefanus Theater ZIMIHC in Overvecht. Hier werkt LunchMaatjes samen met buurtmaaltijden om gezonde maaltijden voor buurtgenoten mogelijk te maken.

Open Huis en Achter de Voordeur – Al Amal

Al Amal helpt bewoners met praktische vragen bij een laagdrempelige inloop op de Dreef: Open Huis, en ook Achter de Voordeur. Bewoners kunnen op deze plekken terecht voor vragen op alle leefgebieden. Ook is er ruimte en tijd om elkaar te ontmoeten. Bewoners leren elkaar via de inloop kennen, maken soms afspraken om samen dingen te doen en leren eigen regie te nemen bij het oplossen van problemen. Al Amal vormt daarnaast nieuwe vrouwengroepen die, na verloop van tijd, zelfstandig bij elkaar komen. Al Amal werkt nauw samen met de buurtteams en scholen, en krijgt via hen veel cliënten doorverwezen voor informele zorg. In 2022 zag Al Amal een grote toestroom aan nieuwe cliënten door de inflatie en oplopende energiekosten. In totaal bereikte Al Amal 393 bewoners via het open huis op de Dreef.

Buurtteam sociaal

In een dynamische wijk als Overvecht blijven continu (nieuwe) vragen komen. Vanuit de integrale samenwerking in de wijk met partners blijft het buurtteam sociaal zich richten op het vergroten van zijn bereik, het eerder in beeld krijgen van bewoners met geldvragen, preventie, maar ook op activeren en meedoen. Sinds 2022 is het Buurtteam sociaal ook aangehaakt bij het bereiken van jongvolwassenen met een jongerenaanpak.

Bijenkorven
De Bijenkorven geven een laagdrempelige integrale toegang tot zorg. Mensen kunnen via een Bijenkorf snel en door de juiste partner geholpen worden met korte of urgente vragen. Ondanks beperkingen met Covid bleven de Bijenkorven in 2022 hun dienstverlening aanbieden, samen met de partners. De verhuizing van de Bijenkorf in het centrum naar de bibliotheek verliep naar volle tevredenheid. Hierdoor kan de Bijenkorf een betere koppeling maken naar het DigiTaalhuis Utrecht Taal Doet Meer, Digiwijs en het sollicitatiespreekuur in de bieb. Het spreekuur is zelfs uitgebreid vanwege de grote toestroom en loopt daardoor ook regelmatig uit. Gemiddeld komen er 20 klanten per spreekuur, die direct op weg worden geholpen. Helaas trekt Bijenkorf De Dreef, aangesloten bij Al Amal, onvoldoende bezoekers. Dit spreekuur stopte in de zomer. Een doorstart in De Boog wordt onderzocht.

Buurtaanpakken en sociaal renoveren
In de buurten van de buurtaanpak –Themadreven, Zambesidreef en 3S-dreven– leven veel bewoners op of rond de armoedegrens. Huishoudens hebben problemen op meerdere gebieden. Niet alle bewoners zijn in staat om een gerichte hulpvraag te formuleren. Daarnaast speelt schaamte een rol bij het niet vragen om hulp.

De buurtaanpak gaat verder in het bereiken en eerder in beeld krijgen van bewoners die ondersteuning nodig hebben. Op de Zambesidreef staat de buurtaanpak paraat waar partners het nodig hebben. Bij de Themadreven en de 3S-dreven neemt de buurtaanpak actief deel aan de samenwerking met overleggen en casuïstiek. Om een goed beeld te krijgen van wat er speelt, blijft de buurtaanpak met een vast team per flatcomplex werken.

Veelzijdig wonen
De ontwikkelwerkplaats Veelzijdig wonen heeft het derde jaar achter de rug. De ontwikkelwerkplaats Veelzijdig wonen zet zich in voor een ‘zachte landing in de wijk’ voor nieuwe bewoners die vanuit maatschappelijk opvang of beschermd wonen in de wijk terecht komen. Deelname van het Buurtteam sociaal had meerwaarde in de integrale samenwerking, op het maken van sterkere buurten en sociale cohesie.

Jongerenaanpak
In 2022 is een beroep op Buurtteam sociaal gedaan om te participeren in een jongerenaanpak vanuit de gemeente. De aanpak werd gemaakt naar aanleiding van problemen rond lachgas, het beperkte carrièreperspectief van veel jongeren uit Overvecht door schooluitval, onvoldoende startkwalificaties en beperkte mogelijkheden voor stages en werkplekken. De begeleiding van jongeren vraagt om een meer proactieve houding en werkwijze, dan in de basisopdracht staat beschreven. Met 3 vaste contactpersonen sluit Buurtteam sociaal aan bij een casusoverleg over de problematiek. Nieuwe partners als JoU en Focus bieden aanvullende expertise aan de buurtteams.

Eerder, sneller en slimmer aanpakken van geldzorgen, zodat bij mensen ruimte ontstaat om mee te doen.

Kans: Sociaal renoveren en snel en slim wegnemen van geldzorgen

Met sociaal renoveren wordt de renovatie van sociale huurwoningen in Overvecht aangegrepen om sociale en individuele vraagstukken van de bewoners op te pakken. Bij elke renovatie wordt een kernteam gevormd met de woningcorporatie, de Buurtteams sociaal en Jeugd & Gezin, DOCK en de gemeentelijke afdelingen Werk & Inkomen en Veiligheid.

Sociaal renoveren kent 3 fases: een jaar voor de fysieke renovatie verkent het kernteam de flat. Het haalt informatie op en bespreekt met de partners wat er speelt. De organisaties doen zo contacten op onder bewoners en leggen huisbezoeken af. Hiermee bereiken ze ook draagvlak voor de renovatie, die bij sommige bewoners veel stress oplevert. Tijdens de renovatie helpt en ondersteunt het kernteam de bewoners. Kwetsbare bewoners hebben vaak veel begeleiding nodig in deze periode. Tot slot richt het kernteam zich na de renovatie op het versterken van de sociale cohesie door anders (gericht) toewijzen, (beheers)afspraken met bewoners. Met sociaal renoveren werden in 2022 ongeveer 130 inwoners verwezen naar sociale partners voor persoonlijke hulp bij inkomen, werk, schulden of gezondheid.

5. Meedoen en ondernemen | Verdieping

We willen dat de bewoners van Overvecht meedoen in de samenleving. We begeleiden daarom werkzoekenden naar een baan, eigen bedrijf of opleiding en stimuleren sport & bewegen bij bewoners. Daarnaast investeren we in verbetering van het ondernemersklimaat en begeleiden we waar nodig ondernemers in hun bedrijfsvoering. Verschillende partijen werken in Overvecht samen om dit te bereiken.

Iedereen doet mee, van activering en scholing tot werk, aansluitend op intrinsieke motivatie en talenten van bewoners. De kansen van scholing, werk en ondernemen in Overvecht zelf worden benut.

Kans: Project O

Project O is een lerende omgeving waarin Overvechters, Ondernemers, Organisaties, Onderwijs en Overheden samenwerken aan maatschappelijke opgaven. Hiervoor vormt het project coalities die innovatieve bijdragen leveren aan de opgaven. Project O helpt Overvechters hun talenten ontwikkelen en vergroot de betrokkenheid en het draagvlak van Overvechters bij maatschappelijke opgaven. Hieronder leest u over de verschillende coalities.

Coalitie Heel Utrecht Fietst

De fietscoalitie probeert meer bewoners aan het fietsen te krijgen. De coalitie bestaat inmiddels uit 25 partners en werkt Utrecht-breed, met extra aandacht voor de wijk Overvecht.

De belangrijkste activiteiten van de fietscoalitie zijn:

- de fietsdeal: een fiets voor 30 euro mensen met een U-pas
- leder kind een Fiets
- fietslessen door de Fietsmeesters
- 2 fietshubs bij De Dreef en gezondheidscentrum Amazone
- doortrappen: fietsen voor ouderen
- fietsactiviteiten en kennis en advies rond fietsinfrastructuur

Inmiddels zijn er al meer dan 1.000 fietsdeals gesloten met bewoners in de wijk. In 2023 zet de fietscoalitie de bestaande activiteiten door en bekijkt ze of het de fietsdeal kan uitbreiden met een opfriscursus fietsen.

Coalitie Overvecht in Beweging

De Coalitie Overvecht in Beweging is een samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders, ondernemers en werkgevers in de wijk, om meer werknemers en bewoners in beweging te krijgen. In 2022 werkte Project O samen met partner gezondheidscentrum Amazone en zwembad de Kwakel aan de ontwikkeling van het gebied rondom het gezondheidscentrum en zwembad de Kwakel. Deze gebieden worden verbonden met het sportpark Vechtzoom. Zo ontwikkelen ze een omgeving waarin bewegen, vitaliteit en gezondheid centraal staat. De bedoeling is om in 2023 een kwartiermaker aan te nemen, dit plan verder te concretiseren en eerste stappen te zetten in gezamenlijke activiteiten.

Coalitie KOKEN030

Coalitie KOKEN030 wil mensen met kookgas over laten stappen op andere manieren van koken. Bos Installatiewerken, Hemubo en Project O voeren een pilot uit in Overvecht-Noord, in opdracht van Woonin, Portaal, Bo-Ex, gemeente Utrecht en Stedin. In 2022 startte de coalitie met een aanbod om van het gas af te gaan bij de flats in Overvecht-Noord. Meer dan 50 bewoners gaven aan gebruik te maken van het aanbod. Dit wordt in 2023 uitgevoerd. In 2023 wil de coalitie bereiken dat technische mensen uit de wijk aan het werk gaan om de gasloze initiatieven in de woningen te installeren.

Coalitie MDT Utrecht

MDT (Maatschappelijke Diensttijd) is een landelijk programma waarin jongeren tussen de 12 en 30 jaar zich vrijwillig inzetten voor een ander. Ze geven bijvoorbeeld taalles of organiseren samen een maatschappelijk evenement. Dit geeft jongeren een kans om hun talenten te ontdekken, van betekenis te zijn, nieuwe mensen te ontmoeten en keuzes te maken voor de toekomst. Project O werkt samen met de stichting Krachtwijken, SVO De Dreef, JoU en stichting Durf te Dromen onder de naam MDT Utrecht. Inmiddels ontvingen ruim 200 jongeren in Overvecht een MDT-certificaat. MDT Utrecht ontving een subsidie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en

Wetenschap om tot eind 2025 stads breed 5.700 jongeren een MDT aan te bieden. De schatting is dat meer dan 1.000 jongeren in Overvecht hiermee een MDT kunnen doen bij een plek die aansluit bij hun eigen belevingswereld. Naar verwachting doen 300 jongeren in 2023 een MDT in Overvecht.

Coalitie Einsteinkwartier

Einsteinkwartier is een visie om het gebied rondom de Einsteindreef een kloppend hart van Overvecht te maken. Naar aanleiding van de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU2040) dienden Wijkplatform, Bewonersplatform en Project O een zienswijze in bij de gemeente Utrecht over deze visie. In 2021 en 2022 namen meer dan 100 bewoners deel aan verschillende bijeenkomsten over de visie Einsteinkwartier. Want deze wordt samen met bewoners, ondernemers, Universiteit Utrecht en the Greenland ontwikkeld. Onderwerpen zijn onder meer: groen, mobiliteiten en voorzieningen. Tijdens de Dag van de Buurt op 19 mei presenteerde Project O de visie Einsteinkwartier, samen met de start van het open planproces Overvecht Centrum.

In 2022 maakten de betrokkenen een start met de doorontwikkeling van de visie naar de buurten in Overvecht. En in 2023 werken ze de visie samen met de bewoners verder uit, om te komen tot buurtagenda's.

La Vuelta

In 2022 startte de Ronde van Spanje (La Vuelta) in Utrecht én bestond Utrecht 900 jaar. Van 12 mei tot en met 11 november werden activiteiten in de wijk georganiseerd. Op 19 mei 2022 organiseerde Project O met partners in de wijk Dag van de Buurt. De hele middag en avond waren er activiteiten in en rondom De Dreef, zoals een rommelmarkt, een fietsdorp op het plein, lokaal voedsel, workshops (met onder andere oud-topwielrenner Stef Clement) en de start van het masterplan Overvecht Centrum.

Op 19 augustus vond de ploegentijdrit door Overvecht plaats. The Social Collective, Sport Utrecht, Shoppingcenter Overvecht, gemeente Utrecht, Project O en lokale ondernemers organiseerden bij het shoppingcenter een Spaanse markt: Mercado. Hierbij stond culinair, cultuur, creatief en fietsen centraal. Naast een groot scherm met de ploegentijdrit waren er ook activiteiten voor en door mensen uit de wijk. De Mercado trok naar schatting 3.000 bezoekers: mensen uit de wijk en stad, maar ook van ver daarbuiten. In de media was er veel aandacht voor de Mercado, waaronder in het NOS-journaal, kranten en RTV Utrecht (radio).

In 2023 wil Overvecht weer een Mercado organiseren. Hierbij staat weer de etapas op het programma: een fietstocht langs plekken in de wijk en andere langere fietstochten.

Wijkambassadeurs Overvecht

De groep wijkambassadeurs uit Overvecht is in 2022 flink gegroeid, waardoor er nu 41 buurtbewoners betrokken zijn en zich actief inzetten voor de wijk. In 2021 waren er 27 Wijkambassadeurs. Samen vormen zij een netwerk dat positieve verhalen uit de wijk deelt, meedenkt en input levert voor de plannen voor Overvecht aan de hand van 4 door de groep gekozen thema's:

- Groen: het bevorderen van gevarieerd groen in de wijk;
- Meedoen en ondernemen: Het bevorderen van de werkgelegenheid en scholing in de wijk;
- Schone wijk: het behouden van een aantrekkelijk en schoon Overvecht;
- Cultuur en ontmoeting: Het mengen en verbinden van de verschillende groepen in Overvecht.

Aan de hand van deze thema's helpen de wijkambassadeurs bewoners met bijvoorbeeld het vinden van een geschikte baan en/of opleiding of bij het bevorderen van ontmoetingen in het buurtcentrum. Daarnaast ontwikkelde een aantal wijkambassadeurs uit themagroep Schone wijk een project voor bewustwording over de afvalproblematiek. Dit doen zij in samenwerking met schone stadscoaches (gemeente), bewonersverenigingen en basisscholen uit de wijk.

In 2022 organiseerden de wijkambassadeurs 3 bijeenkomsten om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit de wijk te delen. Belangrijke onderwerpen als het Centrumplan Overvecht, aardgasvrij, activiteiten in buurtcentra, wijkmonitoring en buurtveiligheid werden besproken. De online-kanalen van Echt Overvecht Dreefnieuws gebruiken de wijkambassadeurs om hun bekendheid te vergroten. Daarnaast delen ze (vlog-)filmpjes over de initiatieven en bijeenkomsten.

Kans: Sportpark Vechtzoom

In 2022 was het belangrijkste doel om de samenwerking tussen de sportverenigingen op het Sportpark Vechtzoom te verbeteren. De voorzitters hadden periodiek overleg met elkaar en maakten goede afspraken over het gezamenlijk gebruik van het park. Waar mogelijk helpen de clubs elkaar. Een mooi voorbeeld: op drukke dagen kon HC UNO rekenen op de keuken en de vrijwilligers van SV Vechtzoom, om hun leden van snacks te voorzien. De clubs kregen op 14 februari 2022 samen het Sportcompliment van het Jaar uitgereikt (Sportprijs Utrecht 2021), een prachtige erkenning voor hun mooie samenwerking op het park.

Waar aanvankelijk twijfel bestond over de komst van de hockeyclub, is nu voor iedereen duidelijk dat een drukbezocht, bruisend sportpark winst is voor iedereen. Het is gezelliger, de faciliteiten worden beter gebruikt en de sociale controle en veiligheid in en rondom het park is groter. Dat alle clubs tijdens de corona-epidemie niet veel leden zijn verloren en nu weer stevig doorgroeien in ledenaantal, maakt dat het gebruik van het park alleen maar verder toeneemt. Het ledenaantal van HC UNO steeg in 2022 met 110 leden naar 710. En het ledenaantal van SV Vechtzoom steeg in 2022 met 60 leden naar 305.

In 2022 werden de 2 eerste gezamenlijke sportinitiatieven ondernomen. In de herfstvakantie organiseerden de 3 clubs samen een open sportfestival voor eigen jeugd en voor kinderen uit de buurt. Bijna 200 kinderen deden mee aan allerlei toffe sportclinics, verzorgd door eigen trainers en hockey international Terrance Pieters en freestyler Nasser el Jackson.

Het tweede initiatief waren de gratis spelmiddagen op woensdag, voor kids van 5 tot 9 jaar. Een serie van 11 spelmiddagen in oktober, november en december. Dankzij de samenwerking met de buurtsportcoaches van SportUtrecht werd het een succes. Zij verzorgden iedere week een gevarieerd uurtje spel en beweging. En ze spraken hun netwerk in de wijk aan, om te zorgen dat kinderen naar de spelmiddagen kwamen. De clubs deden de promotie en maakten gezonde snacks na afloop. Wat bescheiden begonnen de spelmiddagen met 3 kinderen. Uiteindelijk groeide dit uit tot wel 20 deelnemers! Voor de pilot ontwierpen studenten van het Sport College tijdens een praktijkvak mooie ideeën voor cluboverstijgend open aanbod. Dit presenteerden zij in oktober in het clubhuis van HC UNO aan een delegatie van de gemeente, SportUtrecht en het bestuur van HC UNO.

In 2023 willen de clubs op een vrij grasveldje naast de kantines een mooie spel- en sportgelegenheid maken. De clubs gaan aan de slag met een passend ontwerp en financiering.

De clubs kregen geld van het sportakkoord om ook in 2023 open sport- en spelactiviteiten aan te bieden. De clubs zoeken naar slimme samenwerking met partners uit de wijk en stad.

In 2023 is professionele procesbegeleiding nodig om het groeiende ledenaantal goed op te vangen. Dit ondersteunt ook in de samenwerking en bij het realiseren van gezamenlijke initiatieven.

SportUtrecht

SportUtrecht zet Overvechters in beweging. Want sport en bewegen is de sleutel tot een gezond en gelukkig leven. In 2022 focuste SportUtrecht op bewoners in een kwetsbare positie: jeugd, jongeren en volwassenen met een lage sociaal-economische situatie, ouderen, mensen met een gezondheidsachterstand of met een beperking. Ook werkte SportUtrecht aan een passender sportaanbod voor meiden. Zo organiseerde ze samen met Stichting JoU, Boks, Zihmic, Pouwer en Trajectum een meidenevenement voor meer dan 50 meiden. Daarnaast focuste ze op het beter benutten van buitenruimte voor sport, bewegen en leefstijl en de betrokkenheid van ouders.

Dankzij de subsidie van Samen voor Overvecht zette SportUtrecht een extra vitaliteitsaanbod op en maakte dat passend voor de Overvechter die het het meeste nodig heeft. De beweeg- en vitaliteitsmakelaar hielp verschillende beweeggroepen oprichten, zoals een kickboksgroep voor mannen, een beweeggroep voor vrouwen en extra wandelgroepen. SportUtrecht maakte het totale sport- en beweegaanbod inzichtelijk voor partnerorganisaties en bewoners in de wijk.

SportUtrecht verwees ongeveer 70 bewoners vanuit hun zorgomgeving door naar passend aanbod in de wijk en lichtte groepen bewoners proactief voor over de voordelen van een gezonde leefstijl. In samenwerking met de afdeling Volksgezondheid organiseerde het 3 fit-en-gezonddagen om mensen bewust te maken van een gezonde leefstijl.

Voor kinderen en jongeren zette SportUtrecht meer sport- en beweegaanbod op in de openbare ruimte, vaak in samenwerking met partnerorganisaties zoals DOCK en stichting JoU.
Bij Sportpark Vechtzoom gaven de buurtsportcoaches sport- en beweegactiviteiten.

In 2023 gaat SportUtrecht door op de ingeslagen weg, waarbij de focus nog meer komt te liggen op mensen die nog niet sporten en dat het meest nodig hebben.

Kans: Sporten en bewegen in Overvecht (voorheen: Coalitie samen scoren voor Overvecht)

Sportverenigingen, sportaanbieders en partners SportUtrecht, FC Utrecht, JoU, De Brede School Overvecht, ROC Midden Nederland en Project O zetten zich in om bewoners te laten sporten en bewegen. De grote uitdaging is de regie op de vele initiatieven en om deze goed op elkaar aan te sluiten.

Netwerk sporten en bewegen verstevigen

De afgelopen jaren leerden de organisaties dat continuïteit en bekende gezichten essentieel zijn om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen én houden. Een goede samenwerking tussen alle partijen is cruciaal om van elkaar te leren en elkaar te versterken. Hiervoor vormden ze de kerngroep Sporten en bewegen in Overvecht, met verschillende disciplines vanuit de gemeente, SportUtrecht, het onderwijs en Project O. Het afgelopen jaar werkte deze kerngroep aan het verstevigen en vernieuwen van het netwerk rondom sporten en bewegen en aan de komst van nieuwe sport- en beweeginitiatieven in de wijk. Ervaringsdeskundigen deelden manieren om meer kinderen en jongeren aan het sporten te krijgen tijdens de netwerkbijeenkomst die de kerngroep organiseerde met SportUtrecht, sportverenigingen, JoU, DOCK, basisscholen, FC Utrecht, ROC Midden Nederland en Stichting Durf te dromen.

In 2023 verstevigt de kerngroep verder het netwerk en wil het meer weten over de behoefte van wijkbewoners die onvoldoende sporten en bewegen. Zo willen ze Utrechters bereiken die nog onvoldoende bewegen en drempels wegnemen. Hiervoor organiseren de partners in de wijk een gesprek met wijkbewoners.

Zwemvaardigheid vergroten

Het Schoolzwemmenprogramma en het aanbod Zwemlespakket verhoogden de zwemvaardigheid in Overvecht. In schooljaar 2021–2022 steeg in Overvecht het percentage kinderen met een zwemdiploma A van 88 naar 95 procent. De zwemcoalitie met zwembad De Kwakel, SportUtrecht, De Brede School Overvecht,

Sport College Utrecht en Project O zetten zich in om nog meer kinderen te leren zwemmen.

Verbinden vraag van werkgevers aan talenten van bewoners en bieden van perspectief.

Werkwinkel

De Werkwinkel helpt bewoners die stappen richting werk of een opleiding willen zetten. De Werkwinkel is een begrip in de wijk geworden. Steeds meer inwoners weten de Werkwinkel te vinden. Met allerlei activiteiten vergrootte ze de bekendheid. Zo bezochten medewerkers van de Werkwinkel groepen, waaronder de taalgroepen van DOCK, en spraken ze samen met deelnemers van de Geldzaak over werk en financiën. Ook wijkpartijen zoeken de Werkwinkel op voor een samenwerking. Zo startten in 2022 inloopspreekuren op basisschool de Schakel en bij 030Office. Ook werkte de Werkwinkel op de locatie van Al Amal met een groep vrouwen.

In 2022 hielp de Werkwinkel 219 mensen met stappen richting werk of scholing. Het merendeel van de bezoekers is vrouw en heeft geen uitkering. 58 mensen startten met een baan, vrijwilligerswerk, BBL-plek of een opleiding. Anderen hielp de Werkwinkel met een tussenstap op weg naar werk zoals een taal- of computercursus, het maken van een cv, een competentietest of hulp bij problemen in de thuissituatie.

Een communicatiebureau ontwikkelde - via social return - een eigen huisstijl, logo, website, posters en flyers voor de Werkwinkel. Bezoekers werden geportretteerd en deze foto's werden gebruikt als beeldmateriaal.

Komend jaar zet de Werkwinkel nog meer in op het vergroten van het bereik van werkzoekenden. Door 'outreachend' te werken en meer bewoners met een netwerk in te zetten. De Werkwinkel sluit vaker aan bij partijen in de wijk, bijvoorbeeld door workshops te geven aan ouders op scholen. Ook organiseert het meer laagdrempelige ontmoetingen tussen werkgevers en bewoners van Overvecht. En het breidt de wijkgerichte matchtafel uit met meer wijkpartijen. Er komt een Welkomhuis en noodopvang voor vluchtelingen in de wijk. Ook wil de Werkwinkel vluchtelingen eerder en vaker mee laten doen en stappen naar werk laten maken.

De Werkwinkel verhuist in 2023 naar een andere locatie met meer maatschappelijke wijkpartners. Hierdoor verwacht het een meer natuurlijke aanloop te krijgen en mooie samenwerkingen tot stand te brengen.

Pozitive

Pozitive begeleidt en bemiddelt bewoners bij het krijgen van werk of stage. Samen met de Werkwinkel bereikte Pozitive veel bewoners door de wijk in te gaan. Dit werkt goed. Naast het vinden van een baan of stage doet Pozitive ook aan coaching en begeleiding.

In 2022 vonden 26 Overvechters werk, 2 mensen vonden een stageplekken en 9 mensen startten een opleiding. In totaal ging Pozitive in gesprek met 48 personen. Daarvan kozen 44 mensen om meer advies, begeleiding of ondersteuning te ontvangen. Deelnemers die Pozitive meteen aan een baan kon helpen of doorverwijzen zijn niet opgenomen in deze cijfers. De koppeling naar werkgevers gaat vaak telefonisch en snel. Mond-tot-mondreclame en doorverwijzingen waren ook dit jaar de beste manier om Overvechters te bereiken. Andere aanmeldingen kwamen binnen via het eigen netwerk, outreachteam, buurtteams, ondernemers, bijeenkomsten, flyers en websites. 7 Ondernemers hebben personeelsadvies gevraagd. Ook volgden ze kosteloze workshops, bijvoorbeeld over belastingen, omgaan met personeel of marketing.

Het WijkOnderhoudsTeam Overvecht

Het WijkOnderhoudsTeam Overvecht ging vrijwel dagelijks de straat op om schoon te maken. Het team raapte veel papier en flesjes van de weg, voetpaden en grasveldjes. Voor tientallen bewoners met een psychische kwetsbaarheid of andere beperking is het werk bij het team een goede activiteit; anders zitten ze de hele week vooral thuis en hebben weinig aanspraak.

In 2022 was het WijkOnderhoudsTeam van maandag tot en met vrijdag actief in de verschillende buurten. Hun vertrekpunt was een fijne nieuwe locatie van WIJ 3.0 aan het Ghanaplein in Overvecht. In de kantine drinken de teamleden eerst een kopje koffie en maken een praatje. Daarna geeft de werkbegeleider hun de werkmiddelen.

Ook heeft het team een mooie bakfiets waar allerlei werkmiddelen in mee kunnen. Elk team werkte 3 uur in een buurt. Bij terugkomst op het Ghanaplein ontvangt elke deelnemer een onkostenvergoeding van 2 euro per uur.

Elk dagdeel wisselt de samenstelling van het team; er zijn ‘vaste gezichten’ en deelnemers die slechts enkele weken meewerken. Deelnemer Johan woont bijvoorbeeld al ruim 10 jaar in de wijk en doet mee: ‘Het is gezellig en je kunt je eigen tempo aanhouden. En ik zie ook nog eens wat van de wijk.’ Dit jaar werkten enkele teamdeelnemers mee op andere, meer uitdagende klussen van het Wijkbedrijf. In totaal werkten in 2022 86 deelnemers mee in het Wijkonderhoudsteam. Hiervan wonen er 62 in Overvecht.

Beroepentuin

De Beroepentuin is een beroepstraining voor werkzoekenden richting de techniek. Onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zij-instromers en schoolverlaters. Zij oriënteren zich op de beroepen assistent-monteur elektrotechniek, assistent-monteur loodgieter, assistent-monteur zonnepanelen, assistent timmerman en medewerker infra en krijgen een brede opleiding in techniek. Zij kiezen een vak en krijgen 2 maanden les in technische basisvaardigheden, sociale vaardigheden, werknemersvaardigheden, technische vaktaal, arbeidsdiscipline, opstellen cv, sollicitatietraining en taallessen. De bedoeling is dat de deelnemers aan het eind van het traject een betaalde baan vinden met nazorg door de Beroepentuin.

In 2022 meldden zich 139 kandidaten aan voor de Beroepentuin Utrecht. 78 kandidaten deden de opleiding, waarvan 6 uit Overvecht. 68 mensen rondden de opleiding af. 30 kandidaten kregen een baan of proefplaatsing. In het project werken verschillende partners samen, waaronder de Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht, Metechnica/Wij Techniek & SPT, ROC Midden Nederland, Gemeente Houten, De Ronde Venen, Bos Installatiewerken, Willemesen Infra & Koot Infrawerken, De Groot Installatiegroep, Engie, ULC, Solarteam, aannemersbedrijf B. van Hees en Zonen. Vaker dan de afgelopen 2 jaar hebben kandidaten een grotere ‘rugzak’. Hierdoor vallen meer kandidaten af tijdens de opleiding.

In 2023 moet er meer aanbod komen voor toekomstbestendige beroepen, meer deelnemende partners en bedrijven, eventueel met baangaranties, meer arbeidsfitte kandidaten en minder uitval. Ook werkt de Beroepentuin aan langetermijnbekostiging, financiële onafhankelijkheid, opzetten van leerlijnen energietransitie, een tiny house dat de energietransitieberoepen mogelijk maakt, continuering van het halfjaarlijks overleg met Gemeente Rotterdam over de aanpak Beroepentuin, de instroom van kandidaten op peil houden. Ook gaat de Beroepentuin in gesprek met de Utrecht Talent Alliantie (UTA) over de impulsregeling van provincie Utrecht.

Werkbeweging (Regio Deal)

Met extra inzet op de werkbeweging in Overvecht ondersteunt de Gemeente Utrecht mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt richting werk. De focus ligt op het wegnemen van belemmeringen om aan het werk te gaan.

Doorbraakpotje

Met het doorbraakpotje werk kan een team van professionals tot € 500,- per inwoner inzetten om doorbraken richting werk te realiseren. Het team krijgt hiervoor minimale spelregels mee. In 2022 werden 10 casussen ingebracht, 5 hiervan werden uit het potje gefinancierd: een fiets, een toets rijgeschiktheid, een laptop en wandelschoenen. Overige ingebrachte casussen konden via reguliere geldstromen worden opgelost.

Studentjobcoach

Voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is regelmatig een intensievere begeleiding nodig. Een studentjobcoach is een maatje voor deze mensen. De coach helpt (stappen naar) werk te zetten. Studentjobcoach koppelt studenten van het hbo aan jongeren uit Overvecht. In 2022 werden 17 jongeren aan een maatje gekoppeld. Waarvan 3 jongeren zijn begeleid naar werk, 1 jongere naar taallessen, 2 kregen ondersteuning bij een opleiding, 1 hulp bij vrijwilligerswerk en 3 zijn nog bezig met hun coachingstrajecten. Naast het oriënteren op werk en samen zoeken naar een opleiding of stage, verbreden de jongeren hun netwerk en ontstaan er soms zelfs vriendschappen.

Werkgeversaanpak

4 bedrijfsadviseurs van het WerkgeversServicePunt trekken het werkgeversnetwerk Ondernemers voor Overvecht. In oktober 2022 werd er een jobhunter verbonden aan de wijk, omdat bestaande vacatures niet altijd passend zijn voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De jobhunter is fysiek aanwezig in de Werkwinkel

en gaat op zoek naar passende werkgevers en werk op maat. Het afgelopen jaar ging de jobhunter met 10 werkzoekenden aan de slag, waarvan er inmiddels 3 betaald aan het werk zijn.

Eind 2022 zetten de bedrijfsadviseurs van het WerkgeversServicePunt en de jobhunter ook een wijkgerichte matchtafel op. Samen met de medewerkers van de Werkwinkel en wijkpartijen wisselen zij informatie uit over actuele kansen bij werkgevers en belemmeringen voor werkzoekenden. Hierdoor komt vraag en aanbod dichter bij elkaar en worden gemakkelijker matches gemaakt.

Aanpak digivaardigheden

Na een eerdere succesvolle pilot startte de Werkwinkel in oktober 2022 weer met een inloopspreekuur voor mensen die hun digitale vaardigheden willen verbeteren. Op een vast dagdeel helpt een vrijwilliger mensen met het maken van een cv, motivatiebrief of zoeken van vacatures.

Outreachende werkwijze

In 2022 ging een outreachteam de wijk in om bewoners te vertellen over de Werkwinkel en om ze te stimuleren stappen te zetten richting werk. Zij bezochten buurthuizen en scholen en spraken bewoners op straat aan en vergrootten zo de bekendheid van de Werkwinkel. Vanwege enkele langdurig zieken draaide het team niet op volle kracht. Toch steeg het aantal bezoekers van de Werkwinkel flink. In 2020 kwamen er 117, in 2021 141 en 2022 219 bezoekers. 14 procent van de bezoekers kwam via de outreachende aanpak.

Ervaringsdeskundigheid

Werk en Inkomen nam een wijkbewoner met een groot netwerk aan om mee te denken over verbetering van lopende initiatieven. Deze wijkbewoner zorgde voor aanpassingen in de werkwijze van de Werkwinkel, liet een flyer herschrijven en bracht studentjobcoaches in contact met interessante partijen. Ook dacht zij mee over nieuwe plannen.

Kinderopvang

De onvoorspelbare wachtlijsten bij de kinderopvang veroorzaken problemen voor alleenstaande ouders die gaan werken. Zij hebben vaak behoefte aan een soort ‘overbruggingsperiode’, als zij weer aan het werk willen maar de kinderopvang niet geregeld krijgen. Vanwege lange wachtlijsten, hoge kosten en de angst voor administratieve lasten, is de reguliere opvang voor deze ouders vaak geen goede optie. Om deze belemmering voor het volgen van werk of opleiding weg te nemen, zocht de Werkbeweging een creatieve oplossing met de inzet van oppasmoeders in een pand in Overvecht. Deze pilot leverde veel lessen op, onder andere over wet- en regelgeving rond kinderopvang. Door deze wet- en regelgeving moest de pilot tijdelijk on hold worden gezet. Momenteel wordt gekeken of dit initiatief eventueel in aangepaste vorm door kan gaan.

Laagdrempelige ontmoetingen over werk

In 2022 nam de Werkwinkel deel aan 3 Krachtavonden, georganiseerd door Taal Doet Meer, waarvan 1 in Overvecht. Tijdens deze bijeenkomsten konden werkzoekenden laagdrempelig kennismaken met verschillende werkgevers. In december vond een evenement plaats van Uwstadwerkt; een platform met vacatures van werkgevers op Lage Weide. Deze middag bracht de Werkwinkel 8 werkzoekenden in contact met werkgevers. Daarnaast startte een samenwerking met de Ikzorgshop. In 2023 start de Ikzorgshop met oriëntatiegesprekken in de Werkwinkel voor werkzoekenden die overwegen in de zorg te gaan werken.

De Werkbeweging zet in 2023 succesvolle pilots voort en gaat aan de slag met nieuwe initiatieven:

- De ervaringsdeskundige breidt haar uren uit en gaat de wijk in om meer werkzoekenden naar de Werkwinkel te leiden.
- Het activeren van het netwerk rondom moeders in Overvecht. Samen met moeders en (wijk)partijen, zoals JGZ, Kidslub, Al Amal, het Werkgeversservicepunt en het Regionaal Mobiliteitsteam bedenkt de Werkbeweging manieren om deze groep te stimuleren en ondersteunen in hun ontwikkeling.
- Het experiment waarbij werkmatchers hun klanten in Overvecht in de wijk spreken krijgt een andere vorm: zij zetten stappen richting werk in combinatie met hulp bij schulden en geldzorgen.

Studentenhosts op shoppingcenter Overvecht

Shoppingcenter Overvecht heeft 2 stageplekken voor studenten van de opleiding servicemedewerker niveau 2 van het ROC Midden Nederland. Het idee van de stage is dat de studenten de zichtbaarheid, aanspreekbaarheid, veiligheid en servicegerichtheid van de dienstverlening in het winkelcentrum vergroten. Hun werk was gericht op voorlichting over de COVID-maatregelen en helpen van de supermarkten met rondslingerende winkelwagentjes, helpen bij het plaatsen van kerstversieringen en de beveiliging helpen bij het aanwijzen van een winkeldief. De groep stagiairs wilde erg graag leren en zette zich 100 procent in. De winkeliers waren erg blij met hun inzet. Inmiddels is de volgende stagegroep alweer begonnen.

Aantrekkelijk ondernemersklimaat creëren.

DOK030

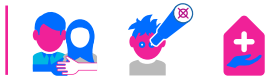
DOK030 is een coöperatie van ondernemers. Het begeleidt startende en gevestigde ondernemers in hun bedrijfsvoering, biedt gratis flex-werkplekken en verhuurt vergader- en trainingsruimte. Zo geeft DOK030 mensen de mogelijkheid te werken aan een eigen toekomst en carrière. 2022 stond deels in het teken van corona en het herpakken van activiteiten. Opvallend was dat zich nooit eerder zoveel nieuwe bedrijven inschreven bij de Kamer van Koophandel. Veel nieuwe webshops startten en het werken via platforms als Young ones en Temper begon tijdens corona. Omdat dit met name ondernemingen zijn waar jongeren voor kiezen, kreeg DOK 030 veel hulpvragen van jongeren. Ondernemers wisten DOK030 te vinden voor het aanvragen van de energieregeling en advies over de bedrijfsvoering.

Opvallend was dat veel statushouders en nieuwkomers startten als zelfstandige, in Overvecht meer dan 80 procent van het aantal starters dat DOK030 begeleidde. Het Landelijke Expertisecentrum Ondernemerschap Statushouders en Nieuwkomers (www.eosn.nl), opgericht door DOK030, droeg bij aan dit succes.

De dienstverlening van DOK030 aan startende en gevestigde ondernemers is laagdrempelig, toegankelijk, makkelijk en doelgericht. De specialisatie in ondernemers met specifieke ondernemerswensen, achtergronden of taalbarrières bleef niet opgemerkt bij de verschillende doorverwijzers. Cliënten uit Overvecht die een traject volgden bij Bureau Zelfstandigen of de afdeling Parttime Ondernemerschap (PTO) en daar niet goed geholpen konden worden, werden doorverwezen. Deze ondernemers hielp DOK030 goed op weg, naar tevredenheid van de doorverwijzers.

De komende jaren zet DOK030 in op meer voorlichting en informatie voor jongeren. Zij kiezen veel vaker voor zelfstandig ondernemerschap in de zorg, koerierswerk of werken via verschillende platforms. De andere prioriteit is inzetten op het versterken van de lokale ondernemers. DOK030 vindt dat de bedrijfsvoering bestendiger moet worden door digitaliseren, het bieden van online diensten en vergroten van het aantal erkende leerbedrijven (voor stages) in Overvecht. Tot slot wil DOK030 zich focussen op meer en betaalbare bedrijfsruimten voor starters en doorgroeiers. Dit kan door beschikbare ruimten zoals lege schoolgebouwen hiervoor te bestemmen of mobiele bedrijfs- en winkelruimten als een karavaan door Overvecht te laten ‘reizen’.

In 2022 sprak en begeleidde DOK030 37 ondernemers die gestart zijn met een eigen bedrijf, waarvan 18 vanuit een uitkering (Participatiewet of UWV) en 19 vanuit werk of opleiding. Ook zijn 32 gevestigde ondernemers geholpen met de bedrijfsvoering.

NUtrecht

NUtrecht maakte in 2022 van een ongebruikt kantoorpand van 3.000 m2 een bruisend bedrijfsverzamelgebouw voor lokale ondernemers. In de loop van het jaar namen lokale bedrijven en organisaties bijna alle ruimtes in gebruik: maakbedrijven, sportscholen, een dansstudio, muziekproducers, en er oefenen bands en koren. Daarnaast is NUtrecht stageplaats voor scholen in Overvecht en zijn er educatieve activiteiten in samenwerking met de Hogeschool Utrecht.

Naast het bedrijfsverzamelgebouw maakte NUtrecht een begin met activiteiten met en voor jongeren. Zo startte weer de Nasiklassie, waarin een groep jongeren leert eigen doelen te bepalen en wat ervoor nodig is ze te halen. Ook bouwden jongeren tijdelijk aan installaties.

De invulling van de culturele activiteiten bleef beperkt. Toch zorgde NUtrecht voor luistersessies voor nieuwe muziekproducties, orkestrepetities en kleine congressen.

In 2023 gaan de huidige activiteiten door. In het bedrijfsverzamelgebouw probeert NUtrecht een bedrijfsrestaurant te starten, daarover lopen gesprekken met jongeren die een eigen bedrijf willen starten.

Kans: Overvecht Centrum (Regio Deal)

Eind 2021 maakte de gemeenteraad geld vrij om in een open en gezamenlijk planproces een toekomstplan te maken voor Overvecht Centrum. Vanaf mei 2022 werken Team Overvecht Centrum (een groep van betrokken inwoners en ondernemers uit Overvecht), Team eigenaren (de pand- en grondeigenaren in het gebied) en Team Gemeente (de beleidsafdelingen van de gemeente Utrecht) intensief met elkaar samen aan dit nieuwe masterplan voor Overvecht Centrum.

Overvecht Centrum veranderen

Het gebied van Overvecht Centrum moet het kloppend hart van de wijk worden. Een nieuwe, gemengde buurt, waar het prettig winkelen, fijn werken, gezellig samenkomen en plezierig wonen is.

De teams willen bereiken dat het beste plan voor deze plek wordt gemaakt. Dat is een zoektocht die vorm krijgt in een open planproces, waarin alle betrokkenen een rol hebben. Een zoektocht, omdat de teams vooraf niet precies weten waar ze uitkomen. Dat is spannend, maar kan wel het meest optimale plan opleveren. Ze werken samen vanaf het begin, zodat alle belangen direct aan tafel zitten. Met elkaar werken ze in 4 fasen toe naar een masterplan: inventariseren, schetsen, ontwerpen en aanpassen. Ze zijn nu halverwege: de fase schetsen is afgerond. In verschillende sessies werkten ze toe naar een Ruimtelijke Basisstructuur voor Overvecht Centrum, een soort plattegrond van het gebied. Daarin staan nieuwe routes naar én door het centrum. Met meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer moet het gebied veiliger worden. Ook keken ze waar auto's parkeren, bijvoorbeeld in parkeergarages. Ze zochten waar nieuwe pleinen kunnen komen met meer groen, ruimte voor terrassen en de weekmarkt. Maar ook plekken waar mensen rustig kunnen wonen. In 2023 doorlopen de teams de volgende fase van het masterplan.

Bij het maken van het toekomstplan gaan de teams ervan uit dat alle pand- en grondeigenaren in het gebied meedoen en willen veranderen. Welke gebieden uiteindelijk worden herontwikkeld, is een investeringsbeslissing van de eigenaren.

Overvecht Centrum versterken

Het duurt nog wel even voordat er daadwerkelijk zichtbaar wat verandert in Overvecht Centrum. Daarom werken de teams ook aan het verbeteren van het huidige Overvecht Centrum. Ze pakken kleine projecten op, die het gebied mooier maken en sluiten aan bij de vele initiatieven en ideeën van mensen om het gebied te verbeteren. Tijdens de Vuelta werd het Mercado-festival georganiseerd op de parkeerplaats, waar veel mensen uit Overvecht en daarbuiten op afkwamen. Als snelle opknapbeurt daarvoor – en in aanloop naar het toekomstplan – werd de parkeerplaats rondom het winkelcentrum opnieuw geasfalteerd en de verkeersveiligheid verbeterd. Ook zijn kleine ergernissen in het gebied aangepakt en oplost, zoals het weghalen van een vetvangput, plaatsen van fietsenrekken bij The Fizz, en rommel opruimen bij de oude Opelgarage. De kantoorruimte boven de bezinepomp is weer verhuurd aan Triomf. En de ruimte in de Superplint is verhuurd aan stichting On the Move.

Kans: Bedrijventerrein Nieuw Overvecht (Regio Deal)

De gemeente Utrecht werkte in 2022 samen met Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht en de stichting Ondernemersloket aan de verbetering van het Bedrijventerrein Nieuw Overvecht.

Hiervoor zette de gemeente de Keurmerk Veilig Ondernemen-werkgroep voort en leverde een bijdrage aan bestuursvergaderingen van de stichting Ondernemersloket, ook stelde het een operationeel ondernemersloketoverleg in en begeleidde een workshop van het bestuur Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht (ONO) en het bestuur van het Ondernemersloket om de rolverdeling scherp te krijgen. De opdrachten voor vergroening en verbetering aan de zijstraten van het bedrijventerrein werden verleend en voorbereid. Op het bedrijventerrein vonden presentaties en rondleidingen plaats, onder meer voor het wijkberaad, voor Ruimte Safari en voor een interne bijeenkomst.

In 2023 gaat de samenwerking van de gemeente en het Ondernemersloket door. Zo werven zij een nieuwe gemeentelijke bedrijventerreinmanager en stroomlijnen de gemeentelijke communicatie om vastgoedeigenaren en ondernemers beter te bereiken. Ook voeren ze pilotprojecten uit om het bedrijventerrein te verbeteren: vergroening, verduurzaming en verbetering van de zijstraten. Voor de financiering wordt gekeken naar aanvullende subsidies van bijvoorbeeld EFRO, Regio Deal, Provincie Utrecht of Gemeente Utrecht.

Gebiedscoördinator Bedrijventerrein Nieuw Overvecht

Met geld van de Regio Deal werkte in 2022 een gebiedscoördinator Veiligheid op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Zij pakt meldingen snel op en koppelt deze terug. 2 keer per week houdt de gebieds-coördinator een inloopmoment voor ondernemers. Daarnaast is zij vaak bij de bedrijven om met ondernemers te praten over waar ze tegenaan lopen. De coördinator had in 2022 een centrale rol bij de voorlichting over de invoering van de vergunningplicht voor de autobranche op het bedrijventerrein.

Veiliger bedrijventerrein Nieuw Overvecht: vergunningplicht autobranche

Op het bedrijventerrein werken gemeente, Politie, brandweer en ondernemers al jaren intensief samen in het samenwerkingsverband: Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

In 2022 voerde de gemeente een vergunningplicht in voor de bijna 100 autobedrijven die op het bedrijventerrein zijn gevestigd en voor nieuwe autobedrijven die zich willen vestigen. Personen of bedrijven die in verband staan met strafbare feiten, kan de vergunningaanvraag worden geweigerd. Dit vergroot de veiligheid van het bedrijventerrein en beschermt de concurrentiepositie van betrouwbare ondernemers. De vergunningplicht is onderdeel van de aanpak ‘Grenzen Stellen, Perspectief Bieden’ waarmee de gemeente samen met vele partners de effecten van drugscriminaliteit in de stad tegengaat. Ondernemers kunnen voor al hun vragen over de vergunningplicht terecht bij het Ondernemersloket.

6. Financiën

Besteding reguliere middelen 2022

De besteding aan de onderstaande projecten, partijen en initiatieven zijn gegroepeerd per hoofdambitie, maar dragen bij aan meerdere ambities.

Tabellen: Besteding reguliere middelen 2022 per ambitie

Plezierig wonen in een meer gemengde wijk	Bedrag (x 1.000 euro)
Buurtaanpak THEMA-dreven	117
Buurtaanpak Zambesidreef	16
Buurtaanpak 3-S-dreven	71
Bewonersverbinder	42
Veelzijdig wonen	41

Perspectief voor de jeugd versterken	Bedrag (x 1.000 euro)
DOCK	267
Buurtteam Jeugd en Gezin	225
Buurtteam Sociaal	269
Al Amal	143

Perspectief voor de jeugd versterken	Bedrag (x 1.000 euro)
Jongerenwerk Utrecht	243
Focus op Overvecht	35
Bibliotheek (supergeheime schrijfschool kinderen, taalimpuls)	35
Taalalliantie (via Taal Doet Meer)	113
Big Brother Big Sisters	30
Stichting Move	30
Jeugdgezondheidszorg	162
Bewonersinitiatieven (bijdage voetbalkooi Japuradreef en Samen Krachtig	100
SVO de Dreef (Project Eenheid en activiteiten)	33
Allone (Caravan crew jongvolwassenen)	15
Familieschool	118
Voorleestraining basisschool Klopvaart	2
St. Opermakers (expositie leerlingen Trajectum/Pouwer)	5

Veilige buurten	Bedrag (x 1.000 euro)
Inzet buurtambassadeurs (kwazega-buurtaanpak Zambesibuurt	10
Inzet wijkboa's	208

Zorg en ondersteuning dichtbij en op maat	Bedrag (x 1.000 euro)
Gezondheidscentrum Amazone	15
Lunchmaatjes	19
Overvecht gezond	49

Meedoen en ondernemen	Bedrag (x 1.000 euro)
Aanpak Shopping Center Overvecht	37
Power by Peers	15
Pozitive	158
DOK030	85
Ontwikkelwerkplaats jongeren 0300ffice (begeleiding jongeren, activiteiten, verbouwing, huur, inzet werkwinkelmedew. W&I)	331
SportUtrecht	60

Meedoen en ondernemen	Bedrag (x 1.000 euro)
Procesbegeleiding Vechtzoom	7
Wijkwerkploeg	37
Project O (Mercado Overvecht centrum, heel Overvecht fietst)	51
Inzet vrijwilligers in Werkwinkel	22
Beroepentuin	5
Bedrijventerrein (omgevingsmanager en aanpak)	64
Flagfootball	4

Algemene besteding	Bedrag (x 1.000 euro)
Proceskosten (programmamanagement, communicatie, monitoring, bijeenkomsten)	435
Terugontvangen niet bestede subsidies, bijdragen derden (VSB, Regio Deal, BZK)	1.010

	Bedrag (x 1.000 euro)
Totaal	2.714

Tabel: Besteding Regio Deal 2022

Regio Deal 2022	Bedrag (x 1.000 euro)
Proceskosten	25
Het Groene Lint/Watertoren	209
Aanpak openbare ruimte na renovaties corporaties	72
Omgevingsprogramma en wijkakkoord	-14
Ontwikkelrichting Bedrijventerrein Nieuw Overvecht	6
Gebiedscoördinator veiligheid Bedrijventerrein Nieuw Overvecht	67
Visievorming Overvecht Centrum	29
Nu niet zwanger	36
Multidisciplinair overleg complexe Casuistiek	0
Kortdurende VideoHomeTraining (k-VHT) tot de leeftijd van 4 jaar	25
Kansrijke Start THEMA-dreven	13
Voorschoolse educatie	500
Brede school academie	84
Voldoende en goede docenten	87
Loopbaanorientatie	75

Regio Deal 2022	Bedrag (x 1.000 euro)
Aanpak Jongvolwassenen	65
Voorkomen dat jongeren 'kiezen' voor criminele carrière	372
Impuls Overvecht door de werkbeweging	41
Amazonekwartier	2
Oriconodreef	84
Totaal	**1.778**

Partners van Samen voor Overvecht

Onderstaande partners zijn slechts een greep uit het totaal aan partners waarmee Samen voor Overvecht samenwerkt.

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3685
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	9
Titel	Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers
ID	3891
Behandelend ambtenaar	A. Roozen, S. Gruntjes
Telefoon	
E-mail	Axel.Roozen@utrecht.nl ; Sammie.Gruntjes@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Circulaire Economie
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A. Roozen, S. Gruntjes	**Datum**	25 mei 2023
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	11222940
E-mail	Axel.Roozen@utrecht.nl Sammie.Gruntjes@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgang Aanpak Hotspots - Bijplaatsingen, Evaluatie regels bedrijfsafval en Pilot doneerringen
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Circulaire economie, Openbare ruimte

Geachte leden van de raad,

Met deze raadsbrief informeren wij u over een aantal ontwikkelingen rondom afval die bijdragen aan een schone en leefbare stad. Afval dat verkeerd wordt aangeboden of wordt gedumpt, vormt een grote ergernis voor bewoners, ondernemers en bezoekers van onze stad. Ondanks alle inzet krijgen we te maken met overlast van afval in de openbare ruimte. Het hindert hergebruik, zorgt voor zwerfafval, trekt plaagdieren aan, hindert de toegankelijkheid van stoepen en wegen en draagt niet bij aan een schone stad. Kortom, het is slecht voor mens, dier en milieu. We focussen onze inzet om overlast tegen te gaan op bijplaatsingen en bedrijfsafval. In deze raadsbrief willen wij u graag informeren over onze inzet op deze onderwerpen, en over de pilots met doneerringen in de openbare ruimte en inzamelpunten voor statiegeldflesjes in gemeentelijke panden.

1. Aanpak overlast bijplaatsingen en bedrijfsafval

Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen
Op 21 juni 2021 is de Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen verstuurd aan de raad. We informeerden u op 29 maart 2022 over de eerste voortgang, en tijdens de commissievergadering van de programmabegroting 2023 op 20 oktober 2022 is u een nieuwe update toegezegd. In deze brief informeren wij u over de voortgang van de implementatie van de Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen in 2022 en een vooruitblik op de acties die we in 2023 nemen.

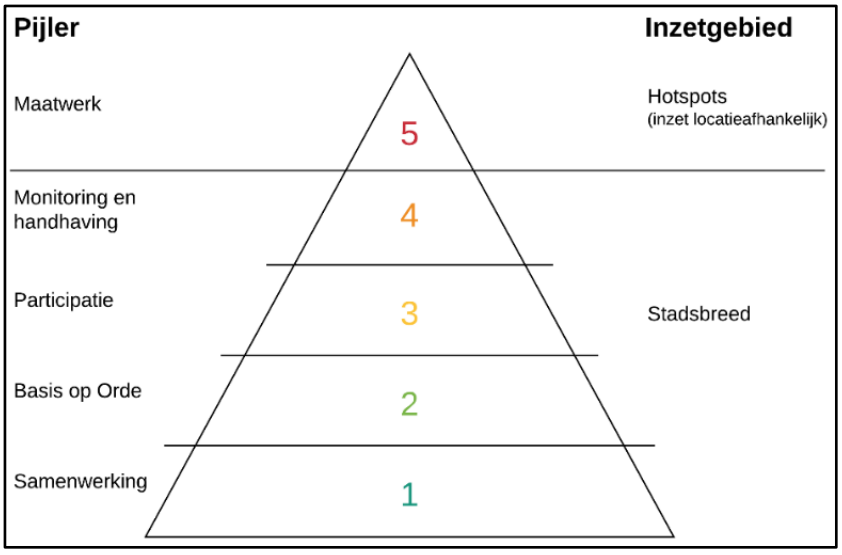
Verkeerd aangeboden afval, dat op of in de directe nabijheid van een (ondergrondse) container voor huishoudelijk afval staat, noemen we een bijplaatsing. Dit kan afval zijn dat in de container hoort, zoals een vuilniszak, of afval dat niet in de container hoort, zoals grofvuil. Om overlast door bijplaatsingen tegen te gaan is in 2021 de Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen opgesteld. De aanpak heeft als doel overlast van bijplaatsingen voor inwoners te verminderen en de hoeveelheid bijplaatsingen beheersbaar te houden. Deze doelen bereiken wij door bijplaatsingen snel op te ruimen (we streven ernaar meldingen van bijplaatsingen binnen 24 uur af te handelen), en verschillende maatregelen te nemen rondom ondergrondse containers om burgers te beïnvloeden om hun afval correct aan te bieden.

Aanbiedregels bedrijfsafval
Op 15 juli 2022 zijn aanbiedregels voor bedrijfsafval vastgesteld door het Verzameluitvoeringsbesluit krachtens Afvalstoffenverordening Utrecht 2010 te wijzigen. Tijdens de commissievergadering EDW van 20 juni 2022 is toegezegd u te informeren over de eerste ervaringen met de aanbiedregels en aan te geven welke juridische ruimte er is om aanpassingen te doen in de regels.

Bedrijfsafvalcontainers en zakken bedrijfsafval die lang in de openbare ruimte blijven staan zorgen voor overlast. Om effectief te kunnen handhaven op het verkeerd aanbieden van bedrijfsafval is een handhavingsgrond nodig. De regels rondom aanbieden van huishoudelijk- en bedrijfsafval staan in de Afvalstoffenverordening en het daarbij horende Verzameluitvoeringsbesluit. Daarin werd over het aanbieden van bedrijfsafval enkel verwezen naar de algemene voorwaarden van de contracten die afzonderlijke bedrijven met de gemeente kunnen afsluiten voor het inzamelen van bedrijfsafval. Omdat dit privaatrechtelijke contracten zijn, kunnen we daarop niet handhaven. Daarom was het nodig regels over de tijden en plekken voor het aanbieden van bedrijfsafval, en herkenbaarheid van containers vast te stellen. Dit hebben we gedaan door per 15 juli 2022 het Verzameluitvoeringsbesluit krachtens Afvalstoffenverordening Utrecht 2010 te wijzigen.

1.1. Maatregelen tegen overlast bijplaatsingen en bedrijfsafval

Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen
De Aanpak is gebouwd op vijf pijlers die verschillende maatregelen omvatten: Samenwerking, Basis op Orde, Participatie, Monitoring en Handhaving en Maatwerk. Om overlast tegen te gaan richten we ons in eerste instantie op vier pijlers (zie figuur 1). Als na toepassing van maatregelen uit de eerste vier pijlers er nog steeds afval verkeerd aangeboden wordt, gaan we over tot pijler vijf: maatwerk. Dit zijn verschillende combinaties van maatregelen die het best aansluiten bij de kenmerken van de specifieke containerlocatie en behoeften in de betreffende buurt. Voor een nadere toelichting op de aanpak en een overzicht van alle acties en maatregelen per pijler verwijzen wij naar de Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen.

Figuur 1: Opbouw Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen

In 2022 is vooral ingezet op de eerste vier pijlers van de aanpak: stadsbreed inzetten op samenwerking, de basis op orde, participatie en monitoring en handhaving. De belangrijkste maatregelen die we in 2022 hebben uitgevoerd zijn:

Samenwerking

- De interne samenwerking is verbeterd door het verwijderen van bijplaatsingen centraal te organiseren in plaats van per wijk;
- In het kader van het programma ‘Samen voor Overvecht’ voeren we structureel overleg met bewoners van Overvecht om de overlast van afval op straat tegen te gaan, ook nemen we in Kanaleneiland deel aan reguliere overleggen met bewoners over schoon.

Basis op Orde

- In 2022 hebben we de basis op orde gebracht: straatwerk rondom containers hersteld naar de CROW-norm, de container van binnen en buiten schoongemaakt, de container ontdaan van graffiti en stickers en containers op hotspotlocaties voorzien van nieuwe communicatie;
- In de raadsbrief van 2021 benoemden we de plannen om in 2022 nieuwe communicatiemiddelen en een communicatiecampagne uit te rollen. We hebben ervoor gekozen in communicatie ook eerst de basis op orde te brengen, zoals met de ontwikkeling van nieuwe stickers voor de ondergrondse containers.

Participatie

- Bewoners kunnen zich aanmelden voor het adopteren van een ondergrondse container. Bij containeradoptie verstrekt de gemeente een sleutel voor de ondergrondse container, een bezem en een prikstok om verstoppingen door te prikken. Op dit moment zijn er 64 containeradoptanten.
- Bewoners kunnen de aanleg van een containertuintje in de volle grond rondom de containerplaat aanvragen. De aanleg wordt vergoed vanuit het Initiatievenfonds en het tuintje wordt aangelegd door de gemeente. De bewoners nemen het groen in zelfbeheer.

Monitoring en Handhaving

- Handhaving rijdt mee met uitvoerend personeel tijdens het opruimen van bijplaatsingen. Deze inzet wordt gedurende de week roulerend verdeeld over de wijken, en handhavers rijden in een eigen voertuig om zichtbaarder te zijn. Handhaving op bijplaatsingen leidde in 2022 tot 868 boetes. Dit is een daling ten opzichte van 2021 (1.063). We constateren steeds vaker dat er geen bewijslast te vinden is in de aangetroffen bijplaatsing;
- In 2022 zijn het aantal CROW-meetlocaties per meetronde verdubbeld tot 300 locaties en zijn extra beeldmeetlatten toegevoegd: graffiti en beplakking, besmeuring, dekking van de coating en straatwerk. Met de CROW-metingen meten we de beeldkwaliteit van de omgeving rond de container en container zelf. De landelijke afwijkingsnorm is 10%. Bij het vaststellen van deze aanpak hebben we de norm voor Utrecht aangescherpt tot een afwijking van 5%. In 2022 was de afwijking 5,5%.
- De andere norm waarop we sturen is het binnen 24 uur afhandelen van meldingen van bijplaatsingen. Dit lukte in 2022 in 93% van alle gevallen.

Aanbiedregels bedrijfsafval
In 2022 hebben we aanbiedregels voor bedrijfsafval vastgesteld. Deze regels gelden voor alle ondernemers en bedrijven in de gemeente Utrecht, ongeacht met welke afvalinzamelaar zij een contract hebben.

De belangrijkste regels zijn:

- Aanbiedtijden: inzamelmiddelen voor bedrijfsafval mogen enkel ter inzameling worden aangeboden op of aan de openbare weg vanaf 00.00 op de overeengekomen inzameldag. Inzamelmiddelen moeten voor 17:00 (binnen Singels) of voor 20:00 (buiten Singels) verwijderd worden uit de openbare ruimte;

- Aanbiedplekken: inzamelmiddelen dienen aan de openbare weg binnen de breedte van de gevel van het eigen bedrijf, of een gezamenlijk overeengekomen locatie aangeboden te worden. Hierbij mag geen hinder ontstaan voor voetgangers en/of overig verkeer;

- Identificatie inzamelmiddelen: inzamelmiddelen (zakken uitgezonderd) moeten voorzien zijn van adreslabels en aanbieders moeten een inzamelcontract kunnen tonen aan handhaving. Als een inzamelmiddel geen adreslabel heeft kunnen wij deze na 24 uur verwijderen.

Bij het opstellen van de regels hebben we Centrum Management Utrecht betrokken. Zij vertegenwoordigen ondernemers in de binnenstad, waar de hoeveelheid bedrijfsafval (en de overlast) zich concentreert. Voorafgaand aan de publicatie van de nieuwe regels hebben we al onze bedrijfsafvalklanten (ongeveer 2.500 ondernemers) in heel Utrecht per brief geïnformeerd. Ook hebben we andere commerciële inzamelaars geïnformeerd en hen verzocht de nieuwe regels bij hun klanten onder de aandacht te brengen.

Sinds 1 augustus 2022 zetten we handhaving in om te controleren op aanbiedtijden en adreslabels op de containers. Dit heeft geleid tot de volgende resultaten:

- 267 containers zonder adresstickers gelabeld
- 47 containers verwijderd
- 97 ondernemers gewaarschuwd voor het aanbieden van bedrijfsafvalcontainers buiten de aanbiedtijden
- 45 ondernemers zijn aangeschreven over het opleggen van een last onder dwangsom0 dwangsommen verbeurd

Wanneer de aanbiedtijden veranderen voor bedrijfsafval, zoals hieronder nader toegelicht, starten de reeds aangeschreven ondernemers met een schone lei. De besluiten die zijn genomen met als grondslag de oude aanbiedtijden, houden dan juridisch niet meer stand. Dit heeft als gevolg dat wij deze besluiten moeten intrekken. Opgelegde bestuurlijke boetes, voor bijvoorbeeld afvaldumping, blijven staan.

1.2 Vooruitblik 2023 – maatregelen tegen overlast bijplaatsingen en bedrijfsafval

Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen
Maatwerk
In 2022 hebben we ons gericht op de Basis op Orde. Wanneer de basis op orde is en er toch ondergrondse containers zijn die overlast geven, is de volgende stap maatwerk. In 2023 zetten we in op het uitvoeren van het maatwerktraject op hotspotlocaties. Het maatwerk wordt afgestemd op de fysieke en sociale omgeving van de ondergrondse container. We maken hierbij gebruik van de ‘Handreiking voorkomen van bijplaatsingen’, opgesteld door gedragsonderzoeksbureau Novi Mores in opdracht van Rijkswaterstaat. Maatwerk kan bestaan uit gedragsinterventies, waaronder extra handhaving, aanvullende voorzieningen, nieuwe vormen van communicatie, of inzet schone stadscoaches. Elk kwartaal wordt een hotspotlijst opgesteld op basis van meldingen, CROW-metingen en data verzameld door medewerkers. We monitoren voor en na uitvoeren van maatwerk om vast te stellen of, en welke, maatregelen effect hebben.

Samenwerking
In samenwerking met woningbouwcorporaties en buurtambassadeurs werken we in 2023 een pilot uit om extra vaste grofvuildagen te organiseren bij 10-hoogflats in Overvecht. Dit is ter aanvulling op de vaste grofvuilinzameling op afspraak.

Basis op Orde
In 2023 ontwikkelen we nieuwe communicatiemiddelen om bewoners te informeren over de basisregels rondom afval. In een beeldende flyer en een filmpje geven we informatie over welk afval in welke bak hoort en hoe je grofvuil aanbiedt. Deze middelen maken we samen met bewoners, zodat we goed inspelen op hun informatiebehoefte. Bewoners en buurtambassadeurs zullen ook een actieve rol spelen in de verspreiding van de communicatiemiddelen.

Participatie
In 2023 brengen we containeradoptie en de aanleg van containertuintjes rondom de containerplaat meer onder de aandacht van bewoners via het platform BuurtNatuur030, gemeentelijke nieuwsbrieven, en ook de Utrecht Schone Stad coaches nemen dit mee in hun gesprekken met bewoners

Monitoring en handhaving
We onderzoeken de inzet van beeldherkenning voor het verzamelen van informatie over bijplaatsingen. Deze aanbesteding zal eind 2023 gegund worden.
Sinds 2023 is de inzet van handhaving verhoogd van vijf naar zeven dagen in de week. We bekeuren ook bij volle of kapotte containers. Daarnaast verhogen we het boetebedrag van €75 naar €100. Hiermee is het boetedrag gelijkgetrokken met de hoogte van de strafrechtelijke boete voor het bijplaatsen van afval. Als de verhoging niet tot het gewenste gedrag leidt, is er een mogelijkheid om het boetebedrag voor bestuursrechtelijke handhaving in de toekomst verder te verhogen.

Financiën
De normen die gesteld zijn voor de aanpak bijplaatsingen zijn een maximale afwijking van 5% van de CROW-norm en het oplossen van meldingen binnen 24 uur. Om aan de gestelde kwaliteitsnormen te voldoen is extra capaciteit nodig. Dit is de reden dat we u bij de Voorjaarsnota hebben gevraagd om middelen beschikbaar te stellen voor de aanpak bijplaatsingen.
Aanbiedregels bedrijfsafval
De aanbiedregels gelden nu bijna een jaar. We hebben de effecten op het straatbeeld en de effecten van de handhaving continu gemonitord. Daarnaast hebben we gesproken met Centrum Management Utrecht (CMU), ondernemers en een betrokken binnenstadbewoner. Gezamenlijk hebben we de aanbiedregels geëvalueerd en verbetervoorstellen besproken. Op basis hiervan komen we tot een aantal conclusies:

- De nieuwe regels zijn door de meeste ondernemers positief ontvangen. Men voelt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het schoonhouden van de openbare ruimte, waar bewoners, ondernemers en bezoekers profijt van hebben;
- Handhaving werkt. In de beginperiode werden veel ondernemers aangeschreven voor overtreden van de aanbiedtijden en troffen we veel afvalcontainers zonder adreslabel aan. Deze aantallen, en daarmee de overlast, namen na verloop van tijd af;
- Een risico is dat ondernemers overstappen op het aanbieden van losse vuilniszakken in plaats van containers. Hier hebben we minder grip op. We gaan actief in gesprek met ondernemers op locaties waar dit voor overlast zorgt. In de toekomst streven we er naar om het aanbieden van losse vuilniszakken uit te faseren;
- De aanbiedtijd van 00:00 is lastig voor met name horeca. De voorkeur heeft aan te sluiten bij de aanbiedtijd van huishoudelijk afval: 21:30. Daardoor is ook minder overlast van rolcontainers na 00:00 voor bewoners;
- Alle stakeholders zijn het erover eens dat afval in een zo kort mogelijk tijdsvenster moet worden opgehaald. Daarmee is het afval sneller van straat, kunnen containers sneller binnengehaald worden, rijden er minder lang vuilniswagens door de binnenstad en is minder overlast voor bezoekers, voetgangers, fietsers en overig verkeer op momenten dat het druk is in de binnenstad;
- Idealiter wordt zoveel mogelijk afval met ondergrondse containers ingezameld. Dit voorkomt los afval op straat (met risico op zwerfafval, stank, plaagdieren) en containers die lang op straat staan en hinder veroorzaken. Ondernemers kunnen dan ook op elk gewenst moment

afval weggooien, wanneer hen het uitkomt. Er zijn minder voertuigbewegingen en we hoeven op minder plekken te komen;
- Bij het sneller inzamelen en plaatsen van meer ondergrondse containers lopen we tegen een aantal beperkingen tegen die dat op de korte termijn moeilijk maken. We hebben te maken met steeds verder uitbreidende aslastbeperking, en beperkte ruimte zowel boven als onder de grond voor ondergrondse containers.

We stellen de volgende aanpassingen van de aanbiedregels voor:

- Op dit moment is alleen binnen de singels een adressticker op een bedrijfsafvalcontainer verplicht. Dit stellen we voortaan in de gehele gemeente verplicht, zodat we ook op locaties buiten de singels kunnen handhaven;
- Op dit moment mogen inzamelmiddelen binnen de singels tussen 00:00 en 17:00 in de openbare ruimte staan. Dit tijdsvenster passen we aan naar 21:30 en 15:30;
- Op dit moment mogen inzamelmiddelen buiten de singels tussen 00:00 en 20:00 in de openbare ruimte staan. Ook dit tijdsvenster passen we aan naar 21:30 en 15:30;
- We voeren enkele tekstuele wijzigingen door om de leesbaarheid en interpretatie te verbeteren.

Voor de binnenstad werken we een integrale aanpak voor afvalinzameling uit. In dat kader gaan we met CMU verder in gesprek om de openstaande aandachtspunten, die niet in het Verzameluitvoeringsbesluit geregeld kunnen worden, uit te werken. We werken o.a. aan emissieloze inzamelvoertuigen, stadshaltes voor overslag goederen en afval rondom binnenstad, meer transport over water, meer ondergrondse containers, minder zakken op straat en een korter tijdsvenster waarin we afval inzamelen.

In 2022 hebben we met name ingezet op handhaving binnen de singels, omdat het aanbod van bedrijfsafval en de overlast zich daar concentreert. In 2023 zetten we ook in op bekende overlastlocaties buiten de singels, zoals de Biltstraat, Amsterdamsestraatweg en de Kanaalstraat. Daar is 2000 uur extra handhavingscapaciteit voor beschikbaar gesteld. We blijven handhaving inzetten op verkeerd aangeboden afvalcontainers, maar zullen ook extra aandacht hebben voor losse afvalzakken.

1.3 Tot slot

De stad groeit, de openbare ruimte wordt intensiever gebruikt, en het aantal ondergrondse containers neemt toe. Overlast door afval, of het nu om zwerfafval, bijplaatsingen of bedrijfsafval gaat, is verbonden aan deze ontwikkelingen. Om ook in de toekomst goed om te kunnen gaan met deze uitdagingen zetten we naast onze reguliere werkzaamheden in op maatwerk, zoals beschreven onder punt 1.2.

Wij bieden uw raad graag de mogelijkheid om mee te lopen met het Stadsteam dat bijplaatsingen verwijdert of met de reguliere huisvuilinzameling). U ervaart dan zelf wat het werk inhoudt en wat onze medewerkers op straat tegenkomen. U ontvangt hiervoor op korte termijn een uitnodiging.

2. Pilot doneerringen en inzameling in gemeentelijke panden

In de motie ‘Doneerringen’ van 10 november 2022 is het college gevraagd te onderzoeken of er in Utrecht een pilot met doneerringen gestart kan worden. Ook is er tijdens deze raadsvergadering toegezegd te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor inzamelpunten voor statiegeldflesjes in gemeentelijke panden. Wij hebben de mogelijkheden en haalbaarheid van de pilots onderzocht, en wij kunnen u toezeggen dat beide pilots in 2023 plaats zullen vinden. In deze brief informeren wij u over de inhoud en de doelstellingen van de pilots. We spreken in deze brief van een doneerbeugel in plaats van een doneerring, omdat we door de vorm van de prullenbakken gebruik gaan maken van een beugel.

De doneerbeugel
Sinds 1 juli 2021 wordt op plastic flesjes €0,15 statiegeld geheven, per 1 april 2023 geldt hetzelfde voor blikjes. Het doel van de invoering van het statiegeld is om recycling van plastic flesjes en blikjes te stimuleren. Een initiatief om het recyclen van flesjes en blikjes makkelijker te maken is de doneerbeugel, onder andere van The Happy Activist. Een doneerbeugel is een beugel die wordt bevestigd aan een prullenbak, met openingen waar mensen hun flesje of blikje in kunnen plaatsen. Het idee is dat het product dan niet nodeloos in de prullenbak belandt, maar dat andere mensen de producten kunnen verzamelen en het statiegeld kunnen innen.

Wij zien in dit initiatief een goede aansluiting met het Utrecht Schone Stad programma, en specifiek met de inzet in de Utrechtse stadsparken in de zomer, namelijk de Utrecht Schone Stad (USS) coaches en het activatieteam. Het activatieteam is in de zomer actief in alle parken, waarbij promotiemedewerkers bezoekers informeren en motiveren om het park schoon te houden. Ook nemen ze korte enquêtes af over beleving en dienstverlening. Ook de USS-coaches zijn actief in de parken en gaan in gesprek met bezoekers. De inzet van beide teams is breder dan alleen de doneerbeugel, maar promotie van de doneerbeugel past bij de werkzaamheden.

Anderzijds zijn er nog een aantal vragen die we beantwoord willen zien, om te kunnen beoordelen of de beugel inderdaad een geschikt instrument is. Daarom hebben we ervoor gekozen om de pilot te starten met doneerbeugels in de stadsparken Griftpark en Park Lepelenburg van mei tot september 2023. Hiervoor plaatsen we op 16 prullenbakken beugels, een op elke zijde, dus 32 beugels in totaal.

Financiën
De kosten voor de pilot doneerbeugels bedragen inclusief personeelskosten ongeveer €18.000,-. Zoals beschreven in de Raadsbrief diverse toezeggingen openbare ruimte is er voor een aantal projecten met betrekking tot schoon in 2023 sprake van ‘voorfinanciering’, omdat deze pas in 2024 vergoed worden vanuit de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV). Er is nog geen verdere informatie beschikbaar over de UPV, maar met de informatie die nu beschikbaar is kunnen we vaststellen dat deze pilot past binnen het budget wat we minimaal zullen ontvangen.

Gemeentelijke panden
Ook is er toegezegd om te bekijken wat de mogelijkheden zijn voor inzamelpunten voor statiegeldflesjes in gemeentelijke panden. Hiertoe doen we in het tweede kwartaal van 2023 een pilot in het Stadhuis en het Stadskantoor. We treffen dan een voorziening waarin statiegeldmaterialen achtergelaten kunnen worden. We onderzoeken onder meer de praktische haalbaarheid, de beheerlast en het gebruik. We kijken ook naar de verhouding opbrengsten en kosten. We maken in deze pilot geen gebruik van de doneerbeugel, die ontworpen is voor de openbare ruimte en niet voor kantoorgebouwen. Onder meer hygiënische overwegingen en uitstraling spelen hierbij een rol. Er is nog niet bepaald welke voorziening het wel zal zijn.

Evaluatie
In het vierde kwartaal van 2023 ontvangt u de evaluatie van beide pilots.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2023, NUMMER 125

Datum	24 augustus 2023
Van	College B&W
Behandeld door	S. Gruntjes
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	Sammie.Gruntjes@utrecht.nl
Kenmerk	11541007
Beleidsveld	Openbare Ruimte/Circulaire Economie en Afval

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2023 nummer 125 van Gert Dijkstra (EenUtrecht), Jantine Zwinkels (CDA), Joost Vasters en Berdien van der Wilt (D66) en Gertjan te Hoonte (VVD) van 27 juni 2023 over Schoon is het begin van een gezonde, veilige en prettige wijk. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Erkent het college dat het afvalprobleem op Kanaleneiland en Overvecht een schadelijk effect heeft op de gezondheid en het gevoel van veiligheid bij bewoners?

***Antwoord* 1**
Wij erkennen de afvalproblematiek die bewoners ervaren in Kanaleneiland en Overvecht. Afval, specifiek zwerfafval, kan negatieve effecten hebben op leefbaarheid, gezondheid van mens en natuur en op hergebruik van grondstoffen.[1] Bewonerstevredenheid over de afvalinzameling blijft in deze wijken achter in vergelijking met de rest van de stad. Gemiddeld kreeg afvalinzameling in 2021 in Utrecht het waarderingscijfer 6.6, in Overvecht was dit 5.9 en in Kanaleneiland 6.1. We ondernemen m.b.t. de afvalinzameling dan ook extra stappen in deze wijken om het gevoel van veiligheid, gezondheid en leefplezier van bewoners te bevorderen. Mede naar aanleiding van de wijkdialoog in Overvecht hebben we besloten extra mensen en materieel in te zetten en onze aanwezigheid te laten zien in de wijk door middel van verschillende interventies. Dit lichten we verder toe in antwoord 3.

Vraag 2
Erkent het college dat het bijplaatsen van afval in deze wijken langzaam maar zeker de nieuwe sociale norm aan het worden is? Hoe duidt zij dit en is hier volgens het college voldoende aandacht voor in de huidige aanpak van bijplaatsingen en afval overlast?

***Antwoord* 2**
In Kanaleneiland en Overvecht bestaan de meeste bijplaatsingen uit grofvuil. Dit is afval dat niet in de ondergrondse containers thuishoort. Bewoners kunnen grofvuil naar de kringloop brengen, gratis op één van de drie afvalscheiding stations inleveren, of gratis op afspraak aan huis laten ophalen. Helaas zien we met name in Overvecht en Kanaleneiland dat bewoners grofvuil illegaal op straat zetten. De gemeente en de bewoners staan samen voor de opgave om dit probleem aan te pakken.

---

[1] Bron: Monitoren van de effecten van zwerfafval - Zwerfafval (rijkswaterstaat.nl)

Door middel van de Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen zetten we ons in voor het beheersbaar houden van bijplaatsingen en het verminderen van overlast. In 2022 hebben we vooral ingezet op de eerste vier pijlers van de aanpak: samenwerking, de basis op orde, participatie en monitoring en handhaving. Ondanks de getroffen maatregelen zien we nog steeds overlast van bijplaatsingen op specifieke locaties als gevolg van ongewenst gedrag van bewoners. Om gedragsverandering te bereiken in deze wijken zullen we overgaan tot maatwerktrajecten. De combinatie van verschillende interventies zullen worden afgestemd op de fysieke en sociale omgeving van de specifieke containerlocaties in Kanaleneiland en Overvecht.

Vraag 3
In de wijkdialoog in Overvecht over veiligheid werd een indringende oproep gedaan door inwoners richting Wethouder Streefland en de Burgemeester om meer te doen aan de afvalproblematiek in de wijk. Beiden collegeleden gaven daarop aan hier extra stappen op te willen zetten. Is n.a.v. deze bijeenkomst nog extra inzet gedaan specifiek in Overvecht op het afvalprobleem? Zo ja: welke en is hier al enig effect van te zien?

***Antwoord* 3**
Ja, er is naar aanleiding van de bijeenkomst een plan opgesteld om de afvalproblematiek in Overvecht tegen te gaan:

Sinds medio juni zetten we in het weekend extra mensen en materieel in om de wijk schoon te maken. Een extra vuilniswagen en kooiwagen halen het afval naast containers en het grofvuil op. Sinds het begin van dit jaar is de inzet van handhaving opgeschaald van vijf dagen per week naar zeven dagen per week. Zij schrijven waar mogelijk boetes uit. Naar aanleiding van het overleg tussen de gemeente, bewoners, woningcorporaties en de buurthost (niet in dienst van de gemeente, maar een belangrijke partner in de wijk) is afgesproken dat folders en andere communicatiemiddelen breed gedeeld worden en dat de buurthost bewoners voorziet van prikkers, scheppen en sleutels van de ondergrondse container. Ook gaat de buurthost per portiek in gesprek met bewoners over afval. We monitoren de resultaten van onze extra inzet en samen met bewoners, woningcorporaties en de buurthost, bekijken we wat er na de zomer nodig is aan extra inzet van schoonmaak en handhaving.

Daarnaast starten we dit najaar met een pilot uit voor het op locatie inzamelen van grofvuil. Op vaste dagen zetten we containers neer bij de 10-hoogflats. Bewoners kunnen daar zonder afspraak en gratis hun grofvuil weggooien. Dit is een aanvulling op de gratis vaste ophaaldag die er nu al is (met afspraak). We voeren de pilot samen met buurtambassadeurs, woningbouwcorporaties én bewoners uit. Die samenwerking is essentieel om de pilot tot een succes te maken.

Vraag 4
Hoeveel hotspots zijn er aangewezen op Kanaleneiland en in Overvecht?
a) Op hoeveel van deze locaties wordt op dit moment een maatwerktraject toegepast?
b) Waaruit bestaan deze maatregelen die onderdeel zijn van de maatwerktrajecten?

Antwoord 4
We stellen elk kwartaal een nieuwe hotspotlijst op op basis van CROW-data, bewonersmeldingen en data verzameld door medewerkers. In totaal selecteren we de top 200 van deze lijst als hotspots. In Overvecht zijn 38 locaties als hotspot aangewezen, in Kanaleneiland zijn dit er 36.

a) *Maatwerk passen we toe op de top-10 hotspotlocaties van de lijst. In Overvecht staan twee locaties in de top 10, in Kanaleneiland is dit één locatie. Voor deze locaties bereiden we maatwerktrajecten voor. Hiermee starten we in september, en de interventies zullen een looptijd hebben van twee of drie maanden. Daarna evalueren we het maatwerktraject. Het doel is dat deze locaties in het volgende kwartaal van de hotspotlijst zijn verdwenen, en dat we dan maatwerk inzetten op de volgende 10 locaties.*
b) *De maatwerktrajecten zullen worden gebaseerd op de fysieke en sociale omgeving van de specifieke containerlocaties. Mogelijke maatregelen voor Overvecht en Kanaleneiland zijn onder andere integrale zichtbare acties, intensievere inzet op grofvuilinzameling, tijdelijke

communicatie bij de container, en deur-aan-deur acties met informatiefolders.

Vraag 5
Denkt het college met de maatwerktrajecten, zoals genoemd in de raadsbrief van 25 mei 2023, dit probleem voldoende onder controle te krijgen?
a) Zo ja, op welke gronden baseert het college dit oordeel?
b) Zo nee, is het college bereid om over extra inzet na te denken, zoals de hieronder genoemde suggesties?

***Antwoord* 5**
Een maatwerktraject is onze vijfde en laatste pijler binnen onze aanpak. Maatwerk is gebaseerd op de 'Handreiking voorkomen van bijplaatsingen', opgesteld door gedragsonderzoeksbureau Novi Mores in opdracht van Rijkswaterstaat. Het biedt de mogelijkheid om door middel van gerichte interventies lokaal in te grijpen, snel te kunnen schakelen en dit te monitoren. We staan in de beginfase van deze maatregel. We gaan monitoren of de maatwerktrajecten dit probleem voldoende onder controle krijgen. Tegelijkertijd realiseren wij ons ook dat bijplaatsingen, ondanks alle inzet, nooit geheel zullen verdwijnen.

Vraag 6
Is het college met ons van mening dat een deel van de oplossing ligt in het beter voorlichten van bewoners, bijvoorbeeld via sleutelpersonen of lokale bewonersorganisaties, bijvoorbeeld over hoe bewoners grofvuil kunnen laten ophalen door de gemeente, de negatieve effecten van bijplaatsen en wat bewoners kunnen doen wanneer een container vol zit?
a) Zo ja, hoe wil de gemeente deze voorlichting – met en via bewoners – vormgeven?

***Antwoord* 6 en 6a**
Ja, daarom doen wij dit al. Dit doen we samen met groepen vrijwilligers en de Utrecht Schone Stad coaches. Ook werken we samen met buurtambassadeurs die zich als vrijwilligers hebben aangemeld. Deze buurtambassadeurs geven voorlichting aan bewoners en gaan met hen in gesprek. We zetten de bestaande activiteiten voort, en als onderdeel van de maatwerktrajecten zetten we mogelijk extra in op aanvullende communicatie. Daarbij richten we ons op het gewenste gedrag. We blijven met alle betrokkenen in gesprek over de problematiek, de aanpak en de oplossingen. Hoewel een deel van de oplossing ligt bij deze voorlichtingsactiviteiten, blijkt uit het onderzoek van Rijkswaterstaat over bijplaatsingen dat het inzetten van communicatie in wijken met een lage sociale cohesie verminderd effectief is. Voorlichting is dan ook een onderdeel van onze inzet in deze wijken[2].

Vraag 7
7. Klopt het dat afvalcontainers nu vaak niet adequaat en tijdig worden geleegd zodat bewoners hun afval niet meer in de container zelf kwijt kunnen en het er dus naast zetten?
a) Zo ja, hoe is dit te verklaren wetende dat de gemeente wel als inzet heeft om bij hotspots tijdig te achterhalen of een container vol is en ernaar streeft om 100% van de meldingen over bijplaatsingen binnen 24 uur af te handelen (realisatie 2022: 93%)?
b) Zo ja, is de gemeente bereid en in staat om de frequentie waarmee containers geleegd worden, daar waar nodig, op te hogen, dan wel afvalcontainers bij te plaatsen?

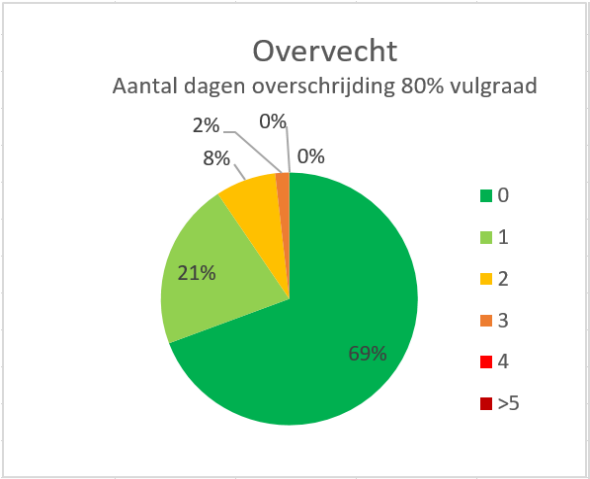
***Antwoord* 7**
Nee, het klopt niet dat ondergrondse containers vaak niet adequaat en tijdig geleegd worden. Alle restafval en papier en karton containers zijn uitgerust met een vulgraadsensor. We kunnen de vulgraad realtime monitoren. Hierdoor legen we containers efficiënt, maken we minder onnodige voertuigbewegingen en stoten we minder CO2 uit. Om te voorkomen dat een ondergrondse container vol raakt, wordt deze ingepland voor lediging bij een vulgraad van 80%. Gedurende 5 weken, in de periode 1 juni – 6 juli 2023, hebben we gemeten hoeveel dagen ondergrondse containers een vulgraad van meer dan 80% hadden. Dit hebben we zowel voor Overvecht en Kanaleneiland als voor de overige wijken in Utrecht gedaan. Ondergrondse containers in Overvecht en Kanaleneiland hebben niet significant vaker een vulgraad van meer dan 80% dan containers in de rest van Utrecht. In

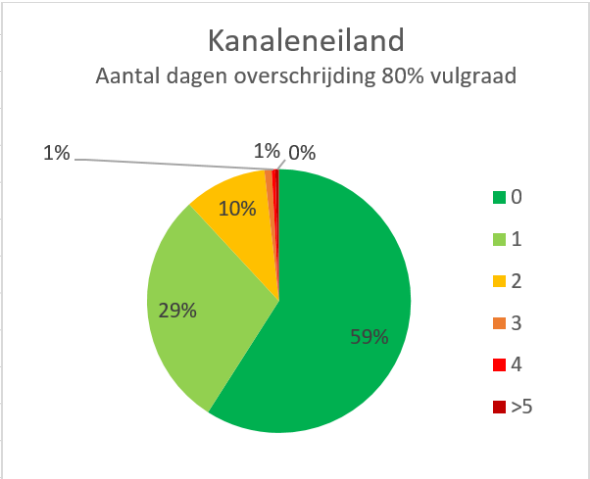
[2] Handreiking voorkomen van bijplaatsingen - Zwerfafval (rijkswaterstaat.nl)

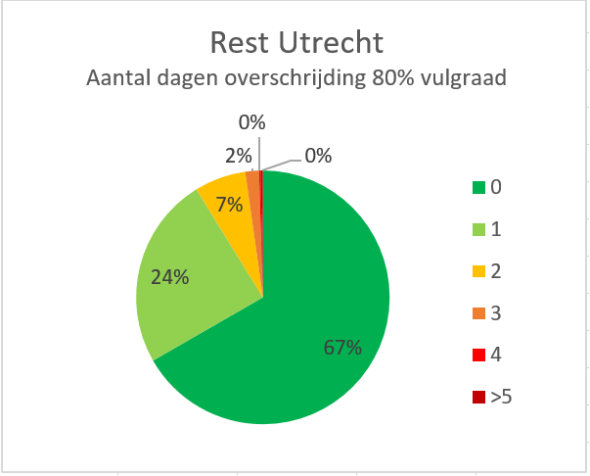
Overvecht is dit zelfs minder vaak dan in de rest van Utrecht. Als een container één dag een vulgraad van meer dan 80% heeft, betekent dit dat de container dezelfde dag nog is geleegd. Als een container langer dan een dag een vulgraad van meer dan 80% heeft kan deze vol raken.

Langer dan een dag een vulgraad van meer dan 80% vindt meestal plaats in, vlak na het weekend of rond de feestdagen. Op weekenddagen wordt veel afval aangeboden, terwijl er minder containers geledigd worden. De inzet van chauffeurs en inzamelvoertuigen in het weekend is in de laatste jaren vergroot en we breiden de inzet in de toekomst verder uit. Ook kan het voorkomen dat bepaalde containers niet tijdig geledigd worden vanwege het uitvallen van één of meer voertuigen, of omdat een containerlocatie (tijdelijk) niet bereikbaar is vanwege wegwerkzaamheden of in de weg staande voertuigen. Dit zijn incidenten waardoor het soms langer duurt voordat de opgelopen achterstand is ingelopen.

Afval trekt afval aan. Soms is een container niet vol, maar is deze verstopt door (bijvoorbeeld) te grote zakken of zakken met materiaal dat blijft steken. Verstoppingen kunnen er ook toe leiden dat bewoners het afval naast de container zetten. Onze medewerkers prikken containers door om verstoppingen te verhelpen. We onderzoeken of we verstoppingen kunnen detecteren, dat kan op dit moment niet. Containeradoptanten krijgen ook de middelen om verstoppingen van containers op te lossen. In de communicatie lichten we bewoners voor over het juist gebruik van ondergrondse containers, zodat verstoppingen voorkomen worden en de containers toegankelijk blijven.

a) *Niet van toepassing, zie het antwoord op vraag 7.*

b) *Niet van toepassing, zie het antwoord op vraag 7.*

Vraag 8
Volgens bewoners schiet de handhaving op dit moment ondanks de intensivering van de laatste jaren alsnog tekort of is nog onvoldoende “zichtbaar”. Is het college van mening dat de handhaving op dit moment toereikend is?
a) Zo ja, graag een toelichting
b) Zo nee, is het college alsnog bereid en in staat om handhaving hier alsnog beter op in te zetten en zo ja, hoe?

Antwoord 8, 8a en 8b
Naast de striktere handhaving en het verhogen van het boetebedrag, is de inzet vanuit handhaving op bijplaatsingen sinds dit jaar ook geconcentreerd op de handhaving van hotspots, zoals aangegeven in het Handhavingsprogramma 2023 en de Raadsbrief Voortgang Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen. Op deze manier denken we de inzet van de handhavers efficiënter en effectiever in te zetten op bijplaatsingen. Echter neemt dit niet weg dat we minder bewijslast vinden tussen de aangetroffen bijplaatsingen. Handhaving alleen is dan ook niet de oplossing voor het probleem, maar een onderdeel van de integrale aanpak bijplaatsingen. In het totale pakket van maatregelen is de handhaving toereikend. Naast de (reguliere) handhaving richten we ons ook op handhavingsmaatregelen binnen de maatwerkaanpak van hotspots bijplaatsingen, conform de (deel)aanpak Hotspots Bijplaatsingen. Een maatwerkmaatregel kan zijn dat we op een locatie extra zichtbaar handhaven, in samenwerking met de verschillende betrokken partijen.

Vraag 9
Is het college van mening dat een effectieve aanpak is gebaat bij het organiseren van een gedeeld eigenaarschap van de afvalcontainers met de omwonenden, waarbij bewoners(groepen) worden ondersteund in bijv.
i. Het samen met de gemeente organiseren van meer bewustzijn over het belang van een schone wijk en hoe de afvalcontainers beter te gebruiken;
ii. Hoe bewoners zwerfafval en onjuist gebruiken van afvalcontainers beter kunnen signaleren en melden en
iii. Hoe zij verbeteringen in de aanpak van het afvalprobleem kunnen inbrengen?
a) Zo ja, vervullen de containeradoptanten (2022: 64) nu deze rol en zo ja, op welke manier, waar en in welke mate?
b) Zo nee, hoe gaat de gemeente deze samenwerking met bewoners, die zich hier actief op willen inzetten, (nog) beter inrichten?

Antwoord 9
Ja, het betrekken en ondersteunen van actieve bewoners is onderdeel van een effectieve aanpak. Het college is wel van mening dat zwerfafval en onjuist gebruik van afvalcontainers goed gemeld kan worden met het huidige meldingssysteem (punt ii).

a) *Nee, containeradoptanten vervullen deze rol niet. Een containeradoptant meldt zich aan om verstoppingen van de container te verhelpen en de plaat rondom de container schoon te houden, hiervoor krijgen ze een bezem en een prikstok uitgeleend. Wij vragen geen aanvullende inzet, omdat we containeradoptie laagdrempelig willen houden. Echter, sommige bewoners zullen zich wel extra inzetten. Wel werven we ook buurtambassadeurs in de wijken, zij vervullen deze rol wel (punt i en iii). Buurtambassadeurs gaan in gesprek met medebewoners en organiseren bijvoorbeeld gezamenlijke schoonmaakacties. Ook denken buurtambassadeurs mee met de gemeente over oplossingen. Echter, dit is op vrijblijvende en vrijwillige basis. Buurtambassadeurs en containeradoptanten worden ondersteund door de Utrecht Schone Stadscoaches.*
b) *Niet van toepassing, zie het antwoord op vraag 9.*

Vraag 10
10.Ten slotte, is het college van mening dat het afvalprobleem deels wordt veroorzaakt omdat afvalcontainers soms op een plek staan waar omwonenden er geen of weinig toezicht op kunnen houden?
a) Zo ja, is de gemeente bereid om waar nodig afvalcontainers in overleg en/of op verzoek van bewoners te verplaatsen?

Antwoord 10 en 10a

Een containerlocatie wordt pas gerealiseerd nadat een zorgvuldig proces is doorlopen. De keuze van een locatie is gebonden aan richtlijnen en criteria, zoals minimale loopafstanden, afstanden tot de gevel en erf, bereikbaarheid voor zowel bewoners als de inzameldienst, Agenda 22 (toegankelijkheid voor mindervaliden), kabels en leidingen, andere beleidsterreinen zoals groen (o.a. afstand tot bomen), stedenbouw (o.a. bij voorkeur plaatsing in de functiestrook), erfgoed en monumenten, verkeer en parkeren, nood en hulpdiensten. Of een container al dan niet in het zicht staat van woningen, is geen richtlijn voor de locatiekeuze. We houden er, voor zover mogelijk, wel rekening mee containers niet voor ramen te plaatsen. Ondergrondse containers dienen goed bereikbaar te zijn voor bewoners, terwijl we tegelijkertijd houden rekening met eventuele negatieve effecten die bewoners van ondergrondse containers ervaren. Hierdoor kan het voorkomen dat containers op een plek staan met weinig toezicht.

Elke locatie wordt getoetst en moet een akkoord krijgen van de commissie Beheer, Inrichting en Gebruik (BInG). Het proces omvat een voornemen en inspraak gevolgd door besluitvorming. Tegen de besluitvorming is bezwaar en beroep mogelijk. Het bezwaar kunnen bewoners toelichten tijdens een telefonische of fysieke hoorzitting. Het vaststellen van locaties voor ondergrondse containers is daarmee een langdurig, maar zorgvuldig proces. De problematiek van bijplaatsingen en de oorzaak daarvan verschilt per wijk, buurt en soms per straat. Er bestaat dan ook geen generieke oplossing voor de locaties waar nu problemen zijn. Dat zal steeds om maatwerk vragen. Containers zullen we alleen verplaatsen als geen alternatieve oplossingen voor die locatie meer voor handen zijn en de noodzaak duidelijk blijkt.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen
Schoon is het begin van een gezonde, veilige en prettige wijk

27 juni 2023

Twee jaar terug kondigde de gemeente aan om de overlast van bijplaatsingen bij ondergrondse containers tegen te gaan, met onder andere de volgende maatregelen: 100% van de meldingen van bijplaatsingen binnen 24 uur afhandelen, inschakelen van containeradoptanten, inzetten op gerichtere handhaving en alles laten coördineren door een regisseur aanpak bijplaatsingen. We lezen in de raadsbrief "Voortgang Aanpak Hotspots - Bijplaatsingen, Evaluatie regels bedrijfsafval en Pilot doneerringen" van 25 mei 2023 de huidige stand van zaken en de voorgenomen aanpak.

Veel bewoners op Kanaleneiland en Overvecht klagen nog steeds over het slechte gebruik van de afvalcontainers en de grote hoeveelheid afval dat naast de containers wordt gezet. Dit wordt deels veroorzaakt door volle of moeilijk open te krijgen containers. Vogels pikken de zakken open en ratten en muizen, worden vaak gezien rondom het afval. Bovendien neemt ook het zwerfafval in de wijk toe en lijkt er sprake te zijn van afvaltoerisme. De afgelopen periode lijkt dit probleem toe te nemen.

Het bijplaatsen van afval en het willekeurig buiten zetten van grof vuil wordt langzaam maar zeker de nieuwe sociale norm. Afval op straat, zeker op deze schaal, is ongezond, zorgt voor een vervuilde aanblik van de wijk en geeft bij veel bewoners een onveilig gevoel, zo blijkt uit gesprekken. Inwoners die medebewoners willen aanspreken op onjuiste bij plaatsingen durven dit vaak niet te doen uit angst voor agressie, bleek ook uit de wijkdialoog over veiligheid in Overvecht. Bewoners willen dat dit afvalprobleem met hoge prioriteit door de gemeente – en nog meer samen met de bewoners – wordt aangepakt. Het effect van de nieuwe aanpak Hotspots en Bijplaatsingen lijkt in Kanaleneiland en Overvecht vooralsnog uit te blijven. Vandaar deze vragen.

Vragen:

1. Erkent het college dat het afvalprobleem op Kanaleneiland en Overvecht een schadelijk effect heeft op de gezondheid en het gevoel van veiligheid bij bewoners?

2. Erkent het college dat het bijplaatsen van afval in deze wijken langzaam maar zeker de nieuwe sociale norm aan het worden is? Hoe duidt zij dit en is hier volgens het college voldoende aandacht voor in de huidige aanpak van bij plaatsingen en afval overlast?

3. In de wijkdialoog in Overvecht over veiligheid werd een indringende oproep gedaan door inwoners richting Wethouder Streefland en de Burgemeester om meer te doen aan de afvalproblematiek in de wijk. Beiden collegeleden gaven daarop aan hier extra stappen op te willen zetten. Is n.a.v. deze bijeenkomst nog extra inzet gedaan specifiek in Overvecht op het afvalprobleem? Zo ja: welke en is hier al enig effect van te zien?

4. Hoeveel hotspots zijn er aangewezen op Kanaleneiland en in Overvecht?
   - Op hoeveel van deze locaties wordt op dit moment een maatwerktraject toegepast?
   - Waaruit bestaan deze maatregelen die onderdeel zijn van de maatwerktrajecten?

5. Denkt het college met de maatwerktrajecten, zoals genoemd in de raadsbrief van 25 mei 2023, dit probleem voldoende onder controle te krijgen?
   - Zo ja, op welke gronden baseert het college dit oordeel?
   - Zo nee, is het college bereid om over extra inzet na te denken, zoals de hieronder genoemde suggesties?

6. Is het college met ons van mening dat een deel van de oplossing ligt in het beter voorlichten van bewoners, bijvoorbeeld via sleutelpersonen of lokale bewonersorganisaties, bijvoorbeeld over hoe bewoners grofvuil kunnen laten ophalen door de gemeente, de negatieve effecten van bijplaatsen en wat bewoners kunnen doen wanneer een container vol zit?
   a) Zo ja, hoe wil de gemeente deze voorlichting – met en via bewoners – vormgeven?

7. Klopt het dat afvalcontainers nu vaak niet adequaat en tijdig worden geleegd zodat bewoners hun afval niet meer in de container zelf kwijt kunnen en het er dus naast zetten?
   - Zo ja, hoe is dit te verklaren wetende dat de gemeente wel als inzet heeft om bij hotspots tijdig te achterhalen of een container vol is en ernaar streeft om 100% van de meldingen over bijplaatsingen binnen 24 uur af te handelen (realisatie 2022: 93%)?
   - Zo ja, is de gemeente bereid en in staat om de frequentie waarmee containers geleegd worden, daar waar nodig, op te hogen, dan wel afvalcontainers bij te plaatsen?

8. Volgens bewoners schiet de handhaving op dit moment ondanks de intensivering van de laatste jaren alsnog tekort of is nog onvoldoende “zichtbaar”. Is het college van mening dat de handhaving op dit moment toereikend is?
   a) Zo ja, graag een toelichting
   b) Zo nee, is het college alsnog bereid en in staat om handhaving hier alsnog beter op in te zetten en zo ja, hoe?

9. Is het college van mening dat een effectieve aanpak is gebaat bij het organiseren van een gedeeld eigenaarschap van de afvalcontainers met de omwonenden, waarbij bewoners(groepen) worden ondersteund in bijv.
   - Het samen met de gemeente organiseren van meer bewustzijn over het belang van een schone wijk en hoe de afvalcontainers beter te gebruiken;
   - Hoe bewoners zwerfafval en onjuist gebruiken van afvalcontainers beter kunnen signaleren en melden en
   - Hoe zij verbeteringen in de aanpak van het afvalprobleem kunnen inbrengen?
   - Zo ja, vervullen de containeradoptanten (2022: 64) nu deze rol en zo ja, op welke manier, waar en in welke mate?
   - Zo nee, hoe gaat de gemeente deze samenwerking met bewoners, die zich hier actief op willen inzetten, (nog) beter inrichten?

10. Ten slotte, is het college van mening dat het afvalprobleem deels wordt veroorzaakt omdat afvalcontainers soms op een plek staan waar omwonenden er geen of weinig toezicht op kunnen houden?
    a) Zo ja, is de gemeente bereid om waar nodig afvalcontainers in overleg en/of op verzoek van bewoners te verplaatsen?

Gesteld door:

- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Jantine Zwinkels, CDA
- Joost Vasters en Berdien van der Wilt, D66
- Gertjan te Hoonte, VVD

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

CONCEPT Initiatiefvoorstel leidende principes en lokale regels energietransitie

Beleidsveld	Energietransitie
Opsteller	Charlotte Passier
Kenmerk	…… (wordt aangemaakt door het raadsecretariaat)
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja/nee (als nee: verwijzen naar de uitzonderingsbepalingen uit de Referendumverordening)
Geheim	nee

Naam raadslid/raadsleden (voor- en achternaam noemen) stelt/stellen de raad voor te besluiten:

1. De volgende leidende principes toe te voegen aan de klimaatvisie:

   a) Het recht tot zelfverbruik van duurzame energie voor alle eindgebruikers (consumenten, mkb en andere instellingen) is uitgangspunt in Utrecht, iedereen moet hieraan mee kunnen doen, individueel en/of via lokale collectieven.

   b) Collectieve aanpakken op wijk en buurt niveau gaan voor individuele oplossingen.

   c) Minimaal 50% lokaal eigendom is het streven, 100% lokaal eigendom heeft de voorkeur. Dit geldt niet alleen voor grootschalige opwek van stroom maar ook voor buurt/wijkoplossingen voor warmte.

   d) Lokale initiatieven krijgen opgroeirecht en opgroeiruimte.

2. Het college te verzoeken verschillende scenario's uit te werken zodat de leidende principes uit beslispunten 1a – 1d op de juiste juridische manier geborgd kunnen worden in het omgevingsplan met direct werkende regels, beoordelings- en/of maatwerkregels, en de raad tussentijds te informeren via een ontwerpversie met als einddoel binnen 9-12 maanden na vaststelling van dit voorstel tot besluitvorming door de raad te komen.

Het lid/de leden van de gemeenteraad van Utrecht,

Naam/namen

CONCEPT

Geheimhouding

Samenvatting

In Europese wetgeving is het recht voor consumenten om zelfverbruikers van hernieuwbare energie te worden via richtlijn 2018/2001/EU vastgelegd. De uitwerking daarvan is aan de lidstaten. Aankomende nationale wetgeving zoals de Wet Collectieve Warmte, Energiewet, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, omgevingswet, biedt handvatten voor uitwerking van dit recht tot zelfverbruik, maar de borging daarvan is onzeker. Dit initiatiefvoorstel beoogt de lokale beleidsruimte te benutten om het recht tot zelfverbruik voor alle eindgebruikers (consumenten, ondernemers, instellingen) in Utrecht te borgen.

Inleiding

De energietransitie neemt beslag op schaars beschikbare ruimte, gebeurt in de leefomgeving van inwoners en reikt zelfs achter de voordeur. Zo zien we windmolens en zonnepanelen in ons landschap en moet elk huis uiteindelijk duurzaam verwarmd worden. We 'moeten' er allemaal wat mee. Des te belangrijker dat inwoners mee kunnen doen met deze transitie en er zeggenschap in hebben.

Daarnaast is het elektriciteitsnet overvol. Vorig jaar november werd netcongestie al aangekondigd door het college en juli jl. werd in een raadsbrief benoemd dat vanaf 2025 ook kleinverbruik geraakt zal worden. We lopen tegen onze systemische grenzen aan en moeten anders gaan denken.

We moeten dan ook toewerken naar een nieuwe energievoorziening. Een duurzame energievoorziening waar inwoners bij worden betrokken en aan mee kunnen doen. Een energievoorziening waar energie grotendeels lokaal wordt opgewerkt, opgeslagen of gebruikt. Een flexibele en decentrale energievoorziening die in kan spelen op de beschikbaarheid van elektriciteitsnet, maar ook beschikbaarheid van zon en wind. Een energievoorziening waar energie opgeslagen en later gebruikt kan worden als dat nodig is. Een energievoorziening waar elektriciteit en warmte met elkaar communiceren, met oplossingen zoals buurt-warmtepompen, zonthermie en in de toekomst waterstof als energiedrager.

Context

- In de richtlijn 2018/2001/EU is het recht voor consumenten om zelfverbruikers van hernieuwbare energie te worden opgenomen, individueel of via hernieuwbare energie-gemeenschappen.
- In de kamerbrief 6 juli 2023 Minister Jetten voortgang voorstel Wet Collectieve warmte verwijst de minister naar dit recht op autonomie voor deelnemers van energiegemeenschappen (in het wetsvoorstel warmtegemeenschappen genoemd).
- In het klimaatakkoord is een ambitie (zie ook motie raad Utrecht uit 2019) opgenomen om te komen tot 50% lokaal eigendom.
- Onderzoek naar de juridische kaders voor professionalisering van energiecollectieven geeft aan dat de uitwerking van de EU richtlijn 2018/2001/EU naar NL wetgeving nog vaag is. Dit kan de positie van de eindafnemers verzwakken.
- In 2016 waarschuwde het SCP al voor het ontbreken van toegang tot de energietransitie voor grote groepen uit onze samenleving. Link naar het rapport 'niet buiten de burger rekenen!'. Deze quote komt uit het Essay: *Wie niet in staat is om zelf duurzame energie op te wekken (bij gebrek aan eigen grond of eigen dak), de woning te isoleren (omdat het geen eigendom is) of aan een energiecoöperatie deel te nemen, kan zich verhoudingsgewijs voor steeds hogere energiekosten gesteld zien. Voor wie toch al een krappe beurs heeft, kan dit tot 'energiearmoede' leiden.*
- In het Eindadvies 'nieuwe coalities in aardgasvrij' wordt extra aandacht en het bieden van opgroeirecht door overheden als cruciaal gezien voor maatschappelijke initiatieven. Het opgroeirecht (nog geen wettelijke basis) is gedefinieerd als het recht van lokale initiatieven om in fasen op te groeien tot een professioneel bedrijf.
- Zie ook de 10 succesfactoren voor een betaalbare warmtetransitie volgens de BNG BANK.
- In de handreiking betaalbaarheid warmtetransitie wordt aangegeven dat het omgevingsplan (wat nodig is voor het nemen van een aardgasvrij besluit) ook maatwerkregels kan bevatten

CONCEPT

voor het verduurzamen van wijken. Artikel 4.6. van de omgevingswet gaat over deze maatwerkregels.

Constatering:
- Het recht (EU) voor consumenten (eindafnemers) om zelfverbruikers voor energie te worden, individueel of via collectieven, wordt overgenomen in landelijke wetgeving.
- De vertaling hiervan vindt plaats via de ambitie om te komen tot 50% lokaal eigendom en de opname van energie- en warmtegemeenschappen in wet en regelgeving (via ontwerp energiewet, wet collectieve warmte, wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie).
- Deze nationale uitwerking is echter nog vaag, ze biedt eindgebruikers, bewoners en bedrijven in Utrecht, geen directe zekerheid om het recht op zelfverbruik uit te kunnen oefenen.

Juridische context

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor kaderstelling door middel van regelgeving en budgetrecht, als ook door politiek-bestuurlijke instrumenten in te zetten, zoals het vaststellen van beleidsnota's en moties. Om de rol van de gemeenteraad beter in te vullen, worden de beleids-en begrotingsdocumenten verbeterd om daarmee de rol van de raad te versterken (Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting - U-reka Gemeente Utrecht). Het doel hierbij is om de raad meer concrete handvatten voor de kaderstellende en controlerende taak te geven Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de P&C cyclus, maar juist ook naar de beleidscyclus. Deze cyclus sluit aan op die van de Omgevingswet die op 1 januari a.s. in werking treedt. Deze wet heeft onder andere tot doel om de gemeenteraad meer mogelijkheden te geven om deze kaderstellende rol in te vullen. Dat kan bijvoorbeeld door het vaststellen van (delen van) de omgevingsvisie als regels in het omgevingsplan. De gemeenteraad heeft al in 2019 bij het vaststellen van het Plan van aanpak Invoering Omgevingswet aangegeven dat ze door het stellen van kaders aan zet wil zijn (Plan van aanpak invoering Omgevingswet - U-reka Gemeente Utrecht).

De maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie vragen om kaderstelling door de gemeenteraad. De Klimaatvisie die onderdeel gaat uitmaken van de Omgevingsvisie Utrecht is zo'n politiek-bestuurlijk instrument waarmee invulling wordt gegeven aan deze kaderstelling.
De juridische borging daarvan met regels in het omgevingsplan sluit, als bevoegdheid van de raad, daar goed op aan. In dit omgevingsplan kunnen regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. Regels over de energietransitie gaan over deze fysieke leefomgeving. Door het opnemen van regels kunnen inwoners, bedrijven en instellingen hier rechten aan ontlenen, maar kunnen ook verplichtingen worden opgelegd. Dit werkt vervolgens door in de vergunningverlening.

Beslistermijn
Het college te verzoeken verschillende scenario's / opties uit te werken, zoals beoordelings- en/of maatwerkregels, zodat de leidende principes uit beslispunten 1a – 1d op de juiste juridische manier geborgd kunnen worden in het omgevingsplan, en de raad tussentijds te informeren via een ontwerpversie met als einddoel binnen 9-12 maanden na vaststelling van dit voorstel tot besluitvorming te komen.

Beoogd effect
Zelfverbruik (via opwek, opslag en afname) voor alle inwoners en bedrijven in Utrecht mogelijk maken door:
- Opwek, opslag en uitwisseling van door eindgebruikers zelf geproduceerde energie maximaal te stimuleren.
- Bij het uitgeven van vergunningen (stroomopwek) en kavels/concessies (warmte, infra en opslag) beter te kunnen sturen op realisatie van de ambitie minimaal 50% lokaal eigendom grootschalige opwek stroom (zon&wind) en maximaal 100% lokaal eigendom warmtevoorziening.
- De actieve vorming van energiegemeenschappen en/of warmtegemeen-schappen op wijk/buurtniveau en energyhubs op industrieterreinen te stimuleren en hen opgroeirecht en opgroeiruimte te bieden

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Ontwerp klimaatvisie
- Motie 2019/295 50% Lokaal eigenaarschap

CONCEPT

- Transitievisie Warmte deel I
- Transitievisie Warmte deel II
- Warmteplan Beursgebied
- Startnotitie Regionale Energiestrategie (RES) U16 (2019)
- Ontwerp-Regionale Energiestrategie en concept-bod (2020)
- Visie en uitnodigingskader Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop (2020)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De volgende leidende principes toe te voegen aan de klimaatvisie: a) Het recht tot zelfverbruik van duurzame energie voor alle eindgebruikers (consumenten, mkb en andere instellingen) is uitgangspunt in Utrecht, iedereen moet hieraan mee kunnen doen, individueel en/of via lokale collectieven. b) Collectieve aanpakken op wijk en buurt niveau gaan voor individuele oplossingen. c) Minimaal 50% lokaal eigendom is het streven, 100% lokaal eigendom heeft de voorkeur. Dit geldt niet alleen voor grootschalige opwek van stroom maar ook voor buurt/wijkoplossingen voor warmte. d) Lokale initiatieven krijgen opgroeirecht en opgroeiruimte.
Argumenten	
1.1	<u>Zelfverbruik is nu geen vanzelfsprekendheid.</u>
	De toegang tot het realiseren van eigen opwek en verbruik is nu alleen weggelegd voor huishoudens /bedrijven met geld en fysieke mogelijkheden. Ruimte en middelen voor het realiseren van zelfverbruik zijn voor grote groepen schaars. Zelfs de aansluiting op het energienetwerk is nu schaars en wordt verdeeld via de zogenaamde first come first serve methodiek van de netbeheerder.
1.2	<u>Via collectieven kan schaarse ruimte beter benut worden.</u>
	Bijvoorbeeld via een zo genaamde energy-hub (bijvoorbeeld Lage Weide) waar beschikbare ruimte op het elektranetwerk samen gedeeld wordt.
1.3	
	De ontwerpwetgeving (Energiewet/Wcw) voorziet in het kunnen vormen van energiegemeenschappen (en warmtegemeenschappen) om zodoende meer eindgebruikers het recht tot zelfverbruik te kunnen laten uitoefenen.
1.4	Breed toegepast zelfverbruik via collectieven in wijken, buurten en werklocaties/industrieterreinen geeft mogelijkheden om vraag een aanbod van energie beter met elkaar in balans te kunnen brengen.
	Een overschot aan stroom kan dan bijvoorbeeld omgezet worden in warmte en via warmtebuffers later op de dag benut worden.

CONCEPT

1.5	Breed toegepast zelfverbruik draagt bij aan strategische onafhankelijkheid van de nu alom aanwezige geopolitieke instabiliteit met het bekende effect op de energieprijzen.
1.6	De ontwerpwetgeving Wet collectieve warmte beoogt via zogenaamde kavelbesluiten te komen tot collectieve oplossingen
1.7	Het Bouwbesluit (vanaf inwerking Omgevingswet het Besluit bouwwerken leefomgeving) voorziet in gebouw gebonden energie oplossingen. Die kunnen collectieve oplossingen in de buurt doorkruisen/minder aantrekkelijk maken. Daar waar een collectieve buurtoplossing de voorkeur van de gemeente heeft, bijvoorbeeld vanwege betaalbaarheid voor andere gebouweigenaren in de buurt, moet hierop gestuurd kunnen worden.
1.8	Het is van belang dat mensen invloed hebben op hun leefomgeving. Zeggenschap in de energietransitie is essentieel voor acceptatie.
1.9	Lokaal eigendom kan bijdragen aan een betere balans tussen vraag (van de eindgebruikers) en aanbod (van andere eindgebruikers en collectieven) en daarmee kosteneffectief zijn voor de deelnemers.
1.10	Lokaal eigendom van stroomopwekkers zoals zon en wind, kan ingezet worden om de prijs van warmte, opgewekt met warmtepompen, langjarig stabiel te houden, gecombineerd met opslag biedt eigendom van geïntegreerde systemen (opwek, bronnen, opslag samen) maximaal voordeel. Als zonnestroom negatieve prijzen kent dan kan daarmee goedkoop warmte geproduceerd worden.
1.11	Energie delen en vraag en aanbod matchen vraagt om slimme systemen in huis en in de buurt. Deze datagedreven transacties vragen om een eerlijke verdeling zonder vendor – lockin. Ter inspiratie hiertoe wordt verwezen naar het werk van de Club van Wageningen
1.12	Voor de aanpak van congestie en daarmee behoud van een goed vestigingsklimaat, is het vormen van energy-hubs / energie- en warmtegemeenschappen noodzakelijk. Voor het kunnen delen van beschikbaar vermogen het matchen van vraag en aanbod en uit kostenoverwegingen. Het is daarom van belang de vorming van energiegemeenschappen actief te ondersteunen.
1.13	In het Eindadvies ‘nieuwe coalities in aardgasvrij’ wordt extra aandacht en het bieden van opgroeirecht door overheden als cruciaal gezien voor het doen slagen van maatschappelijke initiatieven. Het opgroeirecht is gedefinieerd als het recht van lokale initiatieven om in fasen op te groeien tot een professioneel bedrijf
1.14	In het buitenland, zoals in Denemarken, hebben lokale initiatieven zich als volwaardig warmtebedrijf kunnen ontwikkelen. Ongeveer 50% van de lokale warmtebedrijven (370 stuks) is coöperatief georganiseerd.
Kanttekeningen/ Risico’s	
1.1	De ambitie tot lokaal eigendom uit het klimaatakkoord is een streven, het moet gezien worden als een inspanningsverplichting niet als prestatieverplichting.

CONCEPT

Beslispunt	
2	Het college te verzoeken verschillende scenario's uit te werken, zodat de leidende principes uit beslispunten 1a – 1d op de juiste juridische manier geborgd kunnen worden in het omgevingsplan met direct werkende regels, beoordelings- en/of maatwerkregels, en de raad tussentijds te informeren via een ontwerpversie met als einddoel binnen 9-12 maanden na vaststelling van dit voorstel tot besluitvorming
Argumenten	
2.1	Het vaststellen van beleid is alleen zelfbindend voor het bestuursorgaan dat het aangaat. Voor de juridische doorwerking daarvan is het van belang dat regels hierover worden opgenomen in een omgevingsplan.
2.2	De aankomende wetgeving biedt lokale beleidsruimte en er is afwijking mogelijk (experimenteer bepaling Omgevingswet) van landelijke wetgeving zoals nu de huidige warmtewet en later wellicht de geldende wet collectieve warmte..
2.3	Er kunnen maatwerkregels in een omgevingsplan opgenomen worden met doorwerking daarvan in de vergunningverlening.
2.4	Er kunnen beoordelingsregels in het omgevingsplan opgenomen worden waarmee de raad vooraf aangeeft binnen welke kaders het college een vergunning kan
Kanttekeningen/ Risico's	
2.1	De lokale beleidsruimte in de nieuwe wetgeving is nog onontgonnen terrein. Het biedt zowel kansen als ook risico's van latere correctie door jurisprudentie.
2.2	Maatwerkregels kunnen alleen gesteld worden als dat past binnen de maatschappelijke doelen (zoals duurzame ontwikkeling) uit de Omgevingswet. Ook is van belang dat regels die worden opgenomen uitvoerbaar en handhaafbaar zijn.

Financiën
Met de uitwerking van de leidende principes en lokale regels energietransitie zijn vooral kosten gemoeid op het gebied van personele inzet en capaciteit.
De kosten die de uitgewerkte leidende principes en lokale regels energietransitie met zich meebrengen is nu geen onderdeel van dit initiatiefvoorstel en dient verder uitgewerkt te worden.

Vervolg
Aan het college wordt gevraagd om op basis van de uitgangspunten uit dit initiatiefvoorstel en de leidende principes en lokale regels energietransitie uit te werken. Totdat de nota is vastgesteld in de raad worden de uitgangspunten genoemd in dit initiatiefvoorstel naast nieuw te ontwikkelen beleid gehouden en aan deze punten getoetst of het voorstel in de geest van dit voorstel is.

Participatie
Voor dit initiatiefvoorstel heeft participatie plaatsgevonden met stakeholders uit de gemeente Utrecht, er is een bijeenkomst georganiseerd.
De deelnemers die aanwezig zijn geweest bij de bijeenkomst financiële participatie lokale energie-initiatieven hebben geadviseerd over de leidende principes en lokale regels energietransitie. Een groot deel van de uitgangspunten die benoemd zijn, zijn meegenomen in het initiatiefvoorstel.
Bij de verdere uitwerking van de uitgangspuntennota worden deze deelnemers betrokken.
Participatie onderdeel van verder uitwerking Klimaatvisie en onderdeel van ter inzagelegging van het omgevingsplan.

CONCEPT

Communicatie
Voor communicatie over dit raadsbesluit wordt aangesloten bij lopende communicatieacties gericht op de leidende principes en lokale regels energietransitie.
Een communicatiestrategie over de leidende principes en lokale regels energietransitie is onderdeel van de uitwerking van de uitgangspuntennota.

(Niet)Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
-

Bijlagen informatief
- RICHTLIJN (EU) 2018/2001 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking) (Voor de EER relevante tekst): De richtlijn 2018/2001/EU over het recht voor consumenten om zelfverbruikers
- Kamerbrief 6 juli 2023 Minister Jetten voortgang voorstel Wet Collectieve warmte
- Klimaatakkoord is een ambitie (zie ook motie raad Utrecht uit 2019) opgenomen om te komen tot 50% lokaal eigendom.
- Onderzoek naar de juridische kaders voor professionalisering van energiecollectieven ihk van de EU richtlijn 2018/2001/EU naar NL wetgeving nog vaag is.
- Rapport uit 2016 SCP waarschuwing over het ontbreken van toegang tot de energietransitie voor grote groepen uit onze samenleving rapport 'niet buiten de burger rekenen!'.
- Het Eindadvies onderzoek door het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) naar 'nieuwe coalities in aardgasvrij'
- 10 succesfactoren voor een betaalbare warmtetransitie volgens de BNG BANK.
- VNG de handreiking betaalbaarheid warmtetransitie
- Artikel 4.6. van de omgevingswet gaat over deze maatwerkregels.
- Deze data gedreven transacties vragen om een eerlijke verdeling zonder vendor – lockin werk van de Club van Wageningen

CONCEPT

Bijlage 1 Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Lokale collectieven	Lokaal eigendom van lokale inwoners en/of lokaal gewortelde bedrijven die gezamenlijk (mede-) eigenaar zijn van energieprojecten.
Opgroeirecht	Het opgroeirecht (nog geen wettelijke basis) is gedefinieerd als het recht van lokale initiatieven om in fasen op te groeien tot een professionele energie/warmtecoöperatie en een rol te vervullen in de energie/warmtevoorziening, bijvoorbeeld in de vorm van (mede-) eigenaarschap.
Opgroeiruimte	Ruimte en ondersteuning voor bewonersinitiatieven om op te groeien tot een professionele energie/ warmtecoöperatie.
Energiegemeenschappen (in het wetsvoorstel warmtegemeenschappen genoemd).	Een Warmtegemeenschap is een juridische entiteit: a. die ten behoeve van haar leden, vennoten of aandeelhouders actief is als warmtebedrijf; b. als hoofddoel heeft het bieden van milieuvoordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden, vennoten of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is; c. niet is gericht op het maken van winst, en d. gebruik maakt van duurzame warmtebronnen als belangrijkste warmtebron;
Energyhubs	Lokale samenwerking tussen meerdere partijen op het gebied van energie waarbij opwek, opslag, conversie (omzetten van energie) en het verbruik van energie met elkaar zijn afgestemd.
First come first serve methodiek	Aansluitingskosten voor het elektriciteitsnet worden door netbeheerders gelijk behandeld: wie het eerst komt, het eerst maalt. Daarbij spelen maatschappelijke belangen niet mee.
Warmtebuffer	Een buffer slaat warmte op wanneer de warmtevraag laag is en levert de warmte wanneer de warmtevraag hoog is.
Vendor – lockin	Situatie waarin een klant afhankelijk wordt van een leverancier voor producten en/of diensten.

CONCEPT

Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Dossiernummer	3736
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	23 november 2023
Agendapunt	11
Titel	Huisvesting kwetsbare groepen
ID	3942
Behandelend ambtenaar	T.S. de Jonge en M. van der Scheer
Telefoon	
E-mail	tessa.de.jonge@utrecht.nl - m.van.der.scheer@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder De Vries
Beleidsveld	Wonen en Volkshuisvesting
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen	23 november 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2023, NUMMER 162

Datum	26 september 2023
Van	College B&W
Behandeld door	E. Lommen
Doorkiesnummer	14 030
E-mailadres	ellen.lommen1@utrecht.nl
Kenmerk	11638234
Beleidsveld	Wonen en Volkshuisvesting

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2023 nummer 162 van Rik van der Graaf (ChristenUnie), Maarten Koning (D66), Annemarijn Oudejans (Student & Starter), Charlotte Passier (Volt), Lisanne Snippe (PvdD), Rick van der Zweth (PvdA) van 8 september 2023 over Vertraging tijdelijke woningen.
De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Hoe kan het dat er vertraging is opgelopen ondanks dat de terreinen klaar (braak) liggen om bebouwd te worden? Graag specifieke redenen benoemen voor de verschillende bouwlocaties.
***Antwoord* 1**
Wij betreuren het feit dat er vertraging is ontstaan bij de genoemde tijdelijk wonen projecten. De woningnood in Utrecht is onverminderd hoog en tijdelijk wonen is de enige manier om op relatief korte termijn een substantieel aantal woningen toe te voegen. Wij ondernemen dan ook alle stappen om de ontstane vertraging zo snel mogelijk op te lossen. Hier informeren we u ook over met de raadsbrief 'Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment'.

In het geval van de Pagelaan zijn financiële tegenvallers de reden voor vertraging. Die tegenvallers worden vooral veroorzaakt door stijgende bouw- en rentekostenstijgingen. Er wordt door alle partijen hard gewerkt aan een oplossing, zodat de afbouw alsnog zo snel mogelijk kan starten.
Bij het Befu-terrein heeft de levering van de units gezorgd voor vertraging. Door drukte bij de ontwikkelaar is de start bouw uitgesteld naar februari 2024.

Vraag 2
Zijn de problemen die tot vertraging leiden locatiespecifiek of is te verwachten dat ze ook bij andere locaties zullen optreden?
***Antwoord* 2**
De problemen die tot vertraging leiden zijn vooral locatiespecifiek. Elke locatie is anders en vereist maatwerk.

Vraag 3
Voorziet het college ook vertraging in de planning voor ingewikkelde(re) locaties die in beeld zijn. Locaties waar bijvoorbeeld nog helemaal geen infrastructuur ligt.
***Antwoord* 3**
Bij ieder nieuw tijdelijk wonen project wordt geleerd van de kennis en ervaring die is opgedaan bij eerdere tijdelijk wonen projecten. Dat zorgt ervoor dat we in de voorfase van een nieuw project

risico's steeds beter in beeld kunnen brengen en ook realistischere schattingen kunnen maken ten aanzien van planning en haalbare aantallen. Maar zoals in beantwoording van vraag 2 al aangegeven; elke locatie is anders en vereist maatwerk. Bij elke nieuwe locatie bestaat dus altijd de kans dat, ondanks de steeds grotere kennis en ervaring, er nieuwe uitdagingen zijn die mogelijk voor vertraging kunnen zorgen.

Vraag 4
Is het college het met partijen eens dat de ontruiming van het Befu-terrein achteraf bezien eerder dan nodig is ingezet?
***Antwoord* 4**
Nee, wij zijn het hier niet mee eens. Op basis van de toen beschikbare informatie was ontruiming een logische keuze. Het was niet mogelijk om de vertraging die nu is ontstaan met de kennis van dat moment te voorzien.

Vraag 5
Waarom zijn de aantallen woningen voor de hierboven genoemde locaties naar beneden bijgesteld?
***Antwoord* 5**
Bij het Befu-terrein en Wetering-Zuid zijn de aantallen woningen naar beneden bijgesteld. De afname is het grootst bij Wetering-Zuid (van 400-500 woningen naar 149 verwachte woningen). Deze aanpassing is nodig omdat het St. Antoniusziekenhuis eerder dan gedacht een groot deel van de beschikbare ruimte nodig heeft voor de uitbreiding van het ziekenhuis.
Daarnaast is het aantal woningen bij Befu afgenomen (van 180 naar 135 woningen) omdat onderzoek en overleg met de buurt heeft uitgewezen dat de units ruimtelijk beter ingepast kunnen worden door enkele kleinere woningen samen te voegen tot grotere woningen. Hierdoor is feitelijk het aantal woningen afgenomen, maar het aantal personen wat hier kan komen wonen blijft hetzelfde, omdat de grotere woningen geschikt zijn voor meer personen.

Vraag 6
Ligt de planning voor Wetering-Zuid wel nog op koers waar o.a. oud Buurlanders naar toe gaan?
***Antwoord* 6**
Het streven is om in het eerste kwartaal van 2024 te starten met de planologische procedure. Eerder was dit voorzien voor het derde kwartaal van 2023. De vertraging is ontstaan door de gewijzigde plannen van het St. Antoniusziekenhuis, waardoor bestaande plannen voor tijdelijk wonen aangepast moesten worden. En ook doordat het onderzoek naar de benodigde maatregelen voor het realiseren van woningbouw langer duurde dan vooraf verwacht.

Op dit moment is het nog prematuur om te stellen dat deze woningen worden toegedeeld aan Buurlanders. Wel vinden we het voor de flexprojecten (o.a. Wetering-Zuid) van groot belang dat er sprake is van een goede communitybuilding. Hiermee vergroten we de slagingskans van het project. Via het experimenteerartikel uit de huisvestingsverordening kunnen we ruimte creëren voor inwoners die hieraan een bijdrage willen leveren. Buurlanders hebben inmiddels aangetoond hier een goede bijdrage aan te kunnen leveren op basis van hun praktijkervaringen. Dit geldt echter mogelijk ook voor andere woningzoekenden die een vergelijkbare ervaring hebben en hiertoe eveneens gemotiveerd zijn.

Vraag 7
Ligt het college op schema om deze extra woningen toe te voegen conform motie 2023/M110? Zo niet, kan worden toegelicht waar dit in zit? Naast dit antwoord, horen de fracties ook graag wanneer zij de volgende kwartaalijkse update krijgen met preciezere informatie.
***Antwoord* 7**
In de genoemde motie werd opgeroepen om in 2023 nog 700 tot 800 extra tijdelijke woningen te realiseren en ook een realistische en gefaseerde doelstelling te maken voor 2024 en de jaren daarna. Tot en met 2025 verwachten we maximaal 1.050 woningen te kunnen realiseren op de reeds aangewezen locaties. Voor Utrecht Science Park geldt dat er nog verkennende gesprekken worden gevoerd met de universiteit over een mogelijke locatie. Voor die locatie geldt de complicerende factor dat de grond niet in eigendom is van de gemeente, waardoor zowel met de universiteit als een corporatie een overeenkomst gesloten moeten worden. Indien er meer locaties beschikbaar komen, zal het aantal te realiseren tijdelijke woningen toenemen.

Start bouw	***Locatie***	***Aantal woningen (totaal)***
2023	*Pagelaan*	*280*
2024	*Befu terrein*	*135*
	Tussen de Rails fase 1	*200*
	Wetering Zuid	*149*
	P&R Overvecht	*35*
2025	*Utrecht Science Park*	*250 (nog nader te verkennen met UU)*

Dat betekent dat het niet lukt om in 2023 nog 700 tot 800 extra woningen te realiseren conform motie 2023/M110. Voor het realiseren van tijdelijke woningen geldt dat veel locaties zijn afgevallen of vertraagd. We informeren uw raad hierover met de toegezegde kwartaalrapportage via de raadsbrief 'Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment'. Een volgende update kunt u in het vierde kwartaal verwachten.

Vraag 8
Hoe verlopen de gesprekken met het rijk over de subsidie nu de woningen niet meer in 2023 gebouwd zullen worden?
***Antwoord* 8**
We zijn in gesprek met BZK over het doorschuiven van subsidies naar 2024 zodat we hiermee de realisatie van tijdelijke woningen kunnen veiligstellen. Deze gesprekken verlopen constructief. We houden uw raad op de hoogte van de uitkomsten van deze gesprekken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen Vertraging tijdelijke woningen

8 september 2023

Een van de speerpunten van dit college, en van veel andere partijen in de raad, is de aanpak van de wooncrisis. Naast de maximale inzet op permanente woningen wordt daarom voor een aantal locaties ook ingezet op tijdelijke woningbouw. Hiervoor is in juli 2021 de Taskforce Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte ingesteld. Voor deze tijdelijke woningen zijn 7 locaties onderzocht, zo lezen we in het raadsvoorstel 'Versnelling realisatie tijdelijke woningbouw in 2021 voor Pagelaan, Befu-terrein en Wetering Zuid' wat op 23 oktober 2022 in de raad is aangenomen. Er is ook een deal met het Rijk waarin 11,5 miljoen aan Utrecht is toegezegd om versneld de realisatie van de eerste 1000 woningen van de grond te krijgen (dit zijn de locaties Pagelaan, Befu-terrein en Wetering-Zuid). Die woningen moeten dan wel in 2023 gebouwd worden.

De planvorming voor de Pagelaan heeft vanaf januari 2022 plaatsgevonden in overleg met de initiatiefnemer en omwonenden verenigd in een klankbordgroep. Ook de omgevingsvergunning voor 280 wooneenheden is afgelopen najaar aangevraagd. De 180 tijdelijke woningen op het Befu-terrein zullen door Woonin worden gerealiseerd. Het terrein werd in 2021 gekraakt door een groep stadsnomaden die gedwongen werden te vertrekken op 1 januari 2023 zodat er woningbouw kon plaatsvinden. Voor Wetering-Zuid word gedacht aan 400 tot 500 wooneenheden.

Het plan was om hopelijk in februari 2023 te beginnen met de woningbouw aan de Pagelaan en rond de zomer op het Befu-terrein. Om daarna in 2024 wederom 1000 tot 1500 tijdelijke woningen te bouwen. Maar totnogtoe is er van woningbouw helemaal geen sprake. Op 28 augustus j.l. verscheen op duic het artikel ‘Duizend tijdelijke woningen in 2023 in Utrecht erbij? Dat gaat toch niet lukken.’ In het artikel lezen we dat de wooneenheden er sowieso niet meer gaan komen in 2023, dat de aantallen naar beneden zijn bijgesteld en dat er momenteel overleg met het rijk plaatsvind hoe en of de subsidies naar 2024 doorgeschoven kunnen worden. In het artikel stelt het college dat de bouw complexer ligt dan ze een jaar geleden verwacht hadden. Dit terwijl de locaties Pagelaan en Befu-terrein momenteel braak liggen en er partijen zijn die de woningen willen bouwen en verhuren. De raad is overigens totnogtoe niet geïnformeerd over eventuele vertragingen.

Dat leidt bij de fracties van GroenLinks, D66, Student & Starter, PvdA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren en Volt tot de volgende vragen:

1. Hoe kan het dat er vertraging is opgelopen ondanks dat de terreinen klaar (braak) liggen om bebouwd te worden? Graag specifieke redenen benoemen voor de verschillende bouwlocaties.

2. Zijn de problemen die tot vertraging leiden locatiespecifiek of is te verwachten dat ze ook bij andere locaties zullen optreden?

3. Voorziet het college ook vertraging in de planning voor ingewikkelde(re) locaties die in beeld zijn. Locaties waar bijvoorbeeld nog helemaal geen infrastructuur ligt.

4. Is het college het met partijen eens dat de ontruiming van het Befu-terrein achteraf bezien eerder dan nodig is ingezet?

5. Waarom zijn de aantallen woningen voor de hierboven genoemde locaties naar beneden bijgesteld?

6. Ligt de planning voor Wetering-Zuid wel nog op koers waar o.a. oud Buurlanders naar toe gaan?

Eerder stelde het college dat er in de periode vanaf de zomer van 2022 2.500 woningen toegevoegd zouden worden in 2,5 jaar tijd.

7. Ligt het college op schema om deze extra woningen toe te voegen conform motie 2023/M110? Zo niet, kan worden toegelicht waar dit in zit? Naast dit antwoord, horen de fracties ook graag wanneer zij de volgende kwartaalijkse update krijgen met preciezere informatie.

8. Hoe verlopen de gesprekken met het rijk over de subsidie nu de woningen niet meer in 2023 gebouwd zullen worden?

Pepijn Zwanenberg, GroenLinks
Maarten Koning, D66
Annemarijn Oudejans, Student & Starter
Rick van der Zweth, PvdA
Rik van der Graaf, ChristenUnie
Lisanne Snippe, PvdD
Charlotte Passier, Volt

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	T.S. de Jonge en M. van der Scheer	Datum	26 september 2023
Doorkiesnummer	14 030	Kenmerk	11117600
E-mail	tessa.de.jonge@utrecht.nl - m.van.der.scheer@utrecht.nl	Onderwerp	Realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment
Bijlage(n)	1 (geheim)	Beleidsveld	Wonen en Volkshuisvesting, Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen

Geachte leden van de raad,

De problematiek in de wooncrisis neemt verder toe. Er was al een oplopend tekort aan passende huisvestingsmogelijkheden voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen, binnen een breder tekort aan sociale huurwoningen. Dit probleem dreigt groter te worden. Dat raakt alle mensen die een sociale huurwoning nodig hebben. De gevolgen voor mensen in een kwetsbare of bijzondere positie zijn extra ingrijpend, maar ook de problemen voor regulier woningzoekenden nemen toe als gevolg van de lange wachttijden en de druk op de woningmarkt. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar in het groeiend aantal toegekende urgenties.

Het onderwerp van het tekort aan sociale huurwoningen is eerder aan de orde geweest in onder andere de raadsbrief van 17 januari 2023 *'Groot tekort aan woonruimte voor kwetsbare Utrechters*' en de raadsbrief van 14 april 2023 *'Aanpak realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment'*. Zoals toegezegd informeren we u hierbij over de laatste stand van zaken. Hiermee reageren we ook op de schriftelijke vragen nr.162 *Vertraging tijdelijke woningen* van 8 september jl. en op motie M110 *Doen wat we moeten doen*, die u afgelopen mei met brede steun heeft aangenomen. In deze motie benadrukt u het belang van de spoedige realisatie van betaalbare woningen en draagt u op om in 2023 700-800 tijdelijke woningen te realiseren en voor 2024, 2025 en de jaren erna heldere doelstellingen te formuleren.

Geheimhouding

We hebben op de bijlage 'Totaaloverzicht tijdelijk wonen september 2023' tijdelijk geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub i van de Woo totdat een overeenkomst is gesloten en voor de kansrijke genoemde locaties een omgevingsvergunning is aangevraagd. Openbaarmaking van de lijst mogelijke locaties kan de lopende onderhandelingen met partijen negatief beïnvloeden, doordat omwonenden en belanghebbenden voortijdig op de hoogte zijn van een mogelijke locatiekeuze.

Gelijktijdige aanpak op verschillende treden

In lijn met de eerdere raadsbrieven en de eerdergenoemde motie 110 *Doen wat we moeten doen* is de afgelopen maanden maximaal ingezet op alle treden tegelijk, om voldoende woonplekken te realiseren voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen, zonder het aanbod voor de reguliere woningzoekenden hieronder te laten lijden. De treden zijn enigszins veranderd ten opzichte van de vorige raadsbrief, De aanpak langs verschillende treden is bedoeld om woonplekken toe te voegen. Om die reden hebben we de trede “Inzet eigen vastgoed en/of aankoop van vastgoed” toegevoegd en de interventie om het schaarse aanbod anders te gaan verdelen niet langer als trede benoemd. Deze interventie voegt immers geen extra woonplekken toe, maar is in feite een consequentie van het tekort. Hieronder informeren we u over de stand van zaken van deze inzet per trede en over de consequenties van de huidige stand van zaken. Trede 1 (permanente woningbouw) biedt de meest structurele oplossing. Als de treden geen toereikend oplossend vermogen bieden, leidt dat tot een tekort aan woningen voor zowel reguliere woningzoekenden als kwetsbare en bijzondere doelgroepen. Consequentie is dat er dan keuzes gemaakt moeten worden over het verdelen van de schaarste.

Trede 1: Permanente sociale woningbouw

We zetten alle zeilen bij om de productie van sociale woningbouw op gang te houden. Dit heeft, als meest duurzame oplossing, de hoogste prioriteit. Voor 2023 en 2024 betekent dit gemiddeld 650 sociale huurwoningen per jaar, inclusief onzelfstandige studentenhuisvesting.

Gemiddeld realiseren we in Utrecht 3.000 woningen per jaar, waarvan circa 33% sociaal. Dit verwachten we ook voor de komende 10 jaar. Op dit moment zien we een dip in de woningbouwproductie door eerder gemelde marktomstandigheden (zie ook MPR bij VJN (specifieke projecten worden genoemd in het vertrouwelijk deel) en peilstok 2023 bij Berap). Hierdoor zien we op zijn vroegst pas in 2028 weer een toename van woningen. Na 2035 loopt de harde plancapaciteit logischerwijs af en is voortgang op omzetting van zachte planvoorraad naar harde planvoorraad nodig, zoals bijvoorbeeld de A12 zone. De realisatie van dit soort locaties kent op dit moment nog veel onzekerheden.

Zoals in de MPR 2023 is aangegeven, kiezen we voor de Utrechtse aanpak om de woningbouwproductie zoveel mogelijk op gang te houden. Omdat geen twee gebiedsontwikkelingen in Utrecht gelijk zijn, brengen we per project in kaart welke maatregelen ingezet kunnen worden om het verschil te maken tussen wel bouwen en niet bouwen. Dit vergt altijd maatwerk, met oog voor kwaliteit in het gebied en balans in de stad als geheel. Het doel hiervan is om projecten die door de veranderende marktomstandigheden net geen doorgang kunnen vinden, toch door te kunnen laten gaan. De bouw van permanente woningen heeft daarbij de voorkeur. Om meer sociaal te kunnen toevoegen (>33%) is nader onderzoek nodig naar de benodigde concessies en consequenties. Daarnaast zetten we in op de Startbouw Impuls. Dit is een subsidie van het Rijk die we willen gebruiken om voor een aantal projecten financiële ondersteuning te krijgen, zodat er op korte termijn doorgebouwd kan worden. De extra inzet om de permanente productie op een hoger niveau te brengen, heeft pas over 4 tot 8 jaar effect, vanwege de gemiddelde duur van woningbouwontwikkelingen.

Trede 2: Samenwerking in de regio

In de regio ligt de basis voor de regionale aanpak in verschillende bestuurlijke afspraken (Woondeal, analyse woonzorgvisie en Regioplan MO/BW) en werken we aan regionaal afgestemde woonzorgvisies met afspraken over verdeling van sociale huurwoningen. Deze afspraken leiden echter pas over een aantal jaren tot effect. Zo is er voor de regiogemeenten nu nog geen consequentie verbonden aan het niet behalen van hun contingentafspraken MO/BW en blijft de verantwoordelijkheid voor mensen die niet uitstromen uit MO/BW ook liggen bij Utrecht Stad als

centrumgemeente. Deze afspraken moeten aangepast worden voor ze daadwerkelijk bindend zijn. Daarnaast leiden eventuele aanpassingen van regionaal beleid over meer sociale huurwoningen of meer sociale huurwoningen voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen nog niet tot resultaat op korte termijn, omdat hiervoor eerst draagvlak moet zijn in de regionale politiek en omdat de realisatie hiervan in de praktijk ook veel tijd kost. Voor de korte termijn biedt dit geen oplossing om substantieel bij te dragen aan het benodigde aanbod. Op dit moment lopen de meeste regiogemeenten, net als Utrecht Stad, nog achter in de realisatie van sociale huisvesting en het behalen van de verschillende taakstellingen en afspraken. In regiogemeenten zien we dat dit met name geldt voor de contingentafspraken voor de huisvesting van uitstroom MO/BW. Ter illustratie: tot en met augustus hadden de regiogemeenten samen slechts 26% van hun deel van het contingent gerealiseerd. Dit komt voornamelijk omdat de regiogemeenten over het algemeen focussen op het huisvesten van statushouders om hun wettelijke taakstelling te behalen.

Trede 3: Optimaal benutten van de bestaande voorraad

Op dit moment zijn wij aan de slag met het opstellen van het Plan van Aanpak "*Beter benutten bestaande voorraad",* dat u in het vierde kwartaal ontvangt. Hiermee zetten we in op verschillende type maatregelen (o.a. woningdelen, optoppen, stimuleren van doorstroming). De corporaties zijn hierin belangrijke partners en worden nauw betrokken bij de verdere uitwerking van het plan. Inzet is dat eventuele 'quick wins' meegenomen kunnen worden in onder andere de eerste aanpassing van de huisvestingsverordening, die is voorzien in 2024.

Daarnaast is het in de huisvestingsverordening sinds 1 juli 2023 mogelijk om vergunningsvrij een woning te verhuren aan 3 personen (voorheen 2 personen), ondersteunen wij de campagne 'Geef tijdelijk thuis' en hernieuwen wij de samenwerkingsovereenkomst met Hospihousing. Hospihousing helpt inmiddels ongeveer 100 studenten op jaarbasis aan woonruimte en streeft naar een groei van zo'n 250 matches tussen kamerzoekers en aanbieders binnen twee jaar. Ook zullen we verkennen of er nog andere opties zijn, zoals het opkopen van woningen. De leeftijdsgrens voor de kostendelersnorm is per 1 januari 2023 door de Rijksoverheid verhoogd naar 27 jaar, waardoor woningdelen door meerdere huishoudens voor deze groep niet (financieel) wordt belemmerd. Daarnaast kijken we naar de mogelijkheden van een kostendelersbonus.

Het resultaat op deze trede schatten we op dit moment in op enkele tientallen extra woonplekken per jaar. Dit komt met name omdat maatregelen voor bijvoorbeeld het stimuleren van de doorstroming deels al ingezet worden (zoals de regeling Van Groot naar Beter). De andere aanvullende maatregelen leiden waarschijnlijk niet tot grote aantallen, maar zijn wel gewenst om de bestaande voorraad optimaal te benutten.

Trede 4: Inzet eigen vastgoed en/of aankoop van vastgoed

In 2023 worden er vanuit deze trede geen woningen gerealiseerd. Transformaties van aangekocht of eigen vastgoed naar woningen duren meestal een aantal jaar. Ook de leegstand in gemeentelijke panden is zeer laag (circa 3,3% van totaal m^2 bruto vloeroppervlak, peildatum 1 januari 2023). Dit komt door het efficiënte gebruik binnen de portefeuille en doordat de afgelopen decennia veel van het eigen vastgoed is verkocht als onderdeel van diverse verkooptaakstellingen. Wel worden komende periode verschillende pandvisies afgerond en haalbaarheidsstudies opgestart, waarbij de functie wonen kansrijk is. Op die manier werken we toe naar het realiseren van meer woningen op de lange termijn.

We voeren gesprekken over mogelijke doorontwikkeling van 16 opvangplekken naar wonen in 2024. Opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen zijn over het algemeen tot 2025 in gebruik. We zijn bezig om uit te zoeken of deze locaties daarna voor (tijdelijk) wonen ingezet kunnen worden. Waarschijnlijk zijn beperkte verbouwingen en financiële middelen nodig, en het is een uitdaging om de

exploitatie binnen de juridische en planologische kaders mogelijk te maken. Op dit moment denken we dat dit de komende jaren in totaal zo'n 100 (onzelfstandige) woningen op kan leveren.

In Q4 2023 sturen we u een rapportage over potentieel geschikte bestaande (kantoor)panden voor transformatie naar aanleiding van M112 *Kijk ook naar kantoorpanden voor tijdelijk wonen* om een scherper beeld van de potentie van vastgoed van derden te krijgen. Aandachtspunten bij het benutten van bestaand vastgoed zijn de bereidwilligheid van eigenaren, de doorlooptijd bij transformatie en de betaalbaarheid hiervan.

Trede 5: Locaties voor tijdelijke woningbouw

Om op middellange termijn een substantieel aantal woningen extra toe te voegen is trede 5 (tijdelijke woningbouw) een belangrijke interventie. De ervaring leert dat de realisatie van tijdelijke woningen tenminste 2 tot 3 jaar kost. Vorig jaar hebben wij de ambitie uitgesproken om 1.000 tijdelijke woningen te realiseren in 2023, 1.000 – 1.500 tijdelijke woningen in 2024 en nogmaals die bandbreedte in 2025 op meerdere locaties. In motie M110 heeft u ons opgedragen om in 2023 700 – 800 tijdelijke woningen te realiseren en voor de jaren daarna heldere doelstellingen te formuleren.

In het afgelopen voorjaar hebben we samen met corporaties gezocht naar extra locaties. Het overgrote deel van de onderzochte locaties is afgevallen. Redenen hiervoor zijn deels locatie-specifiek en technisch van aard, zoals onvoldoende beschikbare ruimte door aanwezige bomen, kabels en leidingen in de ondergrond en de keuze om eerst te onderzoeken of ontwikkeling van permanente woningen mogelijk is. Hiernaast is een aantal locaties niet aangemerkt voor tijdelijk wonen na belangenafweging met andere functies, zoals groen en economie. De ontwikkeling van de locaties die wel geschikt zijn voor tijdelijk wonen heeft door verschillende oorzaken vertraging opgelopen. Bijvoorbeeld door een beroeps- en bewaarprocedure, planaanpassingen als gevolg van gewijzigde omstandigheden, uitkomsten van milieuonderzoek (bijvoorbeeld hindercirkels), capaciteitsgebrek bij productie van flexwoningen, haalbaar maken van de businesscase en beschikbaarheid van vervolglocaties.

Tot en met 2025 verwachten we maximaal 1.050 woningen te kunnen realiseren op de reeds aangewezen locaties. Voor Utrecht Science Park geldt dat er nog verkennende gesprekken worden gevoerd met de universiteit over een mogelijke locatie. In afwijking tot de andere locaties is de grond geen eigendom van de gemeente. Dit vraagt om een overeenkomst met zowel de universiteit als een corporatie:

Start bouw	Locatie	Aantal woonplekken (totaal)
2023	Pagelaan	280
2024	Befu terrein	135
	Tussen de Rails fase 1	200
	Wetering Zuid	150
	P&R Overvecht	35
2025	Utrecht Science Park	250 (nog nader te verkennen met UU)

Voor de realisatie van het merendeel van deze woningen is het noodzakelijk om een intentieovereenkomst af te sluiten met de corporaties, waarin afspraken worden gemaakt over het haalbaar maken van de businesscase. Hierin komen ook de vervolglocaties aan de orde. Wij streven ernaar om deze overeenkomst in het vierde kwartaal te ondertekenen.

De bijlage bevat een totaaloverzicht van de mogelijke en reeds afgevallen locaties voor tijdelijk wonen.

Samenvattend: een langdurig vraagstuk

Uit bovenstaande beschrijving van de treden blijkt dat het verhogen van het tempo en volume van de permanente sociale woningbouw (trede 1) als structurele oplossing de hoogste prioriteit heeft. Tegelijkertijd zien we dat toevoegen van tijdelijke woningen (trede 5), in afwijking tot de andere treden, een belangrijke interventie is om op binnen aantal jaar een substantieel aantal extra woningen toe te voegen. De overige treden hebben een kleiner effect, dat veelal pas na 2024 zichtbaar wordt, mits we hier alle inzet op blijven plegen.

Het tekort is in 2023 het grootst, namelijk zo'n 900 woonplekken. De verwachting is dat dit tekort richting 2030 in potentie geleidelijk kan afnemen door de oplevering van permanente sociale nieuwbouw en de impact van de aanpak op verschillende treden,

De situatie na 2030 laat zich lastig voorspellen. Er zal mogelijk sprake blijven van schaarste. Hoe groot deze is, is afhankelijk van wisselende factoren, zoals ruimte in de stad, middelen en (rijks)beleid.

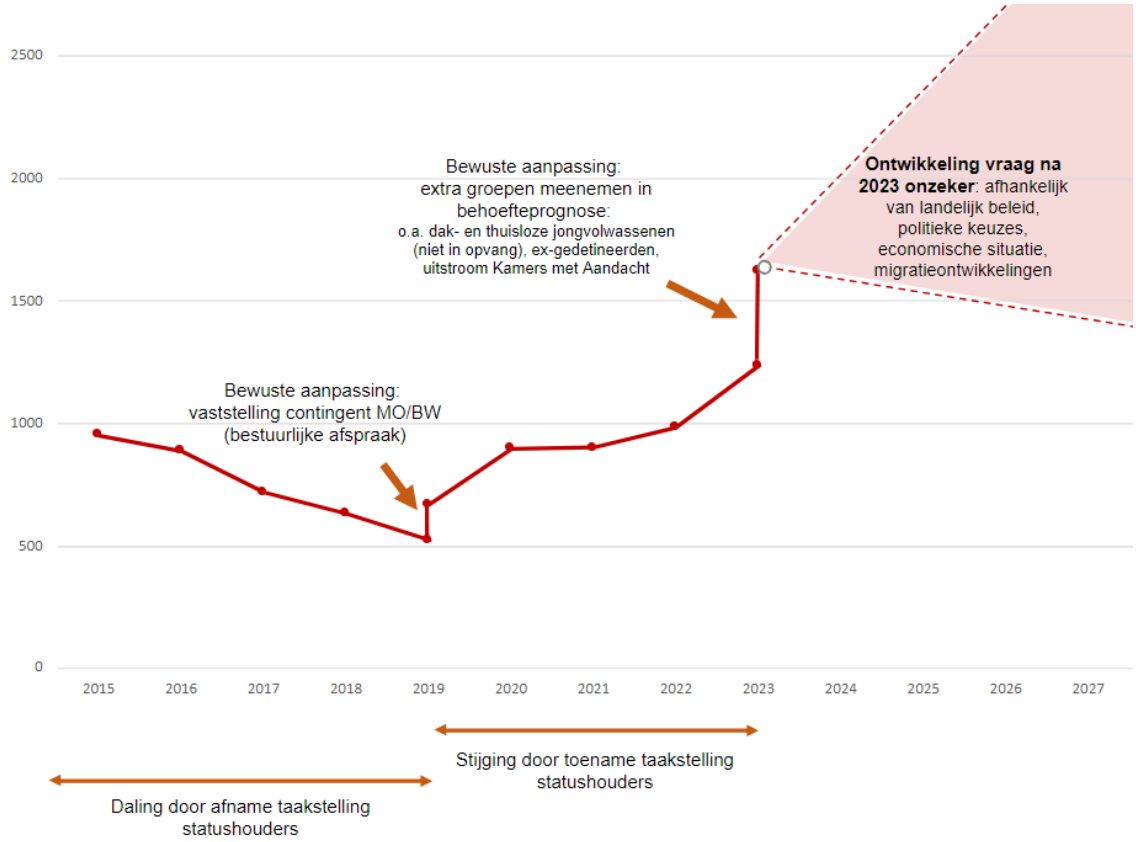
Groeiend tekort aan sociale huurwoningen, met name voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen

Dit jaar zijn er 1.620 sociale huurwoningen voor kwetsbare Utrechters nodig. Op dit moment (peildatum: 1 september) zijn slechts ca. 450 van de benodigde 1.600 woningen aan deze doelgroepen aangeboden. Naar verwachting komen er als gevolg van teruglopende nieuwbouw en beperkte realisatie van flexwoningen in totaal 2.400 sociale huurwoningen beschikbaar in 2023, met 720 woningen voor Utrechters in een kwetsbare of bijzondere positie (gebaseerd op de 30% van de vrijkomende woningen). **Dit betekent – op basis van de huidige inzet - een verwacht tekort van 900 woningen voor kwetsbare Utrechters aan het einde van 2023**. **Dit jaar behalen we ook onze wettelijke taakstelling voor statushouders en afspraken voor andere doelgroepen niet.** We gaan met onder andere de corporaties bekijken hoe dit grote tekort nog enigszins te beperken is. Hierbij bespreken we ook de mogelijkheid om van het resterende vrijkomende aanbod meer toe te wijzen aan kwetsbare en bijzondere doelgroepen.

In 2024 en 2025 verwachten we dat er jaarlijks 2.400 woningen uit de bestaande voorraad en nieuwbouw beschikbaar komen, en in totaal daarnaast nog 1.050 tijdelijke woningen. Tegelijkertijd blijft het aantal woningzoekenden – zowel uit de doelgroepen als reguliere woningzoekenden – waarschijnlijk toenemen. Het uitdijende stuwmeer aan woningzoekenden leidt tot een meerjarig vraagstuk tot in elk geval 2028, zoals we ook in de rest van Nederland zien.

De groeiende disbalans tussen vraag en aanbod raakt alle mensen die een sociale huurwoning nodig hebben, maar het gebrek aan huisvesting is voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen extra urgent (zie afbeelding op de volgende pagina). Omdat zij zich al in een kwetsbare positie bevinden, wordt het persoonlijk leed groter, wat ook collectieve gevolgen voor de hele stad met zich meebrengt. Het gebrek aan doorstroom zorgt ook 'in de zorgketen' voor onwenselijke situaties, zoals een dreigend gebrek aan opvangmogelijkheden voor slachtoffers van huiselijk geweld, gebrek aan plekken in een jeugdhulpinstelling of overvolle AZC's. Bovendien ontstaat er zo het risico dat er geen plek meer is voor mensen die een dak boven hun hoofd nodig hebben in onze opvanglocaties. Met andere woorden, als we willen dat er niemand op straat slaapt, is er extra (nood)opvang nodig voor mensen die door gebrek aan doorstroom niet in de reguliere opvang/AZC's terecht kunnen. Dit vraagt om extra ruimte in de stad en is bovendien erg kostbaar.

Ontwikkeling vraag naar huisvesting voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen

De gemiddelde plek in de maatschappelijke opvang kost al snel rond de €50.000 per plek per jaar. Met de maatschappelijke partners (o.a. de partijen voor maatschappelijke opvang) voeren we al het gesprek over de impact van het tekort aan huisvestingsmogelijkheden en hebben we toegezegd op korte termijn inzicht te bieden in hoe we hierin soelaas kunnen bieden, om meer dakloosheid te voorkomen. Daarbij zorgt dit tekort ook voor e financiële druk op jeugdhulp met verblijf en Beschermd Wonen, omdat mensen hier langer verblijven dan nodig en wenselijk.

Ten slotte is een belangrijke consequentie van een tekort aan huisvestingsmogelijkheden dat er gekeken moet worden naar de (her)verdeling van schaarste. Dit kan langs twee lijnen: enerzijds de herverdeling tussen reguliere woningzoekenden en Utrechters in een kwetsbare positie en anderzijds een andere verdeling van het beschikbare aanbod tussen de verschillende kwetsbare en bijzondere doelgroepen onderling. Naast dat we met o.a. corporaties de mogelijkheid bespreken om nog in 2023 meer van het resterende vrijkomende aanbod toe te wijzen aan kwetsbare en bijzondere doelgroepen, zal voor 2024 naar alle waarschijnlijkheid ook een keuze gemaakt moeten worden over de verdeling van het aanbod tussen kwetsbare en bijzonder doelgroepen en reguliere woningzoekenden en tussen kwetsbare en bijzondere doelgroepen onderling.

Tot slot

Ons uitgangspunt is dat niemand in Utrecht op straat slaapt en dat iedereen recht heeft op een dak boven je hoofd, zowel kwetsbare als reguliere woningzoekenden. Dit betekent dat we, ook vanuit het principe '*ongelijk investeren voor gelijke kansen',* een extra stap zetten voor Utrechters die steun in de rug nodig hebben en ervoor zorgen dat mensen in onze stad kunnen blijven of komen wonen. Dit staat op gespannen voet met de huidige situatie in de stad. Daarom gaan we met elkaar in gesprek

over extra interventies, boven op de huidige aanpak. Voor de langere termijn moet de permanente bouw van sociale huurwoningen naar een hoger niveau. Op korte termijn resteert het herverdelen van sociale woningen tussen reguliere woningzoekenden en Utrechters in een kwetsbare positie als tussen de verschillende kwetsbare en bijzondere doelgroepen onderling. Voor de middellange termijn kijken we naar een mix aan maatregelen. Wij komen binnenkort bij u terug met voorstellen over de wijze waarop we met deze dilemma's willen omgaan, waarbij we ook naar out-of-the-box-oplossingen kijken.

Voor nu hopen we u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Motie: Doen wat we moeten doen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 11 mei 2023, ter besluitvorming over de huisvesting kwetsbare Utrechters

Constaterende dat:

1. Om kwetsbare groepen te huisvesten en het reguliere tekort niet verder op te laten lopen er in 2023 4.000 sociale huurwoningen nodig zijn.
2. Dit tekort de komende tijd verder oploopt door de druk op de asielketen en de maatschappelijke opvang, naast de algemene woningnood.
3. Er door het college inzet op 5 verschillende tredes om dit probleem op te lossen.
4. Hiermee er ook een opgave ligt om nog dit jaar 700 tot 800 tijdelijke woningen te realiseren.
5. Ook in 2024, 2025 en de jaren hierna de behoefte aan tijdelijke woningen zal blijven bestaan.

Overwegende dat:

1. Utrecht een verantwoordelijkheid heeft om voor de meest kwetsbare groepen huisvesting te organiseren.
2. De voorkeur altijd uitgaat naar permanente woningbouw, maar tijdelijke woningen ook nodig zijn vanwege de urgente situatie
3. Inzet op alle tredes tegelijkertijd noodzakelijk is.
4. De exacte opgave voor 2024 en 2025 nog niet bekend is.
5. Er verschillende locaties in beeld zijn om tijdelijke woningen te realiseren.
6. Overwegende dat er ook locaties zijn die geschikt kunnen zijn voor (tijdelijk) wonen waar nu niet de bestemming wonen op zit.
7. Elke locaties eigen bezwaren kent rondom groen, parkeren, effecten op de leefbaarheid etc
8. Het belang van spoedige realisatie van betaalbare woningen hier zwaarwegend in zou moeten zijn.
9. De door het college gecommuniceerde ambitie is om tot en met 2025 tussen de 2500 en 3000 tijdelijke woningen te realiseren
10. Deze ambitie tot op heden (nog) hoog lijkt en duidelijk(er) moet worden in hoeverre deze ambitie haalbaar is en hiermee aan de met BZK gemaakt afspraken voldaan wordt.

Draagt het college op:

1. Zich maximaal in te zetten om dit jaar nog 700 tot 800 tijdelijke woningen te realiseren.
2. Te werken aan een duidelijke realistische en gefaseerde doelstelling voor de jaren 2024, 2025 en daarna;

3. Daarbij inzichtelijk te maken: (1) wat dit betekent in relatie tot de afspraken met BZK en de regio hierover, en (2) welke oplossing voor de 'doorplaatsing' van de tijdelijke woningen wordt voorgesteld
4. De raad elk kwartaal op eenduidige wijze op de hoogte te brengen van de realisatie van de hierboven genoemde doelstelling.
5. De raad elk kwartaal te informeren door middel van een actuele lijst met locaties:
    a. Gerealiseerde en nog te realiseren locaties
    b. Mogelijke locaties (incl. aantallen per locatie en evt. Moment van start bouw)
    c. Afgevallen locaties (incl. reden van afvallen)

En gaat over tot de orde van de dag

Ingediend door:

- Rik van der Graaf, ChristenUnie
- Jantine Zwinkels, CDA
- Charlotte Passier, Volt
- Rick van der Zweth, PvdA
- Annemarijn Oudejans, S&S
- Mahmut Sungur, Denk
- Has Bakker, D66
- Meike Hellevoort, GroenLinks